

Sõjaministri päevakäskude tähestik

1924 a. peale.

Fr. R. Kretzwaldi
nim. ERM. Ühik
Rakvere Kogu

124.990

Sõjaministri

päevakäskude tähestik

1924. a. peale.

A.

Aalberg , kolonel — valimine ohvits. keskkogu revisjoni komisjoni	225
„ kolonel — märkus avaldatud.	316
Aamann , Rudolf, veltveebel — Vabad. risti annetamine	579
Aaron , Jaan, Villemi p. — Sõjaringk. kohtu alla andmine	326
Aastakaartide tarvitamine Laevasõidu ametile kuuluvatel laevadel	15
„ tarvitamine kod. Kotšnevi päralt olevatel laevadel	16
„ tarvitamine A./S. „Peipsi“ alla kuuluvatel laevadel	170
Aastapäev — auto-tankide divisjonil	122
Aastapäevade kindlaksmääramine sõjaväe osadele ja asutustele	483
Aastapäevaks — lugeda Sõjaväe ühendatud õpeasutustel 22. aprill	173
Abel , kapten — vabastamine Sõjaringkonnakohtu ajutise liikme kohustest	71
Abelov , Rudolf, Pauluse p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Abels , Georg, Juhani p. — Sõjaringk. kohtu alla andmine	326
Abinõude tarvitusele võtmine õnnetute juhtumiste ärahoidmiseks noorte õppustel	100
Adler , Aleksander, noor.-leitn. — tegelik-insenermehaanikuks lugemine	504

Aegna Merikindluste ohvitseride kogu poolt auliikmeks valimine Riigivanem K. Päts'i	19
Aegnasaare komandantuuri vanema suurtükimeistri kohuste täitjaks eraisik V. Vichmann	112
„ komandadi õigused ja kohused	278
Aia , kapt. — komandeerimine alaliseväe ohvits. kursustele	406
Aia , Johannes, kapten — „Karutapjate“ ordu aumärgi annetamine	541
Aigro , Aleksander, Jaani p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Ainson , major — nimetamine Sõjaringkonnakohtu ajutiseks liikmeks	435
Ajakirjanduse tellimine väeosadele	588
Aja- ja üleajateenijatel aastme tunnismärkide kandmine neil, kes teenivad kohtadel, kus aastmeid pole koosseisus ette nähtud	279
Ajateenijate sõdurite puhkusele lubamine	87, 245, 327
„ sõdurite käsitlemine jalanõude ja pesu väljaandmisel — jalaväes kui poolteise aasta teenijaid ja teistes väeliikides kui kahe aasta teenijaid	287
„ kaitseväelaste teenistusest vabastamine	414
Ajutine määrus muusikainspektori ja orkestrijuhitide õiguste ja kohuste kohta	86
Ajutised juhtnõõrid ehitusprojektide ning tehniliste eelarvete läbivaatamise ja kinnitamise kohta	76
Ajutiseks Sõjaringkonnakohtu liikmeks määratakse kolonel Pinding	23
Ajutiselt teenistusse võtmine Kindrlst. IV osk. astronoomia-geodeesia tööde tegemiseks erais. prof. Schönberg'i	257
Akermann , Johann, kapten — alaliseväe ohvitseriks lugemine	343
Aktiivseisukorras olevatel ohvitseridel hinnaalanduse andmine erasõitudel riigi kasutada olevatel raud- ja veeteedel	275
Albrecht , Jakob, res. noor.-leitn. — perekonnanime muutmise „Aunver'iks“	370
Alalise lektori Nikolai Bajanovi vabastamine sv. ühend. õppeasutustest	575

Alalisevää ohvitseride kursustele komandeeritakse kapten Paul Borkmann	7
Alalisevää ohvitseride kursustele komandeerimine ohvitseri-asetäitjaid	116
„ ohvitseride kursuse lõpetanute nimekiri	343
„ ohvitserideks lugemine Sõjakooli I rahuaegse kursuse lõpetanud lipnikke	392
Alalisevää ohvitseride kursustele komandeeritavate ohvitseride nimekiri	406
„ ohvitseride kursustel viibimise aja arvestamine	409
„ ohvitseride kursustele komandeerimine leitnant Tamm'e	412
„ ohvitseride kursustele komandeerimine leitnant August Schönberg'i	447
Alam-kapteni aastme kaotamine	274
Allik , Hendrik, Hansu p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Allohvitseride kursustele noorsõdurite komandeerimine	101
„ pataljoni Sv. ühend. õpeasutustes, — komplekteerimine arenenumatute noortega	452
„ õppepataljoni täiendamine arenenumate noortega	452
„ õppepataljoni meeskonnale kiituse avaldamine	542
„ pataljonis teenivatele sõduritele loa andmine Sõjaministri käsukirjas nr. 65 — 24 a. ettenähtud	
„ pagunite kandmiseks	288
Allumine Tehniliste vägede, Ratsaväe- ja Laskeinspektoritel — Sõjaväe staabi ülemale	104
Altmann , Ernst, leitnant — alalisevää ohvitser. lugemine	343
Altpere , kapt. — komandeerimine alalisevää ohvitseride kursustele	406
Amberg , O. — Sõjaministeeriumi juhtimisele asumine	147
„ sõjaminister — puhkusele minek	321
„ sõjaminister — puhkuselt tagasitulek	363
„ sõjaminister — lahkumise käsukiri	487
Ametiasutuste tööaeg 1924. a. peale	30, 45
Ametite järele nimetamine väljaspool riviteenistust olevaid kohti	171
Ametsõitude piiramine	556

Ananitsš , kapt.-leitn. — määramine Sõjaväe Tehnilise Nõukogu alaliseks liikmeks	194, 251
Anderkopp , sõjaminister — käsukiri lahkumise puhul	72
Anderson ja Ko. kuuluvatel aurulaevadel sõjaväe literate „A“, „B“ ja „D“ tarvitamine	328
Andmete puudulikkuse tõttu süüdistuse lõpetamine kod. Papase, Pastaruse, Kõivamägi, Sikki, Galgani, Petersoni, Hermanson, Savo, Suigusaare, Mannermaa (Mooses) ja Bettleri vastu	326
Andrejev , noor.-leitn. — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Andresen , Voldemar, noor.-leitnant — kinnitatakse lendurõpilaseks	26
Andreesen , Johanna, Kristjani t. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Annast , Aleksander, eraisik — vabastatakse teenistusest omal palvel	8
Annetamine tasuta maad normaal-talu suuruses reservleitnant Raudsepp'ale	303
Anton , Johannes, Heinrichi p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	357
Anvelt , noor.-leitnant — komandeerimine Poolamaale	78
„ noor.-leitnant — oma väeossa tagasi komandeerimine	106
Apperson , Johan-Albrecht, Jaani p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Arbon , Hermann, Hermann, p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Aresti all pidamine üleajateenijaid eraldi toas väeosa juures ruumi puudusel peavahis	340
„ all pidamine — haigeid	492
Arestiga karistamine 14 päevaks kapten Plato't	189
Armumandmine sõjav.-ametniku asetäitjale Aleksander Taska'le	136
Aro , kapten — karistamine 3 päevase arestiga peavahis	316
Arol , Johannes, Joosepi p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Aron , August, kapten — alaliseväe ohvitseriks lugemine	343

Arsenali tellimiste büroo juhataja kohuste täitjaks nimetamine eraisik Konstantin Lindqvist'i	160 § 5
„ vanema tööstusinseneri kohuste täitjaks nimetamine eraisik Erich Schultz'i	161 § 1
„ vanema tööstusinseneri kohuste täitjaks nimetamine eraisik Albert Matson'i	161 § 2
„ ülema k. t. kindral-major Silberg'i puhkus	402
Arsti kohuste täitjaks Sakala jalaväe rügementi nimetamine eraisik Gustav Leisner'i	216
Arstide vabastamine peale sõjaväelise õppuseta tagavaraväelaste õppuse läbiminemist	63
Arstide , ohvitseride ja sõjaväe ametnikkude teenistuslehtede ja dokumentide läbivaatamise komisjoni liikme kohustest vabastamine kapt. H. Vunn'i sõjav.-am. K. Koppel'i ja sõjav.-am. R. Trubok'i	163
Arstline komisjon kolonel Parts'i tervisliku seisukorra kindlaksmääramiseks	572
Arstlikkude komisjonide otsusel tagavaraväelaste tervisparanduslikule pikaajalisele puhkusele laskmine	97
Arreteerimine 10 päevaks peavahis noor.-leitn. Jakobson'i	113
„ noor.-leitn. Posti kolmeks päevaks peavahis	144
Arro , eraisik — nimetamine Sv. ühend. õppeasutuste õppetöökodade ülema abi kohuste täitjaks	272
Asjaajamise juhtnõõrid riigiasutuste jaoks tarvitusele võtmine kõigis väeosades ja asutustes	31
„ juhtnõõrid (riigiasutuste) mitte täiel määral täitmise üle	84
„ lihtsustamine ja kantseleikulude kokkuhoidmine	458
Asjade valitsejaks määramine Sõjaväe tehnilisse nõukokku sõjaaeg. ametn. A. Saarm'i	251
Asmann , Ernst, kapten — komandeerimine alaliseväe ohvitseri kursustele	459
Aspirantide kursuse rinnamärgi kirjeldus ja märgi kandmine	52-a
„ kes tagavara ohvitseride ettevalmistamise kursuse lõpetanud, määramine väeosadesse praktiliseks ettevalmistamiseks	58
„ uue vormi kandmiseks loa andmine väeosa ül. korraldusel	288

Astronoomiliste välistööde tasu määr	238
Atesteerimise komisjoni, I liigi, koosseisu määramine	434
„ perioodi määramine 1924. a. eest	431
Aviomotoristide kursuste avamine	178
Avotin , Voldemar, kapten — alaliseväe ohvitseriks lugemine	343
Auastme vanuse andmine majoritele — alamkapteni —	274
„ ärakaotamine	274
„ tunnusmärkide kandmine aja- ja üleajateenijatel, kes teenivad kohtadel, millel auastmeid pole koosseisus ära näidatud	279
„ tunnusmärkide puudulik kandmine sõjaväelaste poolt uue vormi juures	373
Aud , res. sõjaväe-ametnik — perekonnanime muutmine „Laino'ks“	395
Auhindasid saanud sõjaväelaste nimekiri ülemaalistel laskevõistlustel	396
Auliikmeks valimine Aegna Merikindluste ohvitseride kogu poolt Riigivanem K. Päts'i	19
Aumõistega mitte kooskõlas olevad teod ohvitserkonnas „Aunver'i“ — ueeks perekonnanimeks võtmine res. noorleitn. Jakob Albrechti poolt	386
Ausman , Ludmilla, Andrei t. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	370
Auto-tankide divisjoni aastapäev	326
„ divisjoni ülema tähelpanu juhtimine, et sanitäärautosid tarvitataks ainult oma otsekoheste ülesannete täitmiseks	122
	316

B.

Ballistika jaama juhataja kohuste täitjaks nimetamine erasisik H. Freymuth'i	208
Balti Päästeseltsi laevadel tarvitusele võtmine sõjaväe lite-raid „A“, „B“ ja „D“	201
Baraklaagri ehituste pilpakatust tegijatele sõduritele ja Distsiplinaar-kompanii vahialustele tasumaksmise määr	203

Bartels, Julius, san.-major — arstiliku komisjoni liige kolonel Partsi tervisliku seisukorra kindlaksmääramisel	572
Bassen-Spiller, kapten — oma otsekoheste ülesannete täitmisele asumine	65-a
„ major — komandeerimine Leedumaale	304
Baumann, kolonel-leitnant — nimetamine Petseri linna garnisoni ülemaks	242
Baumann, major — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Berg, noor.-leitn. — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Bergamm, Ado, Jaani p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	357
Bettler, kod. — süüdistuse lõpetamine andmete puudulikuse tõttu	326
Bockfeld, noor.-leitn. — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Bojanov, Nikolai, eraisik — teenistusest vabastamine	575
Bombe, Johannes — antakse Sõjaringkonnakohtu alla	9 § 1
Borgelin, res. kolonel-leitnant — tasuta maa annetamine	497
„ res. kol.-leitnant — Vabaduse Ristide annetamine	498
Borkmann, Paul, kapten — komandeerimine Sõjav. ühendatud õppeasutuste alaliseväe ohvitseride kursustele	7
„ kapten — vabastamine Sõjaringkonnakohtu ajutise liikme kohuste täitmisest	93
„ Paul, kapten — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
Brakmann, van.-leitn. — nimetamine Sõjaringkonnakohtu ajutiseks liikmeks	435
Braun, Aleksander, noor.-leitn. — kinnitatakse lendur-õpilaseks	26
Braunschweig, Ervin, leitnant — komandeerimine kehalise kasvatuse kursustele	348
„ leitnant — kehalise kasvatuse kursuste lõpetamine	407
Brede, kolonel — puhkusele lubamine	186
„ kolonel — valimine Ohv. keskk. tagavara liikmeks	225
„ kolonel — määramine Sõjaringkonnakohtu ajutiseks	

	liikmeks üksiku väeosa õigustega ohvitseride asjade arutamiseks	240
Brede,	kolonel — puhkuselt tagasi jõudmine	273
„	kolonel — määratud tagavara liikmeks I liigi atesteerimiskomisjoni	541
„	kolonel — arstliku komisjoni liige kolonel Partsi tervisliku seisukorra kindlaksmääramisel	572
Breede,	Felix, noor.-leitnant — komandeerimine kehalise kasvatuse kursustele	348
„	noor.-leitn. — kehalise kasvat. kursuste lõpetamine	407
Bresinski,	Hans, erais., tööde juhataja k. t. — teenistusest vabastamine koosseisu kitsendamise puhul	28
„	insener — teenistusse edasi jätmine	70
„	Hans, eraisik — nimetamine Ehituse- ja korteri osakonna van. ehitustööde juhi kohuste täitjaks 160 § 3	
„	eraisik — nimetamine Ehituse ja Korteri osakonna joonistuse büroo ül. kohuste täitjaks	210
Bruttan,	noor.-leitn. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	505
Brückel,	noor.-leitn. — lugemine insener-mehaanikuks	504
Brücker,	Richard, kapral — Vabaduse Risti annetamine	579
Burvikov,	kolonel-leitnant — komandeerimine Inglismaale	41
„	kolonel-leitnant — Inglismaalt tagasi jõudmine	94
„	kolonel-leitnant — määramine Sõjaväe tehnilise nõukogu esimeheks	194
„	kolonel-leitnant — määramine Sõjaväe tehnilise nõukogu esimeheks	251
„	kolonel-leitnant — noomituse avaldamine	316
Busch,	Richard, Jaani p. — Sõjaringk.-kohtu alla andmine	326
Buxhoevden,	kolonel — sanatoorilisele ravitsemisele minek	295
„	kolonel — sanatooriliselt ravitsemiselt tagasi jõudmine	393
„	kolonel — nimetamine remonthobuste ostukomisjoni liikmeks	416

D.

Daanimaale	komandeerimine noorem-leitnant Teder'it	29
Darsch,	August, noor.-leitn. — komandeerimine kehalise kasvatuse kursustele	348

Darsch, August, n.-leitn. — alaliseväe ohvitseriks lugemine	392
„ noor-leitn. — kehal. kasvatus kursuste lõpetamine	407
Delegatsiooni (ohvitseride) komandeerimine Leedumaale, Leedu Asutava Kogu aastapäeva pühitsemise pidustustest osavõtmiseks	304
Distsipliini rikkuja enese vastutusele võtmine esimeses järjekorras, siis alluvaid	342
Distsiplinaar karistus noorem-leitnant Posti'le ja leitnant Gutmann'ile	144
„ kompanii konvoiiridele lisatasu maksmine	203
„ korras karistatavate üleajateenijate aresti all pidamine eraldi toas väeosa juures	340
„ karistuse mitte küllalt otstarbekohane määramine	342
Diivisi I — suurtükiväe grupi ülema kohuste ja õiguste kohta	278
„ ülema kindral-major Heinze puhkusele lubamine	337
„ II — staabi orkestrijuhi kohuste täitjaks nimetamine eraisik Artur Normann'i	150 § 1
„ II — suurtükiväe grupi ülema õiguste ja kohuste kohta	278
„ III indendantuuris tekkivate kohtuasjade üleandmine Sakala jalaväe rügemendi kohtule	233
„ III ülemale, kindral-major Tõnissonile luba andmine sanatoorilisele-ravitsemisele sõitmiseks	298
„ III indendantuuris üle koosseisu pidamise luba eraisik A. Vichvelin'i	204-a
Diviiside remontkomisjonide likvideeritaks lugemine	255
Diviisiülemate , laskeinspektori ja väeosade ülemate vahetorra üle laske inspeksiooni teostamise alal	223
Dunkel, sanit.-kapten — luba Prantsusmaale sõitmiseks	500

E.

Eelarve nomenklatuurid Sõjaministeeriumi korraliste ja erakorraliste kulude kohta 1924. a.	2
Eelklassi avamata jätmise Sõjaväe ühendatud õppeasutuste juures üleajateenijate jaoks	381
Eelvõistluste pidamine ülemaalisteks laskevõistlusteks vintpüssidest ja kergelest kuulipildujatest	320

Eelvõistlustel (laske) saavutatud punktid üksikute väeosade poolt	356
Eeluurimisel mitte ülesleitud Rudolf Unt'i ja Eduard Evert'i süüdistuse seismapanek kuni nende ülesleidmiseni	9 § 2
Eeskujulik riietamine ja jalanõude eest hoolitsemine 6 jalaväe rügemendis	318
Eesti Vabariigi aastapäeva puhul paraadide korraldamine	79
Ehin, Alfred , aspirant — määramine 7. jalaväe rügementi praktiliseks ettevalmistamiseks	58
Ehituse ja korteri osakonna van. ehitustööde juhi kohustetäitjaks eraisik Hans Bresinski	160 § 3
„ ja korteri osakonna vanema ehitustööde juhi kohustetäitjaks eraisik Nikolai Galitsõnski	160 § 4
„ ja korteri osakonna käskudetäitja inseneri kohustetäitjaks eraisik V. Soonik	185
„ ja korteri osakonna ehitustööde juhataja kohustetäitjaks eraisik A. Vladovski	210
„ ja korteri osakonna joonistuse büroo ül. kohustetäitjaks eraisik Hans Bresinski	210
„ ja korteri osakonna tegevuse ning asjaajamise revideerimise komisjon	319
Ehitusprojektide ja tehniliste eelarvete läbivaatamise komisjoni koosseis	76
„ ning tehniliste eelarvete läbivaatamise ja kinnitamise ajutised juhtnõõrid	76
„ ja tehniliste eelarvete läbivaatamise komisjoni liikmeks ins. E. Stoldt	237
„ ja tehniliste eelarvete läbivaatamise komisjoni liikme kohustest ins. A. Saarm'i vabastamine	237
Ehitustehnikute k. t. A. Prii ja Joh. Trump'i teenistusest vabastamine	60
Ehitustööde teolepingute üldtingimused	103-a
„ Ehitustööde teolepingute üldtingimuste“ § 14 punkt e juures oleva määruse trükivea parandus	218
Eichelmann , kapten — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Eichvaldt , Robert, leitnant — komandeerimine kehalise kasvatuse kursustele	348

Eichvaldt , Robert, leitnant — kehalise kasvatuse kursuste lõpetamine	407
Ein , leitnant — komandeerimine alalisvæe ohvitseride kursustele	406
Ein , kapten — komandeerimine alalisevæe ohvitseride kursustele	406
Einbund , siseminister — Sõjaministeeriumi juhtimise ülevõtmine end. sõjaministrilt.	
„ sõjainistri k. t. — Sõjaministeeriumi juhtimise üleandmine uuele sõjainistrile O. Amberg'ile	146
Einbaul , kapten — komandeerimine alalisevæe ohvitseride kursustele	406
Eisen , Osvald, leitnant — „Karutapjate“ ordu aumärgi annetamine	547
Eisenberg , kapten — komandeerimine alalisevæe ohvitseride kursustele	406
Elb , Hans, kapten — lugemine alalisevæe ohvitseriks	343
Elb , kapten — nimetamine Sõjaringkonnakohtu ajutiseks liikmeks	435
Eleaser , Felix, eraisik — teenistusest vabastamine	420
Elektrihõõglampide vastuvõtmise tehnilised tingimused	214
Elektrivoolu ja elektrilambi pirnide hinnad ajajärgu peale 1. juulist kuni 31. detsembrini 1924 a.	383
Ellmann , Johannes Hansu p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Elken , kapten — komandeerimine alalisevæe ohvitseride kursustele	406
Emery , Claude, kapten — Läti lennuvæe märgi annetamine	432
Endise Vene garnisoniteenistuse määrustiku 7-da lisa (§ 74 juure) muutmine ja § 135 täiendamine	62
Eomoisi Oskar Eduardi, eraisiku, määramine Valga garnisoni orkestri juhi k. t.	526
Eraisikute puhkusele lubamine	87
Eraisikutele orkestrijuhtidele ühekordse tasuta varustuse väljaandmine	51
Eraisikutena teenistuses olevateks lugemine res. kapt. Oskar Saaremaa'd ja res. leitn. Vold. Simonlatser'i	359

Erasõitudel hinnaalanduse andmine ohvitseridele riigi kasutada olevatel raud- ja veeteedel	275
Erdmann, Aleksander Jüri (Georgi) p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Eriks, erais. — nimetamine Tallinna garnisoni hambaarsti kohustetäitjaks	280
„Erilane“ , mootorpaadi üleandmine Piirivalvele	140
Eriteadlaste (tehnika) kutseõiguse tunnistuste ära kirjade saatmine Korraldusvalitsusse	129
Eritš, Rudolf, eraisik — nimetamine Viljandi garnisoni orkestrijuhi kohustetäitjaks	158
Eritš, eraisik — vabastamine Viljandi garnisoni orkestrijuhi kohustest	246
Estrang, Johannes Johani p. — süüdistuse seismapanek kuni tema tabamiseni	326
Ettevaatuse abinõude tarvituselevõtmine õnnetute juhtumiste ärahoidmiseks noorte õppustel	100
Evert, Eduard — süüdistuse seismapanek kuni tema ülesleidmiseni	9 § 2
Evert, August, leitnant — alaliseväe ohvitseriks lugemine	343
Evikson, van. leitnant Vabaduse Risti nõukogu liige	584

F.

Feldmann Peet, eraisik — vabastamine teenistusest	517
Feofanov, kapten — vabastamine Sõjaringkonnakohtu ajutise liikme kohustest	71
Feofanov, kolonel — määramine Sõjaringkonnakohtu ajutiseks liikmeks kol.-leitn. Hinnom'i süüdistusajade arutamiseks	91
Fischer, kapten — komandeerimiselt Poolamaale tagasi jõudmine	227
Fischer, Johann-Karl, kapten — Läti lennuväe märgi annetamine	432
Fischer, Johann, kapten — Thorni lendur-vaatlejate ja õhulaskurite kooli lõpetamine Poolamaal	506

Fischer, Johann-Karl — Poola lendur-vaatleja kutsemärgi annetamine	545
Fotoinstruktor Sergei Golubev'i üleviimine teenistusse Lennuväe rügementi	148
Freiberg, leitnant — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Freyberg, Kristjan, res. noor.-leitn. — kohtuotsus	367
Freimann, Karl, major — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
Freymuth, erais. — nimetamine Sõjariistade osakonna ballistika jaama juhataja kohustetäitjaks	208
Frentsch'i (lahtise kraega) kandmise keeld	338
Freudenstein, leitn. — komandeerimine alaliseväe ohvit- seride kursustele	406
Friedenthal, noor.-leitn. — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Funk, Eduard, Anna p., Sõjaväljakohtu alla andmine	515
Fühling, Ivan, Sõjaringkonnakohtu alla andmine	9 § 1

G.

Galitsõnski, Nikolai, eraisik — nimetamine Ehituse- ja Korteri osakonna vanema ehitustööde juhi kohuste- täitjaks	160 § 4
Galnbek, Konstantin, kapt. — kinnitatakse lendur-õpilaseks	26
Garnisoni hambaarsti k. t. eraisikute Eva Jürgenstein- Kerem'i, Salme Solba-Peterson'i üleviimine tee- nistusse Ranna-, õhu- ja sisekaitse staapi	247
„ sõdurite kodudes viina ja õlle müügiks juhtnõõrid	232.
Garnisoni, Viljandi, orkestrijuhi kohustetäitjaks eraisik Julius Vask	379
„ ülemaks (Viljandi) köl.-leitnant Trossi	157
„ ülema kohustest vabastamine kolonel Parts'i	244.
Garnisonide ülemate nimetamine	242
Garnisonides telegrafi ja telefoni ühenduste pidamine	331
Garnisoniteenistuse määrustiku 7-da lisa (§ 74 juure) muutmise ja § 135 täiendamine	62
Geodeetiliste välistööde tasu määr	238

Georg , Nikolai, noor.-leitn. — lugemine alalisvæe ohvits.	392
Gering , eraisik — nimetamine Sõjavæe varustusvalitsuse mobilisatsiooni osakonna ülema abi kohustetäitjaks	15 5
Gering , Arnold, eraisik — teenistusest vabastamine	493
Gernet , Adam — komandeerimiselt Saksamaale tagasi-jõudmine	174
Gernet , geodesist — komandeerimine Potstami magnetilise teodoliidi võrdlemiseks	77
Gildemann , van.-leitn. — nimetamine Sõjaringkonnakohtu ajutiseks liikmeks	71
Gildemann , kapt.-major — määramine komisjoni liikmeks spetsiaalkraamivarustuse tarvilikkuse kindlakstelemiseks väeliikidele	219
„ kapt.-major — vabastamine Sõjaringkonnakohtu ajutise liikme kohustest	435
Golitsõnski , insener — määramine ehitusprojektide ja tehniliste eelarvete läbivaatamise komisjoni liikmeks	76
Golubev , Sergei, eraisik — üleviimine teenistusse Lennuvæe rügementi	148
Grasmandorf , Bruno, noor.-leitn. — lugemine alalisevæe ohvitseriks	343
Grauen , kapten — nimetamine Sõjaringkonnakohtu ajutiseks liikmeks	71
Grauen , major — määramine komisjoni liikmeks spetsiaalkraamivarustuse tarvilikkuse kindlakstelemiseks väeliikidele	219
Grauen , major — komandeerimine Lätimaale	430
Grauen , major — vabastamine Sõjaringkonnakohtu ajutise liikme kohustest	435
Grigorjev , Mihail, reserv alam-kapten — perekonnanime muutmine „Randin'iks	454
Grüün , kapt. — komandeerimine alalisevæe ohvitseride kursustele	406
Gross , August — antakse Sõjaringkonnakohtu alla	9 § 1
Gnadenteich , leitn. — komandeerimine alalisevæe ohvitseride kursustele	406
Gustavson , ream. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	43

Gustavson, Arved, ream. — Sõjaringkonnakohtu otsus tema süüdistusasjas	385
Gustavson, ream. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	486
Gutmann, Johannes, aspirant — määramine Sõjaväe ühendatud õppeasutustesse praktiliseks ettevalmistamiseks	58
„ leitnant — karistamine viiepäevalise arestiga peavahis	144
„ leitnant — komandeerimine Prantsusmaale	499

H.

Haapsalu sanatooriumist tagasi — kolonel Roska	353
Haas, leitnant — komandeerimine Berliini, Londoni ja Pariisi	64
„ leitnant — komandeerimine Prantsusmaale Lennuväe laske- ja pommipildumise kooli	64
„ kapten — väljamaalt komandeerimiselt tagasi jõudmine	284
„ Karl, kapten — Läti lennukväe märgi annetamine	432
„ kapten — Prantsuse Lennukväe laske ja pommipildumise kooli lõpetamine	507
Haavel, August, Tõnu p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Haigeks jäämine — kolonel-leitnant V. Riiberg	372
„ lugemine — kindral-major Larka't	446
Haigemajas (Tallinna sõjaväe) väärnähtuste kaotamine	313
Haigete aresti all pidamine ja karistuse kandmine	492
Halva korra üle Tallinna sõjaväe haigemajas	312
Hambaarsti k. t. eraisikute Eva Jürgenstein-Keremi ja Salme Solba-Petersoni üleviimine teenistusse Rannaõhu ja sisekaitse staapi	247
Hambaarsti kohustetäitjaks nimetamine erais. L. Eriksi	280
Hammer, eraisik — nimetamine v/l. „Tallinna“ vanema mehaaniku kohustetäitjaks	239
Hand, eraisik — Poolamaale komandeerimine	78
„ Jaan, erais. — nimetamine Käsisõjariistade lao vanema tehniku kohustetäitjaks	188
Hannibal, Voldemar Priidiku p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	426

Hanson , leitnant — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Hansen , leitnant — määramine Sõjaväljakohtu liikmeks	398
Hanson , Karl Villemi p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Hansen , August Jüri p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Hanson , Oskar Villemi p. — süüdistuse seismapanek kuni tema tabamiseni	326
Harjumaakonna ja Tallinna linna Rahvaväe komisjoni tegevuse üle juurdluse määramine	66
Hasenjäger , Roland, noor.-leitn. — komandeerimine kehalise kasvatus kursustele	348
Hasenjäger , noor.-leitn. — kehalise kasvatus kursuste lõpetamine	407
Heidemann , Ernst Hansu p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Heidemann , Hans Hansu p. — süüdistuse seismapanek kuni tema tabamiseni	326
Heidok , sõjaväe ametn. — Sõjaringkonnakohtu otsuse muutmine — õigeks mõistmine	404
Heinte ja kaerte andmine Üksiku eskadroni hobustele täiel määral	503
Heinze , kindral-major — puhkusele lubamine	337
„ kindral-major — puhkuselt tagasi jõudmine	451
„ Otto, kindral-major „Karutapjate“ ordu aumärgi annetamine	547
Hendrikson , Manivald, ream. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	124
Helk , leitnant — määramine Sõjaringkonnakohtu esimehe kohustetäitjaks selle puhkusel viibimise ajal	296
„ leitnant — oma otsekoheste kohuste täitmisele asumine Sõjaringkonnakohtu esimehe tagasi jõudmise puhul	352
Herm , Johannes, mereväe-kapten — lubatakse kolmekuulisele puhkusele	27
„ mereväe-kapten — tervisparanduslikult puhkuselt tagasi	241

Herm, mereväe-kapten — lubamine kahekuulisele puhkusele	299
„ mereväe-kapten — Taagepera sanatooriumis ravit- susel	403
„ mereväe-kapten — puhkuselt tagasi	408
„ mereväe-kapten — Sõjaväe haigemajas ravitsusel	437
Hermann, Paul, eraisik — nimetamine konstruktor-joonis- taja kohustetäitjaks Sõjav. ühend. õppeasutustesse	55
Hermanson, kod. — süüdistuse lõpetamine andmete puu- dulikkuse tõttu	326
Herneste ehk tangu nõudmine intendantuurist riisi asemel	349
Hiljaksjäämine tööle tulekul kaitseväe asutustes	49
„ tööle tulles Sõjaministeeriumis	413
Hinzer, noor.-leitn. — komandeerimine alaliseväe ohvitse- ride kursustele	406
Hinnaalanduse andmine ohvitseridele erasõitudel riigi kasutada olevatel raud- ja veeteedel	275
Hinno, Paul, kapten — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
Hinnom, kolonel leitnant — süüdistusasjade arutamine Sõjaringkonna kohtus	91
„ kolonel-leitnant — kohtuotsus	264
Hinsenberg, eraisik — määramine Sõjaväe tehnilise nõu- kogu sekretäriks	251
„ eraisik, — nimetamine Sõjaväe varustusvalitsuse tehnilise asjanduse sekretäri kohustetäitjaks	462
Hiob, major — määramine 2. soomusongide rügemendi ülema kohustetäitjaks	262
„ major — oma otsekoheste ametikohuste täitmisele asumine	292
Hiob, Heinrich, kapten — alaliseväe ohvitseriks lugemine	343
Hirjel, veltveebel, Vabaduse Risti nõukogu liige	584
Hobusemoona- ja toiduraha normid 1. oktoobrist kuni 31. dets. 1924 a.	475
Hobusemoona normi suurendamine Suurtükiväe laagri ja poligoni ehitustöödele komandeeritud hobustele	191
Hobustemoonas mineraal-olluste puudusel hobustele soola andmine	366
Hobuserakmete kirjeldused	490

Hobuste toidunormid suurtükiväe poligonile komandeeritutele	582
Hobustele antava kaerte normi vähendamine 1 klg. võrra, 1. veebruarist 1924 a.	37
„ antava kaerte normi muutmine Suurtükiväe laagri ja poligoni ehitustöödele komandeeritud hobustele	90
„ kaerte väljaandmine tootlustamise seadluse tabelis № 2 ettenähtud normi järele	127
„ antava kaerte normi vähendamine, ajajärgul 1. VII—1. X	310
„ soola andmine mineraalolluste puudusel hobuste moonas	366
„ antava vähendatud kaerte normi pikendamine kahe kuu võrra	470
Hoiatus ohvitseridele sisemise tasakaalu pidamises ja enesevalitsemises	386
„ Rahvaväe ülematele pealiskaudses ja hooletus meeste läbivaatamises	66
Holberg, Johan , res. alam-kapten — Karutapjate ordu aumärgi annetamine	547
Holmberg , leitnant — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Hooletu ja pealiskaudne meeste läbivaatamine Harju maakonna ja Tallinna linna Rahvaväe komisjonis	66
Hukatud ja äralõppenud hobused 1923. a.	135
Häelme , major — nimetamine Sõjaringkonnakohtu ajutiseks liikmeks	211
„ major — määramine „Laske-Eeskirja“ § 164 ettenähtud komisjoni liikmeks	320
Hüdrograafiliste tööde tasu määr	238

I.

Ibrus , kapten, nimetamine Sõjaringkonnakohtu ajutiseks liikmeks	435
Ilves , noor.-leitn. — komandeerimiselt Poolamaale tagasijõudmine	227

Ilves , noor.-leitn. — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Ilves , Aleksander, noor.-leitn. — Thorni lendur-vaatlejate ja õhulaskurite kooli lõpetamine Poolamaal	506
„ n.-leitn. — Poola lendur-vaatleja kutsemärgi annetamine	545
Ilvest , Vikenti, eraisik — ehitustehniku k.-t. teenistusest vabastamine	28
Informatsiooni ja kindralstaabi kursuste õppejõuks psühholoogia alal prof. K. Rammul	57
„ kursused läbikuulanud väeosade ülemate nimekiri	312
Ingermann , Hans, noor.-leitn. — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
Inglise sõjaväe lenduri kutsemärgi kandmise luba lipnik Post'ile	20
Inglismaale komandeerimine kolonel-leitnant Burikov'i	41
Inn , Max, res. noor.-leitn. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	341
Inseneriväe inspektuuri alluvus majanduslikult Korraldusvalitsusele	126
„ inspektori kolonnl-leitn. V. Riiberigi haigeksjäämine	372
„ inspektori korraldusse andmine töid, mille läbiviimiseks on tarvilikud pioneerpataljoni osad	467
Insener-mehaanika lugemine noorem-leitn. R. Brückeli, G. Kull'i, A. Adler'i ja V. Käpp'i	504
Inspektsiooni teostamine laskeasjanduse alal	223
„ teostamine tehniliste vägede inspektori poolt	224
Intendantuuri (3 diviisi) kohtuasjade üleandmine Sakala jalaväe rügemendi kohtule	233
Iuriskonsultuuri alluvus majanduslikult Korraldusvalitsusele	126

J.

Jaama , Eduard Andrese p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
„ Johannes Andrese p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326

Jaamade piirkonda korrapidajateks määratud sõjaväelastel käesideme kandmine	369
Jaamaesistele pääsemise kord sõjaväelastele	368
Jaakson , Aleksander, major — „Karutapjate“ ordu aumärgi annetamine	547
„ Hans, res. al.-kapten „Karutapjate“ ordu aumärgi annetamine	547
Jaanson , Aleksander Georgi p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Jaik , Jaan, noor.-leitn. kohtuotsus	346
Jakobson , kol.-leitn. — nimetamine Sõjaväeliseks attascheeks Varssavi	46
„ Viktor, noorem-leitnant — karistamine 10-päevase arestiga peavahis	113
„ Viktor, noorem-leitnant — joovastanud olekus korra vastaselt ülalpidamine	113
Jako , kapten — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Jalakas , Anton Madise p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Jalanõude ja pesu väljaandmine, jalaväes teenivatele ajateenijatele sõduritele	287
Jalasto , noor.-leitn. — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Jalaväe allohvitseride kursustele noor-sõdurite kamandeerimine	101
Jalaväes teenivate ajateenijate sõdurite käsitamine jala-nõude ja pesu väljaandmisel kui poolteise aasta teenijaid	287
Jalaväe rügemendi (2.) majapidamises Riigikontrolli Sõjaväe osakonna peakontrolööri esitaja poolt toimepandud revideerimise tagajärjed	375
„ rügemendi (1.) majapidamises Riigikontrolli Sõjaväe osakonna peakontrolööri ülesandel toimepandud revideerimise tagajärjed	376
„ rügementide ratsakomandode allumine peale otsekohese ülema ka ratsaväe inspektorile	444

Janits, kolonel — oma otsekoheste ametikohuste täitmisele asumine	162
„ kolonel — määramine Sõjaringkonnakohtu ajutiseks liikmeks üksiku väeosa ohvitseride asjade arutamiseks	240
„ kolonel — Merejõudude juhataja ajutiseks kohustetäitjaks	154
Janson, Hugo, leitnant — komandeerimiselt Poolamaale tagasi jõudmine	227
„ Hugo, leitnant — Thorni lendur-vaatlejate ja õhulaskurite kooli lõpetamine Poolamaal	506
„ Hugo, kapten — Poola lendur-vaatleja kutsemärgi annetamine	545
Jentson, Peeter Leena p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Jervan, sanit. kolonel-leitnant — Sõjaväe tervishoiu valits. ülema kohuste täitmine	107
„ san. kol.-leitn. — oma otsekoheste ülesannete täitmisele asumine	117
„ san. kol.-leitn. — oma otsekoheste teenistuse kohuste täitmisele asumine	365
„ sanit. kolonel-leitn. — määramine Sõjaväe tervishoiu valitsuse ülema ajut. kohuste täitjaks	389
„ Martin, san. kol.-leitn. — Sõjaväe tervishoiu valitsuse ülema kohuste täitmine tema äraolekul	537
„ Martin, sanit. kolonel-leitnant — asumine otsekoheste ametikohuste täitmisele	543
„ Martin, sanit. kolonel-leitnant — arstliku komisjoni esimees kolonel Partsi tervisliku seisukorra kindlaksmääramisel	572
Johanson, Alfred, noor.-leitn. — komandeerimine kehalise kasvatusel kursustele	348
„ noor.-leitn. — kehalise kasvatusel kursuste lõpetamine	407
„ Hans, aspirant — määramine 7. jalaväe rügemendi praktiliseks ettevalmistamiseks	58
„ Eduard, kapten, — nimetamine Sõjaringkonnakohtu ajutiseks liikmeks	435
Jonson, kolonel — Prantsusmaalt sõjaväe manöövritelt tagasi jõudmine	18

Jonson , kolonel — Ratsa rügemendi ülema kohuste täitmisele asumine	65-a
„ kolonel — valimine Ohvitseride keskkogu abiesimeheks	225
„ kolonel — nimetamine ratsainspektori kohuste täitjaks selle äraolekul	295
„ kolonel — oma otsekoheste teenistuskohuste täitmisele asumine ratsainspektori tagasijõudmisel	393
„ Gustav, kolonel — „Karutapjate“ ordu aumärgi annetamine	547
Joogivee keetmise sunduslikuks tegemine 1. Soomusrongide rügemendi all oleval maaalal	172
„ keetmise sunduslikuks tegemine 7. jalaväe osadel, Võru linnas ja selle ümbruses	309
Joost , noor.-leitn. — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Juhkam , Johannes, noor.-leitn. — komandeerimine kehalise kasvatus kursustele	348
„ noor.-leitn. — kehalise kasvatus kursuste lõpetamine	407
Juhtnõõrid atesteerimise läbiviimiseks 1924. a. eest	431
„ ehitusprojektide ning tehniliste eelarvete läbivaatamiseks ja kinnitamiseks	76
„ haigete aresti all pidamiseks ja karistuse kandmiseks	492
„ jalanõude ja pesu väljaandmiseks jalaväes teenivatele ajateenijatele sõduritele	287
„ kaitseväelaste tagavaraväkke arvamise kohta	44
„ kaitseväelaste karistamiseks rahatrahviga	128
„ kannuste kandmiseks	167
„ kompanii ja pataljoni ülemate kursuste asjus	519
„ lühikeseajalisse teenistusse kutsutud tagavaraväelastele kohtu poolt määratud karistuse täidesaatmise kohta	92
„ maaväe ohvitseride, sõjaväe ametnikkude ja üleajateenijate vormi kandmise kohta	65
„ maaväe ohvitseride, Sv. ametnikkude ja üleajateenijate vormi kandmise kohta	332
„ määrustikkude, eeskirjade ja juhendite esitamise ja kinnitamise kohta	260

Juhtnöörid , noor-sõdurite komandeerimise kohta jalaväe all- ohvitseride kursustele	101
„ palga, ühes korteri, kütte ja valgustuse rahaga maksmiseks tervisparanduslikule puhkusele lubatud ohvitseridele	453
„ riigikahju ja rahatrahvide nõudmise kohta kaitse- väelastelt	103
„ asjaajamise kohta riigiasutustes	31
„ Sõjaametkondliste ehitustööde teolepingute üldtingi- miste kohta	103-a
„ Sõjaväe tehnilise nõukogu kohta	193
„ sõjaametkonna teolistele antavate arvete kuuluta- miseks ja nende arvete kohta tõstetud vaieluste lahendamiseks	456
„ seaduseelnõude edasisaatmiseks kodifaktsioni komis- joni poolt eelnõu kokkuseadjale keskasutuse ülemale	510
„ „töökorra kaitseväge seadusandluse alal“ käsitamiseks	510
„ uuele vormile ülemineku kohta	65
„ vabastamise, uutele kohtadele määramise ja ümberpai- gutamise kohta uute koosseisude maksmahakkamisel	80
„ viina ja õlle müügi kohta Garnisoni sõdurite kodudes	232
„ vahi alla võtmiseks ja vahi alla võtmisele järgne- vateks toiminguteks	502
„ õppusele kutsutud tagavaraväelaste vabastamise kohta	96
„ üleajateenijate vastuvõtmiseks Sõjaväe ühendatud õppeasutuste juures olevasse eelklassi	123
„ üleajateenijate teenistusse võtmiseks mitte korralik täitmine 7. jalaväe rügemendis	425
Junkur , kol.-leitn. — komandeerimine sõjaväeliseks ata- scheeks Pariisi	36
Jurjev , Voldemar Juhani p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Juurdluse määramine Harju maakonna ja Tallinna linna Rahvaväe ülema tegevuse üle	65
Järva maak. rahvaväe ülema ajut. k. t. leitnant Pärteli tagasi komandeerimine oma väeosas	83

Järvepera , Alma Hansu t. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Jäger , veltv. — seadusevastaselt teenistusse võtmine 7. jalaväe rügemendi	425
Jõgevast , Johann, kapten — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
„ Johann, kapten — „Karutapjate“ ordu aumärgi annetamine	541
Jõgi , kapten — nimetamine Sõjaringkonnakohtu ajutiseks liikmeks	71
kapten — vabastamine Sõjaringkonnakohtu ajutise liikme kohustest	435
Jürgenson , August-Georg Jüri p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
„ Julius, res. kapten — „Karutapjate“ ordu aumärgi annetamine	547
Jürgenstein,-Kerem Eva, hambaarst — üleviimine teenistusse Harju maakonna rahvaväe ülema asutusse	141
„ eraisik — üleviimine teenistusse Ranna,- õhu- ja sisekaitse staapi	247
„ hambaarst — teenistusest vabastamine	265
Jürisson , al.-kapten — kohtuotsus	33
„ kapten — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Jürjev , Gustav-Juhan Märdi p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Jürmann , Egbert, kol.-leitn. — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343

K.

Kaartide ja instrumentide lao ülema kohuste täitjaks eraisik I. Verhoustinsky	168
Kaas , Hugo Joosepi p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Kadettide uue vormi kandmiseks loa andmine — väeosa korraldusel	288
Kaera normi vähendamine 1. klg. võrra hobustele	37
„ normi muutmine Suurtükiväe laagri ja poligooni ehituste töödele komandeeritud hobustele 1. märtsist kuni 15. aprillini.	90

Kaera	normi vähendamine kõikidele hobustele, välja arvatud laagris ja manöövriv viibivatele, andes neile heinu	310
„	normi (vähendatud) andmise tähtaja pikendamine kahe kuu võrra	470
Kaerte	väljaandmine tootlustamise seadluse tabelis № 2 ettenähtud normi järele	127
„	ja heinte andmine üksiku eskadroni hobustele täiel määral	503
Kaik , Hans Mihkli p. —	Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Kaitseväge	hobuserakmete kirjeldused	490
„	kehalise kasvatuse kursuse (I) lõpetanud ohvitseride nimestik	407
„	kehalise kasvatuse juhataja ülesanded	429
Kaitseväelaste ,	kes Vabadussõjast osa võtnud, tagavara- väkke arvamine	177
Kaitseväge	kütte ja valgustuse varustuse üksuste hinnad 1. I kuni 1. VII 1924	130
„	kütte- ja valgustusainete üksuste hinnad ajajärgu peale 1. juulist kuni 31. dets. 1924 a.	383
„	liikide tunnusmärkide ja väeosade ning asutuste trafaretide kirjeldus	65
„	liikide tunnusmärkide ja väeosa ning asutuste trafa- rettide puudulik kandmine uue vormi juures	373
„	muusikainspektori ja orkestrijuhude õigused ja kohused	86
„	muusikakooridel matmise ja palvete ajal mängida endise „Ma kummardan Sind, Armuvägi“ asemel „Ligemal, Jumal, Sul“	59
„	ohvitseride teenistuskäigu seadluse § 94 maksma- panemine sõjaväe ametnikkude, sv. ametniku ase- täitjate, üleajateenijate ja eraisikute kohta	460
„	rekordid kerge- ja raskejõustikus	145
„	remont-hobuste ostuhinna ülem- ja alammäär	416
Kaitseväelastelt	riigikahju ja rahatrahvide nõudmine	103
Kaitseväge	seadusandluse töökord	206
„	spordinädalal saavutatud tagajärjed	455
Kaitseväelaste	tagavaraväkke arvamine	44

Kaitseväelaste trahvimiseks rahatrahviga juhtnõõrid	128
„ K “ vabastamine ratsarügemendis	560
Kaitseväe uue vormi kandmisele üleminek	65
„ üleriiklistel raskejõustiku esivõistlustel saavutatud tagajärjed	105
Kajak , Johannes, major — alaliseväe ohvitseriks lugemine	343
„ Kusma Gustavi p. — süüdistuse seismapanek kuni tema tabamiseni	357
Kala , August, leitnant — komandeerimine kehalise kasvatus kursustele	348
„ leitnant — kehalise kasvatus kursuste lõpetamine	407
„ leitnant — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursusele	406
Kallas , Heinrich Jaani p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Kallberg , merev.-leitn. — määramine Sõjaväe tehnilise nõukogu alaliseks liikmeks	194
„ merev.-leitn. — määramine Sõjaväe tehnilise nõukogu alaliseks liikmeks	251
„ Kalle “ — uueks perekonnanimeks võtmine res. gardemariini Kirp'i poolt	209
„ Kallio “ — uueks perekonnanimeks võtmine res. nooremleitnant Puschtschenko poolt	12
Kallikorn , Otto, noor.-leitn. — kiitust avaldatud	542
Kalmann , Peeter, leitnant — alaliseväe ohvitseriks lugemine	343
Kamberg , Jaan Mardi p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Kangro , Peeter, noor.-leitn. — alaliseväe ohvitseriks lugemine	343
Kangur , Vladimir Mardi p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Kanep , kolonel — Sõjaringkonnakohtu ajutiseks liikmeks nimetamine	71
„ kolonel — vabastamine Sõjaringkonnakohtu ajutise liikme kohustest	151, § 1
„ kolonel — määramine Korraldusvalitsuse ülema kohustetäitjaks selle puhkusel viibimise ajaks	249

Kanep , kolonel — oma otsekoheste ametikohuste täitmisele asumine	311
Kannuste kandmise luba kõrgematel ohvitseridel ja ohvitseridel, kellel ratsahobune ette nähtud	167
Kantselei kulude kokkuhoidmine ja asjaajamise lihtsustamine	458
„ tööaja muutmine sõjaväe osades ja asutustes	220
„ töö vähendamiseks ja postikulude kokkuhoidmiseks uus kord väeosade käsukirjade saatmiseks Korraldusvalitsusse	165
Kappide uste lukustamine peale töö lõpetamist	413
Kapper , insener — määramine ehitusprojektide ja tehniliste eelarvete läbivaatamise komisjoni eesistuja asetäitjaks	76
Kapsi , major — määramine Inseneriväe inspektori kohuste täitjaks selle haiguse ajal	372
„ major — oma otsekoheste ametikohuste täitmisele asumine	384
Kaptein , Rudolf, veltveebel — Vabaduse Risti annetamine	555
Karb , Karl, aspirant — määramine 10. jalaväe rügementi praktiliseks ettevalmistamiseks	58
Karistamine 14 päevalise arestiga peavahis kapten Plato't	189
„ 3 päevalise arestiga peavahis noorem-leitnant Rebast	466
„ 7 päevalise arestiga peavahis veltveebel Selter'i	466
„ viiepäevalise arestiga peavahis leitnant Gutmann'i	144
„ 10 päevalise arestiga peavahis noorem-leitnant Jakobson'i joovastanud olekus korravastase ülalpidamise eest	113
Karistamiseks kaitseväelasi rahatrahviga — juhtnöörid	128
Karistatavate üleajateenijate aresti all pidamine eraldi toas väeosa juures, ruumi puudusel peavahis	340
Karistuse (distiplinaar) mitte küllalt otstarbekohane määramine	342
Karistusest vabastatud sõjav. ametn. aset. A. Taska	136
Karjel , noor -leitn. — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Karlov , Karl Karli p. res. leitn. — kohtuotsus	360
Karo , sanit.-kapten — komandeerimine Tartu Ülikooli juure sõjaväe assistendiks	95

Kartashkov , — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	10
Karukäpp , Arnold, aspirant — määramine 1. jalaväe rügementi praktiliseks ettevalmistamiseks	58
Karunga , Robert, kol.-leitn. — alaliseväe ohvitseriks lugemine	343
„ kol.-leitn. — vabastamine Sõjaväe tervishoiu komitee liikme kohustest	53
„Karutapjate ordu“ aumärkide annetamine	547
Kasak , al.-kapt. — vastuvõtmine Kõndralstaabi kursustele	34
„ Daniel Mihkli p. — Sõjaringkonnakohtu alla andm.	326
Kasarmu ehituste järelevaatamisele, Tapal, komandeerimine major Kirschbaum'i	263
„ ruumidesse võõraste sisselaskmise korraldus	535
Kasemets , kapt. — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Kask , Madis Mihkli p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
„ Madis Mihkli p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	357
„ kapt. — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
„ ohv.-aset. — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
„ Heinrich, lipnik — alaliseväe ohvitseriks lugemine	343
Kasmin , Mihail, res. noorem-leitnant — kohtuotsus süüdistusajast	308
„ Mihail karistatud sõjaväe ringkonnakohtu poolt nelja-aastase sunnitööga	523
Kassatsioonkaebtuse — noor.-leitn. Mägi — tagajärjeta jätmise	285
Kasvatuse (kehalise) kursustele komandeeritavate ohvitseride nimekiri	348
Katuste tegijatele sõduritele ja Distsiplinaar kompanii vahialustele barak-laagri ehitustel tasu maksmise määr	203
Kauer , Elmar-Johannes, Karl-Juliuse p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
„ kol.-leitn. — valimine Ohvitseride keskkogu liikmeks	225
Kaunissaar , kapt. — määramine ohvitseride, arstide ja sõjaväe ametnikkude teenistuslehtede ja dokumentide läbivaatamise komisjoni liikmeks	164

Kaunissaar , kapten — määramine Sõjaväljakohtusse kaitsjaks	398
„ kapten — nimetamine Sõjaringkonnakohtu ajutiseks liikmeks	435
Kaur , Jakob Jaani p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
„ Hugo, noor.-leitn. — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
Keedetud joogivee tarvitamise sunduslikuks tegemine 7. jalaväe rügemendi osadel Võru linnas ja selle ümbruses	309
„ joogivee tarvitamise sunduse kaotamine 1. Soomusrongide rügemendis	491
Keeld lahtise kraega frentschi ja poolpalitut kanda	338
„ seaduses mittenähtud tunnistuste väljaandmise kohta	115
Keemia osakonna vanema instruktori kohuste täitjaks gaasikaitse alal nimetamine eraisik Matsoni	509
Keerdo , Paul Roberti p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
„ kasvatuse kursuste ülema ja spordi instruktoreite töötasu	580
„ kehalise kasvatuse juhataja ülesanded	429
„ kasvatuse kursustele komandeeritavate ohvitseride nimekiri	348
„ kasvatuse kursuste avamine 1924. aastal	407
„ kasvatuse kursuse (I) lõpetanud ohvitseride nimestik	407
Kelch (Kelk) , Peeter-Leonhardt Aleksandri p. — süüdistuse seismapanek kuni tema tabamiseni	326
Kendra , leitn. — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Kepp , Paul Juhani p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Kerde , Leo, res. sõjaaegne ametn. — kohtuotsus	336
„ Leo, sõjav. ametn. — kohtuotsus	336
Kerge- ja raskejõustiku rekordid kaitseväge võistlustel	145
Kerkel , vanem allohvitser — kiitust avaldatud	542
Kesk-apteegi lao üiema abi kohuste täitjaks eraisik Jaak Mägi	297
Kibin , Johannes Adolphi p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Kiima , ohv. aset. — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Kilgas , P., sõjaaegne ametn. — ülekoosseisu pidamine	226
Kim , leitnant — komandeerimine Prantsusmaale	494

Kindral Laidoneri nimelise invaliidide kapitali komitee poolt toimepandava üleriiklise korjanduse puhul paraadide korraldamine	190
Kindralstaabi alluvus majanduslikult Korraldusvalit- susele	126
„ ja informatsiooni kursuse õppejõuks psükoloogia alal prof. K. Rammul	57
„ ja informatsiooni kursuste õppejõuks taktika alal, kolonel Rink	258
„ kursustele vastu võetud kapt. Kulbusch, al.-kaptan Loom ja al.-kapt. Kasak	34
„ kursustele vastuvõtmiseks reeglid 1925. a.	387
„ kursuste õppejõududeks kolonel-leitnant Parv ja major Oja	324
„ IV osakonna kaartide ja instrumentide lao ülema kohuste täitjaks eraisik J. Verhoustinski	168
Kindralstaabi IV osakonda ajutiselt teenistusse võetud prof. Schönberg	257
„ V osakonna ülema määramine Sõjaministeeriumi esitajaks Rahvaväe Peakomisjoni	222
„ IV osakonnast eraisik professor Erich Schönberg'i teenistusest vabastamine	482
Kirjanduse ja ajakirjanduse muretsemine sõduritele	52
Kirjavahetusel resoluutsioonid selgelt kirjutada	84
Kirkmann, August Anna p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Kirmann, van. allohvitser — Vabaduse Risti nõukogu liige	584
Kirp, reserv gardemaariin — omandanud uueks perekonna- nimeks „Kalle“	209
Kirschbaum, major — komandeerimine Tapale, 1. soomusr. rüg. kasarmu ehituste järele vaatamiseks	263
„ major — väeosade ülemate informatsiooni kursuste läbikuulamine	312
Kivistik, major — määramine Sõjaväljakohtu tagavara liikmeks	398
Kiviväli, Theodor, noor.-leitn. — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343

Kleemann, Otto , kapten — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
Klein , leitn. — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Knorring , major — nimetamine kohtupalati prokuröri nooremaks abiks Tallinna—Haapsalu rahukogu juure	119
„ major — nimetamine Sõjaväe prokuröri kohuste täitjaks selle äraoleku ajal	229
„ major — määramine Sõjaväe prokuröri kohuste täitjaks selle puhkuse ajal	362
Kodifaktsiooni komisjoni koosseis	166
Kogger, Ernst , kapten — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
Kohtualla andmine vanem-leitnant Mikenberg'i	1
„ Lennuväe maasalga end. ream. Rudolf Korts, Ivan Fühling, August Gross, Johannes Bombe ja Aleksei Pukk	9 § 1
„ Mihail Sakalov (teisiti Kartaschkov ehk Mihail Konstantini p. Poljakov)	10
„ kolonel Liivak ja ream. Gustavson	43
„ Ratsa rügemendi ream. Manivald Hendrikson	124
„ kod. Richard Lapp	202
„ kod. Efim Vassiili p. Vassiljev	236
„ kol.-leitn. Lõhmus	239
„ kod. August Vilbom	243
„ — 149 isikut	326
„ res. noor.-leitn. Max Jüü	341
„ kod. Johannes Anton, Madis Kask, Aleksander Kõvamees, Johannes Mets, Ado Bergmann ja Konstantin Veismann	357
„ 5. jalaväe rügemendi ream. Anton Madise p. Laur	448
„ 5. jalaväe rügemendi sõdur Jaan Karli p. Miller	475
„ kolonel Liivak ja ream. Gustavson	486
„ noorem leitnant Bruttan	
Kohtu (sõjavälja) — alla andmine kod. Martin Mardi p. Nurk'i	398
„ (sõjavälja) asutamine ja koosseisu määramine	398

Kohtuasjade,	tekkivate 3. Suurtükiväe rügemendis, üleandmine Sakala rügemendi kohtule	306
„	tekkivate I diviisi suurtükiväes, üleandmine 1. ja 5. jalaväe rügemendi kohtudele, vastavalt asukohale	233
„	tekkivate Sakala jalav. rügemendis, üleandmine 2. Soomusrongide rügemendi kohtule	233
„	tekkivate Viljandi maakonna rahvaväe ülema asutuses ja 3. diviisi intendantuuris, üleandmine Sakala jalaväe rügemendi kohtule	233
„	tekkivate Valga maakonna rahvaväe ülema asutuses, üleandmine 2. soomusrongide rügemendi kohtule	233
Kohtu	asutamine Sakala jalaväe rügemendi juure	233
„	asutuste poolt tasumaksmine väljakutsutud tunnistajatele	484
Kohtulikult	õigeks mõistetud Tartu maak. rahvav. ülem major J. Kuuse	109
Kohtuotsus	res. leitnant Simonlasteri kohta	13
„	lipnik Osvald Rosentsal'i kohta	22
„	al.-kapten A. Jürisson'i kohta	32
Kohtuotsuse	täitmine tagavaraväelaste kohta	92
Kohtuotsus	major J. Kuuse kohta	106
„	res. sõjaegse ametn. O. Lassmann'i kohta	134
„	sõjaväe ametn. asetäitja R. Maks'i kohta	139
„	kolenel-leitnant Hinnomi kohta	264
„	noorem-leitnant Adolf Mägi süüdistuse asjas	285
„	res. van.-leitn. A. Schönberg'i süüdistuse asjas	291
„	res. noorem-leitnant Mihail Kasmimi süüdistusajajas	308
„	res. sõjaeg. am. Leo Kerde süüdistuse asjas	336
„	res. noor.-leitn. Jaan Jaik'i süüdistusajajas	346
„	res. noor.-leitnant Kristjan Freyberg'i süüdistusajajas	367
„	kolonel Viktor Liivak'i ja tagav. reamees Arved Gustavsoni süüdistusajajas	385
Kohtuotsuse	muutmise sõjav. ametn. Heidok'i süüdistuse asjus	404
Kohtuotsus	res. lipnik Arnold Tunderberg'i süüdistusajajas	411
„	kapten Stockeby ja res. leitn. Leht'i süüdistusajajas	424
„	res. leitnant Leonhard Ritti kohta	546

Kohtupalati prokuröri nooremaks abiks Tallinna-Haapsalu rahukogu juure major Knorring	119
„Kohuste täitjateks“ lugemine neid ohv., kes ei ole üles võetud vastavate kandidaatide nimekirja ja kaitsevärke jäänud sõjaväe ametnikke — majandus-administratiiv kursuste lõpetamiseni	192
Kokla, Leena Mari t. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Kokkuleppe otsimine valitsuste ülematega, enne küsimuse Sõjaministrile esitamist	333
Kokkulepped Teedeministriga sõjaside telegraafi ja telefoni ühenduste kohta rahuajal ning telegraafi ja telefoni ühenduste pidamise kohta garnisonides ja sõjaväe manöövritel	331
Kolga, Ralf, noor.-leitn. — komandeerimine kehalise kasvatus kursustele	348
„ noor.-leitn. — kehalise kasvatus kursuste lõpetamine	407
Kolk, Hugo, noor.-leitn. — lugemine alaliseväe ohvitseriks	392
„ kapten — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Kolobov, kapten — määramine Sõjaväe prokuröri kohuste täitjaks selle äraolekul	108
„ kapten — oma otsekoheste ülesannete täitmisele asumine major Trakmann'i tagasijõudmise puhul	118
Komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele — kapten Ernst Asmann	459
„ alaliseväe ohvitseride kursustele — leitnant Tamm	412
„ alaliseväe ohvitseride kursustele 1924/1925 õppeaastaks — leitnant August Schönberg	447
„ Daanimaale noorem-leitnant Teder	29
„ Korraldusvalitsuse ülema käsutusse sõjaaegne ametn. A. Rocks	142
„ — kuuekuulistele majanduslikkudele kursustele ohvitseri ja sõjaväe ametnikke	480
„ Korraldusvalitsuse juure kapten Täht'i	377
„ Leedumaale ohvitseride delegatsiooni, Leedu Asutava Kogu aastapäeva pühitsemise pidustustest osavõtmisteks	304

Komandeerimine	Lätimaale major Grauen'i ja Taadleri ja kapten Mutso't	430
"	noorem-leitnant Vösotsky't Pioneer pataljoni	329
"	Prantsusmaale leitnant Nikolai Thar'i ja leitnant Eduard Kimm'i	494
"	Prantsusmale — kapten Richard Tomberg'i	438
"	Prantsusmaale leitnant Gutmann'i	499
"	Prantsusmaale kõrgemasse õppeasutusse kapten E. Lillak'it	440
"	Pioneer — pataljoni juure leitnant Nikolai Trankmanni	405
"	Riiga ametiasjus mereväe-kapten Salza't	154
"	Riigivanema käsutusse kapten Kurg'i	450
"	Ranna-, õhu- ja sisekaitse ülema käsutusse noorem-leitn. Pakkas't	463
"	Rootsimaale kolonel Roska't	262
"	sanitäärolude järelvaatamiseks I diviisi piirkonda san. kindr.-maj. Lossmann'i	389
"	san. kindr.-maj. Lossmann'i Tartu ja Võru linna	107
"	san. kindral-major Lossmann tagasi jõudnud sanitäär-järelvaatusele	543
"	7 jalaväe rügemendi juure üht relvur-tehnikut ja lukuseppa	552
"	Sõjav. ühend. õppeasutustesse alaliseväe ohvitseride kursustele kapten Paul Borkmann'i	7
"	Sõjav. ühendatud õppeasutuste juure kuulipildurite kursustele sõdureid, kes noorte kursuse lõpetanud	307
"	tagasi oma väeossa noorem-leitnant Vilberg'i	442
"	Tapale, kasarmu ehituste järelvaatamisele major Kirschbaum'i	263
"	Tartu — Riigikohtu istungitest osavõtmiseks major Trakmann'i	229
"	väljamaale kol.-leitn. Viardit	176
"	Üksikusse eskadroni noorem-leitnant Reinthal'i	465
"	Poolamaale noorem-leitnant Anvelt'i ja eraisik Hand'i	78
"	Inglismaale kol.-leitn. Burvikov'i	41

Komandeerimine tagasi oma väeossa Sõjaväe ühendatud õppeasutustest noorem-leitnant U. Lents'i	56
„ Tehniliste vägede Inspektori käsutusse alam-kapten Riigov'it	85
„ sõjaväe esitajaks Pariisi kol.-leitn. Junkur'it	36
„ Tartu Ülikooli Bakterioloogia instituudi juure sanit. noorem-leitnant Pääsuke'st	89
„ Tartu Ülikooli junre sõjaväe assistendiks sanitäärkapten K. Karo't	95
„ väljamaale leitnant Haas'i	64
„ oma väeossa tagasi Sõjav. ühendatud õppeasutustest noorem-leitnant Joh. Truus'i	61
„ Siseministeeriumi käsutusse kapten K. Vaher'it	68
„ tagasi oma väeossa Järva maak. rahvaväe ülema ajut. kohuste täitjat. leitn. A. Pärtel'it	83
„ Potsdami, magnetilise teodoliidi võrdlemiseks geodesist A. Gernet'it	77
„ Tartu, Riigikohtu istungitest osavõtmiseks major Trakmann'i	108
„ noor-sõdureid jalaväe allohvitseride kursustele	101
„ Välisministeeriumi käsutusse kol.-leitn. Jacobsoni	46
Komandeerimiselt Inglismaale tagasi jõudnud kolonel-leitnant Burvikov	94
„ Prantsusmaale tagasi jõudnud kolonel Jonson	18
„ Riigikohtusse tagasi jõudnud sõjaväe prokurör major Trakmann	118
„ Saksamaale tagasi jõudnud eraisik Gernet	174
„ tagasi jõudnud — major Kirschbaum	270
„ tagasi jõudnud kolonel Stahl	179
„ tagasi jõudnud mereväe-kapten Saltza	162
„ Rootsimaalt tagasi jõudnud kolonel Roska	292
„ tagasi jõudnud kindr.-major Lossmann	117
„ väljamaale tagasi jõudnud kapten Haas	284
„ väljamaalt tagasi jõudnud kol.-leit. Viard	282
Komandeerimiste piiramine	556
„ rahade väljamaksmine ohvitseride ümberpaigutamise puhul	557

Komisjoni koosseisu määramine ohvitseride, arstide ja sõjaväe ametnikkude teenistuslehtede ja dokumentide läbivaatamiseks	164
„ määramine eelvõistluste juhatamiseks ülemaalistel laskevõistlustel vintpüssidest ja kergetest kuulipildujatest	320
„ määramine koosseisude kokkutõmbamise küsimuse lahendamiseks	215
„ määramine spetsiaal-kraamivarustuse tarvilikkuse kindlakstegemiseks väeliikidele	219
„ määramine varustusvalitsuse Ehituse ja korteri osakonna tegevuse ning asjaajamise revideerimiseks	319
„ määrantne tehniliste eelarvete ja ehitusprojektide eelarvete läbivaatamiseks	76
Kongas, Arved, noor.-leitn. — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
Konstruktor — joonistaja kohuste täitjaks Sõjav. ühendatud õppeasutustesse erais. Paul Hermann	55
„ — joonistaja kohuste täitjaks Sõjariistade osakonda eraisik R. Viikmann	175
Kontse, leitnant — määramine Sõjaväljakohtu asjaajajaks	398
Konoviiridele Distsiplinaar kompaniis lisatasu maksmine	203
Koobas, Nikolai Mardi p. Sõjaringkonnakohtu alla andmine	325
Koolmann, Richard — prii kooli saamise tunnistuse väljaandmine	217
Koort, noor.-leitn. — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Koosoleku pidamine sõjaväe ja sõjaaegsetel ametnikkudel	187
Koosseisu kitsendamise puhul vabastatakse teenistusest eraisikud Joh. Trump, V. Tomson, A. Prii ja R. Tomander	24
„ kitsendamise puhul vabastatakse teenistusest Varustusvalitsuses teenivad erais. V. Soonik, V. Ilvest ja H. Bresinski	28
Koosseisude kitsendamise puhul teenistusest vabastamine I diviisi latsareti asjaajaja k. t. eraisik A.Luumann'i	99
„ kokkutõmbamise küsimuse lahendamiseks komisjoni määramine	215

Koosseisude muutmise üle teadete saamine	80
„ vähendamise tõttu vabastatud sõjaväe ametnikkudele ja sõjaaegsetele ametnikkudele palga edasimaksimine	439
Koosseisudes ettetulnud muutuste üle teadete saatmine Korraldusvalitsusse	495
„ muutuste tegemine	268
Koppel , sõjav. ametn. — vabastamine ohvitseride, arstide ja sõjaväe ametnikkude teenistuslehtede läbivaatamise komisjoni liikme kohustest	163
„ sõjav. ametn. — vabastamine Sõjaministeeriumi esitaja kohustest Rahvaväe Peakomisjonis	222
„ Voldemar, Pärtli p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Koppelas , Alma Johannese t. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Koppvillem , Aleksander, noorem-leitnant — kinnitatakse lendur-õpilaseks	26
Kord määrustikkude, eeskirjade ja juhendite esitamiseks ja kinnitamiseks	260
Korjus , kolonel-leitnant — määramine Varustusvalitsuse Ehituse ja korteri osakonna tegevuse ning asjaajamise revideerimise komisjoni liikmeks	319
Korraldusvalitsuse juure komandeerimine kapten R. Täht'i	377
„ ülema kolonel Reimann'i puhkus	249
„ ülema kolonel Reimann'i puhkusest tagasi jõudmine	311
Korraldusvalitsusele majanduslikult alluvate asutuste nimestik	126
„ majanduslikult alluvate Sõjaministeeriumi keskasutustesse puutuvate andmete avaldamine Korraldusvalitsuse käsikirjas	458
Korts , Rudolf — antakse Sõjaringkonnakohtu alla	9 § 1
Kotschnevig a sõlmitud leping tema päralt olevatel laeval sõjav. sõidu- ja kraamiveo litterate ja aastakaartide tarvitamine	16
Krams , Paul Vassili p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Krikmann , kapten — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406

Kristoff , eraisik — nimetamine Sõjariistade osakonna joonistusbüroo juhataja kohuste täitjaks	293
Krupp , Rudolf, leitnant — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
Kruuk , Meeta Jaani t. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
„ Vilhelmine, Jaani t. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Kruus , — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	405
„ — nimetamine Võru linna garnisoni ülemaks	241
„ Jaan, kolonel „Karutapjate“ ordu aumärgi anne- tamine	547
Kronvalk , Artur Jaani poeg anda sõjaringkonnakohtu alla	538
Kubbo , kolonel — määramine Sõjaringkonnakohtu ajuti- seks liikmeks üksiku väeosa õigustega ohvitseride asjade arutamiseks	240
„ kolonel — Väeosade ülemate informatsiooni kur- suste läbikuulamine	312
Kudevita , noor.-leitn. — komandeerimine alaliseväe ohvitse- ride kursustele	406
Kuhlberg , August Jaani p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
„ Mihkel, kapten — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
Kukemelk , Martin, leitnant — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
Kulbock , Hugo, kapten — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
Kulbusch , kapten — vastuvõtmine Kindralstaabi kur- sustele	34
Kuldilustuste kandmine mütsinokal mereväes	256
Kull , Ernst, leitnant — komandeerimine kehalise kasvatus kursustele	348
„ Georg, noor.-leitn. — lugemine tegelik-insener- mehaniikuks	504
„ Johannes Jaani p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
„ leitnant — kehalise kasvatus kursuste lõpetamine	407
„ ohv. aset. — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
„Kultuuriline toetus„ ja „sõdurite hariduse tõstmine“	52
Kumm , Boris Hansu p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326

Kunnos , kolonel — puhkusele minek	296
„ Gustav, kolonel — puhkuselt tagasi jõudmine	352
„ kolonel-leitnant — märkus käsu lohaka täitmise eest	425
Kuppar , Johannes Aleksandri p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Kura , Kristjan Hansu p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Kurg , Friedrich, noorem-leitnant — lugemine alalisevää ohvitseriks	343
„ kapten — komandeerimine Riigivanema käsutusse	450
Kuresaare sanatooriumis ravitsusel kol. Rotberg	388
„ sanatooriumist ravitsemisel tagasi kolonel Buxhoevden	393
Kurrikoff , al.-kapt. — vabastamine Sõjaringkonnakohtu ajutise liikme kohustest	71
Kursuste avamine lenduritele, lendurvaatlejatele ja aviomotoristidele	178
„ korraldamine üleajateenijatele side allohvitseridele	473
Kursustel , ohvitseride — viibimise aja lugemine riviteenistuseks	409
„ (allohvitseridele) — komandeerimine noor-sõdureid	101
„ (kindralstaabi) — vastuvõtmiseks reeglid 1925 aastal	387
„ (kuuekuulistele, majanduslikkudele — komandeerimine ohvitseri ja sõjaväe ametnikke	480
Kurtmann Arnold Jaani p., noorem-leitnant, sõjaväeteenistusest väljaheitmine	514
Kurvits kolonel-leitnant sõjainistri koha vastuvõtmine	528
„ kolonel-leitnant sõjainisteeriumi juhtimise üleandmine Th. Rõukile	539
Kuslap , Rudolf kapten — lugemine alalisevää ohvitseriks	343
„ Rudolf. kapten „Karutapjate“ ordu aumärgi annetamine	547
Kutsar , Kristjan, noor.-leitn. — komandeerimine kehalise kasvatuse kursustele	348
„ noor.-leitn. — kehalise kasvatuse kursuste lõpetamine	407
Kuulipildurite kursustele sõdurite komandeerimine	307
Kuuse , major — kohtulikult õigeks mõistmine	109

Kuusental , Adolf. noor.-leitn. — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
Kuusk , Karl Küri p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
„ leitnant — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Kuusmann , mereväe-leitnant — määramine Tehnilise nõukogu alaliseks liikmeks	461
Käesideme kandmine jaama komandantide käsutuses olevatel sõjaväelastel — korrapidajatel	369
Käpp , Verner, noor.-leitn. — lugemine tegelik-insener-mehaanikuks	504
Käsirelvade otstarbekohane paigutamine	318
Käsisõjariistade lao alluvus majanduslikult korraldusvalit- susele	126
Käsisõjariistade lao vanema tehniku kohuste täitjaks erais. Jaan Hand	188
Käsukirja (sõjaministri) № 34 — 1924 a. osaline muutmine	90
„ (sõjaministri) № 459 — 1923 a. — täiendamine	366
„ № 406 ja 412 s. a. täiendamine	544
Käsukirjade saatmise kord	165
Käsukirjades , mis väeosades avaldatakse kohtu alla andmise üle, ära tähendada lühidalt süüteo tundemärgid	502
Kõivamägi , kod. — süüdistuse lõpetamine andmete puudulikkuse tõttu	326
Kõlbmata takkude ja kaltsude väljaandmine väeosadele relvade puhastamiseks	554
Kõrge , kapten — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Kõrgemate sõjaliste kursuste õppejõu erais. Oras'e vabastamine	90-a
„ sõjaliste kursuste õppejõu prof. Piibu vabastamine	90-a
„ Sõjaväeliste kursuste õppejõududele tasu maksimise määr	204
Kõrvalkulude katmise kord	562
Kõvamees , Aleksander Vassili p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	357

Küünapuu , Olga Antoni t. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Küsimustes enne Sõjainistrile esitamist asjast huvitatud valitsuste ülematega esialgse kokkuleppe otsimine	333
Kütte ja valgustuse varustuse üksuste hinnad 1.I kuni 1.VII 1924 a.	131
„ ja valgustuse-ainete üksuste hinnad ajajärgu peale 1.VII kuni 31.XII 1924 a.	383
Kütteturba tehnilised tingimused	181

L.

Laar , Mihkel Jaani p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Laas , Otto Anna p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
„ August, noor.-leitn. — komandeerimine kehalise kasvatuse kursustele	348
„ noor.-leitn. — kehalise kasvatuse kursuste lõpetamine	407
Laats , kapten — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Laevadel , mis kuuluvad A/S. „Peipsi’le“ on maksvad sõjaväe litterad „A“ „B“ ja „D“	170
Laevasõidu ametiga sõlmitud leping laevadel litt. „A“, „B“ ja „D“ ja aastakaartide 50% hinnaalandusega tarvitamise kohta	15
Lahtise kraega frentši ja poolpalitu kandmise keeld	338
Laid , Leena Gustavi t. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
„Laino,“ — uueks perekonnaliikmeks võtmine res. sõjaväe ametniku Aud’i poolt	395
Landberg , Arnold, noor.-leitn. — lugemine alaliseväe ohvitseriks	392
Lange , Gustav Jakobi p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Lapp , Eduard, noor.-leitn. — komandeerimine kehalise kasvatuse kursustele	348
„ noor.-leitn. kehalise kasvatuse kursuste lõpetamine	407
Larka , kindral-major haigeks jäänud	445

Larka, Andres, Kindralst. kindral-major	Karutapjate ordu II järgu aumärgi annetamine	547
„	kindral-major — kolmekuulisele tervisparanduslikule puhkusele lubatud	67
„	kindr.-major puhkusele minek	82
Laskeasjanduse järelvalve ja korraldamine		223
„Laske-Eeskirjas“ § 164. ettenähtud komisjoni koosseisu määramine		320
Laskeharjutuste järelvaatuse tulemused Suurtükiväe poligonil		339
Laskeharjutustel õnnetute juhtumiste ärahoidmine		100
Laskeinspektori, Diviiside ja väeosade ülemate vahekord laskeinspeksiooni teostamise alal		223
Laskeinspeksiooni teostamine		223
Laskemoona laos valitsev halb kord		316
Laskemärgi (komendooride) — kirjeldus ja joonestus		401
Laske, Tehniliste vägede ja Ratsaväe inspektorite alluvus Sõjaväe staabi ülemale		104
Lasketabelitega igapäevane harjutamine suurtükiväes		443
Laskevõistluse korraldamiseks toimepandud eelvõistlustel saavutatud tagajärjed		356
Laskevõistluste lõppvõistluste pidamine ja sellele sõjaväelaste komandeerimise kord		374
„	lõppvõistlustest osa võtma õigustatud sõjaväelaste nimekiri	356
„	pidamine	356
Laskevõistlustel auhindasid saanud sõjaväelaste nimekiri ja võistlustest osavõtnud väeosade punktisaavutused		396
Lassmann, sõjaaegn. ametn. — kohtuotsus		131
Lauasahtlite lukustamata jätmine sõjaministeeriumis peale töö lõpetamist		413
Laur, Georg, kapten — lugemine alaliseväe ohvitseriks		343
Lauri, Anton Madise p., ream. — Sõjaväeringkonnakohtu alla andmine		448
Laurits, Karl, major — lugemine alaliseväe ohvitseriks		343
„	Karl, major „Karutapjate ordu aumärgi annetamine	541
Lavrova Julie õigeksmõistmine kohtu poolt		523

Leedu Asutava Kogu aastapäeva pühitsemise pidustustest osavõtmiseks ohvitseride delegatsiooni komandeerimine	304
Leerimaa , Anton Martini p. — Sõjaringkonnakohtu allandmine	326
Leesment , Johan Jüri p. — Sõjaringkonnakohtu allandmine	326
Leets , major, — Väeosade ülemate kursuste läbikuulamine	312
Leevald , Aleksander Pauli p. — Sõjaringkonnakohtu allandmine	326
Lehtmets , August, noor.-leitn. — lugemine alaliseväe ohvitseriks	392
Leht , res. leitn., — kohtuotsus tema süüdistusasjas	424
Leiburg , Martin, kapten — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
„ kapten — vabastamine Sõjaringkonnakohtu ajutise liikme kohuste täitmisest	93
Leiberg , noor.-leitn. — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Leimann , Gustav Reinu p. — Sõjaringkonnakohtu allandmine	326
„ Johannes Jüri p. — Sõjaringkonnakohtu allandmine	326
Leinfeldt , Pauline Jaani t. — Sõjaringkonnakohtu allandmine	326
Leisner , eraisik — nimetamine Sakala jalaväe rügemendi noorema arsti kohuste täitjaks	216
Leithammel , kapten — määramine Sõjaministeeriumi kodifikatsiooni komisjoni ajutiseks liikmeks	166
Leman , Boris, kapten — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
„ Boris-Jakob, kapten „Karutapjate ordu“ aumärgi annetamine	541
„ Lembit'u “ kl., insener-mehaaniku kohuste täitjaks ametniku k. t. Osvald Miina	156
Lendur-vaatlejate kursustele Poolamaale komandeeritud ohvitseride tagasijõudmine	227
Lendurvaatlejate , lendurite ning aviomotoristide kursuste avamine	178

Lendur-õpilasteks kinnitamine — Lennuväe teenivad ohvitserid : K. Galnbek, H. Liibus, E. Pensa, V. Steinberg, R. Vienberg, A. Braun, A. Kopvillem, V. Andresen ja E. Rokk.	26
Lennukite lumel maandumine Tapa juures	144
Lennumasinate purunemine lumel maandumisel Tapa juures	144
Lennuväe rügemendi teenistusse fotoinstruktor Sergei Golubev	148
Lennuväes teenivate ohvitseride kinnitamine lendur-õpilasteks	26
Lents, noorem-leitnant — tagasi komandeerimine oma väeossa	56
Leping sõjaväe litterate tarvitamise kohta A/S. „Peipsi“ alla kuuluvatel laevadel	170
„ kod. Kotšnev'iga, tema päralt olevatel laevadel litt. „A“ „B“ „D“ ja aastakaartide 50% hinnalalandusega tarvitamise kohta	15
Lepp, Bernhard Augusti p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
„ Johannes, major — noomituse avaldamine	316
„ Oskar-Friedrich san. kol.-leitn. arstliku komisjoni liige kolonel Partsi tervisliku seisukorra kindlaksmääramisel	572
„ tehnik-major — määramine Sõjaväe Tehnilise Nõukogu alaliseks liikmeks	194
„ tehnik-major määramine Sõjaväe tehnilise nõukogu alaliseks liikmeks	251
Libbe, Maria Augusti t. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Liiber, Aleksander Liisa p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Liibus, Heinrich, kapten kinnitatakse lendur-õpilaseks	26
Liik, san. kolonel-leitnant — komisjoni liikmeks määramine küsimuse selgitamiseks spetsiaal-kraamivarustuse tarvilikkuse kohta väeliikidele	219
Liivak, kolonel — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	43
„ kolonel — Sõjaringkonnakohtu otsus	385

Liivak , kolonel — komisjoni liikmeks määramine küsimuse selgitamiseks spetsiaal-kraamivarustuse tarvilikkuse kohta väeliikidele	219
Likvideerimine — Sõjainistri päevakäsus Nr. 176 — 1921 a. ettenähtud remont-komisjoni likvideerimine	102
„ 3. suurtükiväe rügemendi kohtu likvideerimine	306
Likvideerituks lugemine Lätimaa enamlastest ja Landeswerist vabastamisel Sõjainisteeriumi kulude kindlakstegemise komisjoni	125
„ lugemine Narva ja Valga raudteejaamade komandantuur	130
„ lugemine Sõjainistri päevakäsuga Nr. 176 — 1921 a. asutatud remont-komisjone	255
Lillak , kapten komandeerimine Prantsusmaale Pariisi kõrgemasse õppeasutusse	440
„ kapten — määramine Sõjaväljakohtu liikmeks	398
Lill , kindral-major Sõjainistri abi kohuste täitjaks nimetamine	67
„ kindral-major — Sõjainistri abi kohuste täitmisele asumise üle	82
„ kindral-major — haigus	289
„ Paul Kindralst. kindral-major „Karutapjate ordu“ II järgu aumärgi annetamine	547
„ P. kindral-major puhkuselt tagasi jõudnud	511
„ kindr.-maj. — määramine Sõjainistri k. t. selle äraolekul	261, 276, 301
„ kind.-maj. — oma otsekoheste ülesannete täitmisele asumine	267
„ kindral-major — puhkusele minek	382
„ kindr.-maj. puhkuselt tagasi jõudmine	400
„ kindral-major — puhkusele minek	479
„ kindral-major — puhkuselt tagasi jõudmine	485
„ kindral-major — puhkusele minek	501
„ Paul, kindral-major vabastatud I liigi atesteerimiskomisjoni esimehe kohustest	541
Lindgvist , Konstantin, erais. — nimetamine Arsenali tellimiste büroo juhataja kohuste täitjaks	160 § 5
Lindvers , noor. allohvitser Vabaduse Risti nõukogu liige	584

Linneberg , merev. noorem-leitnant — Õiguse omamine navigeerimiseks kõikides laevades peale I järgu laevade	121
Lints , leitnant — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Lipstok , major — nimetamine Sõjaringkonnakohtu ajuti-seks liikmeks	435
Lisatasu maksmine Distsiplinaar kompanii konvoiridele	203
Litterate tarvitamise kod. Kotšnevi päralt olevatel laevadel	16
„ jaotus vastavalt raudtee ja laevade klassidele	170
„ tarvitamise kohta A/S. „Peipsi“ alla kuuluvatel laevadel	170
„ tarvitamine aurulaeval „Hiiumaa.“	195
„ tarvitamine akstia selts „Kütteveo“ laevadel	196
„ tarvitamine Balti Päästeseltsi laevadel	201
„ „A“ „B“ ja „D“ tarvitamine kaubamaja Anderson ja K-ole kuuluvatel aurulaevadel	328
Lohakus Sõjaministeeriumis	413
„ laskemoonaga ümberkäimises ja hoidmises	316
Loomaarsti (noorema) kohuste täitjaks Ratsa rügementi erasiik H. Redlin	330
Loomatervishoiu osakonna ülema kol. Ruus'i sõitmine Haapsalu sanatoorilisele ravitsemisele	283
„ osakonna ülema san.-kolonel P. Ruus'i tagasijõudmine sanatooriliselt ravitsuselt	358
Loorentson , Jaan Hendriku p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Loppi , Richard — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	202
Lossmann , A. san. kindr.-major — määratakse Punase Risti peavalitsuse liikmeks	6
„ san. kindr.-maj. — komandeerimine Tartu ja Võru linna	107
„ san. kindral-major — komandeerimiselt tagasi jõudmine	117
„ san. kindr.-maj. — komandeerimiselt I diivisi piirkonda tagasi jõudmine	391
„ san. kindr.-maj. — puhkusele minek	315

Lossmann , san. kindr.-maj. — puhkuselt tagasi jõudmine	365
” san. kindr.-maj. — komandeerimine I diviisi piirkonda sanitäärolude järele vaatamiseks	389
” san. kindr.-maj., — valimine ohvits. keskkogu revisjoni komisjoni tagavara liikmeks	225
” san. kindral-majoor — komandeerimine II diviisi piirkonda	537
” san. kindral-majoor tagasi jõudnud II diviisi piirkonnast	543
Loom , al.-kapten — vastuvõtmine Kindralstaabi kursustele	54
Luba andmine uue vormi kandmiseks üleajateenijatele — omal kulul ja kadettidele ja aspirantidele — väeosa ülema korraldusel	288
” andmine kindral-majoor Pödder'ile Läti 5. Võnnu jalaväe rügemendi rinnamärgi kandmiseks	314
” kanda majoor Richard Palm'il Poola „Odrozenia Polski“ aumärki	571
” üle koosseisu pidamiseks II diviisi intendantuuris sõjaväe ametn. August Rezold'i	394
” vihmavalitu kandmiseks üleajateenijatele, ohvitseridega ühel alusel	288
” üle koosseisu pidamiseks Kindralstaabi juures ohvits. asetäitjat Hugo Maasikut	419
” üle koosseisu pidada Sakala jalaväe rügemendis sõjaaeg. ametn. J. Mikalai'd	248
Lugenberg , kaptn. — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Luiga , Oskar, res. kolonel-ltn. „Karutapjate ordu“ aumärgi annetamine	547
Luik , kolonel-leitnant — määramine Ehituse ja Korterite osakonna tegevuse ning asjaajamise revideerimise komisjoni liikmeks	319
” Karl, kapten — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
” kolonel-leitnant — nimetamine remont-hobuste ostukomisjoni liikme asetäitjaks	416
Lukusepa ja relvur-tehnika komandeerimine 7. jalaväe rügemendi juure	552

Lunin, Mihail , eraisik — teenistusest vabastamine koosseisude kitsendamise puhul	290
Lusikas, Alfred , eraisik — vabastamine teenistusest 2. Suurtükiväe rügemendi väljapatari nr. 4. majanduse likvideerimise puhul	446
Lutsar , major komisjoni liikmeks määramine küsimuse selgitamiseks spetsiaal-kraamivarustuse tarvilikkuse kohta väeliikidele	219
Luts, Eduard , Jaani p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Luukas , kapten — nimetamine Sõjaringkonnakohtu ajuti-seks liikmeks	211
Luumann, A. , eraisik. — Vabastamine teenistusest koosseisude kitsendamise tõttu	99
Luur, August , Mardi p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
„ Jaan Mardi p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Läti leinuväe märgi annetamine major Steinbergile, kapten Haas'ile, Fischer'ile, Emery'le ja noorem-leitnant Post'ile ja Rotberg'ile	432
„ vabadussõja mälestusmärkide annetamine meie kaitseväelastele	530
Lätimaa enamlastest ja Landeswehrist vabastamiseks Sõjaministeeriumi kulude kindlakstegemise komisjoni tegevuse lõpetamine	125
Lätimaale komandeerimine major Grauen'i ja Taadler'i ja kapten Mutso't	430
Lõhkeainete hoidmise, ladumise, transporteerimise ja ladude järelevalvamise juures õnnetute juhtumiste ärahoidmiseks ajakohane kord välja töötada vastavatel ülematel	316
„ ümberpaigutamine vastavalt diviiside ja varustusvalitsuse ülema korraldusel	318
Lõhmus , kol-leitn. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	239
Lõpetatuks lugemine — Narva-Jõesuu sanatooriumi suvist hooaega	449
„ lugemine sõjaväe kuuekuulisi majanduslikke kursusi	269
Lühikeseajalisse teenistusse kutsutud tagavaraväelastele kohtu poolt määratud karistuse täidesaatmine	92

Lühikeseajaliste kursute korraldamine üleajateenijatele side allohvitseridele	473
Lüüs , kapten — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406

M.

Maa , tasuta — annetamine normaaltalu suuruses reserv- leitnant Raudsepale	303
„ tasuta — annetamine res. kol.-leitn. Borgelin'ile	497
Maasik , Hugo, ohv. aset. — Luba üle koosseisu pidami- seks Kindralstaabis 1. septembrini 1924 a.	419
Maaväe ohvitseride, sv. ametnikkude ja üleajateenijate vormi kandmise juhtnöörid	332
„ ohvitseridel, kes seisavad mereväe koosseisus, tra- fareti kandmine	422
„ vormiriide kirjeldus	65
Madal , Karl Jakobi p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
„ Nikolai Jakobi, p. — Sõjaringkonnakohtu alla and- mine	326
Madisson , Johann, kapten — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
„ Johann, noor.-leitn. — komandeerimine kehalise kasvatuse kursustele	348
„ noor.-leitn. — kehalise kasvatuse kursuste lõpe- tamine	407
Magneedilise teodoliidi võrdlemiseks komandeerimine Saksamaale geodesist A. Gernet'it	77
Magneediliste välistööde tasu määr	238
Maide , Jaan, kapten — „Karutapjate ordu“ aumärgi anne- tamine	541
„ kapten — vabastamine Sõjaringkonnakohtu ajutise liikme kohustest	71
Majanduslikult Korraldusvalitsusele alluvad asutused	126
Majanduslikkude kursuste lõpetajate nimekiri	269
„ kursuste, (kuuekuuliste) lõpetatuks lugemine	269
Majanduslikkudele kursustele, kuuekuulistele — ohvitse- ride ja sõjaväe ametnikkude komandeerimine	480
Majori auastme vanuse andmine	274

Maks, R. , sõjaväe ametn. aset. — kohtuotsus	139
Maksvusetaks Sõjainistri päevak. № 176 — 1921 a. remont-komisjoni likvideerimise kohta	102
„ Sõjainistri päevakäsus № 2 — 1924 a. avaldatud Riigi 1924 a. korraliste tulude nomenklatuur	114
„ Sõjainistri päevakäsk № 204 — 1921 a.	193
„ Sõjainistri käsukiri № 194 — 1924 a.	250
„ Sõjainistri päevakäsk № 490 — 1922 a. ja käsukiri № 397 — 1924 a.	460
Malts , leitn. — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Mamers , Oskar, kol.-leitn. — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
Maugmann , Anton, Jakobi p. — süüdistuse seismapanek kuni tema tabamiseni	326
Mannermaa , (Mooses) kod. — süüdistuse lõpetamine andmete puudulikkuse tõttu	326
Manöövritel telegraafi ja telefoni ühenduste pidamine	331
Manöövrite lõpupäeva määramine väeüksustes	327
Marder , kolonel — nimetamine Sõjaringkonnakohtu ajutiseks liikmeks	71
„ kolonel — valimine ohvits. keskkogu revisjoni-komisjoni	225
„ kolonel — vabastamine Sõjaringkonnakohtu ajutise liikme kohustest	435
„ kolonel — määramine Narva linna garnisoni ülemaks	471
Marguson , kapten — kehalise kasvatus kursuse lõpetamine	407
„ Eduard, kapten — komandeerimine kehalise kasvatus kursustele	348
Markson , Martin, aspirant — määramine 6. jalaväe rügementi praktiliseks ettevalmistamiseks	58
Marmor , Artur Jaani p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Martin , Jaan Mardi p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Martins , Johannes, major — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
Martinson , Valter, kapten — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
„ Johannes, major — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
Martson , noor.-leitn. — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406

Martson , van.-leitn. — nimetamine Sõjaringkonnakohtu ajutiseks liikmeks	71
„ kapten-major — vabastamine Sõjaringkonnakohtu ajutise liikme kohustest	435
Maser , Gustav kolonel-leitnant, sv. esitaja, — ärakutsutsumine Moskvast	577
Masik , kapt.-maj. — valimine Ohitseride keskkogu liikmeks	225
Matmiste ja palvete ajal muusikakooridel mängida koraali „Ligemal, Jumal, Sul“, endise „Ma kumardan Sind, Armuvägi“ asemel	59
Matson , Albert eraisik — nimetamine arsenalis tööstusinseneri kohuste täitjaks	161 § 2
„ Albert, eraisik — nimetamine keemia osakonna vanema instruktori k. t. gaasikaitse alal	509
„ eraisik — üleviimine Sõjav. varustusvalitsuse tehnilisse-varustusasjandusse vanema käskudetäitja inseneri kohuste täitjaks	280
Melgunoff , kapten — määramine Sõjaringkonnakohtu liikmeks	398
Melts , kapten — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
„ kapten — valimine ohvitseride keskkogu revisjoni-komisjoni	225
Merbach , leitnant — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Merejõudude juhataja k. t. merev.-kapteni Herm'i puhkuselt tagasi jõudmine	249
„ juhataja kohustetäitja mereväe-kapten Herm'i kahekuulisele puhkusele lubamine	299
„ juhataja k. t. merev.-kapten Herm'i puhkuselt tagasi jõudmine	408
„ juhataja k. t. mereväe-kapten Herm Sõjaväe haigemajas ravitsusel	437
„ remont-komisjoni likvideerituks lugemine	255
„ staabi tehnika osakonna vanema ehitustehniku kohuste täitjaks erais. F. Ruudi	39
Merekindluste ehitusinseneri kohuste täitjaks erais. Vold. Soonik	50

Merekindluste ehitusinseneri k. t. eraisik V. Soonik'u vabastamine teenistusest koosseisu kitsendamise puhul	138
Mereväe ekipashi spordiinstruktori kohuste täitja eraisik Evald Seiler'i teenistusest vabastamine	469
„ koosseisus olevatel ohvitseridel trafareti kandmiseks jnhtnöörid	422
„ ohvitseride esitusvormi vöö kirjeldus	65
„ vormi kirjeldus	65
„ vormi kirjelduse täiendamine	256
Mereväes kuldilustuste mütsi nokal kandmine	256
„ teenivatele üleajateenijatele raha väljandmine mütside muretsemiseks	153
Mets, Johannes Tooma p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	357
Metsade laastamise piiramiseks tarvitada aseaineid	536
Michelson, leitnant — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
„ Peeter Mari p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Miina, Osvald ametn. k. t. — nimetamine k./l. „Lembitu“ insener-mehaaniku kohuste täitjaks	156
Mikalai, Jüri, sõjaaegn. am. — üle koosseisu pidamine	149
„ sõjaaegn. ametn. — üle koosseisu pidamine Sakala jalaväe rügemendis	248
Mikenberg, van.-leitn. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	1
Miller, Hans, res. al.-kapten „Karutapjate“ ordu aumärgi annetamine	547
„ 5. jalaväe rügemendi sõdur — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	475
Minding, Alfred, aspirant — määramine 1. jalaväe rügemendi praktiliseks ettevalmistamiseks	58
Mineraal-olluste puudusel hobuste moonas hobustele soola andmine	366
Mitteseaduslikkude tunnistuste väljaandmise keeld	115
Mois, leitnant — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Moonanormi suurendamine Suurtükiväe laagri ja poligani ehitustööle komandeeditud hobustele	191

Moona- ja toiduraha normid ajajärgu peale 1. maist kuni 31. augustini 1924 a.	197
„ ja toiduraha normid, ajajärgu peale 1. septembrist kuni 31. detsembrini 1924 a.	399
Mootorpaadi „Erilane“ üleandmine Piirivalvele	140
Morgenson , Ida Rudolfi t. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
„ Elfride Rudolfi t. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Mullas , kapten — vabastamine Sõjaringkonnakohtu ajutise liikme kohustest	71
Muraveisky , Boris, kapten — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
Murrik , kapten — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Murro , Andrei Andrei p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Must , Albert, Jüri p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Mutso , kapten — komandeerimine Lätimaale	430
Muudatuste tegemine 5. III — 1924 a. kinnitatud koosseisudes	268
„ üle väeosade koosseisudes Korraldusvalitsusse teatamine	495
Muudetakse — sõjainistri päevakäsk № 376, 28. detsembrist 1923 a.	10
Muusika inspektori ja orkestri juhtide õigused ja kohused	86
Muusikakooride mängimine matmiste ja palvete ajal „Ligemal, Jumal, Sul“	59
Muutmine — Sõjainistri käsukirja № 30 — 1924 a.	45
„ — Sõjainistri pvk. № 24 1924 a.	60
„ — endise Vene garnisoniteenistuse määrustiku 7-da lisa (§ 74 juure)	62
„ — Sõjainistri päevakäsu № 18 1924 a.	65a
„ — Sõjainistri päevakäsu № 28 — 1924 a. osaline muutmine	70
„ — Suurtükiväe laagri ja poligani ehitustöödele komandeeritud ja Õpeeskadroni remont-hobuste kaera normi muutmine	90
„ — Sõjainistri käsukirja № 37 — 1924 a.	90, 127
„ — Sõjainistri päevakäsu № 216 — 1921 a.	104

Muutmine , osaline, — Sõjainistri pvk. № 1194 — 1920	137
„ — Sõjainistri päevakäsk № 338 — 23 a.	164
„ — Sõjainistri käsukirja № 133 — 1924 a.	207
„ — Sõjainistri ksk. № 45 — 1924 a. muutmine	220
„ osaline, — Sõjainistri käsukirja № 718 — 1921 a.	222
„ osaline, — Sõjainistri ksk. № 87 — 1924 a.	245
„ osaline, — Sõjainistri ksk № 65 — 1924 a.	254
„ osaline, — Sõjainistri käsukirjade № № 27 ja 241 — 1924 a.	403
Mäemaat , August Jaani p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Mägi , Adolf, noorem-leitnant — kohtuotsus	285
„ Adolf, noorem-leitnant — kassatsiooni kaebtuse tagajärjeta jätmine	285
„ Jaak, eraisik — nimetamine Sõjaväe kesk-apteegi lao ülema abi kohuste täitjaks	297
Mällo , Moorits, aspirant — määramine 7. jalaväe rügemendi praktiliseks ettevalmistamiseks	58
Märkus Ditsiplinaar kompanii ülemale major Thimm'ile	143
„ Sõjaväe ühendatud õpeasutus kapten Rattas'ele	143
„ Varustusvalitsuse ülemale	316
Määramine — Vab. Val. otsusel Punase Risti Peavalitsuse liikmeks san. kindr.-maj. A. Lossmann'i	6
„ — Sõjav. tervishoiu komitee liikmeks kol.-leitn. Vaddi't	53§2
„ — insener Kapper'i ehitusprojektide ja tehniliste eelarvete läbivaatamise komisjoni eesistuja asetäijaks	76
„ — ehitusprojektide ja tehniliste eelarvete läbivaatamise komisjoni liikmeteks ins. Saarm'i, ins.-meh. Strobel'i, ins. Papello't, arhitekt Vladovski't ja ins. Golitsõnski't	76
„ — insener Sisask'it ehitusprojektide ja tehniliste eelarvete läbivaatamise komisjoni eesistujaks	76
„ — Viljandi linna garnisoni ülemaks kol. leitn. Tross'it	157
„ — ohvitseride, sõjaväe ametnikkude, ja arstide teenistuslehtede ja dokumentide läbivaatamise komisjoni koosseisu määramine	164

Määramine — Sõjaministeeriumi kodifikatsiooni komisjoni koosseisu	166
„ — sõjav. ametn. Selter'i Sõjaministeeriumi kodifikatsiooni komisjoni esimeheks	166
„ — kapten Varma't Sõjaministeeriumi kodifikatsiooni komisjoni ajutiseks liikmeks	166
„ — kapten Leithammel'i Sõjaministeeriumi kodifikatsiooni komisjoni ajutiseks liikmeks	166
„ — kapten Niggol'it Sõjaministeeriumi kodifikatsiooni komisjoni ajutiseks liikmeks	166
„ — Sõjanõukogu liikmeks kolonel R. Reimann'i	180
„ — Sõjaväe Tehnilise Nõukogu koosseisu	194, 251
„ — Sõjaväe Tehnilise Nõukogu esimeheks kolonelleitnant Burvikov'i	194, 251
„ — Sõjav. Tehnilise Nõukogu alaliseks liikmeks kindr.-maj. Silbergi	194, 251
„ — Sõjaväe Tehnilise Nõukogu alaliseks liikmeks kapten-leitnant Ananitši	194, 251
„ — Sõjaväe Tehnilise Nõukogu alaliseks liikmeks tehnik-major Lepp'a	194, 251
„ — Sõjaväe Tehnilise Nõukogu alaliseks liikmeks mereväe-leitnant Kalberg'i	194, 251
„ — Sõjaväe Tehnilise Nõukogu alaliseks liikmeks dipl.-insener Sommer'i	194, 251
„ — Sõjaväe Tehnilise Nõukogu alaliseks liikmeks ja asjade valitsejaks sõjaaegn. ametn. Saarm'i	194, 251
„ — Sõjaväe Tehnilise Nõukogu alaliseks liikmeks cand.-chem. Mühlmann'i	194, 251
„ — Sõjaministeeriumi esitajaks Rahvaväe Peakomisjoni Kindralstaabi V osakonna ülemat	222
„ — ins. E. Stoldt'i ehitusprojektide ja tehniliste eelarvete läbivaatamise komisjoni liikmeks	237
„ — Sõjaväe Tehnilise Nõukogu sekretäriks eraisik Hinsenberg'i	251
„ — I liigi atesteerimise komisjoni koosseisu	434
„ — ajutiselt Sõjaväe Tehnilise Nõukogu alaliseks liikmeks mereväe-leitnant Alfred Kuusmann'i	461
„ — Narva linna garnisoni ülemaks kolonel Marder'it	471

Määramine — Tapa garnisoni ülemaks kolonel-leitnant Tallo't	471
„ — Suurtükiväe laagri ehituse komisjoni alaliseks liikmeks ja ehituse töökomando ülemaks lipnik Roguschin'it	481
Määrus endise Vene garnisoniteenistuse määrustiku 7-da lisa (§ 74 juure) muutmise ja § 65 täiendamise kohta	62
„ kaitseväelaste tagavaraväkke arvamise kohta	44
„ küttepuude aseainete — turba ja põlevkivi tarvitamise kohta	536
Määrused sõjaväe side ülemale	520
„ inseneriväe inspektorile	520
Määrustikkude ja eeskirjade üksikmüügi panek „Sõduri“ toimetuse peale	42
Määrustikkude , eeskirjade ja juhendite esitamise ja kinnitamise kord	260
Mõttus , kapten — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Möögarihma kirjeldus	65
Mühlberg , August Mardi p. — Sõjaringkonuakohtu alla andmine	326
Mühle , Theodor, eraisik vabastatakse teenistusest koosseisu kitsendamise puhul	518
Mühmann , Johannes, eraisik — nimetamine Sõjav. varustusvalitsuse keemia osakonna ülema kohuste täitjaks 160§1	
„ cand. chem. — määramine Sõjaväe Tehnilise Nõukogu alaliseks liikmeks	194, 251
Müller , noor.-leitn. — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Mütside muretsemiseks raha väljaandmine Mereväes teenivatele üleajateenijatele	153

N.

Naiassaare komandantuuri vanema mehaaniku ajutiseks kohuste täitjaks erais. J. Reinvaldt	47
„ komandandi õigused ja kohused	278
„ komandantuuri mehaaniku kohuste täitja eraisik Johannes Reinvaldt'i teenistusest vabastamine	468

Napritson , noor.-leitn. — komandeerimine alalisevæe ohvitseride kursustele	406
Narits , Karl, kapten — lugemine alalisevæe ohvitseriks	343
Narva-Jõesuu sõjavæe sanatooriumi avamine	98
„ sanatooriumi suvise hooaja lõpetatuks lugemine	449
Narva ja Valga raudteejaamade komandantuuride likvideerituks lugemine	130
„ linna garnisoni ülemaks määramine kolonel Marder'it	471
Navigeerimise õiguse omamine kõigis laevades, peale	
„ I järgu, merev. noorem-leitnant Sandbank'il	121
„ õiguse omamine kõigis laevades, peale I järgu, merev. noorem-leitn. Linneberg'il	121
„Neljandi“ — uueks perekonnanimeks res. al.-kapt. Boris Tshetõrkini'le	370
Nelk , Johannes — süüdistuse seismapanek kuni tema tabamiseni	202
Nigul , kapten — määramine Sõjaministeeriumi kodifikatsiooni komisjoni ajutiseks liikmeks	166
Niksmann , Jüri, eraisik — nimetamine II diviisi orkestrijuhi k. t.	521
Nimekiri prii kooli saanud sõjaväelastele	17, 217
Nimemuutmine res. sõjav.-ameln. Aleksander-Theodor Aud'i poolt „Laino'ks“	395
„ res. lipnik Prass'i poolt „Tamsar'eks“	421
„ res. al.-kapt. Mihail Grigorjevi poolt „Randin'iks“	454
Nimemuutused: res. noor.-leitn. Albrecht — „Aunveriks“, res. lipn. Vinkel — „Saluste'ks“, ja res. al.-kpt. Tshetõrkin — „Neljandi'ks“	370
Nimensky , kapten — komandeerimine alalisevæe ohvitseride kursustele	406
Nimetamine — kol.-leitn. Jacobsoni sõjaväeliseks atšašeks Varssavi	46
„ — Naissaare komandantuuri vanema mehaaniku ajutiseks kohuste täitjaks eraisik Joh. Reinvaldt'i	47
„ — erais. V. Soonik'ut Merekindluste ehitusinseneri kohuste täitjaks	50
„ — erais. P. Hermann'i konstruktor-joonistaja kohuste täitjaks Sõjav. ühend. õppeasutustesse	55

Nimetamine — Toompea lossi komandandi kohuste täitjaks kapten K. Vaher'it	68
" — Sõjaringkonnakohtu ajutisteks liikmeteks kolonel Marder'it, kolonel Kanep'it, kapten Jõgit, kapten Grauen'it kapten Thimm'i, al.-kapt. Saare't, kapten Ojasson'i, van.-leitnant Martson'i, vanem-leitnant Gildemann'i ja kapten Reeder'it	71
" — Sõjaringkonnakohtu ajutiseks liikmeks kapten Rimmel'it	93
" — Aegnasaare komendantuuri vanema suurtüki-meistri kohuste täitjaks eraisik V. Vichmann'i	112
" — major Knorring'it kohtupalati prokuröri nooremaks abiks Tallinna-Haapsalu rahukogu juure	119
" — eraisik D. Poska't Vabadussõja muuseumi hoidja kohuste täitjaks	132
" — eraisik A. Normann'i II diviisi staabi orkestrijuhi kohuste täitjaks	150 § 1
" — Rakvere garnisoni orkestrijuhi kohuste täitjaks eraisik August Veske't	150 § 2
" — Sõjaringkonnakohtu ajutisekt liikmeks kolonel Prei'd	150 § 2
" — erais. Arnold Gering'it Sõjaväe Varustusvalitsuse mobilisatsiooni osakonna ülema abi kohuste täitjaks	155
" — k/l. „Lembit'u“ insener-mehaaniku kohuste täitjaks ametn. k. t. Osvald Miina't	156
" — Viljandi linna garnisoni orkestrijuhi kohuste täitjaks eraisik Rudolf Erits'it	158
" — Sõjav. varustusvalitsuse keemia osakonna ülema kohuste täitjaks erais. Joh. Mühlmann'i	160 § 2
" — Sõjav. varustusvalitsuse keemia osakonna vanema insener-mehaaniku kohuste täitjaks erais. V. Palmbergi	160 § 2
" — Ehituse ja Korteri osakonna van. ehitustööde juhi kohuste täitjaks erais. Hans Bresinski't	160 § 3
" — Ehituse ja Korteri osakonna vanema ehitustööde juhi kohuste täitjaks erais. Nikolai Galitsõnski't	160 § 4
" — Arsenali tellimiste büroo juhataja kohuste täitjaks eraisik Konstantin Lindgvist'i	106 § 5

Nimetamine	Arsenali vanema töötusinseneri kohuste täitjaks eraisik Erich Schults'i	106 § 1
"	Arsenali vanema tööstusinseneri kohuste täitjaks eraisik Albert Matson'i	161 § 2
"	eris. Verhoustinski't — Kindralstaabi IV osakonna kaartide ja instrumentide lao ülema kohuste täitjaks	168
"	eraisik Rudolf Viikmann'i Sõjariistade osakonna konstruktor-joonistaja kohuste täitjaks	175
"	eris. V. Sooniku't Ehituse ja Korterite osakonna käskudetäitja inseneri kohuste täitjaks	185
"	eris. J. Hand'i Käsisisõjariistade lao vanema tehniku kohuste täitjaks	188
"	eris. H. Freymuth'it Sõjariistade osakonna balistikaja ülema kohuste täitjaks	208
"	Ehituse ja Korterite osakonna joonistuse büroo kohuste täitjaks eraisik Hans Bresinski't	210
"	Ehituse ja Korterite osakonna vanema ehitustööde juhataja kohuste täitjaks eraisik Vladovski't	210
"	Sõjaringkonnakohtu ajutisteks liikmeteks major Häelme't, kapten Luukas'i, kapten Virro't ja major Oidermann'i	211
"	Sakala jalaväe rügemendi noorema arsti kohuste täitjaks eraisik Gustav Leisner'it	216
"	eraisik J. Hammer'it v/l. „Talinna“ vanema mehaaniku kohuste täitjaks	230
"	major Knorring'it Sõjaväe prokuröri kohuste täitjaks selle äraoleku ajal	229
"	kolonel Pinding'it Tartu linna garnisoni ülemaks	242
"	Petseri linna garnisoni ülemaks kolonel-leitnant Baumann'i	242
"	Valga linna garnisoni ülemaks kolonel Roska't	242
"	Võru linna garnisoni ülemaks kolonel Kruus'i	242
"	eraisik Arro't Sõjaväe ühendatud õppeasutuste õppetöökodade ülema abi kohuste täitjaks	272
"	Tallinna garnisoni hambaarsti kohuste täitjaks erais. Leonora Eriks'it	280

Nimetamine — eraisik Ernst Kristoff'i Sõjariistade osakonna joonistusbüroo juhataja kohuste täitjaks	293
" — eraisik A. Ohaka't Sõjav. ühendatud õppeasutuste spordiinstruktori kohuste täitjaks	294
" — eraisik Jaak Mägi Sõjaväe kesk-apteegi lao ülema abi kohuste täitjaks	297
" — Ratsarügemendi noorema loomaarsti kohuste täitjaks eraisik Hugo Redlin'i	330
" — remont-hobuste ostukomisjoni koosseisu	416
" — eraisik Julius Vask'i Viljandi garnisoni orkestrijuhi kohuste täitjaks	379
" — Sõjaväe ühendatud õppeasutuste alalise lektori kohuste täitjaks eraisik Parchomenko't	426
" — Sõjaväe esitaja kohuste täitjaks Prantsusmaale kapten Richard Tomberg'i	438
" — Sõjaväe varustusvalitsuse tehnilise asjanduse sekretäri kohuste täitjaks eraisik Otto Hinsenbergi	462
" — eraisik Aleksander Parchomenko't — Sõjaväe ühendatud õppeasutuste ajutiseks õppejõuks	496
" — eraisik Matson'i Keemia osakonna vanema instruktori kohuste täitjaks gaasikaitse alal	509
Nomenklatuuri 1924. — käsitamine	114
Noomituse avaldamine noorem-leitnant Artur Pahlberg'ile	48
Noor-sõdurite komandeerimine jalaväe allohvitseride kursustele	101
" komandeerimine väeosadest Ratsarügemendi õppekomandosse allohvitseride ettevalmistamise kursustele	198
Noorte sõdurite vastuvõtmine väeosades	81
" õppustel õnnetute juhtumiste ärahoidmine	100
Noortele , kes riigikeelt ei valda, selle äraõppimiseks õppuste korraldamine	90 b
Normaaltalu reserv-leitnant Raudsep'ale	303
Normann , Artur, eraisik — nimetamine II diviisi staabi orkestrijuhi kohuste täitjaks	150 § 1
" Artur, eraisik — vabastatakse teenistusest	522
Normid toidu- ja moonaraha maksmiseks ajajärgu peale 1. maist kuni 31. augustini 1924 a.	197
Nurk , Martin Mardi p. — Sõjaväljakohtu alla andmine	398

Nuth , leitnant — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Nõmme , Andres Mardi (Andrese) p. — Sõjaringkonna kohtu alla andmine	326
"Nõmemla" — uueks perekonnanimeks võtmine reserv leitnant O. Reinson'i poolt	120
Nõrk järelvalve kaitseväge ülemate ja juhtide poolt kasarmu ruumidesse võõraste sisselaskmiseks	535
Nõuandev asutus inseneriväge inspektuuris — sõjainseneriline komitee	520
Nõue hobuste eest rohkem hoolitseda	135

O.

Ohaka , Anton, eraisik — nimetamine Sõjav. ühendatud õppeasut. spordiinstruktori kohuste täitjaks	294
Ohvitseri-asetäitjate komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	116
Ohvitseri-asetäitja kutse kaotamine aktiivteenistuses rahuajal	116
Ohvitseri madalamale kohale paigutamisel juurduse toimepanemise tarvilikkuse üle	423
" vihmavalitu, akselbantide, kannuste — ja esitusvormi juures kantava mõõgarihma kirjeldus	65
Ohvitseride , arstide ja sõjaväe ametnikkude teenistuslehtede ja dokumentide läbivaatamise komisjoni liikme kohustest vabastamine kapten H. Vunn'i, sõjav. am. K. Koppel'it ja sõjav. am. R. Trubok'i	163
" arstide ja sõjaväe ametnikkude teenistuslehtede ja dokumentide läbivaatamise komisjoni koosseisu määramine	164
" delegatsiooni komandeerimine Leedumale, Leedu Asutava Kogu aastapäeva pühitsemise pidustustest osavõtmiseks	304
" ja sõjaväe ametnikkude komandeerimine kuuekuulistele majandusliikudele kursustele	480
" kes ei ole üles võetud vastavate kandidaatide nimekirja, lugemine „kohuste täitjateks“	192
" keskkogu juhatus ja revisjonikomisjoni koosseisu määramine	225

Ohvitseride keskkogu kevadise korralise peakoosoleku täht- aja määramine	159
„ komandeerimine kehalise kasvatuse kursustele	407
„ kursuste lõpetamise puhul nende lugemine alalise- väe ohvitseriks	343
„ kursustel viibimise aja lugemine riviteenistuseks	409
„ nimekiri, keda komandeeritakse S. Ü. Õ. juure keha- lise kasvatuse kursustele	348
„ nimekiri, keda 1924/1925 õppeaastaks komandee- ritakse alaliseväe ohvitseride kursustele	406
„ nimekiri, kellele lubatakse Läti lennuväe märki kanda	432
„ nimekiri, kes kaitseväe kehalise kasvatuse kursuse (I) lõpetanud	407
„ riviväeosadest pikaajalisele puhkusele lubamine	378
„ sõjaväe ametnikkude, üleajateenijate ja eraisikute puhkusele lubamine	87
„ teenistuskäigu seadluses § 28 punkt § 31 punkt 2 ettenähtud korraks vabastamisel ja madalamale kohale määramisel juurdluse toimepanemine	423
„ teenistuskäigu seadluse § 94 maksmapanemine sõja- väe ametnikkudele, sv. ametn. asetäitjate, üleaja- teenijate ja eraisikute kohta	460
„ vabastamine Sõjaringkonnakohtu ajutise liikme kohustest	71
„ vastuvõtmiseks Kindralstaabi kursustele 1925 aas- tal — reeglid	387
„ väljamaale komandeerimine	212
„ (üksiku väeosa õigustega) kohtuasjade arutamiseks Sõjaringkonnakohtu ajutiste liigete määramine	240
Ohvitseridel ja sõjav. ametnikkudel lahtise kraega frentši ja poolpalitu kandmise keeld	338
„ teenistuses olles ülikoolis käimise keeld	14
„ teenistuses olles ülikoolis käimise lubade andmine	14
Ohvitseridele hinnaalandus erasõitudel riigi raud- ja vee- teedel	275
„ ja sõjaväe ametnikkudele väljaantav raha 1924 a. peale, suvikuubede ja suvipalitute muretsemiseks 54 § 2	

Ohvitseridele ja sõjav. ametn. riidevarustuse, jalanõude, pesumaterjali, rakmete ja nende asjade valmisõblemiseks raha väljaandmine 1924 a. peale	54
„ ja sõjav. ametnikkudele 1924 a. peale väljaantav varustus	54
„ kehalise kasvatuse õppuste korraldamine	563
„ kes lubatud tervisparanduslikule puhkusele, palga, korter-, kütte- ja valgustusraha maksmine	453
„ sõjav. ametnikkudele ja üleajateenijatele küttepuude natuuras andmine	524
Oidermann, major — nimetamine Sõjaringkonnakohtu ajutiseks liikmeks	211
„ erais. — vabastamine teenistusest oma palvel	228
„ Heinrich, kapten — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
Oinas, Johannes Valda p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
„ kolonel-leitnant — Väeosade ülemate informatsiooni kursuste läbikuulamine	312
Ojasson, kapten — nimetamine Sõjaringkonnakohtu ajutiseks liikmeks	71
„ kapten — vabastamine Sõjaringkonnakohtu ajutise liikme kohustest	435
Oja, Frits, major — kinnitamine Sõjaväe ühendatud õppeasutuste Kindralstaabi kursuste õppejõuks topograafia alal.	324
„ Juulius Jaani p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Olem, Nikolai, noor.-leitn. — lugemine alaliseväe ohvitseriks	392
Oras, — vabastamine kõrgemate sõjaliste kursuste õppejõu kohustest	90a
Oravas, Johannes Gustavi p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Org, kapten — komisjoni liikmeks määramine küsimuse selgitamiseks spetsiaal-kraamivarustuse tarvilikkuse kohta väeliikidele	219
Orkestrijuhtide ja muusika inspektori õigused ja kohused	86

Orkestrijuhi kohuste täitjaks II diviisi staapi eraisik Artur Normann	150 § 1
Orkestrijuhitidele -eraisikutele ühekordselt tasuta varustuse väljaandmine	51
Orkestrite mängudele saamiseks Tallinna garnisoni ülema poole pöörata	184
„ (Tallinnas asuvate) mängu määramine	184
Osaline sõjaministri käsukirja № 37 — 1924 a. muutmine	90

P.

Paavijan , kolonel-leitnant — Väeosade ülemate informatsiooni kursuste läbikuulamine	312
Pagunite , mis sõjaministri käsukirjas № 65 — 1924 a. ette nähtud, kandmise luba Allohvitseride pataljonis teenivatele sõduritele	288
Pahlberg , Artur, noorem-leitnant — noomitus	48
„ Artur, noor-leitn. lugemine — alaliseväe ohvitseriks	343
Pahomov , Teodor, reservi lipnik, karistus	523
Pajusson , noor.-leitn. — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Pakkas , noorem-leitnant — komandeerimine Ranna-õhu ja sisekaitse ülema käsutusse	463
Palga ettemaksmine puhkusele minejatele sõjaväelastele	87
„ edasimaksmine koosseisude vähendamise tõttu vabastatud sõjaväe ametnikkudele ja sõjaaegsetele ametnikkudele	439
„ suurus eraisikutele vedurijuhtidele	566
Palm , Richard major Poola aumärgi „Odrozenia Polski“ annetamine	571
Palmberg , Verner, eraisik — nimetamine Sõjaväe varustusvalitsuse keemia osak. vanema insener-keemiku kohuste täitjaks	160 § 2

Palovere , August-Johannes Peetri p. — Sõjaringkonna-kohtu alla andmine	326
„ Peeter Danieli p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Palvete ajal mängimine muusikakooridel „Ligemal, Jumal, Sul“	59
Papas , kod. — süüdistuse lõpetamine andmete puudulikkuse tõttu	326
Papello , insener — määramine ehitusprojektide ja tehniliste eelarvete läbivaatamise komisjoni liikmeks	76
Paraadide korraldamine Eesti Vabariigi aastapäeva puhul	79
„ kordamine kindral Laidoner'i nimelise invaliidide kapitali komitee poolt toimepandava üleriikliku korjanduse puhul	190
Parchomenko , eraisik — nimetamine Sõjaväe ühendatud õppeasutuste alalise lektori kohuste täitjaks	426
„ eraisik — nimetamine Sõjaväe ühendatud õppeasutuste ajutiseks õppejõuks	496
Parts , kolonel — valimine ohvitseride keskkogu esimeheks	225
„ kolonel — vabastamine Valga linna garnisoni ülema kohustest	244
„ kolonel — määramine varustusvalitsuse ehituse ja korteri osakonna tegevuse ning asjaajamise revideerimise komisjoni esimeheks	319
„ Eduard Mari p, — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
„ Aleksander, kapten — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
„ Karl kolonel, komisjon tervisliku seisukorra kindlaksmääramiseks	572
Parv , kolonel-leitnant — kinnitamine Sõjaväe ühendatud õppeasutuste Kindralstaabi kursuste õppejõuks taktika alal	324
Pastarus , kod. — süüdistuse lõpetamine andmete puudulikkuse tõttu	326
Pauk , Adolf Johani p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
„ Karl, Mardi p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Pavlovsky , Heinrich, kapten — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343

Peakoosoleku , ohvitseride keskkogu — tähtaja määramine	159
Pealiskaudne ja hooletu meeste läbivaatamine Harju maakonna ja Tallinna linna Rahvaväe komisjonis	66
Pedra , Edgar, kapten — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
Peipsi laevastiku divisjoni mehaaniku kohuste täitja erasisik Felix Eleaser'i teenistusest vabastamine	420
Pensa , Eduard, al.-kpt. — kinnitamine lendur-õpilaseks	26
Pensioni määramise asjus kaitseväelaste teenistuslehtede täiendamine	533
Pent , Hans Joosepi p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Perekonnanime muutmine : Res. noorem-leitn. Puschtschenko — „Kallio'ks“	12
„ res. leitnant O. Reinson — „Nõmmela'ks“	120
„ res. gardemariin Kirp — „Kalle'ks“	209
„ noorem-leitnant Sopaaug — „Suivi'ks“	209
„ res. lipn. Johannes Veinmann — „Väinaste'ks“	354
„ res. lipn. Friedrich Vinkel — „Saluste'ks“	370
„ res. al.-kapt. Boris Tschetörkin — „Neljandi'ks“	370
„ res. noor.-leitn. Jakob Albrecht — „Aunver'iks“	370
„ res sõjaväe-ametnik Aleksander-Teodor Aud — „Laino'ks“	395
„ res. lipnik Erich Prass — „Tamsar'iks“	421
„ res. al.-kapt. Mihail Grigorjev — „Randin'iks“	454
Perlits , noor.-leitn. — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Pesu ja jalanõude väljaandmise juhtnõörid jalaväes teenijate ajateenijate sõduritele	287
Pesur , Albert, kadett — Vabaduse Risti annetamine	555
Peterson , kod. — süüdistuse lõpetamine andmete puudulikkuse tõttu	326
Petree , Peeter Peetri p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Petseri linna garnisoni ülemaks kolonel-leitnant Baumann	242
Pharmaceutide vabastamine peale tagavaraväelaste õppuse läbiminemist	63

Piip , professor — vabastamine kõrgemate sõjaliste kursuste õppejõu kohustest	90a
Piirand , Julius, noor. leitn. — lugemine alaliseväe ohvitseriks	392
Piirivalve ohvitseride komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Piirivalvele mootorpaat „Erilase“ üleandmine	140
Pikaajaline puhkus riviväeosade ohvitseridele ja üleaja-teenijatele	378
Pikaajalisele tervisparanduslikule puhkusele lubamine õp-pusel olevaid tagavaraväelasi	97
Pikendamine päevarahade maksmist Suurtükiväe poligoni ja laagriehituse töodel viibivatele kaitseväelastele, Distsiplinaar kompanii vahialustele ja konvoiridele	436
Pilv , Ernst Andrei p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Pinding , kolonel — nimetamine Sõjaringkonnakohtu liikmeks	23
„ kolonel — määramine kindral-maj. Pödder'i puhkuse ajal tema kohuste täitjaks	25
„ kolonel — oma otsekoheste kohuste täitmisele asumine	35
„ kolonel — määramine Sõjaringkonnakohtu ajuti-seks liikmeks kol.-leitn. Hinnom'i süüdistusasjade arutamiseks	91
„ kolonel — nimetamine Tartu linna garnisoni ülemaks	242
„ kolonel — määramine „Laske-Eeskirjas“ § 164 ettenähtud komisjoni liikmeks	320
„ Johannes, kapten — alaliseväe ohvitseriks lugemine	343
Pinka , kolonel-leitn. — valimine ohv. keskkogu tagavara liikmeks	225
„ kol.-leitn. — määramine Sõjaväljakohtu eesistujaks	368
Pioneer pataljoni komandeerimine noor.-leitn. Vösotskit	329
„ pataljoni osade poolt võimaliku ja tarviliku läbiviiv-dava töö andmine Inseneriväe inspektori korraldusse	467
Plahvatus Suure-Männiku laskemoona laos	316
Plato , kapten, — karistamine 14 päevalise arestiga peavahis	189
Podratschik , Karl res. n.-leitnant „Karutapjate Ordu“ aumärgi annetamine	547

Poiss , Jaan Peetri p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Poljakov , Mihail — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	10
Poller , leitn. — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Pollisinski , Oskar, n.-leitnant, kiituseavaldamine	542
Polmann , Oskar, noor.-leitn. — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
Poolamaale komandeerimine noorem-leitnant Anvelt'iga eraisik Haud'i	78
„ lendumis-vaatlejate kursustele komandeeritud ohvitseride tagasi nõudmine	227
Poola lendumis-vaatleja kutsemärgi annetamine kolmele meie ohvitserile	545
„ „Odrozenia Polski“ aumärgi annetamine major R. Palm'ile	571
Poolas lendumis-vaatlejate ja õhulaskurite kooli lõpetanud ohvitseride nimekiri	506
Poolpalitu — lahtise kraega, — kandmise keeld	338
Pooltaldade ja kontsaplekide väljaandmine sõduritele üle normi	427
Poska , D., eraisik — Vabadussõja muuseumi hoidja kohuste täitjaks määramine	132
Post , Voldemar, lipn. — Inglise sõjaväe lenduri kutsemärgi kandmise luba	20
„ Voldemar, noorem-leitnant — Läti lennukiväe märgi annetamine	432
Postikulude kokkuhoidmiseks uus kord käsikirjade saatmises korraldusvalitsusse	165
Post , noorem-leitnant — Arreteerimine kolmeks päevaks peavahis	144
Prantsuse Lennukiväe laske- ja pommipildumise kooli Cazaux'is lõpetamine kapten Karl Haasi poolt	507
Prantsusmaale komandeerimine leitnant Gutmann'i	499
„ sõitmiseks luba sanit. kapt. Dunkel'ile	500

Prantsusmaalt sõjaväe manöövridelt tagasi jõudnud kolonel Janson	18
Prass , Erich, res. lipn. — perekonnanime muutmine „Tamsar'iks“	421
Preeks , Arnold, noor.-leitn. — lugemine ohvitseriks	392
Prei , kolonol — nimetamine Sõjaväeringkonnakohtu ajutiseks liikmeks	151 § 2
„ kolonol — vabastamine Sõjaringkonnakohtu ajutise liikme kohustest	435
Preisberg , Karl, kaptan — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
Prii , Alfred, erais. — teenistusest vabastamine koosseisu kitsendamise puhul	281
„ A., vanema ehitustehniku kohuste täitja — teenistusest vabastamine	60
Priikooli saajate õppur-sõdurite nimekirj	17, 217, 271
„ tunnistuse andmine ohv. aset. Tõnis Saarepera'le	148 a
Priks , Elise-Marie Johani t. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Pruljan , Rudolf Gustavi p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Psükoloogia alal õpejõuks kindralstaabi ja informatsiooni kursustele kinnitamine prof. K. Rammul'it	57
Publikumi vastuvõtmine riiklikkudes ametiasutustes	30
Puhkuse ajal toiduraha maksmine üleajateenijatele	350
„ hooaeg — pikaajaline — riviväeosade ohvitseridele ja üleajateenijatele	378
Puhkus kindr.-maj. Silberg'ile	402
„ — ühekuuline kindr. maj. Pödder'ile	25
„ — kolmekuuline Merijõudude Juhataja kohuste täitjale merev.-kaptan Herm'ile	27
„ — kolmekuuline kindr.-maj. Larka'le	67, 82
Puhkusele minejatele sõjaväelastele palga ettemaksmine	87
„ lubamine ohvitseri, sõjav. ametnikke, üleajateenijaid ja eraisikuid	87
Puhkus kolonel Brede'le	186

Puhkus ajateenijatele sõduritele	245
„ kolonel Reimann'ile	249
„ kolonel Kunnos'ele	296
„ — kahekuuline, mereväe-kapten Herm'ile	299
„ kolonel Simon'ile	323
„ San. kindral-maj. Lossmann'ile	315
„ sõjaminister O. Amberg'ile	321
Puhkusele laskmise kord riviväeosadest suvekuude jooksul	327
Puhkus kindral-major Heinze'le	337
„ kindral-major Unt'ile	335
„ major K. Trakmann'ile	362
„ tervisparanduslik, kindral-major Tõnisson'ile	380
„ kindr.-maj. Lill'ile	382
„ kindral-major Lill'ile	479
„ kolonel Rotberg'ile	441
„ kindral-major Lill'ile	501
Puhkuselt tagasi jõudmine — kindr.-maj. Pödder	35
„ tagasi jõudmine — meriv. kapten Herm	241
„ tagasi jõudmine — kolonel Brede	273
„ tagasi jõudmine — kolonel Reimann	311
„ tagasi jõudmine — kolonel Gustav Kunnos	352
„ tagasi jõudmine — Sõjaminister O. Amberg	363
„ tagasi jõudmine — san. kindr.-maj. A. Lossmann	365
„ tagasi jõudmine — kindr.-maj. Lill	400
„ tagasi jõudmine — mereväe-kapten Herm	408
„ tagasi jõudmine — kindral-major Unt	310
„ tagasi jõudmine — kindral-major Tõnisson	417
„ tagasi jõudmine — major Trakmann	418
„ tagasi jõudmine — kindral-major Heinze	451
„ tagasi jõudmine — kolonel Rotberg	464
„ tagasi jõudmine — kindral-major Lill	485
Pukk, Aleksei — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	9 § 1
Pulk, kolonel — Väeosade ülemate informatsiooni kursuse läbikuulamine	312

Pulk , kolonel — määramine „Laske-Eeskirjas“ § 164 ettenähtud komisjoni liikmeks	320
Punase Risti Peavalitsuse liikmeks sanit. kindral-majoor A. Lossmann	6
Punin , majoor — Loomatervishoiu osk. ülema kohuste täitjaks, viimase äraolekul	283
„ sanit.-majoor — oma otsekoheste ametkohuste täitmisele asumine	358
„ vet. majoor — nimetamine remont-hobuste ostukomisjoni liikmeks	416
Punktide saavutused väeosade poolt ülemaalistel laskevõistlustel	396
Purga , kapten Vabaduse Risti nõukogu liikmeks	584
Puschtschenko , Nikolai res. noor.-leitn. — omandanud uue perekonna nime „Kallio“	12
Puudersell , August Andrei p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Puudused mis leitud 1. jalaväe rügemendi majapidamises Riigikontrolli sõjaväe osakonna peakontrolööri ülesandel toimepandud revideerimisel	376
„ mis leitud 2. jalaväe rügemendi majapidamises Riigikontrolli Sõjaväe osak. peakontrolööri esitaja poolt	375
Puusepp , Nikolai Isaku p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Puusild , Jaan, kapten — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
Päevakäsu , sõjaministri, № 176 — 1921 a. maksvuse-taks lugemine	102
„ sõjaministri, № 339 — 1923 a. täiendamine	88
„ sõjaministri, № 576 — 1921 a. täiendamine	350
Päevarahade maksmise pikendamine Suurtükiväe poligoni ja laagriehituse töödel viibivatele kaitseväelastele ja Distsiplinaar kompanii vahialustele ja komvo-iiridele	436
Pälson , Rudolf Ludvigi p. — süüdistuse seismapanek kuni tema tabamiseni	326

Pärn , leitn. — komandeerimine alalisevæe ohvitseride kursusele	406
Pärtel , Aleksander, leitnant — tagasi komandeerimine oma väeosasse	83
Päts , K., riigivanem — Aegna Merekindluste ohvitseride kogu auliikmeks valimine	19
Pääsuke , sanit. noorem-leitnant — komandeerimine Tartu Ülikooli Bakterioloogia instituudi jnure	89
Pödder , kindr.-maj. — Puhkuselt tagasi jõudmine	35
„ kindral-majoor — luba Läti 5. Võnnu jalavæe rügemendi rinnamärgi kandmiseks	314
Pöder , Jaan, noor.-leitn. — lugemine alalisevæe ohvitseriks	343
Põlendik , noor.-leitn. — komandeerimine alalisevæe ohvitseride kursusele	406
Põlenik , Johan Jüri p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Põletispuude hinnad ajajärgu peale 1. juulist kuni 31. detsembrini 1924 a.	383
Põlevkvi tehnilised tingimised	184
Pütt , Mihkel, leitnant — alalisevæe ohvitseriks lugemine	343

R.

Raamatupidaja k. t. R. Tomander'i teenistusest vabastamine	60
Rahatrahvide ja riigi kahju nõudmine kaitsevæelastelt	103
Raha väljaandmine üleajateenijatele merivæes — mütside muretsemiseks	153
„ väljaandmine ohvits. ja sõjav. ametnikkudele suvikuubede ja suvipalitude muretsemiseks 1924 a. peale 54 § 2	
„ väljaandmine ohv. ja sõjavæe ametnikkudele riiete, jalanõude ja rakmete õmblemiseks 1924 a. peale 54 § 1	
Rahuaegse I kursuse lõpetanud lipnikkude lugemine alalisevæe ohvitserideks	392
Rahvavæe Peakomisjonis Sõjaministeeriumi esitaja vahetamine	222
„ ülematel hoiatus pealiskaudse ja hooletu meeste läbivaatamise eest	66

Rakmete kirjeldused	490
Rakvere garnisoni orkestri juhi kohuste täitjaks eraisik August Veske	150 § 2
Rammul, K. , professor — Sõjav. ühendatud õpeasut. kindralstaabi ja informatsiooni kursuste õppejõuks kinnitamine psühholoogia alal.	57
„Randin“ — uueks perekonna nimeks võtmine reserv alam-kapten Grigorjevi poolt	454
Randmann, Nikolai , noor.-leitn. — lugemine alaliseväe ohvitseriks	392
Rannapatarei № 6 ülema õigused ja kohused	278
Ranna- , õhu- ja sisekaitse staabi ja juhatuse alluvus ma- janduslikult korraldusvalitsusele	126
„ õhu- ja sisekaitse ülema puhkus	355
Rasmessov , kapten — komandeerimine alaliseväe ohvitse- ride kursustele	406
Rass , noor.-leitn. — komandeerimine alaliseväe ohvitse- ride kursustele	406
Ratasepp , Mihkel, noor.-leitnant — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
Ratsainspektor kolonel Buxhoevden sanatoorilisel ravitse- misel Kuressaares	295
Ratsakomandode jalaväe rügementides allumine peale otsekohese ülema ka ratsaväe inspektorile	444
Ratsamaakuulajate komandade komplekteerimine	198
Ratsarügemendi õppekomandosse komandeerimine noor- sõdurisi, kus ette nähtud ratsamaakuulajate koman- dod — allohvitseride ettevalmistamise kursuse läbi- tegemiseks	198
„ noorema loomaarsti kohustetäitjaks eraisik Hugo Redlin	330
„ kaitseväelaste vabastamine	560
„ ülema kohuste täitmisele kolonel Janson	65a
Ratsastajate kursuste rinnamärgi kirjeldus	266
Rattas , kapten — märkus	143

Ratsaväe inspektorile allumine — jalaväe rügementide ratsakomandod	444
Raud , noor,-leitn. — määramine Sõjaväljakohtu tagavara liikmeks	398
Raudteejaamade komandantuuride — Narvas ja Valgas — likvideerituks lugemine	130
„ piirkonda korrapidajateks määratud sõjaväelastel käesideme kandmine	369
Raudtee jaamaesistele pääsemise kord sõjaväelastel tasuta, jaamades, kus jaamaesistele pääsemine piiratud	368
Raudsepp , reserv-leitnant — tasuta maa annetamine normaaltalu suuruses	303
„ Peeter, noor,-leitn. — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
„ Hans, kapten — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
„ leitnant — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Raudvere kolonel — kiituse avaldamine	542
Ravitsemisel viibimine Haapsalu sanatooriumis — kolonel Roska	302
Ravitsemisele , sanatoorilisele, sõitmiseks luba kindralmajor Tõnisson'ile	298
Ravitsusel Kuresaare sanatooriumis kolonel Rotberg	388
„ Kuresaare sanatooriumis — kolonel Buxhoevden	295
Rea , Jaan (Emeljan) Jakobi p. süüdistuse seismapanek kuni tema tabamiseni	326
„ Vladimir Jakobi p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Rebane , noorem-leitnant — karistamine 3. päevalise arestiga peavahis	466
Redlin , eraisik — nimetamine ajutiselt Ratsa rügemendi noorema loomaarsti kohuste täitjaks	330
Reeder , kapten — nimetamine Sõjaringkonnakohtu ajutiseks liikmeks	71

Reeder, kapten — vabastamine Sõjaringkonnakohtu ajutise liikme kohustest	435
Reegliid väeosade tarvitada olevate riigihoonete valitsemise, remonteerimise, korrashoidmise, kütmise ja valgustamise kohta	111
„ kaitseväelaste karistamiseks rahatrahviga	128
„ kindralstaabi kursustele vastuvõtmiseks 1925 aastal	387
Reesen, Johannes Juhani p. — süüdistuse seismapanek kuni tema tabamiseni	326
„ Aleksander Johannese p. — Sõjaringkonna kohtu alla andmine	326
Reimann, kolonel — määramine ohvitseride, arstide ja sõjaväe ametnikkude teenistuslehtede ja dokumentide läbivaatamise komisjoni esimeheks	164
„ kolonel — määramine Sõjanõukogu liikmeks üld- ja eikoosolekutel	180
„ kolonel — Sõjanõukogu asjade valitsemise ülevõtmine sõjaväe ametnik Selter'ilt	205
„ kolonel — määramine koosseisude kokkutõmbamise küsimuse lahendamise komisjoni liikmeks	215
„ kolonel — ühekuuline puhkus	249 ja 311
„ Rudolf kolonel — tagavara liikmeks I liigi atesteerimiskomisjonis	541
Reinfeldt, Otto, noor.-leitn. — komandeerimine kehalise kasvatuse kursustele	348
„ noor.-leitn. — kehalise kasvatuse kursuste lõpetamine	407
Reinhold, Aleksander, noor.-leitn. — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
Reinson, Aleksander Jaagu p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
„ Oskar, res. leitnant — Riigikohtu otsusel omandanud perekonnanimeks „Nõmmela“	120
Reinthal, noorem leitnant — komandeerimine üksikusse eskadroni	465
Reinvaldt, Joh., erais. — nimetamine Naissaare komandantuuri vanema mehaaniku ajutiseks kohuste täitjaks	47
„ erais. — teenistusest vabastamine	468

Relvade korrashoidmine	549
Relvur — ohvitseridele kõrvaliste kohuste täitmiste ära- keelamine	551
Remmel , kapten — nimetamine Sõjaringkonnakohtu aju- tiseks liikmeks	93
Remont -hobuste ostuhinna ülem- ja alammäärad	416
„ hobuste ostukomisjoni nimetamine	416
„ komisjonide likvideerituks lugemine	255
Resen , noor.-leitn. — komandeerimine alaliseväe ohvitse- ride kursustele	406
Reserv ohvitseride ettevalmistamise kursuse lõpetanud aspi- rantide nimekiri	58
Reservi lastavatele kaitseväelastele vabastamise tunnistuste valmistamine	44
Reservist teenistusse võetud res. kapt. O. Saaremaa ja V. Simonlatser lugeda teenistuses olevateks eraisi- kutena	359
Resolutsioonide kirjutamine kirjavahetusel	84
Revideerimine 1. jalaväe rügemendi majapidamises Riigi- kontrolli Sõjaväe osakonna peakontrolööri korraldusel	371
„ 2. jalaväe rügemendi majapidamises Riigikontrolli Sõjaväe osakonna peakontrolööri esitaja poolt	375
Rezold , August, sõjav. am. — luba üle koosseisu pida- miseks II diviisi intendantuuri juures	394
Riiberg , kolonel-leitnant — Väeosade ülemate informatsi- ooni kursuse läbikuulamine	312
„ kolonel-leitnant — haigeks jäänud	372, 384
Riigiametnikkudele ja teenijatele seaduses mitteette- nähtud tunnistuste väljaandmise keeld	115
„ ja-teenijatele attesteerimises vastavast seadusest kinnipidamine	115
Riigiasutuste asjaajamise juhtnõõride tarvitusele võtmine kõigis väeosades ja asutustes	31
„ asjaajamise juhtnõõridest kinnipidamine	84
„ asjaajamise juhtnõõride mitte täiel määral täitmine	84

Riigihoonete valitsemine, remonteerimine, korrashoidmine, kütmine ja valgustamine	111
Riigikahju ja rahatrahvide nõudmine kaitseväelastelt	103
Riigikeelt mitteoskajatele noortele eriti õppuste korraldamine keele äraõppimiseks	90b
Riigikohtu istungitest osavõtmiseks komandeerimine major Trakmann'i	108, 118, 229
Riigikontrolli Sõjaväe osakonna peakontrolööri esitaja revideerimise tulemused 2. jalaväe rügemendi majapidamises	375
„ Sõjaväe osakonna peakontrolööri ülesandel toimendatud revideerimise tulemused 1. jalaväe rügemendis	376
Riigi Teatajas № 12/13 — 1924 a. avaldatud Riigi 1924 a. korraliste tulude nomenklatuuri käsitlemine	114
Riigiteenistuse seaduse eeskirjade (§ 818 ja järgm.) täitmine	115
Riigi 1924 a. korraliste tulude nomenklatuur	2, 114
Riigivanema K. Pätsi Aegna Merikindluste ohvitseride kogu auliikmeks valimine	19
„ käsutusse komandeerimine kapten Kurg'i	450
Riigov, kapten — komandeerimine Tehniliste vägede inspektori käsutusse	85
Riiete ja rakmete valmisõblemise raha väljaandmine ohvitseridele ja sõjav. ametnikkudele 1924 a. peale	54
Riietevalmistamise töökoja alluvus majanduslikult korraldusvalitsusele	126
Riiklikkude ametiasutuste tööaeg 1924 a. peale	30
Riisi asemel tangu ehk herneste nõudmine	349
„ väljaandmise lõpetamine intendantuurist	349
Rimmel, Aleksander Jaani p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Ringkonnakohtu ajutise liikme ülesannete kergelt ja eba- hoolas täitmine	143
„ ajutisteks liikmeteks major Häelme, kaptn. Luukas, kaptn. Virro ja major Oidermann	211

Ringkonnakohtu alla kod. Efim Vassili p. Vassiljev	236
„ alla kol.-leitn. A. Lõhmus	239
„ alla kod. August Vilbam	243
„ alla andmine 149 isikut	326
„ alla res. noor.-leitn. Max Inn	341
„ alla kod. kid. Johannes Anton, Madis Kask, Aleks. Kõvamees, Johannes Mets, Ado Bergmann ja Konstantin Veismann	537
„ esimehe koht kindral-majori kohaks	268
„ liigetele kutsed õigeks ajaks saata	143
„ otsus res. van.-leitn. A. Schönberg'i süüdistuse asjus	291
„ otsus res. noorem-leitnant Mihail Kasmini süüdistuse asjas	308
„ otsus res. sõjaaeg. am. Leo Kerde süüdistuse asjas	336
„ otsus res. leitn. Karl Karlovi süüdistuse asjas	360
„ otsus res. noor.-leitn. Jaan Jaik'i süüdistuse asjas	346
„ otsus kolonel Viktor Liivak'i ja tagav. ream. Arved Gustavson'i süüdistuse asjas	385
„ otsus res. lipnik Arnold Tunderberg'i süüdistuse asjas	411
Ringkonna remontkomisjoni likvideerituks lugemine	255
Rink , kolonel — kinnitamine sv. ühend. õppeasut. kindralstaabi ja informatsiooni kursuste õppejõuks taktika alal	258
Rinnamärk — Üksiku eskadroni Ratsastajate kursuse rinnamärgi kirjeldus	266
Rinnamärgi , Läti 5. Võunu jalaväe rügemendi, kandmiseks loa andmine kindral-major Põdder'ile	314
Ritt , Leonhard, res. leitnant — süüdistuse asi	546
Rivi väeosade ohvitseride ja üleajateenijate pikaajalise puhkuse hooaeg	378
„ väeosade sõduritele pooltaldade ja kotsaplekkide väljaandmine	427
„ väeosadest sõjaväelaste suvepuhkusele laskmise kord	327
Rivitu sõdurite kohtade järkudesse jagamine	171
Rocks , A., sõjaaeg. ametn. — Korraldusvalitsuse ülema käsutusse komandeerimine	142

Rocks , sõjaväe ametnik — üle koosseisu pidamiseks luba Sõjaministeeriumi juriskonsultuuri juures	371, 433
Roguschin , lipnik — määramine Suurtükiväe laagri ehituse komisjoni alaliseks liikmeks	481
Rohuteadlaste vabastamine peale tagavaraväelaste õppuse läbiminemist	63
Rock , Edmund, noorem-leitnant — kinnitatakse lendur-õpilaseks	26
Roots , Johannes Tõnise p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Rootsimaale komandeerimine kolonel Roska't	262
Rosenberg , kolonel — määramine III diviisi ülema kohuste täitjaks tema sanatooriumis viibimise ajal	298
Rosenthal , lipnik — kohtuotsus	22
„ Osvald, noor.-leitn. — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
Roska , kolonel — vabastamine Sõjaringkonnakohtu liikme kohustest haiguse puhul	23
„ kolonel — valimine Ohvits. keskkogu revisjoni-komisjoni tagavara liikmeks	225
„ kolonel — määramine Sõjaringkonnakohtu abijärgseks liikmeks üksiku väeosa õigustega ohvitseride asjade arutamiseks	240
„ kolonel — nimetamine Valga linna garnisoni ülemaks	242
„ kolonel — komandeerimine Rootsimaale	262, 292
„ kolonel — lugemine ravitsusel viibivaks Haapsalu sanatooriumis	302
„ kolonel — lugemine ravitsusel viibivaks Soomusrongide rügemendi 2., ülema — lugemine ravitsusel viibivaks	
„ kolonel — tagasi jõudmine sanatooriliselt ravitsuselt	353
„ kolonel „Karutapjate“ ordu aumärgi annetamine	547
„ kolonel Vabadusristi nõukogu esimeheks	584
Rossländer , Hermann kolonel-leitnant Vabaduse Risti annetamine	564
Rotberg , kolonel — komandeerimised	267, 276, 301, 305, 267

Rotberg , kolonel — sanatoorilisel ravitsemisel ja puhkusel	488, 441, 464
Rotberg , Richard, noor.-leitn. — Läti lennuväe märgi annetamine	432
Ruubach , Richard, noor.-leitn. — lugemine ohvitseriks	343
Ruudi , Ferdinand, eraisik — nimetamine Merejõudude Staabi tehnika osakonna vanema ehitustehniku kohuste täitjaks	39
„ F. erais. teenistusest vabastamine koosseisu kitsendamise puhul	133, 207
Ruul , August, eraisik teenistusse võtmine elektrotehnika kohuste täitjaks	578
Ruus , vet.-kolonel — sanatoorilisel ravitsemisel	283, 358
„ vet. kol. — nimetamine remont-hobuste ostukomisjoni esimeheks	416
Rätsepson , Joosep, aspirant — määramine 10. jalaväe rügementi praktiliseks ettevalmistamiseks	58
Rääk , August, noor.-leitn. — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
Rõuk , siseminister — sõjaministri kohuste täitjaks	322, 488, 489, 527, 540, 567
Rügemendi kohtu asutamine Sakala jalaväe rügemendi juure	233
„ kohtu — 3. diviisi suurtükiväe — likvideerimine	306
„ ülemate õigustega üksuste ülemate nimetused	278
Rüütlane , August Peetri p. — süüdistuse seismapanek kuni tema tabamiseni	326

S.

Saal , Elmar, major — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
Saar - alam-kapten — nimetamine Sõjaringkonnakohtu ajutiseks liikmeks	71
„ erais. — vabastamine Sv. ühend. õppeasutuste spordi instruktori kohustest	281

Saar,	Jakob Toome p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
„	Eduard, kapten — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
„	kapten — vabastamine Sõjaringkonnakohtu ajutise liikme kohustest	435
„	Jakob — lugemine dipl.-inseneriks	569
Saaremaa,	res. kapt. — eraisikuna teenistuses	359
Saarepera,	Tõnis Tõnise p. — priikooli saamine	148-a
Saarm,	insener — määramine ehitusprojektide ja tehniliste eelarvete läbivaatamise komisjoni liikmeks	76
„	sõjaaeg. am. — määramine Sõjaväe Tehnilise Nõukogu alaliseks liikmeks ja asjade valitsejaks	194
„	insener — vabastamine Ehitusprojektide ja tehniliste eelarvete läbivaatamise komisjoni liikme kohustest	237
„	sõjaaegne ametn. — määramine Sõjaväe tehnilise nõukogu asjade valitsejaks	251
Saat,	Joosep Maksimi p. — Sõjaringkonna kohtu alla andmine	326
Sadulsepa	töökoja alluvus majanduslikult Korraldusvalitsusele	126
Sakala	jalaväe rügemendi noorema arsti kohuste täitjaks eraisik Gustav Leisner	216
„	jalaväe rügemendi juure rügemendikohtu asutamine	233
„	jalaväe rügemendi kohtule üleandmine 3. üks. jalav. pat. kohtuasjad	233
„	jal. rügemendi 3 pataljonis tekkivate kohtuasjade üleandmine 2. soomusrongide rügemendi kohtule	233
„	jalaväe rügemendis luba üle koosseisu pidamiseks sõjaaeg. ametn. I. Mikalai'd	248
„	jalaväe rügemendi trafarett	332
Saks,	Karl Kaarli p. — süüdistuse seismapanek kuni tema tabamiseni	326

Saksamaale , Podstami observatooriumi juure komandee- rida geodesist A. Gernet	77
„Saluste“ — uueks perekonnanimeks res. lipnik Friedrich Vinkelle	370
Salza mereväe-kapten — komandeerimine Riiga	154, 162
„ mereväe-kapten — oma otsek. ametkohuste täitmi- sele asumine Merejõud. juhataja puhkuselt tagasi jõudmise puhul	241
„ mereväe-kapten — määramine Merejõudude juha- taja kohuste täitjaks, tema puhkusel viibimise ajal	299
„ mereväe-kapten — nimetamine Merejõudude jnha- taja kohuste täitjaks, tema haiguse ajaks	437
Sanatoorilisele ravitsemisele sõitmiseks luba kindral-ma- jor Tõnisson'ile	298
Sanatooriliselt ravitsemiselt tagasi — kolonel Buxhoevden	393
Sanatooriumi avamine Narva-Jõesuus	98
„ Narva-Jõesuu — suvise hooaja lõpetatuks lugemine	449
Sanatooriumis ravitsemisel kolonel Roska	302
„ ravitsusel kolonel Rotberg	388
Sandbank , merev. noorem-leitnant — õiguse omandamine navigeerimise kohuste täitmiseks kõikides laevades, peale I järgu laevade	121
Sander , noor.-leitn. — komandeerimine alaliseväe ohvit- seride kursustele	406
Sanitäärautode mitte küllalt otstarbekohane tarvitamine	316
Sanitäärolude järelvaatamiseks san. kindr.-maj. Lossmann'i komandeerimine I diviisi piirkonda	389
Sassi , Voldemar Samueli p, — Sõjaringkonna kohtu alla andmine	326
Sauselg , Artur komandeerimine alalisväe ohvitseride kur- sustele	544
Savi , Jaan Jaani p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Savo , kod.-süüdistuse lõpetamine andmete puudulikkuse tõttu	326

Schaurup , August veltveebel Vabaduse Risti annetamine	579
Schervel , Aleksander kolonel-ltn. — „Karutapjate“ ordu aumärgi annetamine	447
Schiffer , Edmund eraisik lubatakse määrata käskudetäitja inseneri kohuste täitjaks	513
Schiller , Boris, noor.-leitn. — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
Schmidt , kolonel leitnant — komisjoni esimeheks määramine tehtud remonttööde ja üldise hoonete seisukorra järelvaatamiseks	531
„ Johan, kolonel-leitn. — Karutapjate ordu aumärgi annetamine	547
Schultz , Erich, eraisik — nimetamine arsenalis vanema tööstusinseneri kohuste täitjaks	161 § 1
Schönberg , professor — ajutiselt teenistusse võtmine Kindralstaabi IV osakonda	257
„ eraisik — teenistusest vabastamine	482
„ Anton, van.-leitn. — kohtuotsus tema süüdistuse asjas	291
„ August, leitnant — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	447
Seadusandluse töökord kaitseväes	206
Seaduseelnõude edasisaatmine Kodifikatsiooni komisjoni poolt eelnõu kokkuseadjale keskasutuse ülemale	510
Seaduses mitteettenähtud tunnistuste väljaandmise keeld	115
Seadusevastaste kulude tagasimaksimine	562
Seaduste kavade, mis puudutavad tehniliste asutuste tegevust, enne Sõjanõukogule esitamist Sv. tehnilise nõukokku saatmine	252
Sei , Eduard Mardi p. — Sõjaringkonna kohtu alla andmine	326
Seiler , noor.-leitn. — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
„ eraisik — teenistusest vabastamine	469

Seim,	Paul, kapten — lugemine alalisväe ohvitseriks	343
Seiman,	kolonel — vabastamine Sõjanõukogu liikme kohustest	186
„	kolonel — vabastamine Sõjaministeeriumi esitaja kohustest Rahvaväe Peakomisjonis	222
„	kolonel — Väeosade ülemate informatsiooni läbi-kuulamine	312
„	kolonel — määramine Ranna-, õhu- ja sisekaitse ülema kohuste täitjaks viimase puhkuse ajal	355
„	kolonel, Vabaduse Risti nõukogu liikmeks	584
Seletus,	keeda tuleb lugeda „kohuste täitjateks“	192
„	Aegna- ja Naissaare komandantide ja I ja II diviisi suurtükiväe gruppide ülemate õiguste ja kohuste kohta	278
Selter,	sõjav. ametn. — nimetatakse Sõjaminist. juriskonsuldi kohuste täitjaks	3
„	sõjav. ametn. — määramine Sõjaministeeriumi kodifikatsiooni komisjoni esimeheks	166
„	sõjav. ametn. — Sõjanõukogu asjade valitsemise üleandmine kolonel R. Reimann'ile	205
„	veltveebel — karistamine 7 päevalise arestiga peavahis	466
Sepp,	kapten — karistamine 5 päevase arestiga peavahis	316
Sepre,	Oskar Ado p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Sibul,	Johannes Jaani p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Side	allohvitseridele üleajateenijatele kursuste korraldamine	473
Siiman,	noor.-leitn. — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Siir,	Johannes, kapten — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
Sikk,	kod. — süüdistuse lõpetamine andmete puudulikkuse tõttu	326
Silberg,	kindral-major — määramine Sõjaväe Tehnilise Neukogu alaliseks liikmeks	194, 251
„	kindral-major — puhkus	402

Silberg , Allide Mihkli t. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Sild , kapten — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
„ leitnant — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Sillenber , Johannes Jakobi p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Silm , Eduard Juula p. — süüdistuse seismapanek kuni tema tabamiseni	326
Silmann , Ferdinand, n. ltn. — „Karutapjate“ ordu aumärgi annetamine	547
Simmo , Gustav, noor.-leitn. — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
Simon , kolonel — puhkusel	323
Simonlatser , res. leitn. — kohtuotsus	13
„ res. leitn. — lugemine teenistuses olevaks eraisikuna	359
Sisask , insener — määramine ehitsprojektide ja tehniliste eelarvete läbivaatamise komisjoni eesistujaks	76
Siseministeeriumi käsutusse komandeerimine kapten K. Vaher'it	68
Sisemäärustiku §§ 327, 328 ja 333 muutmine	88
Smironin , Artur, kapten — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
Sogenbits , Hugo, Tallinna sõjaväe haigemaja apteegi juhataja abi kohuste täitja — teenistusest vabastamine	351
Sokolov , Mihail — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	10
Solba-Peterson , eraisik — üleviimine teenistusse Ranna-õhu- ja sisekaitse staapi	247
Sommer , ins. — Sõjav. varustusval. Tehnika osakonna ülema kohuste täitjaks määramine	41
„ dipl. insener — määramine Sõjaväe tehnilise Nõukogu alaliseks liikmeks	194
„ dipl. ins. — määramine Sõjaväe Tehnilise Nõukogu alaliseks liikmeks	251
„ Rudolf, n. ltn. — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343

Sommerling , Altide Hansu t. — Sõjaringkonna kohtu alla andmine	325
Soodla , leitnant — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
„ Johannes leitnant — „Karutapjate“ ordu aumärgi annetamine	547
Soola andmine hobustele mineraaloluluste puudusel hobustemoonas	366
Soomann , ohv. aset. — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
„ Karl ohv. aset. — tagasi komandeerimine oma väe-ossa	514
Soomusrongide 1. rügemendi all oleval maaalal joogi- vee keetmise sunduslikuks tegemine	172, 491
Soomusrongi rügemendi, 2, ülema komandeerimiselt Root- simaalt tagasi jõudmine	292
Soonik , Voldemar erais., ehitustehniku k. t. — vabastamine teenistusest koosseisu kitsendamise puhul	28
„ Vold. erais. — nimetamine Merekindluste ehitus- seneri kohuste täitjaks	50
„ eraisik, — teenistusest vabastamine koosseisu kit- sendamise puhul	138
„ erais. — nimetamine Ehituse- ja korteriosakonna käskudetäitja inseneri kohuste täitjaks	185
„ erais. — teenistusest vabastamine	508
Soots , Jaan, Kindralstaabi kindral-major — asumine Sõja- ministri kohuste täitmisele	568
Sopaauk , n.-ltn. — omandanud uueks perekonnanimeks „Suivi“	209
Sperlingk , Paul, erais., käskudet. ins. koh. täitja — vabas- tatakse teenistusest omal palvel	26-a
Spetsiaal-kraamivarustuse tarvilikkuse küsimuse selgi- tamise komisjoni koosseis	219
Spordiinstruktori erais. K. Saar'e teenistusest vabastamine Sv. ühendatud õppeasutustest	281

Spordiinstruktori kohuste täitjaks Sõjav. üh. õpeasutusse eraisik Anton Ohaka	294
Spordinädalal kaitseväes — saavutatud tagajärjed	455
Spordipeo ebaõnnestumine 3. suurtükiväe rügemendis Viljandis	457
Staabi ülemale kinnitamisele kuuluvad määrustikud	260
Stahl , kolonel — komandeerimiselt tagasi jõudmine	179
„ kolonel — Suurtükiväe inspektori kohuste täitjaks määramine	186
„ kolonel — oma otsekoheste ametkohuste täitmisele asumine	273
Stein , Villem, aspirant — määramine 1. jalaväe rügemendi praktiliseks ettevalmistamiseks	58
Sternbeck , kolonel-leitnant — Väeosade ülemate informatsioonikursuste läbikuulamine	312
„ kol.-leitnant — määramine „Laske-Eeskirja“ § 164 ettenähtud komisjoni Esimeheks	320
Steinberg , Verner, leitnant — kinnitamine lendur-õpilaseks	26
„ major — Väeosade ülemate informatsioonikursuste läbikuulamine	312
„ August, major — Läti lennuväe märgi annetamine	432
Steinwald , Johan Jaani p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Stenografistide palkamine Kõrgemate Sõjaväeliste Kursuste loengutele	204
Stockeby kapten — kohtulikult õigeks mõistmine	424
Stoldt , ins. — määramine Ehitusprojektide ja tehniliste eelarvete läbivaatamise komisjoni liikmeks	237
Strobel , ins.-mehaanik — määramine ehitusprojektide ja tehniliste eelarvete läbivaatamise komisjoni liikmeks	76
Sugulaste teenimise keeld ühes asutuses alluvuse vahekorras	397
Suigusaar , kod. — süüdistuse lõpetamine andmete puudulikkuse tõttu	326
Suits , Johannes Jüri p. — Sõjaringk. kohtu alla andmine	326

„Suivi“ — uueks perekonnanimeks võtmine noorem-leitn. Sopaauk'i poolt	209
Summade tarvitamine, mis määratud sõdurite kultuuriliseks arendamiseks	52
Sunduslikuks tegemine joogivee keetmist 1. Soomusron- gide rügemendi alla kuuluval maaalal	172
„ tegemine joogivee keetmist 7. jalaväe rügemendi osadel Võru linnas ja selle ümbruses	309
Susi , Edgar, kapten — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
Suvikuubede ja suvipalitude muretsemiseks väljaantav raha ohvitseridele ja sõjaväe ametnikkudele 1924. a. peale	54 § 2
Suure-Männiku laskemoonalaos sündinud plahvatus ja süüdlaste karistamine	316
Suurtükilao alluvus majanduslikult Korraldusvalitsusele	126
Suurtükiväe inspektuuri alluvus majanduslikult Korraldus- valitsusele	126
„ inspektor kolonel Brede puhkusel	273
„ laagri ja poligoni ehitustöödele komandeeritud hobuste kaeranormi muutmine	90
„ laagri ja poligoni ehitustöödele komandeeritud hobus- tele moonanormi suurendamine	191
„ laagri ehituse komisjoni alaliseks liikmeks ja ehi- tustöö komando ülemaks määramine lipnik Rogusch- in'it	481
„ ohvitseride teadmiste kontroleerimine ja selle tule- mused	443
„ poligoni ja laagriehituse komando sõduritele ja dist- siplinaarkompanii vahialustele tasumaksmise määr	203
„ poligoni õpetajatele, õppijatele ja sõduritele tänu avaldamine	339
„ poligoni suurtükiväe laskeharjutuste järele vaatuse tule- mused	339
„ poligoni ja laagriehituse töödel viibivatele kaitse- väelastele, distsiplinaarkompanii vahialustele ja kon- voiididele päevaraha maksmise pikendamine	436
„ poligonile komandeeritud hobuste toidunormid	582

Suurtükiväe rügemendi, 3, kohtu likvideerimine	306
„ „ rügemendi, 3, spordipeo ebaõnnestumine	457
Suurtükiväes , I. diviisis tekkivate kohtuasjade üleandmine 1. ja 5. jalaväe rügemendi kohtule vastavalt asu- kohale	233
Suuster , Johannes Toomase p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
„ Tiiu Aleksandri t. — Sõjaringkonnakohtu alla and- mine	326
Sõjaametkondliste ehitustööde teolepingute üldtingimused	103-a
„ ehitustööde teolepingute üldtingimuste § 14 punkt e juures oleva märkuse trükivea parandus	218
Sõjaametkonna teolistele antavate arvete kuulutamiseks ja nende arvete pääle tõstetud vaieluste lahenda- miseks juhtnöörid	456
„ Sõdur “, sõjaasjanduse ajakiri — põhikiri	474
Sõduri igapäevasesse ellu süvenemine diviisi ülematel ja Varustusvalitsuse ülemal	81
„ Sõdur “i“ toimetuse peale „Määrustikkude ja eeskirjade“ üksikmüük	42
Sõdurite -ajateenijate puhkusele lubamine	87
„ -ajateenijate käsitlemine jalanõude ja pesu väljaand- misel jalaväes kui poolteise aasta teenijaid ja teis- tes väeliikides kui kahe aasta teenijaid	287
„ hariduse tõstmine ja kultuuriline toetus	52
Sõduritele ja distsiplinaarkompani vahialustele tasumaks- mise määr	203
Sõdurite kodudes viina ja õlle müügiks juhtnöörid	232
„ komandeerimine kuulipildurite kursustele	307
„ kultuuriliseks arendamiseks määratud summade tar- vitamine	52
„ vaba aja kasutamine kõikides väeliikides	88
„ väljalaskmine kuni õhtuse loenduseni	88
„ väljaspool riviteenistust olevatele kohtadele nime- tamine ametite järele	171

Sõjakooli I. rahuaegse kursuse lõpetanud lipnikkude, kes noorem-leitnantideks ülendatud, lugemine alaliseväe ohvitserideks	392
Sõjanõukogu liikme kohustest vabastamine kolonel Seiman'i	186
„ liikmeks määramine kolonel R. Reimann'i	180
„ poolt heakskiidetud „Töökord kaitseväe seadusandluse alal“	206
„ poolt kinnitatud kütteturba ja põlevkivi tehnilised tingimused	181
„ poolt kinnitatud toidu- ja moonaraha normid ajajärgu peale 1. maist kuni 31. augustini 1924 a.	197
„ asjade valitsejate vahetus	205
Sõjaministeriumi asutustes teenivate isikute hiljaksjäämine	49
„ esitaja vahetamine Rahvaväe Peakomisjonis	222
„ juhtimise üleandmine siseminister Einbund'ile	73
„ juhtimise üleandmine O. Amberg'ile	364
„ juhtimise ülevõtmine Sõjam. k. t. Th. Rõuk'i poolt	488; 489
„ juriskonsuldi kohuste täitja määramine	3
„ Kodifikatsiooni komisjoni koosseisu määramine	166
„ korraliste ja erakorraliste kulude eelarve nomenklatuur 1924 a. peale	2
„ kulude kindlakstegemise komisjoni Lätimaa enamlastest ja Landeswehrist vabastamisel tegevuse lõpetamine	125
„ ülesandel Poolamaale komandeerimine n.-leitnant Anvelt'i ja erasisik Hand'i	78
Sõjaminister Ambergi lahkumise käsukiri	487
„ Anderkopi lahkumise käsukiri	72
Sõjaministri abi kohuste täitjaks nimetamine kindral-major Lill'i	67, 82
„ abi kindral-major Larka kolmekuulisele puhkusele	67

Sõjainistri ja Teedeministri vahel tehtud kokkulepe Sõja-	
side telegraafi ja telefoni ühenduste kohta rahuajal	331
„ juures olevate isikute ja asutuste majanduslikult allumine Korraldusvalitsusele	126
„ käsuk. nr. 30. 19. jaanuarist s. a. muutmine	45
„ käsukirja nr. 37 — 1924 a. osaline muutmine	90
„ käsukirja nr. 37 — 1924 a. muutmine	127
„ käsukirja nr. 133 s. a. muutmine	207
„ käsukirja nr. 45 s. a. muutmine	220
„ käsukirja nr. 718 — 1921 a. osaline muutmine	222
„ käsk. nr. 87 s. a. osaline muutmine ja täiendamine	245
„ käsukirja nr. 194 s. a. maksvusetaks tunnistamine	250
„ käsukirja nr. 65 s. a. osaline muutmine	254
„ käskr. nr. 65 24 a. § 2. peat. III. punkt 3 täiendamine	288
„ käsukirja nr. 197 1924 a. § 2. muutmine	349
„ käsukirja nr. 459 — 1923 a. täiendamine	366
„ käsukirja nr. 264 — 1923 a. osaline muutmine	404
„ käskr. nr. nr. 67 ja 82 — 1924 a. osaline muutmine	445
„ käsukirja nr. 406 — 1924 a. täiendamine	459
„ käsukirja nr. 399 § 1 osaline muutmine	472
„ käsukirja nr. 470 — 1924 a. osaline muutmine	503
„ käsukirja nr. 63-a — 1923 a. täiendamine	580
„ käsukirjade nr. nr. 308, 462, 532-b — 1923 a. ja nr. nr. 57 ja 258 — 1924 a. täiendamine	324
„ käsukirjade nr. nr. 7 ja 241 — 1924 a. osaline muutmine	403
„ käsukirjade nr. nr. 406 ja 412 — 1924 a. täiendamine	447
„ käsukirjade nr. nr. 490 — 1922 a. ja 397 — 1924 maksvusetaks tunnistamine	460
„ käsukirja nr. 126 — 1921 a. täiendamine	222
„ käsukirjas nr. 65 — 1924 a. avaldatud vormikirjelduse täiendus	231

Sõjainistri k. t. T. Rõuk'i sõjainisteeriumi üleandmine	
kindr. kindral-major J. Soots'ile	567
" O. Ambergi puhkus	321, 363
" päevakäskude nr. nr. 641 ja 642 — 1920 a. täiendamine ja nr. 216 — 1921 a. muutmine	104
" päevakäsu nr. 376, 28. detsembrist 1923 a. muutmine	10
" päevakäsu nr. 408 — 1923 a. täiendus	51
" päevakäsu nr. 24 s. a. osaline muutmine	60
" päevakäsu nr. 18 s. a. muutmine	65-a
" päevakäsu nr. 28 s. a. muutmine	70
" päevakäsu nr. 339 — 1923 a. täiendamine	88
" päevakäsu nr. 176 — 1921 a. maksvusetaks lugemine	102
" päevakäsu nr. 388 — 1921 a. täiendamine	125
" päevakäsu nr. 1124 — 1920 a. osaline muutmine	137
" päevakäsu nr. 338 — 23 a. muutmine	164
" päevakäsu nr. 204 — 1921 a. maksvusetuks lugemine	193
" päevakäsu nr. 576 — 1921 a. täiendamine	350
" päevakäsu nr. 17 — 1923 a. osaline muutmine	481
" päevakäsu nr. 180 p. 11 — 1922 a. täiendamine	492
" päevakäsus nr. 176 — 1921 a. ettenähtud remontkomisjoni likvideerimine	102
" päevakäsus nr. 2 — 24 a. avaldatud Riigi 1924 a. korraliste tulude nomenklatuuri maksvusetaks tunnistamine	114
" ametsõit III diviisi piirkonda	261, 267
" ametsõit II diviisi piirkonda ühes kolonel Tõrvandiga ja kolonel Rotbergiga	276, 286
" ametsõit I diviisi piirkonda ühes kolonel Tõrvandiga ja kolonel Rotbergiga	301, 305
" kinnitamisele kuuluvad määrustikud	260

Sõjaministrile otsustamiseks esitatavad küsimused enne esitamist asjast huvitatud valitsuste ülematega esialgse kokkuleppe otsimine	333
Sõjariistade osakonna ballistika jaama juhataja kohuste täitjaks nimetamine eraisik H. Freimuth'i	208
" osakonna joonistuse büroo juhataja kohuste täitjaks eraisik Ernst Kristoff	293
" osakonna konstruktor-joonistaja kohuste täitjaks eraisik Rudolf Vjikmann	175
Sõjaväe ametnikkude ja ohvitseride komandeerimine kuuekuulistele majanduslikkudele kursustele	480
" ametnikkude lugemine „kohuste täitjateks“ kuni majandusadministratiiv kursuste lõpetamiseni	192
" ametnikkude puhkusele lubamine	87
" ametnikkude vormikandmise juhtnöörid	332
" ametnikkudele ja ohvitseridele 1924 a. peale väljaantav varustus	54
" ametnikkudele ja ohvitseridele väljaantava raha 1924 a. peale suvikuubede ja suvipalitude muretsemiseks	52 § 2
" ametnikkudele ja sõjaaegsetele ametnikkudele palga edasimaksimine, kes koosseisude vähendamise tõttu teenistusest vabastatud	439
" assistendiks Tartu Ülikooli juurde komandeerimine sanitäär-kapten K. Karo't	95
" esitaja kolonel-leitnant Maseri äraikutsumine Moskvast	511
" esitajaks Pariisi kol.-leitn. Junkur	36
" ja sõjaaegsete ametnikkude üldkoosoleku pidamine	187
" kesk-apteegi lao ülema abi kohuste täitjaks eraisik Jaak Mägi	297
" kraamilao alluvus majanduslikult Korraldusvalitsusele	126
Sõjaväelaste nimekiri, kellele prii kooli saamiseks tunnistused välja antud	17

Sõjaväelaste nimekiri, kes ülemaalistel laskevõistlustel auhindasid saanud	396
„ nimekiri, kes õigustatud osa võtma ülemaaliste laskevõistluste lõppvõistlustest	356
„ puhkusele lubamine	87
„ tasuta jaamaesistele pääsemise kord jaamades, kus see piiratud	368
Sõjaväelastele palga ettemaksmine puhkuselemineku puhul	87
Sõjaväelaste ülevalpidamine	318
Sõjaväeliseks attascheeks Varssavi kol.-leitn. Jacobson	46
Sõjaväe litterate „A“ „B“ ja „D“ maksvus aurulaeval „Hiiumaa“	195
„ litterate „A“ „B“ ja „D“ maksvus aktsia-selts „Kütteveo“ laevadel	196
„ litterate „A“ „B“ ja „D“ maksvus Balti Pääste-seltsi laevadel	201
„ litterate „A“ „B“ ja „D“ tarvitamine A.-S. „Peipsi“ alla kuuluvatel laevadel	170
„ litterate „A“ „B“ ja „D“ tarvitamine kaubamajale Anderson ja K-o kuuluvatel aurulaevadel	328
„ majanduslikkude kursuste lõpetajate nimekiri	269
„ majanduslikkudele kursustele ohvitseride ja sõjaväe ametnikkude komandeerimine	480
„ osade ja asutuste aastapäevade kindlaksmääramine	483
„ osakonna peakontrolöri esitaja revideerimise tulemused 2. jalaväe rügemendis	375
„ osakonna peakontrolöri korraldusel toimepandud revideerimise tulemused 1. jalaväe rügemendis	376
„ orkestreid määrata mängima garnisoni ülemaal	184
„ prokuratuuri alluvus majanduslikult Korraldusvalitsusele	126
„ prokuröri major Trakmann'i komandeerimine Riigikohtu istungitest osavõtmiseks	108
„ prokuröri major Trakmann'i puhkus	362

Sõjaringkonna	kohtu ajutiseks liikmeks kolonel Pinding	23
”	kohtu ajutise liikme kohustest vabastatakse kapten Maide, kapten Mullas, kapten Feofanov, kapten Rattas, kapten Abel, leitnant Thar, alam-kap- ten Kurrikoff	71
”	kohtu ajutisteks liikmeteks nimetatakse kolonel Mar- der, kolonel Kanep, kapten Jõgi, kapten Graen, kapten Thimm, al.-kapten Saar, kapten Ojasson, van.-leitn. Martson, van.-leitn. Gildemann ja kapt. Reeder	71
”	kohtu ajutiseks liikmeks kapten Rimmel	93
”	kohtu ajutise liikme kohustetäitmisest vabastatakse kapten Borkmann ja kapten Leiburg	93
”	kohtu ajutise liikme ülesannete kergelt ja eba- hoolas täitmine	143
”	kohtu ajutise liikme kohustest vabastatakse kolonel Kanep	151 § 1
”	kohtu ajutiseks liikmeks kolonel Prei	151 § 2
”	kohtu ajutisteks liikmeteks major Häelme, kapten Luukas, kapten Virro ja major Oidermann	211
”	kohtu ajutiste liikmete määramine üksiku väeosa õigustega osvitseride asjade arutamiseks	240
”	ajutiste liikmete vahetus	435
”	kohtu alla antakse Rudolf Korts, Ivan Fühling, August Gross, Johannes Bombe ja Aleksei Pukk 9	§ 1
”	kohtu alla kantakse Mihail Sokolov (teisiti Kar- taschkov ehk Mihail Konstantini p. Poljakov)	10
”	kohtu alla antakse kolonel Liivak ja reamees Gustavson	43, 486
”	kohtu alla antakse Ratsa rügem. reamees Manivald Hendrikson	124
”	kohtu alla antakse kod. Richard Loppi	202
”	kohtu alla antakse kod. Efim Vassili p. Vassiljev	236
”	kohtu alla antakse kol.-leitn. A. Lõhmus.	239
”	kohtu alla antakse kod. August Viibom	243

Sõjaringkonna	kohtu alla antakse — 149 isikut	326
„	kohtu alla antakse res. noor.- leitn. Max Inn	341
„	kohtu alla antakse Johannes Anton, Madis Kask, Aleksander Kõvamees, Johannes Mets, Ado Bergmann ja Konstantin Veisman	357
„	kohtu alla antakse 5. jalaväe rügemendi reamees Anton Madise p. Lauri	448
„	kohtu alla antakse 5. jalaväe rügemendi sõdur Jaan Karli p. Miller	475
„	kohtu alla antakse noorem-leitnant Bruttan	505
„	kohtu alluvus majanduslikult korraldusvalitsusele	126
„	kohtu esimehe koha lugemine kindral-majori kohaks	268
„	kohtu Esimehe kolonel Kunnos'e puhkus	296
„	kohtu liikmetele kutsed saata õigeks ajaks	143
„	kohtu liikme kohustest vabastatakse kolonel Roska	23
„	kohtuotsus al.-kapt. Jürisson'i kohta	33
„	kohtuotsus sõjav. ametn. aset. R. Maks'i kohta	139
„	kohtuotsus kol.-leitn. Hinnom'i kohta	264
„	kohtuotsus noorem-leitnant Adolf Mägi süüdistuse asjas	285
„	kohtuotsus res. van.-leitn. A. Schönbergi süüdistuse asjus	291
„	kohtuotsus res. noorem-leitnant Mihail Kasmini süüdistuse asjas	308
„	kohtuotsus res. sõjaaegse am. Leo Kerde süüdistuse asjas	336
„	kohtuotsus res. noor.-leitn. Jaan Jaik'i süüdistuse asjas	346
„	kohtuotsus res. leitn. Karl Karlovi süüdistuse asjas	360
„	kohtuotsus kolonel Viktor Liivak'i ja tagav. ream. Arved Gustavson'i süüdistuse asjas	385

Sõjaringkonna kohtuotsuse muutmine sõjav. am. Alfons Heidoki süüdistuse asjas	404
„ kohtuotsus res. lipnik Arnold Tundebergi süüdistuse asjas	411
„ kohtuotsus kapten Stockeby ja res. leitnant Leht'i süüdistuse asjas	424
Sõjaringkonna remont-komisjon likviteeritud	255
Sõjaväe staabi ülemale kinnitamisele kuuluvad määrustikud	260
„ ülema kindral-majoor Lill'i tervekssaamine	300
„ ülema kindral-majoor Lill'i puhkus	382
„ ülema ringkirja № 5—6 VIII. 1921. a. maksusetaks tunnistamine	368
Sõjaväe tehnilise nõukogu esimehe asetäitja komandeerimine Inglismaale	41
„ nõukogu esimeheks kolonel-leitnant Burvikov	194
„ nõukogu koosseis	194, 251
„ nõukogu tegevusala, koosseis, töökord ja õigused	193
Sõjaväe tervishoiu komitee liikmeks kol.-leitn. Vaddi 53 § 2	
„ valitsuse ülema san. kindr.-maj. Lossmann'i komandeerimine Tartu ja Võru linna	107
„ valitsuse alluvus majanduslikult korraldusvalitsusele	126
„ valitsuse ülema san. kindr.-maj. puhkus	315, 365
Sõjaväe trükikoja lõpetamata töödele määratakse sv. am. Moik, L. Zimmermann ja A-Brackel	40
„ tegevuse lõpetamine ja ta üleandmine Riigi trükikojale	40
Sõjaväe varustusvalitsuse alluvus majanduslikult korraldusvalitsusele	126
„ Ehituse ja korteri osakonna käskudetäitja inseneri kohuste täitjaks erais. V. Soonik	185
„ Ehituse ja korteri osakonna tegevuse ning asjaajamise revideerimiseks komisjoni määramine	319

Sõjaväe varustusvalitsuse	keemia osakonna ülema kohuste täitjaks eraisik Joh. Mühlmann	160 § 1
„	keemia osakonna vanema insener-keemikeri kohuste täitjaks erais. V. Palmberg.	160 § 2
„	majandusasjanduse juhataja äraolekul tema kohuste täitjaks kol.-leitn. Vaddi	176
„	mobilisatsiooni osakonna ülema abi kohuste täitjaks eraisik Arnold Gering	155
„	Sõjariistade osakonna joonistusbüroo juhataja kohuste täitjaks eraisik E. Kristoff	293
Sõjaväe õpetuskomitee	poolt väljaantud „Määrustik- kude ja eeskirjade“ üksikmüük	42
Sõjaväe ühendatud	õppeasutuste aspirantide kursuse rinnamärgi kirjeldus, joonistus ja märgi kandmise kord	52-a
„	õppeasutuste konstruktor-joonestaja kohuste täitjaks erais. P. Hermann	55
„	õppeasutusest komandeeritakse tagasi oma väeossa noorem-leitn. U. Lents	56
„	õppeasutuste kindralstaabi ja informatsiooni kur- suste õppejõuks kinnitatakse psühholoogia alal prof. Rammul	57
„	õppeasutuste juures tagavaraväe ohvitseride ette- valmistamise kursuse lõpetanud aspirantide nimekiri	58
„	õppeasutustest komandeeritakse oma väeossa tagasi noorem-leitnant Joh. Truus	61
„	õppeasutuste aastapäevaks 22. aprill.	173
„	õppeasutuste kindralstaabi ja informatsiooni kur- suste õppejõuks taktika alal kol. Rink	258
„	õppeasutuste õppetöökodade ülema abi kohuste täitjaks eraisik Arro	272
„	õppeasutuste spordiinstruktori eraisik K. Saar'e teenistusest vabastamine	281
„	õppeasutuste spordiinstruktori kohuste täitjaks erais. A. Ohaka	294

Sõjaväe ühendatud õppeasutuste juure kuulipildurite	
„ kursustele komandeerida sõdureid, kes noorte	
„ kursuse lõpetanud	307
„ õppeasutuste kindralstaabi kursuste õppejõududeks	
„ kol.-leitn. Parv ja major Oja	324
„ õppeasutuste juures ülejäteenijate eelklassi avamata	
„ jätmise vähese osavõtjate arvu tõttu	381
„ õppeasutuste alaliseväe ohvitseride kursuse lõpe-	
„ tanute nimekiri	343
„ õppeasutuste juure kehalise kasvatuse koman-	
„ deerivate ohvitseride nimekiri	348
„ õppeasutuste juures lubatakse üle koosseisu pidada	
„ Sõjav. am. aset. Hans Tomson'i	361
„ õppeasutuste alaliseväe ohvitseride kursustele koman-	
„ deerivate ohvitseride nimekiri 1924/1925 õppe-	
„ aastaks	406
„ õppeasutuste alalise lektori kohuste täitjaks erais.	
„ Parhomenko	426
„ õppeasutuste komplekteerimine arenenumate noor-	
„ tega	452
„ õppeasutuste kindralstaabi kursuste õppejõud	525
Sõjavägede paraadide korraldamine Eesti Vabariigi 6.	
„ aastapäeva puhul	79
Sõjavälja kohtu alla kod. Martin Mardi p. Nurk	398
„ kohtu asutamine ja koosseisu määramine	398
Söögirahaga varustamine tagavaraväkke lastavaid kaitse-	
„ väelasi	44
Süüaluste vahialla võtmine ja sellele järgnevateks toimin-	
„ guteks juhtnõõrid	502
Süüdistus kolonel Liivaki ja ream. Gustavsoni kohta	43
„ pannakse seisma Rudolf Unti ja Eduard Evert'i	
„ kohta, kuni nende leidmiseni	9 § 2
Süüdistus kod. J. Nelk'i vastu pannakse seisma kuni	
„ tema tabamiseni	202

Süüdistuse lõpetamine andmete puudulikkuse tõttu kod.	
Papase, Pastaruse, Kõivomägi, Sikki, Galgani, Petersoni, Hermanson, Savo, Suigusaare, Mannermaa (Mooses) ja Bettleri vastu	326
„ kod. Kusma Kajak'i vastu pannakse seisma kuni tema tabamiseni	357
„ seismapanek 13. isiku kohta kuni nende tabamiseni	326

T.

Taalder , leitnant — komandeerimine alalisevæ ohvitseride kursustele	406
„ major — komandeerimine Lätimaale	430
„ kapten Vabaduse Risti nõukogu sekretär	584
Tabamiseni süüdistuse seismapanek 13. isiku kohta	326
Tagajärjed , mis saavutatud kaitsevæe spordinädalal	455
Tagasi jõudnud komandeerimiselt Prantsusmaalt — kol. Jonson	18
„ jõudnud komandeerimiselt kol. Stahl	179
„ jõudnud komandeerimiselt — merivæe-kapten Saltza	162
„ jõudnud Poolamaalt lendur — vaatlejate kursustelt kapten Fischer, leitnant Janson ja noor.-leitn. Ilves	227
„ jõudnud III. diviisi piirkonnast — Sõjaminister ühes kolonel Tõrvandiga ja kolonel Rotbergiga	267
„ jõudnud komandeerimiselt väljamaalt — kol.-leitn. Viard	282
„ jõudnud sanatooriliselt ravitsuselt — kolonel Roska	353
„ jõudnud puhkuselt — kolonel Gustav Kunnos	352
„ jõudnud sanatooriliselt ravitsemiselt — kolonel Buxhoevden	393
„ jõudnud komandeerimiselt Inglismaalt — kol.-leitn. Burvikov.	94
„ jõudnud komandeerimiselt sanit. kindral-major Lossmann	117
„ komandeerimine oma väeossa noor.-leitn. Anvelt'i	106
„ komandeerimine oma väeossa kapten G. Väljat	317
„ komandeerimine oma väeossa alalisevæ ohvitseride kursustelt nooreml-eitnant Erich Vilberg'i	442

Tagasi komandeerimine oma väeossa noor.-leitnant Ulrich Lents'i	56
„ komandeerimine Sv. ühend. õpeasutustest oma väe- ossa noorem-leitnant Joh. Truus'i	61
„ komandeerimine oma väeossa leitnant A. Pärtel'i	83
Tagavaraväe ohvitseride ettevalmistamise kursuse lõpe- tanud aspirantide nimekiri	58
Tagavaraväelaste , kes õppustele kutsutud, vabastamine 10. V. s. a.	96
„ väeosa ülema kaudu täitmisele pööratud kohtuotsuste täitmine	92
„ teenistusest vabastamine	415
„ (õppusele kutsutud), vannutamise enne teenistusest vabastamist	221
„ (õppusele kutsutavate) hooletu läbivaatamine	66
„ (õppusel olevate) pikaajalisele tervisparanduslikule puhkusele lubamine	97
„ õppusele saatmine, kes mitmesugustel põhjustel õppusele saatmata jäid	96
Tagavaraväelastele kes lühikeseajalisse teenistusse kut- situd, kohtu poolt määratud karistuse täidesaatmine	92
Tagavaraväkke arvamine Vabadussõjast osavõtnud kaitse- väelasi	177
„ lastavate kaitseväelaste varustamine söögirahaga	44
„ lastavate kaitseväelaste alalises elukohas registree- rimine	44
„ lastavatele kaitseväelastele vabastamisetunnistuste valmistamine	44
Tagel , Jaan Anna p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Takkude ja Kaltsude, mis kõlbmatud, väeosadele väljaand- mine	554
Taktika alal õppejõuks kindralstaabi ja informatsiooni kursustele kolonel Rink	258
„Tallinn“ , v/l. — vanema mehaaniku kohuste täitjaks erasisik J. Hammer	230

Tallinna Haapsalu rahukogu juure kohtupalati nooremaks abiks major Knorring	119
Tallinna garnisoni hambaarsti kohuste täitjaks eraisik L. Eriks	280
„ Sõjaväe haigemajas valitsev halb kord	313
„ sõjaväe haigemaja apteegi juhataja abi kohuste täitja eraisik H. Sogenbits'i teenistusest vabastamine	351
„ linnavalitsuse korteri osakonna juhataja arve õiendamise kasarmu kanalisatsiooni puhastuse eest	512
Tallinnas ärapeetud I. üleriiklise kaitseväge raskejõustiku esivõistlustel saavutatud tagajärjed	105
„ asuvate Sõjaväe orkestrite mängima määramist korraldada garnisoni ülemal	184
Tallo, kolonel-leitnant — Väeosade ülemate informatsiooni kursuse läbikuulamine	312
„ kolonel-leitnant — määramine Tapa garnisoni ülemaks	471
Talts, Julius Peetri p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Tamm, leitnant — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele 1924/1925 õpeaastaks	412
„ Johannes res. al.-kapten „Karutapjate“ ordo aumärgi annetamine	547
„ veltveebel Vabaduse Risti nõukogu liige	584
„ Paul Gustavi p. — süüdistuse seismapanek kuni tema tabamiseni	326
Tammekand, kapten — määramine Sõjavälja kohtu liikmeks	398
„ Tamsar “ — uus perekonnanimi res. lipnik Erich Prass'ile	421
Tann, Voldemar Rudolfi p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Tapa garnisoni ülemaks kolonel-leitnant Tallo	471
Tartu linna garnisoni ülemaks kolonel Pinding	242

Tartu	Ülikooli juure komandeeritud sõjaväe assistendiks sanit. — kapten K. Karo	95
„	Ülikooli Bakterioloogia instituudi juure komandeeritud sanit. noorem-leitnant B. Pääsuke	89
Taska, A,	sõjav. am. asetäitja — armuandmine Vabar. Valitsuse poolt	136
Tasu	maksmine Sõjakohtu poolt väljakutsutud tunnistajatel	484
„	maksmine prof. K. Rammul'ile peetud loengute eest kindralstaabi ja informatsiooni kursustel	57
„	maksmise määr kõrgemate Sõjaväeliste kursuste õppejõududele	204
„	maksmise määr Sõduritele ja distiplinaar-kompanii vahialustele, kes barak-laagri ehitustel pilpakatust teevad	203
„	määr topograafiliste, triangliatsiooni, hüdograafiliste, astronoomiliste geodeetiliste ja magnetiliste välis-tööde eest	238
Tasuta	maa annetamine normaaltalu suuruses reserv-leitn. Raudsepp'ale	303
„	maa annetamine res. kol.-leitn. Borgelini'le	497
Taube, Paul,	noor.-leitn. — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
Tangu	ehk herneste nõudmine intendantuurist riisi asemel	349
Taul, Ernst,	noor.-leitn. lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
Teder,	noorem-leitnant — Daanimaale komandeerimine	29
Teedeministri	ja Sõjaministri vahel tehtud kokkulepe sõja-side, telegraafi ja telefoni ühenduste kohta rahuajal	331
Teenistusest	reservi, maakaitseväkke ehk erusse arvamisel teenistuse huvides juurdlus toime panna	423
„	vabastatakse koosseisu kitsendamise puhul Varus-val. eraisikud V. Soonik, V. Ilvest ja H. Bresinski	28
„	vabastatakse omal palvel V. V. käskudet. inseneri kohustetäitja eraisik P. Sperling	26a
„	vabastatakse koosseisu kitsendamise puhul Mere-jõudude staabi vanema ehitustehniku k. t. eraisik F. Ruudi	133, 207

Teenistusest vabastatakse koosseisu kitsendamise puhul	
Merekindluste ehitusinseneri kohuste täitja erais.	
V. Soonik	138
„ vabastatakse omal palvel S. Ü. Õ. õppetöökodade	
ülema abi kohuste täitja erais. Gustav Oidermann	228
„ vabastatakse Sv. ühend. õpeasut. spordiinstruktori	
kohuste täitja eraisik K. Saar	281
„ vabastatakse Varustusvol. Ehit. ja kort.-osk. insener	
eraisik M. Lunin	290
„ vabastatakse Tallinna sõjaväe haigemaja apteegi	
juhataja abi kohuste täitja eraisik H. Sogenbits	351
„ vabastatakse Peipsi laevastiku divisjoni mehaaniku	
kohuste täitja eraisik Felix Eleaser	420
„ vabastatakse ajateenijad kaitsevälased 1924 a.	414
„ vabastatakse eraisik Lusikas — 2. suurtükiväe	
rügemendi väljapatari № 4. majanduse likvideerimise puhul	446
„ vabastatakse Naissaare komandantuuri mehaaniku	
kohuste täitja eraisik Johannes Reinvaldt	468
„ vabastatakse Mereväe ektpashi spordiinstruktori ko-	
huste täitja eraisik Evald Seiler	469
„ vabastatakse kindralstaabi IV osakonnast eraisik	
professor Erich Schönberg	482
„ vabastatakse varustusvalitsuse mobilisatsiooni osak.	
ülma abi kohuste täitja eraisik Arnold Gering.	493
„ vabastatakse erais. erais. V. Tomson, A. Prii,	
I. Trump ja R. Tomander, koosseisu kitsend. puhul	24
„ vabastatakse eraisikud Albert Prii, Johannes Trump	
ja Rudolf Tomander	60
„ vabastatakse koosseisude kitsendamise puhul I diviisi	
laatsareti asjaajaja k. t. eraisik A. Luunman	99
„ vabastatakse omal palvel Sv. varustusval. Raha ja	
Arve osakonna raamatupidaja eraisik A. Annast	8
„ vabastatavate tagavaraväelaste varustamine söögi-	
rahaga	96

Teenistuslehtede ja dokumentide läbivaatamise komisjoni liikme kohustest vabastatakse kapt. H. Vunn, sõjav. am. K. Koppel ja sv. am. R. Trubok	163
Teenistusse jäetakse edasi insener eraisik H. Bresinsky	70
„ viiakse üle Harju maakonna rahvaväe ja Kaitseliidu ülama asutusse hambaarsti k. t. eraisik Solba-Peterson	141
„ viiakse üle Harju maakonna rahvaväe ja Kaitseliidu ülema asutusse hambaarsti k. t. eraisik E. Jürgenstein-Kerem	141
„ võetud res. kapt. O. Saaremaa ja res. leitn. V. Simonlatser loetakse teenistuses olevateks eraisikutena	359
„ jäetud tagavaraväelaste teenistusest vabastamine	413
Tegelik — insener-mehaanikuteks loetakse noor-leitn. Brückel, Kull, Adler ja Käpp	504
Tehnilise asjanduse sekretäri kohuste täitjaks eraisik Otto Hinsenbergl	462
„ inspektsiooni teostamine	224
„ nõukogu alaliseks liikmeks mereväe-leitnant Alfred Kuusmann	461
„ nõukogu koosseisu kindlaksmääramine	251
„ nõukogu tegevuseala, koosseis, töökord ja õigused	193
„ varustuse lao alluvus majanduslikult korraldusvalitsusele	126
Tehnilised tingimused elektri hõõglampide vastuvõtmiseks	214
„ tingimused kütteturvale ja põlevkivile	181
Tehniliste asutuste tegevust puudutavate seaduste kavade saatmine enne nende esitamist Sõjanõukogule Sv. tehnilise nõukokku	252
„ eelarvete ja ehitusprojektide eelarvete läbivaatamise komisjoni määramine	76
„ eelarvete ning ehitusprojektide eelarvete läbivaatamise ja kinnitamise ajutised juhtnõõrid	76
„ vägede inspektori käsutusse komandeerimine alamkapten K. Riigov'i	85

Tehniliste vägede inspektori, diviisiülemate ja väeosa- ülemate vahekorid tehn. inspeksiooni teostamise alal	224
„ vägede inspektuuri alluvus majanduslikult Korraldus- valitsusele	126
„ vägede, Ratsaväe- ja Laskeinspektorite alluvus Sõja- väe staabi ülemale	104
Tehnika eriteadlaste kutseõiguse tunnistuste ära kirjade saat- mine Korraldusvalitsusse	129
„ eriteadlaste kutseõiguse määramine	129
Teimann , major — määramine ohvitseride, arstide ja sõja- väe ametnikkude teenistuslehtede ja dokumentide läbivaatamise komisjoni liikmeks	164
„ major — valimine Ohvitseri keskkogu revisjoni- komisjoni	226
Teiv , üle koosseisu jäänud sv. ametn. aset. — palga edasi- maksmine	335
Telefoni ja telegraafi ühendused rahuajal	331
Telegraafi ja telefoni ühenduste pidamine manöövritel	331
Teolepingud — trükivea parandamine	218
Teoliste arvete kuulutamiseks ja nende arvete kohta tõstetud vaieluste lahendamiseks juhtnõõrid	456
Terarelvade kirjeldus maaväe jaoks	65
Terras , kapten — komandeerimine Leedumaale, Leedu Asutava Kogu aastapäeva pühitsemise pidustustest osavõtmiseks	304
Tetsmann , Voldu kapten „Karutapjate ordu“ aumärgi annetamine	547
Tens , Gustav Anna p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Tervisparanduslik kolmekuuline puhkus kindral-major Larka'le	67
„ puhkus kindr.-maj. Tõnisson'ile	380
Tervisparanduslikule puhkusele lubatud ohvitseridele palga ühes korteri, kütte ja valgustuse rahaga maksmine	453
Tervisparanduslikult puhkuselt tagasi — kolonel Rotberg	464

Thar, leitnant — komandeerimine Prantsusmaale	494
„ leitnant — vabastamine Sõjaringkonnakohtu ajutise liikme kohustest	71
Thimm, kapten — nimetamine Sõjaringkonnakohtu ajutiseks liikmeks	71
„ major — märkus	143
„ major — vabastamine Sõjaringkonnakohtu ajutise liikme kohustest	435
Thorni (Poolas) lendur-vaatlejate ja õhulaskurite kooli lõpetanud ohvitseride nimekiri	506
Tief, Otto res. al.-kapten „Karutapjate ordu“ aumärgi annetamine	547
Tiimann, Eduard-Aleksander Eliase p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
„ Elisabeth Hansu t. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Tiit, veltveebel Vabaduse Risti nõukogu liige	584
Tikkand, noor.-leitn. — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Tingimused ohvitseride vastuvõtmiseks kehalise kasvatuskursustele	407
„ (tehnilised) elektri hõõglampide vastuvõtmiseks	214
„ üleajateenijate vastuvõtmiseks Sõjaväe ühendatud õppeasutuste juures avatavasse eelklassi	123
Tinnor, Bernhard Kristjani p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Tipmann Feliks Mihkli p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Tiruson Hans Tõnise p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Tisch, noor.-leitnant — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Toffer, major — nimetamine remont-hobuste ostukomisjoni liikmeks	416

Toiduainete norm, millise on kohustatud võtma väeosad Intendantuurist I. maist 1924. a.	197
Toidu-ja hobusemoona rahanormid 1. oktoobrist kuni 31. dets. 1924. a.	472
„ moona rahanormid 1. maist kuni 31. aug. 1924. a.	197
„ moona rahanormid 1. sept. kuni 31. dets. 1924. a.	
„ moona rahanormid	513
Toiduraha maksmine üleajateenijatele puhkuse ajal	350
Toitus-lao № 1. alluvus majandusliselt Korraldusvalit- susele	126
Toitusökonoomia summade tarvitamine sõdurite kultuu- riliseks arendamiseks	52
Tomander, Rudolf , erais. — teenistusest vabastamine koos- seisu kitsendamise puhul	24
„ R. raamatupidaja k. t. — teenistusest vabastamine	60
Tomberg, Richard , kapten — komandeerimine Prantsuse- maale ja nimetamine Sõjaväe esitaja kohuste täitjaks	438
„ Richard kapten — lugeda vastuvõetuks Prantsuse sõjaväe akadeemiasse	532
„ lugeda vabastatuks Eesti sõjaväe esitaja k. t. Prantsusemaal	532
Tomp, Harald , noor.-leitn. — komandeerimine kehalise kasvatuse kursustele	348
„ noorem-leitnant — kehalise kasvatuse kursuste lõpetamine	407
„ Jaan Juhani p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
„ Jaan Juhani p. sõjavälja kohtu alla andmine	529
Tomson, Johann kapten „Karutapjate“ ordu aumärgi annetamine	541
„ Hans, sõjav. am. aset. — üle koosseisu pidamise luba Sõjaväe ühendatud õppeasutuste juures	361
„ Heinrich, noorem-leitnant — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
„ Viktor erais. — teenistusest vabastamine koosseisu kitsendamise puhul	24

Toompea lossi komandandiks kapten Vaher	68
Topograafiliste tööde tasu määr	238
Trafarett-Sakala jalaväe rügemendile	332
Trafareti kandmine mereväe koosseisus seisvatel maaväe ohvitseridel	442
Trafarettide kirjeldus väeosade ja asutuste jaoks	65
„ puudulik kandmine sõjaväelaste poolt uue vormi juures	373
Trahvimine rahatrahviga kaitsevälasi	128
Trakmann , major — komandeerimine Tartu, Riigikohtu istungitest osavõtmiseks	108
„ major — Riigikohtu istungilt tagasi jõudmine	118
„ major — komandeerimine Tartu-Riigikohtu istungitest osavõtmiseks	229
„ major — tagasi jõudmine Riigikohtu istungitelt	235
„ major — puhkus	362
„ Nikolai, leitn. — komandeerimine Pioneer-pataljoni juure	405
„ major — puhkuselt tagasi jõudmine	418
Traksmann , kolonel-leitnant komandeerimine Leedu maale, Leedu Asutava kogu aastapäeva pühitsemise pidustustest osavõtmiseks	304
Treiberg , leitnant — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Tr eufeldt Otto, noorem-leitnant — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
Treumund , Arved, noor.-leitn. komandeerimine kehalise kasvatuse kursustele	348
„ mer. noorem-leitnant — kehalise kasvatuse kursuste lõpetamine	407
Triangulatsiooni tööde tasu määr	238
Triik , noor.-leitn. — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
„ Paul major „Karutapjate ordu“ aumärgi annetamine	541

Trossi, kolonel-leitnant — määramine Sõjaringkonnakohtu ajutiseks liikmeks kol.-leitn. Hinnom'i süüdistus- jade arutamiseks	91
„ kolonel-leitnant — määramine Viljandi linna garni- soni ülemaks	157
„ kol.-leitn. — valimine ohvits. keskkogu revisjoni- komisjoni	225
„ kolonel-leitnant — määramine „Laske-Eeskirja“ § 164. ettenähtud komisjoni liikmeks	320
Trubok, sõjaväe ametn. — vabastamine ohvitseride, arstide ja sõjaväe ametnikkude teenistuslehtede läbivaata- mise komisjoni liikme kohustest	163
Trump, Johannēs erais. — teenistusest vabastamine koos- seisu kitsendamise puhul	24
„ Joh., vanema ehitustehniku k. t. teenistusest vabastamine	60
Truus, Joh., noorem-leitnant tagasi komandeerimine oma väeossa	61
Trükikoja (sõjaväe)-tegevuse lõpetamine ja lõpulik üleand- mine Riigi trükikojale	40
Trükivea parandus	218
Tschernitsky, Roman, noorem-leitnant — komandeerimine kehalise kasvatuse kursustele	348
„ noor.-leitn. — kehalise kasvatuse kursuste lõpetamine	407
Tschetõrkin, Boris, res. al.-kapt — perekonnanime muut- mine „Neljandi'ks“	370
Tsõgankov, Jakob Antoni p. Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Tuisk, major — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Tulf, kaptan — nimetamine remont-hobuste ostukomisjoni liikme asetäitjaks	416
Tulirelva kandmine raudteejaamade piirkonda korrapida- jateks määratud sõjaväelastel	369
Tunderberg, Aleksander, noor.-leitn. — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343

Tunderberg, Arnold , res. lipnik — Sõjaringkonnakohtu otsus tema süüdistusasjas	411
Tunnistajatele tasu maksmine Sõjakohtu asutuste poolt	448
Tunnistuste-mitteseaduslikkude väljaandmine Riigi-asutustest	115
Tunnusmärkide-auastme puudulik kandmine Sõjaväelaste poolt uue vormi juures	373
Tuvikene, Karl , noorem-leitnat — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
Täht, Reinhold-Karl , kapten lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
„ kapten — komandeerimine Korraldusvalitsuse juure	377
Täiendamine , endise Vene garnisoniteenistuse määrustiku § 135	62
„ sõjaministri päevakäsku № 330 — 1923 a.	88
„ Sõjaministri päevakäske № № 641 ja 642 № 1920 a.	104
Täiendav kokkulepe Sõja-ja Teedeministrite vahel telegraafi ja telefoni ühenduste pidamises garnisonides ja sõjaväe manöövritel	331
Täiendus Sõjaministri päevakäsule 11. X. 1923 a. № 445	3
„ Sõjaministri päevakäsule № 408 — 1923 a.	51
„ Sõjaministri päevakäsule № 126 — 1921 a.	223
„ Sõjaministri käsukirjale № 87 — 24 a.	245
„ vormikirjeldusele, mis avaldatud Sõjaministri käsukirjas № 65. — 1924 a.	231
Tänu avaldamine Suurtükiväe poligoni õpetajatele, õppijatele ja sõduritele	339
Tõnisson , kindr.-major — määramine koosseisude kokkutõmbamise küsimuse lahendamise komisjoni esimeheks	215
„ kindral-major — sanatoorilisel ravitsemisel	298
„ kindral-major — tervisparanduslikul puhkusel	380
„ kindr.-major — puhkuselt tagasi jõudmine	417
Tõnnison , Ferdinand Aleksandri p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
„ Julius Johannese p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326

Tõnso , major — valimine Ohvitseride keskkogu liikmeks	225
Tõrvand , kolonel — määramine koosseisude kokkutõmbamise küsimuse lahendamise komisjoni liikmeks	215
„ kolonel — tagasijõudmine III. diviisi piirkonnast	267
„ kolonel — sõitmine II. diviisi piirkonda	275
„ kolonel — tagasi jõudmine II. diviisi piirkonnast	286
„ kolonel — oma otsekoheste kohuste täitmisele asumine Sõjaväe staabi ülema tervekssaamise puhul	300
„ kolonel — sõitmine I. diviisi piirkonda	301
„ kolonel — tagasi jõudmine I. diviisi piirkonnast	305
„ kolonel — määramine Sõjav. staabi ülema kohuste täitjaks	382
„ kolonel — määramine Sõjaväe staabi ülema ajutiseks kohuste täitjaks	479
„ kolonel — pöörduda oma kohuse täitmisele	571
„ Juhan kolonel — määratud I. liigi atesteerimiskomisjoni liikmeks. —	541
Tööaeg riiklikkudes ametiasutustes 1924 a.	30
„ Sõjaväe osades ja asutuste kantseleides	45
Tööaja muutmine Sõjaväe osade ja asutuste kantseleides	220
Tööde , millel on tarvilik ära kasutada Pioneer pataljoni osasid, andmine Inseneriväe Inspektori käsutusse	467
Töökord kaitseväge seadusandluse alal	206
„ Töökorra kaitseväge seadlusandluse alal“ käsitamise juhtnõõrid	510
Tööle hiljaksjäämine kaitseväge asutustes	49
Tüürenmann , Jakob Anne p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326

U.

Uegeinam , Voldemar leitn. „Karutapjate ordu“ aumärgi annetamine	547
Uibo , Karl, noor.-leitn — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343

Unt , Jaan, res. kolonel-leitn. „Karutapjate ordu“ aumärgi annetamine	547
„ kindral-major — määramine koosseisude kokkutõm- bamise küsimuse lahendamise komisjoni liikmeks	215
„ kindral-major — puhkus	355
„ kindral-major — puhkuselt tagasi jõudmine	410
„ Johan kindral-major määratud I. liigi atesteerimis- komisjoni esimeheks. —	541
„ Johann kindral-major Vabaduse Risti annetamine	570
„ Rudolf — süüdistuse seismapanek kuni tema ülesleidmiseni	9 § 2
Urm , leitnant — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Uue vormi kandmine	65
„ vormi kandmine üleajateenijatel sõduritel omal kulul ja kadetidel ja aspirantidel — väeosa korraldusel	288
„ vormi puudulikult kandmine sõjaväelaste poolt	373
Uued reeglid Kindralstaabi kursustele vastuvõtmiseks 1925 a.	387
Uues koosseisus väljaspool riviteenistust olevate kohtade nimetamine ametite järele	171
Uute koosseisude maksmahakkamisel vabastamine, uutele kohtadele määramine ja ümberpaigutamine	80

V.

Vaba aja kasutamine kõikides väeliikides	88
Vabaduse Risti annetamine res. kol.-leitnant Borgelini'le	498
„ Ristide annetamine veltveebel Kapteinile ja kadett Pesur'ile	555
„ Risti annetamine kol.-leitn. Hermann Rosslender'ile	564
„ Risti annetamine reameeste Keng'ile ja Klemmer'ile	565
„ Risti annetamine kindral-major Johan Unt'ile	570
„ Risti annetamine velt. Aamann'ile, velt. Schaurup'ile ja kapr. Brücker'ile	519
Vabadusristi nõukogu koosseis	584

Vabadussõja muuseumi hoidja kohuste täitjaks eraisik E. Poska	132
Vabadussõjas langenute mälestamise päeva pühitsemine	581
Vabadussõjast osavõtnud kaitseväelaste tagavaraväkke arvamine	177
Vabariigi ohvitseride keskkogu kevadise korralise pea- koosoleku määramine	159
„ Ohvitseride keskkogu peakoosolekul valitud Ohvitse- ride keskkogu juhatuse ja revisjonikomisjoni koos- seisu kinnitamine	225
„ Valitsuse kinnitamisele kuuluvad määrustikud	260
„ Valitsuse otsus tööaja kohta ametiasutustes 1924 a.	30
„ Valitsuse otsus tööaja muutmise kohta asutustes ja kantseleides	45
„ Valitsuse otsus väljaspool riviteenistust olevate koh- tade nimetamine ametite järele	171
Vabastamine — eraisik Nikolai Bojanov	575
Vabastatakse ins. A. Saarm Ehitusprojektide ja tehniliste eelarvete läbivaatamise komisjoni liikme kohustest	237
„ prof. A. Piip kõrgemate sõjaliste kursuste õppejõu kohustest	90a
„ kõrgemate sõjaliste kursuste õppejõu kohustest eraisik Oras	90a
„ ohvitseride, arstide ja sõjaväeametnikknde teenis- tuslehtede ja dokumentide läbivaatamise komisjoni liikme kohustest kapten Vunn, sõjav. am. Koppel ja sõjav. am. Trubok	163
„ Sõjaministeeriumi esitaja kohustest Rahvaväe Pea- komisjois kolonel Selmann ja sõjav. am. Koppel	222
Sõjariõkogu liikme kohustest kolonel Seimann	186
„ Sõjaringkonnakohtu ajntise liikme kohustest kol. Kanep	151 § 1
„ tesnistusest erais. V. Tomson, A. Piir, J. Trump ja R. Tomander koosseisude kitsendamise puhul	24
„ teenistusest omal palvel V. V. käskudet. inseneri	

Vabastatakse	kohustetäitja eraisik Paul Sperlingk	26a
"	teenistusest Merejõudude staabi vanema ehitustehniku k. t. eraisik F. Ruudi	133, 207
"	teenistusest koosseisu kitsendamise puhul Merekindluste evitusinseneri k. t. eraisik V. Soonik	138
"	teenistusest omal palvel S. Ü. Õ. õpetöökodade ülema abi kohuste täitja erais. Gustav Oidermann	228
"	Valga linna garnisoni ülema kohustest kol. Parts	244
"	teenistusest Viljandi garnisoni orkestri juhi k. t. eraisik Rudolf Eritš	246
"	teenistusest hambaarsti k. t. Eva Jürgenstein-Kerem	265
"	teenistusest Sv. ühend. õppeasutuste spordiinstruktori kohuste täitja eraisik K. Saar	281
"	teenistusest koosseisu kitsendamise puhul eraisik-insener M. Lunin	290
"	teenistusest — Tallinna sõjaväe haigemaja apteegi juhataja abi kohuste täitja eraisik H. Sogenbits	351
"	teenistusest ajateenijad sõdurid	414
"	teenistusest — kaitseväeteenistusse võetud tagavaraväelased	415
"	teenistusest Peipsi laevastiku tivisjoni mehaaniku kohuste täitja eraisik Felix Eleaser	420
"	teenistusest eraisik Lusikas — 2. suurtükiväe rügemendi väljapatari № 4 majanduse likvideerimise puhul	446
"	teenistusest Varustusvalitsuse mobilisatsiooni osak. ülema abi kohuste täitja eraisik Arnold Gering	493
"	teenistusest Varustusvalitsuse ehituse ja korteri osakonna käskudetäitja ins. kohuste täitja eraisik Soonik	508
"	Sõjav. tervishoiu komitee liikme kohustest kol. leitn. Karunga	53 § 1
"	Sõjaringkonnakohtu ajutise liikme kohustest: kapten Maide, kapten Mullas, kapten Feofanov, kapten Rattas, kapten Abel, leitnant Thar ja al.-kapt. Kurrikoff	71
"	Sõjaringkonnakohtu ajutise liikme kohuste täitmisest	

Vabastatakse kapt. Leiburg ja kapt. Borkmann	93
„ teenistusest koosseisude kitsendamise puhul I diviisi laatsareti asjaajaja k. t. eraisik A. Luumann	99
„ Varustusvalitsuses teenivad eraisikud Albert Prij, Johannes Trump ja Rudolf Tomander	60
„ teenistusest koosseisu kitsendamise puhul Varustusvalitsusest eraisikud V. Soonik, V. Ilvest ja H. Bresinsky	28
„ teenistusest omal palvel eraisik A. Annast	8
Vaddi , kol.-leitn. — määramine Sõjaväe tervishoiu komitee liikmeks	53 § 2
„ kolonel-leitnant — määramine komisjoni esimeheks küsimuse selgitamiseks, spetsiaal-kraamivarustuse tarvilikkuse üle väeliikidele	219
„ kol.-leitn. — nimetamine Sõjaväe varustusvalitsuse majandusasjanduse juhat. ajutiseks kohuste täitjaks	176
Vahekord diviiside ülemate, laskeinspektori ja väeosade ülemate vahel tehnilise inspeksiooni teostamise alal	224
Vaher , kapten — nimetamine Toompea lossi komandandiks	68
„ Georg, major — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
„ Jaan Jaani p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Vahi alla võtmine ja sellele järgnevateks toiminguteks juhtnõõrid	502
Vaimel , leitnant — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Valdmann , noor.-leitnant — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Valdsak , Alfred Aleksandri p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Valga ja Narva raudteejaamade komandantuuride likvideerimine	130
„ linna garnisoni ülemaks kolonel Roska	242
„ linna garnisoni ülema kohustest kolonel Parts'i vabastamine	244
„ maakonna rahvaväe asutustes tekkivate kohtuasjade üleandmine 2. soomusrongide rügemendi kohtule	283

Valgustusvarustuse ja kütte üksuste hinnad 1. jaanuarist kuni 1. juulini 1924 a.	131
Valgustuse- ja kütteainete üksuste hinnad 1. juulist kuni 31. detsembrini 1924 a.	383
Valk , noor.-leitn. — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Vall , Aksel, leitnant — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
Valter , Arthur Hendriku p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Vannutamise — õppusele kutsutud tagavaraväelasi enne teenistust vabastamist	221
Varma , kapten — määramine Sõjaministeeriumi kodifikatsiooni komisjoni ajutiseks liikmeks	166
Varssavi , sõjaväeliseks attascheeks kol.-leitn. Jacobson	46
Varustuse ja rakmete ning nende õblemiseks väljaantav raha ohvitseridele ja sõjav. ametnikkudele 1924 a.	54
„ (ühekordse) väljaandmine orkestrijuhitidele — eraisikutele	51
Varustusvalitsuse ehituse ja korteri osakonna tegevuse ning asjaajamise revideerimine	319
„ Sõjariistade osakonna joonistuse büroo juhataja kohuste täitjaks eraisik E. Kristoff	293
„ vanemad ehitustehniku kohustetäitjad eraisikud V. Soonik, V. Ilvest ja H. Bresinsky vabastatakse teenistusest koosseisu kitsendamise puhul	28
Vask , eraisik — nimetamine Viljandi garnisoni orkestri juhi kohuste täitjaks	379
„ kapten Vabaduse risti nõukogu liige	584
Vassil , leitnant — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Vassiljev , Efim Vassili p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	236
Vatson , Eduard Mari p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326

Vea parandus	218
Vedurijuhi eraisiku palga suurus	566
Vei , Eduard Jaani p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Veidenbaum , Harald, noor.-leitn. — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
Veidenstrauch , Voldemar, kapten — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
Veike , Johannes Valda p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Veimer , Arnold Tõnu p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Veinberg , noor.-leitn. — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Veinmann , Johannes, res. lipn. — perekonnanimeks omandanud „Väinaste“	354
Veiram , Rudolf Johani p. — süüdistuse seismapanek kuni tema tabamiseni	326
Veismann , Konstantin Hansu p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	357
Velberg , Friedrich Hansu p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Vellerind , Johannes-August, major lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
Velsvebel , Aleksander, leitnant — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
Vels , Leontine Villemi t. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Veltson , Rosalie Jüri t. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Vende , kolonel-leitnant — Väeosade ülemate informatsiooni kursuse läbikuulamine	312
„ kolonel-leitnant — määramine „Laske-Eeskirja“ § 164. ettenähtud komisjoni liikmeks	320
„ kol.-leitn. — nimetamine Sõjaringkonnakohtu ajutiseks liikmeks	435
Vene garnisoniteenistuse määrustiku 7-da lisa (§ 74 juure) muutmine ja § 135 täiendamine	26

Vene sisemäärustiku täiendamine	583
Veokirja lilt „D“ tarvitamine	561
Verhoustinsky , eraisik — nimetamine Kindralstaabi IV osakonna kaartide ja instrumentide lao ülema kohuste täitjaks	168
Vernik , kapten — komisjoni liikmeks määramine	219
„ kapten — komandeerimine Leedumaale, Leedu Asutava Kogu aastapäeva pühitsemise pidustuste osavõtmiseks	304
„ kapten — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Veske , Aug., erais. — nimetamine Rakvere garnisoni orkestri juhi kohuste täitjaks	150 § 2
„ noor.-leitn. — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Viard , kol.-leitn. — komandeerimine väljamaale	176
„ kolonel - leitnant — väljamaalt komandeerimiselt tagasi jõudmine	282
„ kolonel-leitnant — määramine Sõjaväe varustusvalitsuse ülema kohuste täitjaks selle sanatooriumis viibimise ajal	388
„ Gustav kolonel-leitnant — määramine varustusvalitsuse ülema kohuste täitjaks	516
„ Gustav kolonel-leitnant oma teenistuskohuste täitmisele asunud	534
Vichmann , V., eraisik — nimetamine Aegnasaare komandantuuri vanema suurtükimeistri kohuste täitjaks	112
Vichvelin , erais. — üle koosseisu pidamine III diviisi intendantuuris	204a
Vienberg , Rudolf, leitnant — kinnitatakse lendur-õpilaseks	26
Vihmapalitu kandmise luba üleajateenijatele, ohvitseridega ühel alusel	288
Viiburg , Helmuth, noor.-leitn. — lugemine ohvitseriks	392
Viikmann , Rudolf, eraisik — nimetamine Sõjariistade osakonna konstruktorjoonistaja kohuste täitjaks	175

Viikmann , leitnant — karistamine 5 päevalise arestiga peavahis	425
Viil , Karl, noor.-leitn. — komandeerimine kehalise kasvatus kursustele	348
„ noor.-leitn. — kehalise kasvatus kursuste lõpetamine	407
Viina ja õlle müük garnisoni sõdurite kodudes	232
Viipsi , kapt. — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Viks , Jaan, aspirant — määramine 3. üksikku jalav. pataljoni praktiliseks ettevalmistamiseks	58
Villberg , noor.-leitn. — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406
Vilberg , noorem-leitnant — tagasi komandeerimine oma väeossa	442
Vilbom , August — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	243
Vile , Hermann Mari p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Vilupus , Helmuth, kapten — lugemine alaliseväe ohvitseriks	343
„ Helmut, kapten „Karutapjate ordu“ aumärgi annetamine	547
Viljandi garnisoni orkestri juhi k. t. erais. R. Eritsi teenistusest vabastamine	246
„ garnisoni orkestri juhi kohuste täitjaks erais. Julius Vask	379
„ linna garnisoni orkestri juhi kohuste täitjaks erais. Rudolf Eritsi	158
„ linna garnisoni ülemaks kol.-leitn. Trossi	157
„ maakonna rahvaväe ülema asutuses tekkivate kohtuasjade üleandmine Sakala jalaväe rügemendi kohtule	233
Viljandi-Pärnu Rahukogu otsus res. noor.-leitn. Freyberg'i süüldistusajaks	367
Vinkel , Eriedrich, res. lipn. — perekonnanime muutmine Saluste'ks	370
Vintpüsside materjaalosa tundmise katsed ohvitseridele	553
„ puhastamine ja korrashoid	548

Virit , leitnant — komanderimine alalaliseväe ohvitseride kursustele	406
Virro , kapten — nimetamine Sõjaringkonnakohtu ajutiseks liikmeks	211
Visnewski Kirill ja Iwan õigeks mõista s. r. k. poole	523
Visk , Jüri p. — Sõjaringkonnakohtu alla andmine	326
Vladovski , arhitekt — määramine ehitusprojektide ja tehniliste eelarvete läbivaatamise komisjoni liikmeks	76
Vladovsky , eraisik — nimetamine Ehituse ja korteri osakonna vanema ehitustööde juhi kohuste täitjaks	210
Vormi kandmise juhtnõõrid maaväe ohvitseridele, sv. ametnikkudele ja üleajateenijatele	332
„ kirjeldus	65
„ kirjelduse (merekäelaste) täiendus	256
„ kirjelduse täiendus	231
Vormiriide kirjeldus maaväe jaoks	65
Vormi kandmise loa andmine üleajateenijatele sõduritele omal kulul ja kadettidel aspirantide väeosa korraldusel	288
„ (uue) kandmisele üleminek	65
„ (uue), moonutatud kuju kandmise keeld ohvitseridele, sõjaväe ametnikkude ja üleajateenijatele	373
Vunn , kapten — vabastamine ohvitseride, arstide ja sõjav. ametnikkude teenistuslehtede läbivaatamise komisj. liikme kohustest	163
Väejoosikute dokumentide saatmine vastavatele rahväe ülematele saatmine	137
„ otsimine ja tabamine	137
Väeosade ja asutuste trafarettide kirjeldus	65
„ ja üksikute käsukirjade saatmise kord postikulude kokkuhoidmise mõttes	165
„ poolt saavutatud punktid, ülemaaliste laskevõistluste korraldamiseks toimepandud eelvõistlustel	356
„ tarvitada olevate riigi hoonete valitsemine, remonteerimine, korrashoidmine, küttmine ja valgustamine	111

Väeosade ülemate, diviiside ülemate ja laskeinspektori vaherkord laskeinspeksiooni teostamise alal	223
„ ülemate informatsiooni kursused läbikuulanud üksuste ülemate nimekiri	312
„ (mõnede) ülemate õigused ja kohused	278
„ ülevaatus Sõjainistri poolt ja selle tulemused	318
Väeüksuste manöövrivate lõpupäeva määramine	327
Vähendamise hobustele antava kaeranormi 1. veebruarist s. a. 1. klg. võrra	37
Vähendatud kaeranormi andmise tähtaja pikendamine 2. kuu võrra kõiki liiki hobustele	470
„ Väinaste “ — uueks perekonnanimeks res. lipn. Johannes Veinmann'ile	354
Välisministeeriumi käsutusse komandeerimine kol.-leitn. Junkurit	36
„ käsutusse komandeerimine kol.-leitn. Jacobsoni	46
Välistööde tasu määr topograafia, triangulatsiooni, hüdrograafia, astronoomia, geodeesia ja magneetiliste tööde alal	238
Välja , kapten — tagasi komandeerimine oma väeossa, Sõjaväe ühendatud õppeasutustest	317
Väljamaale komandeerimine leitnant Haasi	64
„ ohvitseride komandeerimine	212
Väljaspool riviteenistust olevate kohtade nimetamine ametite järele	171
Väärnähtused , mis ilmsiks tulnud relvade ülevaatusel	550
„ Sõjainisteeriumis	413
„ Tallinna sõjaväe haigemajas	313
Võistlused vintpüssidest ja kergetest kuulipildujatest laskmises	320
Võru linna garnisoni ülemaks kolonel Kruus	242
Võrus ja selle ümbruses asuvate 7. jalaväe rügemendi osadele keedetud joogivee tarvitamise sunduslikuks tegemine	309

Võsotsky noorem-leitnant — komandeerimine Pioneer-pataljoni	329
Võõraste registreerimise-raamatn tarvitusele võtmine	583

Ä.

Äralõppenud ja hukatud hobused	135
--------------------------------	-----

Õ.

Õnnetute juhtumiste ärahoidmine noorte õppustel	100
Õlle-ja wiinamüügi juhtnõõrid garnisoni sõdurite kodudes	232
Õppeasutuste aastapäevaks 22. aprill	173
Õppeeskadroni remont-hobuste kaeranormi muutmine	90
Õppejõududeks kindralstaabi kursustele kolonel-leitnant Parv ja Oja	324
Õppejõududele tasu Kõrgematel Sõjaväelistel kursustel	204
Õppejõuks prf. K. Rammul kindralstaabi ja informatsiooni kursustel	57
„ taktika alal Sv. ühend. õppeasut. kindralstaabi ja informatsiooni kursustel kolonel Rink	258
Õppetöökodade ülema abi kohuste täitjaks Sõjaväe ühendatud õppeasutusse eraisik J. Arro	272
Õppur-sõdurite nimekiri, kellel antud tunnistused prii-kooli saamiseks 148a	217, 271
Õppusel olevate tagavaraväelaste tervisparanduslikule puhkusele lubamise kord	97
Õppusele kutsutavate tagavaraväelaste liig pealiskaudne läbivaatamine	66
„ kutsutud tagavaraväelaste vabastamine 10. maist s. a.	96
„ kutsutud tagavaraväelaste vannutamise enne teenistusest vabastamist	231
Õppuste ajajärgul puhkusele lubamise kord rivi väeosades	327
„ korraldamine noortele, kes riigikeelt ei valda	90b
Õppustele kutsutud sõjaväelise õppuseta tagavaraväkke arvatud, kodanikkude vabastamine	63

Ü.

Ühekordne varustuse väljaandmine orkestri juhtidele- eraisikutele	51
Ühendatud õppeasutuste juure kehalise kasvatuses kursuste komanderivate ohvitseride nimekiri	348
„ õppeasutuste juure, kuulipildurite kursustele, sõdurite komandeerimine	307
„ õppeasutuste spordiinstruktore kohuste täitjaks erais. A. Ohaka	294
„ õppeasutuste õppetöökodade ülema abi kohuste täitjaks eraisik J. Arro	272
Üksiku eskadroni hobustele kaarte ja heinte andmine täiel määral	503
„ eskadroni Ratsastajate kursuste rinnamärgi kirjeldus	266
„ 3. jalav. pat. kohtuasjade üleandmine Sakala jalaväe rügemendi kohtule	233
„ väeosa õigustega ohvitseride asjade arutamiseks Sõjaväe ringkonnakohtu ajutiste liikmete määramine	240
Üksikute väeosade ülemate õigused	278
Üksuste ülemate nimetamised, kellel rügemendi ülema õigused	278
Üldkoosoleku pidamine sõjaväe ja sõjateenistajate ametnikkudel	178
Üldingimused Sõjateenistajate ehitustööde üle	103a
Üleajateenijate eelklassi avamata jätmise Sv. ühend. õppeasutuste juures vähese osavõtu puhul	381
„ karistamise puhul neid ruumi puudusel peavahis, aresti all pidamine eraldi toas	340
„ puhkusele laskmine kord suvekuude jooksul rivi väeosades	327
„ puhkusele lubamine	87
„ pikaajalisele puhkusele lubamine	378
„ teenistusse võtmise juhtnõuete mitte korralik täit- mine 7. jalaväe rügemendis	425

Üleajateenijate	vastuvõtmine Sõjaväe ühendatud õppeasutuste juures olevasse eelklassi	123
"	vormi kandmise juhtnöörid	332
"	auastme tunnusmärkide kandmine	279
Üleajateenijatel	vihmapalitu kandmise luba, ohvitseridega ühel alusel	288
Üleajateenijatele	loa andmine uue vormi kandmiseks omal kulul	288
"	mereväes valmismütside asemel raha väljaandmine	153
"	sõduritele toiduraha maksmine puhkuse ajal	350
Üle	koosseisu jäänud sv. am. aset. J. Tev'ile palga edasi maksmine	335
"	koosseisu pidamine 3. üksiku jalv. pat. juures sõjaaeg. amet. Jüri Mikalai	149
"	koosseisu pidamine Korraldusvalitsuse juures sõjaaeg. am. Kilgast	226
"	koosseisu pidamine Sakala jalaväe rügemendis sõjaaeg. ametn. J. Mikalai'd kuni 1. VI. s. a.	248
"	koosseisu pidamise luba — eraisik A. Vichvelin'i	204a
"	koosseisu pidamise luba Sõjav. ühend. õppeasutuste juures Sõjav. am. aset. Hans Tomson'i	361
"	koosseisu pidamiseks luba — ohv. asetäitja Hugo Maasik'ut kindralstaabi juures	419
"	koosseisu pidamiseks luba II diviisi intendantuuri juures sõjaväe ametnik August Rezold'i	394
"	koosseisu pidamiseks luba Sõjaministeeriumi juriskonsultuuri juures sõjaväe ametnik Rocks'i	371
"	koosseisu pidamiseks luba Sõjam. juriskonsuldi juures sõjaaeg. ametn. Rocks'i	433
Ülemaaliste	laskevõistluste korraldamiseks toimepandud eelvõistlustel saavutatud tagajärjed	355
"	laskevõistluste lõppvõistluste korraldamine neile sõjaväelaste komandeerimise kord	374
"	laskevõistluste lõppvõistlustest osa võtma õigustatud sõjaväelaste nimekiri	356

Ülemaaliste laskevõistluste pidamine	356
Ülemaalisteks laskevõistlusteks vintpüssidest ja kergest kuulipildujatest eelvõistluste pidamine	320
Ülemaalistel laskevõistlustel auhindasid saanud sõjaväelaste nimekri ja võistlustest osa võtnud väeosade punkti-saavutused	396
Üleminek uue vormi kandmisele	65
Üleriiklistel kaitseväe raskejõustiku esivõistlustel saavutatud tagajärjed	105
Ülevaatus (väeosade) sõjaministri poolt ja selle tulemused	318
Üleviimine Sv. varustusvalitsusse tehnilise varustusasjanduse vanema käskudetaõtja inseneri kohuste täitjaks dipl.-ins. Matson'i	280
„ teenistusse Harju maakonna rakvaväe ja Kaitseliidu ülema juure hambaarsti k. t. erais. E. Jürgenstein-Kerem'it	141
„ teenistusse Harju maakonna rahvaväe ja Kaitseliidu ülema juure hambaarsti k. t. erais. Solba-Peterson'i	141
„ teenistusse Lennuväe rügementi fotoinstruktor Sergei Golubev'i	148
„ teenistusse Ranna-, õhu- ja sisekaitse staabi hambaarste Eva Jüsgenstein-Kerem'it ja Salme Solba-Peterson'i	247
Ülikooli bakterioloogia instituudi juure komandeerimine sanit. noorem-leitnant L. Pääsukest	89
„ juure komandeerimine sõjaväe assistendiks sanitäärkapten K. Karro't	95
Ülikoolis käimiseks ohvitseridel loa saamine	14
Üts, noor.-leitn. — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406

Z.

Zentson, Hermann Leena p. — Sõjaringkonnak. alla andmine	326
Zilmer, Ado Johani p. — Sõjaringkonnak. alla andmine	
Zupsmann, kapten — komandeerimine alaliseväe ohvitseride kursustele	406

Sõjainistri

14002 Päevakäsk.

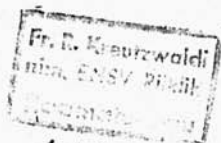
Nr. 1.

Tallinnas, 4. jaanuaril 1924 a.

(Sõjaväe Prokuratuur).

Annan Sõja Ringkonnakohtu alla end. Meremäe Side
Lõhja raioni ülema wanem leitnant Magnus Mikenberg'i,
keda selles süüdistatakse, et tema 12. juunil 1923 a. Aasmu
kallas oma ameti wõimupiirist teadlikult ülesastudes kohalikus
talus läbiotsimist toime pani, selle juures kodanliste wõimude
poole pööramata, mis on ettenähtud S. R. S. § 141 ja
145 j. l.

A. Andertopp,
Sõjainister.

124.991

RS.

Sõjainistri Päewakäsk.

Nr. 2.

Tallinnas, 4. jaanuaril 1924 a.

(Varustusvalitus).

Uwaldan fiin juures käsitamiseks Riigitulude ja Sõjainiisteriumi korraliste ja erakorraliste kulude eelarwe nomenklatuurid 1924 aasta peale.

Lisa: Eelarwe nomenklatuurida

Massivinta.

Sõnni pax. # 114

A. Underkopp,
Sõjainiister.

RS

Riigi 1924 aasta korraliste tulude nomenklatuur.

Peatükk 1.

Etsetohesed maksud:

§ 1. Tulumaks.

- p. 1. 1924 a. maks.
- p. 2. Selmise aastate maks.
- p. 3. Trahwid ja wiivitusrahad.

§ 2. Äri- ja tööstusmaksud:

- p. 1. Põhiärimaks.
- p. 2. Lisaärimaks mitteavalikult aruandwate ettevõtete pealt.
 - a) 1924 a. maks.
 - b) Selmise aastate maks.
- p. 3. Lisaärimaks avalikult aruandwate ettevõtete pealt:
 - a) 1924 a. maks.
 - b) Selmise aastate maks.
- p. 4. Katlamaks.
- p. 5. Trahwid ja wiivitusrahad.

§ 3. Maa- ja hoonete maksud:

- p. 1. Maks liikumata waranduste pealt linnades ja alewites:
 - a) 1924 a. maks.
 - b) Selmise aastate maks.

- p. 2. Maks liikumata varanduste pealt maal:
 a) 1924 a. maks.
 b) Selmistele aastatele maks.
 p. 3. Trahwid ja wiitwitusrahad.

§ 4. Maks kapitaali %/0/0 pealt:

- p. 1. Maks wäärtpaberite pealt.
 p. 2. Maks hoiusummade pealt.
 p. 3. Obligatsiooni maksud.
 p. 4. 0,396% maks konto-korrent (on call) arwete pealt.
 p. 5. Maks wõidulaenu wõitute pealt.
 p. 6. Trahwid ja wiitwitusrahad.

§ 5. Kreposti maks:

- p. 1. Kreposti ja lingituse maksud.
 p. 2. Wiitwitusrahad.

§ 6. Päranduse maks:

- p. 1. Päranduse maks.
 p. 2. Trahwid ja wiitwitusrahad.

Beatliff II.

Lõiwud ja tasumaksud:

§ 7. Tempelmaks ja lõiwud:

- p. 1. Tempel- ja wekslimaks.
 a) tempelmartide müügist.
 b) tempelmaks sularahas.
 c) trahwid.
 d) weksli paberite müügist.
 p. 2. Kohtu lõiwud ja rewisjoni maks.
 p. 3. Akti lõiwud.
 p. 4. Advokaatide maks.

- p. 5. Rantselai lõivud ja maksud.
- p. 6. Kohtumaks.
- p. 7. 20% kaitfaroopalise raudteemaks.
- p. 8. Wiivitusrahad.

§ 8. Patendid ja proovimised:

- p. 1. Maks ees- ja omandusõiguste pealt.
- p. 2. Proovimaks.
 - a) metallidelt,
 - b) aparaatidelt,
 - c) kaupade analüüs.
- p. 3. Mõõtude ja kaalude õigekstunnistamine.

§ 9. Mitmesugused tasumaksud:

- p. 1. Siijemaa passid:
 - a) passide maks.
 - b) trahwid.
- p. 2. Väljamaa passid:
 - a) passide maks.
 - b) passide wiseerimine.
 - c) peatuslubade maks.
- p. 3. Maks loterii võitude pealt.
- p. 4. Kodafondsuse maksud.
- p. 5. Hobuse passid.
- p. 6. Maksud lubade, tunnistuste jne. pealt.

Peatükk III.

Segatulud.

- § 10. p. 1. Kulude tagasimaks, mis on tehtud eraasutuste ja ja isikute arvel.
- p. 2. Trahwid ja wiivitusrahad, mis teistes §§ mitte ettenähtud.
- p. 3. Aramuudetud maksud.

- p. 4. Ettenägemata jissetulekud.
- p. 5. Selgitamata jissetulekud.
- p. 6. Ülejäägid krediitidest.
- p. 7. Riigikontrolli poolt nõutud tagasimaksud.

Peatükk IV.

Kaudsed maksud.

§ 11. Tollid.

- p. 1. Sissemee toll.
- p. 2. Väljamee toll.
- p. 3. Aktiivensid
- p. 4. Tolli kantseleimaksud.
- p. 5. Trahvid.
- p. 6. Mitmesugused jissetulekud.

§ 12. Aktiivid:

- p. 1. Aktiivis piirituse pealt.
- p. 2. " weinide, nappide ja likööride pealt.
- p. 3. " õlle pealt.
- p. 4. Patendid joogikohtadelt, wabrikutelt, töökohtadelt ja ladudelt.
- p. 5. Aktiivis pärimi pealt.
- p. 6. Patendid pärimwabrikute pealt.
- p. 7. Aktiivis tubaka pealt.
- p. 8. Aktiivis pakerosi kestade ja paberi pealt.
- p. 9. Tubaka patendi maks kauplustelt.
- p. 10. Patendid tubaka ja pakerosi kestade wabrikutelt ja tehastelt.
- p. 11. Aktiivis tuletikkude pealt.
- p. 12. Patendid tuletikkude wabrikutelt.
- p. 13. Trahvid.
- p. 14. Mitmesugused.

Peatükk V.

Riigi monopoolid.

§ 13. Piirituse monopool:

- p. 1. Piirituse müük.
- p. 2. Eeteri müük.
- p. 3. Denaturaadi ja puskari õli müük.
- p. 4. Tulu väljaveetava piirituse pealt.
- p. 5. Mitmesugused fisjetulekud.

Peatükk VI.

Tulud riigi ettevõtetest ja warandustest.

§ 14. Tulud riigimaadest, — hoonetest, — metsadest ja wetest.

- p. 1. Kent maadest, metsadest ja riigi wetest.
- p. 2. Hoonete rendid ja üürid.
- p. 3. Metsade fisjetulekud.
- p. 4. Jahilubade maks.
- p. 5. Mitmesugused fisjetulekud.
- p. 6. Trahwid ja wiivitusrahad.

§ 15. Raudtee:

- p. 1. Sõidupiletite müügist.
- p. 2. Bagashi weost.
- p. 3. Rauba weost.
- p. 4. Transiit weost.
- p. 5. Mitmesugused raudtee fisjetulekud.
- p. 6. Maksud eelmiste aastate eest.
- p. 7. Selgitamata fisjetulekud.
- p. 8. Trahwid.

§ 16. Sadamad ja ladud:

- p. 1. Ladumaksud tollivalitsuse ladude tarvitamise eest.

- p. 2. Laewa ja sadamate maksud.
- p. 3. Kraanade tarwitamise eest.

§ 17. Post, telegraaf ja telefon:

- p. 1. Postimaks.
- p. 2. Telegraafi maks.
- p. 3. Telefoni maks.
- p. 4. Mitmesugused fissetulekud.

§ 18. Mitmesugused ettevõtted ja warandused,

- p. 1. Tulud riigi ettevõtetest:
 - a) Eesti Pank.
 - b) Riikline Põlemikivitööstus.
 - c) " Turbatööstus.
 - d) " Metsatööstus.
 - e) Riigi trükitojad.
 - f) Riikline kirjastus.
 - g) Muudest riigiasutustest.
- p. 2. Tulud mitmesugustest warandustest:
 - a) liikuma waranduse kasutamiseft.
 - b) trükitööde müügist.
 - c) mitmesuguse waranduse müügist.
 - d) konfiskeeritud ja leitud warandused.
 - e) kontsessiooni maksud.
- p. 3. Laenude ja operatsioonide fondide kustutused ja % nende pealt.
 - a) % fondide ja laenude pealt.
 - b) fondide ja laenude tasumine.
 - c) wiivitusrahad.

E. Rotberg.

Kolonel.

Sw. Warustuswalitfufe ülem.

Sõjainisteeriumi 1924 aasta korraliste kulude eelarve nomenklatuur.

§ 1. Palgad:

- a) palk,
- b) laste abiraha,
- c) ajutine tööjõud,
- d) mitmesugused tasud.

§ 2. Ametiõitude tasu:

- a) sõidukulud siseriigis,
- b) päewarahad "
- c) sõidukulud välisriigis,
- d) päewarahad "
- e) ümberpaigutamise kulud.

§ 3. Arstiabi ja toetus:

- a) arstiabi,
- b) toetus.

§ 4. Ehitus.

§ 5. Ametnikkude ja teenijate varustus.

§ 7. Juriidiline abi ja kohtukulud:

- a) juriidikonfultide tasu,
- b) kohtukulud.

§ 8. Kantselei kulud:

- a) kirjutus- ja joonistusmaterjaal,
- b) post, telegraaf ja telefon,

- c) trüki- ja lõitmistööd,
- d) ajakirjad ja kirjandus,
- e) mitmesugused kulud.

§ 9. Majapidamine:

- a) üür,
- b) kütte,
- c) valgustus,
- d) wesi,
- e) puhastus ja korrashoid,
- f) majateenijad ja töölised,
- g) wäikesed parandused,
- h) maksud kinniswara pealt,
- i) mitmesugused kulud.

§ 10. Wedu.

§ 11. Sõidu- ja woaabinõud:

- a) hobuste muretsemine,
- b) mehaaniliselt liikuwate abinõude muretsemine ja korrashoid,
- c) mittemehaaniliselt liikuwate abinõude muretsemine ja korrashoid,
- d) hobuseriistade muretsemine ja korrashoid.

§ 12. Liikum wara:

- a) soetus,
- b) korrashoid.

§ 13. Materjaalide proowimised ja katsed ning tehnilised eeltööd:

- a) materjaalide proowimised ja katsed,
- b) tehniliste kawatfuste eeltööd.

§ 14. Hooneite remont:

- a) kapitaal remont,
- b) jooksew remont.

- § 15. Kultuuriline toetus:
- d) kirjanduse alal,
 - n) mitmesuguste kultuuriliste ettevõtete alal.
- § 21. Raamatukogud:
- a) raamatud,
 - b) ajakirjad,
 - c) kvide,
 - d) ekspeditioon.
- § 35. Õpetarbed ja vahendid.
- § 37. Rahvuskultuuriliste väärtuste kogumine ja korraldamine.
- § 40. Seaduste eeltööd, kodifikatsioon ja kirjastamine.
- § 41. Tunnistajate ja ekspertide tasu.
- § 44. Mutasud ja ergutused.
- § 53. Siseseade ja asutamine:
- a) väeosade, valituste ja asutuste moodustamine,
 - b) töökodade sisseead.
- § 54. Toitlus varustus:
- a) inimeste toit,
 - b) hobuste moon.
- § 55. Raami varustus:
- a) ihukate,
 - b) rakmed,
 - c) kõögiriistad.
- § 56. Sõjariistad ja nende varustus:
- a) käsisõjariistad ja nende abinõud,
 - b) suurtükid ja torpeedo aparaadid,
 - c) lastemoon ja lõhkeained,
 - d) soomusrongid ja -autod.

- e) tankid,
- f) meremiinid ja torpeedod.

§ 57. Inseneeriline ja tehniline varustus:

- a) materjaal,
- b) sapööri abinõud,
- d) elektrotehnika abinõud,
- e) mehaanika "
- f) tööriistad,
- g) lennuaparaatide parandamine ja korrashoidmine.

§ 59. Hobuste terwishoid:

- a) hobuste laatsaretide fiskead,
- b) arstirohud, -tööriistad ja -abinõud,
- c) hobuste raavitsemise erateel,
- d) taudide vastu võitlemine.

§ 60. Sõjalaewade varustus:

- a) laewade remont ja korrashoid,
- b) kütteained j. t. tarbematerjaalid laewadele ja meri-
findlustele,
- c) valgustus ja weewarustus,
- d) inventaari muretsemine,
- f) taju ujuwate abinõude tarwitamise eest.

§ 61. Findlustuse tööd:

- a) piirifindlustus,
- b) rannafindlustus,
- c) piirifiskead.

§ 62. Topo- ja hüdrograafilised tööd.

§ 90. Segakulud:

- a) väiksemad eriseloomuga kulud,
- b) ettenägemata kulud.

E. Rotberg,
Kolonel
Sw. Warustusvalitjuse Ülem.

Sõjainisteeriumi 1924 aasta eraforraliste kulude eelarve nomenflatuur.

- § 1. Arstirohtude ja riistade tagawara muretsemine.
- § 2. Meriwäe asutuste ümberpaigutamine.
- § 3. Sõidu- ja veoabinõude muretsemine ja parandamine.
- § 4. Sisseseadmine ja asutamine.
- § 5. Sõjariistad ja nende varustus:
- a) käfisõjariistade muretsemine,
 - b) fuurtükide ja nende juures tarwisminewate abinõude muretsemine ja kapitaal remont,
 - c) lastemoona ja lõhkeainete muretsemine,
 - d) soomusrongide tagawaraosade muretsemine ja korrashoidmine.
- § 6. Inseneeriline ja tehniline varustus:
- a) inseneerilise ja tehnilise materjaali muretsemine,
 - b) elektrotehnika abinõude muretsemine,
 - c) mehaanika abinõude muretsemine,
 - d) lennuaparaatide muretsemine.
- § 7. Laewade muretsemine ja parandamine.
- § 8. Rindluste ehitus.
- § 9. Uued ehitused.

- § 10. Topograafilised ja hüdrograafilised
tulud.
- § 11. Wõlg Raubandus- ja Tööstusministeeriumile
eelmistele aastatele eest.

E. Rotberg,

Kolonel

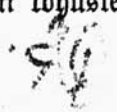
Sw. Warustuswalitsuse Ülem.

Sõjainistri Päewakäsiud.

Nr. 3.

Tallinnas, 3. jaanuaril 1924. a.
(Sõjawäe Staabi Kantselei).

Täiendusels minu päewakäsule 11 oktoobrist 1923 a.
Nr. 445 lugeda j. ametnik Selteri'i Sõjainisteeriumi ju-
ristonfulti kohustetäitjaks 1 oktoobrist 1923 a. arwates.

A. Underkopp,
Sõjainister.

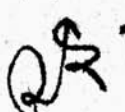
Nr. 6.

Tallinnas, 7. jaanuaril 1924 a.
(Korralduswalitus).

Sõjawäe Terwishoiu walitjuse ülem sanitäär kandralmajor
Artur Põsman on määratud Babariigi Walitjuse otsusega
21. detsembrist 1923 a. Punase Risti Peawalitjuse liikmeks.

Diendus: Riigisekretääri whf. 22. detsembr. 1923 a.
Nr. 2426.

K a r l a
Kandralstaabi Kandral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 7.

Tallinnas, 7. jaanuaril 1924 a.

(Korralduswalitus).

Ediendusets Sõjainistri päewaäskudele Nr. Nr. 336 ja 481 l. a. luban sõjawäe ühendatud õpeasutustesse alalisewäe ohwitseride kursustele komandeerida weel 1. suurtükiväe rügemendist kapten Paul Borkmann'i, 7. jaanuarist s. a.

D i e n d u s : Suurtükiväe inspektori whf. Nr. 743, 1923 a.

M. Larla
Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

QR.

Sõjainistri Päewakäsk.

Nr. 8.

Tallinnas, 8. jaanuaril 1924 a.

(Korralduswalitus).

Sw. Warustuswalitſuse Raha ja Urwe osakonna raamatupidaja eraisik Aleksander Unnast, wabastatakse teenistusest omal palwel, 1. jaanuarist j. a. arwates.

Siendus: Sõjainistri pwt. Nr. 733—1921 a.
ja Sw. Warustuswalitſuse ülema peal-
firi 31. 12. 23 a. Nr. 5714.

M. Larfa
Kindralſtaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Sõjainistri Päewakäsk.

Nr. 9.

Tallinnas, 8. jaanuaril 1924 a.

(Sõjaväe Prokuratuur).

§ 1.

Annan Sõja Ringkonnakohtu alla lennuväe maalennu salga end. ream. Rudolf Teodori p. Korts'i, Tartu linnast, Iwan Filipi p. Fühling'i, Petseri maakonnast Panikowitschi wallast, August Karli p. Gross'i, Tartu maak. Wesneri wallast, Johannes Mardi p. Bombe, Tartu maak. Kaadi wallast, Aleksei Alekhandri p. Pull'i, Saaremaakonna Rogula wallast leda N. S. art. 13, 1525 ja S. N. S. art. 279 põhjal süüdistatakse.

§ 2.

Samas asjas vastutusele wõetud kuid eeluurimisel mitte ülesleitud Rudolf Peetri p. Unt'i ja Eduard Jaani p. Ewart'i, süüdistuse N. S. art. 13, 1525 ja S. N. S. art. 279 järel panen seisma kuni nende tabamiseni.

A. Larfa,

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

RR.

Sõjainistri Päewatäht.

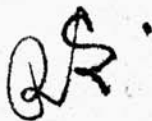
Nr. 10.

Tallinnas, 8. jaanuaril 1924 a.

(Sõjawäe Prokuratuur).

Minu pmf. Nr. 376, 28. detsembrist 1923 a. muutmis-
jels annan Sõja Ringkonna Kohtu alla Põhjala maakonna
Senno walla kodaniku Mihail Wasfili p. Sokolowi, (teistiti—
Kartaschkow eht Mihail Konstantini p. Poljakow), teda
süüdistades N. S. art. 13, 1630 ja S. N. S. art. 279
põhjal.

A. Underkopp,
Sõjainister.

Sõjainistri Päewaläsu d.

Nr. 12.

Tallinnas, 9. jaanuaril 1924 a.

(Korralduswalitsus).

Tagawarawäe nooremleitnant Nikolai Puschtschenko on Riigikohtu otsusel 1. nowembrist 1923 a. omandanud perekonnanimeks „Kallio“.

Tähenдатud nime muutus nooremleitnant Kallio teenistuskirjades ja dokumentidesse kanda.

Muus: Riigi Teataja Nr. 134 — 1923 a.

A. Underkopp,
Sõjainister.

Nr. 13.

Tallinnas, 9. jaanuaril 1924 a.

(Korralduswalitsus).

Sõjawäe Ringkonnakohtus, kohtuistungil 27. nowembril 1923 a. kuuldas ära tagawarawäe leitnant Woldemar Simonlatseri süüdistusasja N. S. S. 362 järele ja otsustas, juhtnõuiks wõttes S. Rp. S. § 910 p. 3, mõista teda N. S. S. § 362, 34 astme 2, 134, 135, 35 astme 2, 79, S. N. S. § 8 lisa I põhjal ühels kuuls aresti peawahis ilma õiguste kaitseandajeta.

Dtšus läts seaduse jõusse 8. detsembr. 1923 a.

Diendus: *Sõjamae Prokuröör* whl. Nr. 6198, 22.
12. 23 a.

U. Underkopp,
Sõjaminister.

Nr. 14.

Tallinnas, 9. jaanuaril 1924 a.

(Korralduswalitsus).

Sõjainistri päewaläskude Nr. 732, 1921 a. ja Nr. 331, 1922 a. põhjal on ülikõutete ohwitseridele ülikoolis käimiseks luba antud ainult tingimistel, et teenistuse huwid selle all ei kannataks, kuid waatamata selle peale, tuleb siiski juhtumisi ette, et mõned nendest ohwitseridest on oma teenistuse lohusid hakanud hooletumalt täitma, mille all kannatab sõjamae üllhuses wäljaõpetamine, siifimine lord ning majandus, iseäranis neis wäeosades, kus ülikoolis käijaid rohlem. Seba arwesse wõttes olen sunnitud, sõjamae huwisid silmas pidades, ohwitseridele ülikoolis käimise ära teelama järgmistel juhtumistel:

- 1) Kui ülikoolis käiad tänawusest attesteerimiseaastast alates attesteeritud „rahuloldawalt“ ehk „nõrgalt“.
- 2) Kui ülikoolis käiad sõjamae teadmiste katsetel nõrkladets tunnistatud;
- 3) Ohwitseridele neis wäeüllhustes ehk asutustes, kus sõjamaeline õppus ehk siifimine lord lonlab.

Punktides 1 ja 2 ülesloetud tingimiste täitmise järele on lohustatud walwama wastawa wäeosa ehk asutuse ülem, kuna punkt 3 lohta teeb otfuse wastawa diwiisi ehk walitsuse ülem, kusjuures sellest tuleb minule igakord eraldi ette landa.

Ühes sellega atwaldan teadmiseks, et Sõjainistri päewaläsu 1922 a. Nr. 331 põhjal wõiwad edaspidi ülikooli astumiseks luba saada ainult need alalhewäe ohwitserid, kes „hästi“ attesteeritud.

QR

U. Underkopp,
Sõjaminister.

Sõjainistri Päevakäsk.

Nr. 15.

Tallinnas, 14. jaanuaril, 1924 a.

(Kindralstaabi Valitsus).

Lepingu põhjal, mis sõlmitud Sõjainisteeriumi ja Laewa-
sõidu Ameti vahel, on 1924. a. navigatsioonil ajal kõigil
Laewaõidu Ameti alla kuuluvatel laewadel makswad sõjawäe-
laste ametisõitudeks ja sõjawäe kraami weoks litt. „A“ ja „D“,
isiklikus asjus ja puhkusele sõitmiseks — litt. „B“ ja aasta-
kaardid 50% hinnaalandusega vastawates klassides.

Litterate tarwitamisel laewaõitudeks tulewad sõitjad sõja-
wäelased näidata vastawalt raudtee klasside jaotusele, kus juures
litteral trükitud raudtee II-ne klass õigustab sõitu laewa I-ses
ja raudtee III-as klass — laewa II-ses klassis, kui laewal
III-as klass puudub.

Wäeosad ehk asutused wõiwad tarbetorral sõjawäelasi ka
vastawalt laewa klassi jaotusele näidata, kuid sarnasel juhtu-
misel tuleb litteral sellekohane ametlik märkus teha.

A. Parta

Kindralstaabi Kindral-major.
Sõjainistri eest.

Sõjainistri Päewakäsk.

Nr. 16.

Tallinnas, 14. jaanuaril 1924 a.

(Kindralstaabi Walitsus).

Lepingu põhjal, mis sõlmitud Sõjainisteeriumi ja Narwa kodaniku Aleksander Kotschnew'i wahel, 1924. a. navigatsioonil ajal kõigil Kotschnew'i päralt olewatel laewadel, mis ühendust peawad Narwa linna ja Narwa-Jõesuu wahel, makswad sõjawäelaste ametisõitudeks ja sõjawäe kraami weoks litt. „A“ ja „D“, isiklikus asjus puhtusele sõitmiseks — litt. „B“ ja aastakaardid 50% hinnaalandusega wastawates klassides (minu päewakäsk 1924. a. nr. 15).

P a r k a

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Sõjainistri Bäewafäjud.

Nr. 17.

Tallinnas, 14. jaanuaril 1924 a.

(Korraldusmaterjal).

Uwalsdan fiin juures õppur-sõdurite nimekirja, kellele minu poolt tunnistused prii kooli saamiseks, kunni kõrgema kooli lõpetamiseks, on wälja antud.

N i m e k i r i :

Nr.nr.	Perelonna-, ees- ja isanimi	Wäeosa nimetus	Lun. nr.
1	Kaus, Willem Jüri p.	2. jalaw. rügement.	5087
2	Laja, Peeter Jaani p.	2.	4691
3	Lomborg, Gustaw Augusti p.	End. " 3. jal. rügement.	5128
4	Alujew, August Madise p. (noor-leitnant).	" 4. " "	5198
5	Dnny, Georg Karli p.	" 7. " "	5236
6	King, Bruno Ernsti p.	" 8. " "	5256
7	Ungert, Herman Hansu p.	" 9. " "	4970
8	Samm, Hendrik Karli p. (kopten).	" Kr soomusr. nr. 4.	4901
9	Wilder, Gerhard Gustawi p.	" I. Tallinna kaitse pat.	5095
10	Wliff, Arnold Jaani p.	" I.	5128
11	Walm, Oskar Jüri p. (lipnik).	" II. Ratsa rügement	11
12	Wuut, Mettander Mihkli p.	" Kalewi Malewa rüg.	5219
13	Wberschneider, Oswald Gust. p.	" " " "	7
14	Wensing, Riemens Mihkli p.	" " " "	10
15	Wpohr, Wilhelm Wilhelmi p.	" Tartu kooliõp. pat.	12
16	Wail, Johan Mihkli p.	" 2. div. loman. komp	6
17	Wullerits, Heinrich Mihkli p.	" Rannapatarei nr. I.	5221
18	Wpler, Peeter Jaani p.	2-ne suurtsüwäe rüg.	5222
19	Wellaat, Lembit Jaani p. (leitnant)	2-ne " "	5150
20	Wajo, Wiktor Hansu p. (noorem-leitnant).	End. I. wälja suurt. rüg.	4410

Mr.nr.	Perekonna-, ees- ja isanimi	Wäcösa nimetus	Tun. nr.
21	Sannebaum Leo Georgi p.	" Suurtükiv. Tag. tlv.	1269
22	Lipmann, Johannes Madise p.	" Wälja pat. nr. 2	5237
23	Kangur, Arnold Johani p.	" Infeneri pataljon	5220
24	Mit, Esmar Mihkli p.	I div. Intend. Walitus	5205
25	Kurwits, Hans (Kolonel-leitn.).	Birivalwe Walitus	2643
26	Braun, Aleksander Wardi p. (noorem-leitnant)	Lennumägi	9
27	Engelhardt, Hans Hermani p.	End. Balti pataljon	318
28	Leithammel, Karl-Eduard Augusti p.	" Sr. Soomusr. nr. 3	160

U. Parla,
Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 18.

Tallinnas, 14. jaanuaril 1924 a.

(Sõjamäe Staabi Kantselei)

Ratja rügemendi illemat kolonel Jonson'i lugeda Prantsusmaalt sõjamäe manöövritelt tagasi jõudnuks ja oma kohustestäitmisele asunuks, 2-st jaanuarist s. a.

Rapten Wassen-Spilleri'l oma otsetoheste ülesannete täitmisele pöörata selleshamast kuupäewast arwates.

Diendus: Minu pmk. 17./IX. 23 a. Nr. 398 ja kolonel Jonson'i ettekanne 5./I. s. a. Nr. 171.

U. Parla,
Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 19.

Tallinnas, 14. jaanuaril 1924. a.

(Korralduswalitus).

Negna Merikindluste Ohwitseride Kogu on Riigivanema herra R. Päts'i oma Auliikmeks walinud.

Sel puhul awaldab Riigivanem herra Päts oma tänu Negna Merikindluste Ohwitseride Kogule.

Tiendus: Herra Riigivanema kiri 3. I. 24 a. Nr. 2688²³.

A. Underkopp,
Sõjamineister.

Nr. 20.

Tallinnas, 14. jaanuaril 1924. a.

(Korralduswalitus).

Luban Lennuwäe lipnik Goldemar Post'il kanda Inglise sõjawäe lenduri kutsemärki, mille tema Inglismaal peale lennukooli lõpetamist saanud.

Tähendatud märgi annetamine tema teenistuslehte kanda.

A. Larfa,
Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Sõjainistri Päewakäsu d.

Nr. 22.

Tallinnas, 17. jaanuaril 1924 a.

(Korralduswalitus).

Sõjawäe Ringkonnakohtus, kohtuistungisel 10. detsembril 1923. a. kuulas ära 1. jalawäe rügemendi lipnik Oswald Rosenthal'i süüdistusasja U. N. S. art. 532 j. 3 järelle ja otsustas mõista teda U. N. S. § 532 j. 3, 20 S. N. S. § 8 liija I märkus IV² p. 4. põhjal kahets nädalaks ja wiieks päewaks aresti peawahis ilma õiguste kitsendusega.

Otsus läks seaduse jõusse 24. detsembrist 1923 a.

Siendus: Sõjawäe Prokurööri whf. Nr. 181, 10.
I. 24 a.

A. Underkopp,
Sõjainister.

Sõjainistri päewakäsi Nr. 21—17./I.—24 a. kui t. jalajane trükkist ei ilmu.

F. Birkhan,
Sõjawäe Staabi Kantsleeri
Sekretär.

Nr. 23.

Tallinnas, 17. jaanuaril 1924 a.

(Korralduswalitsus).

Minu päewakäsuaga Nr. 554—1923 a. Sõjaringkonna-kohtu ajutiseks liikmeks määratud 2. soomusrongide rügemendi ülema kolonel Koska asemel, kes haigeks on jäänud, määran Sõjaringkonnakohtu ajutiseks liikmeks 2. jalawäe rügemendi ülema kolonel Pinding'i.

Diendus: Minu wõl. Nr. 554—1923 a. ja II dimiisi ülema telegramm Nr. 116, 8. I. s. a

A. Underkopp,
Sõjamineister.

Nr. 24.

Tallinnas, 17. jaanuaril 1924 a.

(Korralduswalitsus).

Sw. Warustuswalituse Ehituse ja Porteri osakonnast wanemat ehitus tehnikeri kohuste täitjad eraisitud Johannes Trump, Wiktor Tomson ja Alfred Prii, ja raamatupidaja kohuste täitja Rudolf Tomander wabastatakse teenistusest koosseisu kitsendamise tõttu kõik 1. jaanuarist s. a. arwates.

Diendus: Sõjamineistri päewakäsuad Nr.Nr. 691—1921 a., 307 ja 513—1922 a., 299—1923 a. ja Sw. Warustuswalituse ülema wõl. Nr. 81, 7. I. s. a.

A. Underkopp,
Sõjamineister.

Nr. 25.

Tallinnas, 17. jaanuaril 1924 a.
(Korralduswalitsus).

Luban II diwiisi ülema kindral-major Pödder'i ühe näbalisele puhtusele, 11. jaanuarist s. a. arwates.

Tema äraolekul täita II diwiisi ülema kohuseid 2. jälawäe rügemendi ülema kolonel Binding'il

Siendus: II diwiisi ülema telegramm Nr. 50/26,
11. I. 24 a.

A. Underkopp,
Sõjaminister.

Nr. 26.

Tallinnas, 17. jaanuaril 1924 a.
(Korralduswalitsus).

Lennuwäes teenivad allpool nimetatud ohwitserid kinnitan-
lendur-õpilasteks ja käsen neile palka maksta auastme järele.

Nr. Nr.	Uuaste.	Berefonna- ja eesnimi	Mis ajast lendur-õpilasteks lugeda.
1.	Kapten	Galnbet, Konstantin	1. 12. 1922 a.
2.	"	Piibus, Heinrich	19. 9. 1923 a.
3.	Alam-kapten	Pensa Eduard	15. 5. 1923 a.
4.	Leitnant	Steinberg, Werner	15. 9. 1922 a.
5.	"	Wienberg, Rudolf	1. 11. 1923 a.
6.	Noorem-leitnant	Braun, Aleksander	27. 7. 1923 a.
7.	"	Kopwille, Aleksander	27. 7. 1923 a.
8.	"	Andresen, Woldemar	27. 7. 1923 a.
9.	"	Roff, Edmund	27. 7. 1923 a.

Alus: Wabariigi Walitsuse poolt 1. juunil 1921 a kinni-
tatud Lennuwäe koosseis Nr. 53.

Märkus: Sw. Ringkonna ülema pealkiri Nr. 5, 5 l. 1924 a.

A. Underkopp,
Sõjaminister.

Sõjainistri Päewatäsusud.

Nr. 26-a.

Tallinnas, 18. jaanuaril 1924 a.

(Korralduswalitus).

Sw. Warustuswalitjuse Tehnika osakonna kästudetäitja inseneri kohustetäitja eraisil Paul Sperlingi wabaštatafše teenistufest omal palwel, 16. jaanuarist f. a. arwates.

Dien d u s : Sõjainistri päewatäst Nr. 553 — 1923 a.
ja Sw. Warustuswalitjuse ülema pealkiri
Nr. 5576/23 11. l. f. a.

A. Underkopp,
Sõjainister.

Nr. 27.

Tallinnas, 19. jaanuaril 1924 a.

(Korralduswalitus).

Luban Merijõudude Juhataja kohustetäitja meriwäe-kapten Johannes Herm'i kolmekuulisele terwiseparanduslisele puhkusele, arstlise komisjoni otsuse põhjal, 19. jaanuarist f. a. arwates.

Meriwäe-kapten Hermi äraolekul täita tema kohuseid Merijõudude Juhataja Staabi ülemal meriwäe-kapten Hermann Saltza'l.

Diendus: Merijõudude Juhataja kohustetäitja whf.
Nr. 175, 11. l. s. a. ja arstlise komisjoni
tunnistus Nr. 16.

M. Larfa.
Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 28.

Tallinnas, 19. jaanuaril 1924 a.
(Korralduswalitsus).

Sw. Warustuswalitsuse Ehituse- ja Korterite osakonnast wakenemad ehituse tehnikeri kohustetäitjad eraisikud Woldemar Soonik ja Wikenti Ilwest ning tööde juhataja kohustetäitja Hans Bresinsky wabastatise teenistusest koosseisu kitsendamise tõttu, Soonik 15. jaanuarist s. a., Ilwest ja Bresinsky 1. webruarist s. a. arwates.

Diendus: Sõjainistri päewakäjud nr. 344, 449 ja 512 — 1922 a. ja Sw. Warustuswalitsuse ülema whf. Nr. 81, 10. l. s. a.

M. Larfa
Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 29.

Tallinnas, 19. jaanuaril 1924 a.
(Sõjawäe Staabi Kantsleil).

Sõjawäe Warustus Walitsuse Sõjariistade osakonna ülema abi noorem-leitnant Teder'it lugeda Sõjainisteeriumi üles-

andel komandeerituse Daanimaale, 21-st oktoobrist 1923 a.
kuni 4-ma jaanuarini s. a.

Siendus: Sw. War. Wal. ülema päewakäst 1923 a.
Nr. 237 § 11 ja War. Wal. Kantslelei
ülema wahetiri 7 jaan. s. a. Nr. 4295.

U. Larka

Kindralstaabi Kindral-Major,
Sõjainistri eest.

Nr. 30.

Tallinnas, 19. jaanuaril 1924 a.

(Sõjawäe Staabi Kantslelei).

Siin juures awaldan täitmiseks Wabariigi Walitsuse otsuse
11-st jaanuarist s. a.

„Tööaeg riiklistes ametiasutustes 1924 aasta peale määrata:

1.II.—1.III. kella $1\frac{1}{2}$ 9— $1\frac{1}{2}$ 14 ja 15—18

1.III.—1.IX. „ 8—13 ja $14\frac{1}{2}$ — $17\frac{1}{2}$

1.IX.—31.XII. „ $1\frac{1}{2}$ 9— $1\frac{1}{2}$ 14 ja 15—18

laupäewadel ja päewadel enne riigipühafi jääb peale lõunane
tööaeg ära. —

Pealelõunalistel töötundidel publikumi wastuwõtmine ei ole,
välja arvatud asutused, kelle tegewus peaasjalikult publikumiga
koostöötamises seisab“.

U. Larka

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 31.

Tallinnas, 19. jaanuaril 1924 a.

(Sõjawäe Staabi Kantselei).

Wabariigi Walitsuse otsuse põhjal 21-st detsembrist 1923 a. läsin riigi kantselei poolt väljatöötatud Riigiasutuste asjaajamise juhtnöörid kõigis mäeosades ja asutustes tarwitusele wõtta.

Need juhtnöörid on saadawal riigi trükitojas (Tallinn, Niine tän. Nr. 11 ja Kütikli tän. Nr. 13), hinnaga 20 mrl. eksemplaar.

A. Larka,

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Sõjainistri päewakäsk 22/1 — 24 a. Nr. 32, kui t. salajane trükist ei ilmu.

J. Birthan,

Sõjawäe Staabi Kantselei
Sekretär.

Nr. 33.

Tallinnas, 22. jaanuaril 1924 a.

(Korralduswalitus).

Sõjawäe Ringkonnatohus, kohtuistungisel 13. detsembril 1923 a. kuulas ära Sw. Warustuswalitsuses teeniwa alamkapten Aleksander Jürisson'i süüdistusasja S. N. S. § 229 järele ja otsustas, S. N. S. § 229 põhjal, temale teenistuse alal usaldatud kroonu warandusega hooletu ümberkäimise eest

avaldada noomituse ning temalt riigile kahju tasumiseks siese nõuda 9906 marka:

Otsus läks seaduse jõusse 28. detsembr. 1923 a.

Oiendus: Sõjamäe Prokurööri wahetiri Nr. 242,
11. I. f. a.

A. Underkopp,
Sõjamineister.

Nr. 34.

Tallinnas, 22. jaanuaril 1924 a.

(Kindralstaabi Walitsus).

Minu päewakäsjuga 17. sept 1923 a. Nr. 396 said Kindralstaabi Kurjuste juurde tingimisi (järelkatsega) komandeeritud Kapten Kulbusch ja Alam-kaptenid Loom ja Kasak, kes kurjustele astumise lõpukatsetel awaldasiwad nõrke teadmisi: esimesed kaks — matemaatikas, kolmas — saksa keeles.

Sõjamäe Ühendatud Opeasutuste poolt 10 ja 12. f. l. päewal korraldud järelkatsetel ilmutasid kõik kolm rühendub ohwitseri rahuloldawaid teadmisi, mispärast lugeda neid Kindralstaabi Kurjustele wastuõetuteks.

A. Underkopp,
Sõjamineister.

Sõjainistri Räsu kirjad.

Nr. 35.

Tallinnas, 25. jaanuaril 1924. a.

(Korralduswalitus).

II diviisi ülem Kindral-major Pöbder on puhkusele tagasi jõudnud ja oma ametikohuste täitmisele asunud, 18. jaanuarist j. a. arwates.

Kolonel Pinding'il oma otsekoheste kohuste täitmisele asuda, samast kuupäewast arwates.

Diendus: Sõjainistri päewakast Nr. 25 — j. a. ja II diviisi ülema telegramm Nr. 27/50, 19. I. j. a.

M. Verfa

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 36.

Tallinnas, 25. jaanuaril 1924 a.

(Korralduswalitus).

Kindralstaabi walitusest ilma sõjawäelise palgata välisministeeriumi käsutusse komandeeritud kolonel-leitnant Jaan

Junkur on Wabariigi Walitfufe otsufega 23. jaanuarist f. a. nimetatud sõjawäeliseks attafcheeks Eesti faatlonna juure Pariisi, 15. jaanuarist f. a. arwates.

A. Varla

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainiistri eest

Mr. 37.

Tallinnas, 25. jaanuaril 1924 a.
(Warustuswalitfus).

Räfen, alates 1. weebruarist f. a., ajutiselt kuni uue korralduseni, nähendada kaera normi 1 kilogrammi wõrra kõigi liitide hobustele, ilma aseainete wäljaandmiseta ja hobuse moonaraha normide tabelis (lisa Sõmini pwl. 1923 a. Nr. 572) ettenähtud ümarguseks tehtud raha normisid 1 kg. kaera hinna wõrra (14 mrl. 64 p.) nähendada.

M u s : Seadlus kaitsewäe toitlustamise kohta rahuajal (tabel Nr. 2 märkus 5).

A. Underkopp,
Sõjainiister.

Mr. 39.

Tallinnas, 24. jaanuaril 1924 a.
(Korralduswalitfus).

Luban nimetada eraisiku Ferdinand Ruudi Merijõudude staabi Tehnika osakonda wanema ehitustehnituse kohuste täitjaks, 1. weebruarist f. a. arwates.

Siendus: Merijõudude Juhataja wahetiri Nr. 16, 3. l. 24 a. ja Sõjainiistri pwl. Nr. 21 f. a.

A. Underkopp,
Sõjainiister.

Nr. 40.

Tallinnas, 24. jaanuaril 1924 a.
(Sõjawäe Staabi Kantselei).

Wabariigi Walitsuse otsuse põhjal 21-st detsembrist 1923 a. on Sõjawäe Trükitoja tegewus lõpetud 31. detsembril 1923 a. ja trükitoda lõpulistult üleantud Riigi trükitojale 12. jaanuaril 1924 a.

Sõjawäe trükitoja lõpetamata töid edasi ajada Sõjawäe Staabi Arhiivi hoidjal s. ametnik Moik'il. Temale abiks määratud sõjawäe trükitoja ülem abi P. Simmermann'i ja kirjutaja A. Brakel'i, neile endist palka edasi makstes trükitoja summadest, 1-st jaanuarist s. a. arwates.

Mus: Sõjawäe Trükitoja üleandmise komisjoni alt.

A. Underkopp,
Sõjamineister.

Nr. 41.

Tallinnas, 25. jaanuaril 1924 a.
(Sõjawäe Staabi Kantselei).

Sõjawäe tehnilise nõukogu esimehe asetäitjat — Ehitussektsooni eesistujat kolonel-leitnant Burwilkow'i lugeda Sõjamineisteriumi ülesandel komandeeritult Inglismaale, 7-st detsembrist 1923 a.

Kolonel-leitnant Burwilkow'i äraoleku ajal täidab ülemaaltähendud kohuseid Sw. Warustuswalitsuse Tehnika osakonna ülem, insener Sommer, jellesthamast kuupäewast arwates.

Diendus: Kolonel-leitnant Burwilkow'i ja insener Sommer'i ettekanded 7-st detf. 1923 a. Nr. 651.

A. Parla

Rindralstaabi Rindral-major,
Sõjamineistri eest.

Nr. 42.

Tallinnas, 25. jaanuaril 1924 a.

(Sõjaväe Õpetuskomitee).

Sõjaväe Õpetuskomitee poolt väljaantud määrustikkude ja eeskirjade ühtimüügi panen „Sõduri“ toimetuse peale.

Õpetuskomiteel „Sõduri“ toimetusele üleanda tarviline arv müüjiks lubatud raamatuid.

„Sõduri“ toimetusel sisse seada vastaw arvepidamine ja müüdid eksemplaaridest saadud summad üle anda staabi kantselei majandus jaoskonnale, esitades tõendavad dokumendid õpetuskomitee Kantselei Ülemale.

M. Varta

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 43.

Tallinnas, 26. jaanuaril 1924. a.

(Sõjaväe Prokuratuur).

Minu päevokäsu Nr. 582 — 1923 a. muutmiseks ja arvesse võttes et Sõja Ringkonnatohus määrusega 4. I. 1924 a. kolonel Liivaal'i ja reamees Gustawson'i süüdistusasja wormilistel põhjustel sõjaväe uurijale eeluurimise täiendamiseks annud oli, ja et uusi andmeid asjas ilmüks tulnud pole, annan Sõja Ringkonnatohtu alla end. 1. Diviisi Staabi ülema kolonel Viktor Liivaal'i teda S. N. S. § 173 tundemärkide järele süüdistades, mille läbi riigi kahju kogusummas 3.680.512 marga 38 penni suuruses tekkis ja end. 1. diviisi staabi majanduse jaoskonna ülema reamehe Arwed Gustawson'i, teda S. N. S. § 232 j. 3 p. 2 tundemärkide järele süüdis-

Varta
#582-
Lb. n.

tades teenistuse alal kätte usaldatud 233.896 m. 28 p. raiskamises ja S. N. S. § 229 järele hooletu teenistuskohuste täitmisel, mille tõttu mitmesugune temale teenistuse alal usaldatud staabi varandus 3.513.676 m. 95 penni väärtuses kaotfi läks.

A. Underkopp,
Sõjamineister

Sõjaministri K ä l u k i r i .

Nr. 43a.

Tallinnas, 28. jaanuaril 1924 a.

(Kindralstaabi Valitsus).

1922 a. tuli ilmsiks, et 3-da suurüksimäe rügemendis ei tarvitatud weodokumente vastawalt maksimatele korraldustele. Tagajärjena tekkisid Sõjaministeeriumile (seega riigile) üleliigsed kulud. Järewalwe asutuste poolt nõuti, et siüüdlased kulud tasuks. Asjasse puutum kirjawahetus ühes tähendub nõudmisega saadeti 3-da suurüksimäe rügemendi ülemale 26. oktoobril 1922 a. Läks mööda 13 kuud, ja alles 29. nowembril 1923 a. andis nimetud wäeosa ülema aj. t. t. oma wastulause tekinud kulude katmise kohta, tarwitades selle juures siüüli, mis koguniste ei ole kohane ametlikus kirjawahetuses, mis nõuab selgust, lühidust ja kirjaooskust.

Alwaldan siin mõned wäljawõtted sellest omapäraseft dokumendist:

..... „4) Sõdurid — kraamisaatjad, sellede küll on kõigiti seletatud litterate täitmisft, nende keerulsusega, on siiski raudtee ametnikkude teadmistesfe uskuma jäänd ja wiimaste arwamistega litterad laiskanud täita. Täitnud on nad nii, nagu see neil kergem wälja tuli — sellest siis wähe. Seft teada on ka teedeministeeriumil sõlmitud kokkulepe Sõjaministeeriumiga weo asjus, nii kraamisaatja, kui ka wastuwõtja raudtee ametnik on sellega wastastiku ametlikelt wolitatud, üldriigihuwide kohustes järewalatajad määruste ja sääduste täpipealsuses, kuna ka juriidilisest küljest on lepinglased oma wolitajate kaudu mõlemi poolega üldhuwide järewalwajad. Siin toimetatud teiseti.

Rõigis Teie kirjawahtustes Nr. Nr. 4415 ja 3801 täitmiste õeldiste kohta olen neid põhjendatavaks wõita püüdnud, kuid milgil moel ei saa, ja ütelda, wäeosa ülem ja adjutant on süüdlased — on liialt järsk puudulikkude juhtnõõride, määruste tagatisel. Müüid juba, kus on jõutud fäädufi ja määrusi kuigiwõrd tarwilise selguseni wiia ja neid loostatult käsitamifets saata (Sõmini pmf. Nr. 412 lisa — 22 a.) ja peaaesjalitult tariifide lihtsustamiste selgust anda (Riigi Teataja Nr. 3 — 23 a.) iseendast wastaw, ka täitew.

Siin toodud põhjusil ja Riigi Teataja Nr. 3 — 23 a. alusel palun Teie lahket korraldust, et kulud riigi kanda wõetaks.

Nendest wäljawõtetest wõib näha, misjuguise kantsleilise „ilutööga“ on walmis saadud 3-da suurtilkiväe rügemendi staabis. Ei tahaks uskuda, et see dokument on kokkuseatub isttu poolt, kellel on ohwitserile tarwilil haridus ja kirjaoskus. Et aga nimetud dokument on allakirjutud rügemendi ülema aj. l. t. kapten Taadler'i ja adjutandi noor. leitn. Miili poolt, awaldan mõlemile märkuse hooletu asjaajamise eest.

Ilmsiks tulnud wäärnähtuse peale juhin major Kirschbaum'i, kui 3-da suurtilkiväe rügemendi ülema, tähelepamu.

A. Underkopp,
Sõjaminister.

Sõjaministri Päevakäsk.

Nr. 44.

Tallinnas, 30. jaanuaril 1924 a.

(Korralduswalitsus).

Riigikogu poolt 30. oktoobril 1923 a. wastuwõetud seaduse („Riigi Teataja“ 1923 a., nr. 128) § 3 põhjal käsen 1924 aastal iga kuu esimesel päewal tagawarawälke arwata kaitsewäelasi, kes möödaläinud kuu jookshul 2 aastat kaitsewäes ärateeninud.

Neg, mis kaitsewäelased wahi all wiibinud, neile kohtu poolt määratud karistuse äraandmiseks, teenistuseaja arwesse ei wõeta (Minu päewakäsk 1921 a., nr. 681).

Tagawarawälke lastawatele kaitsewäelastele walmistada sõjawäe osades ja asutustes wabastamise tunnistused ühes eksemplaaris, mis neile äramineku eel kätteanda, neid kohustades elukohta jõudes kolme päewa jookshul ennaft registreerima, linnades — politsei jaoskondades, maal — alewi- või wallawalitsuses. Wabastamise tunnistuste kolmandas reas, peale sõjawäeline eriala, tingimata äramärkida, kas kaitsewäelane rahwawäe komisjonis otseuse põhjal rea või riimitu teenistusse wõetud.

Tagawarawälke arwatud tagawarawäelasi warustada sõjgirahaga („Riigi Teataja“ 1923 a., nr. 61) awaldatud seadlus § 35 märkluse põhjal kaitsewäe toitlustamise kohta rahuajal.

Sõduritele wabastamise juures kroonu riideid wälja ei anta (Wabariigi Walitsuse poolt 27. oktoobril 1922 aastal wastuwõetud seadluse kaitsewäe ihufatte ja rakmetega warustamise kohta rahuajal, „Riigi Teataja“ 1922 a., nr. 139).

Peale kaitsewäelaste wäeosa nimekirjast mahakustutamist
teha nende teenistuse lehtedesse märkus, — mil ajal nemad
tagawarawälte arwatud, millal ja mis nr. all wabastamise
tunnistus wäljaantud. Teenistuse dokumendid (teenistuse ja
wastuwõtte lehed) wiibimata selle maakonna rahwaräe ülemale
saata, kus kaitsewäelane teenistusse wõetud.

A. Underkopp,
Sõjaminister.

Sõjainistri Käsu kirjad.

Nr. 45.

Tallinnas, 30. jaanuaril 1924 a.

(Sõjaväe Staabi Kantselei).

Minu päevakäsu 19. jaanuarist f. a. Nr. 30 muutmiseks määran Wabariigi Walitsuse 25 jaan. f. a. otsuse kohaselt sõjaväe osade ja asutuste kantseleides, 1 weebruari f. a. alates, töötajaks 7 tundi päevas, laupäewati 6 $\frac{1}{2}$ tundi, järgmiselt: kella 8—13 ja kella 13.30—15.30, laupäewati kella 8—13 ja 13.30—15.

Kõik kantseleid on publikumile awatud kella 10—13.

A. Anderkopp,
Sõjainister.

Nr. 46.

Tallinnas, 30. jaanuaril 1924 a.

(Korralduswalitus).

Kindralstaabi walitsusest kolonel-leitnant Ludwig Jacobson, kes Wabariigi Walitsuse otsusega 11. jaanuarist f. a. nimetatud sõjaväeliseks attascheeks Cesti jaatkonna juure Warszawi, komandeeritakse Välisministeeriumi käsutusse ilma sõjaväelise palgata, 15. jaanuarist f. a. arwates.

A. Anderkopp,
Sõjainister.

Nr. 47.

Tallinnas, 31. jaanuaril 1924 a.

(Korralduswalitus).

Luban nimetada eraisiku Johannes Reinwald'i Meri-
kindluste Naislaare komandanturi wanema mehaanikuse ajuti-
seks kohuste täitjaks, 15. jaanuarist s. a. arwatez.

Siendus: Merijõudude Suhataja wahetiri Nr. 334,
19. I — s. a.

A. Anderkopp,
Sõjaminister.

Nr. 48.

Tallinnas, 31. jaanuaril 1924. a.

(Korralduswalitus).

2. suurükimäe rügemendist ohwitseride kursustele koman-
deeritud noorem-leitnant Arthur Bahlberg'ile oli Tallinna
karnisoni peawahis 10 päewaline arest määratud, sumel 1923 a.
Birta restoranis ettetulnud wahetuhtumise eest, misjuguise karis-
tuse tema S. U. S. ülema korraldusel õpewahenajal. Jõulu ajal,
pidi ära kandma, et mitte õppetöö selle all ei kannataks. Õppe-
töö wiimasel päewal, 22. detsembril l. a. lahkus aga noorem-
leitnant Bahlberg ohwitseride kursustelt, ilma et kursuste ülema
poole oleks pööranud karistuse täidewiimise suhtes, nähtawasti
selle sihiga, et mitte karistust pühade ajal ära kanda. Kui teda
siis pikema otfimise peale üles leiti ja 29. detsembril l. a. ette-
kirjutus anti peawahti minemiseks, siis ei läinud tema jällegi
mitte seesama päew karistust kandma, kui kirjalikult ette kandis,
waid alles järgmisel päewal peale lõunat.

Et niisugune lahekoradne käsu mittetäitmine on ettetulnud
ohwitseride kursustel wiibima ohwitseri poolt, siis oleks pida-
nud noorem-leitnant Bahlberg jalamaid kursustelt ära koman-

deeritud saama, kuid arvesse võttes noorem-leitnant Pahlbergi noorust ja et tema vabadusõjast osa võtnud, ning et S. Ü. D. ülem tema paranemist loodab, siis avaldan temale seekord ainult walju noomituse, kuid ühtlasi hoiatan, et kui temal selle aasta jooksul veel mingisugused wahetuhtumised ehk süüteod ette tulewad, siis tema mitte üksi kursustelt ära lomandeeritud ei saa, waid ka tegewast sõjawäe teenistusest wabastatud. Noorem-leitnant Pahlberg'i ettetuhtunud teguwiiisist järeldan, et temal täielikult puudub sõjawäeline distsipliini tunne, mille peale juhin tema otsekoheste ülemate tähelepanu, et teda sellest küljest edaspidi rohkem filmas peetaks.

Diendus: S. Ü. D. ülema pealkiri 12. I. s. a. Nr. 3711
ja Sw. Ringkonnaastaabi ülema pealkiri 16. I.
s. a. Nr. 1568.

A. Andertopp,
Sõjamineister.

Sõjainistri Räsu kirjad.

Nr. 49.

Tallinnas, 2. veebruaril 1924 a.

(Korraldusvalitus).

Viimasel ajal on jälle tähelepanu väärte asutustes ohvitseride, sõjaväe ametnikkude ja eraisikute tööle hiljaksjäämine, kui ka töölt puudumine.

Toimepandud kontrolleriinijed näitavad, et leidub neid, kelle hiljaksjäämine krooniline ja selle värtus koguni 1—1½ tunniline, ilma et vastavad ülemused selle peale tarviliselt reageeriks.

Mitmel korral on nii Vabariigi Valitsuse, kui ka minu eellkäijate poolt jama väärte peale tähelepanu juhitud, kuid selle peale vaatamata ei taha asi paraneda.

Tuletan viimast korda veel kõigile väärte asutustes ja väeosades teenivatele ohvitseridele, ametnikkudele ja eraisikutele meele, et meie noore Vabariigi huvides peavad kõik, kes tema teenistuses seisavad, kõigi oma tahtmise ja jõuga riigi kasuks tööd tegema; ükski ei tohi loolemise ja tagasiliskumise eest riigilt palga saada ja sellega tema väljaminekuid suurendada.

Valitsuste ja väeosade ülemaid käsin seda käsutirja erandita ja täpselt täita teades, et kõrvalekaldumiste korral vastutus nende kanda langeb.

A. Underkopp,
Sõjainister.

Nr. 50.

Tallinnas, 2. weebruaril 1924 a.

(Korralduswalitus).

Luban nimetada eraisiku Woldemar Sooni'ku Meri-
kindluste ehitusinseneri kohuste täitjaks, 15. jaanuariks j. a.
arwates.

Siendus: Merijõudude Juhataja wahetiri Nr. 29,
25. I. j. a.

A. Underkopp,
Sõjaminister.

18/2

Sõjainistri Räsu kirjad.

Nr. 51.

Tallinnas, 5. veebruaril 1924 a.

(Varustuswalitus.)

Minu päewakäsu I. a. nr. 408 täienduseks luban orkestri-juhtidele-eraiisikutele tasuta ühekordselt väljaanda ühe (1) sw. ametniku wöörhina ning materjaali ja õmblusraha makswate normide järele ühe (1) juwimütsi, ühe (1) talimütsi, ühe (1) palitu, ühe (1) kuue, ühe (1) paari pikklade pükste ja ühe (1) paari poolsaabaste walmistamiseks.

Mus: Sõjanõutogu erikoosoleku prot. nr. 285 p. 16.

A. Anderkopp,
Sõjainister.

Nr. 52.

Tallinnas, 5. veebruaril 1924 a.

(Varustuswalitus.)

Summade tarwitamisel, mis on määratud sõdurite kultuuriliseks arendamiseks (Sõjainisteeriumi korraliste kulude eelarwe §§ 15 ja 35) ning samuti ka summade tarwitamisel hariduse tõstmiseks mis saadakse toidulus ökonoomia alal (kaitsewäe toiduga warustamise seadluse § 10 märkus — R. T. nr. 61 — 1923 a.) — ei ole paljudel wäeosjade ja asutuste üle-

matel küllalt selge, mida tuleb selle all mõista ja misjagustele
otstarbeteks neid summe tarvitada võib.

Kordumate järelepärimiste peale avaldan teadmiselks,
„kultuurilise toetuse ja sõdurite hariduse tõstmise“ all tu
mõista: kirjanduse ja ajakirjanduse muretssemist sõduritele, ra
matukogude korraldamist, loengute, teatri ning kinoetenduste
ning mitmesuguste meelklahurawate ettekannete toimepanemist
teadusliikude näituste vaatamist, spordiabinõude soetamist ning
sõdurite kodude toetamist ülemaltähendatud aladel.

A. Underkopp,
Sõjamineister.

Mr. 53.

Tallinnas, 6. weebruaril 1924 a.
(Sõjawäe Terwishoiu Walitsus).

§ 1.

Wabastan wanema käskudetaitja ohwitseri Sõjawäe Wa
rustuse Walitsuse juures Kolonel-leitnant Robert Karunga
Sõjawäe Terwishoiu Komitee liikme kohustest.

Siendus: Minu päewakäsjud 1921 a. nr.nr. 164 ja 217.

§ 2.

Määrän Sõjawäe Warustuse Walitsuse esitajana Sõjawäe
Terwishoiu Komitee liikmeks tähendatud Walitsuse Intendant
tuuri Dsakonna Ülema Kolonel-leitnandi Paul W a d d i.

Siendus: Minu päewakäsk 1921 a. nr. 164.

A. Underkopp,
Sõjamineister.

Sõjainistri Käsu kiri.

Nr. 52-a.

Tallinnas, 5. veebruaril 1924 a.

(Varustusvalitsus).

Uwaldan teadmiseks minu poolt 5. j. l. kinnitatud sõjawae Ühendatud Sõjafutuste Aspirantide kursuse rinnamärgi kirjelduse ja joonistuse.

Luban nimetatud rinnamärki kanda omal kulul kõigidel sõjawae Ühendatud Sõjafutuste Aspirantide kursuse lõpetanutel, nimetatud sõjafutustes töötamise mälestuseks.

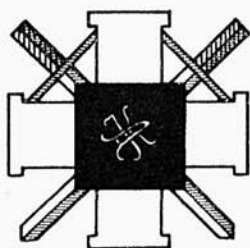
L i f a: Kirjeldus ja joonistus.

A. Underkopp,
Sõjainister.

Kinnitan
5. weebruaril 1924 a.
A. Anderkopp,
Sõjamineister.

L i s a : Sõjamineistri käsu-
kirja 5 s. a. Nr. 52-a
juure.

Sõjawäe Ühendatud Õpeasutuste Aspirantide kursuse
rinnamärgi joonistus.

Loomulik suurus.

T. Rotberg,
Kolonel
Sw. Warustuse Walitsuse ülem.

Sõjaväe Ühendatud Sõjasutuste Aspirantide kursuse rinnamärgi kirjeldus.

Märk on kombineeritud vabadusristi kujulisest ristist, kahest risti asetatud kaheteralisest mõõgast ja ruudukujulisest kilbist, millel monogrammina tähed „A. R.“ (Aspirantide kursused).

Märk valgest metallist. Rist valgest ja kilp rutilille-sinisest emaileeritud. Mõõkade pibemed mustaks oksüdeeritud. Tähed pronksist.

Risti läbimõõt 32 m/m. Mõõkade üldine pikkus 40 m/m. tera pikkus 32 m/m. ja terade laius 2,5 m/m. Kilbi külje pikkus 14 m/m. ja paksus 1 m/m. Tähtede pikkus 7 m/m. Märgi kõrgus keskkoht mõõtes 5 m/m.

Märk kinnitatakse rinda kruvi abil, mis märgi keskpaika tema tagumisele küljele paigutatud.

Märki kantakse vasakul pool rinda mundri luue tasku peal.

L. Rotberg,

Kolonel

Sw. Varustuse Valitsuse ülem.

Sõjainistri Käsu kirjad.

Nr. 54.

Tallinnas, 8. veebruaril 1924 a.

(Varustuswalitsus).

Käsin käesolewa aasta peale wäljaanda ohwitseridele ja sw. ametnikkudele allpool tähendatud riidewarustuse, jalanõude ja pesu materjaalid ja rakmed ja nende asjade walmisõmblamiseks raha järgnewate Sõjanõukogu poolt 7. veebruaril l. a. (prot. nr. 286 p. 1.) finnitatud normide järele:

Särijorra nr. nr.	Warustuse nimetus.	Mtr.	Peenitse materjaali ja õmblus- raha normid ja walmisajade wäärtus Mrl.	Märkused.
1.	Palit: maawäes meriwäes	1 1	4000. 4000.	Neile kellel on õigus l. a. saada.
2.	Ruub: maawäes (peale ratsawäe ohwitseride) ratsawäe ohwitf. meriwäe "	1 1 1	4000. 5000. 3500.	
3.	West (meriwäes)	1	1150.	
4.	Pülfid, lühikesed: maawäes (peale ratsawäe ohwitseride) ratsawäe ohwitf.	1 1	1200. 1500.	
5.	Pülfid, pikad: maawäes meriwäes	1 1	1200. 1200.	Sw. ametn. meriwäe ohwitf. ja neile maawäe ohwitseridele kellel on õigus l. a. saada.

Särjelõrta nr. nr.	Varustuse nimetus.	Arv.	Peenitese materjaali ja õmblus-raha normid ja valmistamisjäre väärtus Mrl.	Märkused.
6.	Suvised:			
	maaväes (peale ratsaväe ohvitseride)	1	1000.	
	ratsaväe ohvitseridele . . .	1	1500.	
	meriväes:			
	kuld notaga	1	1500.	} Ühes mütsi katega.
	nahast "	1	1000.	
7.	Salmised:			
	maaväes	1	800.	1) Materjaali ei anta.
	meriväes:			2) Neile kellel on õigus l. a. saada.
	kuld notaga	1	1500.	
	nahast "	1	1000.	
8.	Wihmapalit	1	3000.	1) Materj. ei anta. 2) Neile kellel on õigus l.a. saada.
9.	Säärega saapad, paari.	1	1400.	
10.	Poolisaapad, paari.	1	800.	
11.	Komplekt saabaste parandamise materjaale (1 paar pooltaldu ja 1 paar kontsaplette)	3	à 160.	Materjaale ei anta.
12.	Shufärl:			
	maaväes	3	à 120.	
	meriväes	1	à 120.	
13.	Triitfärl (meriväes).	2	à 800.	
14.	Aluspüksid, paari.	3	à 120.	
15.	Sokid, paari:			
	kõlmad	4	à 80.	Materjaali ei anta.
	soojad	1	à 100.	
16.	Räterätid.	2	—	Antakse wälja walmis räterätikutena.
17.	Tasurätid.	2	—	— " —
18.	Rindad, paari	2	à 120.	Materjaale ei anta.
19.	Switter (meriväes)	1	—	Antakse wälja walmis switter. nelle, kellel on õigus l. a. saada.
20.	Wõõbitell	1	1000.	1) Materj. ei anta. 2) Neile, kellel on õigus l.a. saada.
21.	Padjapöör	4	à 25.	
22.	Wõõbilina	4	à 25.	
23.	Wõõbrihm	1	—	Antakse wälja walmis rihmana.
24.	Kannulised (ühes rihmad.) paari	1	200.	1) Materj. ei anta. 2) Minult nelle, kellel on koosseisus ratsahõbune ettenähtud.

Alus: Ihutattega ja rakmetega varustamise seadlus §§ 2 ja 3 ja ohvitseride ja sw. ametnikkude varustuse tabel.

.. § 2.

Ohvitseridele ja sw. ametnikkudele, kellel on õigus 1924 a. varustuse tabelis nr. 3 ettenähtud suwikuube ja suwipalituid saada, käsin tähendatud asjade muretsemiseks väljaanda 9.800 marka.

Siendus: Minu pml. 1923 a. nr. 570.

A. Underkopp,
Sõjaminister.

Nr. 55.

Tallinnas, 6. weebruaril 1924 a.

(Korralduswalitsus).

Luban nimetada eraifiku Paul Hermann'i Sõjawäe Ühendatud õpeasutustesse konstruktor-joonistaja kohuste täitjaks 1. oktoobrist 1923 a. arvates.

Siendus: Sõjawäe Ühendatud õpeasutuste Ülema whl. nr. 2343 13. IX. 1923 a.

A. Underkopp,
Sõjaminister.

Sõjainistri Käskkirjad.

Nr. 56.

Tallinnas, 8. veebruaril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

1. jalamäe rügemendist Sõjaväe Ühendatud Opeasutuste juure komandeeritud noorem-leitnant Ulrich Lents komandeeritakse tagasi oma väeosasse, 31. jaanuarist s. a. arvates.

Diendus: Sõjainistri päevakäsk nr. 427 — 24 a. ja Sõjaväe Ühendatud Opeasutuste ülema telefonogramm nr. 692, 2. II. s. a.

U. Underkopp,
Sõjainister.

Nr. 57.

Tallinnas, 8. veebruaril 1924 a.

(Kindralstaabi Valitsus).

Täienduselt minu päevakäskudele 1923 a. nr. 462 ja nr. 463, kinnitan käesolevats opeaastats Sõjaväe Ühendatud Opeasutuste kindralstaabi ja informatsiooni kursuste õpejõuks psühholoogia alal professor K. Kammul'i, arvates 15. jaanuarist 1924 a.

Peetud loengute eest maksta temale taju kui professorile.

U. Underkopp,
Sõjainister.

Nr. 58.

Tallinnas, 9. veebruaril 1924 a.

(Korralduswalitsus).

Sõjaväe Ühendatud Speasutuste juures tagavaramäe ohvitseride ettevalmistamise kursuse lõpetanud aspirandid määrata praktiliseks ettevalmistamiseks järgmistesse väeosadesse, 7. veebruarist s. a. arvates:

Nr. nr.	Perekonna- ja eesnimi.	Wäeosa nimetus.
1.	Minding, Alfred	1. jalaväe rügementi.
2.	Karukäpp, Arnold	1. " "
3.	Stein, Willem	1. " "
4.	Erin, Alfred	7. " "
5.	Mälo, Moorits	7. " "
6.	Johanson, Hans	7. " "
7.	Wiks, Jaan	3. üksitu jalav. pataljoni.
8.	Markson, Martin	6. jalaväe rügementi.
9.	Karb, Karl	10. " "
10.	Kätsepson, Joosep	10. " "
11.	Gutmann, Johannes	Sw. Ühend. Speasutustes.

Siendus: Sw. Ü. D. ülema ettekanne 5. II. s. a., nr. 5176.

A. Underkopp,
Sõjamineister.

207 m

Sõjainistri

K ä l u k i r i .

Jr. 59.

Tallinnas, 12. veebruaril 1924 a.

(Korraldusvalitus).

Räjin kaitseväge muusikatooridel matniste ja palwete ajal mängida koraali „Ligemal, Jumal, Sul“, põhitooniga As duuris (La P mashoor). endise „Ma kummardan Sind, Armu- wägi“ („Коль славенъ“) ajemel.

A. Underkopp,
Sõjainister.

Sõjainistri käsu kirjad.

Nr. 60.

Tallinnas, 12. veebruaril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõjainistri päevakäsu nr. 24. — s. a. osaliseks muutmiseks lugeda teenistusest vabastatuks erastatud: vanema ehitus tehnikuste kohuste täitjaid Albert Priid 1. jaanuarist s. a. ja Johannes Trump'i 16. jaan. s. a. ning raamatupidaja kohuste täitjad Rudolf Tomander'i 1. veebruarist s. a. arvates.

D i e n d u s: Sõjaväe Varustusvalitsuse ülema whf. nr. 81, 28. 1. s. a.

A. Underkopp,
Sõjainister.

Nr 61.

Tallinnas, 12. veebruaril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

7. jalaväe rügemendist Sõjaväe Ühendatud Opeasutuste juure komandeeritud noorem-leitnant Johannes Truus komandeeritakse tagasi oma väeosasse 9. jaanuarist s. a. arvates.

D i e n d u s: Sõjainistri whf. nr. 427 — 23 a. ja Sõjaväe Ühendatud Opeasutuste ülema teateleht nr. 44^{jal.} 30. 1. 24 a.

A. Underkopp,
Sõjainister.

Sõjainistri Käsu kirjad.

Nr. 62.

Tallinnas, 14. veebruaril 1924 a.

(Korraldusvalitus).

Uvaldan täitmiseks Vabariigi Valitsuse poolt 6. veebruaril s. a. vastuvõetud määruse endise Vene garnisoni teenistuse määrustiku 7-da lisa (§ 74 juure) muutmise ja § 135 täiendamise kohta.

§ 1. Endise Vene garnisoni teenistuse määrustiku 7 lisa (§ 74 juure) pp. 7, 8, 9 ja 10 muudetakse järgmiselt:

p. 7. „Talvel, külma ilmaga, mil vahiparaadi riieuswormiks määratud selgapandud finel, lubatakse vahtkonna ruumides viibida, kas finelites ilma kuubedeta, ehk kuubedes ilma fineliteta — garnisoni ülema äranägemisel“.

p. 8. „Suvel kantakse vahtkonna teenistuses kuubede asemel pluuse“.

p. 9. „Sisemised vahtkonnad valitsuseasutustes riieuvad üldiselt alusel teiste vahtkondadega“.

p. 10. „Rakmed, lahingmoon ja revolvrivid peavad kogu vahiteenistuse kestusel jääma vahtkondlaste külge“.

Märkus: Erakorralise väljatutse puhul (garn. määr. § 141 p. 1, 4, 5) asub vahtkond tegemusse selles riieuses, milles teda väljatutse tabas“.

§ 2. Sama määrustiku § 135 täiendatakse järgmiselt:
„Garnisonides, kus wahiteenistus kestab tihedamalt kui üle kolme järjekorra, on garnisoni ülemal õigus lubada puhkamist ka päewaajal“.

§ 3 See määrus astub jõusse tema vastuvõtmisega“.

A. Underkopp,
Sõjaminister.

Nr. 63.

Tallinnas, 14. weebuaril 1924 a.

(Korralduswalitus).

Riigikogu poolt 4. detsembril 1923 a. vastuvõetud ilma sõjawäelise õppuseta tagawarawälle arvatud kodanikkude kaitsewäeteenistusse kutsumise seaduse põhjal (R. T. nr. 146 1923 a.) käsin referwist wäeosadesse sõjawäelise õppuse läbiminemiseks kutsutud arste ja pharmaceute pärast õppuste lõppu mitte jaata Korralduswalitjusse wabastamiseks, waid lasta nad wäeosadest tagasi referwi, andes neile kätte endised tunnistused ja teenistuslehe ärafirja, kuhu jässekanda teenistuslái wäeosas. Üks eksemplaar wäeosas wiibimisaegsest teenistusláiugust jaata Korralduswalitjuse ülemale.

A. Underkopp,
Sõjaminister.

Nr. 64.

Tallinnas, 14. weebuaril 1924 a.

(Sõjawäe Staabi Kantselei).

Lennuwäe ülema k. t. leitnant Haas'i lugeda ameti asjus komandeerituks Berliini, Londoni ja Pariisi 14-st nowembrist 1923 a. kuni 30. jaanuarini s. a. ja 30. jaanuarist s. a. arwates Prantsuse Lennuwäe laske ja pommipildumise kooli (L'ecole de tir et de bombardement ariens de Cazaux).

Sõjainistri Räsu kiri.

Nr. 65.

Tallinnas, 14. weebruaril 1924 a.

(Sõjaväe Varustuswalitsus).

Pr. 1.

Siin juures avaldan:

I. Wabariigi Walitsuse poolt 28. detsembril 1923 a. ja 5. weebruaril s. a. kinnitatud:

1) Maawäe wormiriide kirjelduse ühes joonestustega (lisa nr. 1).

2) Raitsewäe liikide tunnusmärkide ja wäeosade ning asutuste trafarettide kirjelduse ühes joonestustega (lisa nr. 2).

3) Meriwäe wormi kirjelduse ühes joonestustega (lisa nr. 3).

4) Maawäe wormiriide täiendawa kirjelduse ühes joonestustega (lisa nr. 4).

II. Sõjanõukogu poolt 26 jaanuaril s. a. kinnitatud:

1) Maawäe terarelwade kirjelduse ühes joonestustega (lisa nr. 5).

2) Maawäe ohwitseri wihamapalitus, akfelbantide, kannuste ja esitiwormi juures kantawa mõõgarihma kirjeldused ühes joonestustega (lisa nr. 6).

3) Maawäe ohwitseride rakmete ja sõjalise warustuse kirjeldused ühes joonestustega (lisa nr. 7).

4) Meriwäe ohwitseri esitiwormi wöö kirjelduse ühes joonestustega (lisa nr. 8).

III. Minu poolt kinnitatud juhtnõõrid maawäe ohwitseride, fw. ametnikkude ja üleajateenijate wormi kandmise kohta, (lisa nr. 9).

Uue kaitsemäe wormikandmise peale üleminna järgmiselt:

I. Ohwitseride ja ametnikkude teenistuswormi suhtes.

1) Sõjaväe Varustuswalitsusel väljaanda riide materjaalid ja õmblusrahad wastawalt uue wormi kirjeldusele alates 1924 aastast.

2) Uut wormi luban kanda alates 1. weebruarist 1924 a.

3) Endist wormi täielikult ehk osaliselt luban kanda kuni 31. detsembrini 1925 a.

Märkus: Sõjaväe ametnikkudele käesolewal aastal väljaanda thaki wärwi pükste riie.

II. Ohwitseride esitismormi suhtes.

Luban ohwitseridel kanda esitismormi omal kuulul alates 1-st weebruarist 1924 a.

III. Sõdurite wormiriide suhtes.

1) Sw. Varustuswalitsusel wäeosadele endisi wormiriideid väljaanda kuni nende tagawarade lõppemiseni.

2) Käesolewal aastast peale Sw. Varustuswalitsusel uusi riideid valmistada ainult wastawalt uue wormi kirjeldusele.

3) Uut wormi luban kanda alates 1-st jaanuarist 1925 a.

4) Endist wormiriidet täielikult ehk osaliselt luban kanda kuni tagawarade lõppemiseni.

5) Luban wäeosadele üldökonoomia summade arwel endisi wormiriideid uuele wormile wastawalt ümberteha.

IV. Kaitsemäe liitude tunnusmärklide ja wäeosade ning asutuste trafarettide tarwitusele wõtmise suhtes.

1) Kaitsemäe liitude tunnusmärke ja wäeosade ning asutuste trafarettide käsen tarwitusele wõtta ühes uue wormiriidega.

2) Tunnusmärklide muretsemise ja trafarettide väljaõmblemise panen Sw. warustuswalitsuse intendantuuri osakonna peale.

Mus: Sõjanõukogu otsused 12. ja 26. jaanuarist j. a.

A. Underkopp,
Sõjaminister.

Maamäe wormiriide kirjeldus.

A. Ohwitseride worm.

1. Ohwitseride teenistusworm (peale ratsamäe).

Suwimüts.

Wärv: kahi.

Riie: kalew.

Mood: Pituti owaal kapi. Mütsi rumm ühest tüüft, õmblusega pahemal pool keskkojal. Rummu kõrgus 50 m/m. Mütsi ülemine äär, (s. o. rummu ja lae wahel), mille kõrgus eest 50 mm. ja tagant 65 mm., seisab koos neljast jaost; jagude õmblused asuvad mütsi ees, taga ja külgedel keskkohtadel. Õmbluste wahel, peale rummu koguõmbluse, tumed kirsi punane kant; rummu pealmine äär tahapoole hoidew 16—20°. Ülemise ääre jagude külje koguõmblused wastawad mütsi ülemise ääre tahapoole kaldwusele. Ülemine äär rummuga, eest ehk tagant wadates, sirgjoones. Mütsilagi file, ühest tüüft.

Mütsi noll tumepruunist (mitte läikivast) nahast; pikkus 60—70 mm. keskkohtalt ettepoole mõõtes; laius 165—175 mm. rummu eest läbimõõtes. Noll kinnitub rummu alumise ääre ja higerihma wahel. Nolla wälimine äär sama nahaga kanditud. Nolla kohal — rummu all äärel, tumepruunist (mitte läikivast) nahast 12 mm. laiune tormirihm. Tormirihm koosneb kahest ühepikkusest rihmast; parempoolse ots lõpeb pandlaga ja rihmal pide, kuna pahempoolne rihm aukudega warustatud. Rummagi rihma otsad kinnitatakse rummu külge kase wäiksema nõõbiga nolla otsade kohal. Nõõbid on sarnased wormiriide wähemate nõõpidele.

Auastme tundemärkideks on mütsi rummu ümber:
 Lipnikul — üks kullakarwa nõör (dm. 3 mm).
 Ohwitseril — üks kullakarwa 5 mm. laiune pael;
 Wanem ohwitseril — üks kullakarwa 10 mm. laiune pael;
 Rindralil — üks murdjoonelise mustriga kulla'arwa 15 mm.
 laiune pael.

Nööri ja paelte asetus kohe pealpool tormirihma. Nukraadi
 tunnuseks ülalpool auastme tunnuspaele järgmise arwus ja kor-
 ras 3 mm. laiused paelad:

Lipnik — ilma paelteta.

Noorem leitnant — üks pael.

Leitnant — kaks paela.

Alamkapten ja kapten — kolm paela.

Major — üks pael.

Kolonel-leitnant — kaks paela.

Kolonel — kolm paela.

Rindral-major — üks pael ja

Rindral-leitnant — kaks paela.

Märkus: Paelte wahel 3 mm.

Mütsimärk.

Märk on kuuenurkne, kombineeritud kahest korrapärasest
 kolmnurgast. Märgi keskkel Riigi wapp. Märgi wälimine äär-
 kujutab tähetäoliselt laialiminewaid hõbekarwa kiiri. Märgi
 läbimõõt 30 mm.

Märkus: Riigi wapi muutmisega muutub ka mütsimärk.

Ruub.

Wärv: kahi.

Riie: kaneel.

Mood: Taljes õmmeldud french. Pikkus kinni jalgade
 lahjooneni; ühe leffelja ja 2 külje õmblusega. Ruub käib
 kinni rinna ees leffeljoal 5 suurema nõõbiga, wafat pool parema
 peal. Rinna peal kummagil pool ja külgede peal pealeõmmel-
 dud taskud, millel lapid peal. Rinnatastu lapid kanditud
 kirsipunase kandiga. Rinnatastus algawad ülevalt teise nõõbi
 kõrgusel ja lõpetawad eelwiimase nõõbi kõrgusel poolümarmarguste

nurkadega; taskute peal 5 cm. laiune wolt, mille ülemas otšas wähem nõõp taskulapi finnitamiseks. Kõlje taskud peale õmmeldud lõõtsa taoliselt, algawad alumise nõõbi kõrguselt ja lõpewad 5 cm. kõrgusel kuue alumisest äärest. Kõlje taskud alt laiemad wahekorras 5:4 ilma peale õmmeldawa woldita. Lapi alt ääred sirgjoonelised ja finnituwad tasku kõlje ühe wähem nõõbiga. Kõlje tasku lappide laius $\frac{1}{3}$ tasku pikkusest. Hõlmade sees, rinna ja kõlje taskute wahel, poolwiltu tahapoole fiseõmblus, mis kuube eest taljesse tõmbab. Seljal piti kesteõmblust kunni taljeni lõige. Lõike wäga pool käib parema poole peale kunni 5 cm. laiuselt. Puusade kohal kõlgede peal kummagi pool üks nõõpidega ühte wärwi haak rihma kandmiseks. Kuue wäga hõlma äär kanditud tumeda kirsipunase kandiga.

Warukate suud tagasikäandega. Käände kõrgus 8 cm., eest sirge lõikega ja tagant ülestõuswa nurgaga. Tagumine õmblus lahtine ja käib kinni kahe wähem nõõbiga. Käändeid piirab tume kirsipunane kant.

Krae seisew ühefordne, mustast sametist. Krae ülemine ning alumine äär ja otšad kanditud tume kirsipunase kandiga. Kuusme liikide ja aukraadi tunnused krael kullakarwa paelte ja täppide näol, nagu allpool ettenähtud.

Pagunid samast riidest, millest kuub; õla juurest 6 cm. ja krae poolt 4 cm. laiad. Pagunid lõpewad terawaks lõigatud otšadega 1,5 cm. kõrgusel kraest. Paguni alumine ots finnitatud waruka õmbluse wahele, kuna kraepoolne ots wähem nõõbiga kinni käib. Pagunit ümbritseb tume kirsipunane kant. Paguni pael wäeliigi (tunnusmärk ja wäeosa trafarett, wäljaõmmeldud ehk metallist, wastawalt krae täppide wärwile. Wäeliigi tunnusmärk asetub paguni alumisel otšal ja temast ülalpool wäeosa trafarett.

Kuusme liigi tunnusmärgina piirab krae otši ja alumist äärt kullakarwa kalunist pael; ohwitseridel — 5 mm. laiune; wanem-ohwitseridel — 10 mm. laiune ja kindralitel — 15 mm. laiune murdjoonelise mustriaga.

Antkraabide tunnusmärgid — kraetäpid.

Kuuenurkne kullakarwa metallist kraetäpp, mis kombineeritud kahest korrapärasest kolmnurgast, kujutab tähekujuliselt laia-üminewaid kiiri. Tähe kesklohal kolm leoparti. Täpi läbimõõt 18 mm. Täpi otsadel rõngakased krae külge kinniõblemiseks.

Kraetäppide asetused kummagil krae otsal:

Lipnik — ilma täppideta.

Koorem leitnant — üks täpp krae otsa alumisel nurgal.

Leitnant — kaks täppi, krae otsa kummagil nurgal üks.

Alamkapten ja kapten — kolm täppi; kaks nendest asetuvad krae otsa kummagil nurgal, kuna kolmas tagapool, esimeste kahe täpi vahelkohal.

Majoor — üks täpp krae otsa alumisel nurgal.

Kolonel-leitnant — kaks täppi, krae otsa kummagil nurgal üks.

Kolonel — kolm täppi, nendest kaks krae otsa kummagil nurgal ja kolmas tagapool nende vahelkohas.

Kindral-majoor — üks täpp krae otsa alumisel nurgal.

Kindral-leitnant — kaks täppi, krae otsa kummagil nurgal üks.

Nööbid: olüüdeeritud waseft. Nööbi peal wäljapressitud riigiwapp. Nööbi alumine pool fiske pressitud randi sarnaselt, et nööbi serw mitte teraw, waid ümmargune oleks. Nööbi alumise poole sees liikuw sang. Nööbi pealmise kumeruse raadius 18—20 mm. Suuremate nööpide dm. 25 mm.

Wähemate nööpide dm. 15 mm.

Märkus: Kuue küljes kannawad kindralstaabi ohwitserid, adjutantid ja hääd lasturid aktselbante Sõjandutogu poolt kinnitatawa kirjelduse järele.

Suwipluus.

Wärw: kahi.

Riie: puuwillane ehk muu, mitte täiswillane riie.

Moos: kahe rinnatastku, kahe küljeõmbelusega ja rinnalõitega ees kesklohal. Rinnalõite pikkus taskute alumise ääreni. Pluuft pikkus kunni jalgade lahjooneni. Taskud samasugused nagu kuel, peale taskulappide, misjuga firkjoonelise lõitega. Pluuft rinnalõite siil kahefordne. Kahelordne krae, samawärwi

riidest kui pluus. Käib eest finni kahe väiksema nõõbiga. Waru-
 tad lõpewad kitsaste wärwlitega; wiimased kahetordsest riidest
 ja finnituwad ühe wäheema nõõbiga wärwli alumisel küljel.
 Waruka suulõike keskkojal teine samasugune nõõp. Pluus käib
 finni rinnalõikel nelja wäheema nõõbiga. Nõõbid samad mis
 kumel. Nukraadide tundemärgid samad ja samuti asetatud nagu
 kumel.

Märkus: Suwipluusi wõib kanda omal külul riwiõp-
 pustel ja laagris.

Pükid.

Wärw: kafi.

Riie: diagonaal.

Mood: „Breeches“, s. o. ülevalt jalgade lahjoone kohalt
 laiad ja lähewad allpool koonuse taoliselt kitsamaks, mille juu-
 res nad põlwele kohal jala ümber hoiduwad. Pükste säärtel
 tagumisel poolel põlwe õõnsuse kohal ristlõige.

Pükstepealsete õmbluste peal tume kirsi punane kant. Pükste
 eelküljel wärwli all kummagil pool üks task ja paremal pool
 selja taga üks task, mis nõõbiga finni käib. Taskud peawad
 sedawõrd kõrgel olema, et kuu hõlmad neid täiesti katawad.

Wärwli küljes nõõbid trasside jaoks.

Palit.

Wärw: kafi.

Riie: kalew.

Mood: üksteise peale käiwate ja üle rinna ulatuwate
 hõlmadega. Selja peal, kraest kuni alumise ääreni ulatuw pei-
 detud wolt. Palit on seljapealse pöönaga taljese tõmmatud.
 Hõlmad käiwad wafal parema peale, kummagil hõlmal 6 suure-
 mat nõõpi. Hõlmad ühest tükkist, wäljaarwatud rinnajagu,
 mis eraldi hõlmade külge õmmeldud. Rinnajagu algab hõl-
 made äärest alumiste nõõpide kõrgusel ja läheb ristlõikena kuni
 õlani, kus krae alla keerates lõpeb. Hõlmade sees kummagil
 küljel fiksemise lapiga üks poolwiltu küljetask, mille eelmine
 ots alumise nõõbi kõrgusel asub, kuna tagumine ots 20° mada-

lamal. Taskute pealmisest äärest kuni kaenlaalufeni fiskeõmblus, mis palitu taljes hoiab. Selg ühest tükist kahe küljeõmblusega. Keskseja pealt kuni alumise ääreni peidetud wolt, mille laius lahtitõmmatult 50 cm. Talje kohal selja peal kahest ühesugusest osast koosseiw ümmarguste otfadega pöön, mille fiseimisjed otfad üksteise peale 2 wäiksema nõõbiga finni käiwad. Pöõna wälimisjed otfad finnituwad palitu küljeõmblustel olewate lap-pide külge suuremate nõõpide abil. Pöõna laius: wälimisjed otfad 6 cm., fiseimisjed — 4,5 cm. Pöõna nõõpide wahе ühesuurune. Külje õmblustel olewate pöõnalappide pikkus 19 cm., laius 6 cm. ülewalt ja ta kitsamal alumise otja suunas. Nõõpide ümberpaigutamiste abil wõib pöõna kõrgust reguleerida. Seljawoldi keskel lõige, mis algab pöõna keskkohtalt 15 cm. kaugusel ja ulatub alla ääreni. Võite paremal poolel kuni 6 cm. laiune siil külge õmmeldud, mille peal 5 wähemat nõõpi. Wasakul lõikeäärel sama laiune siil alla õmmeldud, mille sees 5 salanõõpauku. Rinnapealsete ülemiste nõõpide wahе on suurem kui alumistel, wahеkorras 2,5 : 2.

Warukate suud lahtiste tagasikäänetega, mis waruka wälimise poole keskkohtal ülestõuswa nurgaga. Nurf finnitub waruka külge ühe suurema nõõbiga, mille allpool wähem salanõõp waruka pitendamiseks. Käände keskkohtal pöön waruka finnitõmbamiseks. Käände kõrgus ülestõuswa nurga kohal 20 cm. Krae samast riidest kui palit ja käib eest finni ühe haagiga. Krae laius eest 11 cm. ja tagant 9 cm. Krae wasaku nurga all kahe wähe-ma nõõbi peal seiwew 12 cm. pikune pöön, millega halwa ilma puhul ülestõstetud kraed parem ülewal hoida. Krae parema nurga all 1 wähem nõõp pöõna finnitamiseks. Krae ja waruka käänded piiratud tumeda kirsipunase kandiga.

Palitu pikkus kaswude järele, kuid ta ei tohi põlwest madalamale 15—20 cm. ulatuda. Paunid samasugused kui kuuel.

Uuastme ja aukraadi tunnusteks on palitu kummagi waruka ümber kullakarwa paelad õmmeldud. Uuastme tunnusmärgid paelte kujul, mis waruka käände wälispoole ülemisel äärel ja käib paralleelselt käände lõikele:

Lipnitul — üks nõör (3 mm. dm)
Ohwitseril — üks 5 mm. laiune pael.
Wanem ohwitseril — üks 10 mm. laiune pael.
Kindralil — üks 15 mm. laiune murdjonnelise mustriga
pael. Mokraadide tunnusmärgid waruka eesküljel ülalpool käänet
nurlade kujul, mis 5 mm. laiupest paelast ja mille teraw ots
üllespoole suundub:

Lipnik — ilma nurgata.
Roorem leitnant — üks nurl.
Leitnant — kaks nurka.
Mamkapten ja kapten — kolm nurka.
Major — üks nurl.
Kolonel-leitnant — kaks nurka.
Kolonel — kolm nurka.
Kindral-major — üks nurl.
Kindral-leitnant — kaks nurka.
Nurlade wahel 5 mm.

Wihmapalit.

Sõjanõukogu poolt kinnitatawale vormi järele.

Saapad.

W ä r w : must.

M o o d : sääresaapad, säärite kõrgus eest kuni põlwe silmani ja
tagant põlwe õõnsuseni, mille tõttu säärite pealmine lõige look-
lewa kuu omab. Säärite õmblus jala taga. Säärite all üleni
pehme nahkwooder. Säärite külge kinnitatakse sisemise õmblu-
sega korpiga paelad. Pealsete all samuti nahkwooder. Saapa-
nina poolümargune jala järele. Minasse, pealsete ja woodri
wahel paigutatakse paksem nahk, mis nina sisewajumise eest
hoiab. Tallad jedawõrd laiad, et pealse äärest randi kujutawad.
Kontsad laiad, harilikud ja kuni 4 cm. kõrged. Säärite sisse
woodri ja säärite wahel kinnitakse triipid saabaste jalgatõmbamiseks.

W ä r k u s : Kannuseid kannawad need ohwitserid, kelle jaoks
koosseisus ratsahobune ettenähtud. Kannused
kinnitatakse saabaste külge rihmade abil.

Kindad.

Wärw: pruun.

Moob: nahast, niidist või riidest sõrmkindad.

II. Katjawäe ohwitseride teenistusworm.

Suwimüts.

Wärw: kafi.

Riie: kalew.

Moob: Suurema alusega ülespoole pööratud tömploonusetaoline. Mütsi rummu ühest tükist õmblusega paremal pool kesklohal. Rummu kõrgus 50 mm. Mütsi alumine äär, s. o. rummu ja lae wahel, mille kõrgus eest 50 mm. ja tagant 65 mm, samuti ühest tükist ja kokkuõmblusega rummu õmbluse kohal. Mütsi lagi langeb wabarna punase kolmnurgana (lotina) parema külje kesklohal rummu alumise ääreni. Lae kolmnurga (loti) ääred ja kesklohas kaetud 8 mm. laiuse terashalli paelaga. Rummu ja pealmise ääre kokkuõmblus on kaetud terashalli nõõriga, mille läbimõõt 8—10 mm. ja mis ees, taga ja pahemal küljel (kesklohtades) ristitheiina lehe kujulised keerud sisse teeb. Pealmise ääre lae keskõmblust katab sirgjoones samasugune nõõr.

Mütsi noff tumepruunist matnahast. Wähe allapoole hoidew pikkus 5 mm. kesklohalt ettepoole mõõtes. Noka wälimise ääre pikkus 320 mm. Noff kinnitub rummu alumise ääre ja higitrihma wahel. Rummu alläärel samasugune tormirihm kui teiste maawäe ohwitseride teenistuswormi mütsil.

Kuastme ja aukraadi tunnismärgid terashall kard paelte näol mütsi rummu ümber. Paelte asetus samasugune nagu teiste maawäe ohwitseride suwimütsil. Mütsimärk sama mis teistel maawäe ohwitseridel.

Dolman.

Wärw: kafi.

Riie: kalew.

Moob: taljessa õmmeldud wähe ülestõstetud rinnaga mustast sametist püstitraega kuub, mis ulatub kuni jalgade lahajooneni. Hõlmad ühest tükist, selg fraki lõõlega ilma keskijala õmbluseta. Talje kohal ristõmblus, millest allapoole kuni jalgade

lahkjooneni alumine kuue osa wabalt langeb. Kuue hõlmad käiwad kokku keset rinda, parem wafaku peal. Kummagi hõlma peale on õmmeldud kuus horisontaalselt üksteise all ja ühesugusel kaugusel seiswat kaks kõrwuti jookswat terashall nõõrist ilustust, millede wafaku hõlma äärte otsad moodustawad nõõp-augud pöörade jaoks, mis õmmeldud paremale hõlmale. Nõõri-
ilustuste külgedepoolsed otsad lõpewad ristitheinalehe kujuliste keerdudega, mis keeru ees finnitatud suurema nõõbiga. Lehekujuliste keerdude ja pöõrdude keskkohal teeb iga nõõr enesepahtsuse keeru, üks alla, teine ülespoole. Külgede peal ristõõmblusest alates on poolkaares kääre järele ettepoole taskud. Taskute awauste ääred on kahelkordse pealeõmmeldud nõõriga ilustatud, mille ülemised otsad on tagasi keeratud ühekordses keerus, kuna alumised otsad lõpewad ristitheinalehe kujulise keeruga. Rinna nõõrilustuste külgedepoolsed otsad (ristitheinalehe kujulised ilustused) lõpewad roobasjoones taljejoontega, nii et iga alumine nõõrilustus ülemisest lühem on. Kõõige ülemine rinna nõõrilustus on krae alumisest nurkadest 3 cm. kaugusel, kõõige alumine — talje kõõige kitsamal joonel ristõõmbluse peal. Kuue hõlmade ääred on kanditud ühekordse nõõriga. Parema hõlma nõõr läheb krae äärest alla, sealt alumist äärt möõda kuni tagumise lõõike lõpuni. Wafaku hõlma nõõr läheb samuti krae äärest alla ja alt äärt möõda ringi seljalõõike lõpuni, kus lõõpeb ristõõmbluse kohal keeruga. Selja õõmbluse peal õõlgadest alates on nõõrilustused ühekordsest nõõrist, mis algawad õõlgade kohast ristitheinalehe kujulise keeruga ja tulewad õõmblust möõda kuni ristõõmbluseni, kus lõõpewad kummagil poolel ühe pöõra alla. Nende pöõrade alt algawad kummagil pool kolm õõiget ühekordset, üksteisest lahkujookswat paela õõmmeldud nõõri, mis 4 cm. kõõrgusel alt äärest lõõpewad ristitheinalehe kujulise keeruga, üksteisest 8 cm. kaugusel ja finnituwad igauks keerdude ees ühe suurema nõõbiga.

Krae: mustast sametist. Krae ümber, ülemist ja alumist äärt möõda on pealeõmmeldud ühekordne õõfata terashall nõõr, mis krae ülemisel nurkadel, eelmiste äärte keskel ja alumisel äärel õõlajoonte ja eelmiste äärte keskkohal enesepahtsuse keeru teeb. Sama nõõr teeb krae alumisel äärel tagapool keskkohas

lahe kottuliidetud ristikheinalehe kujulise keeru, millest pool krae peal ja pool seljariidel. Rahel pool seda keerilustust on kummagil pool üks nõõripatsune keerd.

Waruk: harilik, ilma tagasikäändeta. Waruka alumisel otsal on pealedommeldud nõõrilustus ühefordsest nõõrist, mis jookseb nagu tagasikäände ääre kandina ja lõpeb küünarnuki kõrguseni ulatuwa kolmefordse 12 cm. laia keerilustusega waruka eesküljel.

Pagun: kahelordne lahtine terashall nõõr, mille warukapealne ots lõpeb ristikheinalehe kujulise keerilustusega, mis kinniõmmeldud ja kraepoolne ots nõõbi peale kinni käib ja 2 cm. kaugusel kraest lõpeb.

Nõõride läbimõõt 8—10 mm.

Nõõbid nõõridega ühte wärwi oksüdeeritud, samasugused kui teistel maawäe ohwitseridel.

Pöörad nõõpidega ühewärwilised, metallist, wiljatera kujulised, mille ümber spiraalkitaolised waod pressitud. Alumistel külgedel sangad pöörade kinniõmblemisel. Pööra pikkus 40 mm., ümbermõõt 15 mm.

Quastme tunnusmärgid nõõrpagunite peal: ohwitseridel üks ja wan. ohwitseridel kaks helmekujulist metallist wõru, mis nõõpidega ühte wärwi. Wõru ümber ristilõikunud jooned sisse pressitud. Wõru laius 18 mm.

Aukraadi tunnusmärgideks samasugused kraetäpid kui teistel maawäe ohwitseridel teenistuswormi kuue juures.

Märkus: akselbandid samasugused kui teistel maawäe ohwitseridel.

Suwipluus.

Samasugune ja samadel alustel kui teistel maawäe ohwitseridel.

Pütkid.

Wärw: wabarna punane.

Rie: diagonaal.

Wood: samasugused kui teistel maawäe ohwitseridel,

kuid kandi asemel küljedõmbluse peal murdjoonelise muustriga pael: ohwitseridel 1,2 cm. laiune terashall ja wan. ohwitseridel 2 cm. laiune terashall.

Paat.

Samasugune kui teistel maawäe ohwitseridel, kuid auastme ja aukraadi paelad, samuti ka kandid terashallid.

Wihmapalit.

Samasugune kui teistel maawäe ohwitseridel.

Saapad.

Samasugused¹ kui teistel maawäe ohwitseridel, kuid põlwekilma kohal sääre sees kolmnurga taoline lõige, mille ots tagumise sääre äärega ühekorpusel asub. Võite ülemised nurgad poolümmargused. Võite all 2 cm. kaugusel metallist ümmargune rosett, mis kreenööpidega ühte wärwi. Saabaste küljes rihmade abil kinnitatakse kannused.

Kindad.

Samasugused kui teistel maawäe ohwitseridel.

III. Ohwitseride esitizworm (peale ratsawäe).

Suwimüts.

Sama mis teenistustwormis, kuid tumesinisest riidest ja musta laknahast nokaga ja tormirihmaga ning kuldkard kantiidega. Tormirihma nööpideks vähemad esitizwormi nööbid.

Talimüts.

Talimütsi esitizwormi juures ei kanta.

Kaab.

Wärw: tumesinine.

Riie: kalew.

Mood: taljes õmmeldud, wähe ülestõstetud rinnaga ja püskraega. Kaue pikkus kunni jalgade lahkjooneni. Hõlmad kahet tüüsi, ristõmblusega talje kohas, millest allapoole kunni jalgade lahkjooneni alumised hõlmade osad wabalt alla langewad.

Kuue hõlmad käivad kokku keset rinda, vasjal pool parema peal. Paremal hõlmal seitse suuremat nõopi, mille juures esimene nõop asub 3 cm. kaugusel krae nurladest ja alumine talje ristõmbluse peal. Vasaku hõlma äärt piirab kuldkard kant. Seljatagune frakt lõitega. Kahe külje ja keskkeljapealse õmblusega. Seljapealsete küljeõmbluste vahel kummagil poolel üks tast, mis algavad talje ristõmblusel. Taskute peal kahe poolkaares looklewad püstlapid. Lapid tumesinised, nende otsad ja wälimised ääred kanditud kuldkard kandiga. Kummagil lapil kolm suuremat nõopi, mis asetuwad otsadel ja keskkojal — kaarte nurlade kohal. Warukate suud mustast sametist tagastkääntega. Käänte ääred kanditud kuldkard kandiga. Käände kõrgus 9 cm. eest sirge lõitega ja tagant poolkaares ülestõuswa nurgaga. Tagumine õmblus lahtine ja käib kinni kahe wähema nõõbiga. Krae seisew ühefordne, mustast sametist, nagu waruka käänded. Krae ülemine ja alumine äär ning otsad kanditud kuldkard kandiga. Nõõbid samasugused kui teenistuswormi kuuel, kuid sullakrawa ja läitiwad.

Kuastme ja aukraadi tunnusemärkide paigutamiseks õmmeldakse krae otsade peale mustast sametist lapid, mida tagant kuldkard kant piirab. Kuastme liigi tunnuseks kraelapil sullakrawa niidiga wäljaõmmeldud tammeots: ohwitseridel kahe lehega; wanem-ohwitseridel; kolme lehega ja kindralitel nelja lehega.

Aukraadide tunnuseks kraelapil samasugused täpid kui teenistuswormi kuue krael.

Pagunid.

Punutud ümmargusest sullakrawa metallnõõrist, mille läbimõõt 4 mm.; nõõri pind file. Paguni ülemise otša keskpaigas üks wähem nõõp. Paguni alus wastawalt punktide lampasside wärwile. Pagunit piirab tume oranssch kant.

Kuastme liikide järele on pagunid järgmised: 1) ohwitseridel: paguni mõõdud — pikkus 12,5 cm.; alumise otša laius 5 cm.; ülemise otša laius 3,7 cm.; keskkoja laius 2,5 cm. Pagun punutud kahest nõõrist. 2) Wanem ohwitseridel: paguni mõõdud — pikkus 12,5 cm.; alumise otša laius 5,5 cm.; üle-

mise otša laius 4,2 cm; kestoha laius 3 cm. Pagun punutud kahest nõõrist. 3) Kındralitel: paguni mõõdud — 12,5 cm.; alumise otša laius 5,7 cm.; kestoha laius 4,5 cm. Pagun punutud kolmest nõõrist.

Wäeliigi tunnuzmärgid ja wäeosa trafaretid pagunil hõbe-
larwa läikivast metallist.

Märkus: 1. Kuuewöö sõjanõuõogu poolt kinnitatawa
wormi järele.

2. Mõõlbantide kandmine samadel alustel
kui teenistuswormi kuue juures.

Pükfid.

Wärw: tumefinine nagu kuuel.

Riie: diagonaal.

Mood: harilikud pikad pükfid, mis ülevalt laiemad ja
alt kitsamad lõigatud ning wabalt ümber jala hoiduvad. Pükste
pikkus tagant kunni saapa kontša ääreni, eest wähe lühemad,
et jala tõusu katawad. Alumistes äärte otšades tripid, mis
jalaõõnsuse alt läbikäiwad, et sääred ülesse ei tõuseks. Kummagil
pool külje õmbluse wahel wärwli all üks tase. Tased
peawad sedawõrd kõrgel olema, et kuue hõlmad neid täiesti
katawad. Kummagil pool küljeõmbluste peal tume oransh kant.
Kummagil pool kanti pael:

Dhwitseridel helesinine 1,2 cm. laiused. Wan. ohwitseri-
del helesinine 2 cm. laiused. Kındralstaabi ohwitserid: wabarna
punased 1,2—2—3 cm. laiused auastme liikidele wastawalt.
Kındralitel (mitte kındralstaabi) punased 3 cm. laiused.

Palit.

Sama mis teenistuswormis.

Wihamapalit.

Sama mis teenistuswormis.

Saapad.

Wärw: must.

Naht: shawroo ehk lakk.

Mood: poolsaapad, millede pealsed ühest tüüft, eest ilma õmblusteta.

Märkus: Kannuste kandmine samadel alustel kui teenistuswormi juures. Kannused kinnitatakse kontsjade külge kruwide abil.

Rindad.

Walgest seemishahast sõrmindad.

IV. Katsawäe ohwitseride esitismorm.

Suwimüts.

Sama mis teenistuswormis, kuid tumesinisest riidest ja walge lotiga. Kuastme ja aukraadi tunnuspaelad hõbekarwa. Mütsi noff ja tormirihm mustast lakknahast.

Talimüts.

Talimütsi esitismormi juures ei kanta.

Dolman.

Wärw: tumesinine.

Riie: kalem.

Mood: sama mis teenistuswormis, kuid krae dolmani riidega ühte wärwi. Kraetäpid ja kuuenööbid hõbekarwa.

Pütsid.

Wärw: tumesinine.

Riie: diagonaal.

Mood: samasugune kui teenistuswormis, kuid paela asemel külje õmbluste peal walge kant, kummagilpool kanti teras-hallid paelad. Paelte laius samasugune kui teistel maawõe ohwitseridel.

Palit.

Sama mis teenistuswormis.

Wihmapalit.

Sama mis teenistuswormis.

Saavad.

Samasugused kui teenistuswormis.

Kindad.

Samasugused kui teistel maaväe ohwitseridel esituswormis.

B. Sõjaväe ametnikkude worm.

Ühine kõigis väeliikides nii teenistuse kui ka esituse jaoks.

Suwimüts.

Samasugune kui ohwitseridel (mitte ratsaväe) teenistuswormis, kuid tunnuseks on mütsi rummu ümber hõbekarwa nöör, mille läbimõõt 3 mm. Nöör asetub koha pealpool tormirihma ja käib poolteist cm. kõrguselt murdjoone kujuliselt ümber rummu, sünnitades 60° nurki.

Kuub.

Samasugune kui ohwitseridel (mitte ratsaväe) teenistuswormis, kuid tunnuseks pagunil allpool väeliigi ja väeosa tunnemärke metallist tärn, mis paigutatud nurkadega piki pagunit. Tärn ruudukujuline, mille külje pikkus 20 mm. Täрни kõrgus 6 mm., mille keskkojal musta põhja peal nöörist põimitud tähed „E. W.“ (Eesti Wabariik); nööri ümbritseb pärjataoline ilustus. Pärja ääred kujutavad tähekujuselt libamisi laiati minevaid kiiri. Tähed, pärjataoline ilustus ja kiired hõbekarwa. Krae peal ei ole mingisuguseid ilustusi ega täppe. Krae ühest tükist.

Suwipluus.

Samasugune kui ohwitseridel. Tunnused samad mis kuul.

Püüfid.

Samasugune kui ohwitseridel esituswormis, kuid ilma lompasfita, kant tume kirsiipunane.

Palit.

Samasugune kui ohwitseridel. Tunnused paguni peal nagu kuul. Warufatel aukräadi ja auastme tunnuspaelu ei ole.

Wihmapalit.

Samasugune kui ohwitseridel.

Saapad.

Samasugused kui ohwitseridel (mitte ratsawäe) esitišwormis.

Kindad.

Teenistuses pruunid ja esituse juures walged sõrmlindad.
Materjaal sama, mis ohwitseride kinnastel.

C. Üleajateenijate sõdurite worm.

1) M a a w ä e (peale ratsawäe)

Suwimüts.

M ä r w: khaiki.

K i e: kalem

M o o d: samasugune nagu ajateenijatel sõduritel. Üleaja-
teenijate tunnusmärgina käib ümber mütsi runnu (kohe ülewal-
pool tormirihma) 10 mm. laiune tume kirsipunane pael. Mütsi
märk samasugune kui ohwitseridel.

Mutraadi tunnuseks allpool mütsimärki: 1) Kiwiteenijatel
3 mm. laiusest tume kirsipunasest paelast 90° nurgad; kapral—
ilma nurgata; noorem-allohwitser — üks nurk; wanem all-oh-
witser — kaks nurka; weltweebel — kolm nurka.

Esimese nurga otsjad ulatuvad kunni mütsi märgi keskjoone
kõrguseni. Nurgad kõik ühesugused. Nurgade wahel 3 mm.

2) Kiwitutel sama laiused ja sama wärwiliised sirgjooneli-
sed paelaotsjad (nurgade asemel), millede pikkus 4 cm.:

Kapral — ilma paelteta.

Noorem allohwitser — üks pael.

Wanem allohwitser — kaks paela.

Weltweebel — kolm paela.

Kumb.

W ä r w: khaiki.

K i e: kalem.

M o o d: ajateenija sõduri kuue lõikega. Prae kuueriidega

ühthe wärwi. Krae otfi ja alumist äärt piirab üleajateenija tunnusmärgina 10 mm. laiune tume kirsi punasest riidest pael. Bagunid samasugused nagu ajateenijatel sõduritel. Bagunil kol-
lase niidiga väljandmehdud wäeosa trafarett. Wäeliigi tunnus-
märk metallist, kraeotsadel tagapool aukraadi tunnuspaelu.
Aukraadi tunnused krael paelte näol ja on kraet piirawa pae-
laga ühte wärwi. Paelad asetuwad riwiteenijatel rööpjoones
krae alumise äärega, kraest ümbritsewast paelast 5 mm. kaugusel.
Iga paela pikkus 50 mm. Riwituil on aukraadi paelad roo-
basjoones krae otsadega ja samuti kraet ümbritsewast paelast
5 mm. kaugusel. Paelte laius 8 mm. ja nende kaugus ükstei-
sest 5 mm.

Paelte arw aukraadide järele:

Kapral — üks pael.

Noor allohwitser — üks pael ja krae alumisel äärel tume
kirsi punane kant.

Wanem-allohwitseril — kaks paela ja kant krae alumisel
äärel.

Weltweebel — kolm paela ja kant alumisel kraeäärel.

Märkus: Hääd lasturid kannawad kuue küljes Soja-
nõukogu poolt kinnitatawa kirjelduse järele
asjebante.

Suwimüts.

Wärw: kahi.

Riie: puuwillane.

Mood: samasugune kui ohwitseridel. Bagunid ja au-
kraadi tunnused — samasugused kui kuuel.

Pükäb.

Wärw: kahi.

Riie: kalez.

Mood: sama mis ajateenijatel sõduritel.

Palit.

Wärw: kahi.

Riie: kalez.

M o o d: sama mis ajateenijatel sõduritel. Pagunid samasugused kui teenistusknuel.

Üleajateenija tunnuseks waruka käände väljaspoolisel ülemisel äärel 10 mm. laiune tume kirjipunane pael, mis asetub samuti kui ohwitseri auastme tunnuspael.

Mu kraadi tunnusteks ülewalpool waruka käänet:

1) Niwiteenijatel — 8 mm. laiusest tume kirjipunaseft paelast nurgad:

Rapral — üks nurk,

Koorem allohwitser — üks nurk ja kant waruka käände ümber.

Vanem allohwitser — kaks nurka ja kant waruka käände ümber.

Weltweebel — kolm nurka ja kant waruka käände ümber.

Nurkade asetused samasugune kui ohwitseridel.

2) Niwitutel — nurkade asemel firgjoonelised 5 mm. pikused paelaotsad:

Rapral — üks pael.

Koorem allohwitser — üks pael ja kant waruka käände ülemise ääre ümber.

Vanem allohwitser — kaks paela ja kant.

Weltweebel — kolm paela ja kant.

Saapad.

W ä r w: must.

M a h k: weefindel.

M o o d: samasugused jääresaapad kui ajateenijatel sõduritel.

Kindad.

Bruunid sõrmkindad.

M ä r k u s: üleajateenijatel on esitismormiks järgmised asjad: 1. Hariliku teenistusknuu juures esitispagunid. 2. Esitispagunid ohwitseride esitispagunite sarnased, kuid paguni alus on kuueriidega ühte wärwi, kanditud tume kirjipunase kandiga, nõõrilustus pagunil tume kirjipunane. 3. Walged sõrmkindad.

II. Ratsawäes.

Euwinüts.

Samasugune kui ratsawäe ajateenijatel sõduritel. Üleajateenija aukraadi tunnused on samasugused kui teistel maawäe üleajateenijatel, kuid terashalli wärwi. Mütšimärk samasugune kui ohwitseridel.

Dolman

Wärw: khaſi.

Kiie: kalem.

Mood: samasugune kui ajateenijatel sõduritel. Aukraadi tunnused kui ka kraet ümbritsew pael samasugused ja samas-
korras asetatud kui teistel üleajateenijatel maawäes, kuid terashallid. Kraet ümbritsewa kandi asemel on krae otšas kant, mis krae alumise ääre ilustusnöõri esimese keeru kohalt kuni krae ülemise ääreni suundub.

Märkus: Laskuri afšelbant samadel alustel kui teistel maawäe üleajateenijatel.

Suwipluus.

Samasugune kui teistel üleajateenijatel maawäes. Kuasime ja aukraadi tunnused terashallid.

Pütkid.

Wärw: wabarna.

Kiie: kalem.

Mood: samasugune kui ajateenijatel sõduritel.

Palit.

Wärw: khaſi.

Kiie: kalem.

Mood: samasugune kui ajateenijatel. Üleajateenija aukraadi tunnused warukatel samasugused paelad nagu teistel üleajateenijatel maawäes, kuid terashallid.

Saapad.

Wärw: must.

Kaht: weekindel.

Mood: samasugused säärega saapad nagu ajateenijatel sõduritel.

Kindad.

Samasugused nagu teistel üleajateenijatel maawäes.

B. Ajateenijate sõdurite vorm.

1. Maawäes (peale ratsawäe).

Enwimiits.

Wärw: khaki.

Kiie: kalew.

Mood: tsilindri taoline pea järele owaal. Mütsiäär, s. o. rummu seisab koos kahest jaost, mis ees ja taga keskkohal kokkuõmmeldud. Rummu kõrgus eest 90 mm. ja tagant 100 mm. Mütsi rummu ülemine pool tahapoole hoiduw. Mütsilagi file ühest tükist ja õmmeldakse rummu külge. Lae õmbluse wahel tume kirsi punane kant. Teine samasugune kant asetub ümber mütsi rummu, kõrgusel alumisest äärest mõõtes: eest 35 mm. ja tagant 40 mm. Mütsinokk tumepruunist nahast ehk papist wähe allapoole hoiduw ja finnitatud rummu alumise ääre ja higerihma wahel. Noka pikkus 55 mm. keskkohalt ettepoole mõõtes, otjad nii pikad, et nokk poole rummu alumist äärt katab. Dormirihm samasugune kui ohwitseri (mitte ratsawäe) teenistuswormi mütsil.

Mütsi rummu ülemise ääre keskkohal kummagil poolel tume pruunist metallsilgaga õhuauk. Mütsimärk samasugune kui ohwitseridel, kuid emali asemel wärw.

Mokraadi tunnusmärgid mütsil samasugused kui üleajateenijatel, kuid ilma üleajateenija tunnuspaelata.

Talimiits.

Samasugune kui ohwitseridel.

Ruub.

Wärw: khaki.

Kiie: kalew.

Mood: frenschji laadi, wähe taljessa õmmeldud. Pikkus

kuni jalgaade lahkjooneni, selg ühest tükist külgepealsete õmbluse-
tega. Kuub käib kinni rinna ees kesklohal wiie suurema nõo-
biga, wafat pool parema peale. Rinna kummagil poolel peale-
õmmeldud ja külgede peal sisselõigatud taskud. Taskutel sirg-
lõikega lapid, millede laius $\frac{1}{3}$ tasku pikkusest. Lappide alu-
misel äärel kesklohas nõopaut lapi finnitamiseks. Rinnataststud
algawad ülewalt teise nõobi kohalt ja lõpewad poolümarguste
nurkadega kuni 2 cm. kõrgusel neljandast nõobist. Rinnatasttute
peal pikuti $3\frac{1}{2}$ cm. laiune woldina käiw pael, mille ülemises
otlas wähem nõop taskulapi finnitamiseks. Küljetaststud rist-
joones sisselõigatud kuni 5 cm. madalamal alumisest nõobist.
Taskulapi finnitamiseks tasku äärel samuti wähem nõop. Hõlmade
sees, kraest kuni rinnatasttuden, külje ja rinnatasttude wahel ning
kaela alt kuni küljetastkuni õmblused, mis kuube eest keha ümber
hoiawad.

Seljatüki küljeõmblused alt kinni 15 cm. lahtised, sünni-
tades lõikeid, kusjuures tagumine serw kuni 4 cm. laiuselt
efimest katab. Seljatüki õmbluse wahel kummagil pool talje
kohal üks nõopidega ühtwärwi haak rihma kandmiseks.

Warukad harilikud ilma tagasikään deta.

Krae seisew, kahelordne, samast riidest, millest kuub ja käib
eest kinni kahe wäikse haagiga.

Pagunid samasugused kui ohwitseridel (peale ratsawäe)
teenistussormis, mille juures wäeosa trafarett pagunitele kollase
niidiga wäljaõmmeldud. Wäeliigi tunnusmärgid kantakse krael.
Alkohwitseridel aukraadi tunnuseks samasugused kui üleajateeni-
jatel, kuid krae ümber käiwat üleajateenija tunnuspaela ei ole.

Märkus: Lasturi afšebant samadel alustel kui üle-
ajateenijatel.

Suwipluus.

Wärw: khaiki.

Kiie: puuwillane.

Mod: samasugune kui ohwitseridel. Wäeliigi tunnus-
märgid, wäeosa trafaretid ja aukraadide tunnused nagu kuuel.

Pükid.

Wärm: kafi.

Riie: kalew.

Moob: ohwitseri pükste laadi „bresches“, s. o. ülevalt jalgade lahjoone kohalt laiad ja lähewad allpool koonuse taolisel kirtsamaks, mille juures põlwele kohalt wabalt ümber jala hoiduwad. Säared ühest tüfist ilma ristloiketa põlweõõnsuse kohal. Püljeõmblused alt kuni 15 cm. kõrgusel lahtised. Püljeõmbluste peal tume kirsipunane kant. Lahtistes nurkades paelad jääre kinnisidumiseks. Selküljel wärwli all kummagil pool üks siselõigatud task. Taskud peawad sedawõrd kõrgel olema, et kuu hõlmad neid täiesti katawad.

Püksti wärwel kahest jaost ja käib ees kinni haagiga. Tagumisele poole õmmeldakse allpool wärwli kaks trippi, milledest ühe otsas pannal asub pükste koomale tõmbamiseks, wärwli küljes kuus nõõpi trakside jaoks.

Pait.

Wärm: kafi.

Riie: kalew.

Moob: samasugused nagu ohwitseridel, kuid ühest tüfist, ilma rinnaloiketa. Hõlmade ja tagumise alumistel nurkadel haak ja õõs õmmeldud, milledega hõlma võib üle tõsta. Kraed ja warukakäändeid ei ümbritse kant. Paitu seljatagune lõige algab 25 cm. kõrgusel põõna keskkoolest mõõtes. Pagunid samasugused kui kuuel.

Allohwitseride aukraadi tunnused warukatel nagu üleajateenijatel, kuid ilma üleajateenija tunnuspaelata.

Wäeliigi tunnusmärk krae otsal, wäeosa trafarett pagunil.

Saapad.

Wärm: must.

Naht: weekindel.

Moob: Säärisaapad ehk poolsaapad sääresidemetega.

Märkus: kannuseid kannawad need, kes rüürist ratsa efinewad.

Lalifindad.

Wärw: pruun.

Wood: willasest lõngast koetud sõrmkindad.

2. Natšawäes.

Suwimüts.

Samasugune nagu ratšawäe ohwitseridel teenistuswormis, kuid loti külgedel ja keskkojal on paela asemel samasugune terashall nõör kui mütsi rummul. Mütsimärgi emali asemel wärw. Auksaadide tunnused nagu üleajateenijatel, kuid ilma üleajateenija tunnuspaelata.

Dolman.

Samasugune nagu ohwitseridel teenistuswormis, kuid ilma auksaadide tunnusteta paguni peal. Auksaadi tunnused samad kui üleajateenijatel, kuid ilma üleajateenija tunnuspaelata.

Suwipluus.

Samasugune kui teistel ajateenijatel sõduritel maawäes.

Pütsid.

Samasugune kui ohwitseridel teenistuswormis. Pütsipealsetel õmmelustel 1,2 cm. laiune terashall riidest pael.

Palit.

Samasugune nagu teistel ajateenijatel sõduritel maawäes, kuid palitu pikkus allpoole põlwe 20—25 cm. ja seljalõike algus 15 cm. pööna keskkojast allapoole. Kandid terashallid.

Auksaadi tunnused samasugused nagu teistel ajateenijatel sõduritel maawäes, kuid terashallid.

Saapad.

Samasugused säärega saapad nagu teistel maawäe ajateenijatel, kuid sääre sees põlwefilma kohal lõige, selle all rosettid nagu ohwitseridel ja saabaste küljes rihmade abil kinnitatakse kannused.

Lalifindad.

Samasugused nagu teistel ajateenijatel sõduritel maawäes.

E. Sõjaväe Sõpafutuste kašwandikude worm.

Sõjaväe sõpafutuste kašwandikud kannavad ajateenijate sõduritega ühtlast wormi, eraldataks nendest ainult pagunitega.

Pagunid on neil alljärgnemat:

1. Kadettidel — harilik sõduri pagun, mille keskkoas piki pagunit 20 mm. laiune tume oranš firgejooneline muštriga pael. Paela keskjoon sinine.

2. Aspirandid — harilik sõduri pagun, mille keskkoas piki pagunit 20 mm. laiune firgejooneline muštriga walge pael. Paela keskjoon sinine.

3. Sõpataljoni kašwandikud — harilik sõduri pagun, mida ümbritseb 10 mm. laiune firgejooneline muštriga tume oranš pael.

Märkus: Wabariigi Walitsuse poolt kinnitatud wormiriiete joonistused hoitakse alal Sõjamineisteriumis.

Allakirjutatud:

A. Anderkopp,
Sõjamineister.

E. Rotberg,
Kolonel.

Sw. Warustuse Walitsuse Ülem.

Wabariigi walitsuse poolt
kinnitatud 28 detf. 1923 a.

K. Päts,
Riigivanem.
S. Terraš,
Riigisekretäär.

Riisa: nr. 2 Sõjaminiistri käsukirja nr. 65
1924 a. juure.

Kaitsewäe liikide tunnusmärkide ja wäeosade ning asutuste trafarettide kirjeldus.

Kaitsewäe riietus peab wõimaldama wahet teha wäeliikide, juhtivate staapide, ühikute wäeosade ja asutuste wahel.

Selleks otstarbeks paigutatakse iga kaitsewäelase wormiriide külge wäeliigi—, juhtiva staabi—, ehk walitsuse tunnusmärk ja tema wäeosja ehk asutuse trafarett.

Rogu kaitsewägi jaguneb allpool tähendatud wäeliikidesse ja suurematesse ühendustesse ühes nendesse koondatud ühikutega, telleda tunnusmärgid ja trafaretid järgmised:

I. Sõjaminiisteerium.

(w. joonistus nr. 1).

1. Tunnusmärk: Raks ristipandud klassilist mööda pituti owaalloorberi pärjal. Märki keskkojal Riigiwapp.

2. Ministeeriumi allüksuste trafaretid:

a) Sõjawäe staap ühes temasse koondatud walitsustega, eriala inspektoritega ja staabi komandandi komandoga „M“.

b) Sõjaminiisteeriumi orkester „M“ ja ülalpool tähte liira kujutus.

Märkus: Eriala inspektorid kannawad Sõjaminiisteeriumi tunnusmärgi asemel oma wäeliigi tunnusmärke.

II. Diwiiside ja nendele wastawate ühenduste staabid.

(w. joonistus nr. 1).

1. Tunnusmärk: Sõjaminiisteeriumi tunnusmärk.

2. Trafaretid:

- a) Diviisi staabid. Diviisi number (ladina).
- b) Sw. ringtonna staap. „R“.

III. Jalawägi.

(w. joonistus nr. 2).

1. Tunnusmärk: Risti üksteise peale pandud inglise süsteemi püss ja kerge kuulipilduja.

2. Trafaretid:

- a) Rügement. Rügemendi number (araabia).
- b) Sakala part. pataljon. Pikuti keht märki täat, pahemal pool täati inimese näo kujutus, parempool furnu pealuu.
- c) Kuuperjaanowi pataljon. Surnu pealuu, mille all risti paigutatud kaks sääreluud.
- d) Kalewi malewa pataljon. Riip, mille ülemises osas 11 walget täppi (maakondade arv) ja alumises Eesti rahvuslised wärwid lipu kujul.
- e) Skouts-kompanii. Bödra pea sarwedega, millede wahel wiieharuga täht.
- f) Disiplinaar kompanii. „D. K.“

IV. Suurtükivägi.

(w. joonistus nr. 3).

1. Tunnusmärk: Kaks risti üksteise peale pandud suurtükki.

2. Trafaretid:

- a) Rügemendi staap. Rügemendi number (ladina).
- b) Patarei. Rügemendi number (ladina) ja ülalpool jeda patarei number (araabia).
- c) Park. Rügemendi number (ladina) ja selle kõrwal täht „P“.
- d) Merikindlused. Antru kujutus.

V. Ratšawägi.

(w. joonistus nr. 4).

1. Tunnusmärk. Hobuse raud.
2. Trafaretid:
Rügement. Rügemendi nummer (araabia).

Märkus: Ratšawäelased kannawad wäeliigi tunnusmärki ja wäeosa trafaretti ainult palitu ja suwipluusi küljes.

VI. Inseneeriwägi.

(w. joonistus nr. 4 ja 5).

1. Tunnusmärk: Risti üksteise peale pandud firmes ja inglise wõti, millede wahel helgiheitja.
2. Trafaretid:
 - a) Pioneer pataljoni staap ja komandod. „P“.
 - b) Pioneer kompanii. Risti üksteise peale pandud firmes ja labidas.
 - c) Raudtee kompanii. Lahtiiste tiibadega ratas.
 - d) Gaasi kompanii. „G“.
 - e) Sidepataljoni staap ja komandod. „S“.
 - f) Telegrafi kompanii. Rats üksteisest läbi põimitud murdjoonelist noolt.
 - g) Radiotelegrafi kompanii. Üks lainelujuline säde.
 - h) Helgiheitjate kompanii. Helgiheitja.
 - i) Tuwipost. Wendaw tuwi.

VII. Lennuwägi.

(w. joonistus nr. 3).

2. Tunnusmärk: Lennuf.
2. Trafaretid:
 - a) Lennuwäe staap, õpejaoskond ja komandod. „S“.
 - b) Maalennu diviisjon. „I“.
 - c) Merilennu diviisjon. „II“.

VIII. Soomusrongid.

(w. joonistus nr. 6).

1. Tunnusmärk. Katastega waguni telg, mille peal lahtiste tiibadega pääluu.

2. Trafaretid:

- a) Kügemendi staap. Kügemendi number — ladina.
- b) Soomusrong. Kügemendi number (ladina) ja ülalpool seda rongi number — araabia.
- c) Soomusrong „Kapten Irw“. Kügemendi number (ladina) ja ülalpool seda sõna „Irw“.

IX. Auto-tankide divisjon.

(w. joonistus nr. 6).

1. Tunnusmärk: Kaks risti üksteise peale pandud suurküki ja nende wahel raudmasf.

2. Trafaretid:

- a) Divisjoni staap, õpejaoskond, töökojad, pargid ja komandob „S“.
- b) Autode kompaniid. „A“.
- c) Tankide kompaniid. „T“.

X. Sõjawäe ühendatud õpeasutused.

(w. joonistus nr. 7).

1. Tunnusmärk: Iga allüksus kannab oma wäe liigi tunnusmärki.

2. Trafarett: Kõigil allüksustel ja staabil kombineeritud tähed „Ö. A.“

XI. Sw. Warustuswalitsus.

(w. joonistus nr. nr. 8 ja 9).

Tunnusmärk: Kisti üksteise peale pandud harilik wöti ja ingliskwöti, mille wahel lõhkew mürsk.

Trafaretid:

- a) Sw. Warustuswalitus. „W“
- b) Mehanika töökojad. Hammasratas, mille sisse kombineeritud suurtükk, inglisköti ja haamer.
- c) Toitlusladud. „T. L.“
- d) Kraamiladud „K. L.“
- e) Suurtüki, lastemoona ja käbisõjariistade ladu, s.o. kõik relvastusladud „R. L.“
- f) Riietewalmistamise töökoda. „R. T.“
- g) Sadulsepa töökoda. „S. T.“
- h) Hobuste laatsaret. „H. L.“
- i) Diivisi indendantuurid ja nende allüksused. Diivisi number (ladina).

Märkus: Loomaterwishoiu osakond kannab Warustuswalituse trafaretti „W.“, kuna temal oma eritunnusmärgid, ja nimelt:

- a) Arstidel — pikuti ovaal pärja sees kepi ümber keerlew madu.
- b) Pharmaceutidel — pikuti ovaal pärja sees kihwtikarikas, mille ümber madu.
- c) Muu personaal — kepi ümber keerutatud madu.

XII. Sw Terwishoiu Walitus.

(w. joonistus nr. 9).

1. Tunnusmärgid:

- a) Arstidel. Pikuti ovaal pärja sees kepp, mille ümber üks suurem ja teine väiksem madu.
- b) Pharmaceutidel. Pikuti ovaal pärja sees kihwtikarikas, mille ümber kaks madu.
- c) Muu personaal. Kaks madu kepi ümber.

2. Trafaretid:

- a) Walituse koosseis. „M.“ (Sõjaministeerium).
- b) Reskaptengi ladu. „K. A.“
- c) Tallinna Sw haigemaja. „T. H.“
- d) Diivisi laatsaretid. Diivisi number (ladina), mille kõrwal täht „L.“

XIII. Linnade ja jaamade komandandid.

(w. joonistus nr. 1).

Tunnusmärgid:

- a) Linna komandandid ja rahwawäe ülemad. Jalawäe tunnusmärk, mille peal lahtiste tiibadega kottas.
- b) Jaama komandandid. Jalgwäe tunnusmärk, mille peal lahtiste tiibadega ratas.

2. Trafaretid:

- a) Linna komandandid ja rahwawäe ülemad. „K.“
- b) Jaama komandandid. „J. K.“

Märkus: 1. Sanitäär ja weterinäär ohwitserid kõigis wäeosades, walitsustes ja asutustes kannawad oma eriala tunnusmärki.

2. Diwiiside ja wäeosade orkestrandid kannawad pagunil peale oma diwiisi ehk wäeosa trafareti weel oma kutse märki — „liira“ kujul.

3. Jaamade komandandid kannawad teenistuskohuste täitmisel tunneda kirjipunase lae ja ülemise äärega mütsi.

Lisa: Tunnusmärkide ja trafarettide joonistused 9 lehel.

Märkus: Raitsewäe liikide tunnusmärkide ja wäeosade ning asutuste trafarettide joonistused hoitakse alal Sõjaministeeriumis.

A. Andertopp,
Sõjamineister.

L. Rothberg,
Kolonel
Sw. Warustuse Walitsuse ülem.

finnitatus

R. Päts,
Riigivanem.

S. Terras,
Riigisekretäär.

Meriwäe wormi kirjeldus.

1. Meriwäe ohwitserid ja sõjawäe ametnikud.

A. Harilik worm.

1. Talimüts.

Wärv: must

Riie: kalew.

Worm: alumise ääre ümber must ripssiidi lint. Lakkna-
hast noff. Ees mütsi noka kohal lakknahast rihm, mis finnitatus
kõhe wäikse nõõbiga mütsi noka otste kohal.

2. Suwimüts.

Talimütsi moodi, ainult mütsi pehne marlest woodrita,
mille peale walge kate käib. Mütsi sees, keset pehise woodrit
ümmargune õhukesest nahast lapp, diameeter 10 cm.

3. Mütsimärk.

Musta kalewi peale tikitud kaks tammelehete, nende wahel
sinisel põhjal ankur ja antru peal Wabariigi wapp. Tamme-
lehed kui ka ankur kullaga tikitud. Ühine juwi- kui ka talwe-
mütsile.

Märkus: Runni riigiwapi finnitamiseni kantakse wapp
Eesti wärwega.

4. Ruub.

Wärv: must.

Riie: kalew.

Worm: harilikult kuue moodi, kõhe rea nõõpega, kummagis
reas neli nõõpi, kolme peal finni, neljas waba. Kõhe wäli-
mise külje ja ühe pahempoolse rinna ning kõhe sisemise (põue)

tastuga. Weidi taljes, käiste juus 2 väikest nõõpi. Taga, külgedele peal 8 cm. lõige.

5. Suwelittel.

Wärw: walge.

Riie: linane, pleegitud ehk „kuradinahk“.

Worm: püsti mahakeeratud kraega, weidi taljes, kahe rinnatastuga, mis peale õmmeldud, lappeta. Wite ühes reas seiswa nõõbiga. Taga külgedele peal 8 cm. lõige.

6. Sinine kittel.

(Mitte sunduslik).

Wärw: tumefinine.

Riie: diagonaal.

Worm: suwelitli moodi, kuid nelja pealeõmmeldud tasekuga, kaks külje ja kaks rinna. Tasekud lappega.

7. West.

Wärw: must.

Riie: kalew.

Worm: ühe rea nõõpega, wiie nõõbi peal kinni, nelja tasekuga.

8. Talwepüksid.

Wärw: must.

Riie: kalew.

Worm: pikad, sirge lõikega, kahe küljepealse tasekuga.

9. Suwepüksid.

Wärw: walge.

Riie: linane pleegitud ehk „kuradinahk“.

Worm: talwepüksitega sarnased.

10. Talwepalitu.

Wärw: must.

Riie: kalew.

Worm: Laia lõikega, weidi taljes, 2-he rea nõõpega, nelja nõõbi peal kinni, kuna 5-es paar krae nurkade all. Seljataga külje õmblustest kahe poolega 8 cm. laiune pöön, mis keskelt kahe nõõbiga (wertitaal) kokku on tõmmatud. Palitu

on tagant lõifega, alumise lõile hõlmal 4 väikest nõöpi. Palitu pikkus 8—12 cm. allpool põlve. Kumbagil küljel puusa kohal üks tasku, mille laius 18 cm.; taskutel lapid peal, millede pikkus 9 cm.

11. Bihmatuub.

Mii kui teiste väeliikide ohwitseridel, kuid must. Bihmatuube ajemel võib ka mantlit kanda (joonestus 1-ne sfp. N. p. 12) kuid see ei ole sunduslik.

12. Kindad.

Ühised teiste väeliikide ohwitseridega.

13. Võõrihm.

Mustast nahast, laius $3\frac{1}{2}$ cm.

14. Olalapid.

Tumesinised, pikkus 135 mm. ja laius 45 mm.; olalappel auastme tunnused (paelad) samas järjekorras kui käistel.

15. Naela side.

Must harilik worm, risti põimitaw ja alla rippuwate otsadega (wertikaal).

16. Nööbid.

Kullatud ja riigi wapi kujutusega. Suured — diameeter 22 mm., väikesed 13 mm.

Märkus: Kuni riigiwapi kindlaksmääramiseni kantakse ajutiselt antru kujutust.

17. Jalanõud

Mustad poolsaapad ja kingad (wiimased mitte sunduslikud). Walge wormiga võimaldatakse kanda väljaspool riivi walgeid suwe-jalanõusid (mitte sunduslik).

Ohwitseride ja ametnikkude auastme tunnused.

Auastme tunnused — kantakse käistel ja olalappel, peale selle admiraalid ja wanemad ohwitserid mütsinokkel kuldilustusi. Käistel kantakse — kuuel ja sinisel kitkil, olalappel — palituil, suwekitkil ja esitiskuuel. Paelte wähe 5—7 mm.

Räiistel kannavad:

Kontr-admiraal — alumine 45 mm., üks järgmine 15 mm. lai, lengiga.

Meriwäe-kapten — neli 15 mm. laiust paela, pealmine lengiga.

Kapten-leitnant — kolm 15 mm. laiust paela, pealmine lengiga.

Kapten-major — alumine 15 mm. lai, kaks keskmißt 8 mm. ja ülemine 15 mm. lengiga.

Vanem-leitnant — alumine 15 mm. lai, üks keskmine 8 mm. ja ülemine — 15 mm. lengiga.

Leitnant — kaks 15 mm. laiust, pealmine lengiga.

Noorem-leitnant — üks 15 mm. laiune pael lengiga.

Lipnik — üks 10 mm. laiune pael lengiga.

Ohwitseri asetäitja — üks 8 mm. laiune pael lengiga.

Ametnik — kaks 15 mm. laiust paela lengiga.

Räiistel kantakse kuldpaelad 9 cm. varuka alumisest äärest.

Mütsinokkel — kannavad admiraalid kaks rida kuldilustufi tammelehede näol ja wanemad ohwitserid üks rida, nende laius 20 mm.

Märkus: 1) Insenerid, kellel ohwitseri eht ametniku auaste, kannavad paelte wahel rohelist ja arstid — sinist põhja. Bastawa eriala noorem-leitnandid ja lipnikud kannavad seda paela 5 cm. laiusest.

II. Ohwitseride ja sw. ametnikkude kohuste täitjad meriwäes.

1) Diploomiga mehaanikused — mobiliseeritud: müts — ohwitseri märgiga; käisemärk — sarnane kaubalaewastiku mehaanikustele, wastawa loha järgi; palitu — õlalappega; õlalapid paelteta.

2) Diploomiga mehaanikused, eraisikud, kes meriwäes teenivad, kannavad käise, ja mütsimärke — sarnaseid kaubalaewastiku mehaanikustele; palitu — õlalappeta.

3) Kauge ja rannasõidu kaptenid ja tüükrimehed — mobi-

liseeritud, kannawad — mütsse ohwitseri märgiga; käiste märk
šarnane wastawale kohale kaubalaewastitus; palitu — õlalappega;
õlalapid — paelteta.

4) Rauge- ja rannasõidu kaptendid ja tüürimehed — era-
isikud, kannawad — mütsimärk kaubalaewastitu märgiga; käise-
märk — kaubalaewustitu märgid wastawalt kohale; palitu —
õlalappeta.

5) Orkestrijuhid kannawad — meriwäe ohwitseri mütsi-
märki. Kuue ja palitu pahemal käisel pealpool küünarnukki —
kullaga wäljaõmmeldud kannel; palitu — õlalappega; õlalapid —
paelteta.

B. Efitisworm.

(Minult ohwitseridele).

1. Efitistuub.

Wärw: must.

Kiie: kalem.

Worm: harilikku pita kuue moodi, kahe rea nõõpega/
nelja nõõbi peal kinni, wiies lahti, pikkus 5—7 cm. ülalpool
põlwe; taga lõike hõlmade ülemisel äärel kumbagil üks tasku
klapiga, mille pikkus 25 cm., klapid jooksewad ülalpool tasku
äärtega kokku.

2. Büfšid.

Nii kui harilikku wormi juures.

3. Jalanõud.

Poolsaapad nii kui harilikku wormi juures.

4. Kindad.

Walged.

5. Wöö (šarf).

Nii kui teistel wäeliikidel Sõjandutogu poolt kinnitatud
wormi järele.

6. Kaelaside.

Must, risti walmispõimitud (horisontaal).

Quaſtmete tunnused.

Quaſtme tunnused kantakse efitiswormil nii kui harilitu wormi juures. Graforralistel juhtumistel kantakse peale selle weel õlalappe, mis ſarnased on jalgwäe ohwitseridele.

III. Radetid.

Radeti worm on ſarnane ohwitseride harilitule wormile, kuid eraldub ainult tunnuste kandmiſes.

Tunnused.

Radetid kannawad; a) kuue pahemal käiſel ülalpool küünarnuſſi riigiwappi; allohwitseride tunnused kantakse wastawalt m/w. m/w. pahemal käiſel, kuid kuldpaelaga.

b) Palitul kantakse õlalapid wastawalt ohwitseridele, mille peal kuldniiidiga õmmeldud ankur (admiralteedi).

Allohwitseride tunnused kantakse õlalappel allpool ankrumärki kuldpaelte näol 8 mm. laiused 2 haaraga, mis 120° nurga ſünnitawad tipuga wäljapoole. Haarade pikkus täielises õlalapi laiuses.

IV. Meriwäelased.

1. Suwimüts.

Wärw: must.

Kiie: kalew.

Worm: alumise ääre kõrgus $4\frac{1}{2}$ cm., mütsi pealmine äär 5 cm., läbimõõt 2 mm. Alumise ääre ümber lint 3 cm. lai, millel laewa eht wäeosa nimetus keſt linti kuldtähtedega peale on trükitud. Trükitähtede kõrgus $\frac{1}{2}$ cm. Mütsiwooder must, mütsi alumise ääre wooder nahast. Mütsilint jookseb ümber alumise ääre pahemale poole, kus ta keſtkohal ſideme moodustab. Sideme rippuwad lindioſjad ei tohi pikemad olla, kui 8 cm. mille alumisel otſel ankur, kullakarwa trükitud — pikkus 2 cm. Mõlemilt poolt mütsi keſtkohal alumise ääre külge kinnitatult kaſs muſta 25 cm. pikkust kitsast paela, mis merel wiibimise puhul lõua alt kinnisiduda wõi

Inſtruktori, bootsmanni ja weltweebli müts on ſamaſugu-

sed kui ohwitserel. Nende märgiks on jalgwäe märgi sisepõhja kujutus läbipõimitud ankruga.

Märkus: Kuni jalgwäe märgi väljatöötamiseni kannavad instruktorid, bootsmannid ja weltweebid märki, kus trašaret „E.“ läbipõimitud ankruga.

2. Talwemüts.

Wärw: must.

Rie: kalew.

Worm: tuifumütsi laadi, mahakeeratawate kõrwalappega. Kõrwalappide külge kinnitatakse lõuasoosendaja. Mütsi ees kantakse jalgwäe mütsimärki.

3. Pluus.

Wärw: must.

Rie: kalew.

Worm: Pluusi alumine osa pükste wärwleni wõimalikult ümberkeha, kandmiseks pükste all. Pluusi alumine äär pükste all mitte wähem, kui 25 cm. Rinnawäljalõite pikkus kraest 20 cm., kahe musta nõõbi peal. Krae kõrgus kaela õmblusest 20 cm. Pluusi käis juust nõõpideta ja woltideta. Käiseawaus wäljalõikamata ja kaenlaaluste lappega. Rinnawäljalõite kohal walge flanell rinnaesine, mille ülemine äär sinine, $1\frac{1}{2}$ cm. laiune ja kinnitatud pluusi külge seeftpoolt kolme nõõbiga. Madruse wormi krae kõrgus 25 cm finisest poolwillasest riidest, halli woodri peal. Pealpool kolm $1\frac{1}{2}$ cm. laiust walget paela. Esimese wahe äärest $\frac{1}{2}$ cm. Rinnawäljalõite all must sibe, mis walge nõõriga sivena on kokkutõmmatud.

4. Pükfid.

Wärw: must.

Rie: kalew.

Worm: firge lõitega. Põlwe laiusest pükfi äär 3 cm. laiune ja sisekeeratud mitte wähem, kui 4 cm.; kummagil pool külge peal tats pituti taskut. Pükfid külge pealt lahtikäiwad.

5. Poolpalitu.

Wärw: must.

Riie: kalew.

Worm: kahe rea nõöpega, kummagiis reas kuus nõöpi, millest alumine nõöp tasku kõrgusel. Nõöpide wahje ühejõgune. Taskud kumbagil wool puusa kohal, üks fisseõmmeldud. Tasku awauje pikkus 18 cm., sügawus 25 cm. Taskulapi pikkus 25 cm. Selg file kahe küljeõmblusega. Pikkus taljest alumise ääreni 38 kummi 42 cm. (kaawu järgi). Käised harilikud, krae keeramise kohast alumise ääreni 8 cm., kurguall nurrkade laius 10 cm., kurgu all üks must haak. Wooder must ehk tumehall willane. Poolpalitu ääred $1\frac{1}{2}$ cm. laiuselt tititud.

6. Jalanõud.

Mustad nahast poolsaapad; suwel wõimaldatakse kanda wäljaspool riwi walge wormiriiteta walgeid jalanõufid (mitte funduslit).

7. Nõöbid

Worminõöbid kullatarwa — diameeter 22 mm. ja 13 mm. riigiwapi kujutusega.

Wärkus: Kummi riigiwapi kinnitamiseni kantakse antru kujutusel.

8. Wöö.

Mustast nahast 45 mm. lai waskpandlaga.

Quaastmete tunnused.

II. järgu madrus — tunnusteta.

I. järgu madrus ja spetsialist — pahemal käisel pealpool küünarnuki kollasest paelast 120° tipuga allapoole nurk, paela laius 10 mm, kumbagi nurga haara pikkus 50 mm.

Noorem allohwitser — pahemal käisel 2 samasugust nurga kui I. järgu madrusel, paelte wahje 7 mm.

Wanem allohwitser — pahema käise peal kolm samasugust nurga kui noorem-allohwitseril.

Weltweebel ja jaoskonna wanem — pahema käise peal samasugune nurk kui wanemal allohwitseril, ainult paela laius 25 mm.

Bootsmann ja instruktör — pahema käise peal samasugune nurk! kui weltweebliil, kuid pealpool seda teine 10 mm. laiusest paelast. Paelte wähe 7 mm.

Meriwäelaste erialade kutsetunnused.

Masiniist ja motorist — laewa propeller ümmarguse hammasratta peal.

Roolimees — rooliratas kahesja sarwega.

Romendoor — kaks ristipandud kahurit.

Miinimasiniist — torpeedo risti üle hammasratta, mille kobar torpeedo alt risti läbi läheb.

Galwanöör — kahur üle wiieksmurtud noole.

Elektrik — kaks kolmeksmurtud noolt, mille terawad otsad üksteise wastu sihitud,

Rüütja — kaks ristipandud labidat.

Minöör — torpeedo põigiti üle ankrumiini.

Signalist — kaks risti siganaalilippu.

Tuukur — tuukri peafate.

Welsker — ankur, mille peal karikas, mille ümber põimimised madu, peaga karika kohal.

Muusikant — ankur ja selle peal kannel üheksa keelega.

Piwi allohwitserid ja instruktörid — kaks ristipandud püüsi.

Administratiiwala meeskond (kirjutajad ja arwe-allohwitserid) — ankur.

Rõõk ülemaalmaitud märgid õmmeldakse kollase niidiga musta põhja peale.

Sädetelegrafist — ümmargune märk, diameeter 57 mm. sinise põhja peal — walge lõwerjoon, mis kujutab elektrimagneetilise wõnkumise (laine) diagrammi, siht paremalt poolt pahemale.

Märkus: Rõõk kutsetunnused kantakse pahemal käisel pealpool küünarnukki I järgu madrustel ja allohwitserel pealpool auastme tunnuseid.

V. Üleajateenijad.

1) Rõõk üleajateenijad, selle peale vaatamata, mis auastmes ja mis kohtel teeniwad, kannawad bootsmannile wastawat

mütsi ühes märgiga.

2) Instruktorid, bootsmannid, weltweebliid ja jaostonna wanemad — üleajateenijad kannawad teistest meriwäelastest erinewat wormi: kuub — ohwitseri kuue moodi, kuid wähema kaelsõikega; nelja nööbi peal kinni ja wiies krae nurkade all.

Suweworm — kittel nii kui ohwitseridel, õlalappeta auastme ja kutse tunnused kantakse käisel.

Pütsid ja west — sarnased ohwitserile. Nööbid sarnased, meriwäele. Muu wormi osa sarnaneb meriwäelastele.

Tunnused — kantakse pahemal käisel, sarnased meriwäelastele, kuid kollase paela asemel kantakse kollakarwa paela.

VI. Jungid.

Jungide worm on sarnane meriwäelastele, kuid kannawad järgmiseid tunnuseid:

a) Jung noorem — kannab pahemal käisel pealpool küünarnukki jünisest paelast 120° ühte tipuga allapoole nurgaga, paela laius 10 mm., nurga haara pikkus 50 mm.

b) Jung wanem — kannab sarnaselt nooremale, kuid 2 paela.

Märkus: Wanema jungi tunnust on õigustatud kandma kõik meriwäe jungide kursuse lõpetanud meriwäelased ja seda kantakse pealpool allohwitseride tunnuseid 10 mm. mm. wahega.

A. Underkopp,
Sõjaminister.

L. Rotberg,
Kolonel

Sw. Warustuswalitsuse ülem.

Eisa Nr. 4 Sõjaminstri
Kõulirja Nr. 65 1924 a.
juurde.

Wabariigi waltifuse poolt
finitatid 6. weebrruaril
1924 a.

Riigwanem: K. P ä t s.
Riigifekretär: S. T e r r a s.

Maawäe wormiriide täiendam kirjeldus.

I. Teenistussworm.

Talimüts kõikidele wäeliikidele.

Riie: kalew.

Wärw: khaki.

Wood: tuisumütsi taoline, mahateeratawate kõrwalappidega ja üleskeeratud nooga. —

Mütsi lagi on pikendatud owaali kujuline, mille laius lahti-
tõmmatult 10 cm. ja pikkus ärarippuw on pea suurusest. Mütsi
laele finnitatakse külge kahest tüüfist koosseisew rumm, mille kottu-
õmblused ees ja taga. Rummu kõrgus 10 cm. Rummu ette
finitatakse üleskeeratud noff, mille alt ääre laius pea suuruse
järele ja moodustab täies laiuses 7,5 cm. kõrguse poolowaali.
Noff pehme. Noka pealmise riide ja woodri wahel purjeriie.
Üleskeeratud noff finnitub mütsi rummu küljes salanööbiga. —

Noka serwadest alates finnitatakse mütsi alla kõrwa külge
peidetud kottuõmblusega kõrwalapid, mis suguseid halwa ilmaga
maha lasta wõib. Kõrwalapi eespoolne serw läheb sirgjooneli-
selt ülesse ja seal lõppedes kujutab poolümmarguse otša, mille
raadius 4 cm. Kõrwalapi tagumine serw läheb kallakult ja
kõwerjooneliselt kuni mütsi rummu keskpõhjani umbes 7 cm.
kõrgusenit alt serwast arwates ning läheb sirgjooneliselt kuni kulla
taha, kus mõlemad lapid kottu õmmeldakse, mis sugused ühtlasi
moodustawad teistkordse rummu. Kõrwalapid wooderdatud pehme
poolwillase woodriga, mis mütsiga ühte wärwi. —

Kõrwalapid käivad mütsi lael vaheliti üksteise peale jalavööbi abil. —

Kõrwalapi parema otsa alumisel küljel tumepruunist nahast pandlaga rihmade, kuna pakemal kõrwalapil samasugune auku-
dega rihmade. Rihmadeste abil tõmmatakse mahalastud kõrwalapid lõua alla kinni. —

Müts on jeeft kaetud õhukeste korra watiga ja woodriga.

Mütsi märk asetakse nokale $\frac{2}{3}$ kõrgusel alt äärest arvates.

Ohwitseridel, sw. ametnikudel ja allohwitseridel on mütsi lae ja rummu kookuõmblusel tume firsipunane (ratsawäes terashall) kant. Allpool kanti käib mütsi rummu ümber auastme liigi tunnuspael:

Uleajateenijal — 10 mm. laiune tume firsipunane (ratsawäes terashall).

Pipnikul — kullakarwa nöör (ratsawäes terashall), mille läbimõõt 3 mm.

Ohwitseridel — 5 mm. laiune kullakarwa (ratsawäes terashall).

Wanem ohwitseridel — 10 mm. laiune kullakarwa (ratsawäes terashall).

Kindralitel — 15 mm. laiune kullakarwa (ratsawäes terashall), murdjoonelise mustriga. —

Sw. ametnikudel — 3 mm. läbimõõduga hõbekarwa nöör, mis käib 1,5 cm. kõrguselt murdjoone kujuliselt ümber rummu sünnitades 60° nurke. —

II. Estitisworm.

1) Ratsawäe ohwitseride pilad püksid.

Riie: diagonaal.

Wärw: tume sinine.

Wood: samasugused kui teistel maawäe ohwitseridel. —

Compassid, millede laius wastaw maawäe ohwitseride omale, terashallid ja kant walge. —

Märkus: Pikkade pükste kandmine ohwitseride endi kulul.

2) Ratsawäe ohwitseride poolsaapad.

Samasugused, kui teistel maawäe ohwitseridel. —

Märkus: Poolsaabaste kandmine ohwitseride endi kulus.

Lisa: maawäe talimütsi joonistus. —

A. Underkopp,
Sõjaminister.

L. Rothberg,
Kolonel
Sw. Warustuse Walitsuse ülem.

R. Selter.

Sõjandulogu asjade valitseja l. t.

Maawäe terarelvade kirjeldus.

1. Ohwitseri mõõl.

Peamõõdud:

Mõõga üldpikkus	950—1050 m/m.
Raua pikkus ühes käepidemega, vastawalt	915—1015 m/m.
Raua pikkus ilma käepidemeta, vastawalt	790—890 m/m.
Raua maksimaalne pikkus	5,5 m/m.
" " " laius	28 m/m.
Tupe pikkus, vastawalt	820—920 m/m.
Tupe maksimaalne paksus	13 m/m.
" " " laius	34 m/m.
Mõõgataal tupeta kurni	0,85 kg.
Tupetaal kurni	0,55 kg.
Üldkaal kurni	1,35 kg.

Mõõgaraud peab olema valmistatud spetsiaal terasest; ta peab olema karastatud, hästi poleeritud ja nikeldatud. Raua kinnitamine käepideme külge saabub sel teel, et raua osa, mis sünnitab raua otsekohese ja wahetuma pitenduse, ulatub läbi käepideme termel selle ulatusel ja kinnitatakse käepideme pea külge peidetud mutri abil. Raua mõlemi poolsele küljele tuleb teha ilustus nagu see on näidatud juurdelisatud joonestuses (joonestus Nr. 313). Seda ilustust võib valmistada sisesöötmise teel söötwebeliku — happe — abil.

Käepide on valmistatud kullatud brongist. Käepideme teha on valmistatud puust, mis on kaetud musta tselluloiidiga,

mille ümber tuleb kerida kolmekordselt wäskne, põimitud ja kul-
latud traat. Käekaitsele peab olema tehtud Cesti Wabariigi
wapi kujutus. —

Tupp on nikeldatud terasest. —

Abinõud mõõga kinnitamiseks kanderihmade aasadesse (rõn-
gad) ja teised osad on näidatud juurelisatud joonestuses Nr. 313.

Mõõga sangrihm. Sangrihm koosneb kahelordselt
ilma lahtiste otsadeta terashallist siidipaelast, mis kahe musta
joonega ja lahtiste metallnarmastega tutift. Paela laius —
23 m/m. ja pikkus — 300 m/m. (kahelordselt mõõtes). Tutt
paelaga ühte wärwi. Tuti ülemine — kinnine osa on warus-
tatud mustade triipudega. Tuti mõõdud: üldpikkus 95 m/m.
kinnise osa pikkus 40 m/m., narmaste pikkus — 55 m/m. ja
alumise otsa läbimõõt 60 m/m. (waata joonestus Nr. 1.).

Märkus: Katsawägi ja teised maawäelased, kel koosseisus
lahingumõõl ettenähtud, kannawad teenistuswormi juures
lahingu mõõka. —

2. Portupei kadetid kannawad ohwitserimõõga sangrihma.

2. Lahingumõõl.

Pea mõõdud:

Mõõga üldpikkus	1040 m/m.
Raua pikkus ühes käepidemega	1000 m/m.
Raua pikkus ilma käepidemeta	865 m/m.
Raua maksimaalne paksus	6,5 m/m.
" " laius	33,0 m/m.
Tupe pikkus	900 m/m.
Tupe maksimaalne paksus	16 m/m.
" " laius	40 m/m.
Mõõgakaal tupeta	0,95 kg.
Tupekaal	0,80 kg.
Üldkaal	1,85 kg.

Mõõga raud peab olema valmistatud spetsiaal terasest;
ta peab olema kohaselt karastatud ning poleeritud. Raua kinni-
tamine käepideme külge saabub sel teel, et raua osa, mis kinni-

tab rauda otsetohese ja wahetuma pikenduse, ulatub läbi käepideme termel selle ulatusel ja kinnitatakse käepideme pea külge peidetud mutri abil. Mingisuguseid ilustusi raual ei ole. Rauda teritamisel tuleb pöörata tähelepanu raua teritusnurga peale. Selle nurga juurus peab olema 43° — 460 m/m. kaugusel käepidemest ja see nurk peab proportsionaalselt kahanema käepidemele lähenemisel. 75 m/m. kaugusel teritatud otjast peab see nurk olema võrdne 30° . —

Käepide on lihtne, valmistatud brongsiist, kuid hästi lihtsustatud. Käepideme keha on kaetud musta lainepinnalise tselluloidi korraga, mille peale on keritud ühekordselt põimitud waseft traat. Käepideme kaju on juurelisatud joonestusel Nr. 311 eraldi näidatud. Mingisuguseid lisailustusi käepideme juures ei ole. —

Tupp peab olema terasest valmistatud. Tupe kaju ja dimensioonid on näidatud juurelisatud joonestusel Nr. 311. Tupe välispind must lakk. Tupp peab olema warustatud kahe rõngaga — kinnitamiseks kanderihmade aasade külge. —

Mõõga sangrihm koosneb kahekordselt ilma lahtiste otjadeta tumepruunist plattnahast paelast ja samasugusest nahast valmistatud tutist. Paela pikkus kahekordselt mõõtes 300 m/m. ja laius 10 m/m. Tutti pikkus 65 m/m. Tutt lahtine ja koosneb 25 satiliste äärtega harust. Iga haru laius 10 m/m. (waata joonestus Nr. 1).

3. Ratsawäe piit.

Pea mõõdud:

Pikkus	3200 m/m.
Maximaalne läbimõõt	36 m/m.
Putke läbimõõt	26,4 m/m.
Üldkaal umbes	2,2 kg.

Piit koosneb kolmest peaosast: 1) pikast terasest putkest; 2) otjast (terawikust) ja 3) kannast. Piit need osad on valmistatud terasest. Nende osade ehituslaad ja nende ühendamise viis iseloomselt on näidatud juurelisatud joonestuses Nr. 316. Ligi-

kaudu oma pikkuse kestpaigas peab piik olema wooderdatud nõõ-
rist põimitusega nii kui joonestuses on näidatud ja sinna pea-
wad olema kinnitatud kaks kinnitusrõngast (5) ning üks toetis-
rõngas (6). Need rõngad peawad olema brongsiist. Peale selle
peab iga piik olema warustatud põimitud koest warustatud
pidemega. Terawiku lähedal (punktipealsed mõõdud V joonestu-
ses) peawad olema neli kinnineeditud kronssteini, mille sees on
awaused rügemendi märgi (lipukese) kinnitamiseks. Alla kanna
juure peab olema tehtud nahkrihmast aas jala tarwis. Selle
aasa kinnitamise wiis piigi külge on näidatud juurdelisatud joo-
nestuses. —

Lisa: Joonestused Nr. Nr. 1, 311, 314 ja 316.

E. Rotberg,

Kolonel

Sw. Warustuswalitsuse ülem.

R. Kruum,

Kapten.

S. W. W. Mobilisatsiooniosak. ülem.

Maawäe ohwitseri wihtmavalitu, aksel- banttide, kannuste ja ohwitseri ehtis- wormi juures kantawa mõõgarihma kirjeldused.

1. Maawäe ohwitseri wihtmavalit.

(Joonestus Nr. 1).

Wärv: kahi — liiwakarwa.

Kiie: impregneeritud.

Mood: Lahtise mahakeeratud kraega „cloch“. Palitu pit-
tus kaswude järele, kuid peab põlwi täiesti katma. Krae laius:
eest — 9 cm. ja tagant — 6,5 cm. Krae on warusatud
kurqualuse pöönaga. Kind ühest tükist, kahe rea nõõpidega —
kummagil pool neli nõõpi, millistest ülemine krae otsa all peitub.
Ülemise ja teise nõõbi wahel kaks korda suurem, kui teiste nõõ-
pide wahed. Palit kolme lõikega — üks seljapealne ja kaks
küljepealsed. Seljapealne lõige lõpeb lahtilõikega, mille serwad
üksteise peale käiwad. Lahtilõike mõlemad serwad kahelordselt
riidest: paremal serwal kolm wäiksemat nõõpi, kuna wajakul
serwal wastaw arv salanõõpauke. Krae alla kinnitatakse tarbe-
korral nõõpide abil peakott. Palitul kaks küljetaskut, mis werti-
kaal suunas kahe alumise nõõbi wahel kohal asuwad. Tasku äär
kahelordselt riidest. Kummagil küljepealsel õmblusel — taljes —
riidest aas wõõ läbikäimise jaoks. Wõõ palitu riidest ja käib
kinni metallpandla abil nagu see joonestusel näidatud. Wõõ
laius — 4,5 cm. Ilma õlalõiketeta käitised kolme lõikega: käitse
pealne lõige käib üle õla krae alla ja kaks käitsealust lõiget.

Kummagil käikse alumisel äärel pöön käikseawause kottutõmbamiseks. —

Palit ilma paguniteta ja auasime liigi ning aukraadi tunnusteta. Palitut võib kanda wõõga wõi ilma wõõta.

II. Akšjelbandid.

(Joonestus Nr. 2).

1. Rindralstaabi ohwitseri akšjelbant. Akšjelbant valmistatakse 2 üfikust ümmargusest punutud nõõrist, mille läbimõõt 7 m/m. —

Esimene nõõr, mis moodustab pikema ja madalamale üle rinna langewa akšjelbandi, algab paguni alt, läheb üle rinna, umbes rinna taskulapi pealmise serwa kõrgusest kuni kuue hõlmani ülemise nõõbi kohal ning sealt tagasi filmust moodustades paguni juurde väljamineku kohani. Edasi käib jatkamata paguni alt läbi käikse ja kuue kottuõmblust möõda kaenla alt läbi umbes küljetasku pealmise serwani langedes, selle juures juba 5 cm. selja poolse paguni serwast alates moodustades kolmekordse palmitu, misjugune kuni kuue ülemisekrae aluse nõõbini käib, kuna sealt edasi ühefordse nõõrina 13 cm. pikkuselt alla langeb enda ümber eeltähendatud pikkuse keskkoahas 3 kordset keeru tehes. Otsa külge kinnitatakse metallist, kulla karwa (umbes 9 cm. pikune) ilustus nagu juures olewast joonestusest näha. —

Teine nõõr algab samuti paguni alt, langeb sama sügawalt, kui esimese akšjelbandi palmil rinda möõda kuue ja käikse kottuõmblust möõda ning läheb samas suunas üle piha paguni alt läbi, umbes 5 cm. eespoolsest paguni serwast arwates 3 kordse palmitu moodustades, misjugune ulatub üle rinna umbes rinnataasku keskkoolest kuni kuue teise nõõbini, kust juba nõõr ühefordset moodustab aasa esimese nõõri filmuse läbi minemiseks ja sealt ühefordse nõõrina umbes 15 cm. pikkuselt alla langeb; wabalt langew ots teeb enda ümber samasugused keerud kui esimene nõõr, samuti kinnitatakse sellele esimese nõõrile samane ilustus. —

Mõlemad afjelbandid liidetakse üheks kokkuõblemise abil
õla kohal, kus wabad otsad ja läbijookswad nõõrid üksteise külge
finnitatakse. —

Afjelbantide kuuele finnitamiseks valmistatakse kokkuõble-
mise kohal nõõpauk, et afjelbante paguni alla salanõõbile
finnitada.

Kuuehõlma kohal õmmeldakse mõlemile afjelbandile nõõ-
riga ühtewärwi aas, et wiimaseid kuue nõõpidele finnitada. —

Afjelbandi nõõr on kullakarwa kollast värwi.

2. Adjutandi afjelbant. Samasugune kui kindral-
flaabi ohwitseril, kuid palmitud siidinõõrist, mille sisse punutud
spiraali kujuliselt musta niidiga triibud nagu see joonestusel
näidatud

3. Laskeafjelbandid (ühesugused ohwitserile ja sõdu-
rile). Laskeafjelbant on valmistatud teras-hallist kolmekordselt
keeratud puuwilla nõõrist, kehtelt plehitud. Plehi pikkus 15 cm.
ja sõlme 9. Üht plehi otsa ühendab saba filmusega, mille pikkus
13 cm. Sabale läib peale ilustamiseks heegeldatud kaelus. Silmuse
abil finnitatakse laskeafjelbant paguni ääre alla. Teist plehi otsa
ühendab roset, mille diameeter 6,5 cm.

Roset on aluselt metallrahale, millele wiimane finnitatakse.
Edasi ühendab roseti filmus heegeldatud kaelusga, millega afjel-
bandi teine ots mundri nõõbile finnitatakse. Metallraha, mille
diameeter 3,25 cm., näitab ära afjelbantide relwaliike, milledele
omanik paremaks lasturiks loetakse. —

Rahadele saab pealelõõdud järgmised eraldusmärgid:

a) kaks risti püüsi loorberipärja kehtel — wintpüüsi-
lastjale.

b) maksim jalgadel — kergetuulipildujast lastjatele.

c) maksim ratastel — rasketuulipildujast lastjatele.

d) kaks suurtüki risti loorberipärja kehtel — suurtüki-
lastjatele. —

Laskeafjelbandid jagunewad nelja liiki. Nende liikide tunnus-
seks on neli sama lõngast heegeldatud tammeteruukesed, mis
ripuwad ühekordsel korutud nõõril ja on finnitatud afjelbandi
saba külge nõnda kui see pildil näidatud. —

Vea parandus.

Sõjaministri käsukirja Nr. 65 lisas Nr. 6, laskeakselbantide rahade eraldusmärkide kirjelduses p. „b“, on trükitud: „maksim jälgadel“, peab olema „madsen jälgadel“.

Ed. Morladt

Kapten,

Korraldusvalitsuse kantselei ülem.

Daskeatjelbandid on:

III liik — ilma tammetõrukeseta.

II liik — ühe tammetõrukesega

I liik — kahe tammetõrukesega.

Spetsiaaliline liik — kolme tammetõrukesega.

III. Kannused.

(Joonestus Nr. 3).

1. Ohwitseri kannused sääresaabaste küljes kandmiseks. Kannused valmistatakse taotud terasest ja nikeldatise üle. Kannuse kuju ja mõõdud on joonestuses äranäidatud. Kannused kinnitatakse saabaste külge mustast plattnahast rihmade abil, nagu see joonestuses näidatud. —

2. Ohwitseri esitismormi kannused. Kannused valmistatakse ülenikeldatud taotud terasest. Kannuse kuju ja mõõdud on näidatud juurelisatud joonestusel. Kannused kinnitatakse poolsaabaste kontsa külge kahe kruvi abil. —

Märkus: Katsimäe ohwitserid kannavad esitismormi sääresaabaste küljes eelmises punktis (p. 1) ettenähtud kannuseid. —

3. Sõduri kannused. Kannused valmistatakse taotud rauast. Kannuse kuju ja mõõdud on juurelisatud joonestusel näidatud. Kannused kinnitatakse saabaste külge mustast nahast rihmade abil.

IV. Ohwitseri esitismormi juures kantav möögarihm.

(Joonestus Nr. 3).

Möögarihm kantakse kuue all ja valmistatakse tumepruunilt plattnahast. Möögarihm koosneb ühest wöörrihmast ja kahest kuue alt väljaulatavatest mööga kanderihmadest. Wiimased on taetud kullakarwa — sirgejoonelise mustriega kalewist paelaga. Möögarihma küljes ülekuulatud wäsest pandlab ja haa-

gid, mis juurdelisatud joonestusel näidatud. Nihm on varustatud samasugusest metallist lühikese ketiga, mis haagiga lõpeb mõõga külgeriputamiseks. Mõõgarihma osade kujud ja mõõdud on näidatud juurelijatud joonestusel. —

Lisa: Joonestused Nr. Nr. 1, 2 ja 3.

E. Rotberg,

Kolonel

Sw. Varustuswalitfufe ülem.

R. Arnum,

Kapten.

S. W. W. Mobilisatsiooniosak. ülem.

Maawäe ohwitseri rakmete ja sõjalise warustuse kirjeldus.

Maawäe ohwitseri rakmed on kolme liiki: 1) rännakrakmed, 2) wahiteenistuse rakmed ja 3) lihtrakmed.

1) R ä n n a k r a k m e d.

Rännakrakmed on konstrueeritud nii, et nendest tarbekorral võib moodustada nii wahiteenistuse rakmed kui ka lihtrakmed.

Rännakrakmed moodustawad:

1. Wöörihm. Wöörihm ja tema nahkosalad tume pruuniplattnahast. Wöörihma metallosad walgest wasest. Wöörihma kantakse kahe õlarihmaga, mis üle õla käies ees wertiikaalselt alla lähewad, kuna nad selja peal üksteisest riisti üle käiwad. Wöörihma ülemise ääre küljes neli rõngast (ees kaks ja taga kaks) õlarihmade kinnitamiseks. Wasakul õlarihmal kuue rinnatasku kõrgusel nahast wilepeja. Wöörihma wasaku otsa alumise ääre küljes — küljepeal kaks waskaasa mõõga kanderihma kinnitamiseks. Wasaku wöörihma otsas kahe küünelaga wajpannal rihma kinnitamiseks.

Wöörihma ja tema üksete osade kuju ning mõõdud on näidatud juurelisatud joonestusel nr. 1.

2. Püstolituup — tume pruuniplattnahast. Tema kuju ja suurus oleneb püstoli tüübist. Püstol kantakse wöörihma külge kinnitatawast tüpist. Püstoli küljes palmitud nahk nõör, mille teine ots püstolituupe külge kinnitatakse. Püstoli tagawara padrunid kantakse leiwakotis ehk lihthalt taskus.

3. Kaarditask. Grifirjelduse järele.

4. **Leiwakott** — kujutab enesest õigenurgelist kahi värvi impregneeritud riidest pauna, mille suurus (ligilaudne) on $22 \times 23 \times 5$ cm. ning millel onemas kahe väitese rihma ning pandla abil finnitaw late. Leiwakott kantakse wöörihmal. Leiwakoti ühikajasjaldused on näidatud juurdelisatud joonestusel nr. 1.

Märkus: Ratsawäelased ja suurtükiväelased leiwakotti ei kanna.

5. **Seepudel** — lapergune allumiiniumist pudel, mis leiwakotis kantakse

Märkus: Lennuwäelased on warustatud termas pudeliga.

Binokl. „Zeiss'i“ ehk „Goerz'i“ süsteemi binokel 6×24 ehk 6×30 Binokli tupp tumepruunist nahast. Binoklit kantakse wöörihmal ehk tarbekorral õlarihma abil üle õla. Binokli küljes tume pruunist nahast rihmake kaelas kandmiseks.

Märkus: Suurtükiväelaste binokel 6×30 .

7. **Kompas** — „Bezard“ süsteemi kompass — busjoli ühes metallist reifaga.

Märkus: Suurtükiväelased wõiwad inglisesüsteemi kompass-busjoli kanda.

8. **Tasukell:** Rasku klaasiga ja sekundimõõtjaga warustatud poolkronomeeter — lahine. Käigu wiga ei tohi 24 tunni jooksul üle 15 sekundi olla.

9. **Elektri tasukulatern** — paremat süsteemi.

10. **Wile.** Harilik ümmargune wile, mille sees herneetera. Wile ei tohi plekist olla.

II. Wahiteenistuste rakmed.

1. **Wöörihm** — sama mis rännakrakmete juures. Wöörihmal kantakse püstoli ja mõõla. —

2. **Tasukell** — sama mis rännakrakmete juures.

3. **Tasukulatern** — sama mis rännakrakmete juures.

III. Lihtrakmed.

1. Wöörihm — sama mis rännakrakmete juures, kuid ühe klarihmaga, mis üle parema öla käib ja läheb üle rinna ning selja wafakule küljele. Wöörihmal kantakse mõõka wõi püstoli. —

Lisa: Joonestus Nr. 1.

E. Notberg,

Kolonel.

Edjawäe Warustuswalitfufe ülem.

R. Kruum,

Kapten.

E. W. W. Mobilisatfiooni osal. ülem.

Riisa Nr. 8. Sõjaminiistri
käsu nr. Nr. 65 1924 a.
juurde.

Sõjandülogu poolt kinnitatud.
(Sõjandülogu protokoll 26. I. 1924 a.
Nr. 284. p. 4).

R. Selter.
Asjade valitseja f. t.

Merimäe esitismormi wöö kirjeldus.

Wöö laius — 40 m/m. m/m.

Pikkus — keha ümbermõõdu järgi.

Mõlemad otsad kottujooksul kinnitatakse metall ülekullatud
omaal wormi pandlaga, mis oma välispinnal kujutab riigi
wappi, ümbritsetult tammelehtedest pärjaga. —

Wöö muster — põhifoon must, kust piki läbi jookse-
wad iga 5 m/m. m/m. laiuselt kuldwöödid, sünnitades kuuelü-
silise fig-sag joone. Piki wööb jookseb wiis sama laia õiget
joont. —

Wöö ääred — sünnitab kahe m/m. m/m. laiune wööt,
mis mustkullaga läbipõimitud. —

L. Rotberg,
Kolonel.

Sõjamäe Varustuswalitsuse ülem.

O I E N D U S:

Sõjaministri käsukirjas № 65 - 24a. § 1 punkt III tähendatud lisa № 9 trükist ei ilmu.

Käsukirja № 65 lisades tähendatud joonistused saavad täiendavalt väeosadele välja saadetud.

Ed. M o r l a d t
K a p t e n,
Kor. Val. Kantselei ülem.

O L E N D U S:

- 1) Sõjaministri käsukirjas № 65 - 24a. § 1 punkt III tähendatud lisa № 9 trükitist ei ilmu.
- 2) Käsukirja № 65 lisades tähendatud joonistused saavad täiendavalt väeosadele välja saadetud.

Ed. M o r l a d t
K a p t e n,
Kor. Val. kantselei ülem.

Diendus: Minu ettekirjutus nr. 337 — sal. 1923 a. ja leitnant Haas'i ettekanded 14. XI. 23 a. nr. 3988 ja 26. I. 24 a. nr. 29=sal.

A. Underkopp,
Sõjamineister.

Nr. 65-a.

Tallinnas, 14. weebruaril 1924 a.

(Sõjaväe Staabi Kantselei).

Minu päevakäsu 14-st jaanuarist s. a. nr. 18 muutmis-
teks lugeda Ratsja rügemendi ülemat kolonel Jonson'i Ratsja
rügemendi ülema kohustetäitmisele ja tema ajutist k. t. kapten
Bassen-Spiller'i oma otsekoheste ülesannete täitmisele asu-
naks, 15-st jaanuarist s. a.

Diendus: Minu pmk. 1923 a. nr. 398 ja Ratsja rü-
gemendi ülema ettekanne 31. I. 24 a. nr. 906.

A. Underkopp,
Sõjamineister.

Nr 66.

Tallinnas, 16. weebruaril 1924 a.

(Korraldusvalitus).

Minu mitmekordse, Korraldusvalitjuse Ülema poolt ring-
kirjas 12. detsembrist 1923 a. Nr. 1500 ja telegrammiga 3.
jaanuarist s. a. Nr. 16 edasiantud, kategoorilise käsu peale
maatamata, et õppusele kutsutavatele tagavarawäelastele mingi-
suguseid eesõigusi teenistusse kutsumise juures ei antaks, nende
õppusele kutsumist haiguse ettekäanel või muudel põhjustel,
edasi ei liikataks või neid teenistusest ei wabastataks, tunnistas
Harjumaakonna Rahwawäe komisjon 865 õppusele kutsutud
tagavarawäelastest 129 meest, ehk 14,91% teenistusse hoopis
kõlbmatuks.

Rahwawäe peatomisjoni poolt järelwalwe korras efialgfelt ettekutsutud 23 teenistuseft wabastatud tagawarawäelastest leiti arstlikel järelwaatusel 11 meest terwed ja teenistusse kõlbulifud olewat, 2 meest teenistusse kõlbulifud, kuid õppuseft haiguse pärast ošawõtta ei saa, kokku kõlbulifi 13 meest, ehk 56,52%, 4 tagawarawäelase kohta, kes järelwaatusete Tallinna sõjawäe haigemajasfe saadetud, on terwisline seisuford weel kindlaks tegemata ja ainult 6 tagawarawäelast, ehk 26,08% leiti teenistusse kõlbmatud olewat.

Riisuguse pealiskaudse ja hooletu teenistuse kohuste täitmise ja minu käskude ignoreerimise põhjuste selgitamises määran juurdluse Harjumaakonna ja Tallinna linna rahwawäe komisjoni tegemise kohta tagawarawäelaste läbiwaatamisel.

Ühtlasi hoiatan Rahwawäe ülemaid, kui komisjoni efi-mehi, pealiskaudse ja hooletu meeste läbiwaatamises eest.

A. Underkopp,
Sõjamineister.

Nr. 67.

Tallinnas, 16. weebuaril 1924 a.

(Korralduswalitus).

Wabariigi Walituse otsusega 13. weebuarist f. a. on Sõjamineistri abi kindralstaabi kindral-major Andres Parka terwislistel põhjustel lubatud kolmekuulisele puhkusele, wõimaldades temale sel ajal arstimist wäljamaal ja tema puhkuse kestusel nimetatud Sõjamineistri abi kohuste täitjaks kindralstaabi kindral-major Paul Pill, jättes tema peale ka Sõjawäe staabi ülema kohused.

Siendus: Riigisekretääri wahetiri nr. 303, 14. weebuarist f. a.

A. Underkopp,
Sõjamineister

Nr. 68.

Tallinnas, 16. weebruaril 1924 a.

(Korralduswalitsus).

Sõjawäe Staabi Korralduswalitsusest kapten Karl Waher, kes Wabariigi Walitsuse otsusega 8. weebruarist j. a. nimetatud Doompea lasi komandandi kohuste täitjaks, komandeeritakse Siseministeeriumi käsutusse, ilma sõjawäelise palgata, 11. weebruarist j. a. arwates.

A. Underkopp,
Sõjamineister.

Nr. 70.

Tallinnas, 18. weebruaril, 1924 a.

(Korralduswalitus).

Sõjainistri päewakäsuaga 19. jaanuarist j. a. nr. 28 Sw. Warustuswalitsuse ehituse ja korteri osakonnast koosseisude fitšendamise puhul teenistusest wabastatud eraisik inseneer Hans Bresinski on koha wabanemise tõttu samasse osakonda teenistusse edasi jäetud, mispärast lugeda Sõjainistri päewakäsi Nr. 28, j. a. tema teenistusest wabastamise kohta maksumušetaks.

Dien'dus: War. Wal. ülema ettekanne 10. II. j. a. Nr. 81.

P. Lill
Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 71.

Tallinnas, 19. weebruaril 1924 a.

(Sõjawäe Ringkonnakohtus)

§ 1.

Wabastan järgmised ohwitserid nende peale pandud Sõjawäe Ringkonnakohtu ajutiste liikmete kohustest 1-st märtsist s. a. arwates:

- 1) Kindralstaabi Walitsusest kapten Maide,
- 2) 10. jalawäe rügemendist kapten Mullas'e,
- 3) 10. jalawäe rügemendist kapten Feofanow'i,
- 4) Sw. ühendatud õpeasutusest kapten Kattas'e,
- 5) Lennuwäest kapten Abel'i,
- 6) Infeneri pataljonist leitnant Thar'i,
- 7) Sõjawäe Warustuswalitsusest al. kapten Kurrikoff'i.

Die ndus: Sõjainistri päewakäsk nr. 361 23 a.

§ 2.

Nimetan järgmised ohwitserid Sõjawäe Ringkonnakohtu ajutisteks liikmeteks 1-st märtsist s. a. arwates:

- 1) Sõjawäe ühendatud õpeasutusest kolonel Marder'i,
- 2) Korralduswalitsusest kolonel Kanep'i,
- 3) Sw. ühendatud õpeasutusest kapten Fõgi,
- 4) Sw. ühendatud õpeasutusest kapten Grauen'i,
- 5) Distiplinaar kompaniist kapten Thimm'i
- 6) 10. jalawäe rügemendist al. kapten Saar'e,
- 7) Sädetelegrafi kompaniist kapten Djaßon'i,
- 8) Läänemere laewast. diwisjonist wan. ltn. Martson'i,
- 9) Läänemere laewast. diwisj. wan. leitn. Gildemann'i,
- 10) Sõjawäe Warustuswalitsusest kapten Keier'i.

A. Underkopp,
Sõjainister.

Sõjainistri Räsu kirjad.

Nr. 72.

Tallinnas, 19. veebruaril 1924 a.

(Korraldusvalitus).

Lühikeste kuuude jooksul, mil minul võimalus oli sõjainiisteriiumi eesotsas seista, on meie kaitseväge korraldamises ja edasiwiimises mõndagi sammu edasi astunud. Wast on selle juures mõneski asjas puudusi olnud, wast on mitmelgi midagi ütelda, kuid kus midagi ei tehta, seal ei ole ka wigu ega murinat.

See töö oli võimalik aga kaitseväge enda ja minu lähemate kaastööliste kaasabil, mida tänuga meele tuletama pean.

Suur töö on aga alles ees. Põhipanewad sihtjooned on juba nii mõnedki kindlaks määratud. See töö peab tehtud saama, selleks peab olema tahtmist, arusaamist ja ühtlasi ka julgust. Täna sel päeval meie kaitseväge juhtimise eestotsast lahtudes soowin selleks tööks jõudu ja usun kindlasti, et ükski oma kätt tasku ei pane, et kaasa aidata uut ja paremat luua.

A. Underkopp,
Sõjainiister.

Mr. 73.

Tallinnas, 19. webruaril, 1924 a.

(Korralduswalitsus).

Olen Eesti Wabariigi Sõjamineisteriumi Wabariigi Walitsuse poolt nimetatud Sõjainistri kohuste täitjale, Siseminister Karl Einbund'ile üle annud.

A. Anderkopp,
Sõjamineister.

Mr. 74.

Tallinnas, 19. webruaril 1924 a.

(Korralduswalitsus).

Olen Eesti Wabariigi Sõjamineisteriumi endiselt Sõjainistrilt Ado Anderkopp'ilt üle wõtnud, kui Wabariigi Walitsuse otsusega 19. j. l. p. nimetatud Sõjainistri kohuste täitja.

Einbund,
Sõjainistri l. t.

Sõjainiistri Käsukirjad.

Nr. 76.

Tallinnas, 19. veebruaril 1924 a.

(Varustusvalitsus).

§ 1.

Uvaldan siinjuures käsitamiseks minu poolt 19 fkp. finnitatud ajutised juhtnõbrid ehitusprojektide ning tehniliste eelarwete läbiwaatamise ja finnitamise kohta.

§ 2.

Juhtnõbride §§ 1 ja 4 ettenähtud ehitusprojektide ja tehniliste eelarwete läbiwaatamise komisjoni koosseisu määran:
Eesistuja: Ehitus- ja korteri-osakonna ülem, insener Siisak.
Tema asetäitja sama osakonna ehitusjaoskonna ülem ins. Kapper.
Liikmed: W. W. Tehnikaosakonna ülema abi in. Saarm.
Merikindluste insener-mehaniik Strobel.
Sw.ühendatud õppeasutuste alaline lektor ins. Pappello.
Ehitus- ja korteri-osakonna joonistusbüroo ülem arhitekt Wladowski ja
sama osakonna ehitustööde juht, sõjawäe insener Solitšõnsky.

§ 3.

Komisjonil oma tegewust alata 1. märtsist j. a. arwates. Samast päewast lugeda maksuwetataks minu päewakäsi 1922a. nr. 76 ja 77.

A. Underkopp,
Sõjainiister.

A. Anderlopp,
Eõjamineister.

Ajutised juhtnõõrid

ehitusprojektide ning tehniliste eelarwete läbiwaatamise ning kinnitamise kohta.

§ 1 Ehitusprojektide, tehniliste eelarwete ning kõiksugu warustuswalitsuse Ehituse- ja korteriosakonna tööpiirkonda kuuluwate tähtsamate ehitus-tehniliste küsimuste läbiarutamiseks asutatahe nimetatud osakonna juures „Ehitusprojektide ning tehniliste eelarwete läbiwaatamise komisjon (lühendatult E. P. T. E. komisjon)“, kelle ülesandeks on:

- p. 1 Igaaastaste Eõjamineisteriumi ehituskawade kui ka uute ehitusraionide ning kindlustuspunktide üldkawade läbiwaatamine, diendamine ja heakskiitmine.
- p. 2 Uute ehituste, kapitaalumberehitus — ning parandustööde ja igasuguste teiste K.w. ehitusprojektide läbiwaatamine ning heakskiitmine.

Märkus: Kaitjeliste ehituste üldkawad, kui ka üfskite ehituste projektid tulewad enne nende läbiwaatamist tehnilisest küljest E. P. T. E. komisjonis läbiarutada sõjalise otstarbekohasuse seisukohast, kindralstaabi Walitsuse ülema poolt määratud komisjonis.

- p. 3 Tehniliste eelarwete ning aruannete läbiwaatamine, kui nende summa üle 250.000 marga on.

Märkus: Tehniliste eelarwete ja aruanete läbiwaatamine, kui nende summa alla 250.000, sünnib Ehituse- ja korteriosakonnas.

- p. 4 Igasuguste harilikudest ehitusreeglitest ja normidest kõrwalekalduumiste läbiwaatamine ja seisukoha wõtmine ning maksimate tööde normide tarwitamise seletamine ja täiendamine kohalistele oludele ning töökaitse seadustele wastawalt.

p. 5 Ehitustööde väljaandmise üldtingimiste kui ka ehitusmaterjalide ja tööde vastuvõtmise tehniliste tingimiste läbiwaatamine.

p. 6 Tehniliste töönoruide ülesseadmine kunstitööde ja teiste ijaaraliste juhtumiste jaoks.

p. 7 Kõigi teiste küsimuste arutamine, mis Ehituse- ja Korteri- osakonna ülem, ehk keegi tema ülematest komisjonile läbiarutamiseks ehk otjustamiseks ette paneb.

§ 2. Ettepannud projektide ja tehniliste eelarwete läbiwaatamist ning kontrolleerimisi toimetatakse E. P. T. E. komisjoni poolt S. S. R. r. XVIII § 166 nõuetele wastawalt.

Dma ülesande teostamisel on komisjonil õigus projektides ja eelarwetes tarwilisi muudatusi ja parandusi teha ning tarwiduse korral asjaosalistelt täiendawaid andmeid ja seletusi nõuda.

Eelarwetes tehtud paranduste eest wastutab komisjoni liige ehk eriteadlane, kes neid läbiwaadanud.

§ 3. Ülalnimetatud korras ning riigikontrolli poolt läbiwaadatud projektid ja eelarwed kinnitatakse järgmiselt:

p. 1 Kõik ehituste üldkavad ning uute ehituste, kapitaal ümberehitus- ja parandustööde projektid — Sõjanõukogu poolt;

p. 2 Ehituste tehnilised eelarwed ja aruanded Ehituse- ja Korteri osakonna ülema poolt.

Märkus: Juhtumisel, kui tehnilise eelarwe summa üle 10% kinnitatud projektile juurdelisatud kulu arwestusest kõrgem on — esitatakse eelarwe Sõjanõukogule kinnitamiseks.

§ 4. E. P. T. E. komisjon seisab koos eesistujast, alalistest ja nõuandjatest liikmetest.

Komisjoni eesistujaks on Ehituse- ja Korteri osakonna ülem ehk tema asetäitja ja alalisteks liigeteks neli eriteadlast, ministeeriumi koosseisust Sõjaministri määramise järele.

Nõuandjateks liigeteks on wäeosa ehk asutuse esitaja, kelle tarwis ehitus määratud.

Komisjoni istumisele kutsutakse eesistuja arandgemise järele ka teist isituid, kui nende arvamised eriküsimuste arutamisel kasulikud võivad olla.

Komisjoni otsus loetakse seaduslikuks eesistuja ning kahe liikme küsimuse arutamisest osavõttel.

Kõik arutusele tulevad küsimused otsustatakse lihtsa häälteenamusega. Arvamiste lahkumisel esitatakse kinnitusele ühes komisjoni otsusega ka motiiveeritud isearvamised.

Komisjoni otsused kantakse protokollide näol selleks fikseeritud päewaraamatusse ning kirjutatakse kõikide istumisest osavõtjate poolt alla.

Asjaajamine sünnib Ehitus- ja Korteriõsajonnas. Komisjoni sekretääri kohuseid täidab selle õsajonna asjaajaja.

Märkus: Väeosa esitaja puudumine ei ole takistuseks komitee töödele. Esitaja kutsumine istumisele jääb ära, kui väeosa ülema seisukoht arutusele tulewa küsimuse kohta esitisele juurde on lisatud.

L. Rotberg,

Kolonel

Sw. Warustuse Walitjuse ülem.

P. Siisak

Inžener,

Sw. Ehit. ja Kort. osak. ülem.

Nr. 77.

Tallinnas, 19. veebruaril 1924 a.

(Sõjaväe Staabi Kantselei).

Kindralstaabi Valitsuse IV. osakonna geodeesisti Adam Vermet'i lugeda Kindralstaabi Valitsuse magneetilise teodoliidi mõrblemiseks komandeeritaks Potsdami Observatooriumi juure Sakamaale, 10-st veebruarist s. a.

Diendus: IV. osakonna ülema ettelanne 10. II. 1924 a. nr. 33 — Kindralstaabi ülema ääremärkusega.

P. PII,

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 78.

Tallinnas, 19. veebruaril 1924. a.

(Sõjaväe Staabi Kantselei).

Ajutiselt Sõjaväe Varustusvalitsuse Sõjariistade osakonna juure komandeeritud 2-se välja suurtükiväe ritgemendi väljapatarei nr. 4-da vanemat ohvitseri, nooremleitnant Umwelt'i ja käsikõjariistade ladu tehniker Hand'i lugeda Sõjainisteesriumi ülesandel komandeeritaks Poolamaale, 3-st detsembrist 1923. a kuni 6-ma veebruarini s. a.

Diendus: Ettetirjutus 29. XI. 1923 a. nr. 375 ja Sw. Varustusvalitsuse ettelanne 14. II 1924 a. nr. 515.

P. PII,

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest

Sõjainistri käskiri.

Nr. 79.

Tallinnas, 20. weebruaril 1924 a.

(Korraldusvalitus).

Wabariigi iseseiswuse tuuendal aastapäewal 24. webruaril j. a. käsin kõikides Wabariigi linnades ja kohtades, kus asuwad sõjawäe osad, pidada sõjawägede paraadisid. Neis linnades, kus asuwad diviisi staabid, paraadisid korraldada diviisi ülematel, teistes kohtades — kohalikuldel garnisoni ülematel. Paraadidest oja wõtta võimalikult kõikidel garnisonides asuwatel wäeosadel täies koosfeisus.

P. Sill,

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Sõjaministri Käsukirjad.

Nr. 80.

Tallinnas, 22. veebruaril 1924 a.

(Kindralstaabi Valitsus).

Lähemal ajal pannaise maksma kaitseväe osade ja asutuste uued koosseisud. Võrreldes endistega on mõned koosseisud kokku tõmmatud, teised aga suurendatud. Mõned osad ja asutused on ka juurde loodud.

Uute koosseisude mašmapanemisega on ettenäha kohtadelt vabastamisi, uutele kohtadele määramisi ning ümberpaigutamisi ühe koha pealt teise peale. On tähtis, et iga ohvitser, ametnik ja erasil oleks kohal, kus võib kõige rohkem kasu tuua. Sellepärast käsin väeosade ja asutuste ülematel juba nüüd kaalumise alla võtta, keda tuleb vabastada, keda uuele kohale määrata ja keda ümberpaigutada. Mõõduandmaks sellejuures olgu vilumus teenistuses ja attestatsioon. Ühede ja samade omadustega isikute keskest tuleb kohtadele valida ja jätta neid, kes teenistusse astuvad Vabadussõja ajal ehk kes üldse kauemalt kaitseväes teeninud.

Teateid muudatuste kohta koosseisudes võib saada Kindralstaabi Valitsuse I-sekt osakonnast, kuhu võivad pöörata: Tallinnas asuvad väeosad ja asutused — vahendita; I, II ja III-as diviisides — diviisi staapide kaudu, milledest komandeerida inspektori adjutantid Kindralstaabi Valitsusse õienduste saamiseks kõikide diviisi koosseisu kuuluvate osade ja asutuste kohta.

Siubund.
Sõjaministri I. t.

Mr. 81.

Tallinnas, 22. veebruaril 1924 a.

(Kindralstaabi Valitsus).

Iga aasta korduvad juhtumised, kus noored sõdurid, ilmudes väeosadesse, ei saa hoolsa ja sooja vastuvõtmise osaliseks. Mõnedes väeosades paigutatakse noored kütmata ruumidesse. Magamise asemel ei ole korrast. Puuduvad mõnikord ka magamispesu ja korralt riidewarustus.

Seian, et väeosade ülemad, kus sarnased nähtused esile tulevad, ja ka warustusala juhtivad isikud ei suuda küllalt hinnata esimeste teenistuspäevade muljete tähtsust noorsõduri hingeelus, ehk küll peaks selge olema, et hooletus, ükskõiksus ja ülekohtus mõjuvad väga mahajurutult noorte meeleolu peale. Raitseväe teenistus ei tohi olla karm ja hoolimatu kasarmu elu. Meie ei või pakkuda sõduritele rikkalikku warustust ja toitu ning lähedaid elutingimisi, sest seda ei luba veel noore Wabariigi majandusline seisukord. Kuid väeosade ülemad võivad ka oma vastutulelikkusega, hooldamisega ja südamisoojusega sõduri kasarmus viibimise aega kaunistada. Näituseks võib selles mõttes tuua 3. üksiku pataljoni, kus tänawu noori sõdureid võeti vastu muusikaga, mahutati soojaksõvetud ja puhastatud ruumidesse ning kus ka warustuse peale õigel ajal oli mõeldud.

Nõuan, et diviiside ülemad ja Warustuse Valitsuse ülem rohkem süveneks igapäevasesse sõduri elusse, et õigel ajal ja kohal ja vastawate abinõudega kõrvaldada wäärnähtusi, mis tõnestawad raitseväe meeleolu.

Stubund.

Sõjaministri l. t.

Sõjainistri Käsukirjad.

Nr. 82.

Tallinnas, 22. veebruaril 1924 a.

(Korralduswalitus).

Sõjainistri abi kindralstaabi kindral-major Larfa kandis ette, et tema on Wabariigi Walitsuse otsuse põhjal 13. veebruarist j. a. oma kohused kindralstaabi kindral-major Piltile üle annud ja lubatud puhkusele läinud, 20. veebruarist j. a. arwates.

Diendus: kindralstaabi kindral-major Larfa ettekanne 19. 2. 24 a.

Sinbund,

Sõjainistri k. t.

Nr. 83.

Tallinnas, 22. veebruaril 1924 a.

(Korralduswalitus).

Satala partisaanide ülituult pataljonist Järwa maakonna rahwawäe ülema ajutiseks kohuste täitjaks nimetatud leitnant Aleksander Pärtel komandeeritakse tagasi oma wäeosasse, 5. veebruarist j. a. arwates.

Diendus: Sõjainistri päewaläht nr. 526 23 a. ja Sõjawäe Ringkonna Staabi ülema wahetiri nr. 2225 23 a.—
15. 2. 24 a.

P. Pilt,

Kindralstaabi kindral-major,
Sõjainistri eest.

Mr. 84.

Tallinnas, 22. weebbruaril 1924 a.

(Korralduswalitsus).

Sõjainiistri päewa käsuga nr. 31 j. a. tarwitusele wõetud „Riigiasutuste asjaajamise juhtnõbrid“ ei leia täiel määral täitmist. Nii, näituseks, kirjutatakse resolutsioonid kirja teksti peale sedawõrd segaselt, et neid lugeda ei saa. Peale selle on resolutsioonid puudulikud ja kuupäewadega warustamata, mille tõttu raske on kirjawahetuse käiku jälgida; puuduwad ka pikema kirjawahetuse jaoks resolutsioonilehed jne.

Ülemaltähendatud puuduste kõrwaldamiseks käsin täpselt „Riigiasutuste asjaajamise juhtnõbridest“ kinni pidada.

P. VIII,

Rindralstaabi Rindral-majoor,

Sõjainiistri eest.

Mr. 86.

Tallinnas, 26. weebbruaril 1924 a.

(Korralduswalitsus).

Ujutiselt kuni wastawa seadluse maksmapanemiseni määran ära kaitsewäe muusika inspektori ja orkestrijuhtide õigused ja kohused järgmiselt:

1. Muusika inspektor.

1. Kaitsewäe muusika inspektor allub Korralduswalitsuse ülemale.

2. Kaitsewäe muusika inspektor omab ükshü wäeosa ülema õigused ja kohused. Temale alluwad muusikaasjanduse alal kõik kaitsewäe orkestrid ning signalistid wäeosades.

3. Kaitsewäe muusika inspektori ülesandeks on hoolitseda, et kaitsewäe orkestrid seisaks muusikaliselt wastawal kõrgusel.

4. Mooséfantide vastuõõtmine orkestrisje, samuti nende teenistusest wabastamine distsiplinaarkorras wõib siindida ainult muusika inspektori nõusolekul.

5. Paraadidel ja tseremoniidel, kus faks ehk rõhkem orkestrit ühendatult esinewad, on muusika inspektor kohustatud isiklikult ühendatud orkestrit juhtima.

II. Orkestrijuhht.

6. Orkestrijuhht allub administratiiviselt wäeosa ülemale, ning omal erialal ühtlasi muusika inspektorile.

7. Orkestrijuhht on orkestri suhtes orkestri meeskonna wäehenditu ülem, kompanii ülema õiguste ja kohustega. Temale alluwad omal erialal ka kõik wäeosa signalistid.

8. Orkestrijuhi eritülesanne on anda orkestri meeskonnale ja wäeosa signalistidele wastaw muusikaline haridus.

9 Orkestrijuhi lähemaks abilisiks on orkestri waltweebel, kes orkestrijuhi äraolekul tema aset täidab.

10. Orkestrijuhht on kohustatud isiklikult orkestrit juhtima kõigil paraadidel ja muudel ametlikudel esitustel.

Märkus: Sõjaministri päewakäsu nr. 429—16. juulist 1921 a., nr. 749—28. detsembrist 1921 a. ja nr. 236—29. maist 1922 a. jääwad endiselt maksma.

Sinbund.
Sõjaministri k. t.

Sõjainistri Käsu kirjad.

Nr. 85.

Tallinnas, 22. veebruaril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

2. soomusrongide rügemendist alam-kapten Karl Riigom
komandeeritakse Tehniliste vägede Inspektori käsutusse, 9.
vebruarist s. a. arvates.

Siendus: Tehniliste vägede Inspektori vahetiri nr. 78,
9. 2. s. a.

P. ELL,

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 87.

Tallinnas, 26. veebruaril 1924. a.

(Sõjaväe Staabi Kantselei).

Luban 1924 a. jooksul puhkust anda ohvitseridele,
ametnikkudele, üleajateenijatele sõduritele ja eraisikutele, kes wa-
hetpidamata riigiteenistuses olnud: 1) vähemalt aasta — kuni
2 nädalani ja 2) vähemalt 2 aastat — kuni 1 kuuni, tingi-
misega, et jooksew töö selle all ei kannataks.

Puhkusele lastmine peab sündima sõjaväesutuste ja wäe-
osade ülemate korraldusel ja äranägemise järele.

Ajateenijaid sõdureid lasta puhkusele Sõjaminiistri päewa-
käsus 25. nowembrist 1920 a. nr. 1147 ettenähtud korras.

Puhkuseleminejatele sõjaväelastele võib puhkuse aja eest
palga ette maksta.

M l u s : Wabariigi Walitsuse otsus 15. weebruarist 1924 a.

Sinbund,
Sõjaminiistri t. t.

Sõjainistri käskiri.

Nr. 88.

Tallinnas, 28. veebruaril 1924 a.

(Korralduswalitus).

Minu päewakäsu nr. 339 — 1923 a. täiendamiseks panen sõdurite waba aja kasutamise kohta maksma alljärgnema korra.

See kord astub sisse määrustiku §§ 327, 328, 329 ja 333 asemele kõigis maa- ja lennuwäe osades ja neis meriwäe osades, mis asuwad maal.

1. Sõdurite wäljalasimine kurni õhtuse loenduseni.

1. Kõik reamehed, kapralid ja ajateenijad allohvitserid wamad õiguse lahtuda oma wäeosa asukohast kurni kella 20³/₄ — üripäewadel peale päewaste õppuste lõppu ja pühapäewadel pärast lõunasööki:

a) kui nad wabad on kõigist töö- ja teenistustoimkondadest toimkonnalehe põhjal;

b) kui nad wäeosa sissejääs elus ettenähtud kohustused (relwade puhastamine, warustuse korraldamine, loomade eest hoolitsemine ja muud jooksivad tööd) peale õppuste lõppu on täitnud;

c) kui neile pole kohuseks tehtud osa wõtta wabal ajal korraldatawatest loengutest, harjutustest, etendustest jne., mille ülesandeks on waimlise ja kehalise kultuuri arendamine;

- d) kui wäeosa ülema korraldusel ei ole erakorralistel vajadustel ajutiselt üldse keelatud wäeosa piirkonnast lahkuda;
- e) kui nad ei kuulu karistute liiki

Märkus 1. Wäeosa asukoha piiridesse loetakse wäeosa eluruumid ja muud igapäewaseks tarvitamiseks ettenähtud kõrvalised ruumid, samuti ka kasarmu õue. Asukoha piirid määrab täpselt kindlaks diviisi ülem.

Märkus 2. Kõik toimkonnad peavad olema käesolewa päewa peale hiljemalt kella 17 kindlaks määratud ja toimkonnalehte kantud. Rühma ülemad (ohwitserid) on kohustatud vähemalt üks kord nädalas ja kompanii ülemad vähemalt üks kord kuus kontrollerima toimkonnalehti, oma allkirjaga seda kinnitades.

2. Kõik üsfitult väljaminewad sõdurid ja allohwitserid peavad määratud wormi järele korralduselt ja puhtalt riides olema. Nad on kohustatud enne lahtumist oma wäeosa asukohast registreeruma oma kompanii wõi kompaniile wastawa ükjuse korrapidaja juures, ettenäidates oma isikutunnistuse.

Ülemaltähendatud korrapidaja walwab, et väljaminejad oleksid wormi järele ja puhtalt riides ja et nad ei wiiks wälja keelatud asju. Ta registreerib nad wäljalastute raamatusse (Sisemäärustiku lisa 19). Kui wäljalastu selle paragrahwi nõuetele ei wasta, stis esitab tema weltweeblike.

Üleajateenijad wõiwad lahkuda korralikkudes priiriietes.

Tagasitulejad on kohustatud wiibimata ilmuma kompanii korrapidajale wõi sellele wastawale isikule. Wiimane waatab tagasituleja üle ja märgib raamatusse tagasituleku aja Kõikidest mitte kaines olekus ilmunutest ja keelatud asju (jaowastawad joogid ja teised asjad, mida ei tohi hoida ega laiali laotada kasarmus) kaasatoojatest kannab ette weltweeblike.

3. Punktidest 1 ja 2 ettenähtud tingimustel wõiwad reamehed, kapralid ja allohwitserid lahkuda wäeosa asukoha piiridest pühapäewadel ja pühadel kella 8 tunni lõunasöögini ja pärast lõunasööki tunni kella 20³/₄.

Märkus. Ürajäämiseks lõuna- ja õhtusöögilt (s. e. wäljajäämiseks hommikust kuni õhtuse loenduseni) on tar-

wilit weltweebli luba, küsides seda eelmisel päewal mitte hiljem hommikuste õppuste lõppu. Terweks päewaks wäljajäämiseks lubasaamute peale toitu ei walmistata.

4. Noorsõdurid enne reameheks ülendamisist woiwad weltweebli loaga lahutada oma wäeosa piirkonnast kunni õhtuse loenduseni, üksiku wäeosa ülema poolt kindlaks määratud päewadel ja tundidel; wälja minnes ja tagasi tulles peawad noorsõdurid ilmuma oma wahetule ülemale ja kompanii korrapidajale ehk sellele wastawale isikule.

II. Wäljalaskmine õppuste ja tööde wahetundidel.

5. Lahutada wäeosa asukohta piiridest õppuste ja tööde wahetundidel võib äärmise vajaduse korral lubada weltweebel, selle tingimusega, et wäljalubatu oleks tagasi weerand tundi enne õppuste või tööde algust. Wälja minnes ja tagasi tulles peawad wäljalubatud ilmuma oma wahetule ülemale ja kompanii korrapidajale ehk sellele wastawale isikule.

III. Wäljalubamine hilise ajani ja öösel.

6. Wäljalubamisest hilise ajani ja öösel, samuti kui lühiteajalist puhkust, ei ole kellegil õigus nõuda, sest see on taju korraliku teenistuse kohuste täitmise cest ajateenijatele, kui seda teenistuse huwid wõimaldawad. Seda wäljalaskmise luba ei tohi anda alaliselt või teatawa aja jooksul, waid iga korra peale eraldi.

Kompanii ülemal on õigus wälja lubada teenistusest wabal ajal:

a) kunni kella 1 öösel, kui järgmisel päewal on õppused; erakorralistel juhtumistel, tungiwa vajaduse korral, mis täielikult põhjendatud, ka kunni hommikuste õppuste alguseni, kandes sellest ette pataljoni ülemale;

b) hiljemaks kui kella 1 öösel ja ühe öö peale, kui wäljalubatu on järgmisel päewal waba õppusest ja tolmkondadest, kusjuures selle wäljalubamise aeg ei tohi kesta üle 36 tunni.

7. Hilise ajani ja võtets wäljalubatud saawad oma wahetu ülema käest kompanii ülema poolt allakirjutatud ja kompanii pitsatiga kinnitatud wõluba (Sisemäärustiku lisa nr. 17, mida nad on kohustatud wälja minnes kompanii korrapidaja eht wastawa isiku juures registreerides ette näitama ja tagasi tulles temale ära andma.

IV. Üleajateenijate wäljalasimine.

8. Üleajateenijatel on õigus pärast kõiwide teenistuskohuste täitmist wabal ajal lahkuda oma wäeosa asukohast nii enne kui ka pärast õhtust loendust, kofku wahetpidamata mitte kauemaks kui 12 tunniks. Oma asetäitjaks määramad weltweebliid ühe rühma-allohwitseridest, rühma allohwitserid — ühe oma jao-ülematest ja jaoülemad ühe rühma ülema poolt asetäitjaks ettenähtud meestest. Asetäitjal ei ole õigust lahkuda ega määrata ise omale asetäitjat.

Wäljajäämist rohkem kui 12 tunniks lubab kompanii ülem.

9. Üleajateenijatele antakse wäljaminemiseks kompanii ülema poolt alaline wõluba.

Wälja minnes ja tagasi tulles on nemad kohustatud registreeruma kompanii korrapidaja juures, wäljamineku juures ära tähendades, kui kauaks nemad lahkuwad.

10. Kendes üksustes, mis ei wasta kompanii organisatsioonile, määrab üleajateenijate wäljalasimise korra kindlaks wäeosa ülem analoogiliselt eelmistele reeglitele.

V. Üksikute kaitsewäelaste ülespidamine wäljaspool wäeosa asukoha piirist.

11. Iga kaitsewäelane peab alati puhtalt ja korralikult ettenähtud wormi järele riides ja kaine olema, nagu see kohane Eesti kaitsewäelase kõrgele kutsale.

12. Wiibides awalikus kohas, peawad kaitsewäelased end ülespidama oma kutsale ja isamaakaitsejale omase wäärilikkusega, andes kaaskodanikkudele eeskuju seaduse austamises ja awalikkudes

kohtades maksimate määruste täitmisel; nemad peawad wiisakad olema kõikide ja iseäranis aupakklikud ja wastutulelikud wanemate inimeste ja naisterahwaste wastu.

Nemad ei tohi segada end tülidesse, osa wõtta kogumistest, määratsemistest ega üldise mingisugusest korrariikumisest. Kui aga mõni awaliku korrahoidja ametnik (politsei ja teised) pöördub oma kohuste täitmisel nende poole kaasabi saamiseks, siis peawad nad seda andma.

Iga kaitsewäelane peab eemale jääma niisugustest kohtadest ja asutustest, milles wiibimine ei ole kohane kaitsewäelase aumõistele.

13. Igal ajal ja igas olukorras peab waljusti finni peetama distsipliini wälimistest awalduwormidest. Sõjawäeliseft laswatusest, distsipliinist ja sõjalisest waimust annab tunnistust iga üksitu kaitsewäelase korralik wäljanägemine, weendumud ja enesekindlad liigutused, wäärilik ja aus ülespidamine, alluwate ja nooremate poolt aupakkikuse awaldamine ülemate ja wanemate wastu ning ülemate ja wanemate lugupidaw, korrektne ja wäärilik ülesastumine alluwate ja nooremate wastu, kes ühes ülematega ja wanematega on wõtnud oma peale kohustuse kaitsta isamaa au ja rippumatust.

Iga kaitsewäelane peab meeles pidama, et tema järele ei otjusta üldine arwamine mitte ainult temast enesest, tema wäeosast, waid terwest kaitsewäest, mille wormi tema kannab. Au— ja kohustunne kohustab igat Eesti kaitsewäelast eemale hoidma kõigist karistatawaisft tegudest, samuti kohustub eeskujuliku eluwiisiga ja puhtsüdamliku kohusetäitmisega kaasa aitama kaitsewäe hea kuulsuse alalhoidmiseks kodu- ja wäljamaal.

VI. Järewalwe kaitsewäelaste üle wäljaspool oma wäeosa asukohta.

14. Üldise distsipliini täitmise järele walwawad mitte ainult garnisonide ülemad. (Garn. määr. § 8 p. 1), koman— dandid (Garn. määr. § 18 p. 1 ja § 28) ja kaitsewäe poliit— seilised orgaanid, waid ka kõik ülemad.

15. Iga wanem on kindlasti kohustatud kaasa aitama üldise distsipliini alalhoidmiseks ja awalikuks tegema kõigi nende suhtes nooremate üleastumised distsipliini nõuetest ja awalikkudes kohtades maksuast korrast, tarwitades distsipliini rikkumise talistamiseks ja korratuste lõpetamiseks abinõusid, mis ettenähtud Sisemäär. § 14 ja Distsipl. määr. § 51.

Igasugune lõtvus wanema poolt sellel alal on teenistuskooste ja oma võimu täitmata jätmine.

Selleaga kaotab oma maksuuse Sõjainistri pmf. nr.764—
1920 a.

Einbund,
Sõjainistri k. t.

Sõjainistri Käskkirjad.

Nr. 89.

Tallinnas, 28. veebruaril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

1. jalaväe rügemendist sanitäär nooremleitnant Leonhard Pääsuke komandeeritakse Tartu Ülikooli Bakterioloogia Instituudi juure ettevõtmistamiseks sõjaväe bakterioloogi kutsele, 1. märtsist s. a. arvates.

Diendus: Sõjaväe termishoiuvalitsuse ülema ettekanne nr. 787, 15. II. 14 a.

P. VII,

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 90.

Tallinnas, 24. veebruaril 1924 a.

(Varustusvalitsus).

Minu käskkirja 25. jaanuarist s. a. nr. 37 osaliseks muutmiseks käsin kaeru väljaanda ühe hobuse peale päevas: 1) Suurtükiwäe laagri ja poligooni ehituse töödele komandeeritutele hobustele 1. märtsist kuni 15. aprillini s. a. — $5\frac{1}{2}$ kg., ja hobusemoonaraha normide tabelis (lisa Sõmini pmf. 1923 a. nr.

572) ettenähtud ümarguseks tehtud raha normi 1 flg. kaera hinna võrra (14 n. 64 p.) suurendada; 2) Dpeesladroni remont hobustele (42 hob.) 1. märtsist kuni 1-se maini s. a.— 4,5 flg.

Alus: Seadlus Raitsewäe toitlustamise kohta raha ajal Tabel nr. 2 peat. 1, §§ 3 ja 4.

P. Siu,
Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Mr. 91.

Tallinnas, 1. märtsil 1924 a.
(Sõja Kingkonnakohtus).

Endise piirivalwe Walga jaostonna ülema kolonel-leitnant Arnold Hinnom'i süüdistusasjade S. N. S. §§ 232 ja 3 p. I, 239 ja S. N. S. § 176 j. l. järele arutamiseks määran S. Ap. S. § 42 põhjal Sõja Kingkonnakohtu ajutisteks liikmeteks:

- 1) 2-se suurliikwäe rügemendi ülema kolonel Feofanow'i,
 - 2) 3-da üffitu jalawäe pataljoni ülema kolonel-leitnant
- Trossi,
- 3) 2-se jalawäe rügemendi ülema kolonel Binding'i.

Sinbund,
Sõjainistri l. t.

Sõjainistri Käskkirjad.

Nr. 90-a.

Tallinnas, 29. veebruaril 1924 a.

(Kindralstaabi Valitsus).

1923/24 õppeaastaks kõrgemate sõjaliste kursuste õpejõududeks kinnitatud professor Piip ja härra Oras, kes loengute andmise lõpetanud, vabastan kohustusest — esimese 1. detsembrist ja teise 1. novembrist 1923 a. arvates.

Diendus: Sõjainistri päevakäst nr. 462 — 1923 a.

P. VIII

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 90-b.

Tallinnas, 29. veebruaril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Käesoleval aastal kaitseväeteenistusse kutsutute hulgas on veel suur protsent noori, kes riigikeelt ei valda.

Käsin minu päevakäsu nr. 172 — 5. maist 1923 a. järele väeosjade ja asutuste ülemaid nimetatud noortele keele, lugemise ja kirjutamise ärastõppimiseks eriti õppusi korraldada.

P. VIII,

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Wea parandus.

Sõjainistri käsikirjas 1. märtsist 1924 a. nr. 92 kahelkandamas reas on trükitud: „mis tehtud kohtu poolt ja wäeosa ülema kaudu tagawarawäelase kohta täitmisele pööratud tema teenistusajal“, peab aga olema: „mis wäeosa ülema kaudu tagawarawäelase kohta täitmisele pööratud tema teenistusajal.

F. Birthan.

Sw. St. Kantsleji sekretäär.

Mr. 92.

Tallinnas, 1. märtsil 1924 a.

(Sõjaväe prokuratuur).

Urvesse wõttes wäeosjadesst tulnud järelpärimisi tagawarawäelaste kohta wäeosa ülema kaudu täitmisele pööratud kohtuotsuse täitmise asjus, seletan üldiselt juhtnööriks:

Tagawarawäelaste kohta, kes Riigikogu poolt 4. detsembril 1923 a. wastuwõetud seaduse põhjal (R. L. nr. 145—1923 a.) lühikeseajalise teenistusse kutsutud, ei tule otskohesele täitmisele pöörata enne tagawarawäelaste teenistussaja lõppu kohtuotsused, mis tehtud kohtu poolt ja wäeosa ülema kaudu tagawarawäelase kohta täitmisele pööratud tema teenistussajal. Wäeosa ülem saab need otsused peale tagawarawäelase teenistussaja lõppu täitmisele wastawatele kodanlistele riigiasutustele.

Otskohesele täitmisele tulewad pöörata ainult need kohtuotsused, kus karistus määratud ühes kõigi iseäraliste või kõigi õiguste kaotamisega ja süüdimõistetud tuleb ühes otsuse täitmisele pööramisega sõjaväeteenistusest wäljajätta.

Sõjakohtud, määrates karistust tagawarawäelastele, kes lühikeseajalise teenistusse kutsutud, peawad määratud karistuse ümberarwama wastawa kodanlise karistuse peale ja täidetud saab otsus peale tagawarawäelase teenistuse lõppu kodanliste asutuste kaudu.

B. Sill,

Rindralstaabi Rindral-majoor,
Sõjainiistri eest.

Sõjainistri Käsukiri.

Nr. 93.

Tallinnas, 1. märtsil 1924 a.

(Sõjaväe Ringkonnatohus)

§ 1.

Alalisväe ohvitseride kursustele komandeerimise tõttu wabastan Sõja Ringkonnakohtu ajutise liikme kohuste täitmiseft 1-ft j. t. päewast:

- 1) 1-ft suurüükiväe rügemendist kapten Borkmann'i,
- 2) 1-ft jalaväe rügemendist kapten Leiburg'i.

Siendus: Sõjainistri päewakäsud nr.nr. 351/1923 a. ja 348/1922 a.

§ 2.

Nimetan 1-ft jalaväe rügemendist kapten Kemmel'i Sõja Ringkonnakohtu ajutiseks liikmeks 1-ft märtsist j. a. arwates.

Siendus: 1-se jalaväe rügemendi ülema ettekanne nr. 107.

Sinbund,
Sõjainistri k. t.

Sõjainistri käskiri.

Nr. 94.

Tallinnas, 1. märtsil 1924 a.

(Korralduswalitus).

Sõjawäe warustuswalitfufe ülema tehnilist abi kolonel-leitnant Burwikow'i lugeda Inglismaalt komandeerimiselt tagasi jõudnuks ja oma kohuste täitmisele asunuks, 23. weebruarist f. a. arwates.

Tema asetäitjal insener Sommer'il oma otsekoheste kohuste täitmisele asuda, samast kuupäewast arwates.

Diendus: Sõjainistri käskiri nr. 41 — f. a. ja Sõjawäe warustuswalitfufe ülema pealkiri nr. 5460 — 23 a., 25. 2. f. a.

B. Ell
Rindralstaabi Rindral-major,
Sõjainistri eest.

Sõjainistri Käsu kirjad.

Nr. 95.

Tallinnas, 3. märtsil 1924 a.

(Korraldusvalitus).

Tallinna sõjaväe haigemajaft sanitäär-kapten Konstantin Karo komandeeritakse Tartu Ülikooli juure sõjaväe assistendiks, 1. märtsist j. a. arvates.

Siendus: Sõjaväe termishoiu valituse ülema whf. Nr. 892, 21. II. 24 a.

P. VIII

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 96.

Tallinnas, 4. märtsil 1924 a.

(Korraldusvalitus).

Riigikogu poolt 4. detsembril 1923 a. vastuvõetud seaduse (R. L. 1923 a. Nr. 145) § 1 põhjal õppusele kutsutud tagawarawäelased wabastada teenistusest 10. mail j. a.

Wabastawatele tagawarawäelastele walmistada wäesfades wabastamise tunnistused ühes eksemplaaris, mis neile äramineku eel lätte anda, neid kohustades elukohta jõudes kolme päewa jooksul ennast registreerima, linnades — politseijaoskondades,

maal — alevi või wallawalitsuses. Wabastamise tunnistuste esimesse ritta, peale wäeosa nimetus, teha märkuse: „Õppusel olnud 15. jaanuarist kuni 10. maini 1924 a.“ ja kolmandas reas peale sõjawäelise eriala äratähendada, kas kaitsewäelane rivi või riwitu teenistusse kõlbulik ja wiimasel juhtumisel misjuguise § põhjal.

Teenistusest wabastatawaid tagawarawäelasi warustada sõogirahaga Riigi Teatajas 1923 a. Nr. 61 awaldatud seadluse § 35 märkuse põhjal kaitsewäe toidustamise kohta rahujal.

Peale tagawarawäelaste õppuselt wabastamist teha nende teenistuslehtedesse märkus õppusel olemise aja kohta, millal ja mis Nr. all wabastamise tunnistus wäljaantud, ja teenistuslehed wiibimata selle maadonna rahwawäe ülemale saata, kellelt nad saadud.

Rahwawäe ülematel kanda teenistuslehed wastawatesse tähestikkudesse, millede 3. lahtrisse oma allkirjaga märkus teha: „Õppusel olnud 15. jaanuarist kuni 10. maini 1924 a.“

Tagawarawäelased, kes õppusele pärast määratud aega, see on 15. jaanuari 1924 a. ilmused, on kohustatud aega, mis nemad hiljaks jäid, tagant järele ärateenima, nii et üldine õppuse aeg 3 kuud 25 päewa kestaiks.

Tagawarawäelased, kes mitmesugusel põhjusel 1. juulits. a. õppusele saatmata jäänud, saata õppusele ühes järgumiste aastakäitjude noorsõduritega, kuni kõik kutse alla kuuluwad tagawarawäelased õppuse läbi teinud.

Einbund

Sõjaministri k. t.

Nr. 97.

Tallinnas, 5. märtsil 1924 a.

(Korralduswalitsus).

Õppusel olewaid tagawarawäelasi, kes sõjawäe arstlike komisjonide otsuse põhjal terwise parandamiseks pikaajalist

puhkust tarvitavad, lasta puhkusele üldisel alusel ajateenijatega (Sõjavägede Ülemjuhataja päevakäsi 1919 a. Nr. 403). Peale puhkuseaja lõppu saata väeosadesse oma aega ära-teenima.

P. VIII

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 98.

Tallinnas, 4. märtsil 1924 a.

(Sõjaväe Termishoiu Walitsus).

Gelolewaks suwileks hooajaks käsen 1. juunist j. a. Narwa-Jõesuus 1. diviisi laatsareti osakonna sanatooriumi awada — 20 woodiga.

Sanatoorium wõimaldab rawitsemist ainult sõjaväelastele.

Kõik tarwilikud korraldused teha Sõjaväe Termishoiu Walitsuse Ülemal, kellel sanatooriumi awamisest minule ettekanda.

Einbund

Sõjainistri k. t.

Nr. 99.

Tallinnas, 4. märtsil 1924 a.

(Korralduswalitsus).

1 diviisi laatsareti asjaajaja lohuuste täitja eraisik Mel-
sander Luumann wabastatakse teenistusest koosseisude kitsen-
damise tõttu, 1. märtsist j. a. arwates.

Siendus: Sõjainistri päewakäsk Nr. 14 — 23 a.
ja Sõjamäe terwishoiu walitsuse ülema whk. Nr. 828, 18.
ll. f.⁴a.

Sinbund
Sõjainistri k. t.

Nr. 100.

Tallinnas, 5. märtsil 1924 a.

(Korralduswalitsus).

Wiimasel ajal korduvad sagedased juhtumised, et wäe-
osades noorte õppustel, iseäranis lasteharjutustel kaitsewäelased
õnnetute juhtumiste tõttu kas raskesti wigastada wõi surma-
saamad.

Sellest peab järeldama, et wäeosade ülemad õnnetute
juhtumiste ärahoidmiseks kõiki ettewaatusabinõusid tarwitusele
ei wõta.

Käsin wäeosade ülematel kaitsewäelaste õpetamisel ja ise-
äranis lasteharjutustel õnnetuste ärahoidmiseks kõige energilisemad
ettewaatusabinõud tarwitusele wõtta ning seda ka kaitsewäe-
laste õpetajatelt nõuda, neid järjekindlalt sel alal kontrollereides.

Ühtlasi hoiatan, et kui ettewaatamatusel ehk hooletusel taga-
järjel õnnetud juhtumised peatšid korduma, tuleb kiires korras,
süüdlased kindlaks teha ja minule esitada wastutusele wõtmiseks.

P. LII

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 101.

Tallinnas, 5. märtsil 1924 a.

(Korralduswalitsus).

Minu päewakäsu Nr. 470, 20. oktoobrist 1923 a. põh-
jal käsin 20. märtsiks f. a. Sõjamäe ühendatud õpeasutuste

Sõjainistri Käsukirjad.

Nr. 102.

Tallinnas, 5. märtsil 1924 a.

(Sõjaväe Varustusvalitsus).

Minu päevakäsk 1921 a. nr. 176 lugeda matšmušetaks 15 märtsist j. a. arvates. Nimetatud päevakäsus ettenähtud remontkomisjonid likvideerida 1 aprilliks j. a.

Likvideerimiseks tarvilised juhtnöörid anda Sw. Varustusvalitsuse ülemal.

B. VII

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 103. ✓

Tallinnas, 6. märtsil 1924 a.

(Sõjainisteeriumi juriskonsultuur).

Käsin võtta tarvitusele järgmised

j u h t n ö ö r i d

riigikahju ja rahatrahvide nõudmiseks kaitseväelastelt.

I.

Üldised reeglid

§ 1.

Kui riik kahju kannatab kaitseväelase seadusevastase eeskütuse tähelepanematusel, või kergema hooletuse tagajärjel, mille eest väeülem oma waate järele, võib süüdlast kohtu alla andmata

distiplinaar korras karistada, siis nõuab ülemus süüdlaselt riigi kahjutasu administratiiv korras.

Administratiiv korras nõutakse riigi kahjutasu nii aktiiv teenistuses kui reserveis või erus wiibivatest kaitsewäelastelt, kuid ainult sel tingimustel, et se tegu, mille läbi riik kahju on kannatanud, kaitsewäelase poolt toime pandud siis, kui ta wäe-ülemuse distiplinaar wõimu alla kuulus.

(Arwey. üldmäär. § 373. S. Rõugu VIII j. 2. disti. määr. § 118).

§ 2.

Kui pärast kahjutasu nõudmise määramist, administratiiv korras, kaitsewäelane sureb, sunnitöösse või surma ühes kõigi õiguste kaotamisega mõistetakse, siis ei nõuta tasu administratiivkorras, waid esinetakse kodanlikes kohtus nõudmisega süüdlase pärijate vastu. See võib ainult siis sündida, kui kaitsewäelane enne tasu sissenõudmist suri või õigused kaotas.

§ 3.

Kui riik kahju kannatab kaitsewäelase raskeima hooletuse, omatasu püüdmise või mõne muu otstarbega toimepandud süüteo tagajärjel, siis sünnib riigi kahjutasunõudmine süüdlase kohtu alla andmise teel.

Kahjutegijat kohtualla andes wõtab wäeülem seaduslikud abinõud tasunõudmise kindlustamiseks tarwitusele.

(Ar. Rp. S. § 1070 — S. Rõugu XVI j. 1.; Arwey. üldmäär. §§ 374 ja 385).

§ 4.

Kui ennem kaitsewäelase kohtualla andmist süütaqi kas 1) süüaluse surma, 2) asja aegnemise või 3) amnestia tõttu ära lõpetatakse, siis nõuab wäeülem riigi kahjutasu kodanlikes kohtus üldises nõudekorras.

(Sõja Rp. S. § 227 — Sõja S. Rõugu XXIV).

§ 5.

Wäeülem esineb Warustuse Walitjuse kaudu Sõjanõukogu ees kahjunõudmise kustutamise ettepanekuga:

1) kui riik kahju kannatab juhuse läbi, mida kaitsewäelased tarwilise wilumuse ja hoole juures ettenäha ega ärahoida ei suutnud — kahju suuruse pääle vaatamata;

2) kui riik kahju on kannatanud kaitsewäelase tahtmata teo läbi, kuid süüdlane wäärib sellega pehmust, et ta eeskujulikult on teeninud, wõi lahingus saadud haawadesse surnud, ning kui sellejuures kahjusumma süüdlase kaheaastalisest palgast üle ei ulata.

(S. S. Kogu I. r. § 86 p. 17.).

§ 6.

Kui riigikahju on tekkinud mitme kaitsewäelase ühise süü läbi, siis nõutakse neilt kahjutasu proportsionaalselt riigi poolt süüdlastele antawa ülespidamise (palga, korteri, kütte ja muu warustuse) määradele. Kommandeerimise päewaraha, haawade tõttu antawat pensiooni ega eraforralisi abirahastid selle proportsiooni määramisel armesse ei wõeta.

(Arwep. üldmäär. § 348, Ts. Kp. S. § 1087).

II.

Rahaliste nõudmiste administratiiv korra erireeglid.

§ 7.

Riigi kahjutasu wõidakse administratiiv korras nõuda:

- 1) rügemendi ja brigaadi ülema otsusel, kui kahjutasu üle 10 tuhande marga ei ulata;
- 2) iseseiswa brigaadi ülema otsusel, kui kahjusumma üle 30.000 marga ei ulata;
- 3) diviisi ülema otsusel, kui kahjusumma üle 60.000 marga ei ulata;

4. Sõjaminstri otsusel — kahju suuruse pääle vaatamata.
(Distfipl. määr. § 122, 30 sept. 1921 a. seadus —
R. L. nr 85 — 21 a).

Need wõimupiirid makšawad ka rahatrahwide määramise suhtes.

§ 8.

Kui lõpetatud juurdluse andmetel wäeülem leiab, et riigi kahjutasu süüdlaselt administratiiv korras tuleb nõuda, kahju summa aga üle tema wõimupiiride ulatab, siis awaldab ta oma otsuse käsukirjas, kuulutab selle süüdlasele ning esitab otsuse kõrgemale ülemusele (waata § 7) kinnitamiseks.

Kinnitatud otsus awaldatakse käsukirjas ja kuulutatakse süüdlasele.
(Distfipl. määr. § 122, § 127).

§ 9.

Raitsewäelane ei wõi rahatrahwi kui distsiplinaar karistuse karmuse pärast kaebust tõsta, kui karistaw ülemus oma wõimupiirest pole üle astunud, kuid kaebada wõib rahatrahwi pärast — süüi tõendamatuks alusel.

See kitsendus ei makša administratiiv korras toimetatava kahjutasu nõudmise suhtes. Kaebada wõib ka kahjutasu suuruse pärast.

Kaebus esitakse kolme kuu jookšul ülemusele alluwuse korras, Sõjaminstri otsuse pääle aga ühe kuu jookšul — Riigikohtule.

(Distfipl. Määr. § 127, Administr. Kohtuorra Sead. §§ 6,9; R. L. 10 — 19 a.).

Kaebamise tähtaja möödumiseni, wõi kaebuste läbiwaatamiseni ei teostata kahju katmist, waid ainult kindlustatakse kahjutasu nõudmist selles käsukirjas ettenähtud korras.

(S. Rogu XVI. j. 2. — Riikl. Wastuwaidl. Nõudm. S. § 11, Arwep. Üldmäär. § 385).

§ 10.

Riigi administratiivseid rahandõudmisi kindlustatakse:

1. **Wastutuslega.** Kui süüdlane kaitsewäe teenistusse edasi jääb ning nõudmine üle tema (ohwitseeri või sw. ametniku) nelja kuu palga ei ulata, siis võib wiimane trahwi või kahjutasu kindlustuseks esitada kahe samas wäeosas või asutuses teeniwa ohwitseeri või sw. ametniku wastutuskirja. Wäeülem kuulab wastutajad üle, ning võimaluste korral aktsepteerib selle kindlustuse.

(Tj. Rp. S. §§ 1084, 602, 604, 647; Sõja S.

Rogu XIX raam. §§ 253—254).

2. **Sõjaametkonna poolt süüdlasele maksetawa palgaga.** Kui süüdlane kohtu alla andmise puhul ametikooste täitmiselt kõrvaldatakse, siis maksetakse temale ülalpidamiseks poolik pärispalk ühes poolitu perekonna abirahaga.

(Sõja S. Rogu XIX. S. Rogu III. — § 588).

Süüdlase jookswast palgast, või kui ta teenistuse kooste täitmiselt on kõrvaldatud, siis tema jookswast poolikust palgast peetakse finni, kui palga, või poolitu pärispalga (ühes perekonna abirahaga) aastane juurus ulatab:

	kuni 50.000	kuni 100.000	üle 100 000
poisimehelt	" $\frac{1}{3}$	" $\frac{2}{5}$	" $\frac{1}{2}$
naišemehelt, lastega leselt	" $\frac{1}{4}$	" $\frac{1}{3}$	" $\frac{2}{5}$

Kui wõlgniku naine või lapsed omawad niipalju warandust või sisetulekuid, et nad end sellest elatada wõiwad, siis peetakse naišemehet või lastega lese palka finni ühistel alustel poisimehega.

Nõudmise kindlustuseks ei wõi kinnipidada: 1) haawade tõttu antawat pensiooni; 2) süüdlasele riigi poolt sünnituse, surma, haiguse, tulikahju või mõne muu erakorralise kuluka juhu puhul antawat abiraha; 3) kommandeerimise päewaraha.

Pensiooni, mis makstakse surunud kaitsewäelase lesele, peetakse finni $\frac{1}{3}$ wõrra.

Sõdurite palgast rahatrahwe finni ei peeta.

(Tj. Rp. S. §§ 1086 1088; Distf. Määr. §128).

Muu wallaswara. Sõjaametkonna korralduses wiibiw süüdlase wallaswara (ka saamata palk, järelnakjud ning

muud rahasummad) kirjutatakse üles, hinnatakse ära ja pannakse aresti alla täielikult.

Wäeülemale ettepanekul lasseb Siseministriumi Administratiiv asjade Peawalitsus süüdlase wallaswara (ka saamata palga, järele maksud ning muud rahasummad), mis süüdlase enda, kolmanda isiku wõi walitsusasutuse korralduses wiibib, üleskirjutada, ärahinnata ja aresti alla panna.

(S. Rogu XVI. j. 2. §§ 40, 32, 35; Ts. Rp. S. §§ 1084, 1082, 624, 633 ja 635).

Riigi wõi omawalitsuse teenija jooksuwa palga aresti alla panekut toimetatakse igal juhul selle § p. 2 ettenähtud korras. Päewatöölise palka aresti alla ei panda.

(S. Rogu XVI. j. 2. § 340 märk. 3).

4. Kinniswaraga. Wäeülem, ettepannes kohalikule (kus kinniswara asub) rahukohtunikule käsukirja kahjutasu nõudmise otseusega, palub riigi nõudmise kindlustamist hüpoteegi märkuse abil. Kohtu sellekohase otsuse põhjal kannab kohaliku kreposti jaoskonna ülem, wäeülemuse nõudmisel süüdlase kinniswara kohta kreposti raamatutesse hüpoteegi märkused

(S. Rogu XVI. j. 2. §§ 40, 31, 14; Notar. Sead. § 154 lisa p. 1; B. G. S. §§ 3945, 3948).

§ 11.

Administratiiv korras määratud kahjutasu kindlustuseks jäetawad rahasummad paigutatakse Eesti Panga osakonda wäeosa arwele.

Riipea kui nõudmine kinnitamist leiab, siis langewad need summad ühes protsentidega riigi omaks.

Kui süüdistataw kahjutasumisest wabastatakse, siis antakse kõik kindlustused, eriti rahasummad ühes seaduslikkude protsentidega temale tagasi.

Kui kindlustussumma wäeosa huwides panga osakonda saatmata jäi ning wäeosa tarwete rahuldamiseks sai kasutatud, siis maksab neid protsente wäeosa omal arwel.

Kui kindlustussumma ilma sarnase põhjuseta waraametniku poolt panka saatmata jäi, siis maksab protsente küll wäeosa,

kuid süüdlase — varaametniku armel, kes omakorda väeosale need protsendid kahetordiselt ära tasub.

(S. Kogu XIII l. 2 j. § 574 märk. § 383 S. S. Kogu XXII r. S. N. S. § 227 Abs. 2).

§ 12.

Kui kahjutasu nõudmine administratiiv korras lõpuliselt jaatavalt on otsustatud, siis kasutatakse aresti alla pandud palk ja muud rahasummad otsese võla kustutamiseks, kuna muu varandus Siseministeeriumi Administratiiv Asjade Peavalitsuse korraldusel enampakkumise teel maha müüakse.

Wõlgniku kinniswara müüki toimetatakse kohtulikult enampakkumisel.

(Riikl. Wastuwaidl. Nõudm. S. § 216; B. E. S. § 3947, 3948).

§ 13.

Kahe kuu jooksul pääle teate päralejõudmist, et wõlgnikul warandust ega fisjetulekuid pole, wõi et üleskirjutatud ja aresti alla pandud warandust kahju kindlustuseks wõi katmiseks ei jattu, palub wäeülem kohut süüdlast wäljakutsuda ja temalt seletust nõuda selle kohta, misjugused wõimalused temal wõla tasumiseks on.

Kui süüdlane kohtule teatab, et tema wõlga maksta ei suuda, siis wõib wäeülem teda kohtu läbi samaks seletuse andmise otstarbeks kordumalt wäljakutsuda, seni kui süüdlane wõla äratasub. (Waata § 32).

(Ej. Rp. S. § 1222¹³, 1222⁶, 1222^{14a}—1222^{17a}).

III.

Erireeglid nõudmiseks kohtulikus korras.

§ 14.

Kui süüdlane kohtu alla antakse, siis teatab wäeülem kohtu-urijale need andmed, mis temal kohtualuse waranduslike seis-

korra kohta on ja täidab kõik näpunäited, mis kohtu-uurija temale kahjutasu nõudmise kindlustuseks annab.

Nõudmise kindlustuse teostamiseks võtab väelilem täitmise lehe.

Distipl. Määr. § 118; Kr. Rp. C. § 1159, Tj. Rp. C. § 599).

§ 15.

Tsiivil nõudega kriminaalkohtus esinetakse ennem asja-
harutamist kohtu avastikul istungil. Riigi nõudmise esitamine
ja tõendamine sünnib järgmises § (16) ettenähtud korras.

(Kr. Rp. C. §§ 6 ja 7).

§ 16.

Kui riigi kahjutasu kodanlikes kohtus nõutakse, siis esineb
riigi nimel nõudjana see majanduslikelt iseseisew väeüksus, kelle
kompetentsi kahju kuulub. Väeosa esitajale antakse ülemuse poolt
ettekirjutus, millega teda kohustatakse riigi huvide kaitseks selles
nõudeasjas kohtus väljaastuma.

(Tj. Rp. C. §§ 1284—1286).

§ 17.

Kohtulikis korras tõstetud kahjutasu nõudmist kindlustatakse:

1. Sõjaametkonna poolt süüdlasele makstava palgaga:
waata selle käsukirja § 10 p. 2).

2. Süüdlase muu wallaswaraga.

Sõjaametkonna-korralduses wiibiw süüdlase wara kirjutatakse
üles, hinnatakse ära ja peetakse kinni.

Täitmise lehega paneb kohtu-priistaw väelilema soovil
süüdlase wallaswara, mis täitmise lehes märgitud, aresti alla.
Riigi wõi omawalitjuse asutuses wiibiwat warandust aresti alla
panekuks pole tarwis kohtu-priistawi poole pöörata, waid täit-
miseleht saadetakse otsekohe wastawaske asutusse.

Riigi wõi omawalitsuse teenija jookswa palga aresti alla paneb sünnib igal juhusel selle § 1 p. 1 ettenähtud korras. Päewatöölise päewapalka aresti alla ei panda.

Wõlgniku igasugused muud warandused ja summad, mis kolmandate isikute käes on, pannakse aresti alla täielikult, seaduslikkudel alustel.

(Ej. Ap. S. §§ 1080, 1085, 633, 655).

3. Süüdlase finniswaraga. Kohtu poolt antud täitmise lehe paneb wäeülem kohtu priistawile ette, kes wõlgniku finniswara kohta kreposti registri laseb hüpoteegi märkuse teha.

4. Wastutusega. Üks ehk mitu kormalist isikut wõiwad wäeosa soowil wastutuse süüdlase wõla eest kohtu ees enda pääle wõtta.

(Ej. Ap. S. §§ 641—652).

§ 18.

Selkorral, kui riigi nõudmise kindlustuse palwega kodanlikele kohtule esinetakse, siis teatakse kohtule: 1) kus kohas ja 2) misjuguft wara kostja omab.

(Ej. Ap. S. §§ 603, 605).

§ 19.

Kui wõlgnikul warandust ega jissetulekuid pole, wõi kui ülestirjutatud ja aresti alla pandud warandust lahjutasu katmiseks wõi kindlustuseks ei jatku, siis esineb wäeülem kodanlike kohtu ees palwega, et kohus keelaks wõlgnikule omaft alalisest elukohast lahkuda ja selle keelu pidamiseks wõlgnikult allkirja wõtaks.

Rahe kuu jooksul, pääle selle allkirja wõtmist, palub wäeülemus kohtu wõlgniku wäljajutjuda ja temalt seletust nõuda sellekohta, misjugused wõimalused temal wõla tasumiseks on. (Waata § 32).

(Ej. Ap. S. 1222¹, 1222⁴).

§ 20.

Kui wõlgnik kohtule teatab, et tema wõlga maksta ei suuda, siis wõib waeuilem teda kohtu läbi samaks, seletuse andmise otstarbeks kordumalt wäljakutsuda, seni kui süüdlane wõla äratajub. (Waata § 32).

(Tj. Ap. C. § 1222°).

§ 21.

Kui riigi kahjutasu nõudmine kohtu poolt rahuldamisest leiab ja nõudmise eel wõi lõpuliiklaks täitmiseks täitmise leht on wälja antud, siis kasutakse wõlgniku aresti alla pandud palk ja muud rahajummad otsekohe wõla kustutamiseks, kuna muu warandus kohtulikul enampakkumisel maha müüakse.

(B. C. C. § 3947, 3948; Tj. Ap. C. § 1021 — 1222).

IV.

Administratiiv- ja kohtuliku korra ühised reeglid.

§ 22.

Sõjameetkonna korralduses wiibiwa wõlgniku wara üleskirjutamisest (waata §§ 10, 17) toimetatakse kahe tunnistaja (ohwitseeri, ametniku, üleajateenija wõi eraisiku) juuresolekul. (S. Rogu XVI. j. 2 § 48).

Selle juurde kutsutakse ka kaitsewäelane — wõlgnik, kes jääb ka oma woliniku läbi esineda wõib, kuid nende ärarõel ei wõi üleskirjutuse edasilükkamise põhjuselks olla.

(S. Rogu XVI. j. 2 § 53—55).

§ 23.

Üleskirjutamise juures märgitakse: 1) asja nimetus, liit, sort, kõlblikus, iga, kuluwuse protsent, kaal, mõõt; 2) asjade

numeratsioon, üleskirjutuse akti järjekorra järele, ja 3) need numbrid etikettidele või fildidele, mida iga eriasja külge kinnitakse.

(S. Rogu XVI. j. 2 §§ 78—88).

Üleskirjutuse akti kirjutavad alla ka tunnistajad, soovi korral ka ilmunud kaitsewäelane — asjade omanik, või tema esitaja.

(S. Rogu XVI. j. 2. §§ 118, 120).

§ 24.

Üles ei kirjutata: hädatarwilikke kaitsewäe wormi riideid ja pesu, rivi hobust, õpe-, teaduslikke ja ametalal tarwismine- waid raamatuid, käsupirje, instrumente, samuti ka tarwilikke sõõgiriistu ja mööblit.

(S. Rogu XVI. j. 2 § 355).

§ 25.

Üleskirjutud wara hindamisel (waata §§ 10 ja 18) määratakse iga asja jaoks kaks hinda: 1) müügi alghind ja 2) hind nõudmise kindlustuse otstarbel või n. n. panthind.

§ 26.

Ballaswara, nagu toiduaine, kaupade, metallide j. n. e., müügi alghind määratakse ära fraktuuridega või turuhindade alusel.

Mööbli, riiete ja muude asjade või farnaste kaupade alg- hind, mille kohta turuhinnad puuduvad, määratakse ära süda- metunnistuse järele.

(S. Rogu XVI. j. 2 §§ 145, 159—163).

§ 27.

Ballaswara panthind wõrdub 50% müügi alghinnast, pääle farnaste asjade, mis oma füüfiliste omaduste tõttu aja jookjul wäärtuses ei kahane, nagu metallid jne. Nende panthind wõrdub 75% müügi alghinnast.

(S. Rogu XVI. j. 2. §§ 145, 169—170).

§ 28.

Iga wäeosa seab sisse riigiwõlgnikkude nimestiti, kuhu nõudmise sisu äramärgitakse Nende nimistikkude korraldamiseks annab juhtnõore Warustuse waltuse ülem. Wäeosa majandus-ülem walwab wõlgnikkude majanduslise seisukorra järele.

Dma rahaliste nõudmiste tagajärgedest teatab wäeosa soowi pääle Riigikontrolli sõjawäe osakonnale.

(E. Rp. S. § 1284, S. Rogu VIII. j. 2 § 386).

§ 29.

Kui rahatrahwi wõi ka lahjutaju katmiseks wäeülemusel mingisugust süüdlase warandust käepärast pole, mida wõiks kasutada, siis nõuab ta kohalikult (wõlgniku elukohta wõi päritoleku järele) politseilt, et see wõlgniku wara otsiks ja pärib muudelt walitus- ja omawalitus asutustelt kelle ülesannete järele arwata wõib, et nad wõlgniku waranduse kohta andmeid omawad.

Kui süüdlase elukoht teadmata on, siis toimetakse wõlgniku otsimist Siseministeeriumi Administratiiv Asjade Peawalituse kaudu (waata § 13).

(S. Rogu XVI. j. 2. §§ 15 ja 16).

§ 30.

Pääle selle (§ 29): kui wäeülem süüdlase ega tema waranduse asukohta ei tea, kui üleskirjutatud warandust lahjutajumiseks ei jattu, siis awaldakse publikatsiooni teel „Riigi Teatajas“ üleskutse, et riigile wõlgnik wõi tema wara kätte näidataks. Kuulutust ei awaldata kui riigilahju wõi puuduw tasusumma üle 3000 marga ei ulata.

Kui aasta jooksul pääle üleskutse kuulutamist mingit võimalust riigi nõudmise täielikuks rahuldamiseks pole leitud, siis saadab wäeülem toimetuse Warustuse walituse ülemale katmata lahju mahatustutamiseks wäeosa wõi asutuse arwelt. Selle efitise juures antakse Sw. Warustuse walituse ülemale nõudmise kohta andmed ükitaajaliselt.

(Arwep. üldmäär. §§ 389. 391).

§ 31.

Kui kümne aasta jooksul pärast kahju kustutamist wäeosa või asutuse arwelt kahju katmiseks ikkagi abinõusid pole leitud, siis tunnistatakse nõudmine lootusetuks, kustutatakse riigi wõlg-nikkude nimestikust, kuna kahju lõpulikult riigikassa kanda wõetakse.

(Arwep. üldmäär.—S. Rõgu VIII. j. 2. § 391 märk. 3).

§ 32.

Glukohast lahkumist keelata ja süüdlast kohtu ette seletuse andmiseks (§§ 13, 20 ja 19) kutsuda võib ainult siis, kui kahju juurus vähemalt 30000 margani ulatab.

(Ts. Rp S. §§ 122212, 122213).

§ 33.

Kui ainult wäeülemuse või kodanliste ametnikkude erilise hoole ja püüdmise tõttu korda läheb trahwiraha või kahjutasu nõudmist rahuldada, siis võib neid ametnikke ettepanna rahalises autasus, mida igakord Sõjaminister otsustab.

Autasu ülemmäär wõrdub nõudesumma 20%.

(S. Rõgu XVI. j. 2. § 21)

§ 34.

Kui trahwiraha või riigi kahjutasu nõudmise kindlustuse abinõud wäeülemuse poolt omawoliliselt või hooletult tarwita-mata jäeti, mille tõttu riigi nõudmise rahuldamine wõimatuks muutus, siis wastutab süüdlane wäeülem.

(S. Rõgu VIII. j. 2, § 385).

Einbund
Sõjaministri k. t.

Nr. 104.

Tallinnas, 6. märtsil 1924 a.

(Kindralstaabi Walitus).

Minu päewakäskude nr. nr. 641 ja 642 — 1920 a. täienduseks ja päewakäsu nr. 216 — 1921 a. § 1 muutmiseks käsen Tehnikste wägede, Ratsawäe ja Laske inspektoritel alluda Sõjawäe Staabi ülemale.

Siubund,
Sõjainistri k. t.

Nr. 105.

Tallinnas, 6. märtsil 1924 a.

(Kindralstaabi Walitus).

8., 9. ja 10. weebbruaril j. a. Tallinnas ärapeetud I. üle-riiklistel kaitsewäe raskejõuestiku esiwõistlustel töstetes ja maad-luses saawutati järgmised tagajärjed:

T ö s t e t e s:

Wõistleja aukraad ja nimi.	Wäeosa nimetus.	Rebi- mine ühega.	Tõu- lam. ühega.	Rebi- mine kahega.	Tõu- lam. kahega.	Summa.	Muud.
----------------------------	-----------------	-------------------	------------------	--------------------	-------------------	--------	-------

Sulgkaal.

R.-m. Pärn	Lennuwägi.	50 kg.	61 kg.	65 kg.	80 kg.	259 kg.	I.
------------	------------	--------	--------	--------	--------	---------	----

Selles kaalus wõistles ainult üks. Et ennem selles kaalus wõisteldud ei ole ja tõstenormid puudusid, loetakse ream. P ä r n'i saawutusel kaitsewäe ja Tallinna Garnisoni rekordideks.

Sergetaal.

R.-m. S ü w a.	II. div. orkester.	55 kg.	65 kg.	70 kg.	90 kg.	280 kg.	I.
II. II. madr. R ä t s e p p.	III.-r. Wambola.	57,5 "	65 "	65 "	85 "	272,5 "	II.
Rapr. S a i t o r.	6 rügem.	47,5 "	60 "	62 "	80 "	249,5 "	III.

Uuteks kaitsewäe rekordideks on r.-m. S ü w a kahe käega rebimine — 70 kg. ja kahe käega tõulamine — 90 kg., II. II. madrus / R ä t s e p p'a ühe käega rebimine — 57,5 kg., wiimane, kui Tallinna Garnisoni wäeosa edustaja saawutus on ka uueks Tallinna rekordiks.

Rejtkaal.

Õõistleja aukraad ja nimi.	Wäeosa nimetus.	Rebi- mine ühega.	Tõu- lam. ühega.	Rebi- mine kahega.	Tõu- lam. kahega.	Summa.	Mu- hind.
Rpt. Teetsmann.	Katja rüg.	60 kg.	70 kg.	80 kg.	103 kg.	313 kg.	I.
R.-m. Olet.	3. suurt. rüg.	60 "	78 "	73 "	95 "	306 "	II.
Noor. Kärt.	Cal. part. pat.	57,5 "	70 "	68 "	95 "	290,5 "	III.

Utels kaitsemäe rekordideks on Rpt. Teetsmann'i kahe kääga rebi- mine — 80 kg. ja kahe kääga tõukamine — 103 kg., r.-m. Olet ühe kääga tõukamine — 78 kg.

Poolrase kaal.

W. allohw. Uint.	3-s suurt. rüg.	55 kg.	65 kg.	83 kg.	105 kg.	308 kg.	I.
Noor. Paalberg.	10. jal. rüg.	52 "	73 "	70 "	95 "	290 "	II.
Eag. Paalmann.	2. jal. rüg.	52 "	68 "	65 "	85 "	270 "	III.

Raskelkaal.

Rapr. Kivistil.	Jnl. pat.	60 kg.	70 kg.	78 kg.	103 kg.	311 kg.	I.
R.-m. Saar.	S. ühend. Opea.	55 "	68 "	70 "	98 "	291 "	II.
" Saarnit.	" " "	50 "	68 "	78 "	95 "	291 "	III.

Utels kaitsemäe ja garnisoni rekordideks on kapral Kivistil'ile ühe kääga rebimine — 60 kg., ühe kääga tõukamine — 70 kg., kahe kääga rebi- mine — 68 kg. ja kahe kääga tõukamine — 103 kg.

Sellega oleks uusi kaitsemäe rekorde ülesseatud — 4 (sulgkaal) ja parandatud — 10. Uusi garnisoni rekorde ülesseatud — 4 (sulgkaal) ja parandatud — 5.

Maadlemise:

Õõistleja aukraad ja nimi.	Wäeosa nimetus.	Õõidud ja kaotused.	Mu- hind.
----------------------------	-----------------	---------------------	-----------

Sulgkaal.

R. allohw. Sooring.	Sennuwägi.	4 wõitu, 1 kaotus.	I.
Kabett Hurt.	S. ühend. Opea.	3 " 2 kaotust.	II.
Noor. Pärn.	Sennuwägi.	2 " 2 "	III.

Kergetaal.

Õõistileja aukraad ja nimi.	Wäeosa nimetus.	Õõidud ja kaotused.	Auhind.
R. allohw. R ü n t.	M.-r. Wambola.	5 wõitu, 1 kaotus.	I.
Kadett R õ m m.	S. ühend. Opea.	3 " 2 kaotust.	II.
W.allohw. W ä l i, Nob.	" " "	2 " 2 "	III.

Kestkaal.

R.-m. T o m i n g a s.	Tallinna Linna komand.	6 wõitu, 1 kaotus.	I.
Noor. P a l m.	2. Soom. rüg.	2 " 2 " 1 pool.	II.
R. ltn. L e i e s.	" " "	2 " 2 " 1 "	III.

Poolraaketaal.

Kapral L e e a r u.	6. jal. rüg.	3 wõitu.	I. ja kaitsewa meistri nimi.
I. j. madr. K i w i.	Merekindl.	2 wõitu, 1 kaotus.	II.
W. allohw. P u h t u r.	"	2 " 2 kaotust.	III.

Kasketaal.

R. allohw. Kaarmän.	2. Soom. rüg.	2 wõitu, 1 kaotus.	I.
" " T o r b e l.	S. ühend. Opea.	1 wõit, 2 kaotust.	II.
R.-m. S a a r.	" " "	2 kaotust.	III.

Peale selle omastid maadluses järgmised sõjawäelased, kes õid ennem juba seltsidewahelistel wõistlustel auhindu saanud, eriauhindade näol kaitsewa meistri nime:

Sulgetaal.

Noor. W o l r a t.	Jufeneeri pat.	4 wõitu.	
--------------------	----------------	----------	--

Kergetaal.

R.-m. W ä l i, W o l d e m.	S. ühend. Opea.	5 wõitu.	
-----------------------------	-----------------	----------	--

Rejffkaal.

Wõistleja aukraad ja nimi.	Wäeosa nimetus.	Wõidud ja kaotused.	Kuhind.
Noor. Kusnets.	Lennuwägi.	5 wõitu.	

Rasketaal.

R.-m. Loo.	Sw. Staabi L-do.	3 wõitu.	
------------	------------------	----------	--

§ 2.

Räesolew käskliri anda igale kohaletulnud wõistlejale.

Einbund,
Sõjainiistri k. t.

Nr. 106.

Tallinnas, 7. märtsil 1924 a.

(Sõjawäe Staabi Kantsleil).

2-se Wälja Suurtükiväe rügemendi Wäljapatarei nr. 4-da wanemat ohwitseri noorem-leitnant Umwelt'i lugeda oma wäe-
osasse tagasi komandeerituks 19-st weebbruarist j. a.

Diendus: Minu päewakäst 1924 a. nr 78 ja Sw. Warustuswalitse Sõjariistade osakonna ülema waheliri 5/III 1924 a. nr. 4161.

P. VIII
Kindralstaabi Kindral-majoor,
Sõjainiistri eest.

Nr. 107.

Tallinnas, 7. märtsil 1924 a.

(Sõjaväe Staabi Kantsleil).

S. Terwishoiu Walitsuse ülemat san. kindral-majoor Põs-
mann'i lugeda sanitaarolude järelvaatamiseks komandeeritaks
Tartu ja Võru linnadesse 5-st märtsist j. a.

Terwishoiu Walitsuse ülema kohuseid san. kindral-majoor
Põsman'n'i äraoleku ajal täita tema abil san. kolonel-leitnant
Ferman'il, sellestjamaast kuupäevast arwates.

Diendus: S. Terwishoiu Wal. ülema ettekanne 5. III
1924 a. nr. 1087.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-majoor,
Sõjainistri eest.

Nr. 108.

Tallinnas, 7. märtsil 1924 a.

(Sõjaväe Staabi Kantsleil).

S. prokurööri majoor Trakmann'i lugeda Riigikohtu is-
tanguteft osawõtmiseks komandeeritaks Tartusse 5-st märtsist j. a.

S. prokurööri kohuseid majoor Trakmann'i äraoleku ajal
täita Sw. Ringkonna kohtust kohtuameti kand. kapten P o l o b' o w' il,
sellestjamaast kuupäevast arwates.

Diendus: S. prokurööri ettekanne 5. III. 25. a. nr. 1547.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-majoor,
Sõjainistri eest.

Nr. 109.

Tallinnas, 7. märtsil 1924 a.

(Korralduswalitsus).

Sõjawäe ringkonnakohtus kohtuistungil 25. jaanuaril j. a. kuulas ära Tartu maakonna rahwawäe ülema major Jakob Kuuse süüdistusasja S. N. S. § 142 ja 145 järel ja otsustas mõista teda S. Rp. S. § 910 p. 1 põhjal kohtulikult õigeks, sest et teod, milles teda süüdistati, küllalt kindlaks ei ole tehtud.

Otsus läks seaduslikse jõusse 2. weebruaril j. a.

Siendus: Sõjawäe prokurööri wahetiri nr. 1223, 20. II. j. a.

P. III,

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainimestri eest.

juure jalawäe allohwitseride kursustele komandeerida noor-sõdu-
reid järgmiselt:

I diwiisist:

1. jalawäe rügemendist	90	noor-sõdurit
1. soomusrongide rügemendist	30	"
5. ühikust jalawäe pataljonist	15	"

II diwiisist:

2. jalawäe rügemendist	20	"
3. ühikust jalawäe pataljonist	10	"
7. jalawäe rügemendist	90	"
2. soomusrongide rügemendist	34	"

III diwiisist:

Sakala partisaanide pataljonist	10	"
6. jalawäe rügemendist	22	"

Sõjawäe Ringkonnast:

10. jalawäe rügemendist	130	"
Lennuwäest	12	"
Disiplinaar-kompaniist	5	"
Tallinna sõjawäe haigemajast	2	"

Meriwäest	10	"
-----------	----	---

Kokku: 480 noor-sõdurit.

Wäeosa ülematel käsin kursustele komandeerida neid noor-
sõdureid, kes füüsiliselt ja waimliselt hästi wäljaarenenud ning
wähemalt algkooli haridusega, s. t. täiesti kirjaoskajad on.
Komandeerituile kaasa anda warustus, mille tähtjaja algus
mitte warem, kui noor-sõdur teenistusse wõeti.

Peale kirjuste lõppu saavad sõdurid igaüks oma wäe
osja tagasi saadetud.

Einbund
Sõjainistri k. t.

Sõjainistri käsu kiri.

Nr. 103-a.

Tallinnas, 6. märtil 1924 a.
(Sõjanõukogu).

Räsen kõigi sõjaametkondliste ehitustöö teolepingute aluseks võtta Sõjanõukogu poolt 29. weebnaril j. a. (Sõjanõukogu protokoll nr. 292 p. 5) kinnitatud „Sõjaametkondliste ehitustööde teolepingute üldtingimused“.

Üldtingimuste käsitamiseks annan järgmised juhtnõupid:

1. Eratingimusi, mis üldtingimuste vastu ei käi, vaid neid täiendavad ning iga lepingu juures muutuvad (näituseks: teobjekt, hind, tähtaeg, tagatise suurus, pantide iseloom jne.), määrab kindlaks selle wäeosa wõi asutuse ülem, kes pakkumise wõistluste tagajärjed kinnitab.

2. Kui soowitakse teolepingusse võtta eritingimusi, mis üldtingimustega wastolus, wõi — üldtingimuste mõnda reeglit korraški muuta, siis esitatakse sarnane kawatus enne pakkumise wõistluste wäljakuulutamist Sõjanõukogule kinnitamiseks.

3. Iga erilepingu külge kinnitatakse ja pitseeritakse üks eksemplaar „Sõjaametkondliste ehitustööde teolepingute üldtingimusi“, mida mõlemad lepinguosalised allakirjutawad.

4. Ehitustööde teolepingute üldtingimuste reeglid tarwitatakse kontragentide wahekorra määramiseks seewõrra ka muude tegude, näit. hange-weo- jne. lepingutes kuiwõrra need teod oma iseloomu poolest ehitustööde teotingimuste käsitamist üldse lubawad.

Sinbund,
Sõjainistri k. t.

Sõjainistri Käsu kirjad.

Nr. 111.

Tallinnas, 8. märtsil 1924 a.

(Varustusvalitsus).

Raiguti ettetulnud arusaamatuste puhul juhin väeosade tähelepanu selle pääle, et väeosade tarvitada olevate riigi hoonete valitsemist, remonteerimist, korrashoidu, kütmist ja valgustust toimetatakse Sõja Seaduste Rõgu 1869 a. XX r. par. 1 märk. 2 lisas (правила о завѣдываніи, ремонтированіи, содержаніи въ чистотѣ, отопленіи и освѣщеніи (воинскихъ зданій) въ крѣпостяхъ и внѣ оныхъ войсками, въ нихъ квартирующихъ) ettenähtud korras.

Nende reeglite käsitamiseks annab Sõjaväe Varustuse Valitsuse Ülem tarwilikke arendawaid ja selgitawaid juhtnõure.

Sinbund

Sõjainistri k. t.

Sõjainistri käsutiri nr. 110 — 8. III. j. a., kui t. salajane trükitist ei ilmu.

J. Birthan,

Sw. Staabi Kantselei Sekretäär.

Nr. 112.

Tallinnas, 8. märtsil 1924 a.

(Korralduswalitus).

Luban nimetada eraisiku Willi Wichmann'i Merimind-
lustesse, Megnasaare komandantuuri wanema suurtükimeistri
kohuste täitjaks, 1. märtsist s. a. arwates.

Diendus: Merijõudude juhataja kohuste täitja wh. nr.
558, 30. l. 24 a.

Sinbund,
Sõjainistri l. t.

Nr. 113.

Tallinnas, 8. märtsil 1924 a.

(Korralduswalitus).

9. webruaril s. a. oli 10. jalawäe rügemendi noorem-
leitnant Viktor Jakobson uulitsal seewõrd joomastanud olekus,
et ta kodu minnes ei suutnud end ohwitserikohaselt ülespidada,
segas end kõrgema sõjaväelase tegewusse, ka tema wastu end
korrawastaselt ülespidades, kusjuures ta wale teenistustoha
üles andis.

Sarnase teguwiiisi eest karistan nooremleitnanti Jakobson'i,
arwesse wõttes tema wäga head attestatsiooni, seetõrd ainult
10 päewase arestiga peawahis, mis täide wiia rügemendi
ülemal.

Sinbund,
Sõjainistri l. t.

Sõjainistri käsutiri nr. 114, kui t. salajane trükk ei
ilmu.

J. Birthan,
Sw. Staabi Kantselei sekretäär.

Mr. 114-a.

Tallinnas, 10. märtil 1924 a.

(Warustuswalitus).

Käsin minu päewakäsu 4 jaanuarist j. a. nr. 2 juures awaldatud Riigi 1924 a. korraliste tulude nomenklatuuri maksumusetaks lugeda ja „Riigi Teatajas“ 1924 a. nr. 12/13 awaldatud nomenklatuuri käsitada.

P. VII,

Rindralstaabi Rindral-major,
Sõjainistri eest.

Mr. 115.

Tallinnas, 11. märtil 1924 a.

(Korralduswalitus).

Awaldan täitmiseks Wabariigi Walitsuse otsuse 29. jaanuarist j. a.:

„Kohustada riiklike ametiasutusi riigiametnikkude ja teenijate attesteerimise suhtes täpselt täitma makswa riigiteenistuse seaduse eeskirje (§ 818 ja järgm.), ära keelates wälja anda seaduses mitteettenähtud tunnistusi“.

P. VII,

Rindralstaabi Rindral-major,
Sõjainistri eest.

Mr. 116.

Tallinnas, 11. märtsil 1924 a.

(Korralduswalitus).

Kaitsewäeteenistusse on jenni weel jäetud ohwitseri asetäitjad: Kindralstaabi walitusse — Hugo Maasik, Sõjamäe ringkonna staapi — Magnus Kasik, 2. soomusrongide rügementi — Peeter Kull, 3. suurüliwäe rügementi — Karl Soomann ja Naissaare komandantuuri — Johan Piima, kes ligemalt 5 aastat ohwitseride kohtadel teeninud, praktiliselt oma erialal wastawad kogemused omandanud ja jenni hästi atesteeritud.

Et rahualal ohwitseri asetäitjate nimetust ettenähtud ei ole ja et nende nimetust aktiivteenistuses täiesti likwideerida, luban eelpooltähendatud 5 ohwitseri asetäitjat käesolewa aasta sügisel ühes teiste sõjaaegsete ohwitseridega alaliwäe ohwitseride kursustele komandeerida, kursuste lõpetajaid üldistel alustel ohwitseridets ülendamisets ette panna ja mittelõpetajaid — arwata referwi.

P. VII,

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest.

Sõjainiistri Käskkirjad.

Nr. 117.

Tallinnas, 15. märtsil 1924 a.

(Sõjaväe Staabi Kantselei).

Sw. Terwishoiu Walitsuse ülemat, san. kindral-majoor
Lofsmann'i lugeda sanitaarolude järelwaatuselt tagasihõud-
nuks ja oma kohustetäitmisega asunuks 10-st märtsist s. a.

San. kolonel-leitnant Terwan'il oma otsekoheste üles-
annete täitmisega pöörata sellestamaist kuupäewast arwates.

Diendus: Minu käskkiri 1924 a. Nr. 107 ja Sw.
Terwishoiu Walitsuse ülema ettelanne 10. III. 1924 a. Nr. 1087.

P. LIII,

Kindralstaabi Kindral-majoor,
Sõjainiistri eest.

Nr. 118.

Tallinnas, 15. märtsil 1924 a.

(Sõjaväe Staabi Kantselei).

Sõjaväe prokuröri majoor Trakmann'i lugeda Riigi-
kohtu istangult tagasihõudnuks ja oma kohustetäitmisega asu-
nuks, 8-st märtsist s. a.

Sõjaväe Ringkonna kohtu kohtuameti kand. kapten Polow'il oma otsekoheste ülesannete täitmisele pöörata sellest-
samast kuupäevast arvates.

Diendus: Minu käsukiri 1924 a. Nr. 108 ja Sw.
prokuröri major Tratmann'i ettekanne 10. III. 24 a. Nr. 1595.

P. PII,
Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaminiistri eest.

Sõjainistri Räsu kirjad.

Nr. 119.

Tallinnas, 15. märtsil 1924 a.

(Korralduswalitus).

Sõjawäe prokurööri abi major Gustaw Knorring on nimetatud Babariigi Walitjuse otsusega 18. jaanuarist j. a. kohtupalati prokurööri nooremaks abiks Tallinna-Haapsalu rahukoju juure, 1. weebruarist j. a. arwates.

Siendus: Riigisekretääri wahelikiri nr. 75, 19. I. j. a.

P. LIII,

Rindralstaabi Rindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 120.

Tallinnas, 15. märtsil 1924 a.

(Korralduswalitus).

Reserwi leitnant Oskar Reinson on Riigikohtu otsusel 1. nowembrist 1923 a. omandanud perekonnanimeks „Nõmmela“.

Tähendatud nimemuutus leitnant Nõmmela teenistuslehte ja dokumentidesse landa.

Mus: „Riigi Teataja“ nr. 134 — 1923 a.

P. LIII,

Rindralstaabi Rindral-major,
Sõjainistri eest.

Mr. 121.

Tallinnas, 15. märtsil 1924 a.

(Korralduswalitus).

Inglismaal komandeerimisel wiibinud Läänemere laewas-tiku divisjoni meriwäe noorem-leitnandid Bruno Linneberg — 29. detsembrist 1922 a. kuni 6. detsembrini 1923 a. ja Johannes Sandbank — 29. detsembrist 1922 a. kuni 10. detsembrini 1923 a. on seal järgmised eriala kursused lõpetanud: Meriwäe noorem-leitnant Linneberg — navigatsioon, torpeedo ja elektri ja meriwäe noorem-leitnant Sandbank — navigatsioon, suurtüki ja elektri, mille põhjal tähendatud ohwits'erid on omandanud õigused täita nawigeerimise kohuseid kõigis laewades peale I järgu laewade.

Diendus: Merijõudude juhataja ettekanne nr. 395 — 23 a., 6. märtsist s. a.

P. LIII

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest.

Sõjainistri Käskiriad.

Nr. 122.

Tallinnas, 16. märtsil 1924 a.

(Kindralstaabi Valitsus).

Auto-tankide divisjoni aastapäevaks lugeda 23. november.

Siendus: Auto-tankide divisjoni ülemal ettepanne
Sõjaväe Ringkonna ülemal otsusega
21/II-1924 a. Nr. 275.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 123.

Tallinnas, 17. märtsil 1924.

(Kindralstaabi Valitsus).

Et võimaldada soovijatele üleajateenijatele, kellel puudub vastav eelharidus, Sõjaväe ühendatud õpeasutuste kadettide pataljoni sisseastumist ohvitseri kutse omamisel, avatakse Sõjaväe ühendatud õpeasutuste juures eelklass, kuhu võivad sisseastuda soovijad üleajateenijad rivi-allohvitserid, kes: 1) mitte

üle 26 aasta vanad, 2) vähemalt 1 aasta riivis üleajateenijana teeninud, 3) vähemalt heasti atesteeritud ja 4) endise gümnaasiumi, reaalkooli või teiste vastavate õigustega erikoolide 4 klassi ehk täieliku linnakooli kursuse lõpetanud ehk vähemalt nüüdse 6-aastase ühtluskooli hariduse omanud.

Eelklassi võetakse 20 õpilast. Kui siisestuda soovijaid rohkem, kui kohti, siis korraldatakse neile Eesti keeles ja matemaatikas võistluskatseted.

Kursus algab 1. oktoobrist ja kestab $10\frac{1}{2}$ kuud. Kursuse rahuloldavalt lõpetanud ja hästi atesteeritud loetakse Sõjaväe ühendatud õpeasutuste kadettide pataljoni üldklassi vastuvõetuteks ja saavad varustuse ja palga kadettidega ühel alusel. Kursust mittelõpetanud komandeeritakse tagasi oma väeosasse, kus nad iga eelklassis viibimise kuu eest $1\frac{1}{2}$ kuud on kohustatud teenima, misjuures 15 ja rohkem päeva terveks kuuls loetakse. Vähem kui 15 päeva arvesse ei võeta. Kui eelklassi lõpetaja ei soovi Sõjaväe ühendatud õpeasutustesse siisestuda, siis peab ta 2 aastat eelklassis õppimise aja eest väeosas teenima.

Peale ohvitseri kutse omamist on eelklassis õppinud ohvitserid tähendatud klassis õppimise eest $1\frac{1}{2}$ aastat kohustatud sõjaväes teenima peale selle aja, mis nad Sõjaväe ühendatud õpeasutuste kadettide pataljonis õppimise eest teenima on kohustatud.

Eelklassis õppijad üleajateenijad-allohvitserid saavad palka poole oma endise koha palgast väeosas ja üleajateenija varustuse. Tähendatud klassis õppimise aeg võetakse arvesse 10 jaanuarist 1923 a. vastuvõetud palgamäärades ettenähtud 3-me ja 10-ne aastast üleajateenijate abiraha saamiseks.

Wäeosade ülematel soovijate ja ülaltähendatud tingimustele vastavate üleajateenijate riivi-allohvitseride nimekirja ühes hariduse dokumentide ja viimase atestatatsiooniga Sõjaväe ühendatud õpeasutuste ülemale (hiljemalt) 1. augustiks 1924 a. siisse anda.

P. VIII

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Sõjainistri Käsukiri.

Nr. 124.

Tallinnas, 18. märtsil 1924 a.

(Sõjaväe Prokuratuur).

S. R. S. § 1193 korras amman Sõja Ringkonnakohtu
alla Ratsja rügemendi r/m. Maniwald Jaani p. Hendrikson'i,
pärit Harju maakonnast Hageri wallast, teda süüdistades S. R.
S. art. 128, 133, N. S. § 1416, U. N. S. § 111¹ ja
111³ p. 2 põhjal

Sinbund,
Sõjainistri k. t.

Sõjainistri Käsukirjad

Nr. 125.

Tallinnas, 18. märtsil 1924 a.

(Korralduswalitsus).

Sõjainistri päewakäsuga 1921 a. nr. 388 määratud komisjon Sõjainisteeriumi kulude kindlakstegemiseks Lätimaa enamlastest ja Landeswehrist wabastamisel on oma töö lõpetanud 27. oktoobril 1923 a. ja lõpulistult asjaajamise ning altid 7. märtsil s. a. üle annud, mis ajast ka tähendatud komisjoni tuleb liikwideeritaks lugeda.

Komisjoni tegewusel selgus, et Sõjainistri päewakäsuga nr. 388, 1921 a. määratud komisjoni koosseisu puudulikkuse tõttu ei olnud võimalik otstarbekohaselt ja edukalt töötada, mispärast komisjoni esimeest wolitati oma äranägemise järele komisjoni täiendama alaliste ja ajutiste liikmetega.

Sõjainistri päewakäsu nr. 388 — 1921 a. täienduseks awaldan siinjuures komisjoni esimehe poolt esitatud ja minu poolt kinnitatud ohwitseride ja sõjawäe ametnikkude nimekirja, kes alaliste ehk ajutiste liikmetena komisjoni töödest osa wõtnud:

Nr.	Alalised	Liikmed.	Dis ajast mis ajani komisjoni töösi osa wõtnud.	Dis sugust wäeosa esitas.
1.	Bödder, Ernst Kindral-major	2. dtw. ül.	15. VII. 21.— 7. III. 24.	Komisjoni esimees.
2.	Kongas, Arwed Roor. leitnant	2. soomr. rüg.	15. VII. 21.— 27. X. 23.	Soomustrongide brigaadi.
3.	Grasmandorf, Ernst Kapteen	2. soomr. rüg.	15. IX. 21.— 15. II. 22.	
4.	Hinnom, Arnold Kolonel-leitnant	Reserwis.	15. VII. 21.— 15. IX. 21.	
5.	Lepson, Julius Leitnant	Sw. war. wal.	15. VII. 21.— 27. X. 23.	Sw. warustus- walitsust.
6.	Simm, Karl Sw. ametnik	7. jal. rüg.	15. VII. 21.— 7. III. 24.	
7.	Buha, Oskar Leitnant	2. suurt. rüg.	15. VII. 21.— 7. III. 24.	Komisjoni asjaajaja.

M j u t i f e d I i i k m e d.

1.	Lembra, Johannes Kapten	2. jal. rüg.	15. VII. 21.— 27. X. 23.	III. diviisi staapi
2.	Kruus, Aleksander Mam-kapten	Referwis.	15. VII. 21.— 1. VII. 22.	II. diviisi staapi.
3.	Melts, Eduard Kapten	1. jal. rüg.	15. VII. 21.— 20. VIII. 23.	1. polgu staapi ning 1. ja 2. pat.
4.	Org, Jaan, Kapten	Sw.war.wal.	15. VII. 21.— 20. VII. 22.	III. div. eest. ladu Marienb. ja III. div. intend.
5.	Barma, Aleksander Kapten-major	Merij. ft.	15. VII. 21.— 27. X. 23.	Laewastikku.
6.	Kleis, Richard Leitnant	Referwis.	15. VII. 21.— 20. VIII. 22.	Siitumise osakonda.
7.	Soodla, Johannes Leitnant	2. jal. rüg.	15. VII. 21.— 20. VIII. 23.—	Kal. Mal. ja Kuperj. partis. pataljonisid
8.	Straus, Adolf Noor. leitnant	Inf. patal.	— " —	3. sãpõõri roodu, 3. kaabeli jagu.
9.	Pãrdi, Kostantin Noor. leitnant	6. jal. rüg.	— " —	9. jalawãe polku.
10.	Rillas, Johannes Noor. leitnant	— " —	— " —	6. jalawãe polku.
11.	Buldas-Bullers Mõõf. Noorem-leitnant	1. suurt. rüg.	— " —	Wãlja pat. nr. 17, 7, 11 ja 1.
12.	Wilberg, Erich Noorem-leitnant	2. suurt. rüg.	— " —	Sõjariistade osa- konda.
13.	Tomson, Heinrich Noorem-leitnant	7. jal. rüg.	— " —	8. jalawãe polku.
14.	Rondrad, Peeter S. a. ametnik	6. jal. rüg.	— " —	3. jalawãe polku.
15.	Rittast, Johannes Sw. am. asetãttja	3. suurt. rüg.	— " —	3. suurt. polgu staapi, 2. liituv. parti, wãljapatar. nr. nr. 6., 18., 16., 16 ja 18.
16.	Lepp, Eduard Sw. ametnik	Ratja rüg.	— " —	2. ratja plk. Tall. õis. eest. ja 1. ratja polku.
17.	Woll, Jakob S. a. ametnik	2. soomustr. rügem.	— " —	2. jalawãe polku.
18.	Karro, Julius Sw. am. asetãttja	Referwis.	15. VII. 21.— 1. III. 23.	1. ja 2. autoroodusid.

Siendus: Komisjoni esimehe ettekanne 8. III. 24 a. nr. 1474.

B. VII

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest.

Nr. 126.

Tallinnas, 18. märtsil 1924 a.

(Korralduswalitsus).

Wabariigi Walitsuse poolt 15. märtsil s. a. kiinitatud
koosseisude tarwitusele wõtmise puhul alluwad majandusliselt
Korralduswalitsuse majanduse osakonnale, 15-st märtsist s. a.
arwates:

Sõjainistri juures olewad isikud ja asutused,

Kindralstaap,

Suurtükiväe inspektor,

Inženeriväe inspektor,

Tehniliste wägede inspektor,

Juriskonsultuur,

Sõjawäe profuratuur,

Sõjawäe ringkonnakohus,

Sõjawäe terwishoiu Walitsus,

Sõjawäe warustuswalitsus,

Toitlusladu nr. 1,

Sõjawäe kraami ladu,

Tehnilise warustuse ladu,

Suurtükiladu,

Lastemoonaladu,

Räsiõjariistade ladu,

Kiitewalmistamise töökoda,

Sadulsepa töökoda,

Kanna-, õhu- ja fisekaitse juhatus ja staap.

P. VII,

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 127.

✓ Tallinnas, 18 märtsil 1924 a.
(Varustuswalitsus).

✓ Minu käsukirja nr. 37, 24 a. muutmiseks käsin, alates 11 aprillist l. a., kõikide liikide hobustele kaeru kaitsemäe toitlustamise seadluse tabelis nr. 2 ettenähtud normide järele väljanda. Minu käsukiri nr. 90, 24 a. suurtiikiväe laagri ja poligooni ehituse töödele komandeeritud hobuste kohta jääb endiselt maksuaks.

Diendus: Seadlus kaitsem. toitl. kohta rahuajal (tabel nr. 2, märkused 4 ja 5).

Sinbund,
Sõjainistri l. t.

Nr. 128.

✓ Tallinnas, 18. märtsil 1924 a.
(Sõjainisteeriumi juriskonsultuur).

Zuhtnöörid kaitsemäelaste karistamisel rahatrahwiga.

Wäeosades korduvalt ettetulnud arusaamatuste kõrvaldamiseks käsin end. Sõjavägede ülemjuhataja pwl. nr. 600 — 1919 a. asemel kaitsemäelaste karistamise puhul rahatrahwidega tulewikus järgmisi reegleid käsitada:

§ 1.

Sõdureid rahatrahwiga ei karistata.

Sel korral kui wäeülemus sõdurit distsiplinaarkorras karistama peab sarnase wäheima üleastumise pärast, mille eest seadus ette näeb rahatrahwi kuni 5000 margani (50 rublani), karistatakse süüdlast rahatrahwi asemel arestiga kuni 10 päewani.

Kui aga seaduses sarnase üleastumise eest on ette nähtud rahatrahw üle 5000 marga, siis allub asja otsustamine kohtule (w. S. N. S. § 60 ja R. T. nr. 86/1921 a.)

§ 2.

Ohvitseri ja sõjaväe ametnikke karistatakse distsiplinaar-
korras rahatrahwidega: 1) ainult nende vähemate üleastumiste
pärast, millele süüdlase lohtualla andmine järgnema ei pea ja
mille eest seadus karistuseks otsekohse ja kindlalt rahatrahwi ette
näeb, ja 2) ainult seaduses ettenähtud määral.

Trahwiraha sissenõudmine sünnib minu käsufirjas nr. 103
j. a. kirjeldatud korras.

§ 3.

Distsipliini, kaitsewäe teenistuse korra ja sõjaväelise kas-
watus wastaste üleastumiste, wõi seltskondlise korra rikkumiste
ja ulakuse pärast ei karistata ohwitseri ega sõjaväe ametnikke
rahatrahwiga, waatamata et üldised seadused (Rahukohtu Trahw-
seadus ja Nuhtlusseadus) nende üleastumiste eest rahatrahwi
ette näewad.

Neil juhtumistel käsitatakse Sõja Nuhtlus Seaduse (S. S.
Kogu XXII r.) §§ 96—192 ettenähtud karistusi.

Sinbund,
Sõjamineistri I. t.

Nr. 129.

Tallinnas, 18. märtsil 1924 a.

(Sõjaväe Tehniline Nõukogu).

Esitada 1-ks juuniks j. a. Korralduswalitsusele kõikide
Sõjamineisteriumis, sõjaväeosades ja asutustes teenivate tehnika-
eriteadlaste (inseneride, arhitektide, tehnikute) kohta kinnitatud
ärakirjad Haridusministeriumi juures moodustatud „tehnika
eriteadlaste registreerimis-komisjoni“ poolt wäl-
jaantud tunnistustest, mis sugustega nimetatud eriteadlaste kutse-
digused on äramääratud.

Tehnika eriteadlastel ja ainult neil, kes nimetatud komisjoni
poolt wastawalt nende kutse digustes kinnitatud, tarwitada kirja-

wahetuses, joonestustes, altides j. n. e. Wabariigi seaduses ette-
nähtnd nimetusi (diploom-inseneer, tegelik insener, tehnik).

Muõ: Riigifogu poolt 20. II 1923 a. wastuwõetud
inseneride, arhitektide ja tehnikute kutseõiguste seadus („Riigi
Teataja“ nr. 33/34 all 6. III. 1923 a.)

P. Lill

Rindralstaabi Rindral-major,
Sõjaminiistri eest.

Sõjainistri Käsukirjad.

Nr. 130.

Tallinnas, 20. märtsil 1924 a.

(Kindralstaabi Valitsus).

Narva ja Valga raudteejaamade komandantuurid lugeda liikwideerituks, arvates — esimene 1-st septembrist 1923 a. ja teine 15-st märtsist 1924 a.

Siendus: Minu käsu kiri 11. III. 24 a. nr. 114, Kindralstaabi osakond I. jaoskond D ülema ettekanne 1. IX. 23 a. nr. 2361 ja liikwideerimise komisjoni esimehe ettekanne 14. III. 24 a. nr. 2.

P. Pill,
Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 131.

Tallinnas, 20 märtsil 1924 a.

(Varustusvalitsus).

§ 1.

Wabariigi Valitsuse poolt 28. detsembril 1923 a. vastu võetud kaitseväe kütte ja walguetusega warustamise seadluse

§ 4-da põhjal („Kiigi Teataja“ nr 24, 1924 a.) avaldan
 käsitamiseks järgmised varustuse üksuste hinnad ajajärgu peale
 1. jaanuarist kuni 1. juulini 1924 a.

I. Pöletispuud.

a)	Tallinnas ja Harju maakonnas	mrk.	4920.—	kub. sld.	} fco wäeosa ladu.
b)	Narvas, Tartus, Valgas, Paides, Wiljandis ja Tartu Walga, Wiljandi ja Järwa maakondades	"	4800.—	" "	
c)	Rakweres, Pärnus, Wõrus, Petseris, Haapsalus ja Wiru, Pärnu, Lääne, Wõru ning Petseri maakondades	"	4700.—	" "	
d)	Kuresaares ja Saare maakonnas	"	3900.—	" "	

II. Elektrivool ja elektrilambi pirnid.

a) Valgustuseks tarvitatava elektrivoolu hinnaks võtta
 kohaliste elektrijaamade voolu hinnad ja nimelt:

Tallinnas ja Narvas	mrk.	25.—	kilowatt-tund.
Nõmmel	"	31.—	" "
Tartus	"	24.—	" "
Valgas	"	26.—	" "
Wõrus ja Petseris	"	35.—	" "
Rakweres, Wiljandis, Kuresaares ja Paides	"	27.—	" "
Haapsalus	"	30.—	" "
Pärnus	"	22.—	" "

b) Elektrilambi pirnid:

	110 volti	10—	50 norm.	küünalt	mrk.	69.—	tk.	} fco wäeosa ladu
	220	"	10—	50	"	"	75.—	
110 ehk	220	"	50—	75	"	"	135.—	
"	"	"	75—	100	"	"	170.—	
"	"	"	100—	150	"	"	245.—	

110 ehk	220 wolti	150—200	norm. küün. mrf.	365.—t.)	} fco wäeosa ladu.	
"	"	200—300	"	"		510.—"
"	"	300—500	"	"		660.—"
"	Elektrilambi	pirnide	kestmiseks	põlemise		normiks

900 tundi põlemist.

Wäeosades ja asutustes 1-ks jaanuariks 1924 a. tarwitusel olemate elektrilambi pirnide põlemise normiks lugeda üks kolmandik ($\frac{1}{3}$) uute lampide põlemise normist, s. o. kolmsada (300) tundi põlemist.

§ 2.

Varustuse Valitsuse Ehituse ja Korteri osakonna poolt naturas väljaantavaid kütte ja valgustuse aineid ja valgustamise abinõusid arvestada järgmiselt:

a) Põletispuud, mis on saadud Ehituse ja Korteri osakonna ladust Tallinnas selle käsukirja § 1 p. 1 lit. a all näidatud hinnaga.

b) Põletispuud, mis on saadud väljaspool Tallinnat raudteejaamades, 270.— marga võrra vähema hinnaga selle käsukirja § 1 p. 1 lit. a, b ja c all näidatud hindadest.

Märkus: Mrf. 270.— puude wagunisje laadimise kulu assigneerib Ehituse ja Korteri osakond wäeosadele rahas.

c) Küttepuude aineid arvestada vastavalt Sõjaministri käsukirjas avaldatud etiwalentidele. Näiteks Tallinnas asuwa wäeosa kohta: ühe kubiksülla normaalpõletispuudele vastab 200 puuda I sorti turvast; normaal küttepuude hind on mrf. 4.920.— seega turvapuuda hind mrf. 24.60 pn.

d) Valgustuse ja määrdeained, wedelkütte, puhastamise materjaal ja valgustamise abinõud fco wäeosa asukoht.

Petroleum	pd. mrf.	285.—
Küünlad (steariin)	" "	1600.—
Raasta	" "	250.—
Mafinaõli	" "	530.—
Tsilindriõli	" "	600.—

Tawott-rasw pd. mrf. 600.—

Puhastamise willad " " 1040.—

Kaltsud " " 150.—

Elektrilambi pirnid — hinnad on needfamad, mis selle käsukirja § 1-es p. II. lit. b all üleswõetud.

e) Selles käsukirjas üleswõetmata kütte ja valgustusainete ja valgustusabinõude hinnad märgib ära Ehituse ja Korteri- osakond nende wäljaandmisel nõudmistele kaaskirjadel.

✓
§ 3.

Gespool nimetatud seadluse § 15 märkuse põhjal määran sõdurite saunaskäimise kuludeks seal, kus kaitsewäel saunu ei ole, nelikümmend (40) marka sõduri peale kuus.

E in b u n d,
Sõjainistri k. t.

Nr. 132.

Tallinnas, 21. märtsil 1924 a.

(Korralduswalitus).

Luban nimetada eraisiku Dawid Postka kui eriteadlase Sõjamuuseumi hoidja kohuste täitjaks, 15. märtsist s. a. arwates.

P. Vill,
Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

O I E N D U S.

Ennem saadetud käsukiri № 130 - 132, kui wigaselt trükist ilmunud, lugeda maksusetaks.

Ed. Morladt
K a p t e n,
Korr. Wal. Kantselei ülem.

mapsonnuta

Sõjainiistri Käskkirjad.

Nr. 130.

Tallinnas, 20. märtsil 1924 a.

(Kindralstaabi Valitsus).

Narva ja Valga raudteejaamade komandantuurid lugeeda liitwideeritaks, arwates — esimene 1-st septembrist 1923 a. ja teine 15-st märtsist 1924 a.

Diendus: Minu käskkiri 11. III. 24 a. nr. 114, Kindralstaabi osakond I. jaoskond D ülema ettekanne 1. IX. 23 a. nr. 2361 ja liitwideerimise komisjoni esimehe ettekanne 14. III. 24 a. nr. 2.

P. Liu,

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainiistri eest.

Nr. 131.

Tallinnas, 20. märtsil 1924 a.

(Varustuswalitsus).

§ 1.

Wabariigi Walitsuse poolt 28. detsembril 1923 a. wastu-
wõetud kaitsemäe kütte ja walgustusega warustamise seadluse

110 ehk	220 wolti	150—200 norm.	küün.	mrk.	365.—t.	} fco wäeoja labu.
" "	" "	200—300 "	" "	" "	510.—	
" "	" "	300—500 "	" "	" "	660.—	

Elektrilambi pirnide testimiseks põlemise normiks lugeda 900 tundi põlemist.

Wäeosades ja asutustes 1-ks jaanuariks 1924 a. tarwitusel olewate elektrilambi pirnide põlemise normiks lugeda üks kolmandik ($\frac{1}{3}$) uute lampide põlemise normist, s. o. kolmsada (300) tundi põlemist.

§ 2.

Warustuse Walitsuse Ehituse ja Korteri osakonna poolt naturas wäljaantawaid kütte ja walgustuse aineid ja walgustamise abinõusid arwestada järgniselt:

a) Põletispuud, mis on saadud Ehituse ja Korteri osakonna ladust Tallinnas selle käsukirja § 1 p. 1 lit. a all näidatud hinnaga.

b) Põletispuud, mis on saadud wäljaspool Tallinnat raudteejaamades, 270.— marga wõrra wäheha hinnaga selle käsukirja § 1 p. 1 lit. a, b ja c all näidatud hindadest.

Wärkus: Mrk. 270.— puude wagunisise laadimise kulu asfigneerib Ehituse ja Korteri osakond wäeosadele rahas.

c) Küttepuude asfaineid arwestada wastawalt Sõjaministri käsukirjas awaldatud ekwivalentidele. Näiteks Tallinnas asuwa wäeoja kohta: ühe kubikjilla normaalpõletispuudele wastab 200 puuda 1 sorti turwast; normaal küttepuude hind on mrk. 4.920.— seega turwapuuda hind mrk. 24.60 pn.

d) Walgustuse ja määrdeained, wedelküte, puhastamise materjaal ja walgustamise abinõud fco wäeoja asukoht.

Petrooleum	pd.	mrk.	285.—
Küünlad (steariin)	" "	" "	1600.—
Nafta	" "	" "	250.—
Masinaõli	" "	" "	530.—
Tsilindriõli	" "	" "	600.—

§ 44-da põhjal („Riigi Teataja“ nr. 24, 1924 a.) avaldan käsitamiseks järgmised varustuse üksuste hinnad ajajärgu peale 1. jaanuarist kuni 1. juulini 1924 a.

I. Pöletispuud.

a) Tallinnas ja Harju maakonnas	mrk. 4920.—	kub. sld.	} fco müüja ladu.
b) Narvas, Tartus, Valgas, Väides, Viljandis ja Tartu Valga, Viljandi ja Järva maakondades	" 4800.—	" "	
c) Rakveres, Pärnus, Võrus, Põhjeris, Haapsalus ja Viru, Pärnu, Lääne, Võru ning Põhjeri maakondades	" 4700.—	" "	
d) Kuresaares ja Saare maakonnas	" 3900.—	" "	

II. Elektrivool ja elektrilambi pirnid.

a) Valgustamiseks tarvitatava elektrivoolu hinnaks võtta kohalikkude elektrijaamade voolu hinnad ja nimelt:

Tallinnas ja Narvas	mrk. 25.—	kilowatt-tund.
Nõmmel	" 31.—	" "
Tartus	" 24.—	" "
Valgas	" 26.—	" "
Võrus ja Põhjeris	" 35.—	" "
Rakveres, Viljandis, Kuresaares ja Väides	" 27.—	" "
Haapsalus	" 30.—	" "
Pärnus	" 22.—	" "

b) Elektrilambi pirnid:

110 volti	10—50 norm. küünalt	mrk. 69.—	tt.	} fco müüja ladu.
220 "	10—50 "	" "	75.—	
110 ehf 220 "	50—75 "	" "	135.—	
" " " "	75—100 "	" "	170.—	
" " " "	100—150 "	" "	245.—	

Tavott-rasw	pd. mrf.	600.—
Buhastamise willad	" "	1040.—
Kaltsud	" "	150.—

Elektrilambi pirnid — hinnad on needsamad, mis selle käsufirja § 1-es p. II lit. b all üleswõetud.

e) Selles käsufirjas üleswõtmata kütte ja valgustusainete ja valgustusabinõude hinnad märgib ära Ehituse ja Porteri osakond nende väljaandmisel nõudmiste kaaskirjadel.

§ 3.

Gelpool nimetatud seadluse § 15 märkuse põhjal määran sõdurite saunastämise kuludeks seal, kus kaitsewäel saunu ei ole, nelikümmend (40) marka sõduri peale kuus.

Einbund,
Sõjaministri k. t.

Nr. 132.

Tallinnas, 21. märtsil 1924.

(Korralduswalitus).

Luban nimetada eraisiku Dawid Posta kui eriteadlase Sõjamuuseumi hoidja kohuste täitjaks, 15. märtsist s. a. arwates.

B. Ein,
Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest.

Nr. 133.

Tallinnas, 21. märtsil 1924 a.

(Korralduswalitus).

Merijõudude staabi tehnika osakonna wanem ehitustehnikuse kohuste täitja eraisik Ferdinand Ruudi wabastatakse teenistusest koosseisu kitsendamise tõttu, 15. märtsist s. a. arwates.

Diendus: Sõjaministri Käsukiri nr. 39 — s. a ja Merijõudude juhataja whf. nr. 56-s, 16. II — s. a.

P. Lill,

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest.

Nr. 134.

Tallinnas, 21. märtsil 1924 aastal.

(Korralduswalitus).

Sõjawäe ringkonnakohtus, kohtuistungisel 8. oktoobril 1923 a. kuulab ära referwi sõjaaegse amerniku Oskar Lasemann'i süüdistusasja S. N. S. § 13 ja S. N. S. art. 232 p. 3 järele ja otsustas mõista teda kroonu raha kõrwaletõimetamises omandamise mõttes kohtulikult õigeks, sest et selles kuriteos süüdistus kohtulikult uurimisel ei leidnud tõendust, kuid S. N. S. § 228 põhjal — 7 päewaks aresti peawahis; Lasemann'i süü läbi riigile tekkinud kahju jässeendudminejatta S. N. S. § 62 põhjal. administratiivsel teel wastawa ülemuse hoolets, peale kahju suuruse kindlakstegemist seaduses eitenähtud korras.

Otsus läks seaduslike jõusse 22. detsembril 1923 a.

Diendus: Sõjawäe prokurööri whf. nr. 1194, 18 II. 24 a.

P. Lill,

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest.

Sõjainistri Räsu kirjad.

Nr. 135.

Tallinnas, 22. märtsil 1924 a.

(Varustuswalitus.)

Aruandest kaitsemäe hobuste termishoiu üle on näha, et 1923 a. jooksul on aralõppenud ja hukatud wäeosades ja asutustes hobuseid järgmisel arwul:

3-as Suurtükimäe rügemendis — 11 hobust:

- 4 hobust jalaluu murdmise tagajärjel hukatud.
- 1 " seljaluu " " "
- 5 " tiirude tagajärjel lõppenud " "
- 1 " sünnitamise tagajärjel lõppenud.

1-ses Suurtükimäe rügemendis — 7 hobust:

- 2 hobust wigastuste tagajärjel hukatud.
- 1 " kõhufelme põletiku tagajärjel lõppenud.
- 4 " tiirude tagajärjel lõppenud.

Katja rügemendis — 6 hobust:

- 4 hobust jalaluu murdmise tagajärjel hukatud.
- 1 " seljaluu " " "
- 1 " kõhufelme põletiku " " lõppenud.

2-ses Suurtükimäe rügemendis — 5 hobust:

- 3 hobust jalaluu murdmise tagajärjel hukatud.
- 2 " tiirude tagajärjel lõppenud.

Allohwitseride koolis — 5 hobust:

1 hobune südamete halvatuse tagajärjel lõppenud (tingitud üleliigselt väsimusest).

1 hobune tiirude tagajärjel lõppenud.

1 " werekhiwtituse tagajärjel lõppenud.

2 " soolte ja rinnalehepõletiku lõppenud.

3-as üksikus jalaväe pataljonis — 1 hobune jalaluu murdmis tagajärjel hukatud.

7-as jalaväe rügemendis — 1 hobune seedimise orgaanide haiguse tagajärjel lõppenud.

Üldse äralõppenud 36 hobust, kusjuures lõppemise eht hukkamise põhjusteks peaaesjalikult on mehaanilised wigastused ja seedimise orgaanide haigused, mis näitab, et hobustega ümberkäimine ja hobuste toitmine on lohakas. Tuhin väeosjade ülemate, iseäranis 3-da Suurtükiväe rügemendi ülema tähelepanu hobuste eest korralikuma hoolitsemise peale, hoiatades, et edaspidi saan karmilt karistama nii süüdlasi kui ka väeosjade ülemaid ja hobuste väärtust süvenõudma.

Sinbun,
Sõjaminstri k. t.

Nr. 136.

Tallinnas, 22. märtsil 1924 a.

(Korralduswalitus).

Wabariigi Walitus otsustas 22. weebruaril s. a. referiiv-sõjaväe ametniku asetäitjale Aleksander Taska'le, kes Sõjaväe ringkonnakohtu otsusega 30. märtsil 1922 a. N. S. § 1484, jao 2, ja § 31. astme 2 põhjal kõigi iseäraliste õiguste ja eesõiguste kaotamisega ja N. S. § 58¹⁻² ettenähtud tagajär-

gedega kolmeks aastaks wangiroodu mõistetud, armu anda, teda wabastades määratud karistuse tagajärgedest ja kaotatud õigused tagasi anda.

Diendus: Sõjainistri päewakäsi nr. 220 — 1922 a. ja Sõjawäe prokurööri whf. nr. 1531, 4. III. s. a.

B. VII,
Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 137.

Tallinnas, 22. märtsil 1924 a.

(Korralduswalitus).

Sõjainistri päewakäsu nr. 1124 — 16. novembrist 1920 a. osaliseks muutmiseks käsin wäejooßitute dokumendid, peale kolmekuulist wäeosa nimekirjast mahakustutamist, selle maakonna rahwawäe ülemale saata, kus rahwawäe komisjonis nad sõjawäeteenistusse olid wastu wõetud.

Maakonna rahwawäe ülemaatel korraldada edaspidist wäejooßitute otsimist ning tabamise korral, Sõjainistri päewakäsu nr. 109 — 13. märtsist 1923 a. põhjal, saata ühes dokumentidega endise wäeosa ülema korraldusse.

Korralduswalituses arwelowemate wäejooßitute teenistusdokumendid üle anda wastawa maakonna rahwawäe ülemale.

B. VII,
Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 138.

Tallinnas, 22. märtsil 1924 a.

(Korralduswalitus)

Merikindluste ehitusinseneeri kohuste täitja erasisit Wolde-
mar Soonik wabastatakse teenistusest koosseisu kitsendamise
tõttu, 15. märtsist s. a. arwates.

Diendus: Sõjainistri käsukiri nr. 50 — s. a. ja
Merijõudude juhataja whf. nr. 56-s, 16. II. s. a.

P. Lii,

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 139.

Tallinnas, 22. märtsil 1924 a.

(Korralduswalitus).

Sõjawäe ringkonnakohus, kohtuistungisel 18. oktoobril
1923 a. kuulas ära reserveeri sõjawäe ametniku asetäitja Robert
Maksi süüdistusasja ja otsustas mõista teda S. N. S. § 229
põhjal, distf. määr. § 33 p. 1 järele üheks kuuks peawahiti,
süüdistuses S. N. S. § 232 jao III p. 2 järele teda aga S.
Rp. S. § 910 p. 1 põhjal kohtulikult õigeks mõista, sest et
teod, milles teda süüdistati, küllalt tõeks ei ole tehtud; S. N.
S. § 62 p. 2 põhjal Robert Maksi otsetõhesele ülemusele õigus
jätta peale selle lahju, mis tema süü läbi riigile tekkinud, täpi-
pealset kindlastegemist temalt administratiiv teel jätta nõuda.

Kassatšioonikaebtus tähendatud kohtuotsuse peale on Riigi-
kohtu poolt tagajärjetuks jäetud ja Sõjawäe ringkonnakohtu
otsus astus seaduslikku jõusse 22. detsembril 1923 a.

Diendus: Sõjawäe prokurööri whf. nr. 1299, 21.
weebruari s. a.

P. Lii,

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 140.

Tallinnas, 22. märtsil 1924 a.

(Kindralstaap).

Mootorpaat „Erilane“ lugeda üleantuks Piirimalwele
6-kt augustist 1923 a. armates.

Dienstus: Merejõudude Juhataja ettekanne 6. VIII.
23 a. nr. 210.

P. III,
Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Sõjainiistri Kälukirjad.

Nr. 141.

Tallinnas, 26. märtsil 1924 a.

(Korralduswalitus).

Tallinna linna komandantuuri hambaarstide kohuste täitjad eraisitud: Ewa Fürgenstein-Kerem ja Salme Solba-Peterfon wiiake üle teenistusse Harju maakonna rahwawäe ja kaitseliitu, 15. märtsist j. a. arwates.

Diendus: Sõjainiistri päewakäjud nr. 439 — 22 a., nr. 49 — 23 a. ja Sõjawäe ringkonna ülema peakiri nr. 83, 15. III. j. a.

P. VIII

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainiistri eest.

Nr. 142.

Tallinnas, 26. märtsil 1924 a.

(Korralduswalitus).

Sõjainiisteriumi juriskonsuldi käskudetäitja ohwitseri kohuste täitja sõjaegne ametnik August Rocks komandeeritakse Sõjawäe staabi korralduswalitjuse ülema käsutusse 15. märtsist j. a. arwates.

Diendus: Sõjainiisteriumi juriskonsuldi kohuste täitja whl. nr. 864^L 19. III. j. a.

P. VIII

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainiistri eest.

Sõjainistri Käsukirjad.

Nr. 143.

Tallinnas, 28. märtsil 1924 a.

(Korraldusvalitus).

Viimasel ajal on ilmsiks tulnud, et Sõjainistri käsu-
kirjadega Sõjaväe ringkonnakohtu abituristide liikmeteks määratud
ohvitserid oma ülesandeid tergelt ja ebahoolisalt hindavad.

Mii ei ilmunud käesoleva aasta jaanuarikuul Sõjaväe
ühendatud õpeasutustest kapten Kattas avalikule kohtuistungimisele
ja ei teatanud ka oma mitteilmumise põhjust.

Samuti jäi ka Disiplinaar kompanii ülem major T h i m m
11. märtsil s. a. avalikule kohtuistungimisele pooleks tunniks
hiljaks.

Suhin tähelepanu selle peale, et kohtuistungimistele hiljaks-
jäämine või mitteilmumine on teenistuskohuste hooletu täitmine.

Sõjaväe ringkonnakohtu esimehele tulevikus selle eest hoolt
kanda, et kutsed oleksid aegsasti kohtuliikmetele kätte saadetud,
kuna kohtuliikmetel tuleb nende peale pandud kohustusi täpselt
täita.

Disiplinaar kompanii ülemale major T h i m m'ile kohtusse
hiljaksjäämise ja Sõjaväe ühendatud õpeasutuste kapten K a t t a s'ile
mitteilmumise eest teen märkuse.

Siubund
Sõjainistri t. t.

Nr. 144.

Tallinnas, 28. märtsil 1924 a.

(Korralduswalitus).

7 märtsil s. a sai Sõjawäe ühendatud õpeasutuste juures informatsioonikursustel olematele ohwitseridele lennuwäe tege-wisega tutvunemiseks praktiline lend Tallinna aerodroomilt Tapale ja sealt tagasi korraldatud.

Enne lendu oli mõnede kursuste ohwitseride poolt soowi awaldatud Tapal maanduda.

Kolonel-leitnant Tallo oli isegi telefoni teel pälunud 1. soomusrongi rügemendi poolt Tapa mõisa wäljale maandu-mise otstarbeks tuli ülesteha.

Lennuwäe ülema ajutise kohuste täitja noorem-leitnant Post'i poolt sai Tapal maandumine wastawa platfi puudusel ja sügawa lume tõttu ära keelatud, kuid sellest ei olnud kõiki-dele lenduritele teada antud.

Kui esimese grupi masinad Albatrossid Nr. 33 ja 10 leitnant Gutmanni juhatusel Tapa kohale jõudsid, planeeris leitnant Gutmann oma masinaga madalamale, kunni 100 meetri kõrgu-seni, mille tõttu wesi radiaatoris külmaks läks ja ta oli sunnitud maanduma.

Lendur-weltweebel Stunde, kes masinat Albatross Nr. 10 juhtis, nähes, et leitnant Gutmann oli maandunud ja et temale abi anda, maandus ta samuti.

Teale jeda jõudsid ta teisest grupist noorem-leitnant Post ja kapten Emery Tapa kohale, kus õhus ringe tehes nägid, et kaks aparaati olid lumes ja propellerid purustatud, sellest selgu-sele jõudes, et sügawa lume tõttu on wõimata maanduda, ja pöörasid Tallinna tagasi.

Viimaks jõudis ta Tapa kohale leitnant Reimann ühes awio-motorist Torolow'iga, kes nähes, et kaks aparaati on maandumise juures kapottinud, otsustas kohe ta maanduda, et abi anda, kuid sügawa lume tõttu purunes propeller.

Gelpool kirjeldatud juhtumises leian süüdi olevat: nooremleitnant Posti selles, et tema, olles lennuväe ülemajutine kohuste täitja, ei seletanud kõikidele lenduritele ära, et Tapal maanduda sügava lume tõttu ja vastava platši puudusel ei tohi. Leitnant Gutmann'i selles, et tema Tapa kohal ilma mingisuguse põhjuseta hakkas madalamale planeerima, mille järeldukel oli wiimaks sunnitud maanduma, ning kolonelleitnant Tallo't selles, et tema mõjuawaldawalt segas end Lennuwäe ülemajärgi korralduse täitmisse.

Lähendatud süütegude eest karistan distsiplinaarselt: nooremleitnant Posti — kolmepäewase ja leitnant Gutmann'i — wiiepäewase arestiga peawahis, misugune karistus Kanna-, Ohu- ja siselaitse ülemajärgi täide wiia, kuna kolonelleitnant Tallo'le awaldan noomituse.

Sinbub
Sõjaministri l. t.

Sõjaministri Räsuuri.

Nr. 145.

Tälinnas, 28. märtil 1924 a.

(Kindralstaap).

Uvaldan paremad tagajärjed (rēfordid) kerge- ja raske jõustikus, mis kaitsewäe wõistlustel kuni läesolewa käsutirja ilmumiseni on saawutatud.

S e r g e i d u s t i k.

Bõffkuse ala	Mug, laugus.	Bõttleiate nimed.	Bäcõsa nimetus.	Bõffkuse tõraldamise aeg.
100 m. joõts.	11,4 ff.	ВВ. allohv. kesköll.	Infanteri pataljon.	10/IX. 23 a.
200 " "	24,5 " "	R/m. Kõllim.	Sõjaväe kaap.	27/VIII 22 a.
400 " "	55,1 " "	" " " "	Sõadetelegraafi lömp.	10/IX 23 a.
800 " "	2 m. 15,6 ff.	" " " "	" "	" "
1500 " "	4 " 24,2 " "	R/m. Antson.	2. jalaväe rügem.	27/VIII 22 a.
5000 " "	17 " 39,6 " "	R. allohv. Rebas.	10. jalaväe rügem.	22/VI 23 a.
10000 " "	37 " 28,4 " "	" " " "	" " " "	10/IX 23 a.
Seatejoõttud:				
4 × 200	1 " 42,2 "	10. rüg. meeskond (R. ltn. Mew, n. ltn. Jügermann, r/m. Kirtmann ja r/m. Koller)		27/VIII 22 a.
800+400+200+200	4 " 19,7 "	Inf. pataljoni meeskond (Belt. Uiberuu, w. allohv. Kesköll, w. allohv. Šfremow ja n. allohv. Šein).		10 IX 23 a.
5 × 400	5 " 8,4 "	S. ühend. õpRAF. allohv. õpRAF. meesk. (R. ltn. Kruusenthal, n. allohv. Boll, n. allohv. Uuder, r/m. Mendel ja r/m. Leppif).		10/IX 23 a.
10 × 500	14 " 11,8 "	10. jalaväe rüg. meeskond (R. ltn. Mew, n. ltn. Jügermann, w. allohv. Morgenrot, r/m. Koller, r/m. Ruudi, noored Šhuul. Korts, Michelson, Moofcs ja Sammis).		27/V 23 a.
Kuulitõuge ühe käega.	13,02 mtr.	R/m. Hofenbaldt	10. jalaväe rügem.	8/IX 23 a.
Kuulitõuge kábe käega.	23,35 "	" " " "	" " " "	" "

Põõskõluse ala	Kaugus.	Põõskõluse nimetus.	Põõskõluse nimetus.	Põõskõluse korraldamise aeg.
Kettakõluse ühe kääga	36,80 mtr.	Kõluse nimetus	Kõluse nimetus.	10/IX. 23 a.
" kahe "	66,98 "	Kõluse nimetus	Kõluse nimetus.	" " "
Kõluse	48,44 "	Kõluse nimetus	Kõluse nimetus.	6/VIII. 22.
Kõluse	78,50 "	Kõluse nimetus	Kõluse nimetus.	10/IX 23 a.
Kõluse	6,34 "	Kõluse nimetus	Kõluse nimetus.	8/IX 23 a.
Kõluse	1,65 "	Kõluse nimetus	Kõluse nimetus.	21/VIII 22 a.
Kõluse	3,10 "	Kõluse nimetus	Kõluse nimetus.	21/VIII. 22 a.
Kõluse	12,52 "	Kõluse nimetus	Kõluse nimetus.	10/IX. 23 a.
50 mtr. wabalt.	34,7 fl.	Kõluse nimetus	Kõluse nimetus.	8/IX. 23 a.
100 "	1 m. 57,3 "	Kõluse nimetus	Kõluse nimetus.	" " "

	Решимые ühe káega.	Должимые ühe káega.	Решимые kahe káega	Должимые kahe káega.	Вспомогательные форсальды aeg.
С у л г л а а л :					
Р/м. Барт, Ленновági.	50 Ig.	61 Ig.	65 Ig.	80 Ig.	8/II 24 a.
Р з е в г е л а а л :					
II j. madr. Рáтсепп, М/т. „Вамбола“.	57,5 Ig.	71,5 Ig.	70 Ig.	90 Ig.	" "
Р/м. Сүва. II. div. оркест.					" "
Р. аллохв. Күнл, М/т. „Вамбола“.					16/I 23 a.
Р е с л л а а л :					
Р/м. Длет, 3. суурт. рüгем.	60 Ig.	78 Ig.	80 Ig.	103 Ig.	8/II 24 a.
Рпт. Сеетсманн, Раатсарüгем.					" "
Р о о л р а с с е л а а л :					
Р. аллохв. Мändметс, 3. суурт. рüгем.	67 Ig.	77 Ig.	89 Ig.	107 Ig.	16/I 23 a.
Р а с с е л а а л :					
Рапрад Кивистит, Суфенерт пат.	60 Ig.	70 Ig.	78 Ig.	108 Ig.	8/II 24 a.

Р. Пил,
 Риндралстааби Риндрал-майор,
 Сöжанинистри еест.

Sõjainistri Käsu kirjad.

Nr. 146.

Tallinnas, 28. märtsil 1924 a.

(Korralduswalitus).

Olen Riigikogu otsuse põhjal 26. märtsist j. a. Eesti Wabariigi Sõjainisteeriumi uuele Sõjainistrile Oskar Amberg'ile üle andnud.

Einbund,
Sõjainistri k. t.

Nr. 147.

Tallinnas, 28. märtsil 1924 a.

(Korralduswalitus).

Olen Riigikogu otsuse põhjal 26. märtsist j. a. Eesti Wabariigi Sõjainisteeriumi endiselt Sõjainistri kohuste täitjalt Karl Einbund'ilt üle wõtnud.

O. Amberg,
Sõjainister.

Sõjainistri Räsu kiri.

Nr. 148.

Tallinnas, 28. märtsil 1924 a.

(Korraldusvalitus).

Lennuväe õpejaoskonna fotoinstruktor erasisil Sergei Golubew miiale üle teenistusse Lennuväe rügementi, 15. märtsist j. a. arvates.

Diendus: Sõjainistri päevakäst Nr. 659 — 22 a.
ja Sõjaväe ringkonna ülema pealkiri
Nr. 85, 17. III. j. a.

P. Viil

Rindralstaabi Rindral-major,
Sõjainistri eest.

Sõjainistri Käsukiri.

Nr. 148-a.

Tallinnas, 28. märtsil 1924 a.

(Korralduswalitus).

Uwaldan siinjuures õppur-sõdurite nimekirja, kellele minu poolt tunnistused priiikooli saamiseks kuni kõrgema kooli lõpetamiseni on wäljaantud.

N i m e k i r i:

Nr.nr.	Peretonna- ees- ja isanimi	Wäeosa nimetus.	Tunnistuse nr.
1.	Saarepera, Tõnis Tõnise p. (ohwitseri aset.).	End. Saala partif. rügem.	2381.

P. Siu
Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Sõjaministri Käsu kirjad.

Nr. 149.

Tallinnas, 29 märtsil 1924 a.
(Korralduswalitus).

Luban 3. ükksiku jalawäe pataljoni sõjaaegset ametnikku Jüri Mikalaid tähendatud pataljonis üle koosseisu pidada kahe kuu jooksul, 15. märtsist s. a. arwates.

D. Amberg,
Sõjaminister.

Nr. 150.

Tallinnas, 29. märtsil 1924 a.
(Korralduswalitus).

§ 1.

Luban nimetada eraisiku Artur Normann'i II diviisi staabi orkestri juhi kohuste täitjaks, 1. aprillist s. a. arwates.
Diendus: Sõjawäe orkestrite inspektori whf. Nr. 166,
26. 3. 24 a.

§ 2.

Luban nimetada eraisiku August Westke Ratwere garnisoni orkestri juhi kohuste täitjaks, 1. aprillist s. a. arwates.
Diendus: Sõjawäe orkestrite inspektori whf. Nr. 166,
26. III. 24 a.

D. Amberg,
Sõjaminister.

Nr. 151.

Tallinnas, 29 märtsil 1924 a.
(Korralduswalitus).

§ 1.

Wabastan Sõjawäe staabi korralduswalitussest kolonel Eduard Kanep'i Sõjawäe ringkonnakohtu ajutise liikme kohusest, 28. märtsil s. a. arwates.

Diendus: Sõjainistri käsukiri Nr. 71 § 2 1924 a.

§ 2.

Nimetan kindralstaabi walitussest kolonel Jakob Prei Sõjawäe ringkonnakohtu ajutiseks liikmeks, 28. märtsil s. a. arwates.

D. Amberg,
Sõjainister.

Sõjainistri käsukiri Nr. 152 on salajane ja trükiti ei ilmu.

Nr. 153.

Tallinnas, 31. märtsil 1924 a.
(Warustuswalitus).

Käsin üleajateenijatele meriwäes wälja anda käesolewal aastal walmismütside asemel nende muretsemiseks raha järgmiselt:

Suwimütsi eest (katted kaasa arwatud) Mk. 550.

Talimütsi "....." " 500.

Muus: Sõjanõukogu otsus 21. märtsil s. a. (protokoll Nr. 300 p. 9).

D. Amberg,
Sõjainister.

Sõjainistri Räsu kirjad

Nr. 154.

Tallinnas, 31. märtsil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Merijõudude juhataja kohuste täitjat meriväe-kapten Hermann Salka't lugeda komandeeritult teenistuse asjus Riiga 26. märtsist j. a. arvates.

Meriväe-kapten Salka äraolekul täita tema kohuseid Meri-
kindluste ülemaal kolonel Vladimir Janiž'il.

Diendus: Merijõudude juhataja kohuste täitja whl.
nr. 1304, 26. III. 24 a.

P. VII

Rindralstaabi Rindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 155.

Tallinnas, 1. aprillil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Luban nimetada erasitu Arnold Gering'i Sõjaväe
varustusvalitsuse mobilisatsiooniosakonna ülema abi kohuste
täitjaks, 15. märtsist j. a. arvates.

Diendus: Sõjaväe varustusvalitsuse ülema vahetiri
nr. 839, III. 24 a.

P. VIII

Rindralstaabi Rindral-major,
Sõjainistri eest.

Sõjainistri Käsu kirjad.

Nr. 156.

Tallinnas, 1. aprillil 1924 a.

(Korralduswalitsus).

Merijõudude juhataja staabi tehnikasojakonna wanema kästude täitja ametniku kohuste täitja Oswald Miina wiitakse üle ja nimetatakse Läänemere laewastiku divisjoni k. l. „Lembitu“ insener-mehaanikuse abi kohuste täitjaks, 15. märtsist s. a. arwates.

Siendus: Sõjainistri päewakäsi nr. 354 — 22 a. ja Merijõudude juhataja whi. nr. 1478, 20. III. 24 a.

P. VII

Kindralstaabi Kindral-majoor,
Sõjainistri eest.

Nr. 157.

Tallinnas, 1. aprillil 1924 a.

(Korralduswalitsus).

Panem Wiljandi linna garnisoni ülema kohused Saiala jalawäe rügemendi ülema kolonel-leitnant Werner Trossi peale, 22. märtsist s. a. arwates.

Siendus: III diviisi ülema telegramm nr. 602, 29. 3. 1924 a.

P. VIII

Kindralstaabi Kindral-majoor,
Sõjainistri eest.

Nr. 158.

Tallinnas, 1. aprillil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Luban nimetada eraisiku Rudolf Ertis'i Wiljandi garnisoni orkestri juhi kohuste täitjaks, 1. aprillist s. a arwates.

Diendus: Sõjaväe orkestrite inspektori pealkiri nr. 166, 31. III. 24 a.

P. Sii

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Sõjaministri Käsukirjad.

Nr. 159.

Tallinnas, 3. aprillil 1924 a.

Wabariigi Ohwitseride Keskkoogu kowadise korralise peakoosoleku määran 26. aprilliks s. a., kell 11, Ohwitseride Keskkoogu ruumides.

- Päewakord :
1. Peakoosoleku juhatusel walimine.
 2. Ohw. Keskkoogu 1923 a. aruande läbiwaatamine ja kinnitamine.
 3. Ohw. Keskkoogu 1924 a. eelarwe läbiwaatamine ja kinnitamine.
 4. Ohw. Keskkoogu ja kogude põhikirja muutmise kohta seisukoha wõtmine.
 5. Ohwitserkonna toetusklassi asutamise küsimus.
 6. Ohwitseridele väljamaale ! ekskursioonide korraldamise küsimus.
 7. Ohwitserkonna wanadekodu asutamise küsimus.
 8. Enesehariduse arendamise ja kursuste korraldamise küsimus väljaspool Tallinnat asuwale ohwitserkonnale.
 9. Ohw. kogudele Keskkoogu poolt antud laenu äratasumise tähtsaja küsimus.
 10. Ohwitseride Keskkoogu juhatusel walimine.

11. Kewisjoni-komisjoni walimine.

12. Lääbirääkimised.

Mus: Wabariigi Dhwitseride Kogude ja Keskogu põhikirja par. 110 (Sõjam. wõk. nr. 192, 1921 a.).

Siendus: Wabariigi Dhwitseride Keskogu juhatusel ettekanne nr. 19, 2. aprillist j. a.

P. VII,

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 160.

Tallinnas, 3. aprillil 1924 a.

(Korralduswalitus).

§ 1.

Luban nimetada eraisiku Johannes Mühlmann'i Sõjawäe warustuswalituse keemiaosakonna ülema kohuste täitjaks, 1. aprillist j. a. arwates.

Siendus: Sõjawäe warustuswalituse ülema wõk. nr. 31, 28. 3. 24. a.

§ 2.

Luban nimetada eraisiku Werner Palmberg'i Sõjawäe warustuswalituse keemiaosakonna wanema insener-keemikeri kohuste täitjaks, 15. märtsist j. a. arwates.

Siendus: Sõjawäe warustuswalituse ülema wõk. nr. 31, 19. 3. 24 a.

§ 3.

Sõjawäe warustuswalituse ehituse- ja korteriosakonna töödejuhi kohuste täitja eraisik diplomaarhitekt Hans Bresinsky nimetatatse sama osakonna wanema ehitustööde juhi kohuste täitjaks, 15. märtsist j. a. arwates.

Siendus: Sõjainistri päewakäsk nr. 449 — 22 a. ja Sõjawäe warustuswalituse ülema wõk. nr. 31, 19. 3. 24 a.

§ 4.

Sõjaväe varustusvalitsuse ehituse- ja korteriosakonna ehitustööde juhi kohuste täitja eraisik Nikolai Galitsõnsky nimetatakse sama osakonna vanema ehitustööde juhi kohuste täitjaks, 15. märtsist s. a. arvates.

Diendus: Sõjainistri päevakäsk nr. 231 § 3 — 23 a. ja Sõjaväe varustusvalitsuse ülema whk. nr. 31, 19. 3. 24 a.

§ 5.

Sõjainisteeriumi mehaanika töökodade vanema käskude-täitja ametniku kohuste täitja eraisik Konstantin Lindgwist viiakse üle ja nimetatakse Arsenali tellimiste-büroo juhataja kohuste täitjaks, 15. märtsist s. a. arvates.

Diendus: Sõjainistri päevakäsk nr. 507, 23 a. ja Arsenali ülema whk. nr 42, 15. 3. 24 a.

D. Amberg,
Sõjainister.

Nr. 161.

Tallinnas, 3. aprillil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

§ 1.

Luban nimetada eraisiku diplom-insener Erich Schulz'i Arsenali vanema tööstus-inseneri kohuste täitjaks, 1. aprillist s. a. arvates.

Diendus: Sõjaväe varustusvalitsuse ülema pealkiri nr. 907, 29. 3. 24 a.

§ 2.

Sõjaväe varustusvalitsuse ehituse- ja korteriosakonna tööde juhi kohuste täitja eraisik diplom-insener Albert Matson

wiiaffe üle ja nimetataffe Arsenaali tööstus-inseneri kohuste
täitjaks, 1. aprillist j. a. arwates.

Diendus: Sõjainistri päewakäsk nr. 263—23 a. ja
Sõjawäe warustuswalitjuse ülema pealkiri nr. 907, 29. 3. 24 a.

P. Liu,
Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Mr. 162.

Tallinnas, 3. aprillil 1924 a.

(Korralduswalitus).

Merijõudude juhataja kohuste täitjat meriwäe-kapten Hermann Salha'd lugeda komandeerimiselt tagasihjõudnuks ja oma ametkohuste täitmisele asunuks, 29. märtsist j. a. arwates.

Tema kohuste täitjat Merikindluste ülemat kolonel Wladimir Janiž'it lugeda oma otsekoheste ametkohuste täitmisele asunuks, samast kuupäewast arwates.

Diendus: Sõjainistri käsukiri nr. 154 — 24 a. ja Merijõudude juhataja kohuste täitja whf. nr. 1604, 29. 3. 24 a.

P. Liu,
Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Mr. 163.

Tallinnas, 3. aprillil 1924 a.

(Korralduswalitus).

Wabastan ohwitseride, arstide ja sõjawäe ametnikkude teenistussele ja dokumentide läbiwaatamise komisjoni liikme ko

hüsteft: Korralduswalitsuseft kapten Herman Wunn'i, Kindralstaabist sõjawäe ametnik Karl Koppel'i ja Juriskonfultuurist sõjawäe ametnik Rudolf Trubol'i.

P. Lill,
Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 164.

Tallinnas, 3. aprillil 1924 a.

(Korralduswalitsus).

Sõjainistri päewakäsu nr. 338 — 23 a. muutmiseks määran ohwitseride, arstide ja sõjawäe ametnikkude teenistuslehtede ja dokumentide läbiwaatamiseks komisjoni järgmises koosseisus: esimees Korralduswalitsuse ülem kolonel Rudolf Reimann, liikmed: Korralduswalitsuse koosseisujaoskonna ülem major Ralf Teiman ja Korralduswalitsuse üldjaoskonna ülem kapten Oskar Kaunisjaar.

P. Lill,
Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 165.

Tallinnas, 3. aprillil 1924 a.

(Korralduswalitsus).

Postitkulude kokkuhoidmiseks ja kantsilei töö vähendamiseks läsin 1. maist alates kõigi wäeosjade ja ühikute ülemaid nende poolt wäljaantawatest käsukirjadest saata Sõjawäe Staabi Korralduswalitsusse iga kuu 5. päewaks numbrite järjekorras korralikult kausta õmmeldud terve eelmise kuu käsukirjadest üks eksemplar.

Diviiside, walituste ja neile wastawate üksuste ülematel
saata oma käsufirjadest ülewalettenähtud korras igal nädalal eelmise
nädala käsufirjadest üks eksemplar.

Salajased käsufirjad saata eraldi kaustades.

Diviiside (walituste) ja wäeosjade (asutuste) adjutantidel
(sekretääridel) tõendada oma allkirjaga Korralduswalitussse saa-
detawa käsufirjade kausta käsufirjade numbrite ja lehtede arv.

Sellega kaotab maksuuse Sõjainistri päewakäsk nr. 851,
27. augustist 1920 a.

P. Lin,
Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 166.

Tallinnas, 3. aprillil 1924 a.

(Korralduswalitus).

Sõjainisteeriumi Modifikatsiooni komisjoni koosseisu
määrata:

esimeheks — Sõjainisteeriumi-juriskonfuldi kohuste täitja,
sõjawäe ametnik Selter'i,
ajutisteks liikmeteks — Sõjainisteeriumi juriskonfuldi abi
kohuste täitja, kapten-major Warma,
Merijõudude juriskonfuldi kohuste täitja kapten
Niggul'i,
Korralduswalituse käskudetäitja wanema oh-
witseri kapten Seithammel'i.

Walise liikme koht jääb ajutiselt wabaks.

Komisjoni esimehel minule kinnitamiseks ettekanda kom-
misjoni ajutine töökord.

D. Amberg,
Sõjainister.

Sõjainistri Käsu kirjad.

Nr. 167.

Tallinnas, 4. aprillil 1924 a.

(Varustusvalitus).

Wabariigi Valitsuse poolt 28. detsembril 1923 a. was-
tawõetud ja minu käsu kirja 14. weebruari st. a. nr. 65 juures
(lisa nr. 1) awaldatud maawäe wormiriide kirjeldusega on luba-
tud kannuste kandmine ainult neile ohwitseridele, kelle jaoks
koosseisus ratsahobune ette nähtud. Arwesse wõttes, et rahu-
aegsete koosseisude järele ratsahobused ainult mõnele ükfitule
kõrgemale ohwitserile koosseisuga antud on, kuna teenistusasjus
ratsajõitused tuleb ette wõtta ka paljudel teistel ohwitseridel,
kellel koosseisus ratsahobust ette nähtud ei ole, luban kannuseid
kanda omal kulul: kõigil kindralitel, wanemohwitseridel, kindral-
staabi ohwitseridel, adjutantidel, ratsa- ning suurtükiwäe ohwit-
seridel ja jalgwäe osade ratsakomandode ohwitseridel.

Mus: Sõjanõukogu otsus 20. märtsist 1924 a. (prot.
nr. 298 p. 4.)

D. Amberg,
Sõjainister.

Nr. 168.

Tallinnas, 4. aprillil 1924 a.

(Korralduswalitsus).

Kindralstaabi walitsuse IV osakonna kaartide ladu ülewaataja kohuste täitja erasiis Julius Werhous tinski wiiake üle ja nimetatakse Kindralstaabi IV osakonna kaartide ja instrumentide ladu ülema kohuste täitjaks, 15. märtsist s. a. arwates.

Diendus: Sõjainistri päewakäst nr. 479 — 22 a. ja Kindralstaabi ülema whk. nr. 109, 25. III. 24 a.

D. Amberg,
Sõjainiister.

Sõjainistri Räsu kirjad.

Nr. 170.

Tallinnas, 7. aprillil 1924 a.

(Kindralstaap).

Sepingu põhjal, mis sõlmitud Sõjainisteeriumi ja U/S. „Peips'i“ vahel, on 1924 a. navigatsioonil ajal kõigil U/S. „Peips'i“ alla kuuluvatel laevadel, mis ühendust peavad Narva, Wastnarva, Tartu ja Peipsi vahel, makswad sõjamäelaste ametisõitudeks ja sõjamäe kraami weoks ltt. „A“ ja „D“, isiklikus asjus ja puhkusele sõitmiseks — ltt. „B“ wastawates laewa klassides ja aastakaardid kõigis laewa klassides 50% hinnaalandusega.

Ditterate tarwitamisel laewaõitudeks tulewad sõitjad sõjamäelased näidata wastawalt raudtee klasside jaotusele, kusjuures litteral trükitud raudtee II-ne klass õigustab sõitu laewa I-ses ja raudtee III-as klass — laewa II-ses klassis, kui laewal III-as klass puudub.

Wäeosad ja asutused wõiwad tarbekorral sõjamäelasi ka wastawalt laewa klassi jaotusele näidata, kuid sarnasel juhtumisel tuleb litteral sellekohane ametlik märkus teha.

P. Lill,

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 171.

Tallinnas, 7. aprillil 1924 a.

(Kindralstaap).

Uutes 5-mal märtsil 1924 a. kinnitatud koosseisudes on sõdurite kohtade nimetamise juures (väljaarvatud riivikohtad) aluseks võetud järgmine Babariigi Valitsuse otsus:

1) Väljaspool riiviteenistust olevad kohad nimetada ametite järele (kirjutaja, sepp, luffsepp, hobuserautaja j. n. e.);

2) §. 1-es nimetatud kohtadel lugeda sõdurid järkudesse järgmiselt:

I	järku kuuluvaks	palgaga	450 mk.	ja rohtem	(end. wanem kõrgema palgaga).
II	"	"	400 "	"	(end. wanemad).
III	"	"	300 "	"	(end. nooremad)
IV	"	"	200—250 mk.		

Muus: Babariigi Valitsuse otsus 19. septembrist 1923 a.

P. Liu,

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 172.

Tallinnas, 7. aprillil 1924 a.

(Korraldusvalitus).

Räfin 1. soomusrongide rügemendi all olev maaala lugeda sarnaseks, kus joogivee keetmine on sunduslik 1. weebruarist j. a. arwates.

Muus: „Kiigi Teataja“ nr. 24 § 14—1924 a.

Diendus: Sõjaväe Terwishoiuvalitsuse ülema whl. nr. 1354, 3. aprillist j. a.

P. Liu,

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 173.

Tallinnas, 7. aprillil 1924 a.

(Kindralstaap).

Sõjaväe ühendatud õpeasutuste aastapäevaks lugeda
22. aprill.

Diendus: Sõjaväe ühendatud õpeasutuste ülema whf.
21. III 1924 a. nr. 678.

P. VII

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaminiistri eest.

Nr. 174.

Tallinnas, 7. aprillil 1924 a.

(Korralduswalitus).

Kindralstaabi Walitjuse IV. osakonnast Sakjamaale koman-
deeritud eraisik geodesisti Adam Gernet'i lugeda tagasiõud-
miks 29. märtsil f. a. kell 10.30.

Diendus: Sõjaminiistri käsukiri nr. 77 f. a. ja Kind-
ralstaabi Walitjuse IV osakonna ülema ette-
kanne 2. IV. f. a. nr. 105 — Kindralstaabi
ülema ääremärkuslega.

P. VIII,

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaminiistri eest.

Sõjainistri Käsu kirjad.

Nr. 175.

Tallinnas, 8. aprillil 1924 a.
(Korralduswalitsus).

Luban nimetada eraisiku Rudolf Wiikmann'i Sõjawäe warustuswalitsuse sõjariistade-osakonna konstruktor-joonistaja kohuste täitjaks, 1. aprillist j. a. armates.

Diendus: Sõjawäe warustuswalitsuse ülema pealkiri nr. 893, 3.IV.24 a.

D. Amberg,
Sõjainister.

Nr. 176.

Tallinnas, 8. aprillil 1924 a.
(Korralduswalitsus).

Sõjawäe warustuswalitsuse majandusasjanduse juhatajat kolonel-leitnant Gustaw Wiard'i lugeda komandeerituks väljamaale, 3. aprillist j. a. armates.

Kolonel-leitnant Wiard'i äraolekul täita tema kohuseid Sõjawäe warustuswalitsuse intendantuuri-osakonna ülemal kolonel-leitnant Paul Waddil.

Diendus: Sõjawäe warustuswalitsuse ülema whk. nr. 829, 4.IV.24 a.

P. Lill
Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 177.

Tallinnas, 9. aprillil 1924 a.

(Kindralstaap).

Riigikogu poolt 25. märtsil 1924 a. vastuõdetud Wabadusõjast osawõtnud kaitsewäelaste tagawarawälke arwamise seaduse „Riigi Teataja“ 1924 a. nr. 48) § 1 punktides a ja b tähendatud kaitsewäelasi käsin lohe tagawarawälke arwata.

Teenistusest wabastamise juures talitada minu päewakäsu 30. jaanuarist f. a. nr. 44 järele.

Sama seaduse § 2 käsin filmas pidada kaitsewäelaste teenistusaja wäljaarwamise juures, kes minu päewakäsu 30. jaanuarist f. a. nr. 44 põhjal iga tuu esimesel päewal tagawarawälke arwamise alla kuuluwad.

D. Amberg,
Sõjaminiister.

Sõjainistri Käsitkirjad.

Nr. 178.

Tallinnas, 9. aprillil 1924 a.

(Korralduswalitus).

Käsin awada järelkorralise lendurite, lendurwaatlejate ning awiomotoristide kursuse 21 lenduri, 20 lendurwaatleja ja 20 awiomotoristi ettevalmistamiseks.

Õpetööde alguseks määratud hiljemalt 1. juuni s. a.

Diendus: Sõjainistri pwl. nr. 651—1921 a.

P. Sill

Kindralstaabi Kindral-majoor,
Sõjainistri eest.

Nr. 179.

Tallinnas, 10. aprillil 1924 a.

(Korralduswalitus).

Suurtükiväe inspektori abi kolonel Nikolai Sta h l'i lugeda komandeerimiselt tagasi jõudnuks 5. aprillist s. a. arwates.

Diendus: Sõjainistri päewakäsk nr. 547 — 23 a. ja Suurtükiväe inspektori whk. nr. 240, 7. IV. 24a.

P. Sill

Kindralstaabi Kindral-majoor,
Sõjainistri eest.

Mr. 180.

Tallinnas, 10. aprillil 1924 a.

(Korralduswalitus).

Wabariigi Walituse otsusega 9 aprillist s. a. on määratud Sõjame staabi korralduswalituse ülem kolonel Rudolf Reimann Sõjanõukogu liikmeks üld- ja erikoosolekutel.

P. VII,

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Mr. 181.

Tallinnas, 10. aprillil 1924 a.

(Warustuswalitus).

§ 1.

Uwaldan käsitamiseks Sõjanõukogu poolt kinnitatud (protokoll 19. I. 24 a. nr. 282 p. 4) tehnilised tingimused kütte- turba ja põlewkiwi kohta.

Lisa: tingimused.

§ 2.

Sõjanõukogu poolt kinnitatud (protokoll 2. IV. 24 nr. 305) kütte- turba ja põlewkiwi elwiwalendid on järgmised:

Ühe kubijsilla normaal-põletispuudele wastab:

Kütte- turwast I sorti 200 puuda.

" II " 215 "

III " 225 "

Põlewkiwi 200 "

Sellega kaotab oma maksuuse Sõjainistri päewakäst nr. 39 ja päewakäsu nr. 413 § 2-ne 1921 a.

D. Amberg,
Sõjainister.

Tehnilised tingimused kütte- põlewkiwi kohta.

I. Tehnilised normid.

Põlewkiwi muretsemise juures aurukatelde, kesskütte ja elu-
ruumide ahjude kütteks peab arvesse võtma selle küttaaine tüf-
tide suurst (puru rohkust) niiskuse, tuha ja väärli sisaldavust
ning küttevõimet kalooriates.

Sellest välja minnes peab põlewkiwi vastama järgmistele
tingimustele:

1) Küttepõlewkiwi peab tükkides olema, mis 38 mm suu-
ruste aukudega sõelast läbi ei luku. Sõelaaluseid arvatakse
puruks, mis vastuvõtmisele ei kuulu.

2) Niiskuse ülemäär võib olla 15. mailt kuni 15. oktoob-
rini mitte üle 18%; 16. oktoobrist kuni 15. maini mitte üle 22%.

3) Tuha ei tohi põlewkiwi kuiwa aine peale arvestatud
mitte üle 48% sisaldada.

4) Väärvelt ei tohi olla üle 2%.

5) Küttevõime peab olema 15. mailt kuni 1. oktoobrini
mitte alla 3300 kalooria ja 16. oktoobrist kuni 15. maini mitte
alla 3150 kalooria.

II. Vastuvõtmine ja proovimine.

1) Põlewkiwi võetakse vastu kaaluga kohapeal laadimise juures.

2) Proovid niiskuse %, tuha ja väärli sisaldavuse ja
soojusvoime (kalooriad) väljaarvamiseks võetakse järgmiselt:
igaft wagunist ehk lademest mitte vähem kui 10-nest kohast
võetakse mitte alla 35 cm. sügavuselt üks labida täis kiwi.
Kogutud proov kogutakse laudadest aluse peale ja purustatakse
pähkli suurusteks (15 m/m.) tükkideks. Niiviisi purustatud
kiwi segatakse hästi segi ja laotatakse ühetasaseks kihiks, mille
paksus umbes 120 m/m. Sellest kihist, 10-nest mitmesuguseft

kohast, võetakse proov kofku umbes 15 kg., purustatakse enne suuruteks (2 — 3 m/m.), tükkideks ja segatakse segamini.

Sedamoodi saadud põlevkiivist võetakse kolm proovi igaüks 4 kg. ja mahutatakse iga proov eraldi kindla plekk kasti (tinutatud ehk klaasnõu sisse). Kastid ehk nõud pitseeritatakse vastuvõtmise komisjoni ja müüa pitšatitega kinni, iga proovi külge kinnitatakse sedel, milles peab ära tähendatud saama kauba nimetus ja sort ning vastuvõtmise akti nr. ja aeg (aasta ja kuupäev). Sedelid peavad kõigi vastuvõtmise komisjoni liikmete poolt allakirjutatud saama.

Üks proov saadetakse Riigi laboratooriumi katsetegemiseks, teine jääb kaubaostjale alalhoidmiseks ja kolmas antakse kauba müüjale.

Märkus: 1. Labidad, nõud, laud ja sõelad, mis proovi võtmisel tarvitatakse, peavad täiesti puhtad olema.

Märkus: 2. Proov, mis ostjale hoiule jääb, hoitakse alal kinni kõik arved kaubamuretsejaga lõpetatud on.

III Rüttepõlevkiivi alalhoidmine.

Et põlevkiivi rütteväärtus ei kahaneks, tuleb kiivi alalhoida katusealustes, kuurides ehk küünides.

T. Notberg,

Kolonel,

Sw. Varustuswalitfufe ülem.

Sõjainistri Käsukirjad.

Nr. 184.

Tallinnas, 14. aprillil 1924 a.

(Korralduswalitus).

Käsin Tallinna Garnisoni ülemaal korraldada Tallinnas asuwate sõjawäe orkestrite mängimamääramist, filmas pidades sellekohaseid juhtnööre ja minu päewakäske. Sõjawäe orkestrite mängimasaamise tarwiduse korral Tallinnas pöörata otse Tallinna Garnisoni ülema poole.

Dien dus: Sõjawäe Ringkonna staabi ülema whf. nr. 507, 2. aprillist j. a.

P. III

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 185.

Tallinnas, 14. aprillil 1924 a.

(Korralduswalitus).

Luban nimetada eraisitu Woldemar Soonit'u Sõjawäe warustuswalitjuse ehituse- ja korteri osakonna kästudetäitja inseneri kohuste täitjaks, 15. märtsist j. a. arwates.

Dien dus: Sõjawäe warustuswalitjuse ülema pealkiri nr. 967, 3 aprillist 1924 a.

D. Amberg,
Sõjainister.

Nr. 186.

Tallinnas, 14. aprillil 1924 a.

(Korralduswalitus).

§ 1.

Wabariigi Walitluse otsusega 15. märtsist j. a. l dimiitii ülema abiks määratud kolonel Aleksander Seiman'i wabastan Sõjanõukogu liikme kohustest, samast kuupäewast arwates.

Diendus: Sõjaminstri päewakäsk nr. 158 — 1922 a.

§ 2.

Luban Suurtükiväe inspektori kolonel Herbert Bredede ühekuulisele ametpuhkusele 10. aprillist j. a. arwates.

Kolonel Bredede äraolekul täita Suurtükiväe inspektori kohuseid tema abil kolonel Nikolai Stahl'il.

Diendus: Suurtükiväe inspektori whf. nr. 244, 10. IV. 24a.

P. VII,

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaminstri eest.

Nr. 187.

Tallinnas, 14. aprillil 1924 a.

(Korralduswalitus).

Luban Sõjawäe ja Sõjaaegsetel ametnikkudel ning nende asetäitjatel üldkoosolekut ära pidada Tallinnas, 27 aprillil j. a. kell 10, ohwitseride kassiino ruumides, nende teenistuse seisukorrasse puutuwate küsimuste arutamiseks.

Koosoleku korraldajaks määran kolonel-leitnant Korjuse.

Üldkoosoleku aruanded ja otsused minule ette landa koosoleku juhatajal.

P. VII,

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaminstri eest.

Sõjainistri Käskkirjad.

Nr. 188.

Tallinnas, 16. aprillil 1924 a.

(Korraldusvalitus).

Luban nimetada erasliku Jaan Hand'i Sõjaväe varustusvalituse käsiõjariistade ladu wanema tehnikuse kohuste täitjaks, 15. märtsist j. a. arwates.

Diendus: Sõjaväe varustusvalituse ülema pealkiri nr. 453, 9. IV. 1924 a.

D. Amberg,
Sõjainister.

Nr. 189.

Tallinnas, 16. aprillil 1924 a.

(Korraldusvalitus).

23. märtsil j. a. on mõned 1-se jalaväe rügemendi ohvitserid ühel eraseltsi pidul purjus olekus lärmitsedes ja awalikku rahu rikkudes endid niiwõrd ebatkohaselt ülespidanud, et nende kõlblikkus Babariigi kaitseväge juhtidena ja kaswatajatena väga küsitawaks jääb.

Neäranis kahetsemisewääriline paistab sellejuures kapten **Plato** teguwis, kes kui wanem pidulwiibijatest ohwitseridest nooremate sõjaväelaste poolt tekitatud korralagedust mitte üksi kõrvaldada ei püüdnud, waid seda koguni isiklise osawõtuga süwendas, andes teistele halba eeskuju ja ülesnäidates niihästi jeltskondlike, kui ka sõjaväelise kaswatusu puudumist ning mada-
lat arusaamist ohwitseri kõrgeft kutseft.

Silmaspidades kapten Plato senist head ülespidamist aj
attestatsiooni, karistan teda seetord ainult 14 päevase arestiga
peawahis, kuid hoiatan ühtlasi, et sarnaste lubamata nähtuste
kordumisel nende kaotamiseks kärmised abinõud tarvitusele võtan.
Karistus täide viia rügemendi ülemal.

D. Umberg,
Sõjainiister.

Nr. 190.

Tallinnas, 16. aprillil 1924 a.

(Korraldusvalitus).

Kindral Laidoner'i nimelise inwaliidide kapitaali komitee,
omal koosolekul 14. märtsil s. a. otsustas korraldada inwaliidide
ja langenud kaitsemäelaste vaestelaste toetuseks üleriiklist korjan-
dust linnades ja maal 11. mail s.a. (kohtades, kus 11. mail
korjandust võimalik pole läbi viia toimetatakse seda suviste pühade
ajal), mil puhul otsustati toimepanna rongikäigud, avalikud
pidustused, paraadid j. n. e. möödunud aastate sellekohaste
pidustuste eestjulg. Korjanduste läbi viimiste juhtimist ja kor-
raldamist on palutud enda peale võtta kõiki linnapeasid ja maa-
konnawalituste esimehi.

Käsin diviiside ülemaid ja Ranna-, õhu- ja sisekaitse üle-
mat neile alluvates garnisonides, kotturääkides kohapealsete kor-
janduste juhatajatega, korraldada sel päeval sõjaväelisi paraade
ja kaasa aidata selle üldheategewa korjanduse läbi viimiseks.

Diendus: Kindral Laidoner'i nimelise inwaliidide kapi-
taali komitee esimehe whf. nr. 240, 4 apr. s.a.

P. III

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 191.

Tallinnas, 19. aprillil 1924 a.

(Warustuswalitus).

Räsin Suurtükiväe laagri ja poligooni ehitustöödele koman-
deeritud hobustele moona suurendatud normi järele välja anda,
arvates 15. aprillist kuni 1. juunini s. a.

Mu s: Seadlus kaitseväe toitlustamise kohta rahuajal
Tabel nr. 2, peat. 1, §§ 3 ja 4.

D. Umberg,
Sõjamineister.

Nr. 192.

Tallinnas, 23. aprillil 1924 a.

(Korralduswalitus).

Wabariigi Walitjuse poolt 30. jaanuaril s. a. wastuwõetud
Kaitseväe ohwitseride teenistuskäigu seadluse põhjal tulewad
oma ametkohtadel „kohuste täitjateks“ lugeda: 1) kõik need
ohwitseerid, kes wastawate kandidaatide nimekirjadesse ei ole
üles mõetud, ja 2) kõik praegused kaitseväeteenistusse jäänud
sõjaväe ametnikud kuni majandus-administratiiv ohwitseride
kurjuse lõpetamiseni.

P. Lii
Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjamineistri eest.

Sõjainistri Käsu kirjad.

Nr. 193.

Tallinnas, 23. aprillil 1924 a.

(Sõjaväe Tehniline Nõukogu).

Wabariigi Walitsuse poolt 5-mal märtsil f. a. kiinitatud Sõjainisteeriumi koosseisu nr. 14 põhjal lugeda minu päewakäsk nr. 204 all 30-st märtsist 1921 a. maksuwetatks 15-st aprillist f. a. arwates; selle asemele awaldan ajutiseks käsitamiseks ning täitmiseks Sõjaväe Tehnilise Nõukogu kohta järgmist:

§ 1. Sõjaväe Tehniline Nõukogu on kõrgem nõuandew asutus Sõjainisteeriumis sõjaväe tehniliste küsimuste alal.

1. Sõjaväe Tehnilise Nõukogu tegevusala.

§ 2. Sõjaväe Tehnilise Nõukogu tegevusala on:

a) Riigikaitseks tarwisminewa tehnilise warustuse suurendamise ja täiendamise abinõude ja wiiside otsimine.

b) Sõjaväe tehnilise warustamise korralikku ja wiljakat tööd takistawate asjaolude selgitamine ja abinõude wäljatöötamine nende olude kõrwaldamiseks.

c) Sõjaväe tehnilise warustamise, kui ka tehnilise warustuse ladude, organisatsiooni ja walitsemise tööde kokkõlõlasse wiimine mobilisatsiooni plaaniga, inspektorite ja Riigikontrolli nõuetega.

d) Riigikaitseks tarwisminewa tehnilise warustuse teooriasse, tehnikasse ja praktikasse puutuwate küsimuste arutamine suurtüki, käsijõuriistade, ehituste, fortifikatsiooni, fide abinõude, õhukaitse, tehniliste weoabinõude jne. alal.

- e) Tehniliste eelarwete, projektide, joonestuste ning igasuguste tehniliste ja tehnilise organisatsiooni kawade läbiwaatamine ja
- f) Sõjatehnika alal uute leiduste, tehniliste juhatuskirjade jne. läbiwaatamine.

II. Sw. Tehnilise Nõukogu koosseis.

- § 3. Nõukogu seisab koos esimehest, alalistest ja nõuandjatest liigetest.
- § 4. Nõukogu esimees on Sw. W. W. Tehnilise asjanduse juhataja 1
- § 5. Nõukogu alalised liikmed on:
a) Sw. W. W. Sõjariistade Tehnika ja Keemia osakondade ülemad	3
b) Arsenaali ülem ja tema tehniline abi	2
c) Laemastiku wanem insener-mehaanik	1
d) Keemia osakonna wanem insener-mehaanik	1
e) Sw. W. W. Tehnika osakonna insener-elektrik	1

Kokku 9.

Märkus: Üks nõukogu alalistest liigetest on Sw. Tehnilise nõukogu asjade walitseja.

- § 6. Nõukogu alalised liikmed määrab Sõjaminister Sw. W. W. Tehnilise asjanduse juhataja ettepanekul.
- § 7. Nõukogu esimehel on õigus oma äranägemise järele Nõukogu tööst osawõtma kutsuda nõuandjate liigetena kindralstaabi, Riigikontrolli, Inspektuuri ja Sm. Juriskonjultuuri esitajaid ning ekspertiisi ja isikuid, kelle arwamised üldiste tehniliste organisatsiooni ja mobilisatsiooni ning muude eriküsimuste lahendamiseks kasulikud wõiwad olla.
- § 8. Sw. W. W. Tehnilise asjanduse sekretäär on ühtlasi ka Sw. Tehnilise nõukogu sekretäär.
- § 9. Eriküsimuste läbiwaatamiseks ja lahendamiseks wõiwad asutatud saada sõjawäe Tehnilise Nõukogu juures alalised sektiioonid (näituseks: keemiline, mehaaniline j. n. e.) sektiioonide koosseisu kinnitab Sõjaminister nõukogu esimehe ettepanekul.

III. Nõukogu töökord.

- §10. Sõjaväe Tehniline Nõukogu, kui nõuandew asutus, asub küsimuste arutamisele oma tegewuse piirkonnas esimehe korraldusel. Sw. Tehnilisele nõukogule esitatud küsimuste arutusele wõtmist otsustab nõukogu esimees.
- §11. Nõukogule läbivaatamiseks ja lahendamiseks esitatud küsimused, ettepanekud j. n. e. wõib esimees, tellegile nõukogu liigetelt ehk nõukogu tööst osawõtjatest esialgseks läbivaatamiseks ja seisukoha wõtmiseks anda.
- §12. Nõukogul on õigus kõigilt sõjaväe asutustelt nõuda tarwisminewaid teateid ja diendusi.
- §13. Nõukogu päewaraamatud (protokollid), mis puudutawad Sw. W. W. Tehnilisele asjandusele kuuluwaid küsimusi, kinnitab Sw. W. W. Tehnilise asjanduse juhataja; päewaraamatud (protokollid) aga, mis puudutawad teiste asutustele ja osadele kuuluwaid küsimusi, kannab Sw. Tehnilise nõukogu esimees kinnitamiseks Sõjainistrile ette.
- §14. Nõukogu istumise aja määrab Esimees.
- §15. Nõukogu istumised on teenistuse tundidel; osawõtjad alalised ja nõuandjad liikmed ei saa istumise aja ja tööde eest mingisugust lisataju.
- §16. Sw. Tehnilisel nõukogul on oma pitsat.

IV. Sõjaväe Tehnilise Nõukogu õigused.

- §17. Sw. Tehnilisel Nõukogul on Wene intendantuuri, suur-
tükikäe- ja inseneri komiteede õigused, mis ära tähendatud S. S. R. rm. I — 1869 3 w. a. §§ 205—216, 240—256 ja 293—300.

Ulus: Wabariigi Walitsuse poolt 5-mal märtsil 1924 a. kinnitatud Sõjainisteeriumi koosseis nr. 14 all.

P. Liu,

Rindralstaabi Rindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 194.

Tallinnas, 23. aprillil 1924 a.

(Sõjaväe Tehniline Nõukogu).

Minu käsukirjaga nr. 193 all 23. aprillist s. a. ettenähtud Sõjaväe Tehnilise nõukogu koosseisu määrان ajutiselt kindlaks:

Esimees: Sw. W. W. Tehnilise asjanduse juhataja, dipl.-ins., kolonel-leitnant G. Burwiko.

Alalised liikmed: Sw. W. W. sõjariistade osakonna ülem, tehnikamajor J. Lepp.

S. W. W. tehnika osakonna ülem, dipl.-insener E. Sommer.

Sw. W. W. keemia osakonna ülem, cand. chem. J. Mühlmann

Arjenaali ülem, kindral-major A. Silberg.

Arjenaali ülema tehniline abi, dipl.-ins., meriväe-leitnant A. Kallberg.

Laevastiku wan.-insener-mehaanik, kapten-leitnant M. Ananitsch.

Sw. W. W. keemia osak. wan. ins.-meh., dipl.-insener, s.a. am. A. Saarm

Sekretäär: Sw. W. W. Tehnilise asjanduse sekretäär, erajõuk. D. Hinsenber.

Nõukogu alaline liige, dipl.-insener, s.a. am. A. Saarm on ühtlasi ka Sw. Tehnilise nõukogu asjade walitseja.

P. XII

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaminiistri eest.

Mr. 195.

Tallinnas, 24. aprillil 1924 a.

(Kindralstaap).

Lepingu põhjal, mis sõlmitud Sõjaministeeriumi ja A/l. „Hiiumaa“ omaniku vahel, on 1924 a. navigatsioonil ajal A/l. „Hiiumaa“ mis ühendust peab Saapsalu ja Heltermaa (Hiiumaa) vahel, makswad sõjawäelaste ametisõitudeks ja sõjawäe kraami weoks litt. „A“ ja „D“, isiklikus asjus ja puhkusele sõitmiseks — litt. „B“ wastawates laewa klassides ja aastataardid kõigis laewa klassides 50% hinnaalandusega.

Bitterate tarwitamisel laewasõitudeks tulewad sõitjad sõjawäelased näidata wastawalt raudtee klasside jaotusele, kus juures litteral trükitud raudtee II-ne klass õigustab sõitu laewa I-ses ja raudtee III-as klass — laewa II-ses klassis, kui laewal III-as klass puudub.

Wäeosad ja asutused wõiwad tarbelorral sõjawäelasi ka wastawalt laewa klassi jaotusele näidata, kuid sarnasel juhtumisel tuleb litteral sellekohane ametlik märkus teha.

P. XII

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Mr. 196.

Tallinnas, 24. aprillil 1924 a.

(Kindralstaap).

Lepingu põhjal, mis sõlmitud Sõjaministeeriumi ja altfia selts „Rüttewo“ vahel, on 1924 a. navigatsioonil ajal nimeetatud seltsi laewadel mis Emajõel, Peipsil ja Wirtsjärwel liigswad, makswad sõjawäelaste ametisõitudeks ja sõjawäe kraami weoks litt. „A“ ja „D“, isiklikus asjus ja puhkusele sõitmiseks — litt. „B“ wastawates laewa klassides ja aastataardid kõigis laewa klassides 50% hinnaalandusega.

Litterate tarwitamisel laewasõitudeks tulewad sõitjad sõjamäelased näidata wastawalt raudtee klasside jaotusele, kus juures litteral trükitud radtee II-ne klass õigustab sõitu laewa I-ses ja raudtee III-as klass — laewa II-ses klassis, kui laewal III-as klass puudub.

Wäeosad ja asutused wõiwad tarbekorral sõjamäelasi ka wastawalt laewa klassi jaotusele näidata, kuid sarnasel juhtumisel tuleb litteral sellekohane ametlik märkus teha.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaminiistri eest.

Sõjainistri Räsuftiri

Nr. 197.

Tallinnas, 26. aprillil 1924 a.

(Varustuswalitus).

§ 1.

Alwaldan siin juures käsitamiseks Sõjanõukogu poolt 25. aprillil j. a. finnitatud toidu- ja moonaraha normid aja- järgu peale 1. maist kuni 31. augustini 1924. a.

L i f a: 2 rahanormide tabelit.

§ 2.

Wäeosad on kohustatud 1 maist 1924 a. wõtma Inten- dantuurist toitlustamise seaduse tabelites nr. 1 ja 2 ettenähtud normide järele järgmisi aineid: 1) leiba — 6 korda nädalas; 2) leiba 400 gr. ja 400 gr leiba asemel 280 gr. biskwiiti — 1 kord nädalas; 3) tangu — 5 — 7 korda nädalas; 4) loomaliha asemel: a) seapekki — 1 kord nädalas, b) looma- liha konserwe ehk loomaliha konserwe kartulatega segatud — 2 korda nädalas; 5) soolakala — 7 korda nädalas; 6) soola — 7 korda nädalas; 7) nisujahu — 5 — 7 korda nädalas; 8) kar- tulate asemel: a) hapuid kapsaid kuni tagawarad jätkuwad — 1 kord nädalas; b) erineid — 1 — 2 korda nädalas, d) riisi — 1 kord nädalas, e) kuivatatud kartulaid ehk kuivatatud juurewilja — 1 kord kahe nädala jooksul; 9) pipart — 7 korda nädalas; 10) loorberi lehti — 7 korda nädalas;

11) kuivatatud fibulad kummi tagavarad jätkuwad — 7 korda nädalas; 12) wõi asemel seapekki — 7 korda nädalas (peale Sõjakoolide ja haigemajade); 13) kohwi ehk teed—7 korda nädalas; 14) suhkurt — 7 korda nädalas ja 15) kaeru — 7 korda nädalas.

Peale selle saawad wäeosad Intendantuurist seepi seadluse tabelis nr. 1 p. 4 näidatud normi järele.

Kõik teised seadlused tabelites nr. 1 ja 2 ettenähtud aineid ehk neile wastawaid aineid muretsewad wäeosad omal algatusel. Muretsemise wiisi määrab wäeosa ülem, filmaspidades wäeosa huiwid. Kui wäeosa muretsemist teostada ei suuda, siis muretseb neid aineid wastaw diwiisi Intendantuur ja Sw. War. Wal. Intendantuuri Osakond wäeosale asigneeritawate toidu- ja moonarahade arwel.

Märkus: 1. Sõjakoolid saawad Intendantuurist igapäew 200 gr. rukkilejwa asemel 200 gr. nisuleiba (sai) iga kadeti ja nende õpetajate instruktoreite-õdurite peale.

Märkus: 2. Seadluse tabelis nr. 1 p. 11 rawitjuse asutused wõtawad Intendantuurist rukki- ehk nisuleiba (sai) tarwiduse järele Sõjanõukogu poolt kinnitatud haigete toidunormide põhjal (alus seadluse tabel nr. 1 lisa toidunormid p. 1).

§ 3.

Intendantuurist wäljaantawaid algained arwestawad wäeosad rahanormide tabelites näidatud hindadega. Intendantuurist wäljaantawaid aineid arwestawad wäeosad algainete hindadega seadluse tabelites nr. 1 p. III ja nr 2 p. II ettenähtud normidele wastawalt (näituseks — 75 gr. kapsaid wastawad 100 gr kartulatele ja arwestatakse 100 gr. kariulate hinnaga).

§ 4.

Toitlus-ökonoomia summade arakajutamine on ettenähtud toitlustamise seadluse § 10-das, ühes märkusega.

Hobuse moot

ajajärgu peale 1. mail

Särjetorra nr. nr.	Normiligi ja ainete nimetus	Ainete norm kilogr.	A i n e t e				
			Tallinna linn ja Harju maakond		Wiru maakond ühes linnadega		Taru Wõru maad
			Rg. hind mark.	Normi hind mark.	Rg. hind mark.	Normi hind mark.	Rg. hind mark.
1. 2. 3.	1) Harilik norm.						
	Kaerad	4,5	14,64	65,88	14,64	65,88	14,64
	Heinad	6	8,55	51,30	6,70	40,20	8,88
	Muspõht	1,5	4,28	6,42	3,66	5,49	3,66
	R o l l u:			123,60		111,57	
	eht ümarguselt			123,60		111,60	
1. 2. 3.	2) Surend. norm.						
	Kaerad	6.	14,64	87,84	14,64	87,84	14,64
	Heinad	6.	8,55	51,30	6,70	40,20	8,88
	Muspõht	1,5	4,28	6,42	3,66	5,49	3,66
	R o l l u:			145,56		133,53	
	eht ümarguselt			145,55		133,55	
1. 2. 3.	3) Wähend. norm.						
	Kaerad	4.	14,64	58,56	14,64	58,56	14,64
	Heinad	4.	8,55	34,20	6,70	26,80	8,88
	Muspõht	1,5	4,28	6,42	3,66	5,49	3,66
	R o l l u:			99,18		90,85	
	eht ümarguselt			99,20		90,85	

M ä r k i s: Wäeosadel nõudmistele ja arvestamise juures käsitada ümarguseid moot

Araha normid

1. augustini 1924 a.

a n o r m i h i n n a d

Küla ja küla ühes kõnna	Valga linn ja maafond		Wiljandi ja Paide linnad ühes maafondadega		Pärnu linn ja maafond.		Gapsalu ja Kurejaare linnad ühes maafondadega	
	Kg. hind marf.	Normi hind marf.	Kg. hind marf.	Normi hind marf.	Kg. hind marf.	Normi hind marf.	Kg. hind marf.	Normi hind marf.
65,88	14,64	65,88	14,64	65,88	14,64	65,88	14,64	65,88
31,10	8.—	48.—	8,85	53,10	8,25	49,50	6,70	40,20
5,49	3,66	5,49	3,66	5,49	3,66	5,49	3,10	4,65
124,47		119,37		124,47		120,87		110,73
124,50		119,40		124,50		120,90		110,75
14,64	14,64	87,84	14,64	87,84	14,64	87,84	14,64	87,84
31,10	8.—	48.—	8,85	53,10	8,25	49,50	6,70	40,20
5,49	3,66	5,49	3,66	5,49	3,66	5,49	3,10	4,65
146,43		141,33		146,43		142,83		132,69
146,45		141,35		146,45		142,85		132,70
58,56	14,64	58,56	14,64	58,56	14,64	58,56	14,64	58,56
32,00	8.—	32.—	8,85	35,40	8,25	33.—	6,70	26,80
5,49	3,66	5,49	3,66	5,49	3,66	5,49	3,10	4,65
96,05		96,05		99,45		97,05		90,01
96,05		96,05		99,45		97,05		90,05

I. Rotberg,
Kolonel

Sw. Warustuswalitsuse Ülem.

Hobusemoona muretsemisest tekkinud ökonoomia summad kantakse wäeosa üldise ökonoomia summade arwele (§ 23) — üldise ökonoomia summade ära kasutamise kohta saab eri-seadlus wälja töötatud. Kuni wastawa seadluse maksmapanemiseni wõivad wäeosad neid summasid ainult § 10 ettenähtud hinnawahe katmiseks ära kasutada (§ 22). Märkus § 10 juure ei ole nende summade kohta makset.

P. VII

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Toiduraha

ajajärgu peale 1. maist kuni 3

Kätjetoora N. Nr.	Munete nimetus	Munete norm gr.	H a r i l i k u											
			Sallinna linn ja Harju maakond		Rakvere linn ja Biru maakond		Narva linn		Tartu linn ja maakond		Valga linn ja maakond		Wõru ja Petseri linnad ühes maakondad.	
			Rg. hind marf.	Normi hind marf.	Rg. hind marf.	Normi hind marf.	Rg. hind marf.	Normi hind marf.	Rg. hind marf.	Normi hind marf.	Rg. hind marf.	Normi hind marf.	Rg. hind marf.	Normi hind marf.
1	Leib (ruuffi eht nisu)	800	15,90	12,72	15,90	12,72	15,90	12,72	15,90	12,72	15,90	12,72	15,90	12,72
2	Tangud	120	24,40	2,93	24,40	2,93	24,40	2,93	24,40	2,93	24,40	2,93	24,40	2,93
3	Loomaliha	250	61.—	15,25	56,44	14,11	61.—	15,25	56,44	14,11	51,85	12,96	51,85	12,96
4	Soola kala	50	27,60	1,38	27,60	1,38	27,60	1,38	27,60	1,38	27,60	1,38	27,60	1,38
5	Sool	35	2,50	0,09	2,50	0,09	2,50	0,09	2,50	0,09	2,50	0,09	2,50	0,09
6	Nisu jahu	35	33.—	1,16	33.—	1,16	33.—	1,16	33.—	1,16	33.—	1,16	33.—	1,16
7	Kartulad	800	7,05	5,64	6,10	4,88	6,70	5,36	6,70	5,36	6,70	5,36	5,50	4,40
8	Pipar	0,7	100	0,07	100	0,07	100	0,07	100	0,07	100	0,07	100	0,07
9	Loorberi lehed	0,1	100	0,01	100	0,01	100	0,01	100	0,01	100	0,01	100	0,01
10	Sibulad	8	36,50	0,30	36,50	0,30	36,50	0,30	36,50	0,30	36,50	0,30	36,50	0,30
11	Wõi	40	220	8,80	220	8,80	220	8,80	220	8,80	220	8,80	220	8,80
12	Kohwi	15	44.—	0,66	44.—	0,66	44.—	0,66	44.—	0,66	44.—	0,66	44.—	0,66
13	Suhkur	25	48,80	1,22	48,80	1,22	48,80	1,22	48,80	1,22	48,80	1,22	48,80	1,22
	R o k i u	—	—	50,23	—	48,33	—	49,95	—	48,81	—	47,66	—	46,70
	eht ümarguseft	—	—	50,25	—	48,35	—	49,95	—	48,80	—	47,65	—	46,70

M ä r t u s 1. Intendantuurist väljaantawat seepi tuleb arvestada wäeosades 48,80 mrf. lg. Sfiklitus otstarbeks väljaant

M ä r t u s 2. Wäeosadel nõudmistele ja arvestamise juures käsitada ümargust normihindu.

normid

Lisa Eõjainistri pvl. 1924 a.
nr. 197 vt. 1 juure.

1. augustini 1924 a.

o r m						Suurendatud norm			Vähendatud norm			Pühade lisa norm		
Wiljandi ja Paide linnad ühes maal.		Pärnu linn ja maakond		Saapsalu ja Kurejaare linnad ühes maakond.		Minete norm	Kg. hind marf.	Normi hind marf.	Minete norm	Kg. hind marf.	Normi hind marf.	Minete norm	Kg. hind marf.	Normi hind marf.
Kg. hind maaf.	Normi hind marf.	Kg. hind marf.	Normi hind marf.	Kg. hind marf.	Normi hind marf.									
15,90	12,72	15,90	12,72	15,90	12,72	800	15,90	12,72	600	15,90	9,54	200	36,50	7,30
24,40	2,93	24,40	2,93	24,40	2,93	120	24,40	2,93	50	24,40	1,22	—	—	—
56,44	14,11	56,44	14,11	55.—	13,75	400	61.—	24,40	50	61.—	3,05	200	60.—	12.—
27,60	1,38	27,60	1,38	27,60	1,38	—	—	—	100	27,60	2,76	—	—	—
2,50	0,09	2,50	0,09	2,50	0,09	35	2,50	0,09	36	2,50	0,09	—	—	—
33,—	1,16	33,—	1,16	33,—	1,16	40	33.—	1,32	—	—	—	—	—	—
7,35	5,88	7,35	5,88	6,10	4,88	1200	7,05	8,46	1000	7,05	7,05	—	—	—
100	0,07	100	0,07	100	0,07	0,7	100	0,07	—	—	—	—	—	—
100	0,01	100	0,01	100	0,01	0,1	100	0,01	0,1	100	0,01	—	—	—
36,50	0,30	36,50	0,30	36,50	0,30	8	36,50	0,30	5	36,50	0,19	—	—	—
220	7,80	220	8,80	220	8,80	80	220	17,60	—	—	—	—	—	—
44.—	0,66	44.—	0,66	44	0,66	15	44	0,66	—	—	—	—	—	—
48,80	1,22	48,80	1,22	48,80	1,22	40	48,80	1,95	—	—	—	15	48,80	0,73
—	49,33	—	49,33	—	47,97	—	—	70,51	—	—	23,91	—	—	20,03
—	49,35	—	49,35	—	48,—	—	—	70,50	—	—	23,90	—	—	—

ava 400 gr. seebi normi hind ümarguseft 19,50 marka.

Sõjainiistri Käskiri

Nr. 198.

Tallinnas, 26. aprillil 1924 a.

(Korralduswalitus).

Jalawäe rügementides, kus koosseisus ette nähtud ratsa maakuulajate komandod, puudub wõimalus iseseiswalt wälja õpetada nende komandode jaoks wastawaid allohwitseri, kes komando ülematele abiks oleks noorte wäljaõpetamisel.

Käsin iga aasta wäeosadest, kus koosseisus ette nähtud ratsa maakuulajate komandod, komandeerida Ratsa rügemendi õpetomandosse allohwitseride ettewalmistamise kursuse läbitegemiseks taks füüsiliselt ja waimliselt hästi wäljaarenenud ja wähe-
malt algkooli haridusega noor-sõdurit, kes peale kursuse lõpetamist saawad oma wäeosasse tagasi saadetud ratsa maakuulajate komandode komplekteerimiseks.

Käesolewal aastal algab Ratsa rügemendi õpetomando kursus esimesel mail, mis ajaks sõdurid wäeosadest peawad Ratsa rügemendi komandeeritud saama ühes täielise warustuse ja relwadega, nagu see on ette nähtud Sw. Ühendatud õpeasutuse komandeerimise puhul.

Diendus: Ratsawäe inspektori w/f. nr. 75, 23. apr. f. a.

P. VII,

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainiistri eest.

Sõjainistri Räsu kirjad.

№. 201.

Tallinnas, 28. aprillil 1924 a.

(Kindralstaap)

Lepingu põhjal, mis sõlmitud Sõjainisteeriumi ja Balti Päästefelti vahel, on 1924 a. navigatsioonil ajal nimetatud felti laewadel, mis ühendust peavad mannermaa ja saarte vahel, makswad sõjawäelaste ametisõitudeks ja sõjawäe kraami weoks litt. „A“ ja „D“, isiklikus asjus ja puhtusele sõitmiseks — litt. „B“ wastawates laewa klassides ja aastalaartid kõigis laewa klassides 50% hinnalandusega.

Litterate tarwitamisel laewasõitudeks tulewad sõitjad sõjawäelased näidata wastawalt raudtee klasside jaotusele, kusjuures litteral trükitud raudtee II-ne klass õigustab sõitu laewa I-ses ja raudtee III-as klass — laewa II-ses klassis, kui laewal III-as klass puudub.

Bäeosjad ja asutused wõiwad tarbekorral sõjawäelasi ka wastawalt laewa klassi jaotusele näidata, kuid sarnasel juhtumisel tuleb litteral sellekohane ametlik märkus teha.

P. III

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 202.

Tallinnas, 28. aprillil 1924 a.

(Sõjaväe Prokuratuur).

§ 1.

Uman Sõja Ringkonnakohtu alla Võru maak. Kõrgula walla kod. Richard Marie p. Loppi, teda süüdistades N. S. art. 13, 1627, 1629, 1632, 1634 ja S. N. S. art. 279 järele.

§ 2.

Johannes Kelli süüdistus asja N. S. § § 13 ja 1629 järele jätta seisma kunni tema tabamiseni.

D. Amberg
Sõjaminister.

Nr. 203.

Tallinnas, 29. aprillil 1924 a.

(Varustusvalitus).

Minu päevaläsu nr. 53 — 1. weebruarist l. a. käsin maksuks lugeda ka käesoleval aastal 1-st märtsist kunni 1-se juunini, laiendades seda ka distsiplinaar-kompanii wahialuste konwoiride kohta, makstes wiimastele 10 marka päevas.

Uhtlasi käsin nendele Suurtüktväe poligooni ja laagriehituse komandode sõduritele ja distsiplinaar-kompanii wahialustele, kes barak laagri ehituste pilpatatust hakkawad tegema, — maksta iga ruutsülla katmise eest: sõduritele — 25 marka ja wahialustele — 10 marka.

MuS: 1924 a. eelarwe.

D. Amberg
Sõjaminister.

Nr. 204.

Tallinnas, 29. aprillil 1924 a.

(Varustusvalitsus).

Wabariigi Valitsuse poolt 19. septembril 1923 a. kinnitatud Sõjawäe ühendatud õpeasutuste koosseisus ettenähtud kõrgemate Sõjaväeliste Kursuste õpejõududele maksta tasu arwates 1. oktoobrist 1923 a. järgmiselt:

1) Iga tunni loengute eest: professorile 650 mk., professori kohuste täitjale — 575 mk., dotsendile — 475 mk., lektorile — 375 mk.

2) Praktiliste tööde eest loengute kestwusel talisel ajajärgul (mitte väljaspool Tallinnast) — 65% teoreetiliste loengute tasu määrust.

3) Praktiliste tööde eest suwel topograafia ja taktika alal maksta päewaraha: professorile — 600 mk., professori k. t. 550 mk., dotsendile — 500 mk., lektorile — 450 mk.

4) Kätte ja repetitšiooni tunni eest nii, kui praktiliste tööde eest kursuste kestwusel.

5) Lektorile, kes annab oma loengute täieliku käskkirja, maksta kahelordne tunni tasu.

6) Abiõpeainete lugemiseks kutsutud õpejõud saawad tasu loengute tunni eest Sõjaminiistri äranägemisel, Sõjawäe Ühendatud Õpeasutuste Ülema ettepanekul, kuid mitte kõrgemalt, kui 500 marka tunni eest.

7) Kui lektor ise korrigeerib stenografeeritud loenguid, siis maksta temale selle eest 25% loengute tasust.

8) Loengute stenografeerimiseks võib palgata tarwilikul arwul stenografistisi, tasuga 300 marka tunni eest.

Stenografeerija on kohustatud loenguid masina peal puhalt ümber kirjutmaa.

Mu s: Wab. Wal. poolt 10. jaanuaril 1922 a. vastu-
wõetud Kaitsewäe ohwitseride, sw. ametnikkude ja
üleajateenijate palgamäärade § 1 märkus 7 ja
Sõjaminiistri pwl. nr. nr. 108 ja 410—1923
aastal (jal.).

D. Amberg
Sõjaminiister.

Nr. 205.

Tallinnas, 2. mail 1924 a.
(Korralduswalitus).

Sõjaministeeriumi juriskonsuldi k. t. sõjawäe ametnik
Selter ja Korralduswalituse ülem kolonel Reiman kandsid
minule ette, et esimene üle andis ja wiimane vastu wõttis
Sõjanõukogu asjade walitsemise.

Diendus: Sw. ametn. Selteri ettekanne 30 aprillil
1924 a. ja kolonel Reiman'i ettekanne 30.
aprillil 1924. a.

D. Amberg
Sõjaminiister.

Nr. 206.

Tallinnas, 2 mail 1924 a.
(Sõjanõukogu).

Uwaldan siin juures lisana täitmisels ja teadmises „töö-
torra kaitsewäe seadusandluse alal“, mis Sõjanõukogn poolt
25. aprillil 1924 a. heaks kiidetud.

D. Amberg
Sõjaminiister.

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 204a.

Tallinnas, 30. aprillil 1924 a.
(Korraldusvalitsus).

Luban III. diviisi intendantuuris teenivat eraisik Aleksander Vichvelin'i tähendatud intendantuuris üle koosseisu pidada kuni 1. maini s. a.

Õ i e n d u s: III. diviisi ülema pealkiri Nr. 562. 28. IV. 24.

O. Amberg
Sõjainister.

Nr. 207.

Tallinnas, 3. mail 1924 a.
(Korraldusvalitsus).

Sõjainistri käsukirja Nr. 133 — 1924 a. muutmiseks lugeda Merijõudude staabi tehnika osakonna vanem ehitustehnikuse kohusetäitja eraisik Ferdinand Ruudi vabastatuks teenistusest koosseisu kitsendamise tõttu, 15. aprillist s. a. arvates.

Õ i e n d u s: Merijõudude juhataja vhk. Nr. 16, 17. IV. s. a.

O. Amberg
Sõjainister.

Nr. 208.

Tallinnas, 3. mail 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Luban nimetada eraisiku insener Helmut Freymuth'i Sõjaväe varustusvalitsuse sõjariistade osakonna ballistika jaama juhataja kohustetäitjaks, l. maist s. a. arvates.

Õiendus: Sõjaväe varustusvalitsuse ülema pealkiri Nr. 1127, 26. IV. s. a.

O. Amberg
Sõjaminister.

Nr. 209.

Tallinnas, 3. mail 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

§ 1.

5. jalaväe rügemendi noorem-leitnant Aleksander Sopaaug on Riigikohtu otsusel 6. märtsist s. a. omandanud perekonnanimeks „Suivi“.

Tähendatud nimemuutus noorem-leitnant Suivi teenistuslehte ja dokumentidesse kanda.

Alus: „Riigi Teataja“ Nr. 47 — 1924 a.

§ 2.

Reserv-gardemarin Ferdinand Kirp on Riigikohtu otsusel 6. märtsist s. a. omandanud perekonnanimeks „Kallo“.

Tähendatud nimemuutus gardemarin Kallo teenistuslehte ja dokumentidesse kanda.

Alus: „Riigi Teataja“ Nr. 47 — 1924 a.

O. Amberg
Sõjaminister.

Nr. 210.

Tallinnas, 3. mail 1924 a.
(Korraldusvalitsus).

§ 1.

Luban nimetada Sõjaväe varustusvalitsuse ehituse ja korteri osakonna vanema ehitustööde juhi kohustetäitja eraisiku diplomaarhitekt Hans Bresinsky sama osakonna joonistuse büroo ülema kohustetäitjaks, 1. maist s. a. arvates.

Õ i e n d u s: Sõjainistri käsukiri Nr. 160 — 24 a. ja Sõjaväe varustusvalitsuse ülema pealkiri Nr. 1145, 28. IV. 24 a.

§ 2.

Luban nimetada Sõjaväe varustusvalitsuse ehituse ja korteri osakonna joonistuse büroo ülema eraisiku diplomaarhitekt Aleksander Vladovsky sama osakonna vanema ehitustööde juhi kohustetäitjaks, 1. maist s. a. arvates.

Õ i e n d u s: Sõjainistri päevakäsk Nr. 306 — 1922 a. ja Sõjaväe varustusvalitsuse ülema pealkiri Nr. 1145, 28. IV. 1924 a.

O. Amberg
Sõjainister.

Nr. 211.

Tallinnas, 3. mail 1924 a.
(Sõjaväe Ringkonnakohus).

Nimetan järgmised ohvitserid Sõjaväe Ringkonnakohtu aratiseks liikmeteks 1. juunist s. a. arvates:

1. 6. jalaväe rügemendist major Häelme,
2. " " " kapten Luukas,

3. 6. jalaväe rügemendist kapten Virro,
4. Sakala jalaväe rügemendist major Oidermann.
Õ i e n d u s : 3. Diviisi ülema teadaanne 29. aprillil
1924 a. Nr. 560.

O. Amberg
Sõjaminister.

Nr. 212.

Tallinnas, 3. mail 1924 a.
(Kindralstaap).

Kui väeosa ehk asutuse ülem on saanud minu poolt loa komandeerida kedagi temale alluvat isikut väljamaale, siis viibimata peab teatama Kindralstaabi II. osakonda: keda, kuhu ja kauaks ajaks komandeeritakse. Kindralstaabi ülema hooleks on muretseda Välisministeeriumi kaudu tarvilikud dokumendid ning load nende riikide poolt, kuhu komandeeritav sõidab.

O. Amberg
Sõjaminister.

Nr. 214.

✓ Tallinnas, 3. aprillil 1924 a.
(Varustusvalitsus).

Avaldan siinjuures käsitamiseks Sõjanõukogu poolt 16. aprillil s. a. kinnitatud elektri hõõglampide vastuvõtmise tehnilised tingimised.

L i s a : tingimised.

O. Amberg
Sõjaminister.

Elektri hõõglampide vastuvõtmise tehnilised tingimised.

I. Metallniidiga elektrilambid.

1.

Lambiklaas peab olema hästi läbipaistev ja puhas ning oma kuju ja suuruse poolest vastama nõuetavale otstarbele, missuguseks lampid tarvitada kavatsetakse.

2.

Lambitsokel peab olema valgest vasest.

3.

Lambi valguse tugevuse (küünlate arv) ja normaalvõlu pinge (voltides) peavad tsokli peal selgesti äratähendatud olema ning tegelikult nendele vastama.

Järelproovimisele valguse tugevuse kindlaks määramiseks normaalpinge juures kuulub $1/2^0/0$ tellitud lampide arvust.

4.

Energiakulu mitte üle 1,2 watti iga noormalküünla (N.K.) peale.

Järelproovimisele kuulub $1/2^0/0$ lampide arvust.

5.

Kasuliku põlemise aja kestvus mitte alla 900 tunni.

Järelkatsele kuulub $1/5^0/0$ lampide arvust.

M ä r k u s: „Kasuliku“ põlemise aja kestvuse all mõeldakse aega, mille jooksul valgustuse tugevuse vähenemine mitte rohkem kui $20^0/0$ esialgsest tähendusest ei ole.

6.

Põlevuse kindlakstegemiseks peab 25⁰/₀ tellitud lampide arvust järeleproovitama. Ilmsikstulnud praagitud lampide ⁰/₀ võetakse kogu tellitud lampide arvust maha. Juhtumisel, kui praagitud lampid üle 5⁰/₀ on, loetakse kogu tellitud partii mitte vastuvõetavaks.

7.

Iga lamp peab niiviisi sissepakitud olema, et lambid vedamise ja alalhoidmise juures rikutud ei saa.

II. Sõeniidiga elektrilampid.

1.

Lambi klaas peab olema hästi läbipaistev ja puhas ning oma kuju ja suuruse poolest vastama nõuetavale otstarbele, missuguseks lampid tarvitada kavatsetakse.

2.

Lambitsokel peab olema valgest vasest.

3.

Lambi valgustustugevus (küünlate arv) ja normaalvoolupinge (voltides) peavad tsokli peal selgesti äratähendatud olema ning tegelikult nendele vastama.

Järeleproovimisele kuulub 1/2⁰/₀ tellitud lampide arvust.

4.

Energia tarvitamine ei või olla üle 3—3¹/₂ watti igal normaalküünla peale.

Järeleproovimisele kuulub 1/2⁰/₀ lampide arvust.

5.

Kasuliku põlemise aja kestvus 10—25 küünlalistel lampidel ei või olla alla 600 ja 32—50 küünlalistel lampidel alla 200 tunni.

Järeleproovimisele kuulub 1/5⁰/₀ lampide arvust.

6.

Põlevuse kindlakstegemiseks peab 25⁰/₀ tellitud lampide arvust järeleproovitama. Ilmsikstulnud praagitud lampide ⁰/₀ võetakse kogu tellitud lampide arvust maha. Juhtumisel, kui praagitud lampisid üle 5⁰/₀ on, loetakse kogu tellitud partii mitte vastuvõetavaks.

7.

Iga lamp peab niiviisi sissepakitud olema, et lambid vedamise ja alalhoidmise ajal rikutud ei saaks.

T. Rotberg

Kolonel.

Sv. varustusvalitsuse ülem.

Nr. 215.

Tallinnas, 3. mail 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Vabariigi Valitsuse poolt 30. aprillil s. a. vastuvõetud otsuse teostamiseks määran komisjoni kaitseväge koosseisude kokkutõmbamise küsimuse lahendamiseks järgmises koosseisus: esimees — III. diviisi ülem kindral-major Aleksander Tõnisson, liikmed: Ranna-õhu- ja sisekaitse ülem kindral-major Johann Unt, Kindralstaabi ülem kindralstaabi kolonel Juhan Tõrvand ja Sõjaväe staabi korraldusvalitsuse ülem kolonel Rudolf Reimann.

Komisjonil kokku tulla Tallinnas, Sõjaministeeriumi ruumes, komisjoni esimehe äranägemise järele ja tööd lõpetada 15. maiks s. a.

O. Amberg

Sõjamineister.

Nr. 216.

Tallinnas, 3. mail 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Luban nimetada eraisiku Gustav Leisneri Saksa jalaväe rügemendi nooremarsi kohustetäitjaks, 15. maist s. a. arvates.

Õiendus: Sõjaväe tervishoiuvalitsuse ülema vhk. Nr. 1661, 28. IV. s. a.

O. Amberg
Sõjaminister.

Nr. 217.

Tallinnas, 5. mail 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Avaldan siinjuures õppur-sõdurite nimekirja, kellele minu poolt tunnistused priikooli saamiseks kunni kõrgema kooli lõpetamiseni on väljaantud.

N i m e k i r i :

№ №	Perekonna-, ees- ja isamini	Väeosa nimetus	Tunnistuse №
1.	Koolmann, Richard Gustavi p.	End. Ratsarügement.	2568.

O. Amberg
Sõjaminister.

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 218.

Tallinnas, 5. mail 1924 a.

(Sm. Juriskonsultuur).

Trükist ilmunud „Sõjaametkondliste ehitustööde teolepingute üldtingimuste“ § 14 .e p. juures oleva märkuse lõpus on eksitav trükiviga ette tulnud; on trükitud „pääle nende lisatööde võrdlus ja lisakalkulatsioonist“, peab aga olema: pääle nende lisatööde võrdlus- ja lisakalkulatsioonide kokkuseadmist“.

Tähendatud trükiviga käsin äraparandada kõikides „Sõjaametkondliste ehitustööde teolepingute üldtingimuste“ eksemplaarides ja eriti just nendes, mis teolepingute juure lisatakse.

P. Lill K. M.
Sõjainistri eest.

Nr. 219.

Tallinnas, 5. mail 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Kaitseväge kraamivarustuse seadluse ümbertöötamise puhul on tarvilik uuesti kaalumisele võtta spetsiaalkraamivarustuse andmist.

Küsimuse selgitamiseks, missugune spetsiaalkraami-varustus on tingimata tarvilik üldiselt kõigile väeliikidele ja missugune eriti üksikutes väeliikides, määrab komisjoni järgmises koosseisus:

esimees — Sõjaväe varustusvalitsusest kolonel-leitnant Pául Vaddi, liikmed: 10. jalaväe rügemendist kolonel Viktor Liivak, Tallinna sõjaväe haigemajast sanitäär kolonel-leitnant Oskar Liik, Auto-tankide divisjonist major Jaan Lutsar, Sõjaväe ühendatud õpeasutustest major Karl Grauen, Läänemere laevastiku divisjonist kapten-major Rudolf Gildemann, Sõjaväe varustusvalitsusest kapten Jaan Org ja lennuväe rügemendist kapten Aleksander Vernik.

Komisjonil kokku tulla komisjoni esimehe äranägemise järele.

P. Lill

Kindralstaabi kindral-major,
Sõjaministri eest.

Nr. 220.

Tallinnas, 6. mail 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Minu käsikirja 30. jaanuarist s. a. Nr. 45 muutmiseks määrab Vabariigi Valitsuse 30. apr. s. a. otsuse kohaselt sõjaväeosade ja -asutuste kantseleides, 1. maist s. a. alates, tööajaks 7 tundi päevas kella, 8—15 ja laupäeviti 6¹/₂ tundi päevas — kella 8—14,30.

Kõik kantseleid on publikumile avatud kella 10—13.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest.

Nr. 221.

Tallinnas, 6. mail 1924 a.
(Kindralstaap).

Minu käsukirja 4. märtsist s. a. Nr. 96 täienduseks käsin Riigikogu poolt 4. detsembril 1923 a. vastuvõetud seaduse („Riigi Teataja“ 1923 a. Nr. 145) § 1 põhjal õppuselekutsitud tagavaraväelasi enne teenistusest vabastamist äravannutada ja reameesteks ümbernimetada.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 222.

Tallinnas, 6. mail 1924 a.
(Kindralstaap).

Minu päevakäsu 5. detsembrist 1921 a. Nr. 718 osaliseks muutmiseks määran 1. maist s. a. arvates Sõjainisteeriumi esitajaks Rahvaväe Peakomisjoni kolonel Seimann'i ja s./v. ametnik K. Koppel'i asemele Kindralstaabi V. osakonna ülema.

O. Amberg

Sõjainister.

Nr. 223.

Tallinnas, 7. mail 1924 a.
(Sõjaväe Staap).

Täienduseks minu käsukirjale 25. veebruarist 1921 a. Nr. 126 avaldan teadmiseks ja täitmiseks diviisi ülemate, laskeinspektori ja väeosade ülemate vahel korra laskeinspeptsiooni teostamise alal:

§ 1.

Laskeinspektor on temale laskeasjanduse alal alluvate väeosade järelvalvaja laskeasjanduse korraldamise ja väljajõppe alal, ilma distsiplinaarvõimuta.

§ 2.

Laskeasjanduse järelvalve ja korraldamise kohta kuuluv kirjavahetus ning asjaajamine laskeinspektori ja väeosade vahel sünnib vahendita vastavate väeosade ülematega. Väeosade ülemad on aga kohustatud kõigist sarnastest korraldustest diviisi ülemale ettekandma.

§ 3.

Väeosade revideerimise tagajärjed laskeasjanduse alal, kui ka üldise iseloomuga uuenduste ja tehniliste korralduste kavad ning tarvidused sellel alal esitab laskeinspektor oma lähemale ülemale, ehk teeb, oma äranägemise järele, ettepaneku vastavale diviisi ülemale nende maksmapanemiseks.

§ 4.

Laskeasjanduse järelvalve ja korraldamise alla kuuluvais küsimustes teevad vastav diviisi ülem ja laskeinspektor ühise otsuse, missugune diviisi ülema käsul maksmapannakse. Ühise otsuse mittedaavutamise korral lahendab küsimuse järgmine kõrgem ülem.

§ 5.

Igast revideerimise toimetamisest ja nende tagajärjedest teatab laskeinspektor oma otsekohele ülemale ja vastavale diviisi ülemale.

O. Amberg
Sõjaminister

Nr. 224.

Tallinnas, 7. mail 1924, a.

(Sõjaväe Staap).

Avaldan teadmiseks ja täitmiseks diviisi ülemate, tehniliste vägede inspektori ja väeosade ülemate vahekorra tehnilise inspeksiooni teostamise alal:

§ 1.

Tehniliste vägede inspektor on tehnilisel alal temale alluvate väeosade järelvaataja ja nõuandja diviiside ja neile vastavatele ülematele väeosade tehnilise korraldamise ja väljaõppe alal, ilma distsiplinaarvõimuta.

§ 2.

Tehnilise järelvalve, tehnilise korraldamise ja spetsiaalõpetöö alade kohta kuuluv kirjavahetus ning asjaajamine tehniliste vägede inspektori ja väeosade vahel sünnib vahendita vastavate väeosade ülematega. Väeosade ülemad on aga kohustatud kõigist sarnastest korraldustest diviisi ülemale ettekandma.

§ 3.

Väeosade revideerimise tagajärjed, kui ka üldise iseloomuga uuendamiste ja tehniliste korralduste kavad ning tarvidused esitab tehniliste vägede inspektor oma lähemale ülemale, ehk teeb, oma äranägemise järele, ettepaneku vastavale diviisi ülemale nende maksmapanemiseks.

§ 4.

Tehnilise järelvalve ja korraldamise alla kuuluvais küsimustes teevad vastav diviisi ülem ja tehniliste vägede inspektor ühise otsuse, missugune diviisi ülema käsul maksmata pannakse. Ühise otsuse mittesaavutamise korral lahendab küsimuse järgmine kõrgem ülem.

Samas korras teostatakse ka spetsiaalõpetööde kohta käivad juhtnöörid ja korraldused.

§ 5.

Igast revideerimise toimetamisest ja nende tagajärgedest teatab tehniliste vägede inspektor oma otsekohele ülemale ja vastavale diviisi ülemale.

§ 6.

Tehniliste vägede inspektorile tehnilise järelvalve alal alluvate väeosade tehniline varustamine ja eelarved korraldatakse vastava diviisi ning varustusvalitsuse vahel. Tehnilise varustuse muretsemiseks ning eelarve summade lõpulikult kindlaksmääramiseks peab varustusvalitsusel tehniliste vägede inspektori nõusolek olema.

Lahkarvamised lahendab järgmine kõrgem ülem.

§ 7.

Neid korraldusi tehnilisel alal, mis operatiiviselooga, teeb ainuüksi vastav diviisi ülem.

O. Amberg
Sõjaminister.

Nr. 225.

Tallinnas, 8. mail 1924 a.

Kinnitan ametisse Vabariigi Ohvitseride Keskkogu kevadisel korralisel peakoosolekul 26. aprillil s. a. valitud Ohvitseride Keskkogu juhatuse ja revisjoni komisjoni järgmises koosseisus:

J u h a t u s:

Esimees Kolonel Karl Parts.
Abiesimees Kolonel Gustav Jonson.
Liikmed: Kolonel-leitnant Hugo-Eduard Kauler.
 Major Ferdinand Tõnso.
 Kapten-major Johan Masik.

Tagavaraliikmed :

Kolonel-leitnant Friedrich Pinka.
Kolonel Herbert Brede.

Revisjoni komisjon:

Major Ralf Teimann.
Kolonel Adolf Aalberg.
Kapten Eduard Melts.
Kolonel Villem Marder.
Kolonel-leitnant Verner Trossi.

Tagavaraliikmed :

San. Kindral-major Artur Lossmann.
Kolonel Johannes Roska.

Õiendus: Vabariigi Ohvitseride Keskkogu kevade
dise korralise peakoosoleku protokoll
26. V. 24 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 226.

Tallinnas, 8. mail 1924 a.
(Korraldusvalitsus).

Luban Sõjaväe staabi korraldusvalitsuse sõjaegset
ametniku Paul Kilgas't tähendatud valitsuse juures üle
koosseisu pidada kunni 15. juunini s. a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 227.

Tallinnas, 8. mail 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Vabariigi Valitsuse otsusel 8. juunist 1923 a. Poola-
maale lendur-vaatlejate kursustele komandeeritud kapten
Johann-Karl Fischer, leitnant Hugo Janson ja noorem-
leitnant Aleksander Ilves lugeda komandeerimiselt tagasi
jõudnuks, 15. aprillil s. a.

Õiendus: Sõjainistri päevakäsk Nr. 450—1923 a.
ja Ranna-, õhu- ja sisekaitse ülema vhk.
Nr. 101, 3. V. 24 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-majoor,
Sõjainistri eest.

Nr. 228.

Tallinnas, 8. mail 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõjaväe ühendatud õpeasustuste õpetöökodade ülema
abi kohustetäitja eraisik Gustav Oidermann vabasta-
takse teenistusest omal palvel, 1. maist s. a. arvates.

Õiendus: Sõjainistri päevakäsk Nr. 555—1923 a.
ja Sõjaväe ühendatud õpeasutuste ülema
vhk. Nr. 7860. 2. V. 24 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-majoor,
Sõjainistri eest.

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 229.

Tallinnas, 8. mail 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõjaväe prokurööri major Trakmann'i lugeda Riigi-kohtu istangutest osavõtmiseks komandeerituks Tartusse 1. maist s. a.

Sõjaväe prokurööri kohuseid major Trakmann'i äraoleku ajal täita tema abil major Knorring'il, samas kuupäevast arvates.

Õiendus: Sv. prokurööri ettekanne Nr. 2353, 29. apr. s. a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major
Sõjainistri eest.

Nr. 230.

Tallinnas, 8. mail 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Luban nimetada eraisiku Johannes Hammer'i v./l. „Tallinna“ vanem mehaanikuse kohuste täitjaks, 1. juunist s. a. arvates.

Õiendus: Merijõudude juhataja vhk. Nr. 2354, 30. IV. s. a.

O. Amberg
Sõjainister.

Nr. 231.

Tallinnas, 8. mail 1924 a.

(Varustusvalitsus).

Täiendada Vabariigi Valitsuse poolt 28. XII. 1923 a. kinnitatud ja minu käsukirja 14. II. s. a. Nr. 65 juures avaldatud vormi kirjeldused järgmiselt:

I. Maaväe vormiriide kirjelduse lit. E p. 3. lõppu täiendada lisandusega — „Sv. ühendatud õpeasutuste täieliku allohvitseri ettevalmistamise kursuse, üleajateenijate kursuste ehk endise allohvitseride kooli lõpetajad kannavad sv. ühendatud õpeasutuste õpepataljoni kasvandikkude paguneid, kuid oma väeliigi tunnusmärgiga ja väeosa trafa-retiga“.

II. Meriväe vormi kirjelduse lit. B p. I sõnade „Klapid jooksevad ülalpool taskuäärtega kokku“ järele sissevõtta lisand — „Üleval, klappide kokkujooksu kohal taljega kummagil pool üks nööp ning kummagil alumisel klapiotsal 5 cm. kaugusel äärest samuti üks nööp. Nööpide läbimõõt 22 m.m.“.

Alus: Sõjanõukogu üldkoosoleku otsus 16. IV. s. (prot. Nr. 311).

O. Amberg
Sõjaminister.

Nr. 232.

Tallinnas, 9. mail 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Avaldan teadmiseks ja täitmiseks juhtnõõrid viina ja õlle müügi kohta Garnisoni Sõdurite Kodudes:

§ 1.

„Sõdurite Kodud“, kus einelaud väljarenditud ei ole, on patendimaksust vabad. Väljarentimisel on rentnik kohustatud patenti lunastama.

§ 2.

Viina kangus peab 40% olema. Kanguse mõõtmise ajures ei loeta 1/20° ühele ehk teisele poole määruse rikumiseks.

§ 3.

Müütava viina ja õlle hinna määravad kindlaks kohalikud Garnisoni ülemad oma äranägemise järele.

§ 4.

Viina võib müüa ainult söögi ehk suupiste juure, kuna õlut igal ajal.

§ 5.

Müütava viina ja õlle ülemäär sõduri peale ei tohi üle 1/8 liitri viina ehk üle 2 pudeli õlle olla. Juhtumisel, kui sõdur on juba viina võtnud, siis võib temale ainult üks pudel õlut juure anda.

§ 6.

Joobnud sõduritele viina ja õlle müük on keelatud.

§ 7.

Viina ja õlle müük sõduritele väljaviimiseks on keelatud.

§ 8.

Viina ja õlle müük võla peale on keelatud.

§ 9.

Sõduritel ei ole õigust einelauapidajalt ehk ettekandjalt (kelnerilt) viina ja õlut rohkem nõuda, kui p. 5. ettenähtud.

§ 10.

Garnisoni ülematel on õigus oma äranägemise järele teatavatel päevadel ja õhtutel, nagu spordi võistluste ajal

ja teistel erakorralistel juhtumistel viina müüki „Sõdurite Kodudes“ ärakeelata.

§ 11.

Viina ja õlle müük on täitsa keelatud järgmistel päevadel: Uus Aasta, Palvepäev, Suur Reede, Esimesel Ülestõusmise (Lihavõtte) pühal, Täevaminemise pühal, Esimesel Suviste (Nelipühi) pühal ja Esimesel Jõulu pühal.

§ 12.

Käesolevate juhtnõõride täitmise järele valvab „Sõdurite Kodu“ vanem ja linna komandant.

§ 13.

Nende juhtnõõride mittetäitmise eest vastutab einelauapidaja, ja Garnisoni ülemal jääb õigus niisugustel juhtumistel „Sõdurite Kodu“ einelauapidajat rahaliselt trahvida kunni Mk. 5000—, missugune summa „Sõdurite Kodu“ erasummadeks läheb.

§ 14.

Need juhtnõõrid tulevad „Sõdurite Kodu“ einelaua väljarentimisel lepingus ettenäha.

P. Lill

Kindalstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest.

Nr. 233.

Tallinnas, 9. mail 1924 a.
(Sõjaväe Prokuratuur).

§ 1:

Sakala jal. rügemendi juures käsin asutada rügemendi kohut.

§ 2.

End. 3. üksiku jalaväe pataljoni kohtu asjad käsin üleanda Sakala jalaväe rügemendi kohtule. Sakala jal. rüge-

mendi 3. pataljonis tekkivad asjad tulevad S.Kp. S. § 21, 254, 567 ja 574 korras üle anda 2. Soomusrongi rügemendi kohtule.

§ 3.

Päevakäsu Nr. 29—1923 a. ja 478—1923 a. osaliseks muutmiseks käsin S. Kp. S. § 21, 254, 567 ja 574 korras üle anda Sakala jal. rügemendi kohtule kohtuasjad, mis tekkivad: 1) 3. diviisi intendantuuris, 2) Viljandi maakonna Rahvaväe ülema asutuses.

§ 4.

Valga maakonna Rahvaväe ülema asutuses tekkivad rügemendi kohtule alluvad asjad käsin üle anda 2. soomusrongi rügemendi kohtule (pvk. nr. 496—1922 a.).

§ 5.

1. diviisi suurtükiväes tekkivad rügemendi kohtule alluvad asjad käsin üle anda 1. ja 5. jalgväe rügemendi kohtutele vastavalt asukohale. Ligem korraldus sel alal teha 1. diviisi kummal. 1. Suurtükiväe juures oma kohut mitte moodustada. Õiendus: 3. diviisi ülema Nr. 566 ja 1. diviisi ülema Nr. 736.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest.

Nr. 235.

Tallinnas, 12. mail 1924 a.
(Korraldusvalitsus).

Sõjaväe prokurööri major **T r a k m a n n**'i lugeda Tartust Riigikohtu istangutelt komandeerimiselt tagasi jõudnuks ja oma otsekoheste kohuste täitmisele asunuks, 3. maist s. a. arvates.

Major Knorring'il oma otsekoheste kohuste täitmi-
sele pöörata, samast kuupäevast arvates.

Õiendus: Minu käsukiri Nr. 229 s. a. ja major
Trakmann'i ettekanne Nr. 2503,
5. V. 1924 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 236.

Tallinnas, 13. mail 1924 a.
(Sõjaväe Prokuratuur).

Annan Sõja Ringkonnakohtu alla Petseri maakonna
Satserina (end. Petseri) valla kodaniku Efim Vassili ja
Vassiljev'i teda süüdistades U. N. S. § 111 ja S. N. S.
§ 269 ja 273² põhjal.

O. Amberg

Sõjainister.

Nr. 237.

Tallinnas, 13. mail 1924 a.
(Varustusvalitsus).

Vabastan V. V. Tehnika osakonna ülema abi insener
A. Saarm'i Ehitusprojektide ja tehniliste eelarvete läbi-
vaatamise komisjoni liikme kohustest 15. maist s. a.

Tema asemele määrان, sellesamast kuupäevast alates
E. P. T. E. komisjoni liikmeks Sm. Arsenali Tehnika büroo
ülema ins. E. Stolt'i.

Õiendus: minu käsukiri s. a. Nr. 76 § 2.

O. Amberg

Sõjainister.

Nr. 238.

Tallinnas, 14. mail 1924 a.

Kinnitades minule eraldi esitatud kava topograafiliste triangulatsiooni, hüdrograafiliste, astronoomiliste, geodeesiliste ja magneetiliste välistööde peale käesolea aasta suvel, käsin nende tööde eest maksta järgmiselt:

Tükitöö tasuks määrان:

I. Topograafiliste tööde eest

topograafidele iga ülesvõetud ruutkilom. eest 700 mk., mis nendele ühtlasi päevarahade, oma tööraionis, küütide, joonestuse, kantselei, eluruumide, käsitööriistade ja mõõduvahiste muretsemise kuludeks on arvatud.

See tasu maksta välja järgmiselt:

a) Komandeerimise juures 10⁰/₀ tasusummast, ülesvõtmisele märgitud maapinna suuruselt.

b) Geomeetrilise võrgu valmisaamisel ja osakonna ülema heakskiitmisel — 10⁰/₀.

c) Iga kuu üks kord 50⁰/₀ kilomeetri hinnast iga ülesvõetud ruutkilom.

d) Järelejäänud 30⁰/₀ välja maksta ühe kuu jooksul peale ülesvõetud maapinna kaardi lõpulikku valmisaamist ja äraandmist.

e) Ainult geomeetrilise võrgu valmisaamise eest arvata tasusummaks 20⁰/₀ kilomeetri raha hinnast.

II. Triangulatsiooni tööde eest

Triangulaatorile maksta iga valmis punkti eest 6000 mk., milles on arvatud päeva- ja küüdirahad, samuti ka eluruumide, tööriistade, naelade ja muu materjali muretsemise kulud:

III. Hüdrograafiliste tööde eest.

hüdrograafidele iga äramõõdetud jooksva versta eest 68 marka.

Hüdrograafile, kes võtab osa laeva mõõdisest, maksta selle tööaja jooksul komandeerimise raha II. liigi järele.

Hüdrograafia jaoskonna ühtlasi ekspeditsiooni ülemale, iga jooksva versta pealt, mis on äramõõdetud kahe hüdrograafi poolt, kokku 45 marka, ehk 3 hüdrograafi poolt — 30 marka.

Nimetatud hüdrograafidele ja hüdrograafia jaoskonna ülemale määratud versta ja mõõdu pealt tasu arvata ühtlasi nende päevarahadeks oma tööraionis küütide, jonestuse, kantseleimaterjalide, lattide, toodrite, vaiade, lubja, laua, naelte, mõõdutähiste muretsemiseks ja ruumide üüriraha, riistade ja materjali veokulude katmiseks.

Verstaraha hüdrograafidele maksta järgmiselt:

a) Komandeerimisele minnes 10⁰/₀ tasusummast ülesvõtmisele märgitud veepinna suuruselt,

b) 60⁰/₀ iga kuu üks kord selle jooksva versta hinnast, mis üles võetud.

c) Järeljäänud 30⁰/₀ välja maksta sügavuste pealekandmise juures plansheti peale.

Rikutud tööde eest topograafidele ega hüdrograafidele tasu ei makseta.

Hüdrograafia ekspeditsiooni noorematele ohvitseridele, kes iseseisvalt töötada ei või, vaid neid peab veel hüdrograafiliste töödega tutvustama, maksta komandeerimise raha „Riigi Teataja“ Nr.Nr. 113—1921 a. 43—1923 a. avaldatud normide II. liigi järele terve suviste tööde kestuse ajal.

IV. Astronoomiliste, geodeesiliste triangulatsioonitööde eest.

Geodesistidele ja kartograafidele välistööde ajal maksta komandeerimise raha niisama kui hüdro-

graafia ekspeditsiooni noorematele ohvitseridele — II. liigi järele.

Niisamasuguses suuruses maksta komandeerimiseraha II. järgu kirjutajale, kes saab tähendatud geodesisti käsutusse.

Ülemalnimetatud tööde täitmiseks luban eratöölisi palgata:

5 topograafile	à 5 töolist	5 kuu peale = 25 töolist.
3 hüdrograafile	à 7 " 5 " "	= 21 "
1 geodesistile magne- tismi alal laeval	7 " 4 " "	= 7 "
temale mandril töö- tamiseks	2 " 1 " "	= 2 "
1 geodesist-astronoo- mile	3 " 4 " "	= 3 "
1 triangulaatorile	6 " 2 " "	= 6 "
temale	5 " 3 " "	= 5 "
1 hüdrograafile sada- mate mõõtmist	4 " 2 " "	= 4 "

Rüigiasutuste eratööliste päevapalgaga I. grupp I. kategooria järele mrk. $114.64 + 30\% = 149$ marka päevas, vastava perekonnaabirahaga minu päevakäsu 26. märtsist 1921 a. № 200 alusel, peale selle abi- ja toetusraha tasuta arstimisega minu 1920 a. päewakäskude 30. oktoobrist № 1078 ja 5. novembrist № 1094 alustel, ja sõidukulud raudteel töö algusel Tallinnast Tartu ja sealt töö lõpetusel tagasi 6 töölisele osakonna topograafiliste ja hüdrograafiliste tööde krediitide arvel.

Palga muutmise puhul muutuvad need normid ka ülemalnimetatud tööliste peale.

Kindralstaabi IV osakonna ülem ja tööde vastavate jaoskondade ülemad ehk nende asetäitjad on kohustatud valvama, et töö korralikult täidetak.

Osakonna, jaoskondade ülemate ja vastava ametniku väljasõitudel töötamise kohtadel järelvaateks ja palgamaks-
miseks töölistele maksetakse päevaraha väljasoldud päe-
vade eest normide järele, mis on avaldatud „Riigi Tea-
tajas“ №№ 113 — 1921 a. 43 — 1923 a.

Sõidukulud osakonna ja jaoskondade ülematele, topo-
graafidele, hüdrograafidele, triangulaatoritele, geodesistile
ja kartograafidele lähemast jaamast töökohtadele küüt-
hobuste tarvitamisel tasutakse küüdimääruste järele, mis
avaldatud „Riigi Teatajas“ № 47 — 1919 a. ja № 89 —
15/VII/1922 a., erakordsetel juhtumistel — arvete järele ehk
vabal kokkuleppel.

Peale hariliku varustuse luban väljaanda välistööde
peale pärisomanduseks topograafidele, triangulaatoritele,
hüdrograafidele ja kartograafidele (sõjaväelastele): üks paar
säärega saapaid, ühed pooledtallad ja kongsaplekid ehk
nende asemel säärega saapa materjal selleks määratud
õmblusrahaga.

O. Amberg
Sõjaminister.

Nr. 239.

Tallinnas, 14. mail 1924 a.

(Sõjaväe Prokuratuur).

Annan Sõja Ringkonnakohtu alla Sõjaväe Ühendatud
Õpeasutuste allohv. õpepataljoni ülema kolonel-leitnant
Anton Peetri p. Lõhmus'e, süüdistades teda selles, et
tema Allohvitseride kooli ülema k. t. olles ja sõjaväes
maksvat käsuõigust ärakasutades 1921 a. ja 1922 a. temal
alluvaid sõdureid eratööd teha laskis ja nendele selle eest
vastavat tasu ei maksnud, missugune süütegu on ette-
nähtud S. N. S. art. 180.

O. Amberg
Sõjaminister.

Nr. 240.

Tallinnas, 14. mail 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Nimetan S. kp. S. § 42 põhjal üksiku väeosa õiguslega ohvitseride asjade arutamiseks Sõjaväe Ringkonna-kohtu ajutisteks liikmeteks järgmised ohvitserid, kellel on üksiku väeosa ülema ja suuremad õigused:

1. Suurtükiväe inspektori kolonel Herbet Brede,
2. II diviisi ülema abi kolonel Eduard Kubbo,
3. Merikindluste ülema kolonel Vladimir Janitz ja
4. 2. soomusrong. rügemendi ülema kolonel Johannes Roska.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-Major,
Sõjaministri eest.

Nr. 241.

Tallinnas, 14. mail 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Merijõudude juhataja kohustetäitja meriväe-kapten Johannes Herm'i lugeda terviseparandusliselt puhkuselt tagasi jõudnuks ja oma otsekoheste ametkohuste täitmisele asunuks, 3. maist s. a. arvates.

Tema kohustetäitjat meriväe kapten Hermann Saltza't lugeda oma otsekoheste ametkohuste täitmisele asunuks, samast kuupäevast arvates.

Õiendus: Sõjaministri käsukiri № 27 s. a. ja Merijõudude juhataja kohustetäitja vhk. № 175, 3. V. s. a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-Major,
Sõjaministri eest.

Nr. 242.

Tallinnas, 14. mail 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

§ 1.

Lugeda Tartu linna garnisoni ülemaks 2. jalaväe rügemendi ülem kolonel Siegfried Pinding, 16. oktoobrist 1921 a. arvates.

Õiendus: II diviisi ülema vhk. № 2882, 6. V. s. a.

§ 2.

Lugeda Valga linna garnisoni ülemaks 2. soomusrongide rügemendi ülem kolonel Johannes Roska, 10. augustist 1921 a. arvates.

Õiendus: II diviisi ülema vhk. № 2882, 6. V. s. a.

§ 3.

Lugeda Võru linna garnisoni ülemaks 7. jalaväe rügemendi ülem kolonel Jaan Kruus, 8. juulist 1923 a. arvates.

Õiendus: II diviisi ülema vhk. № 2882, 6. V. s. a.

§ 4.

Lugeda Petseri linna garnisoni ülemaks 7. jalaväe rügemendi pataljoni ülem kolonel-leitnant Peeter Baumann, 23. aprillist s. a. arvates.

Õiendus: II diviisi ülema vhk. № 2882, 6. V. s. a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-Major,
Sõjainistri eest.

Nr. 243.

Tallinnas, 15. mail 1924 a.

(Sõjaväe Prokuratuur).

Annan Sõja Ringkonnakohtu alla Narva linna kod. August Hansu p. Vilbom'i, teda süüdistades U. N. S. § 111¹ p. 1 ja 111³ p. 2 ja S. N. S. § 273² järele.

O. Amberg

Sõjaminister.

Nr. 244.

Tallinnas, 15. mail 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Tehniliste vägede inspektor kolonel Karl Parts lugeda vabastatuks Valga linna garnisoni ülema kohustest, 10. augustist 1921 a. arvates.

Õ i e n d u s: Sõjavägede Ülemjuhataja päevakäsk № 972.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-Major,
Sõjaministri eest.

Nr. 245.

Tallinnas, 15. mail 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Minu käsukirja № 87, 26. veebruarist s. a. osaliseks muutmiseks ja täienduseks käsin ajateenijaid sõdureid puhkusele lasta minu päevakäsus № 178, 7. maist 1923 a. ettenähtud korras.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-Major,
Sõjaministri eest.

Nr. 246.

Tallinnas, 15. mail 1914 a.

(Korraldusvalitsus).

Viljandi garnisoni orkestrijuhi kohustetäitja eraisik Rudolf Ertis vabastatakse teenistusest, 1. aprillist s. a. arvates.

Õiendus: Sõjainistri käsukiri № 158—1924 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-Major,
Sõjainistri eest.

Nr. 247.

Tallinnas, 15. mail 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Harju maakonna rahvaväe ja kaitseliidust garnisoni hambaarsti kohuste täitjad eraisikud Eva Jürgenstein, Kerem ja Salme Solba-Peterso viiakse üle teenistusse Ranna-, õhu- ja sisekaitse staapi, 15. aprillist s. a. arvates.

Õiendus: Sõjainistri käsukiri № 141 — s. a. Ranna-, õhu- ja sisekaitse ülema vki № 245, 8. V. s. a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-Major,
Sõjainistri eest.

Nr. 248.

Tallinnas, 16. mail 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Luban Sakala jalaväe rügemendi sõjaaegset ametnikku Jüri Mikalaid tähendatud rügemendi juures üle koosseisu pidada kunni 1. juunini s. a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-Major,
Sõjainistri eest.

Nr. 249.

Tallinnas, 19. mail 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Luban Sõjaväe staabi korraldusvalitsuse ülema kolonel Rudolf Reimann'i ühekuulisele ametpuhkusele, 20. maist s. a. arvates.

Kolonel Reimann'i äraolekul täita Sõjaväe staabi korraldusvalitsuse ülema kohuseid sama valitsuse ülema abil kolonel Eduard Kanep'il.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-Major,
Sõjainistri eest.

Nr. 250.

Tallinnas, 20. mail 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Minu käsukiri № 194, 23. aprillist s. a. lugeda raksvusetaks.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 251.

Tallinnas, 20. mail 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Minu käsukirjaga № 193, 23. aprillist s. a. ettenähtud Sõjaväe Tehnilise nõukogu koosseisu määrán ajutiselt kindlaks:

Esimees: Sõjaväe varustusvalitsuse tehnilise varustus-
asjanduse juhataja, diplom-insener kolonel-leitnant
Gregor-Ernst-Georg Burvikov.

Alalised liikmed: Sõjaväe varustusvalitsuse sõjari.
osakonna ülem tehnik major Johannes Lepp.

Sõjaväe varustusvalitsuse tehnika osakor.
ülema kohustetäitja eraisik diplom-insener Edgar
Sommer.

Sõjaväe varustusvalitsuse keemia osakonna ülema
kohustetäitja eraisik Johannes Mühlmann.

Arsenali ülema kohuste täitja kindral-major
Aleksander-Heinrich Silberg.

Arsenali ülema tehnilise abi kohustetäitja
diplom-insener meriväeleitnant August Kallberg.

Merijõudude staabi tehnika osakonnast insener-
mehaanik kapten-leitnant Mihkel Ananitsch.

Sõjaväe varustusvalitsuse keemia osakonna vanem
insener-mehaanikuse kohustetäitja diplom-insener
sõjaaegne ametnik Alfred Saarm.

Sekretäär: Sõjaväe varustusvalitsuse tehnilise varustus-
asjanduse sekretääri kohustetäitja eraisik Otto
Hinsenberg.

Nõukogu alaline liige, diplom-insener sõjaaegne
ametnik Alfred Saarm on ühtlasi ka Sõjaväe
Tehnilise nõukogu asjade valitseja.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-Major,
Sõjainistri eest.

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 252.

Tallinnas, 20. mail 1924 a.

(Sõjaväe Tehniline Nõukogu).

Kohustan Sõjainisteeriumi asutuste ja väeosade ülemaid minu käsukirja № 193 — 23. aprillist s. a. § 2 p. e põhjal kõiki Sõjainisteeriumis väljatöötatud üldtähtsusega ja organisatsioonisse puutuvaid kavasid, mobilisatsiooni plaane ja sellega ühenduses olevaid küsimusi, üldseadlusi kui ka aastaeelarveid, palkade määramisi, koosseisusid jne. ning kõiki küsimusi, mis Sõjainisteeriumi tehniliste asutuste tegevust otsekohe ehk kaudselt, täielikult ehk osaliselt puudutavad, enne nende esitamist Sõjanõukogule saata Sõjaväe Tehnilisele Nõukogule läbivaatamiseks ja arvamise avaldamiseks.

O. Amberg
Sõjainister.

Nr. 254.

Tallinnas, 22. mail 1924 a.

(Varustusvalitsus).

Minu käsukirja № 65 — 14. veebruarist s. a. esimese paragrahvi III-as punkt lugeda maksvusetaks.

O. Amberg
Sõjaminister.

Nr. 255.

~~Tallinnas, 22. mail 1924 a.~~

(Varustusvalitsus).

Minu päevakäsu № 176 — 1921 a. põhjal asutatud remontkomisjonid lugeda likvideerituks järgmistel tähtaegadel:

1. Sv. Ringkonna remontkomisjon arvates 27. märtsist s. a.
2. Merijõud. staabi " " " 29. " "
3. I diviisi " " " 1. maist "
4. II ja III diviisi " " " 1. aprillist s. a.

Õiendus: minu käsukiri Nr. 102 s. a., Sw. Ringk. st. likv. kom. esimehe ettekanne 27. III. Nr. 483, Merijõud. Juhat. ettek. 9. V. s. a. Nr. 1408, I. div. ül. telegramm 12. V. s. a. Nr. 604 ja II ja III-da div. ülemate ettekanded 3. V. s. a. Nr. 1660 ja 4. IV. s. a. Nr. 415.

O. Amberg
Sõjaminister.

Sõjainistri käsukiri.

Nr. 253.

Tallinnas, 20. mail 1924 a.

Tänavused suurtükiväe laskeharjutused käsin Suurtükiväe Inspektoril korraldada kahes perioodis:

- I. periood — 1. juunist kuni 25. juulini.
- II. periood — 26. juulist kuni 31. augustini.

Esimesel perioodil kutsuda laskeharjutustele:

II-se Diviisi suurtükiväe batareid, 3-s suurtükiväe rügement ja õpedivisjon.

Teisel perioodil:

I. Diviisi Suurtükiväe batareid ja need batareid teistest väeosadest, kes mitmesugustel põhjustel esimesest laskeperioodist osavõtta ei saanud.

Batareidel poligoonile minna rännakkorras, kusjuures luban raskemat varandust, hobusemoona tagavara, haigeid hobuseid ja majanduslist kraami Raasikule toimetada raudteel.

Laskeharjutusi juhtida Suurtükiväe Inspektoril.—

O. Amberg
Sõjainister.

Lisa Sõjaministri
käsukskirjale Nr. 206—1924 a.

Sõjanõukogu poolt heaks
kiidetud (Sõjanõukogu pro-
tokoll 25. apr. 1924 a.
Nr. 315).

R. Reimann
Kolonel,
Sõjanõukogu asjade
valitseja.

Töökord kaitseväe seadusandluse alal.

1. Keskasutus, kelle ülesandeks on tehtud seaduse (seadluse, määruse) eelnõu väljatöötamine, tutvuneb põhjalikult kahe-kolme Lääne-Euroopa riigi seadusandlusega antud alal, tarvilikul ja võimalikul korral vastavaid eriteadlasi väljamaale saates ning arvestades võttes maksmapandud seadlustusi ja kombeõigust ning olukorda ja tarvidusi, seab üles üldised põhimõtted.

2. Lühidalt kokkuvõetud põhimõtted saadetakse tutvunemiseks ja seisukoha võtmiseks kõigile keskasutuste ja diviiside ning vastavate koonduste ülematele, Merijõudude juhatajale, Sv. Ringkonnakohtu esimehele, Sõjaprokuröörile ja Sõjaministeeriumi juriskonsultile ning majanduslisi küsimusi käsitavad ka Riigikontrolli sõjaväe peakontrolööridele. Põhimõtete kohta avaldatud arvamiste kokkuvõtted esitatakse Sõjaministrile, kes need Sõjanõukogule annab seisukoha võtmiseks.

3. Sõjanõukogu poolt võetud seisukoha kohaselt seatakse kokku eelnõu, mis kodifikatsiooni komisjonile läbivaatamiseks antakse.

4. Kodifikatsiooni komisjon kaalub eelnõu läbi ja võtab seisukoha eelnõu juriidilise külje kohta. Läbivaadatud eelnõu saadab kodifikatsiooni komisjon oma märkustega tagasi kokkuseadvale asutusele Sõjanõukogule esitamiseks või tehtud märkuste kohaselt ümbertegemiseks. Viimasel juhtumisel esitatakse ümbertöötatud eelnõu uuesti kodifikatsiooni komisjonile. Sõjanõukogule esitatud eelnõule lisatakse juure kodifikatsiooni komisjoni arvamine.

5. Eelnõu esitatakse Sõjanõukogule 18 eksemplaris. Igale eelnõule peab olema juure lisatud lühike kokkuvõtlik seletuskiri eelnõu põhjendamiseks ja otstarbe selgitamiseks.

6. Enne eelnõu päevakorda võtmist saadab Sõjanõukogu asjade valitseja ta tutvunemiseks kõigile Sõjanõukogu liikmetele ja Riigikontrolli sõjaväe osakonnale.

7. Sõjanõukogus arutatakse eelnõu kolmel lugemisel, kusjuures ühel koosolekul võib olla ainult I lugemine, väljaarvatud käesolevas määruses ettenähtud juhtumisel.

8. Iga päevakorda võetud eelnõu kohta otsustab Sõjanõukogu kõige pealt, kas eelnõu esimesele lugemisele asuda, või tema läbivaatamiseks esmalt komisjon määrata.

9. I lugemisel kaalutakse eelnõu läbi põhimõttelikult, tehes põhimõttelisi parandusi.

10. Pärast I. lugemist otsustab Sõjanõukogu, kas eelnõu tagasi lükata, teda tagasi anda esitajale ümbertegemiseks, või teda esitatud kujul põhimõttelikult heaks kiita. Viimasel juhtumisel võib samal koosolekul teisele lugemisele asuda. On aga eelnõu enne I. lugemist komisjoni antud, siis võetakse ta peale komisjoni ettekannet I. lugemisele.

11. II lugemisel arutatakse eelnõu sisuliselt, kusjuures kõik §§ ja eelnõu üksikud osad üksikult läbi hääletatakse. Otsused tehakse liht- häälteenamusega. Teisel lugemisel tehtud paranduste sisseviimiseks antakse eelnõu esitajale tagasi. Kui eelnõus II-sel lugemisel muudatusi ei tehta, siis võib samal koosolekul tema kolmandamale lugemisele asuda.

12. III lugemisel võib eelnõu arutada ainult II lugemisel hääletusel olnud paranduste ja algettepanekute piirides. Kuid ka neis piirides ei tohi teha niisuguseid ettepanekuid, mis eelnõu või tema üksikuid osasid sedavõrd muudavad, et eelnõu või tema osa sarnase tähenduse omandab, mis eelmistel lugemistel arutusel ega hääletusel ei ole olnud.

13. Lõpuliukuks redigeerimiseks antakse eelnõu peale III lugemist kodifikatsiooni komisjoni.

14. Juhtumisel, kui Sõjaminister Sõjanõukogu poolt heakskiidetud eelnõu kohta isearvamisele jääb, esitab ta omalt poolt Vabariigi Valitsusele paralleeleelnõu, ettetuues Sõjanõukogu poolt heakskiidetud eelnõus lahkuminekute põhjendusi.

Nr. 256.

Tallinnas, 22. mail 1924 a.

(Varustusvalitsus).

Vabariigi Valitsuse otsusega 16. maist s. a. täiendatakse Vabariigi Valitsuse poolt 28. detsembril 1923 a. kinnitatud ja minu käsukirjas Nr. 65 s. a. avaldatud meriväe vormi kirjelduse peatüki — „ohvitseride ja ametnikkude auastme tunnused“ märkus punkt 2-ga ja nimelt:

Märkus: 2. Kuldilustusi mütsinokal kannavad ainult need vanem-ohvitserid, kes väeosa ülema ametkohtadel ülemana teenivad.

O. Amberg
Sõjaminister.

Nr. 257.

Tallinnas, 23. mail 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Luban määrata eraisiku professor Erich Schönberg'i ajutiselt 4 kuuks Kindralstaabi IV osakonda astronoomia-geodeesia tööde tegemiseks, palgaga 12.500 mrk. kuus ning komandeerimiserahadega komandeerimise ajal 2 liigi järele, 15. maist s. a. arvates.

Õiendus: Kindralstaabi IV osakonna ülema vhk.
Nr. 444, 12. V. 24 a.

P. Lill
Kindralstaabi Kindral-Major,
Sõjainistri eest.

Nr. 258.

Tallinnas, 23. mail 1924 a.

(Kindralstaap).

Täienduseks minu käsukirjadele 1923 a. №№ 308, 462, 532-b ja 1924 a. № 57 kinnitan käesolevaks õpeaastaks Sv. Ühendatud õpeasutuste kindralstaabi ja informatsiooni kursuste õpejõuks taktika alal Sv. ühendatud õpeasutuste ülema kindralstaabi kolonel Jaan Rink'i arvates 1. jaanuarist s. a.

Antud tundide eest maksta temale tasu kui dotsendile.

O. Amberg
Sõjaminister.

Sõjaministri käsukirjad.

Nr. 260.

~~Tallinnas, 24. mail 1924 a.~~

(Kindralstaap).

Käsin tarvitusele võtta järgmise määrustikkude, eeskirjade ja ühendite esitamise ja kinnitamise korra;

A. Vabariigi Valitsuse kinnitamisele „6. detsembri — 1921 a. seaduse“ Nr. 1 (R. T. Nr. — 1922 a.) § 2 põhjal kuuluvad need määrustikud, mis käsitavad sisemist korda, olu, distsipliini garnisoni- ja vahiteenistust, tagavaraväelaste õppustele kutsumise kutsimusi ja sõjaametkonnale antavad põhikirjad. Enne Vabariigi Valitsusele esitamist antakse nad Sõjaministri poolt 10 eksemplaris Sõjanõukogule läbivaatamiseks „Töökorra kaitseväe seadusandluse“ §§ 5—12 ettenähtud korras. Vabariigi Valitsusele kinnitamiseks antakse nad ühes Sõjanõukogu arvamiseega.

B. Sõjaministri kinnitamisele „6. detsembri—1921 a. seaduse“ Nr. 1 (R. T. Nr. 1 — 1922 a.) § 2 märkuse põhjal kuuluvad:

1) eeskirjad, mis puudutavad kaitsevägede tehnilist ettevalmistamist, üksikute ja ühendatud väeliikide üksuste juhtimist ja lahingugevust;

2) Vabariigi Valitsuse volitusel niisugused määrustikud, mis oma osu poolest ainult sõjaametkonda puudutavad;

3) sõjaväe osades ellukutsutavate sõjateaduse arendamise, laskumise, küti, võimlemise, igasuguse spordi, karskuse jne., ringide põhimäärused.

Enne Sõjaministrile esitamist saadetakse need eeskirjad läbi vaatamiseks ja arvamiste avaldamiseks diviiside ja vastavate koonvõimlematele, merijõudude juhatajale ja erialade inspektoritele. Ühendatud arvamiste kokkuvõtte esitab VI osakonna ülem Sõjaväe staabi ülema poolt selleks määratud erikomisjonile, kuhu kuuluvad kindralstaabi ülem ehk tema esitaja ja erialade inspektorid.

Lõpulikult vastuvõetud projektile kirjutavad alla Sõjaväe Staabi ülem, Kindralstaabi ülem, erialade inspektorid, VI osakonna ülem ja vastavad jaoskonna ülemad.

C. Sõjaväe Staabi ülema kinnitamisele kuuluvad

1) juhendid, mis puudutavad kaitseväge ja juhtiva koosseisu tehnilise ettevalmistamise ja taktikalise hariduse tõstmist, juhendid manööverite korraldamiseks ja juhendid vahekohtunikudele;

2) juhendid ja kavad kaitseväge võistluste organiseerimiseks kõigis spordiharudes;

3) juhendid, mis puudutavad üldhariduse tõstmist, selgitamistöö karskust jne.

Nendele juhenditele kirjutavad alla: Kindralstaabi ülem, VI osakonna ülem ja vastava jaoskonna ülem.

D. VI. osakonna ülema korraldusel antakse välja:

1) oskussõnastikud;

2) tõlked väljamaa sõjalisest kirjandusest;

3) kindralstaabi ülema poolt kinnitatud kava järele kokkuseatud käsiraamatud, broschüürid, artiklid jne., mis käsivad vaimlist kaitset, selgitamistöö organiseerimist, karskust, meelelahustust, haridust ja sõjateaduse populariseerimist.

Märkus: On soovitatav kogutud oskussõnu enne kirjastamist anda Akadeemilisele Emakeele Seltsile läbivaatamiseks.

O. Amberg

Sõjamineister.

Nr. 261.

Tallinnas, 26 mail 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõidan täna III. diviisi piirkonda. Minuga kaasa sõita Kindralstaabi ülemal kindralstaabi kolonel Juhan Tõrvan d'il ja Sõjaväe varustusvalitsuse ülemal kolonel Tõnis Rothberg'il.

Sõjainistri kohused minu äraoleku ajal panen Sõjaväe staabi ülema kindralstaabi Kindral-major Paul Lill'i peale.

O. Amberg

Sõjamineister.

Nr. 262.

Tallinnas, 26. mail 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

2. soomusrongide rügemendi ülemat kolonel Johannes Roska't
lageda komandeerituks Rootsimaale, 21. maist s. a. arvates.

Kolonel Roska äraolekul täita tema kohuseid 2. soomusrongide
rügemendi major Johan Hiob'il.

Õieendus: Tehniliste vägede inspektori pealkiri Nr. 53, 21.V.s.a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest.

Nr. 263.

Tallinnas, 26. mail 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Inseriväe inspektori kohustetäitjat major Gustav Kirsch-
baum'i lageda komandeerituks Tapale 1. soomusrongide rügemendi
kasarmuehitusi järelevalvata, 17. maist s. a. arvates.

Major Kirschbaumi äraolekul täita tema kohuseid Sidepataljoni
ülema major Friedrich Kapsi'l.

Õieendus: Inseneriväe inspektori vhk. Nr. 353, 17. V. 24 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest.

Nr. 264.

Tallinnas, 26. mail 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõjaväe ringkonnakohus oma istangul 5. aprillil 1924 a. kuulab
ära endise Piirivalvevalitsuse Valga jaoskonna ülema kolonel-leitnant
Arnold Villemi p. Hinno m'i 4 süüdistusaja S. N. S. §§ 141, 145,

232 j. 3, p. 2; 232 j. 3 p. 1; 232 j. 3, 176 j. 1; 232 j. 3 p. 1; 239; 232 j. 3 p. 2 ja N. S. § 362 järele ning mõistis teda:

1) S. N. S. § 141, 145, 232 j. 3 p. 2 ja 1; N. S. § 31 astme 1—4; 134, 135, 33 astme 2, 152 põhjal kaheks ja pooleks aastaks vangiroodu ühes kõigi iseäraliste õiguste ja eesõiguste kaotusega ja tagajärgedega, mis ettenähtud N. S. § 58¹⁻² ning Hinnom'i süü läbi riigile tekkinnukahju äratasumisega tema poolt 224.248 marga suuruses, missugune summa Hinnom'i maksujõuetuse korral sissenõuda tema ülematele kes seaduse järele pidid tema tegevuse järele valvama, kui nad oleksi süüdi selle kohustuse rikkumises;

2) S. N. S. § 176 j. 1; N. S. § 31 astme 4—da põhjal kaheks ja pooleks aastaks vangiroodu ühes kõigi iseäraliste õiguste ja eesõiguste kaotusega ja tagajärgedega, mis ettenähtud N. S. § 58¹⁻²;

3) S. N. S. § 232 j. 2, 229; N. S. § 152 põhjal 1000 marga rahatrahvile ning sõjaväeteenistusest väljaheitmisele ühes aastme kaotusega;

4) S. N. S. § 232 j. 3 p. 2, N. S. § 31 astme 4, N. S. § 362, 31 astme 1—4; 152 põhjal kaheks ja pooleks aastaks vangiroodu ühes kõigi iseäraliste õiguste ja eesõiguste kaotusega ja tagajärgedega, mis ettenähtud N. S. § 58¹⁻², ning Hinnom'i süü läbi riigile tekkinud kahju äratasumisega tema poolt 142.343 marga 50 penni suuruses, — otsustas: kõik eelnimetatud karistused koostada N. S. § 152 põhjal ja koostatud karistuseks temale määrata kõikide süütegude eest kaks ja pool aastat vangiroodu ühes kõigi iseäraliste õiguste ja eesõiguste kaotusega ja tagajärgedega, mis ettenähtud N. S. § 58¹⁻².

Kohtukulud panna süüdimõistetule Hinnom'i peale, aga tema maksujõuetuse korral võtta riigikassa kanda.

Sõjaväe ringkonnakohtu otsus on seaduslikku jõusse läinud 23. aprillist 1924 a.

Õ i e n d u s: Sv. Prokurööri vahekiri Nr. 2697, 15. V. 24 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest

Nr. 265.

Tallinnas, 26. mail 1924 a.

(Korraldusvalitsus)

Ranna-, õhu- ja sisekaitse staabist garnisoni hambaarsti kohusteta-
täitja eraisik Eva J ü r g e n s t e i n - K e r e m vabastatakse teenistu-
sest tema omal palvel, 8. juunist s.a. arvates.

Õ i e n d u s: Sõjaministri käsukiri Nr. 247-s.a. ja Sõjaväe tervis-
hoiuvalitsuse ülema vhk. Nr. 2262, 23. maist s.a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest.

Nr. 266.

Tallinnas, 27. mail 1924 a.

(Varustusvalitsus)

Avaldan teadmiseks minu poolt 8. skp. kinnitatud üksiku eska-
droni Ratsastajate kursuse rinna-märgi kirjelduse ja joonestuse.

Luban kõikidele nimetatud kursuse lõpetajatele ja kursuse juhata-
jale ohvitserile rinna-märki kanda.

Lisa: Kirjeldus ja joonestus.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest.

Üksiku eskadroni Ratsastajate kursuse lõpetajate mälestusmärgi kirjeldus.

Märk on hõbedast ja kujutab enesest hobuserauda. Raud on polee-
tud, kuna raua sisemuses asuval oksideeritud pinnal on valjastatud
õrusepea kujutus poolprofiilis, kumerusega väljapoole. Raua naelte
õõs, on sissepressitud, kuna naelaaugud märki läbistavad. Raua
pinnal on matt.

Umbes raua poolest kõrgusest alates on paigutatud kumbagile
poole ratsapiitsad, mis pidemetega toetuvad raua pinnale, moodustades
märgi rinnalkandmiseks avause kettide jaoks.

Piitsade alumised osad on all vaheldi, sünnitades märgi alumise tipu kolmnurga näol. Piitsade alumistest otsadest moodustatud kolmenurgelisele väljale on paigutatud hõbedane pärg, mille keskel Rooma „I“ (esimene kursus). Pärga ühes numbriga võib märgile eraldi kinnitada

Nummer ja pärg on poleeritud hõbedast.

Märgi tagumisele küljele graveeritakse kursuse lõpetaja ja hobuse nimi ühes lõpetamise ajaga. Kursuse juhataja ohvitseri märgile graveeritakse tema nimi ja kursuse juhatuse aeg.

M ä r g i m õ õ d u d :

Raua kõige laiema koha laius 23 m.-m.

Rauaharude pikkus varba grihvist kuni päka grihvini otsejoones 26 m.-m.

Kettide pikkus 32 m.-m.

Ratsapiitsade pikkus 28 m.-m.

Rauaharude laius varba juurest 5 m.-m. ja läheb vähemaks kuni haru otsadeni, kus jääb 3,5 m.-m.

G. Burvikov

Dipl.-insener

Kolonel-leitnant,

Sv. Varustusvalitsuse ülema eest.

Nr. 267.

Tallinnas, 28. mail 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Jõudsin täna ühes Kindralstaabi ülema kindralstaabi kolonel Juhan Tõrvandi ja Sõjaväe varustusvalitsuse ülema kolonel Tõnis Rothberg'iga III diiviisi piirkonnast tagasi.

Sõjaväe staabi ülemal, kindralstaabi kindral-major Paul Lill'il oma otsekoheste ülesannete täitmisele asuda, tänasest kuupäevast arvates.

Õiendus: Sõjainistri käsukiri Nr.261 s.a.

O. Amberg

Sõjainister.

Nr. 268.

Tallinnas, 30. mail 1924 a.

(Kindralstaap).

Käsin teha järgmised muudatused 5-mal märtsil 1924 a. kinnitatud koosseisudes, arvates 15-st märtsist 1924 a.:

- 1) Sõjaväe Ringkonnakohtu koosseisus Nr.10 lugeda Sõjaväe Ringkonnakohtu esimehe koht Kindral-majori kohaks;
- 2) 1. ja 2. diviisi suurtükiväe koosseisus Nr.34 muuta märkus 2 järgmiselt; „Brigaadi ülema õigused“.

Alus: Vabariigi valitsuse otsus 21-st maist 1924 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 269.

Tallinnas, 30. mail 1924 a.

(Sv. Varustusvalitsus).

Minu päevakäsu Nr. 516-1923 a. põhjal Sv. Varustusvalitsuse juures organiseeritud kuuekuulised majanduslised kursused lugeda lõpetatud 31 s. k. päevast arvates.

Siinjuures avaldan kursustest osavõtnud ohvitseride ja sv. ametnikkude nimekirja ühes eksamineerimise järeldestega ja käsin kursuste lõpetamist märkusega „hästi“ ehk „rahuloldavalt“ nende teenistustes sissekanda.

Kursuse lõpetanud ohvitseridele ja ametnikkudele anda 2 nädala puhkus, 1 juunist s. a. arvates.

Õ i e n d u s; Sv. Varustusvalitsuse ülema ettekanne Nr. 372.

L i s a: Kursuste lõpetajate nimekiri.

O. Amberg
Sõjaministe

L i s a Sõjaminestri käsukirja Nr. 269 s. a. juure.
Sõjaväe majandusliste kursuste lõpetajate nimekiri.

№№	Aukraad, ees- ja perekonnanimi	Väeosa nimetus	Keskmine ball	Märkused kursuste lõpetamise kohta
1.	Sv. ametn. Johannes Hoffmann	S. V. V. Maj. asjand.	11.50	Hästi
2.	S. a. ametn. Eduard Lindeberg	5. jal. rügem.	11.50	Hästi
3.	Sv. ametn. Jaan Einpaul	3. div. Intend.	11.44	Hästi
4.	Kapten August Sarapuu	2. soomrong. rüg.	11.22	Hästi
5.	Sv. ametn. Hans Teinberg	1. d. suurt. 2. grupp	11.00	Hästi
6.	S. amet. aset. Jaan Sõrra	Ratsarügem.	10.88	Hästi
7.	S. a. ametn. Evstafi Rank	Naisaare kom.	10.77	Hästi
8.	Sv. ametn. August Busch	2. d. suurt. I. grupp	10.72	Hästi
9.	S. a. ametn. Peeter Kondrat	7. jal. rügem.	10.66	Hästi
10.	Sv. am. aset. Eduard Laama	I. soomrong. rüg.	10.55	Hästi
11.	Sv. ametn. Jaan Tõllasson	S. V. V. Maj. asjand.	10.44	Hästi
12.	Kapten Eduard Pensa	Lennuväe rügem.	10.38	Hästi
13.	S. a. ametn. Friedrich Ausberg	Sakala jal. rüg.	10.33	Hästi
14.	Noorem-leitn. Jaan Peterson	7. jal. rügem.	10.16	Hästi
15.	Noorem-leitn. Adolf Mägi	Auto-tank. div.	10.16	Hästi
16.	Leitnant Jaan Heido	2. jal. rügem.	10.05	Hästi
17.	Sv. ametn. Jüri Mikalaj	Sakala jal. rüg.	10.00	Hästi
18.	Noorem-leitn. Valentin Mesi puu	3. suurt. rügem.	10.05	Rahuldav
19.	Noorem-leitn. Aleksander Naripea	Sakala jal. rüg.	10.00	Rahuldav
20.	Noorem-leitnant Gustav Parksepp	I. jal. rügem.	9.38	Rahuldav

Sõjainistri käsukirjad

Nr. 270.

Tallinnas, 30. mail 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Inseneriväe inspektori kohustetäitjat major Gustav Kirschbaum lugeda Tapalt 1. soomusrongide rügemendi kasarmu ehituste jäelvaataselt komandeerimiselt tagasijõudnuks ja oma otsekoheste kohuste täitmisele asunuks, 18. maist s. a.

Side-pataljoni ülemal major Friedrich Kapsi'l oma otsekoheste kohuste täitmisele pöörata, samast kuupäevast arvates.

Õie nd u s: Sõjainistri käsukiri Nr.263 s. a. ja Inseneriväe inspektori ettekanne Nr. 353, 17. maist s. a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major

Sõjainistri eest.

Nr. 271.

Tallinnas, 30. mail 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Avaldan siinjuures õpur-sõdurite nimekirja, kellele minu poolt tunnistused priikool saamiseks kunni kõrgema kooli lõpetamiseni välja antud.

Nimekiri.

NõNe	Perekonna- ja eesnimi	Väeosa	Tunnist.
1.	Kivimägi, Ferdinand (noor.-leitn.)	Side-pataljon	3463
2.	Vill, Karl (noorem-leitnant)	Merikindlused	3603

O. Amberg
Sõjainister.

Nr. 272.

Tallinnas, 30. mail 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Luban nimetada eraisiku Jakob-Oskar A r r o — Sõjaväe ühendatud õpeasutuste õpetöökodade ülema abi kohustetäitjaks, 10. maist s. a. arvates.

Õ i e n d u s: Sõjaväe ühendatud õpeasutuste ülema vhk. Nr. 7860, 12. maist s. a.

O. Amberg

Sõj a m i n i s t e r.

Nr. 273.

Tallinnas, 30. mail 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Suurtükiväe inspektori kolonel Herbert B r e d e't lugeda puhkuselt tagasijõudnuks ja oma otsekoheste kohuste täitmisele asunuks, 10. maist s. a. arvates.

Kolonel S t a h l'il oma otsekoheste kohuste täitmisele pöörata, samast kuupäevast arvates.

Õ i e n d u s: Sõjaministri käsukiri Nr.168 § 2 s. a. ja Suurtükiväe inspektori ettekanne Nr 244, 10. maist s. a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,

Sõj a m i n i s t r i e e s t.

Nr. 274.

Tallinnas, 30. mail 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Vabariigi Valitsuse poolt 30. jaanuaril 1924 a. vastuvõetud ajutise seadluse § 4. alam-kapteni ja aktiivteenistuse lipniku auastmete kaotamise ning ohvitseride auastmete vanuse kindlakstegemise kohta pakutakse maksma järgmises redaktsioonis:

„§ 4. Majoritel, kes sellesse auastmesse ülendatud enne käesoleva seadluse vastuvõtmist, antakse vanus selles auastmes endise kapteni auastme vanuse päevast, mis välja arvatud selle seadluse jäle.“

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest.

Nr. 275.

Tallinnas, 30. mail 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Vabariigi Valitsuse poolt 30. jaanuaril 1924 a. vastuvõetud kaitsväe ohvitseride teenistuskäigu seadluse § 35. pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

„§ 35. Aktiivseisukorras olevatele ohvitseridele antakse erasoitud kõigil riigi kasutada olevatel raud- ja veeteedel 50%-line hinnaalandus kindralitele (admiraalidele ja neile vanematele ohvitseridele, kes üksikväeosa ehk vastava asutuse ülemate ja kõrgematel ametkohtadel teenivad — I ja II klassis, teistele — II klassis.“

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest.

Nr. 276.

Tallinnas, 31. mail 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõidan täna II diviisi piirkonda. Minuga kaasa sõita Kindralstaabi ülemal kindralstaabi kolonel Juhan Tõrvan'd'il ja Sõjaväe varustusvalitsuse ülemal kolonel Tõnis Rothberg'il.

Sõjainistri kohused minu äraoleku ajal panen Sõjaväe staabi ülemal kindralstaabi kindral-majoor Paul Lill'i peale.

O. Amberg
Sõjainister.

Käsk kiri Nr. 277 — salajane.

Nr. 278.

~~Tallinnas, 31. mail 1924 a.~~

(Kindralstaap).

Aegna- ja Naissaare komandantidel ja I ja II diviisi suurtükiväe rüütel ülematel, kui majandusliselt iseseisvatel üksustel, on rügemendi ülemal õigused ja kohused (S. S. K. 1869 a. II väljaanne rm. V §§ 417-418 ja rm. XX §§ 4-12).

Rannapatarei Nr. 6 ülemal on majandusliselt ja distsiplinaarselt patarei ülemal õigused ja kohused (S. S. K. 1869 a. II väljaanne, rm. XX §§ 245-249, 258-260, 288, 312-315 ja vastavad §§ distsiplinaarmäärustust).

Rannapatarei Nr. 1 ülemal on distsiplinaarselt pataljoni ülemal, rüütel rannapatarei ülematel ja rannapatarei Nr. 1 torni ülemal - kompanii ülemal õigused.

O. Amberg
Sõjainister.

Nr. 279.

Tallinnas, 4 juunil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Käsin kõiki aja- ja üleajateenijaid, kes teenivad alaliselt ja nimetatud ametitele, millel aastmeid pole koosseisus ära näidatud,

1. palgaga 450 mrk. ja rohkem kanda veltveeblike vastavaid aastmeid tunnusmärke,

2. palgaga 400 mrk. kuni 450 mrk. — vanem allohvitseri auastme tunnusmärke,

3. palgaga 300 mrk. kuni 400 mrk. — noorem allohvitseri auastme tunnusmärke,

4. palgaga 250 mrk. kuni 300 mrk. — kaprali auastme tunnusmärke ja

5. palgaga alla 250 mrk. — reamehe vormi.

See kord on maksev vana vormi kandmise juures, kuna Sõjaministri käsukirjaga Nr. 65—1924 a. avaldatud vormi kandmisel ülevalnimetatud teenivatel sõduritel kanda vastavalt rivitute auastme tunnusmärke.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major

Sõjaministri eest.

Nr. 280.

Tallinnas, 4. juunil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

§ 1.

Arsenaali tööstus-inseneri kohustetäitja eraisik diploma-insener Albert M a t s o n viiakse üle ja nimetatakse Sõjaväe varustusvalitsuse tehnilise varustusasjanduse vanema käskudetäitja inseneri kohustetäitjaks, 1. juunist s. a. arvates.

Õiendus: Sõjaministri käsukiri Nr. 161 § 2 - 24 a. ja Sõjaväe varustusvalitsuse ülema pealkiri Nr. 1369, 30. 5. 24 a.

§ 2.

Luban nimetada eraisiku hambaarsti Leonora E r i k s'i Tallinna Garnisoni hambaarsti kohustetäitjaks, 8. juunist s. a. arvates.

Õiendus: Sõjaväe tervishoiuvalitsuse ülema vhk. Nr. 233
27. 5. 24 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,

Sõjaministri eest.

Nr. 281.

Tallinnas, 5. juunil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõjaväe Ühendatud Õpeasutuste spordi instruktori kohustetäitja
erisik Karl Saar vabastatakse teenistusest, 26. maist s. a. arvates.

Õiendus: Sõjainistri päevakäsk Nr. 451-23 a. ja Sõjaväe Ühen-
datud Õpeasutuste ülema vhk. Nr. 9098, 31. V. 24 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 282.

Tallinnas, 6. juunil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõjaväe varustusvalitsuse majandusasjanduse juhatajat kolonel-
leitnant Gustav Viard'it lugeda väljamaalt komandeerimiselt tagasi-
jõudnuks ja oma ametkohuste täitmisele asunuks, 30. maist s. a. arvates.

Tema kohustetäitjat Sõjaväe varustusvalitsuse intendantuuri osa-
konna ülemat kolonel-leitnant Paul Vaddi't lugeda oma otsekoheste
ametkohuste täitmisele ausnuks samast kuupäevast arvates.

Õiendus: Sõjainistri käsukiri Nr. 176 - 24 a. ja Sõjaväe varus-
tusvalitsuse majandusasjanduse juhataja ettekanne
Nr. 829, 2. VI. 24 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistrieest.

Nr. 283.

Tallinnas, 6. juunil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõjaväe varustusvalitsuse Loomatervishoiu osakonna ülem veterinaär-kolonel Peeter Ruus on Haapsalu Punase Risti sanatooriumi ravitsusele sõitnud 1. juunist s. a. arvates.

Tema ametkohuseid ühes oma otsekoheste kohustega täita Hobuste laatsareti ülemaal veterinaär-major Sergei Punin'il, samast kuupäevast arvates.

Õ i e n d u s: Sõjaväe varustusvalitsuse Loomatervishoiu osakonna ülema ettekanne Nr. 876, 31. V. 24 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major

Sõjaministri eest.

Nr. 284.

Tallinnas, 6. juunil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Leenuväe rügemendi ülema abi kohustetäitjat kapten Kaasa'i lugeda väljamaalt komandeerimiselt tagasijõudnuks 22. mail s. a. ja Lenuväe rügemendi ülema kohuste täitmisele asunuks, 26. mail s. a. arvates.

Õ i e n d u s: Sõjaministri käsukiri Nr. 64 — 24 a. ja Ranna-õh- ja sisekaitse ülema vhk. Nr. 345, 28. V. 24 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major

Sõjaministri eest.

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 285.

Tallinnas, 6. juunil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõja Ringkonnakohus oma istungil 19. veebruaril 1924 a. kuulutas endise Sõjaväe Tehnika kooli autoosakonna kuulaja noorem-leitnant Adolf Aleksandri p. M ä g i süüdistuseasja R. N. S. § 123 ja N. S. § 1466 üle ning otsustas teda mõista N. S. § 1466 ja S. N. S. § 8 lisa I põhjal üheks kuuks peavahti ilma õiguste kitsendusest, pannes kohtukulud süüdimõistetule peale, tema maksujõuetuse korral aga võtta need riigikassasse kanda.

Noorem-leitnant Adolf M ä g i kassatsioonikaebtus on Riigikohtu poolt tagajärjeta jäetud.

Kohtuotsus läks seaduslisse jõusse 3. mail s. a.

Õ i e n d u s: Sõjaväe Ringkonna ülema pvk. Nr. 114 — 20. XII. 1923 a. ja Sõjaväe prokurööri vhk. Nr. 2943, 30. V.24 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-majoor,
Sõjainistri eest.

Nr. 286.

Tallinnas, 6. juunil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Enn 5. juunil II. diviisi piirkonnast tagasi jõudnud ühes Kindralstaabi ülemaga Kindralstaabi kolonel T õ r v a n d'iga ja Sv. varusvalitsuse ülemaga Kolonel R o t h b e r g'iga.

Kindralstaabi Kindral-major Lill'i käsin oma otsekoheste kohuste täitmisele asuda.

Õiendus: Minu käsukiri Nr. 276 s. a.

O. Amberg
Sõjaminister

Nr. 287.

Tallinnas, 7. juunil 1924 a.

(Varustusvalitsus).

Väljaminees Riigikogu poolt vastuvõetud ajutistes kaitsevõtmise ja sellest vabastamise seadustes avaldatud põhimõtetest (R. Nr. 155-156 - 1922 a. ja Nr. 128 — 1923 a.) tuleb jalanõude ja peväljaandmisel kaitsevæe kraamivarustuse tabeli Nr. 1 järele (R. Nr. 139 — 1922 a.) jalaväes teenivaid ajateenijaid sõdureid käsitleda kui poolteiseaasta teenijaid ja teistes väeliikides teenivaid kui kaheaasta teenijaid.

Rivi ja rivitute sõdurite vahel selles mõttes vahet teha ei tule.

O. Amberg
Sõjaminister

Nr. 288.

Tallinnas, 7. juunil 1924 a.

(Varustusvalitsus).

§ 1.

Minu käsukirja Nr. 65 — 14. veebruarist s.a. § 2-se peatükk III punkti 3-dat täiendan järgmiselt:

- a) luban vormikirjelduses ettenähtud vormi käesoleval aastal hakata kõigile üleajateenijatele sõduritele omal kulul ühendatud õpeasutuste kadetidel ja aspirantidel — väe korraldusel;

b) lubankäesoleval aastal kandma hakata sv. ühendatud õpeasutuste alohvitseride pataljonis teenivatele sõduritele samas vormikirjelduses ettenähtud paguneid ühes väeosa trafarettidega (lisa Nr. 2 minu käsukirja Nr. 65 — s. a. juure) — väeosa korraldusel.

Alus: Sõjanõukogu otsus 23. maist s. a. (üldkoosoleku prot. Nr. 3 punkt 4).

§ 2.

Luban üleajateenijatele sõduritele omal kulul kanda minu käsukirja Nr. 65 — 14. veebruarist s. a. lisa Nr. 6 ohvitseridele ettenähtud vihmapiiritust ohvitseridega ühesugustel alustel.

Alus: Sõjanõukogu otsus 23. maist s. a. (üldkoosoleku prot. Nr. 329 punkt 4).

O. Amberg
Sõjamineister.

Nr. 289.

Tallinnas, 13. juunil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõjaväe staabi ülemat Kindralstaabi Kindral-major Paul Lilli ngeda haigeksjäänuks, 12. juunist s. a. arvates.

Tema haiguse ajal Sõjaväe staabi ülema kohuseid täita Kindralstaabi kolonel Juhan Tõrvand'il.

Õiendus: Sõjaväe staabi ülema ettekanne Nr. 78, 13. VI. 24.

O. Amberg
Sõjamineister.

Nr. 290.

Tallinnas, 14. juunil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõjaväe varustusvalitsuse Ehituse ja korteri osakonnast eraisik insener Mihail L u n i n vabastatakse teenistusest, koosseisude kitsendamise tõttu, 28. maist s. a. arvates.

Õ i e n d u s: Sõjainistri päevakäsk Nr. 659 -21 a. ja Sõjaväe va
rustusvalitsuse Ehituse ja korteri osakonna ülema ette
kanded Nr. 2521 - 2 ja 4. juunist 1924 a.

O. Amberg
Sõjainister.

Nr. 291.

Tallinnas, 14. juunil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõjaväe Ringkonnakohus, kohtuistungisel 13. mail 1924 a. kuul
ära reservi vanem -leitnant Anton Sch ö n b e r g'i süüdistus
N. S. § 362 ja S. N. S. § 232 p. 3 j. 1 järele ja otsustas mõista teda N.
§ 362, 34 astme 2, 134, 135, 35 astme 2, S. N. S. § 232 p. 3 j. 1, N. S. §
astme 2, 134, 135, 33 astme 3, 152 põhjal neljaks(4) kuuks kodanlisse tür
mi ühes kõigi iseäraliste õiguste ja eesõiguste kaotusega ja tagajärgedega
mis ette nähtud N. S. § 58¹⁻².

S. N. S. § 62 põhjal Sch ö n b e r g'i süü läbi riigile tekkinud
27500 marga suuruses temalt sisse nõuda.

Tähelepannes, et Anton Sch ö n b e r g on Sõjaringkonnakohtu ot
sega 6. maist 1924 a. mõistetud N. S. § 362, 31 astme 3, 134, 135, 31 ast
4, S. N. S. § 232 p. 3 j. 2, N. S. § 31 astme 4, 152 põhjal poolteiseks a
taks vangiroodu ühes kõigi iseäraliste õiguste ja eesõiguste kaotusega
tagajärgedega, mis ette nähtud N. S. § 58¹⁻², ja et peale eeluurimisel ä
istumise aega 5 kuud arvessevõtmist jääb temal tegelikult selle kurit
eest veel karistust kanda vangiroodus 1 aasta ja 1 kuu.

S. N. S. § 62 põhjal Sch ö n b e r g'i süü läbi riigile tekkinud kah
85.383 marga 38 penni suuruses temalt sisse nõuda.

Sellesama kohtu poolt teise asja eest teise otsusega 13. maist 1924
mõistetud N. S. § 362, 34 astme 2, S. N. S. § 232 p. 3 j. 1, N. S. § 33 a
2, 152 põhjal kaheksaks kuuks kodanlisse türmi ühes kõigi iseäralis
guste ja eesõiguste kaotusega ja vastavate tagajärgedega, ja et pe
uurimisel äraistumise aega 8 kuud arvesse võtmist, temale kohtu pool
määratud karistus kantuks loetud on.

S. N. S. § 62 põhjal S c h ö n b e r g'i süü läbi riigile tekkinud kahju 45.732 marga 60 penni suuruses temalt sisse nõuda, kuid tema, S c h ö n b e r g'i, maksujõuetuse korral ülemaltähendatud summa S. N. S. § 236 põhjal sisse nõuda tema, S c h ö n b e r g'i, ülematelt, kes seaduse järele võidid tema tegude järele valvama, kui nad oleksid süüdi selle kohustuse rikkuumises.

Sellesama kohtu poolt kolmandama asja eest kolmandama otsusega sellesama eeltähendatud kuupäevast mõistetud S. N. S. § 232 p. 3 j. 1. põhjal kaheksaks kuuks kodanlisse türmi ühes kõigi iseäraliste õiguste ja eesõiguste kaotusega.

S. N. S. § 62 põhjal S c h ö n b e r g'i süü läbi riigile tekkinud kahju 2638 marga suuruses temalt sisse nõuda.

Sellesama kohtu poolt neljanda asja eest neljanda otsusega sellest-samast kuupäevast mõistetud N. S. § 362, 34 astme 2, 134, 135, 35 astme 2, 79; S. N. S. § 232 p. 3 j. I, N. S. § 33 astme 2, 33 astme 4, 152 põhjal kaheks kuuks kodanlisse türmi ühes eelnimetatud õiguste kaotusega —kohus otsustas kõik viis eelnimetatud karistust koostada N. S. § 152 põhjal ja kõik karistused S. R. kohtu otsusega 13. maist 1924 a. kaetuks lugejaristusega, mis temale on Sõjaringkonnakohtu otsusega määratud 6. maist 1924 a. ja missuguse otsuse järele temal karistust kanda tuleb 12 kuud 1 aasta ja 1 kuu vangiroodus.

S. N. S. § 62 põhjal S c h ö n b e r g'i süü läbi riigile tekkinud kahju 1974 marga suuruses temalt sisse nõuda.

Sellesama kohtu poolt viienda asja eest viiendama otsusega 6. maist 1924 a. mõistetud N. S. § 377 p. 2. ja 378 järele kohtulikult õigeks.

Kohtukulud panna süüdimõistetule S c h ö n b e r g'i peale, aga tema maksujõuetusel võtta riigikassa kanda.

See otsus läks seaduslikku jõusse 24. mail 1924 a.

M ä r k u s: Sv. Prokurööri vkh. Nr. 2956, 31. V. 1924 a.

O. Amberg
Sõj a m i n i s t e r.

Nr. 292.

Tallinnas, 14. juunil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

2. soomusrongide rügemendi ülemat koloneli Johannes Roskalt lu-
geda 1. juunil s. a. (kell 1,55) Rootsimaalt komandeerimiselt tagasijõud-
nuks ja oma teenistuskohuste täitmisele asunuks.

Tema kohustetäitjal 2. soomusrongide rügemendi major Johann
Hiob'il oma otsekoheste teenistuskohuste täitmisele asuda, samast kuu-
päevast arvates.

Õiendus: Sõjainistri käsukiri Nr. 262 - s. a. ja Tehnliste vägede
inspektori ettekanne Nr. 53, 5. VI. s. a.

O. Amberg
Sõjainister.

Nr. 293.

Tallinnas, 18. juunil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Luban nimetada eraisiku — diplom.-insener-tehnoloogi F
Kristoffi Sõjaväe varustusvalitsuse Sõjariistade osakonna joonista-
büroo juhataja kohustetäitjaks, 1. juunist s. a. arvates.

Õiendus: Sõjaväe varustusvalitsuse ülema ettekanne Nr. 1415
13. VI. 1924 a.

O. Amberg
Sõjainister.

Nr. 294.

Tallinnas, 18. juunil. 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Luban nimetada eraisiku Anton Ohaka Sõjaväe ühendatud õpe-
asutuste spordi instruktoriga kohustetäitjaks, 1. juunist s. a. arvates.

Õiendus: Sõjaväe ühendatud õpeasutuste ülema vkh. Nr. 15
6. VI. 24 a.

O. Amberg
Sõjainister.

Nr. 295.

Tallinnas, 18. juunil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Ratsainspektor kolonel Artur B u x h o e v d e n on Kuresaare sanatooriumi ravitsusele sõitnud, 7. juunist s. a. arvates.

Kolonel B u x h o e v d e n'i äraoleku ajal täita Ratsainspektori kohuseid Kindralstaabi ülema abil kolonel Gustav J o n s o n'il.

Õ i e n d u s: Ratsainspektori ettekanne Nr. 94, 7 juunil s. a.

O. Amberg
Sõjamineister.

Nr. 296.

Tallinnas, 18. juunil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Luban Sõjaväe Ringkonnakohtu esimehe kolonel Gustav K u n n o s'e ühekuulisele ametpuhkusele, 16. juunist s. a. arvates.

Kolonel K u n n o s'e äraolekul täita Sõjaväe Ringkonnakohtu esimehe kohuseid sama kohtu alalisel liikmel leitnant H e l k'il samast kuu-päevast arvates.

Õ i e n d u s: Sv. Ringkonnakohtu esimehe ettekanne Nr. 3645, 14. juunist s. a.

O. Amberg
Sõjamineister.

Nr. 297.

Tallinnas, 18. juunil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Luban nimetada eraisiku proviisor Jaak M ä g i Sõjaväe kesk-apteegi kogu ülema abi kohustetäitjaks, 15. maist s. a. arvates.

Õ i e n d u s: Sõjaväe tervishoiu-valitsuse ülema vhk. Nr. 808, 6. V. s. a.

O. Amberg
Sõjamineister.

Nr. 298.

Tallinnas, 18. juunil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Luban III diviisi ülemat kindral-major Aleksander Tõnissõn'i arstlise komisjoni otsuse põhjal Haapsalu Punase Risti sanatooriumi ravitsusele sõita, 1. juulist s. a. arvates.

Kindral-major Tõnissõn'i äraolekul täita III diviisi ülemakohuseid 6. jalaväe rügemendi ülemal kolonel Erich Rosenbergil.

Õiendus: III diviisi ülemal vhk. Nr. 766, 3. juunist 24 a.

O. Amberg

Sõjaminister.

Nr. 299.

Tallinnas, 18. juunil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Luban Merijõudude juhataja kohustetäitja meriväe-kapten Johannes Hermi arstlise komisjoni otsuse põhjal 2-kuulisele tervisparanduslisele puhkusele, 17. juunist s. a. arvates.

Meriväe-kapten Hermi äraolekul täita Merijõudude juhatajakohuseid Merijõudude staabi ülemal meriväe-kapten Herman Saltzallil.

Õiendus: Merijõudude juhataja vhk. Nr. 3187, 12. VI. 1924 a.

O. Amberg

Sõjaminister.

Nr. 300.

Tallinnas, 19. juunil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõjaväe staabi ülemat kindralstaabi kindral-major Lilli lügeda tegevaks ja oma kohuste täitmisele asunuks, 19. juunist s. a. arvates.

Kindralstaabi ülemal, kindralstaabi kolonel Tõrvan'dil, oma tegevuse kohuste täitmisele asuda, samast kuupäevast arvates.

Õiendus: Minu käsukiri Nr. 289, 13. VI. s. a. ja kindralstaabi kindral-major Lilli ettekanne Nr. 3295.

O. Amberg

Sõjaminister.

Sõjainistri käsukiri

Nr. 301.

Tallinnas, 20. juunil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõidan täna I diviisi piirkonda. Minuga kaasa sõita Kindralstaabi ülemal kindralstaabi kolonel Juhan Tõrvand'il ja Sõjaväe varustusvalitsuse ülemal kolonel Tõnis Rothberg'il.

Sõjainistri kohused minu äraoleku ajal panen Sõjaväe Staabi ülemal kindralstaabi kindral-major Paul Lilli'i peale.

O. Amberg
Sõjainister.

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 302.

Tallinnas, 20. juunil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

2. soomusrongide rügemendi ülemat kolonel Johannes Roskat lugeda Haapsalu sanatooriumis ravitsusel, 11. juunist s. a. arvates.

Kolonel Roska äraolekul täita 2. soomusrongide rügemendi ülema kohuseid sama rügemendi major Johann Hiob'il.

Õiendus: Tehniliseväe inspektori ettekanne 11. VI. 24 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 303.

Tallinnas, 20. juunil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Vabariigi Valitsus otsustas 13. juunil s. a. Peipsi laevastiku divisjoni reserv-leitnant Jaan Raudsepp'ile tasuta maad anda normaaltalu suuruses.

Märkus: Riigisekretääri vhk. Nr. 1320, 14. VI. 1924 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 304.

Tallinnas, 20. juunil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Leedu Asutava Kogu 4-da aastapäeva pühitsemise pidustustest osavõtma komandeeritud ohvitseride delegatsiooni liikmeid — sõjaväe ühendatud õpeasutuste ohvitseride kursuste ülemat kolonel-leitnant August Traksmann'i, Ratsarügemendi ülema kohuste täitjat major Paul Bassen-Spiller'i, Sõjaväe ühendatud õpeasutustest kapten Alfred Terras't ja Lennuväe rügemendi ülema kohustetäitjat kapten Aleksander Vernik'ut lugeda Leedumaale väljasõitnuteks 12. mail s.a. ning Leedumaalt komandeerimiselt tagasijõudnuteks 20. maist s. a. arvates.

Õiendus: Ranna-, õhu- ja sisekaitse ülema ettekanded 16. ja 22. maist s.a. Nr. 224, Sõjaväe ühendatud õpeasutuste ülema ettekanne 7. juunist s. a. Nr. 8751 ja 2. diviisi staabi ülema telegramm Nr. 3002, 6. juunil s. a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest.

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 305.

Tallinnas, 25. juunil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Olen 24. skp. ühes Kindralstaabi ülemaga kindralstaabi kolonel Tõrvand'iga ja Sv. Varustusvalitsuse ülemaga kolonel Rothberg'iga I diviisi piirkonnast tagasi jõudnud.

Kindralstaabi kindral-majoor Lill'i käsin oma otsekoheste kohuste täitmisele asuda.

Õiendus: Minu käsukiri Nr. 301 s. a.

O. Amberg
Sõjainister.

Nr. 306.

Tallinnas, 25. juunil 1924 a.

(Sõjaväe Prokuratuur).

3. suurtükiväe rügemendi kohus käsin likvideerida ja lõpetatud kohtuaktid üleanda Sõjaväe prokuratuuri arhiivi. 3. suurtükiväe rügemendi kohtule juba üleantud asjad tulevad samas kohtus lõpulikult arutada. Uued asjad, mis rügemendis tekivad, tulevad üleanda Sakala jal. rügemendi kohtule S. Kp. S. § 21, 254, 267 ja 574 korras.

Õiendus: 3. diviisi ülema Nr. 134 - 16. V. 24 a.

P. Lill
Kindralstaabi Kindral-majoor,
Sõjainistri eest.

Nr. 307.

Tallinnas, 26. juunil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Käsin 1. juuliks s. a. Sõjaväe ühendatud õpeasutuste juure kuulipildurite kursustele komandeerida käesoleval aastal teenistusse kutsutud meestest järgmiselt;

I diviisist — 30

II „ — 40

III „ — 10

Ranna-, Öhu ja sisekaitse ülemale alluvatest üksustest — 20.

Väeosa ülematel käsin kursustele komandeerida neid mehi, kes noorte kursuse lõpetanud, füüsiliselt ja vaimliselt hästi väljaarenenud, heade elukommetega ning vähemalt algkooli haridusega, s. t. täiesti kirjaoskjad.

Komandeerituile kaasa anda varustus, mille tähtaja algus mitte varem kui noor-sõdur teenistusse võeti.

Peale kursuste lõppu saadetakse sõdurid igaüks oma väeosasse tagasi.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-majori

Sõjaministri eest.

Nr. 308.

Tallinnas, 26. juunil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõjaväe Ringkonnakohus, kohtuistungil 1. aprillil 1924 a. kuulades reservi noorem-leitnant Mihail Kusma p. Kasmin'i süüdistusasi U. N. S. §§ 51, 111¹ ja S. N. S. § 273² järele ja otsustas mõista teda U. N. S. §§ 51, 111¹ p. I, S. N. S. § 273² U. N. S. § 53 p. 16. põhjal neljaks aastaks sunnitööle ühes kõigi õiguste kaotusega ja teatavate gajärgedega, mis ettenähtud U. N. S. § 25.

Kohtuotsus läks seaduslikku jõusse 5. aprillil 1924 a.

M ä r k u s: Sõjaväe ringkonnakohtu esimehe vhk. Nr. 3367, 19. VII

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-majori

Sõjaministri eest.

Nr. 309.

Tallinnas, 27. juunil 1924 a.

Et kõhusoojatõve levinemist ära hoida, tunnistan maaalal, mis 7. jalaväe rügemendi osade all Võru linnas ja selle ümbruses, keedetud jõegeivee tarvitamise sunduslikuks aja jooksul 16. juunist kuni 31. juulini s. a.

O. Amberg
Sõjamineister.

Nr. 310.

~~Tallinnas, 27. juunil 1924 a.~~

(Varustusvalitsus).

Käsin, alates 1. juulist kuni 1. oktoobrini, vähendada kaeranormi 1. kilogrammi võrra päevas kõigi liikide hobuste, väljaarvatud laagris ja manöövris viibivatele, andes kaerte asemel heinu kui aseainet.

Alus: Seadlus kaitseväge tootlustamise kohta rahuajal (tabel Nr. 2, märkus 5).

O. Amberg
Sõjamineister.

Nr. 311.

Tallinnas, 27. juunil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõjaväe staabi korraldusvalitsuse ülem kolonel Rudolf Reimann on ühekuuliselt ametipuhkuselt tagasi jõudnud 19. juunil s. a. ja oma ametikohuste täitmisele asunud.

Sõjaväe staabi korraldusvalitsuse ülema abil kolonel Eduard Kanep'il oma otsekoheste teenistuskohuste täitmisele asuda samast kuupäevast arvates.

Õiendus: Sõjainistri käsukiri Nr. 249. 19. V. s. a.

P. Lill
Kindralstaabi Kindral-majoor,
Sõjainistri eest.

Nr. 312.

Tallinnas, 27. juunil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Käesoleval aastal kuulasid väeosa ülemate informatsiooni kursuse läbi ning komandeeritakse tagasi oma väeosadesse, arvates 1. juulil s. a.

1. kolonel Seimann, Aleksander
2. „ Kubbo, Eduard-Alfred
3. „ Pulk, Aleksander
4. kolonel-leitnant Tallo, Karl
5. „ „ Vende, Jakob
6. „ „ Riiberg, Voldemar-Viktor
7. „ „ Paavijaan, Heinrich
8. „ „ Sternbeck, Otto
9. „ „ Oinas, Peeter
10. major Steinberg, August
11. „ Kirschbaum, Georg
12. „ Leets, Georg.

Õiendus: Sõjainistri pvk. Nr. Nr. 286, 298, 329 - 1924

O. Amberg
Sõjainister.

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 313.

Tallinnas, 27. juunil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

26. s. k. p. kell 9,15 käisin Tallinna sõjaväe haigemajas Suure-Männiku laskemoona ladus eelmisel päeval ettetulnud õnnetuse puhul vigastada saanud vaatamas, keda 25. s. k. p. haigemajasse toodi ja peale arstiabi andmist 6. jaoskonda, 3 ning 7 palatitesse paigutati.

Eelnimetatud jaoskonda sisseastudes silmasin kümnekond haiget koridoris arsti ootamas, kes, nagu näha, veel kohal ei olnud, selle peale vaatamata, et kell juba 9 läbi oli. Palatites mina ka ühtegi arsti ei näinud. Kohal oli ainult õde. Imestan väga, et isegi valvearst vaevaks ei võtnud minu juure ilmuda. Kuulda saades, et üks õnnetuse ohvritest surnud ning korjus surnukambri paigutatud, palusin õde mind sinna juhatada. Kõige jõudes selgus aga, et surnukambrit remonteeriti ja sellest ainult aljad seinad üleval olid ning seal ühtegi korjust praegu ei hoita. Seal juhatati mind edasi, seletates, et korjuseid nüüd kabelis hoitakse. Kabeli juures jõudes ilmus sinna haigemaja ülemarst ning vähe aja pärast ka valvearst. Seisime kõik kabeli ukse taga, sest võtmete puudusel sinna sisse pääsenud. Vahepeal serratulnud veltveebli ettekandest selgus, et korjus pidavat kusagil kuuris lamama. Jõudes selle pika ringkäigu järele eelnimetatud kuurini, leidsin ka viimaks otsitava korjuse üles.

Imestama paneb asjaolu, et haigemaja personaal nii lohakalt oma kohuseid täidab ning ei tea sedagi, kus asub haigemaja surnukammer, mille ülesleidmiseks peab mitu korda haigemaja hoov läbi käidama.

Kõiki eelnimetatud asjaolusid arvesse võttes selgub, et Tallinna sõjaväe haigemajas korrd kõvasti lonkab, missuguse asjaolu peale ka Sõjaväe arstivalitsuse ülema tähelepanu juhin ning nõuan süüdlaste vastutusele võtmist ja energilist korraldust kõigi väärnähtuste kaotamiseks eelnimetatud haigemajas.

O. Amberg

Sõjainister.

Nr. 314.

Tallinnas, 30. juunil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Luban kanda II diviisi ülemal kindral-major Ernst Põdderil Läti 5. Võnnu jalaväe rügemendi ohvitseride täiskogu poolt temale annetatud nimetatud rügemendi rinnamärki.

O. Amberg
Sõjamineister.

Nr. 315.

Tallinnas, 30. juunil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Luban Sv. tervishoiuvalitsuse ülema sanitäär kindral-major Lõomann'i ühekuulisele puhkusele, 30. juunist s. a. arvates.

Tema ametkohuste täitjaks puhkuse ajaks määran sanitäär kolonelleitnant Jervan'i.

P. Lill
Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjamineistrieest.

Nr. 316.

Tallinnas, 30. juunil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

25. juunil käesoleval aastal sündis Suure-Männiku laskemoona laskes käsigranaadi süütekaplite ümberladumise juures plahvatus, mille tule tagajärjel üks mees surma, kaks raskesti ja üks kergemini haavata said. Juurdlemla selgitatud asjaolud, mis õnnetuse tekkimiseks kas otsekohe ehk kas otseselt kaasa mõjusid, sunnivad oletama, et inimesed, kelle hoolkonnas laskemoon sarnase riigikaitseks võrratuma tähtsusega varanduse järelvalve, näiteks laskemoon, kuulub, oma kohuseid kas küllaldaselt ei tunne, ehk and

andmata kergemeelsuse ja ükskõiksusega nende täitmise peale vaatavad, jättes tähelepanemata, millised kohutavad tagajärjed siin igal vähemal kui hooletusel ja väärsammul võivad olla.

Ei saa loomulikuks pidada ladudes tegelikult tarvituselolevat kor-
da, mis tööliste ligipääsu laskemoonale ja sellega ümberkäimise nii lihtsaks
kujuneda on lasknud, otsegu poleks tegu siin plahvatusainetega, vaid
puuhalgudega, mida ilma õhkulendamise hädaohuta siia-sinna loopida
võib. Asjatundlik kontroll ja järelvalve tööde juures puudub ajuti täieli-
kult, nagu see ka õnnetuse päeval osutus, mil ladude ülem kapten S e p p,
selle asemel, et isiklikult ehk vähemalt mõne eriasjatundja kaudu ladus
töid juhatada, linna sõitis asfaldi muretsemiseks, missugune toiming
tema arvates nähtavasti hädaohtlikum on, kui laskemoona vedamine ja
laadimine. Ladusse aga saadeti töölised-võhikud aidamehe juhatusel,
kelle teadmised lõhkainete omadustest niivõrd puudulikud, et ta käsi-
granaadi süütekapslid, mis igasuguse hõõrumise ja põrutuse vastu äärmi-
selt tundelikud, äravüümiseks kastist kartulite viisi k o t t i hakkas pane-
ma, pealegi veel täitsa omavoliliselt, ilma et süütekapslite käsitamiseks
ülemuselt mingit käsku oleks saanud. Siin sündiski plahvatus, mis ühe
mehe elu ja kolme tervise maksis, ainelisest kahjust rääkimata. Juhusli-
kult piirdus õnnetus veel võrdlemisi väikse ohvriga. Kui kergesti oleks
ta aga saatuslikuks võinud saada tervele ladude rühmale ja ümbrusele.

Teiseks väärrib tähelepanu see aeglus, millega minule juhtumisest tea-
ti. Plahvatus oli keskpäeval, kuid vaatamata kõigi käepärastolevate
sideabinõude peale kuulsin sellest alles hilja õhtul kell 23 paiku, ning se-
lgi — kaudsel teel. Ülemad, kelle võimkonna ladudes õnnetus juhtus, ei
õtnud vaevaks sellest mulle otsekohe teatada ega pidanud ka tarvili-
maks viibimata plahvatuse kohale õnnetuse põhjuseid selgitama ja tekki-
vad kahju ülevaatama minna.

Nähes sarnases saamatuse ja lohakas asjaajamises Varustusvalitsuse
kema kinla käe puudumist, teen temale märkuse. Varustusvalitsuse teh-
tilise varustusasjanduse juhatajale kolonel-leitnant Gregor B u r v i -
o vile ja Sõjariistade osakonna ülemale major Johannes L e p p'ale
valdan valju noomituse selle eest, et nemad laskemoona hoidmise, ladu-
ise- ja transporteerimise juhtnõõride täpset täitmist osakonna ladudes
üksma ei pannud, ise nähtavasti informeerimata olid, missugune korra-
gedus seal sellel alal valitses ja õnnetusekohale seisukorraga tutvune-

miseks viibimata välja ei sõitnud, — ning ladude ülemat kapten Martin S e p p'a karistan 5 päevase arestiga peavahis selle eest, et tema töölised ilma asjatundliku järelvalveta ladudesse saatis, kus kallihinnalised ja kergeltsüttivad ained hoiul.

Silmatorkavalt loiuks ja lohakaks tuleb pidada ka Suure-Männiku valvkonna ülema ja paigutaja kohusetäitmist. Ladusid piiravast kaitsetõkkest lastakse tundmata inimesi läbi, ilma neilt lubatähti nõudmata ning nende liikumist ladude vahel kontroleerimata. Aidamehe sõnast on küllalt, et töölised terve päeva jooksul väravast omapead sisse ja välja ning ladude piirkonnas hulkuda võivad. Õnnetuse puhul tunnimehe poolt elektrikellaga antud hädasignaali aga ei avalda valvkonna ülema peale isegi päisepäeva ajal muidu soovitatavat mõju, kui sellele vile, karjumist ja püssipaigutamist appi ei võeta. Ja kui siis viimaks valvkonna ruumes ärgatakse ja paigutaja välja saadetakse, longib see „pooljookstes“, nagu ta ise ütleb, signaliseerija tunnimehe poole, selle asemel et sinna kõige kiiremas korras appi rutata.

Leian, et valvekompaniis küllaldaselt rõhku ei panda meeskonna kohusetunde väljaarendamise peale ning valvkonna ülema ja paigutaja määramisele inimese tublidust ja asjatundlikkust teravalt arvel ei võeta, mille tagajärjel vastutavatele kohtadele isikud sattuvad, kelle tarvilised teadmised ja iseloomu omadused puuduvad. Selle eest teen 10. rügemendi ülemale kolonel A a l b e r g'ile märkuse ning arreteerin valvkonna ülemat kapten Johannes A r o 3. päevaks peavahis. Valvkonna ülemat ja paigutajat, kes kõneall oleval juhtumisel kiirelt ja korralduslikult oma kohust ei täitnud, käsin 10. rügemendi ülemal karistada oma äranägemise järele.

Lõpuks ei saa vaikides mööda minna ka sõjaväe sanitäärauto kasutamise korraldamatusel, mis Suure-Männiku plahvatuse puhul ilmekalt selgus. Kuna raskelthaavatute äratoomiseks erisiseseadega autot kasutada läks, saadeti õnnetusekohale kergeveo auto, millega midagi peale hakata ei olnud ning lõpuks Punase Risti auto abiks tuli kutsuda, mis asja viivitust ja kulu tekitas. Sõjaväe sanitäärauto oli sel ajal remonteerimiseks. Nagu mitmed juhtumised näitavad, tarvitatakse viimast ajuti kõrvalt ülesanneteks, mispärast kergesti juhtuda võib, et ta hädakorras väljakutse puhul sõiduvalmis ei ole. Pööran Sõjaväe tervishoiu valitsuse ja Auto-tankide divisjoni ülema tähelepanu selle ebanähtuse peale

nõuan, et sanitäärautod ainult oma otsekoheste ülesannete täitmiseks tarvitataks.

Ühtlasi teen vastavatele ülematele kohuseks rutuliselt väljatöötada ning kõige valjusega maksmapanna aja- ja oludekohane kord, mis lõhkeainete hoidmise, ladumise, transporteerimise ja ladude järele valvamise juures õnnetute juhtumiste võimaluse miinimumini vähendaks.

Täitmisest minule ettekanda.

O. Amberg
Sõj a m i n i s t e r .

Nr. 317.

Tallinnas, 30. juunil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõjaväe ühendatud Õpeasutuste ohvitseride kursustele komandeeritud Side-pataljonist kapten Gustav V ä l j a komandeeritakse tagasi oma väeossa, 15. märtsist s. a. arvates.

Õ i e n d u s: Sõjaväe ühendatud õpeasutuste ülema telefonogramm Nr. 1262, 21. VI. s. a.

P. Lill
Kindralstaabi Kindral-major,
Sõj a m i n i s t r i e e s t .

Nr. 318.

Tallinnas, 1. juulil 1924 a.

Olen kõik väeosad, laevad ja asutused mai ja juuni kuude jooksul läbi käinud ja ülevaadanud, hakates Tallinna garnisonist ja lõpetades kõige piiriäärsemate väeosadega Petseris ja Vasknarvas.

Üldiselt kokkuvõttes leidsin:

1. Meeskonna väljanägemine ja esimenine on hea. Kohati paistis silma üleliigne närvilikkus korrapidajate raporteerimise juures. Ka mitmed ohvitserid ja ametnikud olid seletuste andmise juures liig närvilised. Iga sõjaväelane peab suutma enese üle valitseda ning rahulikult ja iseteadvalt ennast ülespidada. Diviiside ülematel seda igalpool nõuda.

2. Riidetatud on sõdurid ja madrused korrapäraselt. Iseäranis eeskujulik on riiete ja jalanõude eest hoolitsemine 6. rügemendis.

3. Toit on hea.

4. Hobused on heas kehas, paremas, kui seda tarvis. Suurtükiväeosades on üleliiga rasvased hobused tõendajaks, et vähe rõhku pannakse õppuste peale rakendatud suurtükkidega. Iseäranis paistis see silma 3-as suurtükiväe rügemendis.

5. Hobuste moonast on kaerad, mis Venemaalt ostetud, natuke tol-mused. Käsin neid väeosades enne hobustele väljaandmist läbituuluta-da. Heinad olid võrdlemisi head.

6. Sisemine kord väeosades, vaatamata paiguti väga viletsate kasar-muolude peale, on täiesti rahuloldav.

7. Õppusi toimiti nähtava eduga. Mõnelpool pannakse pähetuupimi-se peale rõhku, kuna õpetust tuleb õppuse iseloomu kohaselt võimalikult näitlikult, tarbekorral joonestuste ja üksikute materjalosade kaasabil toimida. Suurel määral takistavad õppusi halvad kasarmu ruumid ja õpeväljade puudus.

8. Korraliste eluruumide kui ka kõrvaliste hoonete ja ladude puudus annab ennast igalpool tunda. Iseäranis teravad on korteriolud Petseris, Võrus ja Rakveres. Väga viletsas seisukorras on sõjaministeeriumi hoo-ned Narvas.

9. Suur puudus on kasarmu sisseseadest — voodidest, kapikestest, taburettidest ja söögilaudadest ning pinkidest. Rõõmustaval viisil on mõ-ned väeosad jõudumööda omal algatusel sisseseadet juuremuretsema ha-kanud.

Varustusvalitsuse ülemal hoolet kanda, et tänavuaasta eelarves ette-nähtud sisseseade võimalikult ruttu valmistataks ja väljajagataks.

10. Riietega varustamine ei ole üksikute väeosade vahel kõigiti ühe-tasaselt läbiviidud, nii on 2-se ja 3-da diviiside väeosades uusi tekkisid tagavaras, kuna mõnes 1-se diviisi ja osalt ka Tallinna garnisoni väeos-a-des veel vanu tekke leidub. Ka muudest riietetest ja jalanõudest on ühedel väeosadel suuremad tagavarad kui teistel.

Juhin varustusvalitsuse ülema tähelepanu varustuse õiglasema ära-jaotamise tarviduse peale.

11. Käsirelvade äramahutamise peale pole mõnes väeosas küllalt tä-helepanu pühendatud ega kõiki võimalusi ära kasutatud. Nii oli ühes

rügemendis eriti selleks otstarbeks sisseseatud ja kohane ruum osalt tühi, osalt teiseks otstarbeks ära kasutatud. Nõuan selle asja kiiret korraldamist.

12. Laskemoona paigutamine mõnes väeosas ja asutuses on ebanormaalne, nii on ühes kohas laskemoon liig rahvarikas kohas, pealegi otstarbekohatudes ruumides, teises kohas on laskemoon asetatud hobuste tallide kõrval asuvasse kuuri, kolmandas — sissesõidu hoovis asuvasse ladusse j.n.e.

Käsin lõhkeained kiires korras vähem hädaohtlikkutesse kohtadesse ümberpaigutada, vastavalt diviiside ja varustusvalitsuse ülema korraldusel.

O. Amberg
Sõjamineister.

Nr. 319.

Tallinnas, 2. juulil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sv. Varustusvalitsuse Ehituse ja Korterite osakonna tegevuse ning asjaajamise revideerimiseks määran komisjoni, koosseisus: esimees kolonel Karl P a r t s, liikmed: kolonel-leitnant Artur K o r j u s ja kolonel-leitnant Richard L u i k, Riigikontrolli esitaja osavõttel.

Komisjonil viibimata tegevust alata. Lähemad juhtnõõrid komisjoni tegevuse kohta saab komisjoni esimees minu käest täiendavalt.

O. Amberg
Sõjamineister.

Nr. 320.

Tallinnas, 18. juunil 1924 a.

(Laskeinspektor).

Käsin minu poolt kinnitatud kava järele kõigis jala- ja ratsaväe osades, soomusrongide dessantosades ja sõjaväe õpeasutustes ära pida eelvõistlused ülemaalisteks laskevõistlusteks vintpüssidest ja ker-

getest kuulipildujatest. Eelvõistlused lõpetada 15. juuliks s. a.

„Laske-Eeskirja“ § 164. ettenähtud komisjoni määratud järgmises koosseisus :

Esimees Kolonel-leitnant S t e r n b e k.

Liikmed : Kolonel P i n d i n g

(juhatab eelvõistlusi I diviisi osades),

Kolonel P u l k

(juhatab eelvõistlusi II diviisi osades),

Kolonel-leitnant V e n d e

(juhatab eelvõistlusi III diviisi osades),

Kolonel-leitnant T r o s s i

(juhatab eelvõistlusi Tallinna garnisonis),

Major H ä e l m e

(juhatab eelvõistlusi soomusrongidel)

Komisjoni liikmetel kokku tulla 4. juulil s. a. kell 12, laskeinspektori juures, Tallinnas, V. Batarei t. 10, kavade ja juhtnööride kättesaamiseks.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,

Sõjamineistri eest.

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 321.

Tallinnas, 2. juulil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Vabariigi Valitsuse otsusel 27. juunist s. a. lähen täna ühekuulisele ametipuhkusele ja annan Sõjainisteeriumi juhtimise Siseministrile Th. Rõuk'ile üle.

O. Amberg
Sõjainister.

Nr. 322.

Tallinnas, 2. juulil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Asusin täna Vabariigi Valitsuse otsusel 27. juunist s. a. Sõjainistri kohuste täitmisele.

Rõuk
Sõjainistri k. t.

Nr. 323.

Tallinnas, 2. juulil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Luban minu juures oleva käskudetäitja vanem-ohvitseri kolonel Aleksander Simon'i ühekuulisele ametipuhkusele, 1. juulist s.a. arvates.

Õiendus: Kolonel Simon'i ettekanne Nr. 24, 28. VI. s. a.

P. Lill
Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 324.

Tallinnas, 3. juulil 1924 a.

(Kindralstaap).

Täienduseks minu käsukirjadele 1923 a. Nr.Nr. 308, 462, 532-b ja 1924 a. Nr.Nr. 57. ja 258 kinnitan käesolevaks õpeaastaks Sv. ühendatud õpeasutuste kindralstaabi kursuste õpejõududeks järgmised ohvitserid: praktilistel töödel taktika alal kolonel-leitnant Aleksander P a r v i, arvates 15. juunist s. a. ja praktilistel töödel topograafia alal major Frits Oja, arvates 30. maist s. a.

Antud tundide eest maksta neile tasu kui lektoritele.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Sõjaministri käsukirjad.

Nr. 326.

Tallinnas, 4. juulil 1924 a.

(Sõjaväe Prokuratuur).

§ 1.

Annan Sõja Ringkonnakohtu alla : 1) Hendrik Hansu p. Allik'u, 2) Aleksander Georgi p. Jaanson'i, 3) Vladimir Mardi p. Kangur'i, 4) Paul Roberti p. Keerdo, 5) Jaan Juhani p. Tompi, 6) August Jüri p. Hansen'i, 7) Madis Mihkli p. Kask'i, 8) Johannes Jüri p. Leiman'i, 9) Anton Madise p. Jalakas'i, 10) Aleksander Johannese p. Reesevi, 11) Eduard Jaani p. Vei, 12) Johannes Aleksandri p. Kuppar'i, 13) Julius Johannese p. Tõnnison'i, 14) Peeter Peetri p. Petree, 15) Jaan Mardi p. Kamberg'i, 16) Aleksander Jaagu p. Reinson'i, 17) Johannes Toomase p. Suuster'i, 18) Gus-
Reinu p. Leiman'i, 19) Johannes Jüri p. Suits'u, 20) Joosep
simi p. Saati, 21) Aleksander Pauli p. Leevald'i, 22) August
Jaani p. Mäemaati, 23) Herman Mari p. Vile, 24) Jakob Anne p.
Türman'i, 25) Hermann Hermanni p. Arbon'i, 26) Jüri Jaagu p.
Nigul'i, 27) Hans Mihkli p. Kaiki, 28) Johannes Hansu p. Ell-
man'i, 29) Jaan Mardi p. Martin'i, 30) Rudolf Gustavi p. Prul-
jan'i, 31) Karl Eduardi p. Tuiski, 32) Elfriede Rudolfit. Morgen-
son'i, 33) Ida Rudolfit. Morgenson'i, 34) Alide Hansu t. Som-
merling'i, 35) Leena Gustavi t. Laid'i, 36) Rosalie Jüri t. Velt-
son'i, 37) Alma Hansu t. Järvepera, 38) Tiiu Aleksandri t.
Suuster'i, 39) Vilhelmine Jaani t. Kruuk'i, 40) Meeta Jaani t.
Kruuk'i, 41) Leena Mari t. Kokla, 42) Olga Antoni t. Künna-
puu. 43) Oskar Ado p. Sepree, 44) Voldemar Samueli p. Sassi,
45) Eduard-Aleksander Eliase p. Tiiman'i, 46) August Mardi p.
Thlberg'i, 47) Peeter Mari p. Michelson'i, 48) Kristjan Hansu p.
Jrg'i, 49) Elmar-Johannes Karl-Julius p. Kauer'i, 50) Artur

Jaani p. Marmor'i, 51) Elise-Marie Johani t. Priksi, 52) Gustav
 Anna p. Tensi, 53) Hugo Joosepi p. Kaasi, 54) Jakob Antoni p.
 Tsõgankov'i, 55) August Jaani p. Kuhlberg'i, 56) Mihkel Jaan p.
 Laari, 57) Eduard Mardi p. Sei, 58) Johannes Jaani p. Kull
 59) Andres Mardi (Andrese) p. Nõmme, 60) Eduard Mari p. Vat
 son'i, 61) Johannes Jakobi p. Sillenbergi, 62) Aleksander Jaani
 Aigro, 63) Gustav Jakobi p. Lange, 64) Hans Tõnise p. Tiruson'i
 65) Jaan Anna p. Tageli, 66) Peeter Danieli p. Palovere
 67) August-Johannes Peetri p. Palovere, 68) Paul Juhani p. Keppi
 69) Ernst Andrei p. Pilvi, 70) Voldemar Rudolphi p. Tanni, 71) Otto
 Anna p. Laasi, 72) Juhan Jaani p. Steinvaldi, 73) Jakob Jaani p.
 Kauri, 74) Daniel Mihkli p. Kasaki, 75) Jaan Jaani p. Savi
 76) Jakob Tooma p. Saari, 77) Arnold Tõnu p. Veimeri, 78) Ar
 tur Hendriku p. Valteri, 79) Eduard Mari p. Parts'i, 80) Boris
 Hansu p. Kumm'i, 81) Jaan Hendriku p. Loorenston'i, 82) Alek
 sander Jüri (Georgi) p. Erdmani, 83) Johan Jüri p. Põlenika
 84) Johan-Albrecht Jaani p. Apperson'i, 85) Juulius Jaani p. Oja
 86) Anton Martini p. Leerimaa, 87) August-Georg Jüri p. Jürgens
 son'i, 88) Johanna Kristjani t. Andreeseni, 89) Georg Johani p.
 Abels'i, 90) Feliks Mihkli p. Tipmani, 91) Vladimir Jakobi p. Ra
 92) Ludmilla Andrei t. Ausmani, 93) Jüri Jüri p. Viski, 94) Alek
 sander Jaani p. Rimmeli, 95) August Anna p. Kirkmani
 96) Johannes Jaani p. Sibuli, 97) Eduard Jaani p. Luts'i, 98) Jaan
 Villemi p. Aaron'i, 99) Karl Villemi p. Hanson'i, 100) Karl Ja
 kobi p. Madali, 101) August Andrei p. Puderselli, 102) Johan
 nes Valda p. Veike, 103) Nikolai Isaku p. Puusepp'a, 104) He
 man Leena p. Jentson'i, 105) Jaan Peetri p. Poissi, 106) Fried
 rich Hansu p. Velberg'i, 107) Bernhard Augusti p. Leppi
 108) Peeter Leena p. Jentson'i, 109) Johannes Valda p. Oinasti
 110) Nikolai Jakobi p. Madali, 111) Ernst Hansu p. Heidemanni
 112) Aleksander Liisa p. Liiberi, 113) Jaan Jaani p. Vaheri
 114) Ado Johani p. Zilmeri, 115) Johannes Gustavi p. Orava
 116) Jaan Mardi p. Luuri, 117) August Mardi p. Luuri, 118) Au
 gust Tõnu p. Haaveli, 119) Johannes Tõnise p. Rootsi, 120) Paul
 Vassili p. Kramsi, 121) Julius Peetri p. Talts'i, 122) Rõhki
 Jaani p. Buschi, 123) Ferdinand Aleksandri p. Tõnnison'i

124) Alfred Aleksandri p. Valdsaki, 125) Bernhard Kristjani p. Innori, 126) Gustav-Juhan Mardi p. Jurjevi, 127) Nikolai Mardi p. Koobasi, 128) Hans Joosepi p. Pent'i, 129) Voldemar Vidiku p. Hannibal'i, 130) Johan Jüri p. Leesmenti, 131) Albert Jüri p. Musta, 132) Karl Jüri p. Kuusk'i, 133) Karl Mardi p. Paul'i, 134) Andrei Andrei p. Murro, 135) Voldemar Juhani p. Jurjevi, 136) Johannes Joosepi p. Arol'i, 137) Johannes Adolfi p. Sibini, 138) Alide Mihkli t. Silberg'i, 139) Pauline Jaani t. Reinfeldti, 140) Elisabeth Hansu t. Tiimani, 141) Leontine Villemi t. Vels'i, 142) Maria Augusti t. Libbe, 143) Eduard Andrese p. Jaama, 144) Heinrich Jaani p. Kallas'e, 145) Alma Johannese t. Koppelas'i, 146) Johannes Andrese p. Jaama, 147) Adolf Juhani p. Pauk'i, 148) Voldemar Pärtli p. Koppeli, 149) Rudolf Pauluse p. Abelov'i, keda U. N. S. art. 102, S. N. S. § 269 ja 273¹ põhjal süüdistatakse.

§ 2.

Samas asjas panen seisma Viljandi maak. Pujatu valla kod. Johannes Juhani p. Reesen'i, Pärnu maak. Seli valla kod. Jaan (Emeljan) Jakobi p. Rea, Valga maak. Taagepere valla kod. Hans Heini p. Heidemann'i, Tartu maak. Kudina valla kod. Rudolf Atangi p. Pälson'i, Viru maakonna Illuka valla kod. Rudolf Johani p. Veiram'i, Järve maak. Väätša valla kod. Eduard Juula p. Silm'i, Järve maak. Väätša valla kod. Anton Jakobi p. Mangmann'i, Paide linna kod. Johannes Johani p. Estrangi, Valga maak. Kaagjärve valla kod. Peeter-Leonhard Aleksandri p. Kelch'i (Kelk), Valga maak. Paju valla kod. August Peetri p. Rütlane, Valgamaak. Patküla valla kod. Oskar Villemi p. Hanson'i, Viljandi maak. Pujatu valla kod. Karl Kaarli p. Saks'i ja kod. Paul Gustavi p. Tamme (kust pärit, teated puuduvad) vastu tõstetud süüdistuse, keda süüdistatakse U. N. S. § 102 tundemärkide järele kuni nende tabamiseni võimude poolt.

§ 3.

Samas asjas lõpetan ära süüdtõendavate andmete puudulikkuse tõttu süüdistuse U. N. S. § 102 järele, mis tõstetud Tallinna-Haapsalu maakogu 2. jsk. Tähtsamate asjade kohtuuriija poolt kod. Pappase,

Pastaruse, Kõivamägi, Sikki, Galgan'i, Petersoni, Hermanson'i, Savo, Suigusaare, Mannermaa (Moosa) ja Bettleri vastu.

Rõuk

Sõjaministri k. t.

Nr. 327.

Tallinnas, 4. juulil 1924 a.
(Korraldusvalitsus).

Tagajärgede poolest väärtuslikum ja majandusliselt soodsam õpe-
ajajärk riviväeosadele on suvine hooaeg 1. maist kuni 1. oktoobrini.
Kaitseväe lahingvõime kõrgema piirini tõstmiseks peab sellel ajal koguda
energia äärmise pingutusega tegevusse rakendama. Jga kasutamata
jäänud tööjõud, iga asjata kulutatud silmapilk toob enesega ülesse-
tud eesmärgi saavutamisel kaotusi kaasa, mis pärast rasked kõrv-
dada. Arvesse võttes kaitseväe juhtiva osa vähest koosseisu ning
püüdes olemasolevaid jõude võimalikult ratsionaalselt ära kasutada
pean riigihuvide seisukohalt tarvilikuks suvel ohvitseride ja üleajate-
teenijate harilikku pikaajalist puhkust piirata ning selle kasutamist
üle kanda vabama ajajärgu peale.

Puhkuse küsimuse lahendamiseks käsin tarvitusele võtta järg-
sed juhtnöörid:

1. 1. maist kuni sügiseste manöövrite lõpuni võivad riviväeosades
kui see õppuste käiku ei sega, puhkust saada:
 - a) ohvitserid ja üleajateenijad mitte üle 7 päeva ja
 - b) ajateenijad — mitte üle 3 päeva suve jooksul.
2. Puhkuselolijate arv ei või nimetatud perioodis korraga suurem
olla, kui 3% iga üksiku väeosa iga kategooria nimelisest koosseisust.
3. Ajateenijatele, üleajateenijatele ja ohvitseridele kuni kompani-
ülemad kaasa arvatud — lubab suvepuhkust väeosa ülem: pä-
joni ja rügemendi ning nendele vastavatele ülematele — divi-
ülem; kõrgematele ülematele — Sõmin.

M ä r k u s : Erilistel juhustel, kui riviväeosades kellegi
gisugustel möödapääsemata põhjustel tarvilik-

puhkust saada üle eelpooltähendatud normide, otsustab seda kaitsevälastele kunni üleajateeni-
jateni — väeosa ülem, ohvitseridele kunni väeosa
ülemateni ühes arvatud — diviisi ülem: kõrgema-
tele ülematele — Sõmin.

Manöövrite lõpupäeva omale alluvatele üksustele määrab kindlaks
diviisi ülem.

Puhkuseelaskmine mitte rivisse kuuluvates väeosades terve aasta
jooksul ja riviväeosades perioodil manöövrite lõpust kunni
1. maini — sünnib endise korra järele.

Rõuk

Sõjainistri k. t.

Nr. 328.

Tallinnas, 8. juulil 1924 a.

(Kindralstaap).

Lepingu põhjal, mis sõlmitud Sõjainisteeriumi ja kaubamaja
Anderson ja Ko. vahel, on 1924 a. navigatsiooni ajal nimetatud kauba-
maja kuuluvatel aurulaevadel „Luik“ ja „Harri“, mis ühendust
teevad Narva ja Vasknarva vahel ning Peipsi järvel, maksvad sõja-
väelaste ametisõitudeks ja sõjaväe kraami veoks litt. „A“ ja „D“,
isiklikus asjus ja puhkusele sõitmiseks — litt. „B“ ja aastakaardid
50% hinnaalandusega vastavates klassides.

Litterate tarvitamisel laevasõitudeks tulevad sõitjad sõjaväelased
näidata vastavalt raudtee klasside jaotusele, kus juures litteral trüki-
tud raudtee II. klass õigustab sõitu laeva I. ja raudtee III. klass —
laeva II. klassis, kui laeval III. klass puudub.

Väeosad ehk asutused võivad tarbekorral sõjaväelasi ka vasta-
valt laeva klasside jaotusele näidata, kuid sarnasel juhtumisel tuleb
litteral sellekohane ametlik märkus teha.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 329.

Tallinnas, 8. juulil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

I. diviisi suurtükiväest noorem-leitnant Arkadi Võsotsky
geda komandeerituks Pioneer-pataljoni, 1. juulist s. a. arvates.

Õ i e n d u s : Suurtükiväe inspektori pealkiri Nr. 145, 3. VI. 24.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest.

Nr. 330.

Tallinnas, 8. juulil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Luban eraisik — loomaarsti Hugo Redlin'i nimetada ajuti
Ratsa rügemendi noorema loomaarsti kohuste täitjaks, 1. juulist
arvates.

Õ i e n d u s : Hobustega varustuse osak. ülema pealkiri Nr. 73
2. VII. 24.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest.

Nr. 331.

Tallinnas, 9. juulil 1924 a.

(Kindralstaap).

Avaldan sõjaväe osadele ja asutustele teadmiseks ning käsi-
seks minu ja Teedeministri vahel tehtud 6. juunist 1923
14. juunist 1924 a. kokkulepped :

- a) Sõjaside telegraafi ja telefoni ühenduste kohta rahuajal;
- b) telegraafi ja telefoni ühenduste pidamiste kohta garnisonides ja sõjaväe manöövritel.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-majoor,
Sõjainistri eest.

Kokkulepe

Sõja- ja Teedeministrite vahel Sõjaside telegraafi ja telefoni ühenduste kohta rahuajal.

Vabariigi Valitsuse poolt 20. aprillil 1923 a. vastuvõetud seadluse: „Sõjaside korralduse kohta rahuajal ja korralduse“: Telegraafi ja telefoni liinide tarvitamise üle“ elluviimiseks pannakse maksma Sõja- ja Teedeministrite vahel alljärgnev kokkulepe:

1. Kõik telegraafi-telefoni liinid, juhtmed, kaabelid ja muud telegraafi-telefoni varandused, mis 1. jaanuaril 1923 a. Sõjainisteeriumi kasutada olid, loetakse selle ministeeriumi omanduseks. Samuti loetakse Postiametkonna omanduseks need liinid, juhtmed, kaabelid ja teised telegraafi-telefoni varandused, mis tema tarvitada olid 1. jaan. 1923 a.

2. Kui need liinid, juhtmed ja kaabelid ja muud varandused mõlemate ametkondade inventaris üleval on, siis jäävad nad selle ametkonna inventuuri alles, kelle käes nad 1. jaanuariks 1923 a. kasutada olid, kustutatakse aga teise ametkonna inventuurist maha.

Selleks otstarbeks saadab Kindralstaabi ülem Postivalitsuse ülemale nende Sõjainisteeriumi varanduste nimekirja, mis 1. jaanuariks 1923 a. Postivalitsuse kasutada olid, teatades, et nad Sõjaside inventuurist maha kustutatud on. Viimane teatab Kindralstaabi ülemale, milal nad Postiametkonna inventuuri üles võetud on. Samuti talitab Postivalitsus oma varanduste suhtes, mis 1. jaanuariks 1923 a. Sõjainisteeriumi tarvitada olid.

3. Kõik Sõjamineisteriumi käes olevad linnade- ja alevitevahelised telegraafi-telefoni liinid, juhtmed, kaabelid ja muud telegraafi-telefoni varandused, mille järele Sõjamineisteriumil tarvidus puudub ja mida Postivalitsus ära kasutada võib, antakse Postiametkonnale Vabariigi Valitsuse poolt 29. märtsil 1922 a. vastuvõetud määruse: „Riigiasutuste varanduste omavahelise üleandmise kohta“ (Riigi Teataja Nr. 45 — 1922 a.) põhjal Postiametkonnale üle.

Nende varanduste nimekirjad saadab Kindralstaabi Valitsuse ülem Postivalitsuse ülemale ja nende inventeerimine sünnib mõlemate ametkondade esitajate aktide põhjal, mis tegeliku varanduste seisukorra peegeldama peavad. Need aktid kinnitatakse Kindralstaabi Valitsuse ülema poolt ja saadetakse Postivalitsuse ülemale, kes nende varanduste inventeerimisest Kindralstaabi ülemale teatab.

4. Varanduste üleandmise aktides peab ära tähendatud saama: liinide asupaik (punktide vahe), nimetus (õhuliin ehk selle juhe, maalune ehk veealune kaabel), liini ehk juhtme pikkus kilomeetrites, juhtmete ehk kaabelisoonte arv, materjal ja läbimõõt, materjalide arv ja tüüp ning väärtus punkt 3 äratähendatud määruse järele.

5. Sõjaside käes olevad magistraaljuhtmed Tallinn-Rakvere-Narva, Tallinn-Viljandi-Pärnu ja Tallinn-Tartu-Valk-Võru-Petseri antakse Postiametkonnale selle kokkuleppe § 3 ettenähtud korras üle. Nende juhtmete kaudu võimaldab Postiametkond Sõjasidele esialgu telegraafilist ühendust Sõjamineisteriumi ja vastavate diviisi staapide vahel kuni 4 tunnini päevas, öösel aga tarviduse järele.

Tarvituse aja määrab kindlaks Kindralstaabi Valitsuse ülem, sellest Postivalitsuse ülemale teatades.

Kuni nende juhtmete Postiametkonna nõuetele vastavalt ümberkorraldamiseni, saab Postiametkond nende korrashoidmise ja remondi eest s. a. 20. aprilli Vabariigi Valitsuse korralduse § 4 ettenähtud tasu.

6. Sama korralduse § 2 punktis „a“ ettenähtud sõjaväe juhtmed antakse Postivalitsusele üle selle kokkuleppe §§ 3 ja 4 ettenähtud aktiga. Need juhtmed ei inventeerita aga Postiametkonnas mitte, vaid jäävad Sõjaside inventuuri. Kui Sõjaside neid omi juhtmeid tagasi tahab saada, siis teatab ta sellest Postiametkonnale 1 aasta ette Tagasiandmine sünnib vastava akti põhjal.

7. Ühendused Sõjaside ja Postiametkonna keskjaamade vahel ehitab ja hoiab korras Postiametkond. Sõjaside poolt ehitatud keskjaamadevahelised ühendused antakse selle kokkuleppe § 3 ettenähtud korras üle ehk võetakse Sõjaside poolt, kui ta seda soovib, maha.

8. Kohtades, nagu kindluste ja sadama raioonides ning saarte kus olude tõttu Postivalitsusel telefoni ühenduste ehitamine raske ja kulukas on, võib Kindralstaabi Valitsuse ülem Postivalitsuse nõusolekul lubada riigi ja omavalitsuse abonente telefoni taksides ettenähtud tasu eest ühendada Sõjaside telefoni keskjaamadesse.

Kõik need maksud kantakse üldiseks riigi sissetulekuks vastavasse krediiti, sellest Postivalitsusele teatades.

9. Tallinnas võivad Sõjaministeeriumile adresseeritud telegrammid sõjaväe telegraafi jaamale üle antud saada, mille eest Postiametkond mingisugust lisamaksu ei võta. Samuti võivad Sõjaministeeriumist Tallinna telegraafi kontorisse telegrammid traaditeel üle antud saada ühistel alustel võlgu vastuvõetud telegrammidega, mille juures Postiametkond täieliku telegrammide maksu saab.

Teiste sõjaväe telegraafi jaamade ühendamine Postivalitsuse telegraafiga sünnib Kindralstaabi ja Postivalitsuste ülemate kokkuleppel selle paragrafis ettenähtud alustel.

Need ühendused säätakse sisse simultaneeritud telefoni ühenduste kaudu ilma mingisuguste arvete pidamiseta.

10. S. a. 20. aprilli Vabariigi Valitsuse korralduse § 13 ettenähtud teateid Postivalitsus 1923 a. ei anna.

11. Kindralstaabi Valitsus teatab Postivalitsusele eelnimetud Vabariigi Valitsuse korralduse §§ 9 ja 10 ettenähtud liinide korrahoidjate nimekirja ametnimetuste järele, mille põhjal Postivalitsus vastavad tunnistused nendes paragrafides ettenähtud maksuta kõnede saamiseks ja maksuta telegrammide andmiseks välja annab.

12. Sõjaministeerium tasub kõik senini tasumata 1923 a. telefoni taksides ettenähtud maksud sõjaametkonna aparaatide eest, mis otsekohe Postiametkonna keskjaamadega ühendatud on, viimasele hiljemalt s. a. 1. juuliks ära. Tulevikus tasutakse need maksud telefoni taksides ettenähtud tähtaegadel.

13. S. a. 20. aprillil vastuvõetud Vabariigi Valitsuse korralduse §§ 3 ja 4 ettenähtud maksud tasutakse Sõjaministeeriumi poolt Postiametkonnale iga aasta 1. oktoobriks, sama korralduse § 7 ettenähtud maksud aga telefoni taksides ettenähtud tähtaegadel.

Kohalikkude kõnede ja lisaaparaati maksu Sõjaside keskjaama aparaatide pealt ei võeta, 1. jaanuarist 1923 a. alates.

Tallinnas, 6. juunil 1923 a.

J. Soots

Kindralstaabi Kindral-Major,
Sõj a m i n i s t e r.

K. Ipsberg

T e e d e m i n i s t e r.

Täiendav kokkulepe

Sõja- ja Teedeministrite vahel telegraafi ja telefoni ühenduste pidamise kohta garnisonides ja sõjaväe manöövritel.

1. Ajutiselt, kuni sõjaväeosade ja asutuste asupaikade kindlaksmääramiseni, lubatakse kohalikkudes Postiametkonna telefoni võrkudes Vabariigi Valitsuse 1923 a. 20. aprilli korralduse § 6 praktilise täitmise hõlbustamiseks võimaluse järele Sõjaministeeriumi abonentjuhtmeid paigutada Postiametkonna telefoni magistraalidele ilma Postiametkonna telefoni keskjaama sisendamata.

Need ühendused ehitatakse ja hoitakse korras kohaliku Postiametkonna telefonijaama korraldusel ja nende eest maksab Sõjaministeerium Postiametkonnale liinimaksu tegeliku ühenduse pikkuse järele selles ulatuses, kus juhtmed Postiametkonna postidel on.

2. Sõjaväe telefoni ühenduste ehitamine ja nende ühenduste jaoks juhtmete ning kaabelisoonte tarvitadaandmine kohalikkudes telefonivõrkudes Posti-telegraafi ametkonna asutuste poolt Vab. Val. 20. aprilli 1923 a. korralduse § 5 põhjal sünnib sõjaväeosade ja asutuste nõudmisel esimeses järjekorras.

Selle korralduse § 5 viimases lõikes ettenähtud uute juhtmete ehitamise kulude ettemaksu võib Sõjaministeerium osaliselt tasuda tarviliste materjalide ja tööjõudude andmisega.

3. Liinimaksu arved saadetakse Postiametkonna asutuste poolt sõjaväeosade ja asutustele eraldi teistest telefoni maksu arvetest.

Peale arvete kinnitamist väeosade ja asutuste ülemate poolt õiendatakse liinimaks üleüldisest Sidekrediidist Eesti Panga osakondade kaudu Posti-telegraafi ametkonna asutustega, millest Sõjaministeerium viimastele teatab.

4. Kui Vabariigi Valitsuse 20. aprilli 1923 a. korralduse § 9 ja Sõja- ning Teedeministrite 6. juuni 1923 a. kokkuleppe p. 5 ära-tähendatud ja sõjaväe telegraafi jaamadele teatud ajaks tarvita-daantavad telegraafi ühendused selleks määratud ajal korras ei ole ja nende asemel teisi korrasolevaid juhtmeid Sõjaministeeriumile Postiametkonna poolt tarvitada ei anta, siis on kohalikud Postiametkonna telegraafi kontorid kohustatud nendega ühendusesolevate sõja telegraafi jaamadega kokkuleppes ettenähtud aja jooksul telegrammide vahetamist avama. Need telegrammid antakse üle märkusega: „Liinirikke tõttu“.

Sarnasel juhtumisel üleantavad ja vastuvõetavad telegrammid ei käi mitte arvestamise ja maksu alla.

5. Sõjaväe manöövrите ajal luuakse tarviduse järele väeosade telegraafi ja telefoni jaamade ning nende asupaigas olevate kohalikkude Postiametkonna telegraafi kontorite ning telefoni jaamade vahel ühendused kokkuleppel väeosa sideülemate ja Postiametkonna kohalikkude maakonna telegraafi-telefoni võrkude ülemate vahel.

Sarnased ajutised ühendused ehitatakse väeosade eneste poolt; kui nende ühenduste ehitamisel Postiametkonna liine tarvitatakse, siis sünnib nende ehitamine Postiametkonna tehniliste agentide järelevalve all.

- Nende ühenduste sisendamine Postiametkonna asutustesse ja ühendamine kommutaatoriga teostatakse aga igal juhtumisel ainult Postiametkonna tehniliste agentide juhatuste järele ja järelevalve all.

Märkus 1: Ülaltähendatud ajutised telegraafi ja telefoni ühendused ei käi Vabariigi Valitsuse 20. aprilli 1923 a. korralduse § 8 ettenähtud tehniliste tingimuste alla, need peavad siiski nii ehitatud olema, et nad Postiametkonna ühenduste töötamise ja korrashoidmise peale halvavalt ei mõju.

Märkus 2: Ajutised telegraafi ja telefoni ühendused peab Sõjaministerium oma kulul, hiljemalt 2 nädala jooksul peale manöövrite lõppu, Postiametkonna liinidelt maha võtma.

6. Kui aga käesoleva kokkuleppe p. 5 ettenähtud ühendusi sõjaväeosal ei ole võimalik ehitada, siis ehitatakse need Postiametkonna asutuste poolt ehk antakse selleks otstarbeks võimalust mööda vabadolevad juhtmed sõjaväeosade tarvitada.

Kõigi käesolevas punktis nimetatud ühenduste ajutine sisseadmine ja korraspidamine sünnib Postiametkonna asutuste poolt Sõjaministeriumi kulul.

7. Kui manöövritelolevad väeosad mõnesugustel põhjustel ei suuda oma abinõudega tarvilist asutustevahelist sidet luua, siis võetakse sõjaväeosade sideülemate ja Postiametkonna asutuste ülemate omavahelisel kokkuleppel Postiametkonna magistraalühenduste teatud Postiametkonna asutuste vahel manöövrite ajaks ajutiselt ühiseks tarvitamiseks sõjaväeosadega. Magistraalühenduste ajutiseks ühiseks tarvitamiseks võtmine sünnib selles korras, mis Vabariigi Valitsuse 20. aprilli 1923 a. korralduse § 1 ette nähtud.
8. Manöövrite ajal võib kokkuleppel väeosade sideülemate ja Postiametkonna asutuste ülematega Postiametkonna telegraafi ja telefoni jaamatesse sõjaväe telegrafistid ja telefonistid töösse määrata ning nende asutuste tööaeg niisugusel juhtumisel kuni 24 tunni ööpäevas pikendatud saada. Sarnasel juhtumisel on sõjaside telefonistid kohustatud ka Postiametkonna ülesandel tehtavaid ühendusi andma.
9. Manöövrite raiooni ja aja üle ühes muude käesolevast kokkuleppes tingitud andmetega teatab Kindralstaabi ülem Postivalitsemise ülemale.

10. Manöövrite ajal sõjaväeosade poolt läbi Postiametkonna keskjaama peetud kõned käivad hariliku kõnemaksu alla.

Tallinnas, 14. juunil 1924 a.

O. Amberg
Sõjamineister.

K. Kark
Teedeminister.

Nr. 332.

Tallinnas, 9. juulil 1924 a.

(Varustusvalitsus).

§ 1.

Siin juures avaldan käsitamiseks Vabariigi Valitsuse poolt 27. juunil s.a. kinnitatud „Juhtnöörid maaväe ohvitseride, sv. ametnikkude ja üleajateenijate vormi kandmise kohta“.

Seni, kui uue vormi kandmine pole sunduslikult maksma pandud, tuleb juhtnööre käsitada kooskõlas minu käsukirja Nr. 65 s. a. § 2-ga.

§ 2.

Kooskõlas Vabariigi Valitsuse poolt 28. detsembril 1923 a. kinnitatud ja minu käsukirja Nr. 65 — 1924 a. juures avaldatud „Kaitseväge liikide tunnusmärkide ja väeosade ning asutuste trafarettide kirjelduse“ peatükk III käsin Sakala jalgväe rügemendil kanda trafaretti „S“, väljaarvatud Sakala partisaanide pataljoni koosseis, kes „S“ tähe asemel kannab oma erimarki.

Trafareti „S“ kuju ja suurus sama kui Side-pataljoni staap ja komandude omal.

Õiendus: III Diviisi ülema ettekanne 20. VI. 24 a. Nr. 692.

P. Lill
Kindralstaabi Kindral-majoor,
Sõjainistri eest.

Nr. 333.

Tallinnas, 9. juulil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Juhtub vahel, et Kaitseministeeriumi valitsuste ja neile vastavate asutuste ülemad minule mõnesuguseid küsimusi otsustamiseks esitavatele millede lahendamiseks teiste asjast huvitatud valitsuste ülematega eesalget kokkulepet otsitud ei ole. Tagajärgedena saabuvad sagedasti arusaamatused, mõnikord isegi tehtud otsuse ümberhindamise vajadus.

Sarnaste ametkohtade tegevuses täitsa lubamata nähtuste ärahoidmiseks nõuan, et küsimuste kohta, mis minule otsustamiseks kavatsetakse ette panna, kõikide ülemate poolt, kelle tegevuspiirkonnad nii ehk teisiti riivavad, seisukoht võetud olgu, ning alles siis, kui omavahelised läbirääkimised kokkulepet ei anna, ehk küsimuse otsustamine tingimata kõrgemat võimupiiri vajab, tuleb sellega minule esineda, juure lisades kõiki selgitavaid materjale ja asjaosaliste ülemate arvamisi poolt ja vastu.

Rõuk

Sõjaministri k. t.

Käsukiri Nr. 334 — salajane.

Nr. 335.

Tallinnas, 10. juulil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Luban Merikindlustes ülekoosseisu jäänud sõjaväe ametniku ase-täitjale Jüri Teivile maksta palka kuni Aegnasaare majanduse revideerimise tööde lõpuni.

Õ i e n d u s : Merijõudude juhataja vhk. Nr. 1744, 31. III. 24.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest.

Nr. 336.

Tallinnas, 10. juulil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõjaväe ringkonnakohus, kohtuistungil 8.—10. jaanuaril 1924 a. kuulutas ära reservsõjamehe ametniku Leo Kerde süüdistusaja S. N. S. art. 229, N. S. art. 13, S. N. S. art. 232 j. 3 pp. 1 ja 2 järele ja otsustas mõista teda S. N. S. art. 229, N. S. art. 13, S. N. S. art. 232 j. 3 p. 2 ja 1, N. S. art. 152 põhjal neljaks aastaks vangiroodu ühes kõigi iseäraliste õiguste ja eesõiguste kaotusega ja tagajärgedega, mis on nähtud N. S. art. 58¹⁻².

Süüdimõistetud Kerde süü läbi riigile tekkinud kahju kümme miljonit seitsesada seitsekümmendüheksa tuhat viissada nelikümmend (10.779.540) mk. 50 penni suuruses S. N. S. art. 62 põhjal temalt, Kerde'lt, sisse nõuda, kuid tema maksujõuetuse korral ülevaltähendatud summa S. N. S. art. 236 põhjal sisse nõuda tema, Kerde, ülevaltähendatelt, kes seaduse järele pidid tema tegevuse järele valvama, kuid nad oleksid süüdi selle kohuse rikkumises.

Kohtuotsus läks seaduse jõusse 22. jaanuaril 1924 a.

*Märkus: Sõjaväe prokurööri vhk. Nr. 3221, 2. VII. 24.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest.

Nr. 337.

Tallinnas, 14. juulil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Luban I diviisi ülema kindral-major Otto Heinze arstlise komisjoni otsuse põhjal 2 kuulisele tervisparanduslisele puhkusele, 5. juulist s. a. arvates.

Kindral-major H e i n z e äraolekul täita I diviisi ülema kohuseid
1. jalaväe rügemendi ülemal kolonel Aleksander P u l k'il.

Õ i e n d u s : I diviisi ülema vhk. Nr. 1332, 7. VII. 24.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest.

Nr. 338.

Tallinnas, 14. juulil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Kaitseväe vormi ühtlustamiseks, keelan ohvitseridel ja sõjaväe ametnikkudel ära lahtise kraega frentshi ja poolpalitu kandmise.

Õ i e n d u s : Tallinna linna komandandi ettekanne Nr. 4294,
16. VI. 24.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest.

Sõjainistri käsukiri.

Nr. 339.

Tallinnas, 14. juulil 1924 a.

11. juulil s. a. käisin Suurtükiväe poligoonil suurtükiväe laskeharjutustel:

Laskmisel olid 11 väljapatareid.

Eelsalga patarei liikumine esheloneeritult sündisid korralikult ja vaenlasega kokkupuutudes sai tuli 5 minuti järele avatud. Loen seda heaks.

Peale üldtule avamist planshettide järele said patareide tuled kontsentreeritud mõõdu-komando abil, mis täpselt ja kiirelt sündis. Tulede kontsentreerimised traattõkete ja kaevikute peale sündisid võrdlemisi täpselt.

Üldse jättis laskeharjutus hea mulje.

Vaatasin ka II diviisi suurtükiväe patarei Nr. 1 rakendatud patarei õppust. Sõitjad oskavad hobuseid juhtida ka suuremate allüüride peal.

Ballistika jaam on sisse seatud, töötab eduga ja annab head resultaatide.

Laagrit ülevaadates, nägin suurt puhtust ja korda. On näha, et siin palju tööd on ära tehtud ja armastusega seda tööd jätkatud saab.

Loen oma meeldivaks kohuseks kõikidele, nii õpetajatele kui õppijatele ja sõduritele teenistuse nimel tänu avaldada selle suure töö eest igal alal, mida mina 11. juulil konstateerida võisin.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 340.

Tallinnas, 18. juulil 1924 a.

(Sõjaväe Prokuratuur).

Käisin täna hommikul Tallinna peavahis. Kord hea. Ainult distsiplinaar korras arreteeritud üleajateenijad allohvitserid olid paigutatud viiekesi kartserisse, mis on ette nähtud kahe peale, nii et 3 allohvitseri magasid maas palja põranda peal, nagu kuskil politsei arestimajas öösel arreteeritud kaabakad ja joodikud. Leian, et niisugune üleajateenijate aresti all pidamise kord on alandav ja häbistav ja kisub allohv. autoriteedi nendele alluvate sõdurite ees maha. Sellepärast käsin väeosade ülematele ruumi puudusel peavahis üleajateenijaid distsiplinaar korras aresti all pidada eraldi toas väeosa juures, nagu ette Distsiplinaar määrustiku § 77¹ ette nähtud on.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 341.

Tallinnas, 18. juulil 1924 a.

(Sõjaväe Prokuratuur).

Annan Sõja Ringkonnakohtu alla res. n. ltn. Max Gustavi p. I nⁱ, pärit Tartu maakonnast Kudina vallast, teda süüdistades P. N. S. art. 169, 170 p. 7 ja S. N. S. art. 272 märkus 1 põhjal.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Sõjaministri käsukiri.

Nr. 342.

Tallinnas, 18. juulil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Olen tähele pannud, et mõnes väeosas distsiplinaarkaristust, kui viimast kasvatuselise abinõu, mitte küllalt otstarbekohaselt määratakse.

Olgu siin üks näitus: Sõdur jalutab vabal ajal tänaval vöörihm ripakili ja müts kuklas. Selle sõduri ebakohase ülespidamise eest vabal ajal väljaspool väeosa piirkonda karistatakse tema ülemaid, kuna tema ise ilma karistuseta jäetakse. Niisuguse distsiplinaarkaristusega ei ole igatahes kasvatuselise alal midagi positiivset saavutatud, vaid ümberpöörduvalt, on sõdurilt ära võetud vastutus isegi oma ülespidamise eest vabal ajal. Arusaadavalt, ei kasvatata niisuguse kasvatusviisiga nüüdisaja sõjapidamise nõuetele vastavaid iseseisvaid vastutusvõimulisi sõdureid.

Käsin edaspidi vastutusele võtta esimeses järjekorras distsipliini-rikkujad ennast ja kui aga on märgata, et väeosa üksuses distsipliinirikumine sõdurite poolt üldiseks nähtuseks kujuneb, nende ülemate hoolituse tagajärjel, siis juba viimaseid.

Rõuk

Sõjaministri k. t.

Sõjainistri käsukiri

№ 343.

Talinnas, 19. juulil 1924 a.

(Korraldusvalitsus)

19. juulil s. a. ohvitseride kursuste lõpetamise puhul Sv. ühendatud õpeasutustes loetakse alaliseväe ohvitserideks ja komandeeritakse oma väeosadesse tagasi:

№№	V ä e o s a	Auaste	Perekonna- ja eesnimi
1	10. jalaväe rügem.	Kol.-leitn.	Karunga, Robert
2	5. jalaväe rügem.	„	Jürmann, Egbert
3	7. jalaväe rügem.	„	Mamers, Oskar
4	Kindralstaap	Major	Laurits, Karl
5	Merikindlused	„	Freimann, Karl
6	Sakala jalav. rügem.	„	Martinson Johannes
7	5. jalaväe rügem.	„	Vaher, Georg
8	Saare mk. Rahvaväe ja Kaitse liit	„	Kajak, Johannes
9	Sv. ühend. õpeasut.	„	Martins, Johannes
10	2. soomusrong. rüg.	„	Saal, Elmar
11	10. jalaväe rügem.	Kapten	Preisberg, Karl
12	III diviisi st.	„	Siir, Johannes
13	I diviisi suurt.	„	Borkmann, Paul
14	2. soomusr. rügem.	„	Avotin, Voldemar
15	2. jalaväe rügem.	„	Kuslap, Rudolf
16	Ratsa-rügement	„	Leman, Boris
17	Sv. ühend. õpeasut.	„	Pinding, Johannes
18	Kindralstaap	„	Täht, Reinhold-Karl
19	7. jalaväe rügem.	„	Luik, Karl
20	Järva maak. rahvav. ja kaitse liit	„	Oidermann, Heinrich
21	2. jalaväe rügem.	„	Muraveisky, Boris
22	Merikindlused	„	Kogger, Ernst
23	Piirivalve val.	„	Vilipus, Helmuth
24	Sakala jalaväe rüg.	„	Smironin, Artur
25	10. jalaväe rüg.	„	Akermann, Johann
26	Ranna-, õhu- ja sise- kaitse staap	„	Pavlovsky, Heinrich
27	I diviisi suurt.	„	Martinson, Valter
28	10. jalaväe rügem.	„	Veidenstrauch, Vol- demar
29	10. jalaväe rügem.	„	Susi, Edgar
30	1. soomusr. rügem.	„	Parts, Aleksander
31	7. jalaväe rügem.	„	Seim, Paul
32	6. jalaväe rügem.	„	Jõgevist, Johann

Keskmine number

Sõja- õpe- zetes	Määrus- tikkudes	Välja prakti- listes töodes	Üldõpe- ainetes	Lõpu keskmine number	Rivi ette- valmistus	Märkus
10,6	10,1	12,0	11,0	10,93	11	
10,0	10,2	11,0	12,0	10,75	11	
10,7	10,6	11,5	11,0	10,95	11	
11,7	11,4	12,0	12,0	11,78	12	
11,0	11,3	10,3	9,5	10,53	12	
10,8	10,7	11,3	11,0	10,95	11	
10,4	10,9	11,0	12,0	11,08	11	
10,9	10,7	11,5	12,0	11,28	11	
10,7	11,0	11,5	12,0	11,30	11	
9,3	10,6	10,0	9,0	9,73	11	
9,7	10,7	10,0	10,0	10,10	12	
11,4	11,6	11,0	12,0	11,50	12	
10,5	11,5	11,0	11,0	11,00	12	
10,8	11,3	11,5	10,0	10,90	12	
8,7	9,7	9,5	9,0	9,48	10	
9,9	10,1	10,0	12,0	10,50	10	
9,9	10,4	10,5	10,5	10,33	10	
10,4	10,4	10,5	12,0	10,83	10	
9,3	10,1	9,0	9,0	9,35	10	
9,1	9,7	10,5	11,0	10,08	10	
9,0	9,6	10,0	8,0	9,15	10	
9,6	10,3	9,7	8,0	9,40	12	
11,5	10,8	9,7	12,0	11,00	11	
9,4	9,6	10,5	9,0	9,63	9	
10,8	11,3	12,0	11,0	11,28	11	
10,0	10,6	9,5	10,0	10,03	10	
11,3	11,5	10,5	11,0	11,08	12	
9,4	10,1	10,5	9,0	9,75	10	
10,4	9,9	10,0	12,0	10,58	11	
11,1	11,4	11,5	11,0	11,25	11	
10,6	10,9	11,7	12,0	11,30	10	
10,8	11,1	11,5	12,0	11,35	11	

№ №	V ä e o s a	Auaste	Perekonna- ja eesnimi
33	6. jalaväe rügem.	Kapten	Laur, Georg
34	5. jalaväe rügem.	„	Hiob, Heinrich
35	3. jalaväe rügem.	„	Kuhlberg, Mihkel
36	1. soomusr. rügem.	„	Raudsepp, Hans
37	I diviisi suurt.	„	Aron, August
38	5. jalaväe rügem.	„	Narits, Karl
39	Merikindlused	„	Kleemann, Otto
40	Sakala jalav. rügem.	„	Madisson, Johann
41	I diviisi staap	„	Koik, Aleksei
42	Harju mk. rahvaväe ja kaitseliit	„	Puusild, Jaan
43	1. soomusrong. rüg.	„	Kulbock, Hugo
44	Sakala jalav. rügem.	„	Saar, Eduard
45	6. jalav. rügem.	„	Hinno, Paul
46	5. jalav. rügem.	Leitnant	Vall, Axel
47	2. jalav. rügem.	„	Evert, August
48	Sakala jalav. rügem.	„	Velsvebel, Aleksander
49	1. jalav. rügem.	„	Kalmann, Peeter
50	II diviisi suurt.	„	Altmann, Ernst
51	Piirivalve-valitsus	„	Pütt, Mihkel
52	II diviisi suurt.	„	Krupp, Rudolf
53	1. jalav. rügem.	„	Kukemelk, Martin
54	I diviisi suurt.	N.-leitn.	Treifeldt, Otto
55	Sv. ühend. õpeasut.	„	Ratasepp, Mihkel
56	Sv. ühend. õpeasut.	„	Reinhold, Aleksander
57	II diviisi suurt.	„	Pahlberg, Artur
58	I diviisi suurt.	„	Ruubach, Richard
59	1. soomusr. rügem.	„	Grasmandorf, Bruno
60	I diviisi staap	„	Pollmann, Oskar
61	3. suurt. rügem.	„	Uibo, Karl
62	II diviisi suurt.	„	Schiller, Boris
63	1. jalaväe rügem.	„	Rosenthal, Osvald
64	7. jalaväe rügem.	„	Tomson, Heinrich
65	10. jalaväe rügem.	„	Ingermann, Hans
66	1. jalaväe rügem.	„	Traube, Paul

Keskmine number				Lõpu keskmine number	Rivi ettevalmistus	Märkus
Sõjaõpetes	Määrustikkudes	Välja prakti- listes töödes	Üldõpe- ainetes			
10,3	10,1	10,5	11,0	10,48	11	
10,1	10,9	11,0	10,0	10,50	11	
11,0	10,6	11,0	12,0	11,15	11	
10,4	10,9	11,0	12,0	11,08	12	
10,7	11,0	10,7	9,0	10,35	12	
11,3	11,1	12,0	11,0	11,35	10	
10,0	10,8	10,3	8,0	9,78	11	
9,7	10,6	11,5	11,0	10,70	11	
10,3	10,6	11,5	12,0	11,10	10	
9,0	9,3	11,0	11,0	10,08	9	
10,4	10,7	10,0	10,0	10,28	11	
11,4	11,3	11,7	12,0	11,60	11	
11,2	11,0	11,5	12,0	11,43	12	
10,4	10,4	11,0	10,0	10,45	11	
10,6	10,3	11,0	11,0	10,73	11	
10,8	10,9	11,5	11,0	10,80	10	
10,8	10,1	11,5	11,0	10,85	10	
9,8	9,8	9,0	11,5	10,03	12	
10,3	10,7	11,5	10,0	10,63	11	
10,3	10,3	8,7	11,0	10,08	12	
10,3	10,4	9,5	12,0	10,55	9	
10,9	11,5	10,3	11,5	11,05	12	
10,6	10,8	9,7	10,0	10,28	11	
10,6	10,8	10,0	8,5	9,98	11	
10,9	10,0	9,5	10,5	10,23	12	
11,0	10,8	10,0	9,5	10,33	12	
9,5	9,8	9,3	9,5	9,53	11	
10,3	11,1	11,5	11,0	10,98	12	
10,2	10,3	9,3	7,5	9,33	11	
9,8	10,5	9,3	8,0	9,40	12	
11,0	11,0	11,0	12,0	11,25	11	
9,4	9,0	9,5	10,0	9,48	9	
10,3	10,0	10,5	11,0	10,45	11	
10,0	10,1	10,0	9,0	9,78	10	

№№	V ä e o s a	Auaste	Perekonna- ja eesnimi
67	Sv. ühend. õpeasut.	N.-leitn.	Tuvikene, Karl
68	II. diviisi suurt.	„	Taul, Ernst
69	Sakala jalav. rügem.	„	Kangro, Peeter
70	1. jalaväe rügem.	„	Raudsepp, Peeter
71	Ratsa-rügement	„	Kaur, Hugo
72	Merikindlused	„	Pöder, Jaan
73	Üksik eskadron	„	Tunderberg, Aleks.
74	2. soomusr. rügem.	„	Kongas, Arved
75	II. diviisi suurt.	„	Sommer, Rudolf
76	2. soomusr. rügem.	„	Rääk, August
77	Ratsa-rügement	„	Kurg, Friedrich
78	10. jalav. rügem.	„	Kiviväli, Theodor
79	3. suurt. rügem.	„	Veidenbaum, Harald
80	6. jalav. rügem.	„	Simmo, Gustav
81	Sv. ühend. õpeasut.	„	Kuusental, Adolf
82	Lennuväe rügem.	Major	Vellerind, Johannes August
83	1. jalav. rügem.	Kapten	Leiburg, Martin
84	Auto-tankide div.	„	Elb, Hans
85	7. jalav. rügem.	Lipnik	Kask, Heinrich
86	1. jalav. rügem.	Kapten	Pedra, Edgar

Keskmine number				Lõpu keskmine number	Rivi ettevalmistus	Märkus
Sõjape- aetes	Määrus- tikkudes	Välja prakti- listes töödes	Üldöpe- ainetes			
10,6	10,7	10,5	11,0	10,70	11	
10,4	9,8	9,0	9,5	9,68	11	
9,8	10,6	11,0	12,0	10,85	10	
8,2	9,7	11,0	9,0	9,48	10	
10,2	9,7	10,5	10,0	10,10	9	
10,6	10,5	9,5	9,7	10,08	11	
9,9	10,3	11,0	10,0	10,30	10	
10,0	10,4	11,0	12,0	10,85	10	
9,9	10,5	9,3	10,0	9,93	11	
9,3	10,6	9,5	10,0	9,85	9	
9,2	9,6	10,5	10,0	9,83	10	
10,1	9,9	10,0	10,0	10,00	10	
9,7	9,8	9,0	11,5	10,00	11	
10,2	10,4	10,5	11,0	10,53	10	
10,8	12,0	11,0	12,0	11,45	12	
10,1	10,9	11,5	11,7	11,05	11	
9,4	10,0	11,0	10,3	10,18	11	
9,2	9,6	11,0	9,3	9,78	10	
9,3	10,9	9,5	9,0	9,68	10	
9,37	9,85	11	10,4	10,16	10	

P. Lill,
Kindralstaabi kindral-major,
Sõjainistri eest.

Sõjainistri käsukiri.

Nr. 346.

Tallinnas, 19. juulil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõjaväe Ringkonnakohus, kohtuistungil 5. juunil 1924 a. kuulab reservi noorem-leitnant Jaan Jaik'i süüdistusaja N. S. § 13, 1647 järele ja otsustas mõista teda N. S. § 13, 1647, 31 astme 3 põhjal kaheks ja pooleks ($2\frac{1}{2}$) aastaks vangiroodu, ühes kõigi iseäraliste õiguste ja eesõiguste kaotusega ja tagajärgedega, mis ette nähtud N. S. § 58.

Kohtukulud panna süüdimõistetud Jaik'i peale, aga tema maksu-
jõuetuse korral võtta riigikassa kanda.

Kohtu otsus läks seaduse jõusse 14. juunist 1924 a.

Märkus: Sõjaväe prokurööri vhk. Nr. 3395, 10. VII. 1924 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-majoor,
Sõjainistri eest.

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 348.

Tallinnas, 19. juulil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõjainistri päevakäsu Nr. 543 — 1923 a. põhjal lugeda komandeerituks Sõjaväe ühendatud õpeasutuste juure kehalise kasvatuskursustele järgmised ohvitserid:

No.№	Auaste.	Perekonna- ja eesnimi	Väeosa, kus teenib
1	Kapten	Marguson, Eduard	Sv. ühendat. õpeasutused
2	Leitnant	Braunschweig, Ervin	Sakala jalaväe rügement
3	"	Eichvaldt, Robert	5. jalaväe rügement
4	"	Kala, August	2. " "
5	"	Kull, Ernst	7. " "
6	N. leitnant	Breede, Felix	5. " "
7	"	Darsch, August	Sakala jalaväe rügement
8	"	Hasenjäger, Roland	Ratsa rügement
9	"	Johanson, Alfred	2. soomusrong. rügement
10	"	Juhkam, Johannes	Lennuväe rügement
11	"	Kutsar, Kristjan	3. suurtükiväe rügement
12	"	Kolga, Ralf	II diviisi suurtükivägi
13	"	Laas, August	1. soomusrong. rügement
14	"	Lapp, Eduard	7. jalaväe rügement
15	"	Reinfeldt, Otto	10. jalaväe rügement
16	"	Tschernitsky, Roman	I diviisi suurtükivägi
17	"	Tomp, Harald	Pioneer-pataljon
18	"	Viil, Karl	Merikindlused
19	"	Madisson, Johann	Sv. ühendat. õpeasutused
20	Mer. noor. leitnant	Treumund, Arved	Merijõudude staap

Õ i e n d u s: Sv. ühendatud õpeasutuste ülema vhk. Nr. 10354, 9. VII. s. a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-majoor,
Sõjainistri eest.

Nr. 349.

Tallinnas, 21. juulil 1924 a.

(Varustusvalitsus).

Minu käsikirja Nr. 197, 1924 a. § 2 muutmiseks käsin, alates 1. augustist, riisi väljaandmise intendantuuri ladudest lõpetada. Riisi asemel väeosadel nõuda tangu ehk herneid.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest

Nr. 350.

Tallinnas, 21. juulil 1924 a.

(Varustusvalitsus).

Minu päevakäsu Nr. 576, 1921 a. täienduseks luban üleajateenijatele sõduritele, kes seaduslikule puhkusele lubatud, puhkuseloleku ajal maksta toiduraha edasi ühel alusel neile maksetava palgaga.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest

Nr. 351.

Tallinnas, 24. juulil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Tallinna sõjaväe haigemaja apteegi juhataja abi kohuste tähtsusest eraisik Hugo Sogenbits vabastatakse teenistusest omal palgal, 1. augustist s. a. arvates.

Õiendus: Sõjainistri päevakäsk Nr. 478 — 1922 a. ja Sõjaväe tervishoiu valitsuse ülema vhk. Nr. 2940, 18. VII. s. a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 352.

Tallinnas, 24. juulil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõjaväe Ringkonnakohtu esimeest kolonel Gustav Kunnos't lügeda puhkuselt tagasi jõudnuks ja oma ametkohuste täitmisele asunuks, 16. juulist s. a. arvates.

Tema asetäitjat leitnant Nikolai Helk'i lügeda oma otsekoheste kohuste täitmisele asunuks, samast kuupäevast arvates.

Õiendus: Sõjainistri käsukiri Nr. 296 — 24 a. ja Sõjaväe Ringkonnakohtu esimehe vhk. Nr. 4033, 16. VII. s. a

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 353.

Tallinnas, 24. juulil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Soomusrongide rügemendi ülemat kolonel Johannes Roska't lügeda Haapsalu sõjaväe sanatooriumist ravitsuselt tagasi jõudnuks ja oma ametkohuste täitmisele asunuks, 14. juulist s. a. arvates.

Tema asetäitjat major Johann Hiob'it lugeda oma otsekooste kohuste täitmisele asunuks, samast kuupäevast arvates.

Õ i e n d u s: Sõjainistri käsukiri Nr. 302 s. a. ja Tehniliste vägede inspektori pealkiri Nr. 360, 16. VII. 24.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 354.

Tallinnas, 24. juulil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Reserv lipnik Johannes Veinmann on Riigikohtu otsusel 1. novembrist 1923 a. omandanud perekonnanimeks „Väinaste“.

Tähendatud nimemuutus lipnik Väinaste teenistuslehte ja dokumentidesse kanda.

A l u s: Riigi Teataja Nr. 134 — 1923 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindralmajor,
Sõjainistri eest.

Sõjainistri käsukiri.

Nr. 355.

Tallinnas, 26. juulil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Luban Ranna-, õhu- ja sisekaitse ülema Kindral-major Johann Unt'i ühekuulisele puhkusele, 27. juulist s. a. arvates.

Kindral-major Unt'i äraolekul täita tema kohuseid Ranna-, õhu- ja sisekaitse ülema abil kolonel Aleksander Seiman'il.

Õiendus: Ranna-, õhu- ja sisekaitse ülema vhk. Nr. 27, 26. VII. 24 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Sõjaministri käsukiri.

Nr. 356.

Tallinnas, 28. juulil 1924.

(Laskeinspektor).

Ülemaaliste laskevõistluste korraldamiseks väeosades toimepandavatel eelvõistlustel said üksikud väeosad punktisid („Laske-Eeskiri“ § 165).

1. Laskmisel vintpüssidest:

Väeosa	Punkte klassides					Kokku punkte
	A	B	C1	C2	D	
6. jalav. rüg.	10	60	53	34	66	223
3. div. õpekomp.	20	47	50	—	67	184
Sõjav. õpeasut.	0	39	41	41	55	176
Sakala jalav. rüg.	0	39	40	37	53	169
1. jalav. rüg.	0	26	32	42	52	152
1. soomusr. rüg.	0	25	—	56	51	132
10. jalav. rüg.	0	30	12	44	46	132
2. jalav. rüg.	0	36	28	20	42	126
2. div. õpekomp.	0	20	—	44	52	116
7. jalav. rüg.	0	21	22	24	44	111
1. div. õpekomp.	0	17	27	—	64	108
5. jalav. rüg.	0	1	17	25	45	88
Ratsarüg.	0	1	20	27	40	88
2. soomusr. rüg.	0	23	—	20	40	83

2. Laskmisel kerge-kuulipildujast.

Väeosa	Punkte klassides			Kokku punkte
	A	B	C	
soomusr. rüg.	21	20	9	50
div. õpekomp.	20	28	—	48
jalav. õpeasut.	5	18	17	40
div. õpekomp.	0	17	20	37
jalav. rüg.	10	19	0	29
soomusr. rüg.	10	4	5	19
jalav. rüg.	0	5	14	19
jalav. rügem.	5	3	16	24
jalav. rüg.	0	7	0	7
jalav. rüg.	2	2	0	4
div. õpekomp.	0	0	—	0
jalav. rüg.	0	0	0	0
jalav. rüg.	0	0	0	0
ratsarüg.	—	—	—	—

Märkus: Kriipsuga on ära tähendatud, et väeosas teatavas klassis üldse ettevalmistatud mehi ei olnud. Null tähendab, et üksigi osavõtnutest minimaaltingimusi ei täitnud.

Ratsarügement ei võtnud eelvõistlusest k. kuulipildujaga sellepärast osa, et seal ainult „Lewis’iga“ töötatud oldi, kuna võistluseks „Madsen“ ette oli kirjutatud.

Lõppvõistlused ära pidada Tallinnas, Valdeki laskeplatsil 18. ja 19. augusti vahel. Tallinna garnisoni ülemal vastavad korraldused ja väljastpoolt tulevate võistlejate ärapaigutamiseks.

Üksikute klasside Tallinna ilmumise tähtajad ja kord antakse eraldi teada.

Lõppvõistluste kavas, mis üksikasjades alles võistluste päeval teada antakse, on lahingsisulised näpsava ja kiirlaskmise ülesanded: määrgid — ootamatult ilmuvad ja liiguvad lahingmäärgid kõigile klassidele peale „D“ klassi. „D“ klassil on lõppvõistluste aineks punktiskimine püsti, põlvelt ja lamades käelt 300 m. peale.

Auhindadeks on määratud hulk kõrgeväärtuslisi asju. Lõppvõistlusteni on veel aega, loodan, et väeosad seda kasutamata ei jää ja neile, kes õigustatud on lõppvõistlustest osa võtma, võimalusi

annavad tubliks harjutamiseks. Ehk suudab sellega mõni väeosa, mis eelvõistlustel punktide poolest liig sügavalt teiste varju on jäänud, oma seisukorda kogusaavutustes veel parandada.

Lisa: Sõjaväelaste nimekiri, kes õigustatud on lõppvõistlustes osa võtma.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-majoor,
Sõjainistri eest.

Lisa

Sõjaministri käsukirjale Nr. 356.

Ülemaaliste laskevõistluste lõppvõistlustest osa võtma õigustatud sõjaväelaste nimekiri.

I.

Laskmine vintpüssidest.

„A“ klass.

(Alus: 100% minimaaltingimuste täitjatest, paremuse järjekorras).

Major Aleksander Häelme . . .	6. jalav. rügem.
Noor. ltn. Martin Meibaum . . .	6. " "
Kapten Arthur Sauselg . . .	3. div. õpekompanii.

„B“ klass.

(Alus: 20% minimaaltingimuste täitjatest iga väeosa piires, paremuse järjekorras).

Noor a. o. Rudolf Hellmann . . .	1. jalav. rügem.
Van. " " Eduard Grünvald . . .	1. " "
" " " Karl Ratnik	2. " "
Noor " " Albert Link	2. " "
" " " Johannes Partekovsky	7. " "
Veltveebel Aleksander Anton . . .	7. " "
Van a. o. Martin Saar	7. " "
Noor. a. o. Aleksander Mitt	6. " "
" " " Valfried Veber	6. " "
Van. " " Aleksei Ausmann	6. " "
Noor. " " Mihkel Niglason	6. " "
" " " Jüri Kirstein	6. " "
Van. " " Mats Sapinen	Sakala jalav. rügem.
Veltveebel Jaan Rääbis	" " "
Noor. a. o. Aleksander Kits	3. div. õpekompanii.
Veltveebel Karl Sarapik	3. " "

Van. a. o.	Jaan Mürk	1. soomusr. rügem.
Noor. a. o.	Jaan Soo	2. soomusr. rügem.
„ „ „	Gustav Vilipson	10. jalgv. rügem.
„ „ „	Johannes Vetkas	10. „ „
„ „ „	Alfred Karlson	10. „ „
„ „ „	Robert Vähi	10. „ „
„ „ „	Arnold Koch	10. „ „
Veltveebel	Johannes Langel	S. õpeas. I. kad. k.
Van. a. o.	Andrei Enno	„ „ õpepat.
„ „ „	Johannes Voll	„ „ „
Noor. a. o.	Karl Lemberg	„ „ „
„ „ „	Jaan Ausmann	„ „ „
„ „ „	Paul Verk	„ „ „
„ „ „	Max Sprink	„ „ „
„ „ „	Eduard Ausmees	„ „ „
„ „ „	Jaan Strelkov	„ „ üleajat. k.

„C 1“ klass.

(Alus: 10⁰/₀ minimaaltingimuste täitjatest, paremuse järjekorras, nagu eelmised).

Reamees	Oskar Korju	1. jalav. rüg. ratsa komp.
„	Ernst Laas	1. „ „ 5. komp.
Kapral	Aleksander Pappel	1. „ „ 7. „
Reamees	Joh. Blomm	1. „ „ 4. „
Kapral	Rudolf Sumadant	5. „ „ 3. „
„	Evald Piller	5. „ „ 4. „
Reamees	Julius Liidres	Ratsarügem. 2. esk.
„	Aleksander Rotberg	2. jalav. rügem. töökomp.
„	Aleksander Mahlstein	2. „ „ 4. komp.
„	August Lilover	7. „ „ 7. „
„	Arnold Leer	7. „ „ 9. „
„	Leo Strandberg	7. „ „ 3. „
Kapral	Rudolf Aps	6. jalav. rügem 2. komp.
Reamees	Johannes Kelberg	6. „ „ 3. „
„	Eduard Vips	Sakala jalav. rügem 3. komp.
Kapral	Richard Detloff	10. jalav. rügem. 1. komp.
Reamees	Johannes Adelberg	10. „ „ 3. „
„	Johannes Tomson	10. „ „ 4. „
Kadett	Peeter Johanson	Sõjav. õpeasut.
„	Martin Nurk	„ „
„	Valter Künnapuu	„ „
„	Evald Schmidt	„ „
Kapral	Vassili Ivanov	„ „ üleajat. k.

„C 2“ klass.

Alus: 10%	minimaaltingimuste täitjatest, paremuse järjekorras, nagu eelmised).
Reamees	Karl Pentel 1. jalav. rüg. 3. klp. k.
Kapral	Artur Lerch 1. „ „ 8. komp
Reamees	Jaan Jerve 1. „ „ 1. klp. k.
	Grigori Maslov 1. „ „ 3. komp.
Kapral	Arnold Kikajon 1. „ „ 1. „
	August Kask 1. „ „ 1. klp. k.
Reamees	Otto Jaanis 1. „ „ 2. „ „
	Aleksander Virk 1. „ „ 3. „ „
Kapral	Johan Hamberg 5. „ „ 2. „ „
	Rudolf Baumer 5. „ „ 3. komp.
	Nikolai Peetson Ratsarüg. klp. eskadr.
Reamees	Karp Podgornõ 2. jalav. rüg. 1. klp. k.
Kapral	August Sepp 2. div. õpekomp.
	Jakob Epkin 7. jalav. rüg. 4. klp. k.
Reamees	Peeter Soe 7. „ „ 1. „ „
	Harald Armulik 7. „ „ sidekomp.
	Ernst Vainjärv 7. „ „ 10. komp.
	Friedrich Karask 7. „ „ 9. komp.
Kapral	Kristjan Minko 6. „ „ 2. klp. k.
	Elmar Koortmann Sakala „ 1. „ „
	August Marks 1. soomusr. rüg. rü. „ „ „Irv“.
Reamees	Martin Eksen 1. „ „ „ „ Nr. 3.
	Karl Paul 1. „ „ „ „ Nr. 3.
	Aleksander Muuk 1. „ „ „ „ „Irv“.
	Heinrich Sisask 1. „ „ „ „ Nr. 3.
Kapral	K Lääts 2. „ „ „ „ töökode.
Reamees	Alfred Kupvits 2. „ „ „ „ rü. Nr. 2.
Kapral	August Bernhardt 10. jalav. rüg. 4. komp.
Reamees	Simon Lõhmus 10. „ „ „ 1. „
Kapral	August Lindroos 10. „ „ „ 3. „
Reamees	Aleksander Aalberg 10. „ „ „ 8. „
	Jaan Nahku 10. „ „ „ 2. klp. k.
	Albert Stimmer 10. „ „ „ „ „
	Aleksander Künnap 10. „ „ „ „ „
Kadett	Alfred Renno Sõjav. õpeasutused.
	Johannes Lest „ „

„D“ klass.

Alus: 5%	minimaaltingimuste täitjatest, paremuse järjekorras, nagu eelmised).
Reamees	Rudolf Tomp 1. jalav. rügem. 1. klp. komp.
	Alfred Silm 1. „ „ 2. „ „

Reamees	August Laurson . . .	1.	jalav. rüg.	7.	komp
"	August Kruuk . . .	1.	" "	3.	klp. komp.
"	Mihail Männik . . .	1.	" "	3.	komp.
"	Johannes Ilp . . .	1.	" "	1.	klp. komp.
"	Rudolf Treiberg . . .	1.	" "	1.	" "
"	Aleksander Pappa . . .	1.	" "	1.	" "
"	Aleksander Einberg . . .	5.	" "	2.	" "
"	Jüri Tikenberg . . .	5.	" "	2.	" "
"	August Veinmann . . .	5.	" "	4.	komp.
"	August Elm . . .	5.	" "	4.	" "
"	Mihail Vingal . . .	5.	" "	2.	klp. komp.
"	August Rosenblatt . . .		Ratsarüg.	1.	eskadr.
"	Karl Riitel . . .		" "		klp. esk.
"	Martin Tauram . . .		" "		" "
"	Arnold Pöder . . .	2.	jalav. rüg.	4.	komp.
"	Andrei Pere . . .	2.	" "	3.	" "
"	Aleksander Keich . . .	2.	" "	2.	klp komp
"	Paul Raukas . . .	2.	diviisi õpekomp.		
"	Vilbert Linnas . . .	2.	" "		
"	August Zetermann . . .	2.	" "		
"	Albert Kokk . . .	1.	" "		
"	Evald Spies . . .	1.	" "		
"	Evald Kuller . . .	1.	" "		
"	Osvald Seeba . . .	7.	jalav. rüg.	4.	klp. komp.
"	August Laug . . .	7.	" "	10.	komp
"	Gustav Molok . . .	7.	" "	4.	klp. komp.
"	Oskar Hoppe . . .	7.	" "	1.	komp.
"	August Illak . . .	7.	" "		ratsa komp.
"	Johannes Kõllo . . .	7.	" "	3.	komp.
"	Nikolai Ulrich . . .	7.	" "	4.	" "
"	Richard Kapran . . .	7.	" "	2.	klp. komp
"	August Kõrtsmann . . .	7.	" "	3.	komp.
"	August Rebane . . .	7.	" "	2.	" "
"	Leonhard Saag . . .	7.	" "	2.	klp. komp.
"	Osvald Viidik . . .	6.	" "	4.	komp.
"	Hermann Spiegelberg . . .	6.	" "	2.	klp. komp.
"	Mihkel Arens . . .	6.	" "	3.	komp.
"	Albert Post . . .	6.	" "	4.	" "
"	Arnold Treiberg . . .	6.	" "	1.	" "
"	Arthur Engelbrecht . . .	6.	" "	4.	" "
"	Peeter Allast . . .		Sakala rüg.	2.	komp.
"	Grigori Nedelin . . .		" "	1.	" "
"	Rudolf Irval . . .		" "	3.	" "

Reamees	Johannes Bernhardt	3. diviisi õpekompanii.
"	Aleksander Räästas	3. " "
"	Feodor Koel	3. " "
"	August Pürg	3. " "
"	August Kull	1. soomusr. rüg. rong „Irv“.
"	August Tooming	1. " " " "
"	Karl Sula	1. " " " "
"	Aleksander Joonas	Soomusrongide õpekompanii.
"	Theodor Bernbusch	" " " "
"	Karl Karuauk	2. soomusr. rüg. rong Nr. 2.
"	August Eppmann	2. " " " Nr. 2.
"	Karl Linde	2. " " " Nr. 2.
"	Mihkel Rikson	10. jalav. rüg. 4. komp.
"	Feodor Jolkin	10. " " 7. " "
"	August Jänes	10. " " 2. klp. komp.
"	Aleksander Raamat	10. " " 2. " "
"	Ivan Susi	10. " " 2. " "
"	Priido Ansmann	10. " " 3. komp.
"	Dmitri Aug	10. " " 3. " "
"	Kusma Kondratenko	10. " " 7. " "
"	Jaan Meinvald	10. " " 1. " "
"	Johannes Tiit	10. " " 2. " "
"	Aleksander Peetsmann	S. õpeasut. õpepat. 2. k.
"	Aleksander Kirk	" " 3. " "
"	Kristjan Rikson	" " 3. " "
"	Aleksei Sepp	" " 3. " "
"	Mihkel Tomson	" " 3. " "
Aspirant	Arnold Puumann	" "
"	Villem Vetter	" "
Reamees	Johannes Mathiesen	" õpepat. 3. k.
"	Elmar Sikka	" " 3. " "
"	Johannes Väljaots	" " 2. " "
"	Oskar Jalakas	" " 2. " "

II.

Laskmine kerge-kuulipildujast.

„A“ klass.

(Alms: 100%₀ minimaaltingimuste täitjatest, paremuse järjekorras, nagu eelmised).

Noor. ltn.	Voldemar Tepper	1. jalav. rüg.
Major	Aleksander Häelme	6. " "
Noor. ltn.	Konstantin Pärdi	6. " "

Kapten	Arthur Sauselg . . .	3. diviisi õpekompanii.
Noor. ltn.	Nikolai Randmann . .	1. soomusr. rüg.
Kapten	Aleksander Udikas . .	1. " "
Noor. ltn.	Arved Leiberg . . .	1. " "
Kapten	Eduard Reitkam . . .	1. " "
Noor. ltn.	Alfred Rebane . . .	1. " "
" "	Voldemar Gruno . . .	2. " "
Kapten	Boris Drachenfels . .	2. " "
" "	Johannes Akermann . .	Sõjaväe õpeasutus.
Leitn.	Aksel Vall	" "
Noor. ltn.	Paul Traube	" "
" "	Johan Madisson	" "
Kapten	Peeter Feofanov . . .	10. jalav. rügement.

„B“ klass.

(50⁰/₀ minimaaltingimuste täitjatest, järjekorras, nagu eelmised.)

Noor. a. o.	Rudolf Nellmann . . .	1. jalav. rüg.	
" "	Alfred Tänik	7. " "	
" "	Otto Davel	7. " "	
Van. " "	Johannes Suhanov . . .	2. diviisi õpekompanii.	
" "	Johannes Kurruti . . .	6. jalav. rüg.	
Noor. " "	Jüri Kirstein	6. " "	
Van. " "	Rudolf Kool	6. " "	
Veltveebel	August Tiit	6. " "	
Noor. a. o.	Paul Tiisler	Sakala jalav. rüg.	
" "	Gustav Glaser	3. diviisi õpekompanii.	
Van. " "	Aleksander Kuusner . .	3. " "	
Veltveebel	Karl Sarapik	3. " "	
Van. a. o.	Ernst Kojus	1. soomusr. rüg.	
Veltveebel	Valter Oomann	1. " "	
Noor. a. o.	Johan Toomepuu . . .	2. " "	
" "	Hans Oviir	10. jalav. rüg.	
V. port. kad.	Gustav Padar	Sõjaväe õpeasutus.	
N. " "	Peeter Meeks	" "	
S. n. a. o.	Johannes Freimuth . .	" "	kad. tehn. koo
Noor. a. o.	Ferdinand Felder . . .	" "	õpepat.
" "	Oskar Tuur	" "	"
" "	Voldemar Malm	" "	"
" "	Rudolf Valter	" "	"
Veltveebel	Albert Varvas	" "	"

„C“ klass.

(Alus: 50% minimaaltingimuste täitjatest, järjekorras, nagu eelmised).

Kapral	Rudolf Tuvi	7. jalav. rüg. 9. komp.	
Reamees	Jaan Siilivask	7. „ „ 10. „	
	Nikolai Poljakov	7. „ „ 2. „	
Kapral	Johannes Vaalmann	2. diviisi õpekompanii.	
Reamees	August Illison	1. soomusr. rüg.	
	Karl Selke	1. „ „	
	Arnold Grüstin	1. „ „	
	Hermann Põldeots	10. jalav. rüg. 6. komp.	
	Raimond Kaminsky	10. „ „ 8. „	
Kapral	Martin Hansberg	10. „ „ 2. „	
Reamees	Afanasi Menschikov	10. „ „ 6. „	
	Oskar Tammeleht	10. „ „ 7. „	
	Eduard Ilus	10. „ „ 3. „	
Kapral	August Bernhardt	10. „ „ 4. „	
	Albert Kolla	10. „ „ 4. „	
Kadett	Alfred Renno	Sõjaväe õpeasut.	
	Ernst Zoobel	„ „	
Kapral	August Peeberg	„ „	üleajat. k.
Kadett	Eduard Hints	„ „	
	Alfred Ruuben	„ „	

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

O. Sternbeck
Kolonel-leitnant,
Laskeinspektor.

Sõjamineistri käsukiri.

Nr. 357.

Tallinnas, 28. juulil 1924 a.

§ 1.

Annan Sõjaringkonna kohtu alla Tartu maak. Vana-Kuuste valla kod Johannes Heinrichi p. Anton'i, 24 a. vana, Lääne maak. Luiste valla kodaniku Madis Mihkli p. Kask'i, 32 a. vana, Saare maak. Muhu-Suure valla kodaniku Aleksander Vassili p. Kõvamees'i, 20 a. vana, Saare maak. Kärla valla kod. Johannes Tooma p. Mets'a, 25 a. vana, Valga maak. Taagepere valla kod. Ado Jaani p. Bergamm'i, 26 a. vana, ja õigused kaotanud Konstantin Hansu p. Veismann'i, 47 a. vana, Lääne maak. Saulepi vallast, keda U. N. S. art. 102, S. N. S. art. 269, 273¹ järele süüdistatakse.

§ 2.

Samas asjas panen seisma Kusma Gustavi p. Kajak'i süüdistuse U. N. S. art. 102 järele kuni Kajak'i tabamiseni.

Rõuk

Sõjamineistri kt.

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 358.

Tallinnas, 29. juulil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõjaväe varustusvalitsuse loomatervishoiu osakonna ülemat sanitäär-kolonel Peeter Ruusi lugeda Haapsalu Punase Risti sanatooriumist ravitsuselt tagasijõudnuks ja oma ametkohuste täitmisele asunuks, 15. juulist s. a. arvates.

Tema asetäitja sanitäär-major Sergei Punin'it lugeda oma otsekoheste kohuste täitmisele asunuks, samast kuupäevast arvates.

Õiendus: Sõjainistri käsukiri Nr. 283 s. a. ja Sv. Varustusvalitsuse ülema pealkiri Nr. 1371, 17. VII. 24.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 359.

Tallinnas, 29. juulil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Reservi alam-kapten Oskar Saaremaa'd ja reserv-leitnant Voldemar Simonlatser'it, kes reservist minu käsukirjas Nr. 38-1922 a tähendatud tingimustele mittevastamise tõttu sõjaväe ametnikkudena tegevteenistusse võetud, käsin lugeda teenistusesolevateks eraisikutena 1. augustist s. a. arvates.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 360.

Tallinnas, 29. juulil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Lallinna-Haapsalu Rahukogu, kohtuistungil 24. jaanuaril 1924 a., kuulab ära reservi leitnant Karl Karli p. Karlovi süüdistusaja N. S. § 1455- II jao p. ja otsustas mõista teda N. S. §§ 1455 II jao, 149, 19 astme 6, 134 ja 135, 19-7 astme ja 148 põhjal kõigi õiguste kaotamisega viieks (5) aastaks sunnitööle tagajärgedega, mis N. S. § 25 ette nähtud. Iseäralist kohtumaksu panna süüdlase Karlovi varanduse peale ükstuhat marka; ka kohtukulud panna süüdlase varanduse peale, selle puudusel aga võtta Riigikassa kanda.

Kohtuotsus läks seaduse jõusse 21. veebruaril 1924 a.

M ä r k u s: Tallinna-Haapsalu Rahukogu esimehe vhk. Nr. 18, 22. VII. 24 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjamineistri eest.

Nr. 361.

Tallinnas, 31. juulil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Luban Sõjaväe ühendatud õpeasutuste sõjaväe ametniku asetäitjat Hans Tomsoni tähendatud õpeasutuste juures üle koosseisu pidada kuni 1. septembrini s. a.

Õ i e n d u s: Sõjaväe ühendatud õpeasutuste ülema pealkiri Nr. 11066, 26 VII. s. a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjamineistri eest.

Nr. 362.

Tallinnas, 31. juulil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Luban Sõjaväe prokuröri major Konstantin-Lembit Trakmanni ühekuulisele puhkusele, 28. juulist s. a. arvates.

Major Trakmanni äraolekul täita tema kohuseid sõjaväe prokuröri abil major Gustav Knorring'il.

Õiendus: Sõjaväe prokuröri vhk. Nr. 3775, 28. VII s. a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest.

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 363.

Tallinnas, 1. augustil 1924 a.
(Korraldusvalitsus).

Jõudsin täna puhkuselt tagasi ja asusin oma kohuste täitmisele.
Õ i e n d u s: Minu käsukiri Nr. 321, 2. VII. s. a.

O. Amberg
Sõjainister.

Nr. 364.

Tallinnas, 1. augustil 1924 a.
(Korraldusvalitsus).

andsin täna Sõjainisteeriumi juhtimise puhkuselt tagasijõudnud
ainister O. Amberg'ile üle.

Õ i e n d u s: Sõjainistri käsukiri Nr. 322, 2. VII. s. a.

Rõuk
Sõjainistri k. t.

Nr. 365.

Tallinnas, 1. augustil 1924 a.
(Korraldusvalitsus).

Sõjaväe tervishoiuvalitsuse ülemat sanitäär kindral-major Artur
Lossmann'i lugeda puhkuselt tagasijõudnuks ja oma ametkohuste
täitmisele asunuks, 30. juulist s. a. arvates.

Tema asetäitjat sanitäär-kolonel-leitnant Martin Jervani la
geda oma otsekoheste teenistusekohuste täitmisele asunuks, samas
kuupäevast arvates.

Õ i e n d u s: Sõjaväe tervishoiuvalitsuse ülema vhk. Nr. 2722
30. VII. s. a.

P. Lill
Kindralstaabi Kindral-majoor,
Sõjamineistri eest.

Nr. 366.

Tallinnas, 2. augustil 1924 a.

(Varustusvalitsus).

Minu käsikirja Nr. 459, 15. X. 23 a. täienduseks käsin mine-
raalolluste puudusel hobusemoonas anda hobustele päevas 15 gr.
soola, väeosade üldökoonoomia summade arvel.

Soola anda: peenes soolas ühes kaartega ehk sool vees ära sul-
tada ja soolveega heinu pritsida.

Kas soola anda peenes soolas ühes kaartega ehk s. vlt -
väeosa ülematel otsustada oma äranägemise järele, nii k
väeosa oludes hõlpsam ja läbiviidavam.

O. Amberg
Sõjamineister.

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 367.

Tallinnas, 6. augustil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Viljandi-Pärnu Rahukogu, omal avalikul kohtuistungil 16. juulil 1923 a. kuulab ära reserv-noorem-leitnant II liigi III järgu Vabaduse Risti kavaleri Kristjan Georgi p. Freyberg'i süüdistusasja N. S. §§ 354, III jao p. 2, 1154, 362 järele kr. kp. sead. § 771 p. 3 põhjal ja otsustas mõista teda N. S. §§ 1154, 362, 31.-III a., 134 p. 2, 135, 31.-V a. põhjal vangiroodu üheks (1) aastaks kõikide iseäraliste kodaniku õiguste kaotamisega, N. S. §§ 43, 58¹⁻² ja seaduses Eesti Vabaduse Risti asutamise asjus § 10 (Riigi Teataja Nr. 30/31—1919 a. Nr. 79) äratähendatud tagajärgedega ning N. S. § 77 nõuetel.

2) Sedasama Kristjan Freyberg'i N. S. §§ 1154, 354 III jao p. 2, 31.-III a., 134 p. 2, 135, 31.-V a. põhjal mõista vangiroodu pooleksteiseks (1^{1/2}) aastaks kõikide iseäraliste kodaniku õiguste kaotamisega N. S. §§ 43, 58¹⁻² ja Eesti Vabaduse Risti asutamise seaduses § 10 äratähendatud tagajärgedega N. S. § 152 põhjal karistusi koostades täitmisele võtta ainult viimane, kui raskem. N. S. § 152¹ põhjal karistusesse arvata 11 kuud 2 nädalat eelvangistust.

Käesolev kohtuotsus on seaduslikku jõusse astunud ja täitmisele pööratud.

M ä r k u s: Viljandi-Pärnu Rahukogu kriminaal-osakonna juhataja vhk. Nr. 12559, 29. juulist 1924 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 368.

Tallinnas, 6. augustil 1924 a.

(Kindralstaap).

Teedeministri määrusega 29. juulist 1924 a. Nr. 915 on sõjaväelaste tasuta jaamaesistele pääsemise kord nendes jaamades, kus pääsemine jaamaesistele piiratud, kindlaks määratud järgmiselt:

1) Sõjainistri abi, sõjaväe staabi ülem, ranna-, õhu- ja sisekaitse ülem, diviiside ülemad, merijõudude juhataja, kindralstaabi ülem, kindralstaabi ülema abi, sõjaväe ühendatud õpeasutuste ülem, tehniliste vägede inspektor, inseneriväe inspektor, garnisoni ülem, kindralstaabi III osakonna ülem ja sekretäär ning II osakonna ohvitserid ja ametnikud pääsevad jaamaesistele raudteevalitsuste poolt väljaantud sellekohaste tunnistuste ettenäitamisel.

2) Jaama komandandid, komandantide abid ja jaama komandatuuri meeskond lastakse jaamaesistele ametitunnistuste ettenäitamisel.

3) Üksikud sõjaväelased, komandod, vaht- ning toimkonnad, mis saadetakse jaama korra alalhoidmiseks ehk muuks teenistusekohuste täitmiseks kohaliku garnisoni ülema, väeosa ülema, korrapidaja ohvitseri ehk jaama komandandi käsul, pääsevad jaamaesistele vastava jaama ülema korraldusel.

Sõjaväe staabi ülema ringkirja Nr 5, 6. augustist 1921 a. käsi maksvusetaks lugeda.

Kindralstaabi III osakonnal varustada p. 1 nimetatud sõjaväelaste nõuetavate tunnistustega. Tulevikus tarvisminevad tunnistused nõuda III osakonna kaudu.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 369.

Tallinnas, 6. augustil 1924 a.

(Kindralstaap).

Jaama komandantide käsutuses olevatel sõjaväelastel, kes rahuajal komandandi korraldusel jaama piirkonda korrapidajateks määratakse, kanda tulirelva asemel välise eraldustundemärgina teenistuskohuste täitmisel vasakkäe varuka peal käesidemeid.

Tarbekorral kannavad ülemalnimetatud sõjaväelased jaama komandandi korraldusel tulirelva.

Sõjaväe varustusvalitsuse intendantuuri osakonnal valmistada vastavad käesidemed punasest riidest musta pealkirjaga „Jaama komandantuuri korrapidaja“, kindralstaabile tarvismineval arvul.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Sõjainistri käsukiri.

Nr. 370.

Tallinnas, 6. augustil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Reservi noorem-leitnant Jakob Albrecht on Riigikohtu otsusel 6. märtsist 1924 a. omandaud perekonnanimeks „Aunver“.

Tähendatud nimemuutus reservi noorem-leitnant Aunveri teenistuslehte ja dokumentidesse kanda.

Alus: Riigi Teataja Nr. 47, 1. aprillist 1924 a.

Reservi lipnik Friedrich Winkel on Riigikohtu otsusel 22. maist 1924 a. omandanud perekonnanimeks „Saluste“.

Tähendatud nimemuutus reservi lipnik Saluste teenistuslehte ja dokumentidesse kanda.

Alus: Riigikohtu otsus 22. maist 1924 a.

Reservi alam-kapten Boris Tshetõrkin on Riigikohtu otsusel 31. jaanuarist 1924 a. omandanud perekonnanimeks „Neljandi“.

Tähendatud nimemuutus reservi alam-kapten Neljandi teenistuslehte ja dokumentidesse kanda.

Alus: Riigi Teataja Nr. 33, 22. veebruarist 1924 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 371.

Tallinnas, 8. augustil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Luban Sõjainisteeriumi juriskonsultuuri sõjaväe ametnikku August R o c k s'i tähendatud asutuse juures üle koosseisu pidada kuni 20. augustini s. a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-majoor,
Sõjainistri eest.

Nr. 372.

Tallinnas, 8. augustil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Jnseneriväe inspektorit kolonel-leitnant Voldemar-Viktor Rii-berg'i lugeda haigeks jäänuks, 5. augustist s. a. arvates.

Tema haiguse ajal Jnseneriväe inspektori kohuseid täita Side-pataljoni ülemal majoor Friedrich K a p s'il.

Õ i e n d u s: Jnseneriväe inspektori vhk. Nr. 720, 5. VIII. 24.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-majoor,
Sõjainistri eest.

Nr. 373.

Tallinnas, 8. augustil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Olen tähele pannud, et paljud ohvitserid, sõjaväe ametnikud ja üleajateenijad Vabariigi Valitsuse poolt 28. detsembril 1923 a. kinnitatud vormi sedavõrd moonutatult kannavad, et see, kas täielikult ehk osalisest, ei vasta minu käsukirjas Nr. 65 s. a. maksmapandud kirjeldusele.

Iseäranis puudulikud on uue vormi kandmisel auastme ja kaitseväge liikide tunnusmärgid ja väeosade ning asutuste trafaretid.

Käsin kõiki ohvitseri, sv. ametnikke ja üleajateenijaid valmistada ja kanda minu käsukirjas Nr. 65 s. a. väljakuulutatud vormi Vabariigi Valitsuse poolt kinnitatud kirjelduse järele.

Väeosa ja garnisonide ülematel ja komandantidel hoolega valvata selle järele, et minu käsukiri Nr. 65 s. a. täpisealt täidetak.

Maksmapandud vormi kirjeldusele mittevastava vormi kandjaid ette panna vastutuselevõtmiseks nende teenistuse koha järele vastava diviisi või valitsuse ülemale.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Sõjainistri käsukiri.

Nr. 374.

Tallinnas, 9. augustil 1924 a.

(Laskeinspektor).

Ülemaaliste laskevõistluste lõppvõistlustest osavõtjatel (kõigist klassidest) käsin Tallinna ilmuda 16. augustil. Võistlustele ilmuvad sõdurid olgu varustatud atestaatidega ehk toidurahaga võistluste kestvuse peale.

Võistlustest osavõtjatele korterite kättejuhatamise garnisoni ülema poolt antavate juhtnõõride järele panen võistluskomisjoni liikme kolonel-leitnant Jakob V e n d e peale. Võistlustele tulejatel 16. augusti õksul ilmuda kolonel-leitnant V e n d e l e 10. jalaväe rügemendi staabis. Igast väeosast ilmuvad võistlejad on kohustatud ilmuma korraga, ohvitseri ehk allohvitseri komando all. Kolonel-leitnant V e n d e l e esitada ka ilmunute nimekirjad

Peale selle panen kolonel-leitnant V e n d e peale ka järelvalve selle järele, et laskeplats 18. augustiks kavakohaselt sisse seatakse ning võistleja õigeks ajaks platsileaatmise korraldamise.

Võistluskomisjonil selles koosseisus, milles ta eelvõistlused läbi viis, tarviliste eeltööde tegemiseks laskeinspektori juurde kokku tulla 17. augustil kell 18.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Sõjaministri käsukirjad.

Nr. 375.

Tallinnas, 9. augustil 1924 a.

(Sv. varustusvalitsus).

Riigikontrolli Sõjaväeosakonna Peakontrolööri esitaja revideeris 30. novembrist kuni 5. detsembrini 1923 aastal 2. jalaväe rügemendi majapidamist.

Läbi vaadates nimetatud revideerimise aruandeid ühenduses rügemendi majandusliselt vastutavate isikute seletusega, antud revideerimisel avalikukstulnud väärnähtuste ja puuduste kohta, leian, et vead ja puudused on kõrvaldatud ja seletused asjalikud ainult osalt. Seletusi allpoolkirjeldatud väärnähtuste kohta ei loe rahuloldavateks:

1) Rügemendi töökojas on valmistatud sõiduvanker ilma et selleks oleks raha assigneeritud, järjekult, vankri valmistamiseks on tarvitatud rahasumme ja materjale, mis mõneks teiseks otstarbeks olid määratud.

2) Sõiduabinõud peetakse üle koosseisu ja pealegi suurel arvul.

3) Rügemendi kompaniide raamatute mittepidamist ja arveraaamatute kompaniide ülemate poolt mitteallakirjutamist vabandatakse seilega, et rügemendi päevakäsku varustuse sissetuleku ja väljamineku kohta õigel ajal välja ei antud. Ka päevakäsu õigel ajal mitteilmumine on väärnähtus, mida heaks kiita ei saa.

4) Rügemendis kasvatati sälgu ja toideti teiste hobuste normimoona arvel.

5) 37¹/₂ j. sülla põletispuude müüki ei loe seadusepäraseks, sest asjassepuutuvad isikud ei ole esinenud sarnaste seletustega, milledest oleks näha, et puude müümine seaduse alusel sündis.

6) Põletispuude väljavedu on rügemendi süü läbi pikale veninud: puud jäeti ilma põhjuseta suveks teolise maa-ala peale, kus vihmase aja tõttu vesi neid rikkus, mispärast nad suure osa oma väärtusest kaotasid.

7) Rügemendi kortermeister arvestas sissetulekuna leiba ja liha, mida veel teoliselt saadud ei olnud.

Käsin rügemendi ülemal kõik revideerimisel leitud vead ja puudused kõrvaldada, kui seda veel seniajani ei ole tehtud ja selle järele valvata, et nad tulevikus ei korduks.

2 Diviisi ülemal, oma äranägemise järele, rügemendi majanduslitselt vastutavaid isikuid distsiplinaarselt karistada igauht tema süüväärikselt, ja selgusele jõuda, missuguses seisukorras on rügemendi majapidamine käesoleval ajal

Täitmisest minule ette kanda.

Õ i e n d u s: Revideerimise materjal.

O. Amberg
Sõjamineister.

Nr. 376.

Tallinnas, 9. augustil 1924 a.

(Sv. varustusvalitsus).

1 Jalaväe rügemendi majapidamise revideerimisel, riigi Kontrollisõjaväeosakonna peakontrolööri ülesandel toimepandud 26. novembrist kuni 2. detsembrini 1923 aastal, tulid ilmsiks mitmesugused vead ja puudused, milledest väärivad tähelepanu iseäranis järgmised:

1) Rügemendi vararaamatus 1922 a. ülekanDED on õigeks tunnistamata ja mitte kokkukõlas kompaniide vararaamatutega, varustus ilma liigitamata sissekantud raamatusse, sissekanded päevakäskudega ja tõendavate dokumentidega mitte kokkukõlas, puuduvad saldod.

2) Arvele võtmata osa varandust, nagu 10 ühe- ja 9 kahehobuse rege, 2 kahehobuse vankrit, 1 kaarik ja 2 ühehobuse vankrit ja m. kokku 109248 marga väärtuses.

3) Töökompanii tegelik varustusseis ei vasta rügemendi vararaamatu andmetele; on ülekasvud ja puudujäägid.

4) Laekahoidja laduraamatu sissekanded ei ole kokkukõlas tegeliku varustusseisuga: on samuti ülekasvud ja puudujäägid.

5) Kortermeistri ladus toiduaineid rohkem leitud 26543 marga väärtuses, kui raamatu järele pidi olema.

6) Toitlusaruannetele on juure lisatud tõendavad dokumendid mis sisuliselt puudulikud.

7) Uue toitlustamise viisi peale üleminekul ei ole rügement kompaniides alalolevaid toiduainete ülejääke 35575 marga väärtuses toitlusaruandes arvele võtnud.

8) Rügemendi erasummade arvele sissekantud niisugused summad (mk. 19025), mis riigi tulude hulka kuuluvad.

9) Rügemendis peetakse sõiduabinõud ilma loata üle koosseisu pealegi suurel arvul.

10) Rügemendi ohvitseridele antakse välja küttepuud natuuras ja tühtlasi ka küttepude raha.

Revideerimine näitab, et rügemendi majapidamine 1923 aastal ei ole 1922 aastaga võrreldes paranenud, väljaarvatud see asjalugu, et eelmise aasta revideerimisel leiti arvestamata varandust üle 1000000 marga väärtuses.

Rügemendi ja majanduse ülemate seletused (teised majandusliselt vastutavad isikud seletusi andnud ei ole) ei rahulda mind täiel määral: nad on puudulikud, näiteks ei ole näha, missugustest tuludest on rügemendil kogunud 53156,85 marka erasummasid; mõned seletused koguni asjatud, näiteks biskviidi ja peki vähema tähtsusega puudujäägid ei ole revideerijate poolt arvele võetud ega ole nende puudujääkide kinnikatism nõutud, — milleks siis seletus.

Rügemendi ja majanduse ülemad püüavad oma seletustega kui just mitte näidata, et rügemendis hea majandusline kord valitseb, siis vähemalt tähtsamaid väärnähtusi mitte tunnistada ehk neid niisuguses valguses paista lasta, nagu oleks revideerijad neid liialdanud.

Asjata protesteeritakse ka revideerijate tegevuse vastu selles osas, kus leitud varustuse ülekasvude sissetuleku arvele võtmist nõutakse.

Kuivõrd asjatundmatult rügemendi ja majanduse ülemad revideerijate tegevust arvustavad, näitab kas või see asjalugu, et revideerijate poolt üle sajatuhande marga väärtuses ärahinnatud arvestamata veoabinõud hindavad nemad kõigist ühetuhande marga ümber. Rügemendi ja majanduse ülemate arvamise järele maksab 1 ühehobuseregi 20—25 mk., 1 kahehobuse regi 25 mk., 1 kahehobuse vanker 250 mk. jne.

Ja seda arvelevõtmata varandust, millel väeosa majapidamises määratu tähtsus, nimetavad rügemendi ja majanduse ülemad „vanaks kampsuks“.

Riigi varanduse kohta sarnaseid ütelusi tarvitada ei tohi: varandus on kõlbulik tarvitamiseks või kõlbmatu. Ei ole näha, et kõnesolevad veoabinõud oleks kinnitatud seadusliku akti põhjal kõlbmatuks tunnistatud, mispärast neid ka kõlbmatuks nimetada ei või, seda enam „vanaks rämpsuks“.

Veel pahemaks kujuneb lugu, kui seda arvesse võtta, et rügemendi ja majanduse ülemad tarvitavad antud seletustes lubamata tooni ja lauseid, mis igatahes revideerijatele haavavad, sest millega seletada sarnast lauset, nagu „Ei tahaks ka uskuda, et Vabariigi valitsus ühe ametniku palgaga sissetulekut teeks“.

Lõpuks pean tähendama, et antud seletused on üksteisele vastu rääkivad, näiteks seletab majanduse ülem et „sõdurid on alati oma täieliku normi kätte saanud“, kuna paar rida edasi tema seletuses seisab sõnasõnalt, et „toitlustajad kompaniid ettenähtud normist kõiki mitte katla ei pane“.

Revideerimise järeldused olid 1 Diviisi ülemale teada, sellepärast olin kindlal arvamisel, et tema oma poolt kõik abinõud leitud väärnähtuste kõrvaldamiseks tarvitusele võtab, kuid Diviisi ülem ei ole selles suhtes midagi ära teinud, vähemalt revideerimise materjalist ei ole seda näha; ümberpöörduvalt, tema leiab koguni, et toiduainete väikeste ülejääkide arvestamine ning väikeste puudujääkide eest raha sissenõudmine ole küllalt põhjendatud, ja et revideerijad olla arvestamata veoabinõu liiga kallilt (mk. 109.248) ära hindanud, ja palub ülejäägid rügemendi ökonomiaks ja puudujäägid ülejääkidega kinnikaetuks lugeda.

Nõuan, et 1 j. rügemendi majapidamisest leitud väärnähtused viibimata kõrvaldataks ja käsin 1 Diviisi ülemal isikuid, kelle süü läbi nad tekkisid, tema äranägemise järele distsiplinaarselt karistada.

Täitmisest minule ette kanda.

Õie d u s: 1 rügemendi majapidamise revideerimise aruanded.

O. Amberg
Sõjamineister.

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 377.

Tallinnas, 9. augustil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Kindralstaabi käskudetäitja ohvitser kapten Reinhold-Karl Täht komandeeritakse Sõjaväe staabi korraldusvalitsuse juure, 1. augustist s. a. arvates.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 378.

Tallinnas, 9. augustil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Minu käsukirjaga Nr. 327 s. a., on rivi-väeosade ohvitseride ja üleajateenijate pikaajaliste puhkuste hooajaks määratud periood sügise manöövrite lõpust kuni 1. maini.

Kuna käesoleval aastal võimalus avaneb puhkega varemini kasutama hakata, luban rivi-väeosa ülematele 29. augustist s. a. peale ohvitserisid ja üleajateenijaid pikaajalisele puhkusele lasta teenistuskäigu seadluses ettenähtud normi järele.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 379.

Tallinnas, 11. augustil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Luban nimetada eraisiku Julius Vaks'i Viljandi garnisoni orkestr
juhi kohuste täitjaks, 1. augustist s. a. arvates.

Õ i e n d u s: Sõjaväe orkestrite inspektori pealkiri Nr. 301
31. VII s. a.

O. Amberg
Sõjaminister.

Nr. 380.

Tallinnas, 11. augustil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Luban III diviisi ülema kindral-major Aleksander Tõnissoni
kes Haapsalu Punase Risti sanatooriumist ravitsuselt tagasi jõudnu
arstlise komisjoni otsusel kolmenädalalisele tervisparanduslisele puhke
sele, 7. augustist s. a. arvates.

Õ i e n d u s: Sõjainistri käsukiri Nr. 298—24 a. ja III diviisi
ülema ettekanne Nr. 111, 7. VIII. s. a.

O. Amberg
Sõjaminister.

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 381.

Tallinnas, 12. augustil 1924 a.

(Kindralstaap).

Minu käsukirjaga Nr. 123—1924 a. oli lubatud Sõjaväe ühendatud õpeasutuste juures avada eelklass nende üleajateenijate jaoks, kellel vastav eelharidus puudub ning kes soovi avaldavad Sõjaväe ühendatud õpeasutuste kadettide pataljoni sisseastumiseks, et ohvitseri kutset omada.

Et aga tähtjaks, s. o. 1. augustiks sooviavaldusi rohkem ei olnud, siis kõigist neljalt isikult, siis jääb eelklass, mis käesoleval aastal oktoobril pidi avatama, vähese osavõtjate arvu tõttu avamata.

Õiendus: Sv. ühendatud õpeasutuste ülema telefonogramm 5. VIII. 24. Nr. 1463.

O. Amberg

Sõjainister.

Nr. 382.

Tallinnas, 12. augustil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Luban Sõjaväe Staabi ülema Kindralstaabi Kindral-major Lill'i päevalisele puhkusele, 12. augustist s. a. arvates, ja panen tema kohused Kindralstaabi kolonel Tõrvand'i peale.

O. Amberg

Sõjainister.

Sõjaministri käsukiri.

Nr. 383.

Tallinnas, 12. augustil 1924 a.

(Varustusvalitsus).

Avaldan käsitamiseks Vabariigi Valitsuse poolt 28. detsem. 1923 vastuvõetud kaitseväe kütte ja valgustusega varustamise seadluse (Riigi Teataja Nr. 24—1924 a.) põhjal kütte- ja valgustusainete üksus hinnad ajajärgu peale 1. juulist kuni 31. detsembrini 1924 a.

I. Põletispuid:

a) Tallinnas ja Harju maakonnas (väljaarvatud Aegna ja Naissaare)	Mk. 4920. — k. südl
b) Aegnasaarel	5200. — " "
c) Naissaarel	4500. — " "
d) Tartus ja maakonnas	5000. — " "
e) Narvas, Valgas, Paides, Viljandis, Kuresaares ja Valga, Järva, Viljandi ja Saare maakondades	4800. — " "
f) Rakveres, Pärnus, Võrus, Petseris, Haapsalus ja Viru, Pärnu, Võru, Petseri ning Lääne maakondades	4700. — " "

II. Elektrivool ja elektrilambi pirnid:

a) Valgustuseks tarvitatava elektrivoolu hinnaks võtta kohalike kude elektrijaamade voolu hinnad ja nimelt:

Tallinnas ja Narvas	Mk. 25. — klvt. tund
Nõmmel	" 31. — " "
Tartus	" 24. — " "
Valgas	" 26. — " "
Võrus ja Petseris	" 35. — " "

Rakveres, Viljandis, Kuressaares ja

Paides Mk. 27. — klvt. tund

Haapsalus " 30. — " "

Pärnus " 22. — " "

b) Elektrilampide pirnid:

110 volti	10—50 norm. küünalt	Mk. 72 tk.)	} pirni- vormilised	} franko väeosa ladu.
220 " "	10—50 " " "	85 tk.)		
110 ehk 220 " "	75 " " "	140 "		
" " " "	100 " " "	165 "		
" " " "	150 " " "	220 "		
" " " "	200 " " "	325 "		
" " " "	300 " " "	495 "		
" " " "	500 " " "	670 "		

Pirnide ostmisel käia minu käsukirjas 3. aprillist 1924 a. Nr. 214 avaldatud tehniliste tingimuste järele.

§ 2.

Varustusvalitsuse Ehituse ja Korterite Osakonna poolt natuuras väljaantavaid kütte- ja valgustusaineid ja abinõusid arvestada järgmiselt:

a) Põletispuud, mis on saadud Ehituse ja Korterite Osakonna ladust linnas selle käsukirja § 1 p. I lit. a. all näidatud hinnaga;

b) Aegnasaare ja Naissaarel arvestada puud § 1. p. I lit. b ja c hinnaga;

c) Põletispuud, mis on saadud Ehituse ja Korterite Osakonna kaudu väljaspool Tallinnat raudteejaamades, 350 marga võrra vähema hinnaga selle käsukirja § 1 p. I lit. a, b, c, d, e ja f all näidatud hindadest.

M ä r k u s: Mk. 350.— puude vagunisse ja väljalaadimise kulu assigneerib Ehituse ja Korterite Osakond väeosadele rahas.

d) Küttepuid aseainet arvestada vastavalt Sõjaministri käsuga jaaldatud ekvivalentidele. Näiteks Tallinnas asuva väeosa kohta: kesülla normaalküttepuid vastab 200 puuda I sorti unormaalküttepuid hind Tallinnas on mk. 4.920, seega turba puu mk. 24. — pn. 60.

istuse ja määrdeained, vedelküte, puhastamise materjal ja se abinõud f-co väeosa asukoht:

Petroleum	puud Mk.	330.—
Küünlad (steariin)	” ”	1.200.—
Nafta	” ”	270.—
Masinaõli	” ”	725.—
Tsilindriõli	” ”	850.—
Tavott-rasv	” ”	1.100.—
Puhastamise villad II sort	” ”	850.—
Kaltsud	” ”	150.—

Elektrilambi pirnid — hinnad on needsamad, mis selle käsukirja § 1. p. II lit. b all üles võetud.

g) Selles käsukirjas ülesvõtmata kütte- ja valgustusainete ja valgustusabinõude hinnad märgib ära Ehituse ja Korterite Osakond nende väljaandmistel nõudmiste kaaskirjadele.

§ 3.

Selle käsukirja avaldamisega kaotavad 1. juulist s. a. maksvuse minu käsukirja Nr. 131—1924 a. §§ 1 ja 2.

O. Amberg
Sõjaminister.

tund

”

”

”

”

Sõjainistri käsukiri.

Nr. 384.

Tallinnas, 12. augustil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Jnsenerväe inspektorit kolonel-leitnant Voldemar-Viktor Riiberg'i lugeda terveksaanuks ja oma teenistuskohuste täitmisele asunuks, 8. augustist s. a. arvates.

Tema kohustetäitjal Side-pataljoni ülemal major Friedrich Kapsi'l oma otsekoheste teenistuskohuste täitmisele asuda, samast kuupäevast arvates.

Õiendus: Sõjainistri käsukiri Nr. 372 s. a. ja Jnseneriväe inspektori vhk. Nr. 720, 8. VIII. s. a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 385.

Tallinnas, 14. augustil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Säjaväe Ringkonnakohus oma istungil 29. juulil s. a. ärakuulatas I diviisi staabi endise ülema kolonel Viktor Liivak'i süüdistusasja S. N. S. § 173 ja sama staabi endise majandusülema reamees Arved Priidiku p. Gustavson'i süüdistusasja S. N. S. §§ 232 ja 229 järele ning juhtnööriks võttes S. Kp. S. §§ 910, 915 ja 918 — otsustas:

1) kolonel Viktor Jaani p. Liivak'it mõista S. N. S. § 173 põhjal noomitusele; süüdistuses aga nõrgas järelvalves hobusemoona, toidumoona, asi- ja sõjariistade varustuse alal teda S. Kp. S. § 910 p. 1 põhjal kohtulikult õigeks mõista, sest et teod, milles teda süüdistati sellel alal, küllalt ei ole tõeks tehtud ja tema süü neis küllalt kindel ei ole.

2) tagavaraväe reamees Arved Priidiku p. Gustavson'i, pärit Viru maak. Palmse vallast, mõista S. N. S. § 229, distsip. määr. § 13, S. N. S. § 8 lisa I märk. VII p. 1 ja N. S. § 152 põhjal kaheks nädalaks kodanlisesse aresti, riigivara raiskamises aga teda S. Kp. S. § 910 p. 1 põhjal kohtulikult õigeks mõista, sest et see tema tegu küllalt ei ole tõeks tehtud.

Peale selle S. N. S. § 62 p. 1 põhjal Gustavson'ilt sisse nõuda tema süü läbi riigile kadumaläinud rahasummade, kastide, tünnete, pleknõude ja vaadi eest kahjutasu üks sada üksteistkümmend tuhat kolmsada seitsekümmendseitse (111.377) marka kolm penni; toidu ja asivarustuse alal tema süü läbi riigile kadumaläinud ainete ja asjade väärtuse kahjutasu sissenõudmiseks S. N. S. § 62 p. II põhjal õigus anda tema ülemusele peale selle kahju suuruse ja väärtuse täpselt

kindlakstegemist administratiivteel. Gustavson'i maksujõuetuse puhul aga riigikahjude rahasummade alal S. N. S. § 236 põhjal sissenõuda kolonel Liivak'ilt.

Kohtukulud panna süüdimõistetute peale solidaarselt, aga nende maksujõutusel võtta riigikassa kanda.

Kohtuotsus läks seaduse jõusse 11. juulil 1924 a.

Õiendus: Sõjaväe Prokurööri vhk. Nr. 3960, 7. VIII. s. a.

O. Amberg
Sõjaminister.

Nr. 386.

Tallinnas, 15. augustil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Vaatamata mitmekordsete hoiatuste peale, on viimasel ajal kaitseväs jällegi paar juhtumist ette tulnud, kus nooremad ohvitserid, kes sõduritele mitte ainult kasvatajateks, vaid ka eeskujuks peavad olema, oma ülesande unustavad ning enestele lubavad nüüsguseid tegusid toime panna, mis korralliku inimese aumõistega kuidagi kokku ei käi ning millest järeldada võib, et need isikud oma ülesande kõrgusel ei seisa.

Nii tungis 7. jalaväe rügemendis teeniv noorem-leitnant Truu öösel vastu 15. aprilli s. a. viinastanud olekus vöörasse korterisukse, aknaid ja korteri sisseseadet lõhkudes ning selle omaniku, 8 aastase rauga vastu isegi rusikaid tarvitades.

1. jalaväe rügemendis teeniv leitnant Mägi, kes pikemat aeg joovastavate jookide üleliigsele tarvitamisele andunud, väljendade ohvitserile ebasüüdsaid kalduvusi, jätab tähelepanemata kõik temal tehtud hoiatavad näpunäited ja märkused ning peab viimasel aja nagu oma erikohuseks teenistusest vabal ajal mööda joogikohti j vöörastemaju ümberhulkuda ning seal lärmitseda, tänavatel vastu tulijaid tülitada jne.

Nii üks kui teine on sarnase ülespidamisega paljastanud oma iseoomus pesitsevaid eitavaid omadusi, mis neid ohvitseri, kui kasvataja

ja juhikutsese täiesti vastuvõtmatuks teeb. Sellepärast said ka mõlemad aurüvetajad Vabariigi Valitsusele kaitseväe ohvitserkonnast väljaheitmiseks esitatud, kus see palve ka nende isikute reameesteks alanamisega kinnitust leidis.

Olgu need kurvad näited meie kaitseväe noorematele juhtidele mõjuvaks selgituseks, kui väga tarvilik on sisemine tasakaal ja enesevalitsemine, ning vanematele — meeletuletuks, et kõiki ohvitserkonna eluavaldusi valusalt silmas tuleb pidada ja iga ebanähtust kohe tema algul kindlal käel kõrvaldada.

O. Amberg
Sõjamineister.

Nr. 387.

Tallinnas, 15. augustil 1924 a.

(Kindralstaap).

Siin juures avaldan reeglid Kindralstaabi Kursustele vastuvõtmiseks 1925 aastal. Reeglites puudutatud küsimuste kohta lugeda maksusetaks endised korraldused samadel aladel.

O. Amberg
Sõjamineister.

Lisa: Sõjamineistri käsukirja Nr. 387—1924 a. juure.

Reeglid

OHVITSERIDE VASTUVÕTMISEKS KINDRALSTAABI KURSUSTELE 1925 a.

- A. Kindralstaabi kursustele vastuvõtmise aeg ja tingimused:
1. Kursustele võetakse vastu kuulajaid kevadel 1925 a., pärast tarvilikkude kirjalikkude ja suusõnaliste ning praktiliste katsete läbitegemist, aprilli — mai kuude kestel.

- c) Taktilise ülesande lahendamise (tegutseb bataljon ühes juureantud osadega teistest väeliikidest).
 - d) Poliitiline ajalugu (lugedes Euroopa ajalugu XIX aastasaja algusest kuni tänapäevani ning kodumaa ajalugu).
 - e) Poliitiline maadeteadus.
 - f) Vene ning ühe läänerahva (Prantsuse, Inglise, Saksa) keel — kui sisseastuja soovib võõraste keelte oskuses katseid teha kirjalikult.
7. Suusõnalised katsed on järgmistel aladel:
- a) Kaitseväge tarvis ilmunud määrustikud.
 - b) Sõjakunsti ajalugu.
 - c) Välja fortifikatsioon.
 - d) Eesti sõjamaadeteadus.
 - e) Sõjaväe administratsioon.
 - f) Matemaatika.
 - g) Füüsika (elekter ja mehaanika).
 - h) Eesti, Vene ning üks läänerahva keel (valiku järele nagu kirjalikkude katsete kohta tähendatud).

Märkus: Kui võõrastes keeltes on sisseastuja kirjaliku katse rahuloldavalt läbi teinud, siis suusõnalist katset ei ole.

8. Praktilised katsed on järgmised:
- a) Tervisline katse vastavalt p. 4 lit. „e“.
 - b) Ratsasõit.
 - c) Topograafiliste kaartide lugemine.
 - d) Morse tähestiku teadmine.
9. Üksikasjalised programmid katsetel nõutavate ainete ulatuse kohta avaldatakse täiendavalt.

C. Nõudmised katsetel.

10. Kirjatööde läbivaatamisel juhitakse tähelepanu üleüldiselt järgmisele: õigekirjutusele; oskusele oma mõtteid väljendada lühidalt ja selgelt, sest selle oskuse puudus näitab selge mõtlemise puudust ja distsiplineerimata mõistust; oskusele otsekohe, ilma ülearuste kõnelusteta kõrvalistest asjadest asuda antud teema sisu väljendamisele ja viimaks sellele, kas katsetegija katseasjas küllalt lugenud on.

Eriti katsete juures juhitakse tähelepanu:

a) Eesti keele töödes — ilmtingimata õigekirjutusele. Ohvitseri, kes kirjatöodes teeb jämedaid ortograafilisi vigu, ei lasta suusõnalistele katsetele.

b) Töödes poliitilise ajaloo alal — ajalooliste faktide ja sündmuste teadmisele, nende tõsisele hindamisele, võimele kõrgemale tõusta lihtsast faktide jutustamisest, valgustades neid juhtiva mõttega ja tehes vastavaid järeldusi.

c) Töödes geograafia alal — küllalt laialistele teadmistele, oluliste geograafiliste andmete kohta, kõrvale jättes tähtsusetu peensusi.

Ohuliste andmete all tuleb mõista: kindlat kaarditundmist, arusaamist rahva kohta käivatest andmetest (rahvus, usk, sotsiaalsed ja poliitilised kihid jne.), arusaamist riigi majanduslisest (tööstus, kaubandus), kultuurilisest ja välispoliitilisest seisukorrast ja vahekorrast teiste riikidega.

d) Töödes taktika alal — et töö sisu oleks täiesti vastav küsimusele (teemale), sest eitaval korral võib näha mitteküllaldast teemast arusaamist ehk meelega kõrvalekaldumist; et kirjatöö oleks täiesti iseseisev ja loogiline antud küsimuse arutamine (mitte paljas ümberkirjutamine mõnest õperaamatust); et katsetegijal oleks võimalikult lähem tutvus küsimuste kohta, mis ilmasõja ja vabadussõja aegadel esile tõusid.

e) Ülesannetes taktika alal — oskusele hinnata seisukorda tema tervikus, mitte end laiali pildudes üksikasjadesse; eraldada ülesande põhiidee; teha õige järeldus olukorrast (otsuse loogiline põhjendamine) ja õieti asetada enesele eesmärk; viimaks — selgelt ja arukalt teha korraldusi.

Töödes taktika alal pannakse iseäralist rõhku järjekindluse, lühiduse ja selguse peale.

11. Suusõnalistel katsetel nõutakse vastamist antud küsimuse peale selgelt, sisurikkalt ning keeleliselt puhtalt.

Kui vastust on võimalik elustada ja lühendada joonestustega, on see tarvilik.

Võõra keele alal nõutakse vabat lugemist sõjalise sisuga raamatust ja vabat üleandmist oma sõnadega samas keeles.

2. Vastuvõetuks tunnistatud ohvitserid komandeeritakse suveks teiste väeliikide juure (näiteks — jalaväelane suurtükiväkke) praktiliseks tutvunemiseks viimastega.
3. Õpetöö kursustel algab sügisel.

Märkus: p. p. 1 ja 3 tähendatud katsete ning õpetöö alguse täpne aeg avaldatakse täiendavalt.

4. Kursustele vastuvõtmise katsetele lastakse need ohvitserid ja vanemad ohvitserid, kes vastavad järgmistele nõuetele:
 - a) vanadus 1. oktoobriks mitte üle 37 aasta.
 - b) teenistus ohvitserina 1. oktoobriks—3 aastat, neist 2 aastat ravis.

Märkus 1. Pärast vastuvõtmise katsete läbitegemist teise väeliigi juure komandeerimise aeg loetakse riviteenistuseks.

Märkus 2. Puhkuselolemise ja haiguse aeg, kui ta kogusummas üle 3 kuu on kestnud, teenistuse ajaks ei loeta. Nende ohvitseride kohta, kellel rohkem kui 3 aastat üldist teenistust, ei loeta teenistuse ajaks puhkuselolemise ja haiguse aeg, mis iga aasta üle ühe kuu mööda saadetud.

Märkus 3. Ohvitserid, kes üldiselt rohkem, kui 3 aastat teeninud, peavad enne katsetele ilmunist teenima ravis vahetpidamata vähemalt ühe aasta.

- c) rahuaegne sõjakooli haridus.
- d) Kahe viimase aasta attestatsioon vähemalt hea.
- e) Riviteenistuseks ning tegevuseks lennumasinal (vaatlejana) kõlbulik tervis.

Märkus: Kidakeelseid, kokutajaid, halva kuulmise ja nõrga nägemisega ohvitserisid katsetele ei lasta.

B. Kursustele sisseastumise katsed :

5. Katsed toimetatakse selleks määratud ajal Sv. ühendatud õpeasutuste ruumides, Tallinnas (Tondil).
6. Kirjalikud katsed on järgmistel aladel:
 - a) Eesti keel.
 - b) Taktika.

12. Praktilistel katsetel nõutakse:
- a) Tervislise katse juures — lennumasinal kartmata kaasa lennata.
 - b) Ratsasõidu alal — julget ümberkäimist hobusega, kindlat sadulasistumist ja lihtsate takistuste võitmist.
 - c) Topograafiliste kaartide lugemise alal — oskust kiirelt ja õigesti aru saada kõikidest kaartidel leiduvatest lepemärkidest ning maapinna iseloomust.
 - d) Morse tähestiku teadmise alal — oskust vabalt lihtsaid lauseid summeri abil vastu võtta.

D. Katsete kord ning tagajärgede hindamine.

13. Esimeses järjekorras tehakse läbi kirjalikud katsed, siis suusõnalised ja lõpuks praktilised.
14. Kirjalikkude tööde peale antakse 4 tundi aega. Tööd vaadatakse läbi selleks määratud komisjonis.
15. Suusõnalistele katsetele lubatakse ohvitseri, kes kirjalikkudel katsetel saanud eesti keeles mitte alla 8 ning teistes ainetes (välja arvatud võõras keel) mitte alla 6 balli.
16. Katsed läbiteinuks loetakse need, kes on saanud: eesti keeles — mitte alla 8, teistes ainetes mitte vähem kui 6 balli. Kursustele vastuvõtmise eeltingimuseks on, et katsete keskmine tagajärg ei oleks alla 7 balli.
17. Kui ohvitseride arv, kes täitnud kõik katsete kohta maksvad tingimused ja nõudmised, on suurem kui arv, mida kursustele vastu võtta võib, siis eesõigus on neil, kellel suurem keskmine tagajärg. Ühesuguste tagajärgede juures on eesõigus Vabaduse Risti omanikkudel.
19. Ohvitseride sooviavaldused kursustele sisseastumiseks ühes teenistuslehe ja kahe viimase aasta attestatsioonidega saata diviisi- ja vastavate ülemate poolt 15. aprilliks 1925 a. Kindralstaabi ülemale.

O. Amberg
Sõjamineister.

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 388.

Tallinnas, 16. augustil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõjaväe varustusvalitsuse ülemat kolonel Tõnis Rotberg'i lügeda Kuresaare Sanatooriumis ravitsusel, 9. augustist s. a. arvates.

Kolonel Rotberg'i äraolekul täita tema kohuseid Sõjaväe varustusvalitsuse majandusasjanduse juhatajal kolonel-leitnant Gustav Viard'il.

Õiendus: Sõjaväe varustusvalitsuse ülema vhk Nr. 1195
9. VIII. 24 a.

O. Amberg
Sõjainister

Nr. 389.

Tallinnas, 16. augustil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõjaväe tervishoiuvalitsuse ülemat sanitäär-kindral-majoor Artur Lossmann'i lügeda sanitäärolude järele vaatamiseks komandeerituks I diviisi piirkonda, 9. augustist s. a. arvates.

Sanitäär-kindral-majoor Lossmann'i äraolekul täita Sõjaväe tervishoiuvalitsuse ülema kohuseid tema abil sanitäär-kolonel-leitnant Martin Jervan'il.

Õiendus: Sõjaväe tervishoiuvalitsuse ülema vhk. Nr. 3221,
9. VIII. 24 a.

O. Amberg
Sõjainister.

Sõjaministri käsukiri.

Nr. 391.

Tallinnas, 24. augustil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõjaväe tervishoiuvalitsuse ülemat sanitäär-kindral-major Artur Lossmanni lugeda sanitäärolude järelvaatuselt tagasi jõudnuks ja oma ametkohuste täitmisele asunuks, 12. augustist s. a. arvates.

Tema asetäitja sanitäär-kolonel-leitnant Martin Jervani lugeda oma otsekoheste teenistuskohuste täitmisele asunuks, samast kuu-päevast arvates.

Õiendus: Sõjaministri käsukiri Nr. 389 s. a. ja Sv. tervishoiuvalitsuse ülema vhk. Nr. 3221, 12. VIII. 24.

O. Amberg
Sõjaminister.

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 392.

Tallinnas, 22. augustil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõjakooli I rahuaegse kursuse 1921 a. lõpetanud lipnikud, kes Vabariigi 6. aastapäeval ülendatud noorem-leitnantideks, lugeda alaliseväe ohvitserideks:

Auaste	Perekonna- ja eesnimi	V ä e o s a
Noor.-leitn.	Darsch, August	Sakala jalaväe rügement.
„	Georg, Nikolai	Merikindlused.
„	Kolk, Hugo	1. jalaväe rügement.
„	Landberg, Arnold	1. soomusrongide rügem.
„	Lehtmets, August	2. „ „ „
„	Olem, Nikolai	1. „ „ „
„	Piirand, Julius	Auto-tankide divisjon.
„	Preeks, Arnold	2. soomusrongide rügem.
„	Randmann, Nikolai	1. „ „ „
„	Viiburg, Helmuth	10. jalaväe rügement.

Õiendus: Käsukiri Kaitsevæele Nr. 2081.

O. Amberg
Sõjainister.

Nr. 393.

Tallinnas, 22. augustil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Ratsainspektor kolonel Artur Buxhoevden'i lugeda Kuresaare sanatooriumist ravitsuselt tagasi jõudnuks ja oma otsekoheste teenistuskohuste täitmisele asunuks, 12. augustist s. a. arvates.

Tema asetäitjat kolonel Gustav Johnson'i lugeda oma otsekoheste teenistuskohuste täitmisele asunuks, samast kuupäevast arvates.

Õiendus: Sõjainistri käsukiri Nr. 295 s. a. ja Ratsainspektori vhk. Nr. 112, 21. VIII. 24 a.

O. Amberg

Sõjainister.

Nr. 394.

Tallinnas, 22. augustil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Luban II diviisi intendantuuri sõjaväe ametnik August Rezold'i tähendatud asutuse juures üle koosseisu pidada kuni 20. augustini s. a.

O. Amberg

Sõjainister.

Nr. 395.

Tallinnas, 22. augustil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Reservi sõjaväe ametnik Aleksander-Theodor Aud on Riigikohtu otsusel 15. veebruarist 1923 a. omandanud perekonnanimeks „Laino“.

Tähendatud nimemuutus reservi sv. ametnik Laino teenis-
muslehte ja dokumentidesse kanda.

Alus: Riigikohtu otsus 15. veebruarist 1923 a.

O. Amberg
Sõjamineister.

Nr. 396.

Tallinnas, 22. augustil 1924 a.
(Laskeinspektor).

Avaldan 18—21 skp. ärapeetud ülemaalistel laskevõistlustel
auhindasid saanud sõjaväelaste nimekirja ja võistlustest osavõtnud
väeosade punktisaavutused. Mitme ühenimelise auhinna juures on
auhinnasaajad paigutatud paremuse järjekorda.

I. Laskmine vintpüssidest.

„A“ klass.

1) N. leitn. Martin Meibaum	6. j. rüg.	I auh.
2) Major Aleksander Häelme	6. „ „	II „
3) Kapten Arthur Sauselg	3. div. õpekomp.	III „

„B“ klass.

1) Noor. allohv. Aleksander Kits	3. div. õpekomp.	I auh.
2) Veltev. Karl Sarapik	3. „ „	II „
3) Noor. allohv. Aleksander Mitt	6. jalav. rüg.	} III „
4) Van. allohv. Johannes Voll	Sv. õpeasut.	
5) Veltev. Jaan Räabis	Sakala rüg.	} IV „
6) Noor. allohv. Max Sprink	Sv. õpeasut.	

„C I“ klass.

1) Kapral Rudolf Aps	6. j. rüg.	I auh.
2) Kadett Valter Kunnapu	Sv. õpeasut.	II „
3) Rms. Julius Liidres	Ratsarügem.	} III „
4) Kadett Evald Schmidt	Sv. õpeasut.	
5) Kapral Richard Detloff	10. jalav. rüg.	} IV „
6) Rms. Aleksander Mahlstein	2. „ „	

„C II“ klass.

1) Rms. Martin Eksen	1. soomr. rüg.	I auh.
2) Kadett Alfred Renno	Sv. õpeasut.	II „
3) Kapral Arnold Kikajon	1. jalav. rüg.	} III „
4) „ Arthur Lerch	1. „ „	
5) „ August Kask	1. „ „	} IV „
6) Rms. Jaan Nahku	10. jalav. rüg.	

„D“ klass.

1) Rms. Osvald Viidik	6. jalav. rüg.	} I auh.
2) „ Aleksander Peetsmann	Sv. õpeasut.	
3) „ Kusma Kondratenko	10. jalav. rüg.	} II „
4) „ August Zetermann	2. div. õpekomp.	
5) „ August Rosenblatt	Ratsarügem.	} III „
6) „ Theodor Koel	3. div. õpekomp.	
7) „ Elmar Sikka	Sv. õpeasut.	
8) „ Osvald Seeba	7. jalav. rüg.	
9) „ Theodor Reinbusch	2. soomusr. rüg.	
10) „ Mihkel Rikson	10. jalav. rüg.	

II. Laskmine k. klp.

„A“ klass.

1) Kapten Arthur Sauselg	3. div. õpekomp.	I auh.
2) Noor. leitn. Alfred Rebane	1. soomr. rüg.	II „
3) Kapten Aleksander Udikas	1. „ „	III „

„B“ klass.

1) Veltveebel August Tiit	6. jalav. rüg.	I auh.
2) N. al. ohv. Gustav Glaaser	3. div. õpekomp.	II „
3) N. al. ohv. Jüri Kirstein	6. jalav. rüg.	III „

„C“ klass.

1) Kapral August Peeberg	Sõjav. õpeas.	I auh.
2) „ Johannes Vaalman	2. div. õpekomp.	II „

Võitlustest osavõtnud väeosade saavutused viinpüssidest laskmisel.

(„L. E.“ § 165).

Järelik. № kogu saavut. järele	V ä e o s a	Punkte auhindade eest klassides				Kokku auhindade eest	Punkte eelviistlustel	Kogu saavutus punktides	Märkused	
		A	B	C 1	C 2					D
		1.	6. jalaväe rügement	83	15					31
2.	Sõjaväe ühend. õpeasutused.	—	23	38	23	25	99	176	275	
3.	3. diviisi õpekompanii	17	54	—	—	6	77	184	261	
4.	1. jalaväe rügement	—	0	0	38	0	38	152	190	
5.	Sakala jalaväe rügement	—	8	0	0	0	8	169	177	
6.	10. jalaväe rügement	—	0	8	8	20	36	132	168	
7.	1. soomusrongide rügement.	—	0	—	31	0	31	132	163	
8.	2. jalaväe rügement	—	0	8	0	0	8	126	134	
9.	2. diviisi õpekompanii.	—	—	—	0	12	12	116	128	
10.	7. jalaväe rügement	—	0	0	0	6	6	111	117	
11.	Ratsarügement	—	—	15	0	6	21	88	109	
12.	1. diviisi õpekompanii	—	—	—	—	0	0	108	108	
13.	2. soomusrongide rügement.	—	0	—	0	6	6	83	89	
14.	5. jalaväe rügement	—	—	0	0	0	0	88	88	

Võistlustest osavõtnud väeosade saavutused k. k. laskmisesel.

(„L. E.“ § 165).

Järjek. № kogu saavut. järele	V ä e o s a	Punkte auhin- dade eest klas- sides			Kokku auhin- dade eest	Punkte eel- võistlustel	Kogusaavutus punktides	M ä r k u s e d
		A	B	C				
1.	3. diviisi õpekompanii	50	33	—	83	48	131	Kriips tähendab, et väe- osal vastavas klassis lõ- puvõistlustest osavõtjaid üldse ei olnud; null — et ükski osavõtjatest au- hinda ei saanud.
2.	Sõjaväe ühendatud õpeasutused	—	0	67	67	40	107	
3.	1. soomusrongide rügement	50	0	0	50	50	100	
4.	6. jalaväe rügement	0	67	—	67	29	96	
5.	2. diviisi õpekompanii	—	0	33	33	37	70	
6.	10. jalaväe rügement	—	0	0	0	24	24	
7.	2. soomusrongide rügement	0	0	—	0	19	19	
8.	7. jalaväe rügement	—	0	0	0	19	19	
9.	Sakala jalaväe rügement	—	0	—	0	7	7	
10.	1. jalaväe rügement	0	0	—	0	4	4	
11.	1. diviisi õpekompanii	—	—	—	—	0	0	
12.	5. jalaväe rügement	—	—	—	—	0	0	
13.	2. jalaväe rügement	—	—	—	—	0	0	

Nr. 397.

Tallinnas, 22. augustil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Viimasel ajal on ilmsiks tulnud, et päevakäsk Nr. 490 — 1922 a. ülesandete täitmist, ja väeosades ning asutustes teenivad sugulased, isegi vennad ja abikaasad alluvuse vahekorras.

Väeosade ja asutuste ülemad seletavad tagant järele sugulaste teenistusespidamise kohta, et viimased ei alluvat neile, vaid nende ülematele või kellegile vahepealsele ülemale ja seega arvavad, et sugulased ei teeni neile alluvuse vahekorras. Sellest seletusest peaks järgnevalt näha, et asutuses ehk väeosas teenivad isikud, kes vahendita ei allu selle väeosa või asutuse ülemale, on väljaspool selle asutuse ehk väeosa ülema otsekohest alluvuse võimupiiri, ja järjekult, sinna sattunud ilma väeosa ehk asutuse ülema määramiseta ning ei kuulu ülema käsutusse. Sarnane seletus laseb oletada, et siin on kas puudulik arusaamine oma võimupiiridest, või tahetakse vastutusest pääsemiseks käsust möödahiilimist tagant järele oma kasuks seletada.

Käsin kõiki diviiside ja valitsuste ülemaid viibimata ära selgitada neile alluvates väeosades ja asutustes teenivate suguluse vahekorra ja täiel määral läbi viia minu päevakäsk Nr. 490 — 1922 a. ning kaitseväge ohvitseride teenistuskäigu seadluse § 94.

Minu päevakäsu Nr. 490 — 1922 a. täienduseks panen maksma järgmise korra: Sugulasi ja hõimlasi kuni 4-ma astmeni (viimane juure arvatud) ei või määrata ametkohtadele ühes väeosas või asutuses ehk mitmesugustes väeosades ja asutustes, mis üksteisele alluvad. Abikaasad ei või üldse ühes asutuses teenida.

O. Amberg
Sõjajaminiister.

Sõjainistri käsukiri

Nr. 398.

Tallinnas, 23. augustil 1924 a.

§ 1.

Ajutise Valitsuse määruse põhjal 25. märtsist 1919 a. ja Vabariigi Valitsuse otsuse põhjal 1. detsembrist 1920 a. (Riigi Teataja Nr. 19—1919 a. ja Nr. 211/212—1920 a.) asutan Tallinnas sõjaväljakohtu järgmises koosseisus:

Eesistuja kolonel-leitnant **Pinka** — 10. jalaväe rügemendist; liikmed: kapten **Melgunoff** — Auto-tankide divisjonist, kapten **Lillak** — Kindralstaabist, kapten **Tammekand** — Lennuväe rügemendist — ja leitnant **Hansen** — 10. jalaväe rügemendist; tagavara liikmed: major **Kivistik** — Sõjaväe ühendatud õpeasutustest — ja noorem-leitnant **Raud** — Ranna-, õhu- ja sisekaitse staabist.

Kohtu asjaajaja kohuseid täita noorem-leitnant **Kontsel** — 10. jalaväe rügemendist — ja kaitsja kohuseid täita kapten **Kaunis-saaril** — Korraldusvalitsusest.

Nimetatud sõjaväljakohtul kokku astuda Tallinnas, „Sõdurite Kodu“ ruumides, 24. augustil 1924 a., kell 18 ja mitte hiljem, kui kahe ööpäeva jooksul läbi arutada Harju maakonna Rapla valla kodaniku **Martin Mardi p. Nurk'i** süüdistusasi.

Tallinna linna komandandil määrata vastav karaul kohtuistumise ruumi.

§ 2.

Ajutise Valitsuse määruse 25. märtsist 1919 a., Vabariigi Valitsuse otsuse 1. detsembrist 1920 a. ja Siseministri resolutsiooni põhjal 23. augustist 1924 a., millega **Martin Mardi p. Nurk'i** süüdistusasi minule üle antud, annan selle käsukirja § 1 nimetatud sõjaväljakohtu

alla Martin Mardi p. Nurk'i, 20 aastat vana, pärit Harju maakonnast, Rapla vallast, süüdistades teda selles, et ta:

1) 1923 a. alates kuni seniajani on põrandaaluse kommunistlise salaorganisatsiooni liikmena Eesti Vabariigi piirides rahvast mässule õhutanud Eesti riigis maksva riiklise ja kogukondlise korra vägivaldseks kukutamiseks, selleks põrandaaluseid organisatsioone luues ja mässuleässitava kirjanduse laialilaotamist organiseerides, ja

2) öösel vastu 23. augusti 1924 a., p. l. näidatud tegevuse pealt tabamisel, politseikordnikule Niit'ile, kes oma teenistuskohuste täitmisel oli, pussnoaga vastu hakkas.

Ülemalnimetatud süüteod on ette nähtud Ajutise Valitsuse määruses 25. märtsist 1919 a. § 19 pp. 2 ja 8 ja § 18.

O. Amberg
Sõjamineister.

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 399.

Tallinnas, 25. augustil 1924 a.

(Varustusvalitsus).

§ 1.

Avaldan siin juures käsitamiseks Sõjanõukogu poolt 22. augustil s. a. kinnitatud toidu- ja moonaraha normid ajajärgu peale 1. septembrist kuni 31. detsembrini 1924 a.

Lisa: 2 rahanormide tabelit.

§ 2.

Väeosad on kohustatud 1. septembrist 1924 a, võtma Intendantuurist toitlustamise seaduse tabelites Nr. 1 ja 2 ettenähtud normide järele järgmisi aineid: 1) leiba — 6 korda nädalas; 2) leiba 400 gr. ja 400 gr. leiva asemel 280 gr. biskviiti — 1 kord nädalas; 3) tangu — 5 — 7 korda nädalas; 4) loomaliha asemel loomaliha konserve ehk loomaliha konserve kartulatega segatud — 2 korda nädalas; 5) soolakaala — 7 korda nädalas; 6) soola — 7 korda nädalas; 7) nisujahu — 5—7 korda nädalas; 8) kartulate asemel: a) erineid — 1—2 korda nädalas, b) kuivatatud kartulaid ehk kuivatatud juurevilja — 1 kord kahe nädala jooksul; 9) pipart — 7 korda nädalas; 10) loorberilehti — 7 korda nädalas; 11) või asemel seapekki — 7 korda nädalas (peale Sõjakoolide ja haigemajade); 12) kohvi ehk teed — 7 korda nädalas; 13) suhkurt — 7 korda nädalas ja 14) kaeru — 7 korda nädalas.

Peale selle saavad väeosad Intendantuurist seepi seaduse tabelis Nr. 1 p. 4 näidatud normi järele.

Kõiki teisi seadluse tabelites Nr. 1 ja 2 ettenähtud algaineid ehk neile vastavaid aseaineid muretsevad väeosad oma algatusel. Muretsemise viisi määrab väeosa ülem, silmaspidades väeosa huviseid. Kui väeosa muretsemist teostada ei suuda, siis muretseb neid aineid vastav diviisi Intendantuur ja Sv. Var. Val. Intendantuuri Osakond väeosale assigneeritavate toidu- ja moonaraha arvel.

M ä r k u s: 1. Sõjakoolid saavad Intendantuurist igapäev 200 gr. rukkileiva asemele 200 gr. nisuleiba (saia) iga kadeti ja nenede õpetajate instruktorite-sõdurite peale.

M ä r k u s: 2. Seadluse tabelis Nr. 1 p. II ravitsusasutused võtavad Intendantuurist rukki- ehk nisuleiba (saia) tarviduse järele Sõjanõukogu poolt kinnitatud haigete toidunormide põhjal (alus seadluse tabel Nr. 1 lisa toidunormid p. 1).

§ 3.

Intendantuurist väljaantavaid algaineid arvestavad väeosad rahanormide tabelites näidatud hindadega. Intendantuurist väljaantavaid asaineid arvestavad väeosad algainete hindadega seadluse tabelites Nr 1 p. III ja Nr. 2 p. II ettenähtud normidele vastavalt (näituseks — 75 gr. kapsaid vastavad 100 gr. kartulatele ja arvestatakse 100 gr. kartulate hinnaga).

§ 4.

Toitlus-ökonoomia summade ärakasutamine on ette nähtud toitlustamise seadluse § 10., ühes märkusega.

Hobusemoona muretsemisest tekkinud ökonoomia summad kantakse väeosa üldise ökonoomia summade arvele (§ 23) — üldise ökonoomia summade ärakasutamise kohta saab eriseadlus välja töötatud. Kuni vastava seadluse maksmapanemiseni võivad väeosad neid summasid ainult § 10 ettenähtud hinnavahe katmiseks ära kasutada (§ 22). Märkus § 10 juure ei ole nende summade kohta maksev.

O. Amberg
Sõjamineister.

Toiduraha normid

ajajärgu peale 1. sept. kuni 31. detsembr. 1924 a.

H a r i l i k n o r m

Ainete nimetus

Ainete norm qg	Tallinna linn ja Harju maakond		Rakvere linn ja Viru maakond		Narva linn		Tartu linn ja maakond		Valga linn ja maakond		Võru linn ja maakond	
	Kg. hind	Normi hind mtk.	Kg. hind	Normi hind mtk.	Kg. hind	Normi hind mtk.	Kg. hind	Normi hind mtk.	Kg. hind	Normi hind mtk.	Kg. hind	Normi hind mtk.
800	17,10	13,68	17,10	13,68	17,10	13,68	17,10	13,68	17,10	13,68	17,10	13,68
120	26,86	3,22	26,86	3,22	26,86	3,22	26,86	3,22	26,86	3,22	26,86	3,22
250	61.—	15,25	59,52	14,88	61.—	15,25	56,16	14,04	51,85	12,96	50,36	12,59
50	36,60	1,83	36,60	1,83	36,60	1,83	36,60	1,83	36,60	1,83	36,60	1,83
35	4,86	0,17	4,86	0,17	4,85	0,17	4,86	0,17	4,86	0,17	4,86	0,17
35	48.—	1,68	48.—	1,68	48.—	1,68	48.—	1,68	48.—	1,68	48.—	1,68
800	5,20	4,16	4,58	3,66	5,20	4,16	4,88	3,90	4,88	3,90	4,28	3,42
0,7	100	0,07	100	0,07	100	0,07	100	0,07	100	0,07	100	0,07
0,1	100	0,01	100	0,01	100	0,01	100	0,01	100	0,01	100	0,01
8	36,50	0,30	36,50	0,30	36,50	0,30	36,50	0,30	36,50	0,30	36,50	0,30
40	2,20	8,80	220	8,80	220	8,80	220	8,80	220	8,80	220	8,80
15	44.—	0,66	44.—	0,66	44.—	0,66	44.—	0,66	44.—	0,66	44.—	0,66
25	61.—	1,53	61.—	1,53	61.—	1,53	61.—	1,53	61.—	1,53	61.—	1,53
Kokku		51,36		50,49		51,36		49,89		48,81		47,96
ehk ümarguselt		51,40		50,50		51,40		49,90		48,85		48.—

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13

H a r i l i k n o r m

Järfek. Nr. Nr.	Petseri linn ja maakond		Viljandi ja Paide linnad ühes maak.		Pärnu linn ja maakond		Haapsalu ja Kuresaare linnad ühes maak.		Suurendatud norm			Vähendatud norm			Pühade lisa norm		
	Kg. hind	Normi hind mtk.	Kg. hind	Normi hind mtk.	Kg. hind	Normi hind mtk.	Kg. hind	Normi hind mtk.	Ainete norm	Kg. hind	Normi hind mtk.	Ainete norm	Kg. hind	Normi hind mtk.	Ainete norm	Kg. hind	Normi hind mtk.
1	17,10	13,68	17,10	13,68	17,10	13,68	17,10	13,68	800	17,10	13,68	600	17,10	10,26	200	50,—	10,—
2	26,86	3,22	26,86	3,22	26,86	3,22	26,86	3,22	120	26,86	3,22	50	26,86	1,34	—	—	—
3	50,36	12,59	58,—	14,50	59,52	14,88	56,16	14,04	400	61,—	24,40	50	61,—	3,05	200	60,—	12,—
4	36,60	1,83	36,60	1,83	36,60	1,83	36,60	1,83	—	—	—	100	36,60	3,66	—	—	—
5	4,86	0,17	4,86	0,17	4,86	0,17	4,86	0,17	35	4,86	0,17	35	4,86	0,17	—	—	—
6	48,—	1,68	48,—	1,68	48,—	1,68	48,—	1,68	40	48,—	1,92	—	—	—	—	—	—
7	4,58	3,66	4,88	3,90	5,20	4,16	4,88	3,90	1200	5,20	6,24	1000	5,20	5,20	—	—	—
8	100	0,07	100	0,07	100	0,07	100	0,07	0,7	100	0,07	—	—	—	—	—	—
9	100	0,01	100	0,01	100	0,01	100	0,01	0,1	100	0,01	0,1	100	0,01	—	—	—
10	36,50	0,30	36,50	0,30	36,50	0,30	36,50	0,30	8	36,50	0,30	5	36,50	0,19	—	—	—
11	220	8,80	220	8,80	220	8,80	220	8,80	80	220	17,60	—	—	—	—	—	—
12	44,—	0,66	44,—	0,66	44,—	0,66	44,—	0,66	15	44,—	0,66	—	—	—	—	—	—
13	61,—	1,53	61,—	1,53	61,—	1,53	61,—	1,53	40	61,—	2,44	—	—	—	15	61,—	0,92
		48,20	50,35	50,99	49,89	50,99	49,90	70,71	23,88	70,71	23,88	23,88	23,90	23,90	23,—	23,—	23,—
		48,20	50,35	51,—	49,90	51,—	49,90	70,70	23,90	70,70	23,90	23,90	23,90	23,90	23,—	23,—	23,—

M ä r k u s 1: Seebi hind 73 mtk. kg. Isiklikuks otstarbeks väljaantava 400 gr. seebi normi hind ümarguselt 29 marka.
M ä r k u s 2: Väeosadel nõudmistest ja arvestamise juures käsitada ümargusi normihindu.

G. Viard Kolonel-leitnant, Sv. varustavalitsuse ülema k. t.

H O B U S E M O O N A

ajajärgu peale 1. septembril

Järjek. Nr.Nr.	Normiliigi ja ainete nimetus	Ainete norm kilogr.	Aine	
			Tallinna linn ja Harju maakond	
			Kg. hind mark	Normi hind mark
1) HARILIK NORM				
1.	Kaerad	4,5	15.—	67,50
2.	Heinad	6	4,90	29,40
3.	Aluspõhk	1,5	3,60	5,40
K o k k u:				102,30
ehk ümarguselt				102,30
2) SUURENDATUD NORM				
1.	Kaerad	6	15.—	90.—
2.	Heinad	6	4,90	29,40
3.	Aluspõhk	1,5	3,60	5,40
K o k k u:				124,80
ehk ümarguselt				124,80
3) VÄHENDATUD NORM				
1.	Kaerad	4	15.—	60.—
2.	Heinad	4	4,90	19,60
3.	Aluspõhk	1,5	3,60	5,40
K o k k u:				85.—
ehk ümarguselt				85.—

M ä r k u s: Väeosadel nõudmiste ja arvestamise juures käsitada ü

A H A N O R M I D

Lisa Sõjainimestri pvk. 1924 a. Nr. 399 § 1 juure.

1924 a. detsembrini 31.

n o r m i h i n n a d

Viru, Paide, Viljandi, Põltsi, Pärnu, Lääne ja Saare maakonnad ühes linnadega		Tartu ja Võru linnad ühes maakondadega		Valga linn- ja maakond	
Kg. hind mark	Normi hind mark	Kg. hind mark	Normi hind mark	Kg. hind mark	Normi hind mark
15.—	67,50	15.—	67,50	15.—	67,50
4,30	25,80	4.—	24.—	3,60	21,60
3.—	4,50	3.—	4,50	3.—	4,50
	97,80		96.—		93,60
	97,80		96.—		93,60
15.—	90.—	15.—	90.—	15.—	90.—
4,30	25,80	4.—	24.—	3,60	21,60
3.—	4,50	3.—	4,50	3.—	4,50
	120,30		118,50		116,10
	120,30		118,50		116,10
15.—	60.—	15.—	60.—	15.—	60.—
4,30	17,20	4.—	16.—	3,60	14,40
3.—	4,50	3.—	4,50	3.—	4,50
	81,70		80,50		78,90
	81,70		80,50		78,90

normihindu.

G. Viard
 Kolonel-leitnant
 Sv. Varustusvalitsuse ülema k. t.

Nr. 400.

Tallinnas, 25. augustil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõjaväe Staabi ülem Kindralstaabi kindral-major Lill, jõudis
23. augustil puhkuselt tagasi ja asus oma kohuste täitmisele.

Kindralstaabi kolonel Tõrvand'il pöörduda oma otsekoheste
kohuste täitmisele.

Õiendus: Minu käsukiri Nr. 382, 12. VIII. s. a.

O. Amberg
Sõjaminister.

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 401.

Tallinnas, 26. augustil 1924 a.

(Merijõudude staap).

Avaldan teadmiseks minu poolt 15. skp. kinnitatud komendooride laskemärgi kirjelduse ja joonestuse.

Luban komendooridel, kes nimetatud laskemärgi omandavad, seda rinnal kanda.

L i s a : Kirjeldus ja joonestus.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

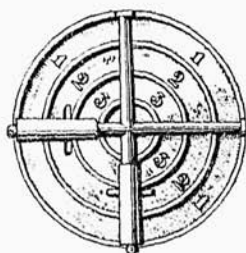
Lisa Sõjainistri käsukirjale Nr. 401 — 1924 a.

Komendooride laskemärgi kirjeldus ja joonestus.

1) Laskemärk kujutab enesest märgilaskmise lauda, mille üle käib kaks ristamisi olevat kahurit. Märk on valmistatud oksideeritud hõbedast ja on sõõrikujuline 30 m/m. läbimõõduga, väljaspoole vähe kumer. Sõõri peal olevad kahurid, numbrid ja ringid on kõrgemad. Ringide vahed on tumedamaks oksüdeeritud, kuna ringid ise heledamad on. Märgi tagumisel küljel on vastav haak märgi rinnale kinnitamiseks.

2) Laskemärk antakse Merijõudude juhataja käsukirjaga komendooridele, kes suvises laskekavas ettenähtud võistluslasketel häid tagajärgi on saavutanud.

3) Laskemärk kantakse pahemalpool rinnal.

P. Gerrets

Kapten-major

Merijõudude staabi Tehnikaosakonna ülem.

Nr. 402.

Tallinnas, 26. augustil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Arsenaali ülema kohuste täitjat kindral-major Aleksander-Heinrich Silber g'i lugeda kahekuulisel tervisparanduslisel puhkusel viibinuks, 18. juunist kuni 18. augustini s. a.

Õiendus: Arsenali ülema vhk. Nr. 4260, 18. VIII. 24 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,

Sõjainistri eest.

Nr. 403.

Tallinnas, 26. augustil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõjainistri käsukirjade Nr. 27 ja 241 — 24 a. osaliseks muutmiseks lugeda Merijõudude juhataja kohuste täitjat meriväe kapten

Johannes H e r m 'i arstlise komisjoni otsusel Taagepera sanatooriumis ravitsusel viibinuks 19. jaanuarist kuni 3. maini s. a. arvates.
Õiendus: Merijõudude juhataja k. t. vhk. Nr. 175, 21. VIII. 24 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 404.

Tallinnas, 26. augustil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Minu päevakäsu Nr. 264 — 1923 a. osaliseks muutmiseks lugeda Sv. ringkonnakohtu otsus end. Sv. varustusvalitsuse korteri osakonna sõjaväe ametnik insener Alfons Georgi p. Heindok'i kohta maksvuseta, sest sama kohus oma avalikul kohtuistungul 29. juulil 1924 a. ära kuulates Alfons Heidok'i süüdistusaja S. N. S. § 229 järgi, otsustas mõista teda, Heidok'i, kohtulikult õige, sest et tema süü kohtulik uurimisel ei saanud kindlaks tehtud.

See kohtuotsus läks seaduse jõusse 10. augustil 1924 a.

Õiendus: Sõmini pvk. Nr. 257 — 1922 a. ja Sv. prokurööri vhk. Nr. 4112 — 1924 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 405.

Tallinnas, 26. augustil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

5. jalaväe rügemendi leitnant Nikolai Trankmann lugeda komandeerituks teenistuse huvides Pioneer-pataljoni juure, 18. juulist s. a. arvates.

Alus: Kaitseväe ohvitseride teenistuskäigu seadlus §§ 166—168.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-majoor,
Sõjaministri eest.

Sõjainistri käsukiri.

Nr. 406.

Tallinnas, 26. augustil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Käsin komandeerida Sõjaväe ühendatud õpeasutustesse alalise-
väe ohvitseride kursustele 1924/1925 õpeaastaks järgmisi ohvitseri:

Nr. Nr.	Auaste	Perekonna- ja ees- nimi	Väeosa, kus teenib
I Jala- ja ratsaväe ohvitseridest.			
a) Sõjainistiteeriumist.			
1.	Major	Tuisk, Mart	Kindralstaap.
2.	Kapten	Jürisson, Aleksander	Sv. varustusvalitsus.
3.	Leitnant	Michelson, Vilhelm	"
b) Ranna-, õhu- ja sisekaitsest.			
4.	Major	Baumann, Karl	Lääne mk. rahvaväe ja kaitsejõududel.
5.	Kapten	Vernik, Aleksander	Lennuväe rügement.

Nr. Nr.	Auaste	Perekonna- ja eesnimi	Väeosa, kus teenib
6.	Leitnant	M o i s, Jüri	Lennuväe rügement.
7.	Kapten	Eichelmann, Johannes	Auto-tankide divisjon.
8.	Leitnant	Freiberg, Leopold	"
9.	"	Treiberg, Lucius	"
10.	Noor.-ltn.	Karjel, Lembit	"
11.	"	Matson, Mihkel	"
12.	Leitnant	Kuusik, Albert	Ranna-, õhu- ja sisekaitse staap.
13.	Ohv. aset.	Kask, Magnus	"
14.	Leitnant	Pärn, Jaan	10. jalaväe rügement.
15.	"	Kendra, Jaan	"
16.	Noor.-ltn.	Müller, Erich	"
17.	"	Triik, Ludvig	"
18.	"	Tisch, Arthur	"

c) Sõjaväe ühendatud õpeasutustest.

19.	Kapten	Kõrge, Jüri	Sv. ühend. õpeasutus.
20.	Leitnant	Lints, Rudolf	"

I. diviisist.

21.	Kapten	Einpaul, Aleksander	I. diviisi staap.
22.	"	Melts, Eduard	1. jalaväe rügement.
23.	Leitnant	Holmberg, Adam	"
24.	"	Virit, Hans	"
25.	"	Vaimel, Johannes	"
26.	"	Sild, Aksel	"
27.	"	Ein, Aleksander	"
28.	Noor.-ltn.	Valdmann, August	"
29.	"	Pajusson, Evald	"
30.	"	Jalasto, Reinhold	"
31.	Kapten	Kruus, Jaan	5. jalaväe rügement.
32.	Leitnant	Vassil, August	"

Nr. Nr.	Auaste	Perekonna- ja ees- nimi	Väeosa, kus teenib
33.	Leitnant	Raudsepp, Eduard	5. jalaväe rügement.
34.	Noor.-ltn.	Friedenthal, Arthur	"
35.	Kapten	Krikmann, Karl	1. soomusrongide rüg.
36.	Noor.-ltn.	Veinberg, Boris	"
37.	"	Üts, Jaan	"
38.	"	Joost, Eduard	"
39.	"	Valk, Jaan	"
e) II. diviisist.			
40.	Kapten	Murrik, Albert	2. jalaväe rügement.
41.	"	Kask, Karl	"
42.	"	Mõttus, Johan	"
43.	Leitnant	Hansen, Paul	"
44.	"	Soodla, Johannes	"
45.	Kapten	Elken, Eduard	7. jalaväe rügement.
46.	"	Griin, Voldemar	"
47.	"	Viipsi, Herbert	"
48.	Leitnant	Malts, Johannes	"
49.	"	Poller, Oskar-Robert	"
50.	"	Klein, Aleksander	"
51.	Noor.-ltn.	Bockfeld, Nikolai	"
52.	Kapten	Eisenberg, Johannes	2. Soomusr. rügem.
53.	Leitnant	Gnadenteich, Rudolf	"
54.	Noor.-ltn.	Põlendik, Arthur	"
55.	"	Tikkand, Heinrich	"
56.	"	Perlits, Robert	"
57.	"	Leiberg, Arved	"
58.	Ohv.-aset.	Kull, Peeter	"
59.	Kapten	Aia, Johannes	Ratsa-rügement.
60.	Noor.-ltn.	Andrejev, Boris	"
61.	"	Hintper, Raimond	"
62.	Kapten	Altpere, Robert	Valga maak. Rahvaväe ja kaitseliit.

Nr. Nr.	Auaste	Perekonna- ja eesnimi	Väeosa, kus teenib
---------	--------	-----------------------	--------------------

g) III. diviisist.

63.	Leitnant	Freudenstein, Rudolf	III diviisi staap.
64.	Kapten	Rasmessov, Georg	6. jalaväe rügement.
65.	Leitnant	Taalder, Oskar	"
66.	Noor.-ltn.	Sander, August	"
67.	"	Seiler, Johannes	"
68.	Kapten	Jako, Johann	Sakala jalav. rügement.
69.	Leitnant	Nuth, Heinrich-Karl	"
70.	"	Kald, Robert	"
71.	Noor.-ltn.	Koort, Raimond	"

II Suurtükiväe ohvitseridest.

a) I. diviisist.

72.	Kapten	Kolk, Adolf	I. diviisi suurtükivägi.
73.	"	Lugenberg, Heinrich	"
74.	Noor.-ltn.	Ilves, Aleksander	"
75.	"	Napritson, Peeter	"
76.	"	Rass, Harald	"
77.	"	Berg, Heinrich	I. soomusr. rügem.
78.	Leitnant	Veske, Voldemar	I. diviisi suurtükivägi

b) II. diviisist.

79.	Kapten	Nimensky, Sinovi	II. diviisi suurtükivägi.
80.	Noor.-ltn.	Simon, Friedrich	"
81.	"	Kudevita, Aleksander	"
82.	"	Resen, Emil	"
83.	"	Villberg, Erich	"

c) III. diviisist.

84.	Kapten	Ein, Evald	III. suurtükiväe rügem.
85.	Leitnant	Merbach, Konstantin	"
86.	Ohv. aset.	Sooman, Karl	"

Nr. Nr.	Anaste	Perakonna- ja ees- nimi	Väeosa, kus teenib
---------	--------	----------------------------	--------------------

d) Merikindlustest.

87.	Kapten	Sild, Joosep	Naissaare komandant.
88.	Leitnant	Urm, Elmar	Rannapatarei Nr. 2.
89.	Ohv. aset.	Kiima, Johan	Rannapatarei Nr. 4.

Kokkuleppel Siseministriga komandeeritakse Piirivalve valitsusest alaliseväe ohvitseride kursustele:

1.	Kapten	Kasemets, Gustav	Piirivalve Narva jaosk.
2.	"	Laats, Artur	" Lääne "
3.	"	Lüüs, Adolf-Voldemar	" Petseri "
4.	"	Zupsmann, Voldemar	" Narva "

Kursused algavad 1. septembril s. a. kell 8.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest.

Sõjainistri käsukiri

Nr. 407.

Tallinnas, 27. augustil 1924 a.

(Kindralstaap).

§ 1.

Avaldan siin juures ohvitseride nimekirja, kes käesoleval aastal 22. aug. esimese lennuna on lõpetanud kaitseväe kehalise kasvatuse kursused.

§ 2.

Kursuste lõpul korraldatud praktilistel katsetel selgus, et kursustel on liig palju rõhku pandud ohvitseride individuaalse kehalise arendamise peale ja võrdlemisi vähe tähtsust antud instrukeerimise oskuse omandamisele, mille tagajärjel ohvitserid-kursandid ei suutnud end instruktoritena sama hästi maksma panna, kui täitjatena. Iseäranis silmapaistev oli see võimlemise juures. Võimlemise instrukeerimisel ei olnud küllalt järjekindlust, puudus algatusvõime, domineeris shabloonilikkus. Kergejõustiku alasad on harrastatud ühekülgsest, harjutades ainult teatavaid üksikuid kehaosi. Ujumisele, tema suu-rest tähtsusest hoolimata, on pühendatud liig vähe tähelepanu ja aega. Õpetajate-instruktorite töös tundub ühtluse puudus.

Üldiselt on aga kehalise kasvatuse kursustel tehtud palju viljakat tööd, mis näitab head püüdmist niihästi kursuste ülema kui kõigi õpetajate-instruktorite, kui ka kursustele komandeeritud ohvitseride poolt. Ühtlasi tuletan viimastele meelde, et ei tohi piirduda ainult kursustel omandatud teadmistega, vaid igäühe kohus on end ka edaspidi nii teoreetiliselt, kui ka praktiliselt alati täiendada, et täita edukalt omi ülesandeid kaitseväe kehalise kasvatuse alal.

§ 3.

Käesoleval aastal alata õpetööd kehalise kasvatuse kursustel 1. oktoobril.

Käsin selleks 25. septembriks 1924 a. komandeerida ohvitseri Sõjaväe ühendatud õpeasutuste ülema korraldusesse alljärgnevatel väeosadest ja siin tähendatud arvul: Sõjaväe ühendatud õpeasutustest — 2; 1., 2., Sakala, 5., 6. jalaväe rügementidest — 1; 7. ja 10. jalaväe rügementidest — 2; I. ja II. diivisi suurtükiväest — 1; 3. suurtükiväe rügementidest — 1; Ratsa-rügementidest — 1; 1. ja 2. Soomusrongide rügementidest — 1; Lennuväe rügementidest — 1; Pioneer- ja Side-pataljonist — 1; Meriväest — 1; Merikindlustest — 1; Auto-tankide divisjonist — 1. Peale selle komandeerida veel igast diviisist üks ohvitser, parim sportlane, ettevalmistamiseks diviisi ja diviisi õpekompanii kehalise kasvatuse instruktoriks.

Nimekirjad kehalise kasvatuse kursustele komandeeritavate ohvitseride kohta saata Sõjaväe ühendatud õpeasutuste ülemale 20. septembriks.

Komandeeritavad ohvitserid peavad vastama minu käsukirjas 8. detsembrist 1923 a. Nr. 543 ette nähtud nõuetele. Katse kursustele astujate ohvitseride kehalise arenemise kindlakstegemiseks ja nõuded, missugustele nad peavad vastama, on järgmised: 100 m. jooks — 14 s.; 1000 m. jooks — 3 m. 45 s.; kaugushüpe hooga — 4,25 m.; kõrgushüpe hooga — 1,25 m.; kuulitõuge — 7,257 klg., keskmine mõlema käe tõukest — 6,5 m.; ronimine redelil (harjutus 69 — võimlemise määrustik), pööre põikpuul (harjutuse 56 — võimlemise määrustik); 45 klg. raskuse ülesajamine kahe käega.

Nõuan väeosa ülematelt ja arstidelt minu käsukirja täpise täitmist, mille järele valvata diviisi ja teistel vastavatel ülematel.

1. kehalise kasvatuse kursustele komandeeriti mitmetest väeosadest ohvitserid sarnaste kehaliste (loodusliste ja traumaatiliste) puudustega, mis tuntavalt takistasid korralikku tööd. Niisugused nähtused ei tohi korduda.

Kehaline karvatus on üks tähtsamatest sõjaväe õpealadest ja väär sellepärast täielist tähelepanu. See kohustab kehalise kasvatuse instruktoriteks valima isikuid, kes sellele alale kõigiti vastavad.

O. Amberg
Sõjamineister.

Kaitseväe kehalise kasvatuselõpetanud ohvitseride
n i m e k i r i
 lõpukatsetel saavutatud edukuse järjekorras.

Nr.Nr.	Auaste	Perekonna- ja eesnimi	V ä e o s a	Märkused
1	Kapten	Marguson, Eduard	Sv. ühend. õpeas.	
2	Noor.-leitn.	Hasenjäger, Roland	Ratsa-rügement	
3	"	Johanson, Alfred	2. soomusr. rüg..	
4	"	Kutsar, Kristjan	3. suurtükiv. rüg.	
5	Leitnant	Kala, August	2. jalaväe rüg.	
6	Noor.-leitn.	Breede, Felix	5. " "	
7	"	Madisson, Johann	Sv. ühend. õpeas.	
8	"	Darsch, August	Sakala jalav. rüg.	
9	"	Kolga, Ralf	II. diviisi suurtük.	
10	"	Tschernitsky, Roman	I. " "	
11	"	Reinfeldt, Otto	10. jalaväe rüg.	
12	Leitnant	Eichvaldt, Robert	5. " "	
13	Noor.-leitn	Tomp, Harald	Pioneer-pataljon	
14	"	Viiil, Karl	Merikindlused	
15	"	Juhkam, Johannes	Lennuväe rüg.	
16	"	Lapp, Eduard	7. jalaväe rüg.	
17	M. n.-leitn.	Treumund, Arved	Merijõudude staap	
18	Leitnant	Kull, Ernst	7. jalaväe rüg.	
19	"	Braunschweig, Ervin	Sakala jalav. rüg.	} Järelkatse võim- lemises ühe aasta kestvusel.
20	Noor.-leitn.	Laas, August	I. soomusr. rüg.	

O. Amberg
 Sõjainister.

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 408.

Tallinnas, 27. augustil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Merijõudude juhataja kohuste täitjat meriväe-kapten Johannes Herm'i lugeda tervisparandusliselt puhkuselt tagasi jõuduks ja oma teenistuskohuste täitmisele asunuks, 18. augustist s. a. arvates.

Tema asetäitjat meriväe-kapten Herman Salza't lugeda oma otsekoheste teenistuskohuste täitmisele asunuks, samast kuupäevast arvates.

Õiendus: Sõjainistri käsukiri Nr. 299—24 a. ja Merijõudude juhataja kohuste täitja ettekanne № 3187, 18. VIII. 24.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-Major,
Sõjainistri eest.

Nr. 409.

Tallinnas, 27. augustil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Võimalikkude arusaamatuste ärahoidmiseks ohvitseride teenistuskäigu arvestamisel käsin alaliseväe ohvitseride kursustel viibimise aega lugeda riviteenistuseks.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-Major,
Sõjainistri eest.

Nr. 410.

Tallinnas, 29. augustil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Ranna, õhu- ja sisekaitse ülemat Kindral-major Johann Unt'i lugeda puhkuselt tagasi jõudnuks ja oma teenistuskohuste täitmisele asunuks, 27. augustist s. a. arvates.

Tema kohuste täitjal kolonel Aleksander Seiman'il oma otsekoheste teenistuskohuste täitmisele asuda, samast kuupäevast arvates.

Õiendus: Sõjainistri käsukiri Nr. 355 s. a. ja Ranna, õhu- ja sisekaitse ülema ettekanne Nr. 761, 27. VIII. s. a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 411.

Tallinnas, 29. augustil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõjaväe ringkonnakohus, kohtuistungil 22. juulil 1924 a. kuulas ära reservi lipnik Arnold Johani p. Tunderberg'i süüdistusaja S. N. S. § 154 järele ja otsustas mõista teda S. N. S. § 154 ja 25 põhjal — iseäraliste kohuste karauliteenistuse alal rikkumise eest üheks aastaks kindlusevangi ühes mõnesuguste teenistuse alal õiguste ja eesõiguste kitsendusega ja tagajärgedega, mis ette nähtud S. N. S. § 27.

Kohtuotsus läks seaduse jõusse 3. augustil 1924 a.

Märkus: Sõjaväe prokuröri vhk. Nr. 4261 — 1924 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 412.

Tallinnas, 29. augustil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõjainistri käsukirja nr. 406 — s. a. täienduseks käsin komandeerida Sõjaväe ühendatud õpeasutustesse alaliseväe ohvitseride kursustele 1924/25 õpeaastaks 10. jalaväe rügemendist leitnant Jaan Tammi ja kindralstaabist kapten Oskar Jalajäsi.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 413.

Tallinnas, 29. augustil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Vaatamata minu käsukirja nr. 49 s. a. peale, on viimasel ajal õige sagedaseks nähtuseks saanud ministriumis teenivate sõjaväelaste ja erateenijate, viimastest iseäranis naisteenijate tööle hiljaksjäämine, millest oletada võib, et vastavad ülemused pole sarnase väärnähtuse peale küllalt tähelepanu juhtinud. Tuletan veel kord kõikidele valitsuste ja osakonndade ülematele meele, et krooniliselt tööltpuudujaid ja hiljaksjääjaid tuleb, kui hoiatused asja ei paranda, teenistusest vabastada ja nende asemele korralikumad tööjõud teenistusse võtta.

Ei saa ka vaikides mööda minna sarnasest lubamata lohakusest, kus töö lõpul lauasahtlide ja kappide ukсед lukustamata seisavad ehk jälle lukku keeratakse, kuid võtmed sinna ette unustatakse ehk jäetakse. Otse kuritahtlikuks tuleb aga lugeda ühes osakonnas ettetulnud nähtust, kus raudkapp, milles salajane kirjavahetus seisab, peale tööaja lahti jäeti.

Käsin vastavatel ülematel niisuguse lohakuse kaotamiseks kõige valjumad abinõud tarvitusele võtta.

Järelvalve selle käsu kirja täitmise üle panen Korraldusvalitsuse ülema peale ning käsin tööle hiljaksjääjate nimed ning tubade numbrid, kus lauasahtlid ehk kapiüksed lukustamata jäetud, minule igakord ette kanda.

Staabi komandandil Korraldusvalitsuse ülema juhtnõõride järele kontroleerimist toimetada.

O. Amberg
Sõjamineister.

Nr. 414.

Tallinnas, 30. augustil 1924 a.

(Kindralstaap).

§ 1.

Vabariigi Valitsuse otsuse põhjal 29. augustist s. a. käsin minu päevakäsu Nr. 44 s. a. täienduseks 1924 aasta jooksul ajateenijaid kaitsevaelasi tegelikust kaitseväe teenistusest vabastada järgmiselt:

1. 3. septembril ja peale selle iga kuu esimesel kuupäeval kõiki neid, kes selleks ajaks vähemalt 18 kuud ära teeninud on, peale nende, kes teenivad ratsa rügemendis, inseneriväes raadio-telegrafistide kursustel, lennuväes motoristide kursustel, meriväes, merikindlustes ja riviitute kohtadel sõjaväe ühendatud õpeasutustes, välja arvatud üksik eskadron;

2. 15. oktoobril ja peale selle iga kuu esimesel kuupäeval kõiki neid, kes sõjaväe ühendatud õpeasutustes, välja arvatud üksik eskadron, riviitute kohtadel teenivad ja selleks ajaks vähemalt 19 kuud ära teeninud, ja

3. 1. detsembril — kõiki neid, kes ratsa rügemendis, meriväes ja merikindlustes teenivad ning selleks ajaks vähemalt 21 kuud on ära teeninud.

§ 2.

Kaitsevaelaste tegelikust kaitseväeteenistusest vabastamist toimetada minu päevakäsus Nr. 44 s. a. ettenähtud korras.

O. Amberg
Sõjamineister.

Sõjainistri käsukiri.

Nr. 415.

Tallinnas, 30. augustil 1924 a.

(Kindralstaap).

„Riigi Teatajas“ 1923 a. nr. 145 avaldatud seaduse nr. 115 põhjal kaitseväeteenistusse võetud tagavaraväelasi käsin tegelikust kaitseväeteenistusest vabastada järgmiselt:

1) neid tagavaraväelasi, kes kuni 30. maini s. a. tegelikku kaitseväeteenistusse astunud ja tegelikus teenistuses 3 kuud 25 päeva ära teeninud, 25. septembril s.a.;

2) kõiki neid tagavaraväelasi, kes 25. septembriks s. a. 3 kuud 25 päeva ära teeninud ei ole ehk peale 30. mai s. a. tegelikku kaitseväeteenistusse astunud, igal järgmisel kuupäeval peale 3 kuu 25 päeva ärateenimist.

Tagavaraväelaste tegelikust teenistusest vabastamise juures talitada minu käsukirjas 4. märtsist s. a. nr. 96 ettenähtud korras.

O. Amberg
Sõjainister.

29/9 M.

Sõjaministri käsukiri.

Nr. 416.

Tallinnas, 1. septembril 1924 a.

(Varustusvalitsus).

§ 1.

Kinnitan käesoleva aasta remont-hobuste ostuhinna ülemmääraks:

Ratsahobustele 65.000 mk.

Suurtüki-hobustele 60.000 „

alammääraks: Ratsa- ja suurtüki-hobustele 45.000 mk.

Alus: S. S. K. 1910 a. väljaande XIX raam. § 1847.

§ 2.

Selle aasta kaitseväge remont-hobuste ostukomisjoni nimetan järgmises koosseisus:

Esimees: vet.-kolonel P. Ruus.

Liikmed: 1) Kolonel A. Buxhoevden, tema asetäitjaks kolonel-leitnant R. Luik.

2) Major E. Toffer, tema asetäitjaks kapten K. Tulf.

3) Diviisi loomaarst, vastavalt diviisi raioonile.

Märkus: Haapsalus ja Tallinnas vet.-major S. Punin.

Esimehe äraolekul täidab tema kohuseid vanem aukraadis liige.

Komisjonil kokku astuda esimehe kutsel.

O. Amberg
Sõjaminister.

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 417.

Tallinnas, 2. septembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

III diviisi ülemat kindral-majoor Aleksander Tõnisson'i lugeda tervisparandusliselt puhkuselt tagasi jõudnuks ja oma teenistuskohuste täitmisele asunuks, 31. augustist s. a. arvates.

Tema asetäitjat kolonel Erich Rosenberg'i lugeda oma otsekoheste teenistuskohuste täitmisele asunuks, samast kuupäevast arvates.

Õiendus: Sõjainistri käsukirjad Nr. Nr. 298 ja 380—1924 a. ja III diviisi ülema telegramm Nr. 120, 31. 8. 24 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-majoor,
Sõjainistri eest.

Nr. 418.

Tallinnas, 2. septembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõjaväe prokurööri majoor Konstantin-Lembit Trakmann'i lugeda puhkuselt tagasi jõudnuks ja oma teenistuskohuste täitmisele asunuks, 28. augustist s. a. arvates.

Tema asetäitjal majoor Gustav Knorring'il oma otsekoheste teenistuskohuste täitmisele asuda, samast kuupäevast arvates.

Õiendus: Sõjainistri käsukiri Nr. 362—24 a. Sõjaväe prokurööri ettekanne Nr. 4330, 28. VIII s a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-majoor,
Sõjainistri eest.

Nr. 419.

Tallinnas, 2. septembril 1924 a.
(Korraldusvalitsus).

Luban Kindralstaabis teenivat ohvitseri asetäitjat Hugo Maasik'it tähendatud asutuse juures üle koosseisu pidada kuni 1. septembrini s. a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest.

Nr. 420.

Tallinnas, 2. septembril 1924 a.
(Korraldusvalitsus).

Peipsi laevastiku divisjoni mehaanikuse kohuste täitja eraisik Felix Eleaser vabastatakse teenistusest omal palvel, 14. augustist s. a. arvates.

Õiendus: Sõjaministri päevakäsk Nr. 197—23 a. ja Merijõudude juhataja vhk. Nr. 4560, 28. VIII. s. a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest.

Nr. 421.

Tallinnas, 2. septembril 1924 a.
(Korraldusvalitsus).

Reservi lipnik Erich Prass on Riigikohtu otsusel 26. maist 1922 a. omandanud perekonnanimeks „Tamsar“.

Tähendatud nimemuutus lipnik Tamsar'e teenistuslehte ja dokumentidesse kanda.

Alus: Riigi Teataja Nr. 74/75—1922 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest.

29/9

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 422.

Tallinnas, 4. septembril 1924 a.

(Varustusvalitsus).

Kooskõlas Vabariigi Valitsuse poolt 28. detsembril 1923 a. kinnitatud ja minu käsukirja Nr. 65—1924 a. juures avaldatud „Kaitseväge liikide tunnusmärkide ja väeosade ning asutuste trafarettide kirjelduse“ peatükk IV. p. d-ga käsin maaväe ohvitseridel, kes seisavad meriväe koosseisus, kanda oma eriala väeliigi tunnusmärki ja trafaretti „ankru kujutus“. Ankru kuju ja suurus samasugune, kui merikindluste trafaretil.

Õiendus: Merijõudude Juhataja ettekanne 25. VIII. 24 a. Nr. 4398

O. Amberg

Sõjainister.

Nr. 423.

Tallinnas, 4. septembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Võimalikkude eksituste ärahoidmiseks Kaitseväge ohvitseride teenistuskäigu seadluses § 28 punkt 7 ja § 31 punkt 2 ettenähtud:

a) ohvitseride (ametnikkude) aktiivseisukorrast reservi, maakaitseväge ehk erusse arvamisel teenistuse huvides, vabastatava isiku lahtmise vastu, ja

b) seaduslisel alusel kohtadele kinnitatud ohvitseride vabastamisest ametkohalt ja madalamale kohale määramisel samal põhjusel,

käsin igal üksikul juhtumisel enne asja otsustamist juurdluse toime panna, mis selgitaks, kuivõrd kavatsetav samm tarvilik ja paratamatu.

Alus: Kaitseväe ohvitseride teenistuskäigu seadlus § 194.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest.

Nr. 424.

Tallinnas, 4. septembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõjaväe Ringkonnakohus, kohtuistungil 20. mail 1924 a. kuulab ära 7. jalaväe rügemendi kapten Hermann Stockeby ja reservi leitnant Gustav Leth'i süüdistusasja — esimese suhtes S. N. S. § 142, 144 p. 5., 145 ja teise suhtes S. N. S. § 232 p. 4 järele ja otsustas mõista:

Kapten Stockeby't kohtulikult õigeks, sest tema süütegu kohtulikul uurimisel ei leidnud tõendust; reservi leitnant Leth'i — ohvitseride kogu rahasummade omaistamise sihiga kõrvaltoimetamises kohtulikult õigeks, kuna S. N. S. § 229 põhjal üheks kuuks aresti peavahis.

S. N. S. § 62 põhjal Leth'i süü läbi 6. jalaväe rügemendi ohvitseride kogule tekkinud kahju 268.505 mk. 47 penni suuruses temalt sisse nõuda tähendatud rügemendi ohvitseride kogu kasuks.

Kohtukulud panna süüdimõistetule Leth'i peale, aga tema maksujõuetuse korral võtta riigikassa kanda.

Kohtu otsus läks seaduse jõusse 31. mail 1924 a.

Märkus: Sv. prokurööri vhk. Nr. 4377, 30. augustist 1924 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest.

Nr. 425.

Tallinnas, 5. septembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

25. aprillil s.a. võttis 7. jalaväe rügemendi ülem temale alluvasse rügemendi teenistusse ja kinnitas kompanii veltveebliks üleajateenijana velt. J ä ä g e r'i, kes 27. veebruaril k.a. oli 10. jalaväe rügemendist administratiivkorras vabastatud. Nagu toimepandud juurdlusest selgus, sündis J ä ä g e r'i teenistusse võtmine järgmiselt : 7. jalaväe rügemendi ülem, vajades üleajateenijaid, avaldas sellekohase kuulutuse ajalehtedes. Eelnimetatud kuulutuse peale esitas J ä ä g e r rügemendi ülemale teenistusse võtmise palve, milles ühtlasi ära tähendas, et tema 10. jalaväe rügemendist sel aastal administratiivkorras vabastatud. Rügemendi ülem saatis J ä ä g e r'i palve kolonel-leitnant K u n n o s'ele, kellele ülesandeks oli tehtud kõigi soovijate palvete läbivaatamine ja igasuguste tarviliste õienduste nõudmine. Kolonel-leitnant K u n n o s, J ä ä g e r'i palvet, mille juures tarvilised dokumendid puudusid, läbi vaadates, kandis rügemendi ülemale ette, et J ä ä g e r'i kohta kõik tarvilised dokumendid ja õiendused olemas, ning palus teda teenistusse võtta, mida ka rügemendi ülem, ilma et isiklikult dokumente revideerinud oleks, tegi. Ei võetud vaevaks isegi järele pärida, mispärast J ä ä g e r administratiivkorras 10. rügemendist vabastati.

Kõige kurvem käesolevas asjas on aga see, et kolonel-leitnant K u n n o s, kes kohustatud oli sisseantud palveid läbi vaatama ning tarviduse korral igasuguseid õiendusi nõudma, ei teadnud, nagu tema pärastisest seletusest näha, missugustele tingimustele peavad teenistusse astujad vastama ning missugused andmed nende kohta enne teenistusse võtmist tulevad nõuda. Ka rügemendi adjutandi kohuste täitja leitnant V i i k m a n n, J ä ä g e r'i teenistusdokumente saades, ei pööranud mingisugust tähelepanu asjaolule, et J ä ä g e r ennem administratiivkorras teenistusest vabastatud ning vastavate eeskirjadega nõutavad andmed tema kohta puuduvad.

Niisuguse omapärase talitusviisi ning maksvate juhtnööride ignoreerimise tagajärg oli see, et teenistusse sattus isik, kes sõjaväkke täiesti vastuvõtmata ning kõlbmata on.

Juhin rügemendi ülema tähelpanu sarnase lohakuse peale ja nõuan kindlat järelvalvet, et edaspidi kõikidest maksvatest juhtnööridest täpselt kinni peetaks.

Kolonel-leitnant Kunnos'ele teen märkuse selle eest, et tema, saades rügemendi ülemalt käsu sissetulnud palvete läbivaatamiseks, seda käsku lohakalt täitis.

Leitnant Viikmanni karistan 5 päevase arestiga peavahis lohaka ning puuduliku asjaajamise eest rügemendi staabis.

Karistus rügemendi ülemal täide viia ning sellest ette kanda.

Ühtlasi juhin kõikide väeosade ja asutuste ülemate tähelpanu käesoleva juhtumise peale ning nõuan kõigi maksvate juhtnööride ja määruste täpset täitmist.

O. Amberg
Sõjaminister

Nr. 426.

Tallinnas, 5. septembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Luban nimetada eraisiku Aleksander Parchomenko Sõjaväe ühendatud õpeasutuste alalise lektori kohuste täitjaks, 1. septembrist s. a. arvates.

Õiendus: Sõjaväe ühendatud õpeasutuste ülema pealkiri
Nr. 11971, 2. IX. s. a.

O. Amberg
Sõjaminister.

Sõjainistri käsukiri

Nr. 427.

Tallinnas, 9. septembril 1924 a.

(Varustusvalitsus).

Luban käesoleval aastal maaväe rivi väeosades peale 15. oktoobrit teenistusesse jäävatele sõduritele, välja arvatud staapides ja kantseleides teenijad, välja anda ülenormi üks paar pooltaldu ühes kontsa-plekkidega.

A l u s: Sõjanõukogu protok. 3. sept. s. a. Nr. 363 p. 10.

O. Amberg
Sõjainister.

Sõjainistri käsukiri

Nr. 429.

Tallinnas, 9. septembril 1924 a.

(Kindralstaap).

Viimased sõjad on näidanud, et taktikaliselt hästi ettevalmistatud ja tehniliselt hästi varustatud väeosad ei ole lahingutes oma ülesannete täitmisel sagedasti suutnud saavutada neid tagajärgi, mis nad oma ettevalmistust silmas pidades oleks võinud anda. Sarnaste ebaõnnestanud ettevõtete osaliseks põhjuseks on olnud suurema arvu üksikute võitlejate ja seega ka tervete väeüksuste puudulik kehaline areng, mille tõttu ei suudetud ilmutada rasketes sõjaoludes küllaldast füüsilist vastupidavust ja liikumise väledust. Sarnast vastupidavust ja liikuvust ei saagi nõuda inimeselt, kelle hingamine on korratu ja mille lihaksed on liig nõrgad selleks, et olla kärke ümberpaigunemistel ja hüpetel (tapva tule piirkonnas) ja tugev sõjariistade ning laske-
moona kandmisel, väeosa kelle juhid ja sõdurid on kehaliselt arenenud ja karastatud, võib ilmutada aga maksimumi lahingvõimet.

Kehalise arengu puudulikkusest on sagedasti tingitud ka lahingu suured kaotused. Lahingu kaotusi võib märksa vähendada, nõutavalt võitlejate kehalise arenemise tasapinda tõstes.

Meie kaitsevägi, kes arvuliselt väike, peab olema vaimliselt, moraalselt ja füüsiliselt iseäranis tugev.

Kaitseväe kehaline arendamine nõuab sihi- ja järjekindlat tööd juba rahuajal.

Meie kaitseväes puudus senini eriline kehalise kasvatuse juht, kes oleks juhtinud ja korraldanud väeosade kehalist kasvatust üldiselt ja vastavalt sõjategevuse nõuetele.

Ülemalnimetatud puudus on 1. augustist 1924 a. arvates kõrvaldatud sellega, et Kindralstaabi VI Osakonna koosseisu on üles võetud kaitseväe kehalise kasvatuse juhataja koht.

Kehalise kasvatuse juhataja tegevuse kohta panen maksma järgmised määrused:

Kehalise kasvatuse juhataja juhib kehalist kasvatust kõigis sõjaväe osades ja asutustes, milleks tema on kohustatud:

1) Valvama kehalise kasvatuse otstarbekohase teostamise järele väeosades ja asutustes.

2) Korraldama väeosades ohvitseride-instruktorite ja nende abide allohvitseride ettevalmistust kehalise kasvatuse alal.

3) Välja töötama väeosadele ja asutustele kehalise kasvatuse teostamiseks tarvisminevad juhtnöörid ja juhtima kehalise kasvatuse õpekavade kokkuseadmist.

4) Ühtlustama kehalist kasvatust väeosades ja asutustes, hoolitsedes tema mitmekesiduse, huvitavuse ja kaasakiskuvuse eest.

5) Korraldama väeosades loenguid kehalise kasvatuse vajaduse ja tähtsuse üle üld- ja sõjaväelises mõttes.

6) Välja töötama kehalise arenevuse katsete kavad, mille nõudmised on sunduslikud kõigile rivis teenivatele sõjaväelastele.

7) Kontroleerima sõjaväelaste kehalist arenemist ja kehalise kasvatuse instruktorite võimeid väeosades ja asutustes.

8) Teostama väeosades ja asutustes sõjaväelaste kehalist mõetmist ja koguma nende mõõtmiste andmeid sõjaväelaste kehalise arenemise kindlaksmääramiseks sõjaväeteenistuse jooksul.

9) Korraldama Sõjainistri käsuga määratud alalisi ja ajutisi kehalise kasvatuse kursusi.

10) Korraldama sportlisi mängu ja spordivõistlusi kehalise kasvatuse tõstmiseks sõjaväes.

O. Amberg
Sõjainister.

29/9

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 430.

Tallinnas, 9. septembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõjaväe ühendatud õpeasutuste suurtükiväe õpedivisjoni ülema kohuste täitja major Karl Grauen'it, 3. suurtükiväe rügemendi ülema abi kohuste täitjat major Jaan Taadler'it ja II diviisi suurtükiväest kapten Karl Mutsot lugeda komandeerituks Lätimaale grupi laskmistele 8. augustist kuni 24. augustini s. s.

Õiendus: Suurtükiväe inspektori ettekanded Nr. 418, 8. VIII. ja 3. IX. s. a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 431.

Tallinnas, 9. septembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Vabariigi Valitsuse poolt 28. novembril 1923 aastal vastuvõetud Kaitseväelaste atesteerimise seadluse põhjal käsin atesteerimist 1924 aasta eest alata 1. novembril s. a. ning atesteerimise perioodiks lugeda aeg 10. detsembrist 1923 a. kuni 1. novembrini 1924 a.

15. detsembriks s. a. saata Korraldusvalitsusse ohvitseride ja ametnikkude kinnitatud atestatsioonid ühes kõigi kaasakuuluva materjaliga, kuna üleajateenijate kohta saata ainult kinnitatud atestatsiooni lehed, jättes muud dokumendid alalhoidmiseks väosade kaapidesse.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 432.

Tallinnas, 9. septembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Luban kanda Läti lennuväe poolt annetatud Läti lennuväe märki.

Major August Steinberg'il,

Kapten Karl Haas'il,

Kapten Johann-Karl Fischer'il,

Kapten Glaude Emery'l,

Noorem-leitnant Voldemar Post'il ja

Noorem-leitnant Richard Rotberg'il.

Tähendatud märgi annetamine nende teenistuslehte kanda.

Õiendus: Ranna-, õhu- ja sisekaitse ülema ettekanne Nr. 817,

2. IX. s. a.

O. Amberg

Sõjaminister.

Nr. 433.

Tallinnas, 10. septembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Luban Sõjaministeeriumi juriskonsultuuri sõjaaegset ametnikku August Rock's'i üle koosseisu pidada endise palgaga kuni edaspidise korralduseni.

O. Amberg

Sõjaminister.

Nr. 434.

Tallinnas, 10. septembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

§ 1.

Atesteerimise seadluse põhjal määratud diviisi ülemate abide, üksikute väeosade ülemate, nende abide ning neile vastavate ülemate atesteerimiseks I liigi atesteerimiskomisjoni järgmises koosseisus:

Esimees — Kindralstaabi kindral-major Paul Lili,

Liikmed: 1) kindral-major Aleksander Tõnisson,

2) kindral-major Ernst Põdder,

3) kindral-major Otto Heinze,

4) kolonel Rudolf Reimann,

ning tagavaraliikmeteks:

1) kindral-major Johann Unt,

2) meriväe-kapten Johannes Herm.

Komisjonil kokku tulla Tallinnas, Sõjaministeriumi ruumes,
28. novembril 1924 a. kell 11.

§ 2.

Kõik atestatsioonid, mis I liigi atesteerimiskomisjonis arutamisele peavad tulema, saata täiesti salajastes pakettides 20. novembriks 1924 a. Korraldusvalitsuse ülemale, kusjuures ümbrikul peab ära tähendatud olema, kelle kohta ja kelle poolt atestatsioon kokku seatud. Korraldusvalitsuse ülemal kõik sissetulnud atestatsioonid komisjoni istangul samades kinnipitseeritud pakettides üle anda komisjoni esimehele.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,

Sõjaministri eest,

Nr. 435.

Tallinnas, 11. septembril 1924 a.

(Sõjaväe Ringkonnakohus).

§ 1.

Vabastan järgmised ohvitserid nende peale pandud Sõjaväe Ringkonnakohtu ajutiste liikmete kohustest, 1. oktoobrist s. a. arvates:

1) I diviisi ülema abi kolonel Marder'i,

2) Kindralstaabist kolonel Prei,

3) Kindralstaabist kapten Jõgi,

4) Sv. ühendatud õpeasutustest major Grauen'i,

5) Distsiplinaar-kompaniüst major Thimm'i,

- 6) 10. jalaväe rügemendist kapten Saare,
- 7) Side-pataljonist kapten Ojassoni,
- 8) Läänemere laevast. divisjonist kapten-major Martsoni,
- 9) Läänemere laevast. divisjonist kapten-major Gildemanni
- 10) Side-pataljonist kapten Reeder'i.

Õiendus: Sõjainistri käsukirjad Nr. 71 ja 151—1924 a.

§ 2.

Nimetan järgmised ohvitserid Sõjaväe Ringkonnakohtu ajutisteks liikmeteks, 1. oktoobrist s. a. arvates:

- 1) 10. jalaväe rügemendist kolonel-leitnant Jakob Vende,
- 2) Sv. Varustusvalitsusest major Heinrich Lipstoki,
- 3) Kindralstaabist major Karl Ainsoni,
- 4) Korraldusvalitsusest kapten Oskar Kaunissaari,
- 5) Sv. ühendatud õpeasutustest kapten Helmuth Ibrusi,
- 6) Auto-Tankide divisjonist kapten Hans Elbi,
- 7) Side-pataljonist kapten Eduard Johanson'i,
- 8) Merijõudude staabist vanem-leitnant Johann Brakmanni.

O. Amberg
Sõjainister.

Sõjainistri käsukiri.

Nr. 436.

Tallinnas, 11. septembril 1924 a.

Minu käsukirjadega Nr. 368 — 1923 a. ja Nr. 203 s. a. lubatud päevaraha maksmist Suurtükiväe Poligooni ja laagriehituse töödel viibivatele kaitseväelastele Distsiplinaar- kompanii vahialustele ja konvoiridele pikendan käesoleva aasta 1-st septembrist alates kuni 1-se juunini 1925 a.

Õiendus: Suurtükiväe Poligooni ülema ettekanne 2. IX. s. a. Nr. 845.

O. Amberg
Sõjainister.

29/7/24

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 437.

Tallinnas, 12. septembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Merijõudude juhataja kohuste täitjat meriväe-kapten Johannes Herm'i lugeda arstlise komisjoni otsusel Sõjaväe haigemajas ravitsusel, 9. septembrist s. a. arvates.

Meriväe-kapten Herm'i äraolekul täita Merijõudude juhataja kohuseid Merijõudude staabi ülemal meriväe-kapten Hermann Saltza'l.

Õiendus: Meriväe-kapten Saltza ettekanne nr. 175 — 9. IX. 24.

O. Amberg

Sõjainister.

Nr. 438.

Tallinnas, 12. septembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Kindralstaabist kapten Richard Tomberg'i lugeda Vabariigi Valitsuse otsusel 22. augustist 1924 a. komandeerituks Prantsusmaale, ühtlasi nimetades teda sõjaväe esitaja kohuste täitjaks kolonel-leitnant Junkur'i haiguse ajaks, palgaga Rüigi Teatajas nr. 1—1924 a. ettenähtud normide järele, 25. augustist s. a. arvates.

O. Amberg

Sõjainister.

Nr. 439.

Tallinnas, 13. septembril 1924 a.

(Varustusvalitsus).

Vabariigi Valitsus otsustas 5. septembril s. a. : „Anda Sõjamineistri juhtnõõriks, et koosseisude vähendamise tõttu ametist vallandatud kaitseväe ametnikkudele, sõjaaegsetele kaitseväe ametnikkudele ja kaitseväe aseametnikkudele tuleb palka edasi maksta Riigikogu poolt 12. aprillil 1924 a. vastuvõetud Riigiteenistusest vabastamise korral palga edasimaksmise seaduse („Riigi Teataja“ nr. 51/52 — 1924 a. artikkel nr. 20) alustel“.

O. Amberg

Sõjamineister.

Nr. 440.

Tallinnas, 13. septembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Kindralstaabist kapten Eduard Lillak'it lugeda Vabariigi Valitsuse otsusel 22. augustist 1924 a. komandeerituks Prantsusmaale, Pariisis asuva kõrgema eriõpeasutuse „École nationale des ponts et chaussées“ kursuse läbivõtmiseks ja lõpetamiseks, 11. septembrist s. a. arvates.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,

Sõjamineistri eest.

Nr. 441.

Tallinnas, 13. septembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Luban Sõjaväe varustusvalitsuse ülema kolonel Tõnis Rotbergi, kes Kuresaare Sõjaväe sanatooriumist ravitsemiselt tagasi jõudnud,

arstlise komisjoni otsusel 10. päevalisele tervisparanduslisele puhkusele,
11. septembrist s. a. arvates.

Õiendus: Sõjainistri käsukiri nr. 388 — 24 a. ja Sõjaväe
varustusvalitsuse ülema ettekanne nr. 1195, 12. IX. s. a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 442.

Tallinnas, 13. septembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõjaväe ühendatud õpeasutustesse alaliseväe ohvitseride kursustele
komandeeritud II diviisi suurtükiväest noorem-leitnant Erich Vilberg'i
lugeda tagasi komandeerituks oma väeosasse, 1. septembrist s. a. arvates

Õiendus: Sõjainistri käsukiri nr. 406 — 24 a. ja Sv. ühen-
datud õpeasutuste ülema pealkiri nr. 12203, 9. IX. 24 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 443.

Tallinnas, 15. septembril 1924 a.

(Suurtükiväe Inspektor).

Tänavuaastane suurtükiväe ohvitseride teadmiste kontroleerimine,
mis täieliste lasketabelite käsitamises seisib, on näitanud et lasketabe-
lite käsitamine kaunis suure arvu ohvitseride poolt mitte küllalt kästi

ei sünni, tulevad ette vead, mis rängalt laskeresultaatide peale mõjuda võivad. Nende ohvitseride hulgas leidub isegi patarei ülemaid. Sarnane nähtus on muidugi lubamata.

Käsin suurtükiväe inspektoril talviste õppuste ajal selle järele valvata, et lasketabelitega iga päev harjutataks ja paranduste väljaarvamised tulevikus kiirelt ja õigelt tehtaks.

P. Lill
Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Sõjainistri käsukiri

Nr. 444.

Tallinnas, 16. septembril 1924 a.

Jalaväe rügementide ratsak-dode järelvaatusel on selgunud, et nende k-dode sõdurite ja hobuste väljaõpetamine mitte ühtlase meetodi järele läbiviidud ei saa ning nõutaval kõrgusel ei seisa. Sellepärast käsin jalaväe rügementide ratsak-dosid väljaõpe ja hobuste järelvalve alal peale oma otsekohest ülemust alluda ratsaväe inspektorile.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 445.

Tallinnas, 16. septembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõjainistri käsukirjade Nr. Nr. 67 ja 82—1924 a. osaliseks muutmiseks, lugeda Sõjainistri abi Kindralstaabi Kindral-major Andres Larka haigeks arstlise komisjoni otsusel, 20. veebruarist s. a. arvates.

Alus: Vabariigi Valitsuse otsus 18. juunist s. a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 446.

Tallinnas, 16. septembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

End. 2. suurtükiväe rügemendi väljapatarei Nr. 4 asjaajaja kohuste täitja eraisik Alfred Luikas vabastatakse teenistusest tähendatud patarei majanduse likvideerimise puhul, 10. maist s. a. arvates.

Õiendus: Sõjainistri päevakäsk Nr. 510—22 a. ja II diviisi staabi ülema pealkiri Nr. 5474, 11. IX. s. a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 447.

Tallinnas, 16. septembril 1924 a.
(Korraldusvalitsus).

Sõjainistri käsukirjade Nr. Nr. 406 ja 412 s. a. täienduseks, käsin komandeerida Sõjaväe ühendatud õpeasutustesse alaliseväe ohvitseride kursutsele 1924/1925 õpeaastaks Sõjaväe staabi korraldusvalitsusest leitnant August Schönberg'i.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 448.

Tallinnas, 17. septembril 1924 a.
(Sõjaväe Prokuratuur).

Annan Sõjaväe Ringkonnakohtu alla endise 5. jalaväe polgu 1-se roodu r/m. Anton Madise p. Lauri, keda süüdistatakse S. N. S. § 136 järele.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 449.

Tallinnas, 17. septembril 1924 a.
(Korraldusvalitsus).

Narva-Jõesuus avatud I diviisi laatsareti osakonna sanatooriumi suvise hooaja tegevus lugeda lõpetatuks 1. septembrist s. a. arvates.

Õ i e n d u s: Sõjainistri käsukiri Nr. 98—1924 a. ja Sõjaväe Tervishoiuvalitsuse ülema vhk. Nr. 2483, 12. IX. s. a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 450.

Tallinnas, 17. septembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

I diviisi suurtükiväest kapten Hans Kurg lugeda komandee-
tuks Riigivanema käsutusse, 12. septembrist s. a. arvates.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjamineistri eest.

Nr. 451.

Tallinnas, 17. septembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

I diviisi ülem kindral-major Otto Heinze lugeda tervis-
parandusliselt puhkuselt tagasi jõudnuks ja oma teenistuskohuste
täitmisele asunuks, 15. septembrist s. a. arvates.

Tema asetäitja 1. jalaväe rügemendi ülem kolonel Aleaksan-
der Pulk lugeda oma otsekoheste teenistuskohuste täitmisele asu-
nuks, samast kuupäevast arvates.

Õie n d u s: Sõjamineistri käsukiri Nr. 337—1924 a. ja I diviisi
ülema telegramm Nr. 1332, 15. IX. s. a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjamineistri eest.

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 452.

Tallinnas, 19. septembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Kaitseväe nooremate juhtide ettevalmistuse alal töötab Sv. ühendatud õpeasutuste koosseisus olev allohvitseride pataljon, kuhu väeosadest iga aasta teatud ajaks kindlaksmääratud arv vastava haridusega tublimaid noori komandeeritakse, tulevaste allohvitseride ettevalmistuseks.

Minu käsukirja nr. 101 s. a. põhjal olid väeosad kohustatud käesoleval aastal teenistusse võetud noortest komandeerima Sv. ühendatud õpeasutuste allohvitseride pataljoni käesoleva aasta 20. märtsiks füüsiliselt kui ka vaimliselt hästi väljaarenenud ning vähemalt algkooli haridusega noori. Sarnane nõudmine allohvitseride õpepataljoni komandeeritavate noorte kohta peaks vist küll ilma pikema seletuseta kõigile selge olema, kuid nagu minule esitatud aruandest näha, ei taha sellest mõned väeosa ülemad siiski aru saada. Nii leidis pataljoni komandeeritud noorte hulgas õige suur protsent füüsiliselt ja vaimliselt väljaarenematuid ning isegi niisuguseid, kes kõigest mõni kuu või pool talvet külakoolis käinud. Üks diviis, selle asemel, et haritumaid noori Sv. ühendatud õpeasutuste allohvitseride pataljoni komandeerida, on need oma õpekompaniisse jätnud.

Sarnase teguviisi tagajärjel tuli nii mõnedki noored oma väeosadesse tagasi saata ning nende asemele uued nõuda, missugune asjaolu aga omakord jälle korraliku õppuse algust pataljonis takistas ja ilmaaegseid kulusid sünnitas.

Juhin kõikide väeosade ülemate tähelepanu sarnase ebaloomuliku nähtuse peale ja käsin edaspidi Sv. ühendatud õpeasutuste allohvitseride pataljoni välja valida ja saata väeosas olevatest noortest kõige suu-

rema haridusega, (välja arvatud aspirantide kursustele komandeeritavad) ja tublimad mehed, kellest täiesti kohased ning arusaajad kaitseväe nooremad juhid võiks välja areneda. Diviiside õpekompaniisid komplekteerida juba ülejäänud noortega.

O. Amberg
Sõjamineister.

Nr. 453.

Tallinnas, 19. septembril 1924 a.
(Korraldusvalitsus).

Lahkuminevate tõlgitsemiste ärahoidmiseks, käsin kaitseväe ohvitseride teenistuskäigu seadluse (R. T. nr. 37/38 — 24 a.) §§ 176 ja 183 käsitamisel juhtnööriks võtta, et arstlise komisjoni otsuse põhjal tervisparanduslisele puhkusele lubatud ohvitseridele kahe kuu jooksul palk ühes korteri, kütte ja valgustuse rahaga maksta tuleb täiel määral; haiguse puhul teenistuskohuste täitmisest kõrvalolemise aja eest aga üle kahe kuu aasta jooksul maksetakse $\frac{2}{3}$ palka Vabariigi Valitsuse poolt 6. veebruaril 1920 a. vastuvõetud ajutise kodukorra määruste § 13 alustel (R. T. nr. 26/27 — 1920 a.).

Alus : Kaitseväe ohvitseride teenistuskäigu seadluse § 194.

O. Amberg
Sõjamineister.

Sõjainistri käsukiri.

Nr. 454.

Tallinnas, 20. septembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Reservi alam-kapten Mihail Grigorjev on Vabariigi Valitsuse poolt 29. juunil 1921 a. vastuvõetud Petserimaa ja Naroova taguste valdade elanikkude perekonnanimede seaduse põhjal (R. T. Nr. 26 – 1921 a.) omandanud perekonnanimeks „Randin“.

Tähendatud nimemuutus reservi alam-kapten Randin'i teenistuslehte ja dokumentidesse kanda.

Alus: Petserimaa ja Naroova taguste valdade elanikkude perekonnanimede määramise komisjoni tunn. Nr. 222—1923 a.

O. Amberg
Sõjainister.

Sõjaministri käsukiri

Nr. 455.

Tallinnas, 22. septembril 1924 a.

(Kindralstaap).

§ 1.

3., 4., 5., 6., 7., 8., 9. septembril s. a. korraldati Tallinnas Kaitseväge spordinädal. Spordivõistlustel saavutati allpooltoodud tagajärjed:

I. Kergejõustikus:

100 meetri jooksus:

1. V.-allohv. Küttime	— Side-pataljon	aeg 11,3 sk. (uus rek.)
2. Veltveebel Kesküll	— Pioneer-pataljon	— 11,7 sek.
3. Reamees Sepp	— Lennuväge rügement	— —
4. V.-allohv. Laos	— 2. soomusr. rüg.	— —
5. Reamees Niinemägi	— Lennuväge rügement	— —
6. N.-allohv. Sprenk	— 3. diviisi õpekomp.	— —

200 meetri jooksus:

1. V.-allohv. Küttime	— Side-pataljon	— 24,1 sek. (uus rek.)
2. Veltveebel Kesküll	— Pioneer-pataljon	— 24,8 sek.
3. N.-leitnant Ingermann	— 10. jalaväge rügement	— 24,8 sek.
4. Kadett Paide	— Sv. ühend. õpeasut.	— 24,9 sek.
5. Reamees Sepp	— Lennuväge rügement	— 25,1 sek.
6. V.-allohv. Laos	— 2. soomusr. rüg.	— 25,1 sek.

400 meetri jooksus:

1. Veltveebel Kesküll	— Pioneer-pataljon	— 53,5 sek. (uus rek.)
2. V.-allohv. Küttime	— Side-pataljon	— 53,7 sek.
3. „ Uudelt	— Sv. ühend. õpeasut.	— 55,0 sek.
4. Reamees Olei	— 6. jalaväge rügement	— —
5. Veltveebel Efremov	— Pioneer-pataljon	— —
6. Aspirant Treimann	— Sv. ühend. õpeasut.	— —

1500 meetri jooksus:

1. Reamees Õige	— Pioneer-pataljon	— 4 m. 29,0 sek.
2. V.-allohv. Voll	— Sv. ühend. õpeasut.	— 4 m. 33,7 sek.

3. Reamees Rea	— 6. jalaväe rügement	— 4 m. 38,2 sek.
4. N.-allohv. Torbek	— Sv. ühend. õpeasut.	—
5. Reamees Kusbok	— Sv. ühend. õpeasut.	—
6. „ Viiron	— 2. jalaväe rügement	—

5000 meetri jooksus :

1. N.-allohv. Jõeäär	— 10. jalaväe rügement	— 17 m. 28,5 s. (u. r.)
2. V.-allohv. Voll	— Sv. ühend. õpeasut.	— 17 m. 30,0 sek
3. Reamees Stremt	— Side-pataljon	—
4. N.-allohv. Rebas	— 10. jalaväe rügement	—
5. Reamees Peilbaum	— 5. jalaväe rügement	—
6. Kadett Mats	— Sv. ühend. õpeasut.	—

10.000 meetri jooksus :

1. N.-allohv. Jõeäär	— 10. jalaväerügement	— 36 m. 56,8 s. (u. r.)
2. Reamees Laur	— Sv. ühend. õpeasut.	— 36 m. 58,4 sek.
3. N.-allohv. Rebas	— 10. jalaväerügement	—
4. Reamees Hagijas	— Sv. ühend. õpeasut.	—
5. „ Ellmann	— 2. soomusr. rüg.	—
6. N.-allohv. Papa	— Merijõudude staap	—

110 meetri tõkkejooksus (91,45 m.):

1. Reamees Niinemägi	— Lennuväe rügement	— 17,9 sek.
2. V.-allohv. Miller	— Sv. ühend. õpeasut.	— 18,3 sek.
3. Kapten Jõgi	— Kindralstaap	— 18,8 sek.
4. Reamees Maks	— 1. jalaväe rügement	— 19,4 sek.
5. „ Sepp	— Lennuväe rügement	— 19,5 sek.
6. N.-leitnant Älev	— „ „	— 19,6 sek.

Väljaspool võistlust :

V.-allohv. Küttime	— Side-pataljon	— 16,4 sek. (uus rek.)
--------------------	-----------------	------------------------

Kõrgushüppes hooga :

1. V.-allohv. Juurikas	— Tall. sv. haigemaja	— 155 sm. (160)
2. N.-allohv. Bysa	— Side-pataljon	— 155 sm.
3. „ Potisepp	— Aegnasaare koman.	— 155 sm.
4. Reamees Blumenof	— 5. jalaväe rügement	— 155 sm.
5. Kapten Drachenfels	— 2. soomusr. rüg.	— 155 sm.
6. Reamees Niinemägi	— Lennuväe rügement	— 155 sm.

Kaugushüppes hooga :

1. Reamees Niinemägi	— Lennuväe rügement	— 6,01 mtr.
2. V.-allohv. Küttime	— Side-pataljon	— 5,96 mtr.
3. N.-leitnant Johanson	— 2. soomusr. rüg.	— 5,94 mtr.
4. Kadett Berg	— Sv. ühend. õpeasut.	— 5,86 mtr.

V.-allohv. Laos	— 2. soomusr. rüg.	— 5,85 mtr.
Kapten Jõgi	— Kindralstaap	— 5,62 mtr.
<i>Kolmikühüppes hooga :</i>		
1. Reamees Niinemägi	— Lennuväe rügement	— 12,65 mtr. (u. r.)
2. V.-allohv. Miller	— Sv. ühend. õpeasut.	— 12,07 mtr.
3. Kadett Meubauer	— Sv. ühend. õpeasut.	— 11,97 mtr.
4. Reamees Blumenof	— 5. jalaväe rügement	— 11,88 mtr.
5. Kapten Jõgi	— Kindralstaap	— 11,85 mtr.
6. N.-leitnant Johanson	— 2. soomusr. rüg.	— 11,74 mtr.

<i>Teivashüppes :</i>		
1. Veltveebel Kesküll	— Pioneer-pataljon	— 280 sm.
2. N.-allohv. Bendt	— 2. soomusr. rüg.	— 280 sm.
3. Kadett Maripuu	— Sv. ühend. õpeasut.	— 275 sm.
4. Reamees Hiob	— 2. soomusr. rüg.	— 275 sm.
5. Kapral Pobul	— 1. jalaväe rügement	— 275 sm.
6. Reamees Kask	— Suuropi patareid	— 275 sm.

<i>Kvulitõukes :</i>		
1. V.-allohv. Miller	— Sv. ühend. õpeasut.	— 11,32 mtr.
2. Reamees Luuk	— Side-pataljon	— 11,28 mtr.
3. V.-allohv. Juurikas	— Tall. sv. haigemaja	— 11,06 mtr.
4. " Laos	— 2. soomusr. rüg.	— 11,05 mtr.
5. N.-allohv. Teearu	— 6. jalaväe rügement	— 10,77 mtr.
6. Kapral Tulpe	— Pioneer-pataljon	— 10,73 mtr.

<i>Kettaheites :</i>		
1. N.-allohv. Torbek	— Sv. ühend. õpeasut.	— 33,80 mtr.
2. Reamees Balzar	— Pioneer-pataljon	— 33,78 mtr.
3. V.-allohv. Laos	— 2. soomusr. rüg.	— 33,68 mtr.
4. Reamees Niinemägi	— Lennuväe rügement	— 33,44 mtr.
5. V.-allohv. Ratnik	— 2. jalaväe rügement	— 33,39 mtr.
6. N.-allohv. Teearu	— 6. jalaväe rügement	— 32,13 mtr.

<i>Odaviskes :</i>		
1. N.-leitn. Tschernitsky	— I Diviisi suurtükivägi	— 48,25 mtr.
2. Veltveebel Uibopuu	— Side-pataljon	— 45,06 mtr.
3. Kadett Lõõtsmann	— Sv. ühend. õpeasut.	— 42,96 mtr.
4. N.-allohv. Blumann	— III diviisi õpekomp.	— 42,34 mtr.
5. Kadett Neimann	— M-r. „Lennuk“	— 41,96 mtr.
6. N.-leitnant Alev	— Lennuväe rügement	— 41,37 mtr.

<i>Granaadiviskes :</i>		
1. Reamees Kaiste	— 1. jalaväe rügement	— 70,70 mtr.
2. Kapral Aav	— II diviisi õpekomp.	— 68,70 mtr.

3. N.-allohv. Maripuu	-- Sv. ühend. õpeasut.	— 65,95 mtr.
4. Kadett Valdmann	— Sv. ühend. õpeasut.	— 65,78 mtr.
5. Reamees Niinemägi	— Lennuväe rügement	— 65,65 mtr.
6. „ Karukäpp	— 6. jalaväe rügement	— 65,63 mtr.

II. Teatejooksus:

Teatejooksus 5×400 mtr.

võitis Sõjaväe ühendatud õpeasutuste meeskond (vanem allohvitser Voll, vanem allohvitser Miller, aspirant Treimann, vanem allohvitser Uudelt ja kadett Paide) ajaga — 4 m. 45,5 sek. (uus rekord).

Teatejooksus 800+400+200+200 mtr.

võitis Pioneer-pataljoni meeskond (reamees Õige, veltveebel Kesküll leitnant Trankmann ja veltveebel Efremov) ajaga — 4 m. 01,2 sek. (u. r.)

III. Ujumises:

50 meetri ujumises:

1. Van. jung Arnemann	— T.-p. „Sulev“	— 38,55 sek.
2. Tagavaraväelane Malts	— 2. jalaväe rügement	— 39,4 sek.
3. Van. jung Saarva	— M.-r. „Vambola“	— 39,5 sek.
4. II järgu madrus Saks	— Merijõudude staap	— —
5. Kadett Jänes	— Sv. ühend. õpeasut.	— —
6. V.-allohv. Truu	— Sv. kraamiladu	— —

100 meetri ujumises:

1. Van. jung Arnemann	— T.-p. „Sulev,“	— 1 m. 34,1 sk. (u. r.)
2. N. leitnant Adler	— Aegnas. komand.	— 1 m. 36,1 sk.
3. Kadett Jänes	— Sv. ühend. õpeasut.	— 1 m. 41,2 sk.
4. Van. jung Saarva	— M.-r. „Vambola“	— —
5. N.-allohv. Johanson	— Lennuväe rügement	— —
6. II järgu madrus Saks	— Merijõudude staap	— —

1000 meetri ujumises:

1. Reamees Almos	— 6. jalaväe rügement	— 23 m. 12,6 sk. (u. r.)
2. Motorist Koppa	— M.-r. „Vambola“	— 23 m. 34,1 sk.
3. V.-allohv. Truu	— Sv. kraamiladu	— 24 m. 55,2 sk.
4. II j. madrus Tsistjanov	— M.-r. „Lennuk“	— —
5. Kapral Baarmann	— Naissaare komand.	— 25 m. 24,0 sk.
6. Leitnant Kerberg	— Kindralstaap	— 26 m. 24,5 sk.

50 meetri rakmetes ujumises:

1. Sv. ametnik Trubok	— Juriskonsultuur	— 1 m. 02,8 sk. (u. r.)
2. II j. madrus Lill	— Merijõudude staap	— 1 m. 30,5 sk.
3. „ Mikk	— „ „	— 1 m. 38,6 sk.

4. V.-allohv. Rätsepp	— 5. jalaväe rügement	— 1 m. 39,0 sk.
5. Kadett Kitt	— Sv. ühend. õpeasut.	— 1 m. 43,4 sk.
6. Reamees Mitt	— " "	— 1 m. 58,0 sk.

IV. Vehklemises :

Vehklemises espadronidel :

1. N.-leitn. Laas	— 1. soomusr. rüg.	—
2. " Sontag	— Lennuväe rügement	—
3. " Tschernitsky	— I div. suurtükivägi	—
4. Veltveebel Väärt	— Sv. ühend. õpeasut.	—
5. " Oronok	— " "	—
6. N.-leitnant Breede	— 5. jalaväe rügement	—

Vehklemises tääkidel :

1. N.-leitnant Madisson	— Sv. ühend. õpeasut.	—
2. Veltveebel Unger	— Sakala jalaväe rüg.	—
3. Kapten Margusson	— Sv. ühend. õpeasut	—
4. V.-allohv. Miller	— " "	—
5. N.-allohv. Schröder	— " "	—
6. V.-allohv. Eichvald	— " "	—

V. Sõjaväelises viievõistluses :

(5 klm. rakmetes käik, märgilaskmine 200 mtr. peale, 60 mtr. jooks rakmetes, 50 mtr. ujumine ja granaadiviske):

1. N.-allohv. Verk	— Sv. ühend. õpeasut.	— 17 pnk.
2. Kadett Lest	— " "	— 21 pnk.
3. N.-allohv. Tõnnis	— " "	— 23 pnk.
4. " Kohv	— 6. jalaväe rügement	— 26 pnk.
5. Reamees Erlagen	— III diviisi õpekomp.	— 26 pnk.
9. N.-allohv. Panov	— " "	— 28 pnk.

VI. Väeosade gruppidevahelises neljavõistluses :

(10 klm. rakmetes käik, 100 m. ujumine, lamades märgilaskmine 300 mtr. peale ja granaadiviske):

1. Sõjaväe ühendatud õpeasutuste meeskond (leitnant Karik, noorem allohvitsier Tõnnis ja aspirant Treimann) 23 punktiga.
2. II diviisi staabi meeskond (kapral Lepp, reamees Sangast ja reamees Nõu) 21 punktiga.

Üksikvõistlustes said punkte :

1. Sõjaväe ühendatud õpeasutused	121 p.
2. Lennuväe rügement	43 "
3. Side-pataljon	41 "

4. Pioneer-pataljon	36
5. 2. soomusrongide rügement	30
6. Läänemere laevastiku divisjon	29
7. 10. jalaväe rügement	23
8. 6. jalaväe rügement	20
9. Merijõudude staap	14
10. 5. jalaväe rügement	12
11. 1. jalaväe rügement	11
12. I diviisi suurtükivägi	10
13. Tallinna sõjaväe haigemaja	10
14. Aegnasaare komandantuur	9
15. Kindralstaap	8
16. 2. jalaväe rügement	8
17. III diviisi õpekompanii	7
18. Juriskonsultuur	6
19. I soomusrongide rügement	6
20. II diviisi õpekompanii	5
21. Sakala rügement	5
22. Sõjaväe kraamiladu	5
23. Naissaare komandantuur	2
24. Ranna-patarei nr. 6	1

Jalgpallis :

Tallinna garnisoni ja meriväe meeskondadevaheline võistlus lõppes 8 : 0 Tallinna garnisoni meeskonna kasuks, III ja II diviisi meeskondadevaheline võistlus lõppes 2 : 1 III diviisi meeskonna kasuks, Tallinna garnisoni ja I diviisi meeskondadevaheline võistlus lõppes 6 : 2 Tallinna garnisoni meeskonna kasuks, Tallinna garnisoni ja III diviisi meeskondadevaheline võistlus lõppes 4 : 0 Tallinna garnisoni kasuks, I ja III diviiside meeskondadevaheline võistlus lõppes 6 : 1 I diviisi meeskonna kasuks.

Seega omandasid kohti :

Tallinna garnisoni meeskond koosseisus : väravas — rm. Leivar (Side-pataljonist) ; kaitsjad — rm. Põdder (Lennuväe rügemendist) ja kapral Mikker (Side-pataljonist) ; poolkaitsjad — rm. Tamm (Side-pataljonist), rm. Einmann (Side-pataljonist) ja rm. Allik (Tallinna sõjaväe haigemajast) ; edurivi — kapral Maurer (Side-pataljonist), kapral Ellmann (Side-pataljonist), rm. Joll (Lennuväe rügemendist) ja rm. Vessart (Side-pataljonist).

2. I diviisi meeskond.

3. III diviisi meeskond.

Esimene Eesti-Läti maadevaheline kaitseväge jalgpallivõistlus peeti Tallinnas 7. septembril s. a. Võistlus lõppes 1 : 0 Eesti kaitseväge meeskonna kasuks.

Eesti kaitseväge jalgpalli meeskonna koosseis: väravas — rm. Leivat (Side-pataljonist); kaitsjad — sõjaväge ametnik Silber (Pioneer-pataljonist) ja rm. Põdder (Lennuväge rügemendist); poolkaitsjad — rm. Tamm (Side-pataljonist), kapten Freiberg (Sõjaväge ühendatud õpeasutusest) ja rm. Kallaste (Lennuväge rügemendist); edurivi — kapral Maurer (Side-pataljonist), rm. Einmann (Side-pataljonist), kapral Ellmann (Side-pataljonist), rm. Joll (Lennuväge rügemendist) ja rm. Vessart (Side-pataljonist).

§ 2.

Käesoleva aasta kaitseväge spordinädal on hästi korda läinud. Tänapäev kõi korraldajaid ja võistlustest osavõtjaid püsiva ettevalmistuse ja hoolsa korraldustöö eest.

§ 3.

Käesolev käsukiri anda igale kohale tulnud võistlejale ja üksikutele osavõtjatele võitjatest gruppidest ja meeskondadest.

O. Amberg

Sõj a m i n i s t e r .

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 456.

Tallinnas, 22. septembril 1924 a.

(Sõjainisteeriumi Juriskonsult).

Ettetulnud arusaamatuste lahendamiseks ja edaspidiste eksituste ärahoidmiseks, avaldan teadmiseks järgmised

j u h t n ö ö r i d

sõjaametkonna teolistele antavate arvete kuulutamiseks ja nende arvete peale tõstetud vaieluste lahendamiseks.

§ 1.

Nende juhtnööride alusel antakse lõpuarved:

1. Korralikkudele, samuti neile korratumatele teolistele, keda pole kõrvaldatud, — peale operatsiooni täielikku lõpetamist;
2. korratumatele teolistele, keda kõrvaldatakse peale lepingu sõlmimist, ja
3. korratumatele teolistele, keda kõrvaldatakse teolt enne lepingu sõlmimist sel põhjusel, et nad lepingut allakirjutama ei ilmu või võistluspakkumise panti nõutud määraneni ei suurenda.

§ 2.

Asutus, kes teo teha annud, peab erilist arvevihku juurelisatud vormi alustel.

Vihus avatakse iga lepingu kohta eriarve, milles ära märgitakse:

- 1) milles seisab tegu ning milliseks tähtjaks ta tehtud peab olema;
- 2) mida ning millal on teoline ära teinud, annud, riigi poolt vastu võetud ja 3) mida ja millal pidi teolisele antama, makstama ning millal sündis see tegelikult.

§ 3.

Peale teo lõpetamist antakse teolisele ehk tema volinikule arve, arvevihust väljavõtte näol, lepingus ettenähtud tähtajal, või kui kokkulepe tähtaja kohta puudub, siis kahe kuu jooksul peale operatsiooni lõpetamist. Sellesse väljavõttesse kantakse kõik vastastikkused prätensioonid, s. o. üheltpoolt summad, mis nõuab asutus teoliselt, ning teiselt poolt — summad, mis asutus tahab maksta teolisele.

§ 4.

Samadel alustel antakse arve korratumale teolisele, kes teolt kõrvaldatud, kusjuures arve andmise kahekuuline tähtaeg arvatakse kõrvaldamise päevast.

§ 5.

Arve antakse isiklikult ilmunud teolisele või tema volinikule kätte allkirja vastu, kuna ^{ta} teistele kätte saadetakse tähtitud kirjas posti allkirja vastu. Arve loetakse antuks sel päeval, millal teoline tema vastuvõtmise kohta oma allkirja annud. Kui postiameti teate järele teolist kohapeal tema enda poolt ülesantud aadressi järele ei leita, loetakse arve kuulutatuks sel päeval, millal ta teolise elukoha postiametisse jõudis. Selle daatumi näitajaks on postitempel.

§ 6.

Kahe kuu jooksul peale arve kuulutamist võib teoline tõsta tema vastu vaielust. Vaieluste tõstmine ei või takistada temale arve saldo järele kuuluvate summade väljamaksmist. Postiga saadetud vaieluse avaldamise päevaks loetakse tema postile äraandmise päev.

§ 7.

Kui teoline eelmises artiklis määratud tähtajal ei tõsta vaielust arve vastu, siis loetakse arve lõpulikuks, mille vastu enam vaielda ei saa ei ülemusele kaebamise ega kohtuliku nõudmise teel.

§ 8.

Teolise poolt õigel ajal avaldatud vaielust arutab see asutus, kes arve andis. Kui leitakse vaielus põhjendamata olevat, siis jäetakse ta tagajärjeta ning teatatakse sellest lõpulikust otsusest teolisele. Kui aga vaielus tervelt või osaliselt rahuldamisevääriliseks tunnustatakse, siis

seatakse kokku lõpuarve, mis kuulutatakse samas korras kui esialgne arve.

Lõpuarve kuulutamise tähtajaks on neli kuud, mis arvatakse vaieluse avaldamise päevast.

§ 9.

Kui arvete revisjoni korras ilmutatakse riigi kahjuks viga lõpuarves ja leitakse, et kahju peab tasuma teoline, siis kuulutatakse tema arvel kolmekordselt Riigi Teatajas ning kutsutakse peale selle politsei kaudu teolist või tema pärijaid, et need ilmuks isiklikult või volinikkude näol arve ära kirjade vastuvõtmiseks ning seletuse andmiseks. Ilmumise tähtajaks on kuus kuud esimese kuulutuse päevast arvates. Seletuse andmiseks määratakse eritähtaeg, mis igatahes üle kolme kuu ei tohi ulatuda.

Kui aga riigikahjus süüdi leitakse ametnikke, siis toimetatakse Riigikontrolli seaduse (R. Teataja Nr. 9—1919 a.) p. 12 lit. f., Arvepid. Üldseaduses (§ 335, §§ 373—394) ja Sõjaministri Käsukirjas Nr. 103—1924 a. ettenähtud korras.

§ 10.

^{aluse ar} Kui teoline tähtajaks seletusi ei esita või kui esitatud seletus ~~seletamata~~ jäetakse, siis pööratakse riigikahju nõudmine täitmisele. Täitmise seismapanekut ja vastutusest vabastamist võib teoline ainult kohtuteel nõudekorras paluda.

§ 11.

Need juhtnõõrid maksivad nii ehitustööde kui hange- ja veooperatsioonide suhtes.

O. Amberg
Sõjaminister.

A R V E V I H U V O R M.

"..... 192 aastal teolise N.N..... kohta
sõlmitud lepingu arve.

I. Lepingu järele pidi teoline: Siin märgitakse selgelt ära teo, hange või veoaine ja tähtajad näit:	A r v	Üksuse hind	Summa	
		Mk.	Mk.	P.
jahu — detsembris 1924 . . .	2000	00.00	00	00
" veebruaries 1925 . . .	3000	—	00	00
K o k k u . . .	5000	—	00	00
Samuti märgitakse ka teised lepinguaineid.				
II. Hangitud: tähtajaks: teolise N.N. teadaannete järele vastuvõtmiseks esitatud	Kviitungi järele ladusse tegelikult vastu võetud.	A r v	Summa	
			Mk.	P.
1924 a. 7. detsembril	1924 10. dets.	879	00	00
— 12. " 	15. dets.	1.121	00	00
1925 a. 17. jaanuaril	1925 20. jaan.	1.500	00	00
Kokku tähtajaks	—	3.500	00	00
Peale tähtaega:	1925			
1925 a. 25. mail	2. juun.	1.000	00	00
— 27. augustil	5. sept.	500	00	00
Kokku peale tähtaega	—	1.500	00	00
Üldse kokku . . .		5.000	00	00

Märkus: Kui teolise korratuse tõttu riik tema arvel tegu teinud, siis märgitakse see siinkohal arvesse ühes andmetega aja, arvu ja hinna kohta.

III. Rahamaksmine:

Lepingu põhjal üks kolmandik erilise pandi vastu ette makstud:

Teotegemise jooksul makstud peale käsirahaks makstud kahe kolmandiku protsentuaalset mahaarvamist:

879 puuda eest

1121 " "

1500 " "

1000 " "

Makstud tasu arvele kantud riigi kasuks võetud pante (trahve)

Rahamaksu aeg
raamatute järele

Summa

Mk. | P.

1924

17. oktoobril

00 | 00

12. detsembril

00 | 00

20. detsembril

00 | 00

1925

25. jaanuaril

00 | 00

15. juunil

00 | 00

—

00 | 00

Kokku

—

00 | 00

Jääb maksta

—

00 | 00

Üldse kokku

—

00 | 00

Märkus: Kui tegu osalt kontragendi arvel riigi poolt tehtud, siis märgitakse üksikasjaliselt, mis ja millal on selle peale kulutatud.

K. Selter

Sm. juriskonsuldi k. t.

Nr. 457.

Tallinnas, 22. septembril 1924 a.

(Kindralstaap).

18. mail käesoleval aastal korraldati Viljandis 3. suurtükiväe rügemendi poolt avalik spordipidu, mille kavas olnud tõkkesõit suurtükkidega, ratsasõit, voltisheerimine ja raiumine ning köievedu puuduliku ettevalmistuse ja korralduse tõttu hästi korda ei läinud ja pealtvaatajatele halva mulje jätsid.

Sportliste võistluste korraldamine kõiksugustel sõjaväelistel erialadel on väga soovitav ja kasulik, sest nad ergutavad osavõtjaid harjutamisele, suurendavad huvi asja vastu ja aitavad kaasa kehakultuuri arenemisele nii kaitseväes kui ka rahva keskel. Kuid seda ainult siis, kui võistlused põhjalikult ette valmistatud, asjatundlikult korraldatud ja täielikus korras läbi viidud. Vastasel korral võivad nad loodetava kasu asemel ainult kahju tuua.

Juhin kõikide kaitseväe võistluste korraldajate tähelepanu selle peale ja nõuan, et avalikkude võistlustega esinetaks ainult siis, kui nad põhjalikult ette valmistatud ja kui kindel võib olla nende heasse kordaminekusse.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-majoor,
Sõjaministri eest.

Nr. 458.

Tallinnas, 23. septembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Et Sõjaministeeriumis üldist sisemist käsukirja ei ole, käsin asjaajamise lihtsustamise ja kiirendamise, nõndasama ka kantseleikulude kokkuhoidmise mõttes, mis juba äärmiselt piiratud, Korraldusvalitsusele majandusliselt alluvate Sõjaministeeriumi keskasutustesse puutuvad andmed, mis nende enda käsukirjades tuleks avaldada,

välja arvatud juhtnöörid, korraldused ja ohvitseride ja ametnikkude ametkohtadele määramised ja vabastamised, avaldada (fikseerida) ainult Korralduvalitsuse käsukirjas.

P. Lill
Kindralstaabi Kindral-majoor,
Sõjaministri eest.

Sõjainistri käsukiri

Nr. 459.

Tallinnas, 23. septembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus.)

Sõjainistri käsukirja Nr. 406 s. a. täienduseks käsin komandeerida Sõjaväe ühendatud õpeasutustesse alaliseväe ohvitseride kursustele 1924/1925 õpeaastaks Kindralstaabist kapten Ernst A s m a n n'i.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 460.

Tallinnas, 23. septembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Panen maksma kõikide kaitseväes teenivate sõjaväe amenikkude, sv. ametniku asetäitjate, üleajateenijate ja eraisikute kohta Kaitseväe ohvitseride teenistuskäigu seadluse § 94, samuti nagu see paragraf on maksev ohvitseride kohta.

Sellega lugeda maksvusetaks Sõjainistri päevakäsk Nr. 490—1922 a. ja Sõjainistri käsukiri Nr. 397 s. a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-majoor,
Sõjainistri eest.

Nr. 461.

Tallinnas, 23. septembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Määrán ajutiselt Sõjaväe tehnilise nõukogu alaliseks liikmeks Varustusvalitsuse tehnika osakonna insener-elektriku kohuste täitja meriväe leitnant Alfred Kuusmann'i.

Õiendus: Sõjainistri käsukiri Nr. 193, 23. IV. s. a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-majoor,
Sõjainistri eest.

Nr. 462.

Tallinnas, 23. septembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Luban nimetada eraisiku Otto Hinsenbergi Sõjaväe varustusvalitsuse tehnilise asjanduse sekretääri kohuste täitjaks, 15. märtsist s. a. arvates.

Õiendus: Sõjaväe Varustusvalitsuse ülema ettekanne Nr. 182, 19. VII. s. a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 463.

Tallinnas, 23. septembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

1. jalaväe rügemendist noorem-leitnant Osvald Pakkas komandeeritakse Ranna-, õhu- ja sisekaitse ülema käsutusse, 27. augustist s. a. arvates.

Õiendus: Sõjainistri päevakäsk Nr. 414—1922 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 464.

Tallinnas, 23. septembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõjaväe varustusvalitsuse ülem kolonel Tõnis Rotberg lugeda 10. päevaliselt tervisparandusliselt puhkuselt tagasi jõudnuks ja oma teenistuskohuste täimisele asunuks, 21. septembrist s. a. arvates.

Tema asetäitja Sõjaväe varustusvalitsuse majandusasjanduse juhataja kolonel-leitnant Gustav Viard lugeda oma otsekoheste teenistuskohuste täitmisele asunuks, samast kuupäevast arvates.

Õiendus: S.-min. käsukiri Nr. 441, 13. IX. s. a. ja Sv. Varustusvalitsuse ülema ettekanne Nr. 1195, 21. IX. s. a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 465.

Tallinnas, 23. septembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Ratsa-rügemendist noorem-leitnant Gerhard Reinthal lugeda komandeerituks Üksikusse eskadroni, 1. oktoobrist s. a. arvates.

Õiendus: Ratsaväe inspektori ettekanne Nr. 176, 19. IX. 1924 a

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest.

Nr. 466.

Tallinnas, 25. septembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Öösel 25. vastu 26. augusti s. a. tekkis Narvast tuleval reisijate-rongil I diviisi spordivõistlustelt sõitvate 1. soomusrongide rügemendis teenivate kaitseväelaste ja rongilviibivate reisijate vahel sõnavahetus, mis oli välja kutsutud eelnimetatud kaitseväelaste ebakorrektest ülespidamisest.

Meeskonna vanem veltveebel Selter, selle asemel, et meeskonnas viibimata korda jalule seada ning sõnavahetust lõpetada, aitas oma järsu ja mittekohase väljaastumisega, kisendades sõdurite peale, põrutades rusikatega vastu laudu ning astudes ka ise reisijatega sõnavahetusse, kära veel suurendada. Ka ei teatanud tema vahejuhtumise samal rongil viibivale rügemendi ülema abile major Koolile midagi, selle peale vaatamata, et konduktori poolt juba asja lahendamiseks isegi politseikordnik kohale oli kutsutud. Et sõnavahetus aga kõige peale vaatamata lõppeda ei tahtnud, siis teatas konduktor sellest major Koolile ja palus meeskonnas korda jalule seada ning sõnavahetust lõpetada, mida ka major Kool kohale ilmudes tegi, ühtlasi vabandades reisijate ees vahejuhtumise pärast.

Vahepeal ilmus aga samasse vagunisse 1. soomusrongide rügemendis teeniv noorem-leitnant Rebane ning alustas uuesti sõnavahetust rei-

sijatega, ennast sellejuures õige väljakutsuvalt üles pidades. Ka seekord lõpetas sõnavahetuse major Kool, noorem-leitnant Rebast teise vagunisse kutsudes.

Kõiki andmeid kokku võttes leian, et eeltoodud vahejuhtumises peasüü langeb veltveebel Selteri peale, kes temale alluvas meeskonnas ei suutnud korda alal hoida, mille eest karistan teda, Selteri, 7 päevase arestiga peavahis.

Noorem-leitnant Rebast karistan 3 päevase arestiga peavahis mittekorrektse ülespidamise eest eraisikute vastu.

Karistused l. soomusrongide rügemendi ülemal täide viia ning sellest minule ette kanda.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest.

Nr. 467.

Tallinnas, 25. septembril 1924 a.

(Inseneriväe Inspektuur).

Pioneer-pataljoni osade kasutamisel mitmesuguste tööde täideviimiseks sõjaväe oma jõuga on seni maksvusel olnud juurekomandeerimise kord, s. o. nõutakse Pioneer-pataljonist meeskond, kes tööle asudes astub tööjõu tarvitaja käsutusse.

Kogemused on näidanud, et sarnane kord ei ole otstarbekohane. Peale väärnähtuste, mis juurekomandeerimistel tihti ilmsiks tulevad, nagu distsipliini langus juurekomandeeritud meeskonnas, selle mahajäämine õppimises, korratud toitlustamise ja varustamise alal, kannatab juurekomandeerimise korra juures just tööedu. Tööjõu nõudja ei ole hoolitsenud tarviliste eeltööde täideviimise ja materjalide juureveo eest, töökava on korraldamata, nii et pioneeride tööjõu kasutamisel ei olda küllalt kokkuhoidlik: selle tagajärjel langeb meeskonna tööhuvi, töö täideviimine venib ja töö ei saa korralik.

Käsin edaspidi tööd, mille läbiviimisel on võimalik ja tarvilik ära kasutada tööjõuna Pioneer-pataljoni osasid, anda Inseneriväe Ins-

pektori korraldusse, kes jääb tööde korraldajaks ja vastutajaks kuni temale alluvate meeskondade töö viibimiseni.

Inseneriväe Inspektoril täitniks vastu võtta tähtajalisi töid, mis kasutatavad praktiliste töödena teoreetiliste õppuste täielisemaks omandamiseks.

Pioneer-pataljoni meeskonnad, mis viibivad praegu töödel juurekomandeerituna teiste väeosade juures, tagasi komandeerida oma väeossa.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 468.

Tallinnas, 27. septembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Naissaare komandantuuri mehaanikuse kohuste täitja eraisik Johannes Reinvaldt vabastatakse teenistusest, 14. augustist s. a. arvates.

Õiendus: Sõjainistri käsukiri Nr. 47, 24 a. ja Merijõudude juhataja vhk. Nr. 4723, 22. IX. s. a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 469.

Tallinnas, 27. septembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Meriväe ekipashi spordiinstruktori kohuste täitja eraisik Evald Seiler vabastatakse teenistusest, 15. septembrist s. a. arvates.

Õiendus: Sõjainistri käsukiri Nr. 343, 1923 a. ja Merijõudude juhataja vhk. Nr. 4723, 22. IX. s. a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 470.

Tallinnas, 29. septembril 1924 a.

(Varustusvalitsus).

Pikendan minu käsukirjas 1924 a. Nr. 310 ettenähtud vähendatud kaeranormi andmise tähtaega 2 kuu võrra, s. o. kuni 1. detsembrini 1924 a. Selle aja jooksul tuleb kõigi liikide hobustele anda kaeru 1 kg. võrra vähem kui moonanormi tabelis ette nähtud, andes kaarte asemel heinu, kui aseainet.

A l u s : Seadlus kaitseväge toitlustamise kohta rahua ajal (tabel Nr. 2, märkus 5).

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-majoor,
Sõjaministri eest.

Nr. 471.

Tallinnas, 1. oktoobril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

§ 1.

Määrán Narva linna garnisoni ülemaks I diviisi ülema abi kolonel Villem Marder'i, 1. oktoobrist s. a. arvates.

Õiendus: I diviisi ülema vkh. Nr. 1791, 29. IX. s. a.

§ 2.

Määrán Tapa garnisoni ülemaks 1. soomusrongide rügemendi ülema kolonel-leitnant Karl Tallo, 21. juulist s. a. arvates.

Õiendus: I diviisi ülema vkh. Nr. 1791, 29. IX. s. a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-majoor,
Sõjaministri eest.

4/11 wmm,

K

Sõjainistri käsukiri

Nr. 472.

Tallinnas, 4. oktoobril 1924 a.

(Varustusvalitsus).

Minu käsukirja Nr. 399 § 1 juure lisatud rahanormide osaliseks muutmiseks, avaldan siinjuures käsitamiseks toidu ja hobusemoona rahanormid, alates 1. oktoobrist kuni 31. detsembrini 1924 a.

A l u s: Sõjanõukogu otsus 1. oktoobrist 1924 a. (protokoll Nr. 373 § 2).

L i s a: 2 rahanormi tabelit.

O. Amberg
Sõjainister.

Sõjainistri käsukirjaga Nr. 399 k. a. maksmapandud toidu rahanormide muutmise tabel.

(Maksev 1. oktoobrist kuni 31. detsembrini 1924 a.).

Järjek. Nr. Nr.	Raioonide nimetus, kus toidu rahanormid muudetakse	Praegu-maksev norm			1. oktoobrist 1924 a. maksmahakkav norm				
		Normi-hind ilma lihata	L i h a		Toidu rahanorm	Normi-hind ilma lihata	L i h a		Toidu rahanorm ümar-guselt
			Hind kg.	Norm rahas			Hind kg.	Norm rahas	
		M a r k a:							
1	Rakvere linn ja Viru maakond, välja arvatud Narva linn	35,61	59,52	14,88	50,49	35,61	56.—	14.—	49,60
2	Narva linn	36,11	61.—	15,25	51,36	36,11	45.—	11,25	47,40
3	Tartu linn ja maakond	35,85	56,16	14,04	49,89	35,85	43.—	10,75	46,60
4	Viljandi ja Paide linnad ühes maakondadega	35,85	58.—	14,50	50,35	35,85	56.—	14.—	49,85
5	Pärnu linn ja maakond	36,11	59,52	14,88	50,99	36,11	49.—	12,25	48,35
6	Haapsalu ja Kuresaare linnad ühes maakondadega	35,85	56,16	14,04	49,89	35,85	49.—	12,25	48,10

M ä r k u s: Teistes raioonides jäävad toiduraha normid endisteks. (Sõjainistri käsukiri Nr. 399).

T. Rothberg
Kolonel,
Sv. Varustusvalitsuse ülem.

Sõjainistri käsukirjaga Nr. 399 maksmapandud hobusemoona rahanormide muutmise tabel.

(Maksev 1. oktoobrist kuni 31. detsembrini 1924 a.).

Järjek. Nr. Nr.	Raioonide nimetus, kus hobusemoona rahanormid muudetakse	Praegu maksev norm			1. oktoobrist 1924 a. maksmahakkav norm				
		Normi-hind ilma hein-teta	H e i n a		Moona raha-norm	Normi-hind ilma hein-teta	H e i n a		Moona raha-norm ümar-guselt
			Hind kg.	Norm rahas			Hind kg.	Norm rahas	
M a r k a:									
1	1) Harilik norm Tartu linn ja maakond	72.—	4.—	24.—	96.—	72.—	5,50	33.—	105.—
2	Võru linn ja maakond	72.—	4.—	24.—	96.—	72.—	5.—	30.—	102.—
3	Petseri linn ja maakond	72.—	4,30	25,80	97,80	72.—	5.—	30.—	102.—
2) Suurend. norm									
1	Tartu linn ja maakond	94,50	4.—	24.—	118,50	94,50	5,50	33.—	127,50
2	Võru linn ja maakond	94,50	4.—	24.—	118,50	94,50	5.—	30.—	124,50
3	Petseri linn ja maakond	94,50	4,30	25,80	120,30	94,50	5.—	30.—	124,50
3) Vähend. norm									
1	Tartu linn ja maakond	64,50	4.—	16.—	80,50	64,50	5,50	22.—	86,50
2	Võru linn ja maakond	64,50	4.—	16.—	80,50	64,50	5.—	20.—	84,50
3	Petseri linn ja maakond	64,50	4,30	17,20	81,70	64,50	5.—	20.—	84,50

M ä r k u s: Teistes raioonides jäävad hobusemoonaraha normid endisteks

(Sõjainistri käsukiri Nr. 399).

T. Rotberg
Kolonel,

Sv. Varustusvalitsuse ülem.

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 473.

Tallinnas, 6. oktoobril 1924 a.

(Inseneriväe Inspektor).

Käsin korraldada 20. oktoobrist s. a. kuni 20. jaanuarini 1925 a. Side-pataljoni juures lühikeseajalised kursused diviisi staapide ja rügementide üleajateenijatele side-allohvitseridele.

Kursustele komandeerida üksikutest väeosadest ja diviisi staapidest üleajateenijaid ja side alal üleajateenistusse jääda soovijaid ajateenijaid allohvitsere igast rügemendist 2 ja diviisi staabist 2 meest.

Kursuste avamisega tekkiva korteriküsimuse lahendamise panen Inseneriväe Inspektori peale.

Kursustele komandeeritavaid sõdureid varustada toidu atestaatidega ja korralikult rietatult komandeerida 18. oktoobriks s. a. Side-pataljoni ülema käsutusse.

Kursusi korraldada Inseneriväe Inspektoril Kindralstaabi Ülema poolt heakskiidetud programmi järele.

Kursuste juhataja määrab ja lektorid kinnitab oma käsukirjaga Inseneriväe Inspektor.

Lektoritele tasu maksta minu pvk. nr. 664 § 2. — 8. XI. 1921 a. näidatud normide järele.

O. Amberg
Sõjainister.

Nr. 474.

Tallinnas, 6. oktoobril 1924 a.

(Kindralstaap).

Avaldan täitmiseks ja teadmiseks Vabariigi Valitsuse poolt 25. juunil 1924 a. kinnitatud Sõjaasjanduse ajakirja „Sõduri“ põhikirja.

Selle põhikirja järele „Sõduri“ toimetusel tegevust alata, arvates
1. septembrist s. a.

O. Amberg
Sõjamineister.

Kinnitatud Vabariigi Valitsuse poolt
25. juunil 1924 a.
Riigivanem: Fr. Akel.
Riigisekretäär: K. Terras.

Lisa Sõjamineistri käsukirja Nr. 474 juure.

Sõjaasjanduse ajakirja „Sõduri“ põhikiri.

Ülesanded ja siht.

§ 1. Sõjaasjanduse ajakirja „Sõduri“ ülesanne on lugejate tutvustamine sõjaasjandusliste teadmistega, kõikide kaitseväeliste ja kaitseväge puutuvate küsimuste valgustamine, samuti kaitseväelaste kultuurilise tasapinna tõstmine.

§ 2. Ajakiri „Sõdur“ jaguneb:

- a) perioodiliseks väljaandeks, mis ilmub üks kord nädalas;
- b) mitteperioodilisteks väljaanneteks, mis ilmuvad eriraamatutena, broshüüridena jne. — võimaluse järele.

Märkus: Sõjaajal muudetakse perioodiline väljaanne „Sõdur“ päevaleheks ja tema toimetuse koosseis, tööorganisatsioon ja väljaandmine sünnib Kindralstaabi ülema poolt kinnitatud kava järele.

§ 3. Peale § 2 tähendatud trükiteodete väljaandmise on ajakirjal „Sõdur“ õigus:

- a) oma peale võtta sõjaasjandusse puutuvate raamatute ja teiste tööde kirjastamist ja müümist;
- b) võtta komisjoni peale müügile — teatava protsendi eest „Sõduri“ kasuks — Kindralstaabi VI Osakonna väljaandeid, Topo-hydrograafia osakonna kaarte ja väljaandeid, käsukirje, samuti ka teisi valitsuse, ühiskondliste asutuste ja eraisikute väljaandeid ja toimetada väljamaa ajalehtede ja teiste trükiteodete tellimisi;

- c) anda oma väljaandeid komisjoni peale raamatukauplustele, ajalehekontoritele ja ajalehemüüjaile müügile, määrates neile müüdüd eksemplaride hinnast teatud protsendi.

Juhtimine.

§ 4. „Sõduri“ toimetus, kui Kindralstaabi koosseisu kuuluv asutus, on Kindralstaabi ülema üldise juhtimise ja järelvalve all.

§ 5. Vastutava toimetaja kohused pannakse kas VI Osakonna ülema peale ehk Kindralstaabi ülema nimetusel mõne teise isiku peale samast osakonnast, silmas pidades Trükiseaduse § 5 ja 9 nõudeid.

Vastutav toimetaja allub vahetult Kindralstaabi ülemale. Vastutaval toimetajal on rügemendi ülema õigused ja tema kannab seaduslikku vastutust Trükiseaduse vastu eksimise eest üldistel alustel.

Tema kohus on:

- 1) aasta eelarve kokku seada ja Kindralstaabi ülemale esitada;
- 2) hoolitseda trükitoodete kirjastamiseks tarvisminevate rahasummade sissetuleku eest;
- 3) juhtida ja ergutada tegevat toimetajat ettevõetud sihi parimaks saavutamiseks.
- 4) valvata õige ja kokkuhoidliku rahasummade tarvitamise, raha hoidmiseviisi ja toimetuse varanduse korralikult hoidmise üle;
- 5) hoolitseda selle eest, et toimetusel oleks tarvilik arv kaastöölisi, kirjasaatjaid ja et ametiasutustest toimetus saaks tarvilikke ametlikke teateid.

Temal on õigus:

- 1) nimetada tarviduse korral „Sõduri“ koosseisule ajutiselt abiks isikuid VI Osakonnast ehk teha neile ülesandeks täita mõnda alalist ette kindlaksmääratud ülesannet. Kui aga VI Osakonna ülem vastutav toimetaja ei ole, palub tema ülaltootud küsimuste lahendamist Kindralstaabi ülema kaudu;
- 2) võtta teenistusse toimetuse tööde jaoks ja lahti lasta eraisikuid tegeva toimetaja esitamisel.

§ 6. „Sõduri“ toimetuse töäjõud valib välja vastutav toimetaja ametkohtadele määrab neid Kindralstaabi ülem kaitseväs maksva korra järele.

§ 7. Tegevtoimetaja allub vahetult vastutavale toimetajale. Kirja- vahetuses ametliselt asutustega ja eraisikutega on tegeval toimetajal üksiku väeosa ülema õigused.

Tema peatöö on materjali kogumine, korraldamine ja vastutava toimetaja teadmisel nende trükivalmis seadmine.

Tema vastutab täiel määral, kui väeosa ülem, rahasummade hoidmise, otstarbekohaselt tarvitamise ja „Sõduri“ varandusega korralikult ümberkäimise eest.

Tema kannab vastutust vastutava toimetaja poolt kirjastamiseks lubatud trükitoodete, samuti ka „Sõduri“ ilmuvate kuulutuste korralikult trükkimise ja tehniliselt läbiviimise eest. Koosseisu üle on tegeval toimetajal pataljoniülema distsiplinaarõigused.

§ 8. Ekspediitori kohus on: trükikojas trükitoodete vastuvõtmine, nende laialisaatmine ja müük. Peale selle täidab ta laekahoidja, varahoidja ja raamatupidaja kohuseid.

§ 9. Tegeva toimetaja, ekspediitori, korrektori ja üldse „Sõduri“ teenivate isikute kohuste üksikasjad määratatakse kindlaks iseäraliste juhenditega, mida kinnitab vastutav toimetaja.

Kapitalid ja varandused.

§ 10. Sõjaasjanduse ajakiri „Sõdur“ töötab oma operatsioonsummadega, mis moodunevad:

- 1) eelarvekorras sõjaministeeriumi poolt antavast abirahast ja
- 2) sissetulekutest §§ 2 ja 3 tähendatud väljaannetest ja operatsioonidest.

§ 11. Eelarvekorras antavat abiraha võib tarvitada ainult § 2 tähendatud väljannetega ühenduses olevate kulude katteks.

§ 12. „Sõduri“ varanduse hulka kuuluvad kõik materjalid, tagavarad, mis Korraldusvalitsuses ja sularaha, mis Eesti Pangas „Sõduri“ arvel alal hoitakse.

Märkus: Selle põhikirja maksmahakkamisel antakse „Sõduri“ 1924 a. sissetulekud, mis senini Korraldusvalitsuse majanduse osakonnas „Sõduri“ arvel hoiti, üle „Sõduri“ korraldusse.

§ 13. Aasta ülejäägist, pärast „Sõduri“ väljaandmiseks tarviliste kulude katmist, eraldatakse:

- a) „Sõduri“ tegevuse kindlustamiseks sõja puhul ja
- b) erakorraliste iseäraliste kulude katteks kirjastamise laiendamise ja täiendamise alal tagavarakapitali moodustamiseks kõigepealt 20⁰/₀.

Tagavarakapitali ja sellest saadavaid protsente võib kulutada ainult Kindralstaabi ülema sellekohase loaga, mida palub vastutav toimetaja.

§ 14. „Sõduri“ sissetuleku ülejääki, peale 20⁰/₀ eraldamist tagavarakapitali juure, võib tarvitada Kindralstaabi ülema loaga gratifikatsioonide andmiseks toimetuses töötavatele isikutele ja nendele kaitseväe asutustes teenivatele isikutele, kes oma teenistuskohuste järele tasuta tööga toimetust on aidanud.

§ 15. „Sõduri“ vabad operatsioon-summad hoitakse Eesti pangas jooksval arvel, tagavarakapital aga riigi hoiukassa raamatu järele.

Asjaajamine.

§ 16. Kõik asjaajamine ja raamatupidamine on koondatud toimetuse kantseleisse, kuhu kuuluvad ekspediitor, masinakirjutaja ja teised alalised ja ajutised töötajad. Nende tegevust juhib vahetult tegev toimetaja, kes ühtlasi ka töö edu eest vastutust kannab.

Märkus: Tarvilised ruumid, mööbli, valgustuse, kütte j. m. saab toimetust tasuta Sõjaministeeriumilt üldisel alusel.

§ 17. Kõikide arvepidamiseks tarvisminevate raamatute vormi määrab kindlaks ja kinnitab vastutav toimetaja.

§ 18. „Sõduri“ tellimishind määratakse kindlaks iga aasta peale ja kinnitatakse Kindralstaabi ülema poolt.

§ 19. „Sõduri“ perioodilise väljaande rea-honoraari määrab kindlaks tegev toimetaja vastutava toimetaja poolt kindlaksmääratud piirides; mitteperioodiliste väljaanete (§ 2 p. b) honoraari, nende hinna ja ka komisjoni protsendid määrab kindlaks tegeva toimetaja ettepanekul vastutav toimetaja.

Honoraari maksetakse ainult siis, kui töö avaldamiseksandmise juures on esitatud sellekohane nõudmine.

Märkus: Ametlikud teated, aruanded ja kroonika, mis kaitseväge ametiasutustelt tulevad, honoraari alla ei kuulu.

§ 20. Kindralstaabi ülema igakordse sellekohase loaga võib omandada eraväljaannetest ja võtta väljaandmiseks oma peale autori tööd ainult niisuguseid, mille laialilaotamine on tarvilik.

§ 21. Väljamaaliste väljaannete tellimise eest kaitseväe asutuste ametlikkude nõudmiste järele ei või võtta erilist tasu. Tellitud väljaannete eest tasuvad ametiasutused esitatud arvete või väljamaa faktuurade järele.

§ 22. Kaitseväe osade ja asutuste ja kodanliste ametiasutuste ametlikkude nõudmiste järele võib toimetuse oma väljaandeid anda krediidi peale, erasikutele ainult kohemaksetava raha eest.

§ 23. Igapäevasteks väiksemateks väljaminekuteks ja honoraari maksmiseks nädalaväljaandes ilmunud tööde eest antakse ekspediitorile avans vastutava toimetaja poolt kindlaksmääratud suuruses, kuid mitte rohkem ekspediitori kahe kuu palgast.

§ 24. Toimetuse varanduse, selle kõlbmatuks muutmise korral ehk muil põhjustel inventariraamatust mahakustutamine sünnib kaitseväs maksva korra järele. Üldist toimetuse varanduse ülevaatus ja selle kõlbmatuse tõttu inventariraamatust mahakustutamist toimetatakse üks kord aastas ja nimelt peale igaaastast revideerimist.

Aruanded ja revisjon.

§ 25. Iga kuu algul seab kokku ekspediitor kindlaksmääratud vormi järele möödunud kuu aruande, mis vastutavale toimetajale mitte hiljem kui järgmise kuu 10-ks päevaks esitatakse.

§ 26. Vastutav toimetaja revideerib mitte vähem, kui kaks korda aastas toimetuse administratiiv- ja majanduslist ala. Tulemused neist esitab ta Kindralstaabi ülemale.

§ 27. Igaaastane üldine inventuur tehakse 28—31. detsembrini, vastutava toimetaja korraldusel.

§ 28. 1. veebruariks seatakse kokku täielik aruanne „Sõduri“ möödäläinud aasta tegevuse üle ja esitatakse vastutava toimetaja kaudu Kindralstaabi ülemale.

Peale aastaaruande kättesaamist korraldab Kindralstaabi ülem „Sõduri“ toimetuse tegevuse revideerimist. Revideerija omas esitises Kindralstaabi ülemale teatab ka neist uuendustest, mida administratiiv-alal tuleks ette võtta.

§ 29. Peale aastarevideerimist esitab Kindralstaabi ülem iga aasta Sõjaministrile möödunud aasta aruande „Sõduri“ rahalise läbikäigu ja tagavarakapitali üle.

Märkus: Kui aastarevideerimisel tulid ilmsiks puudused, mis süüteo iseloomu ei kanna, võib Kindralstaabi ülem asja lõpetada.

- a) kui kadunud oma-väljaande eksemplaride arv ei ulata mitte üle $\frac{1}{4}$ 0/0 aasta kogu müügist ja
- b) kui väljaannete ja raamatute müügile antud rahast puudub mingil põhjusel summa, mis üle 50/0 aasta ülejäägist ei ulata.

§ 30. Aastaruanne saadetakse ka Riigikontrolli kaitseväge osakonnale revideerimiseks harilikus korras. Viimasel on õigus „Sõduri“ majanduslikku tegevust revideerida.

Lõpetamine.

§ 31. „Sõduri“ tegevuse lõpetamise puhul antakse kõik inventar Kindralstaabile üle. Kõik rahalised ülejäägid lähevad riigi sissetulekute arvele.

6/11

Sõjainistri käsukiri

Nr. 475.

Tallinnas, 7. oktoobril 1924 a.

(Sõjaväe Prokuratuur).

Annan Sõjaväe Ringkonnakohtu alla end. 5. Rakvere jalaväe polgu sõd. Jaan Karli p. Miller'i, keda süüdistatakse S. N. S. § 136 järele.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

6/11

K

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 479.

Tallinnas, 8. oktoobril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Luban sõjaväe staabi ülema Kindralstaabi kindral-majori Lill'i päevalisele puhkusele, 9. oktoobrist s. a. arvates, ja panen tema kohused Kindralstaabi kolonel Tõrvandi peale.

O. Amberg

Sõjainister.

Nr. 480.

Tallinnas, 8. oktoobril 1924 a.

Käsin komandeerida kuuekuulistele sõjaväe majanduskursustele ohvitseri ja sõjaväe ametnikke järgmisel arvul:

1. Diviisist	7
2. "	8
3. "	4
Ranna, õhu- ja sisekaitse ülemale alluvatest väeosadest . . .	4
Meriväest	1
Sõjaväe Varustusvalitsusest	1
Komandeeritavatel ilmuda sõjaväe varustusvalitsusse 30 oktoobril s. a.	

Kursuste tegevust alata 1. novembril s. a.

O. Amberg

Sõjainister.

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 481.

Tallinnas, 10. oktoobril 1924 a.
(Varustusvalitsus).

Minu päevakäsu nr. 17, 13. jaanuarist 1923 a., osaliseks muutmiseks määratud suurtükiväe laagri ehituse komisjoni alaliseks liikmeks ja ehituse töökomando ülemaks nooremleitnant Kesse asemele I-se suurtükiväe rügemendi 5-st kergest patareist lipnik Roguschini, arvates 1. septembrist s. a.

Õiendus: Suurtükiväe laagri ehituse komisjoni esimehe ettekanne nr. 204 — 5. septembrist s. a.

O. Amberg
Sõjainister.

Nr. 482.

Tallinnas, 11. oktoobril 1924 a.
(Korraldusvalitsus).

Kindralstaabi IV osakonnast erasik professor Erich Schönberg vabastatakse teenistusest 28. septembrist s. a. arvates.

Õiendus: Sõjainistri käsukiri nr. 257 — 1924 a.

O. Amberg
Sõjainister.

Sõjainistri käsukiri.

Nr. 483.

Tallinnas, 13. oktoobril 1924 a.

(Kindralstaap).

Allpoolnimetatud sõjaväe osade ja asutuste aastapäevad määran

indlaks järgmiselt:

Pioneer-pataljon	19. november
Side-pataljon	15. aprill
I diviisi suurtükiväe staap ja tema juure kuu- lavad komandod	21. november
1. grupp	21. november
2. grupp	21. november
II diviisi suurtükiväe staap ja tema juure kuu- lavad komandod	21. jaanuar
1. grupp	21. detsember
2. grupp	16. märts
Sakala jalaväe rügement	22. märts
5. jalaväe rügement	21. november
1. soomusrongide rügement	29. november
2. soomusrongide rügement	12. detsember
Lennuväe rügement	20. juuli
Sõjaväe ühendatud õpeasutused	29. august.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Sõjainistri käsukiri.

Nr. 484.

Tallinnas, 14. oktoobril 1924 a.

(Sõjaväe Prokuratuur).

Sõjakohtu asutustel tuleb tunnistajatele tasu S. Kp. S. art. 705 järgi makstes, kauguse ja tasu määra aluseks võtta Riigi Teatajas Nr. 81/82 — 1924 a. avaldatud Riigikogu poolt 14. juunil 1924 a. vastuvõetud Kriminaal Kohtupidamise seaduse § 979 normid.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-majoor,
Sõjainistri eest.

Nr. 485.

Tallinnas, 14. oktoobril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõjaväe Staabi Ülem, Kindralstaabi kindral-majoor P. Lill, jõudis 12. s. k. p. puhkuselt tagasi ja asus oma kohuste täitmisele.

Kindralstaabi kolonel Tõrvand'il pöörduda oma otsekoheste kohuste täitmisele.

Õiendus: Minu käsukiri Nr. 479 s. a.

O. Amberg

Sõjainister.

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 486.

Tallinnas, 17. oktoobril 1924 a.

(Sõjaväe Prokuratuur).

1. Diviisi staabi jaoks ajutiseks tarvitamiseks võetud Nadeshda Nemirovsky mööbli kadumamineku asjus annan Sõjaväe Ringkonnakohtu alla end. l. jalaväe diviisi staabi ülema kolonel Viktor Jaani p. Liivak'i, teda süüdistades S. N. S. § 173 järele, ja end. l. Diviisi staabi majanduse jaoskonna ülema r/m. Arved Priidiku p. Gustavson'i, Viru maak. Palmse valla kodaniku, S. N. S. § 229 järele.

O. Amberg

Sõjainister.

Nr. 487.

Tallinnas, 18. oktoobril 1924 a.

Nende mõne kuu jooksul, mil mina Sõjainisteeriumi juhtisin, oli ministeerium peasjalikult koormatud 1925 a. eelarve kokkuseadmise tööga, mille pärast võrdlemisi vähe aega minu kaastöölistel üle jäi kaitseväge ümberkorraldamiseks, kuid nii mõnigi samm on selles sihis edasi jõutud. Isiklikult olen mina suve jooksul Kindralstaabi ülemaga kolonel Tõrvan d'iga ja Varustusvalitsuse ülemaga kolonel Rotberg'iga kõik väeosad läbi käinud ja üle vaadanud. Selle juures tulid nii mõnedgi puudused nähtavale, mis avaldati minu käsukirjas nr. 318. Julgen loota et asjaosalised juhtivad jõud suurema osa nendest puudustest kõrvaldanud on ja mis veel täita, seda ligemas tulevikus teevad. Korralikkude eluhoonete ja ruumide ehitamine kaitseväelastele nendes kohtades, kus kõige suurem häda ja puudus sellel

alal olemas oli, on täies hoos ja loodan, et 1925 a. meeskond Võrus, Petseris ja Rakveres omale väärilised eluruumid saab. Kuid suur töö Sõjaministeeriumis seisab alles ees. Sihtjooned on paljus asjus kindlaks määratud. See töö tuleb tulevikus korda saata. Loodan, et juhtivatel jõududel selleks küllalt tahtmist ja energiat jätkub. See töö, mis minu ajal tehtud, oli võimalik ainult minu ligemate kaastööliste ja juhtivate jõudude ning terve kaitseväe abil.

Tänaasel päeval lahkun mina kaitseväe juhtimise eesotsast ja tänan kõiki, alates reamehest ja lõpetades kindraliga, kaastöö eest, ühtlasi soovides eelseisvaks tööks jõudu ja edu.

O. Amberg.
Sõj a m i n i s t e r.

Nr. 488.

Tallinnas, 18. oktoobril 1924 a.
(Korraldusvalitsus).

Vabariigi Valitsuse otsusel 17. skp. andsin täna Vabariigi Sõjaministeeriumi juhtimise uuele Sõjaministri kohuste täitjale Th. Rõuk'ile üle.

O. Amberg
Sõj a m i n i s t e r.

Nr. 489.

Tallinnas, 18. oktoobril 1924 a.
(Korraldusvalitsus).

Vabariigi Valitsuse otsusel 17. skp. võtsin täna Vabariigi Sõjaministeeriumi juhtimise endiselt Sõjaministrilt O. A m b e r g'ilt vastu.

Rõuk
Sõj a m i n i s t r i k. t.

HOBUSERAKMETE KIRJELDUSED.

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
		I. ÜHEHOBUSE SÕIDURAKMED.	
1	—	<i>A. Üldiselt.</i> Komplekt koosneb: 1) valjad—1; 2) rats- med—1; 3) rangid—1; 4) valsroomad—1 pr.; 5) sedelgas—1; 6) sedelgavöö—1; 7) sedelga rihmad—1 pr.; 8) lentsid—1; 9) ohjad—1; 10) look—1. Valmistatakse a) nahkosad — platt- kroom-, raag- ja juhtnahast; b) metallosad vasest ja ülenikeldatud rauast; d) puuosad — nende otstarvele vastava omadusega puust. Nähtavad puuosad on värvitud mustaks ja lakeeritud.	
		<i>B. Üksikasjaliselt.</i>	
2	—	1. Valjad	1
—	6	seisavad koos: a) <i>Oimarihm.</i> Ühekordne mustast platt- nahast rihtm, mille ühte otsa õmmeldud vask- pannal ja vaskaas, teise otsa löödud augud.	1
—	4	b) <i>Ninarihm.</i> Kahekordne, äärte pealt kokku õmmeldud, mustast plattnahast rihtm, mille otsad üks põskrihma, teine põskkapatsi sisse õmmeldud.	1
—	5	d) <i>Otsarist.</i> Ühekordne mustast plattnahast rihm, pikuti otsadest lõhki lõigatud, ülemine	1

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
—	7	ots lühemalt, alumine ots pikemalt. Keskelt lahti lõikamata jäetakse 50 mm pikkune osa. Lahtilõigatud rihma otsad tõmmatakse laiali ja õmmeldakse oimu ja ninarihmade sisse.	
—	7	e) <i>Põskrihm</i> . Kahekordne, äärte pealt kokku õmmeldud, mustast plattnahast rihm, mille ühte otsa õmmeldakse vaskpannal ja kaks vaskaasa ja allapoole pannalt, kahekordsest plattnahast, suuliste tripp. 250 mm pandlast ülespoole käib läbi põskrihma oimurihm, mis esimesega ühiselt läbiõmmeldud.	1
2	8	g) <i>Põskpandla kapats</i> . Kahekordne, äärte pealt kokku õmmeldud, mustast plattnahast rihm, millele mõlemisse otsa õmmeldakse üks vaskpannal ja kaks vaskaasa. Rihma külge, alumise pandala alla, õmmeldakse veel kahekordne suuliste tripp. Kahe aasa vahele kinnitatakse oimurihm.	1
—	1,2,3	h) <i>Suulised</i> . Seisavad koos kahest kerget kõverdatud raudlükkest, mille ühed otsad rõngastena üksteisega ühendatud on, teistest otsadest käivad läbi liikuvad raudrõngad valjaste külge kinnitamiseks.	1
—	13,14	<p style="text-align: center;">2. Ratsmed.</p> <p>Ratsmed valmistatakse kolmest ühekordsest mustast plattnaha rihmast. Kahele rihmale õmmeldakse ühte otsa vaskpannal ja vaskaas, pandla alla — suuliste tripp; sama rihmade otsa õmmeldakse kolmas n. n. pärarihm.</p>	1
3,4,5 ja 6		<p style="text-align: center;">3. Rangid.</p> <p>Valmistatakse kaheksas suuruses hobuste kaelamõõtude kohaselt:</p>	

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
		<p>Nr. 1 — 45 cm } Nr. 2 — 48 cm } Nr. 3 — 51 cm } Kõige pikem mõõt rangi Nr. 4 — 54 cm } puude seest: ülemisest Nr. 5 — 57 cm } poldist kuni alumise lõhe Nr. 6 — 60 cm } alguseni. Nr. 7 — 63 cm } Nr. 8 — 66 cm }</p> <p>Rangid koosnevad:</p>	
3	4	<p>a) <i>Rangipuud</i> valmistatakse kase- või vahtrapuu kisklistest tüvedest. Mõlemile rangi puule puuritakse sisse kõrvuti kaks auku roomakõrvade jaoks. Nimetatud aukude vahe on rangipuude suurusele vastavalt 50—65 mm. Roomakõrva alumise augu kaugus mõõdetakse rangipuude alumisest lõhest otsejoones augu sisepoolse alumise ääreni. Selle kauguse mõõdud on: Nr.Nr. 1 kuni 4—80 mm ja Nr.Nr. 4 kuni 8—95 mm. Aukude vahele lõigatakse rangipuude seesmistele külgedele aukude laiused ja umbes 10 mm sügavad rennid. Puude ülemiste otsade vahele paigutatakse umbes 5 mm jämedune polt, mille jaoks puude otsadesse sisepoolse, kuni poolde puud, vastavad augud on tehtud. Poldi pikkus peab valitud olema sarnane, et rangipuude ülemiste otsade vahe, poldi alt mõõtes, oleks umbes 45 mm. Rangipuude ülemised otsad ja polt kinnitatakse mitmekordselt raagnahast rihmaga, milleks rangipuudele tehakse vastav õnar rihma ja rangipuude ühise tasapinna saavutamiseks.</p>	
3	3,13 14.	<p>b) <i>Pale</i>, valmistamiseks võetakse tarvilik hulk pikki rukkiõlgi, tehakse märjaks ja taotakse täiesti lattu, ning mähitakse nõoriga ümber ringi kõvasti kinni, sünnitades sarnasel kombel vulsti, mis keskelt jämedam ja läheb otsade poole libamisi peenemaks. Vulsti keskpaignale õmmeldakse ümber ühekordne vilt, sarnase pik-</p>	1

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
		<p>kusega, et vilt pale rangipuudele kinnitamisel, ulataks mõlemilt poolt vähe üle roomakõrva ülemiste aukude. Vildi ümber õmmeldakse veel kroom nahk, viimane umbes 100 mm võrra mõlemilt poolt vildist pikemalt. Seega on pale valmis. Kinnitamiseks rangipuudele paigutatakse pale õmblusega vastu puude tagumist külge, nii et õmblus sattuks veidi väljaspoole puude sisemist serva. Niimoodi paigutatud pale kinnitatakse puude külge esiteks raagnahast rihmaga, viimast kaks korda läbi ülemiste roomakõrva aukude ja läbi pale pistes ning 2—3 korda läbi samade aukude ja ümber pale tõmmates. Peale selle kui pale katmata otsad on rangipuudega ühetasaseks lõigatud, kaetakse need puldaniiriidega (või nahkäärtega), mis omakorda naeltega puude tagumise küljele kinni lüüakse. Lõpuks õmmeldakse kõvenduseks riidest (või nahast) ja õlgedest risti läbi.</p> <p>d) <i>Padi</i>. Padjal valmistamiseks lõigatakse rangipuudele vastavas suuruses kahekordne vilt ja venitatakse see rangide kohaselt välja. Viltide sisse õmmeldakse padja äärte moodustamiseks kumbagile poole õlest vulstid, kusjuures padja esimesele äärele tulev vulst paigutatakse kahe vildi vahesse. Vulstide vaheline viltide tühemus täidetakse õlgedega. Vildi ääred õmmeldakse vastamisi. Sarnaselt valmistatud padi pannakse rangipuude sisemisele küljele kinni lüües ja õmmeldakse siis padi ülemalt roomakõrva aukusid pale külge, harvade, kuid kindlate pistetega kinni. Peale seda kaetakse padi rangide seestpoolt kroom nahaga, mis koosneb kahest tükist: üks parempoolse ja teine vasakpoolse külje jaoks.</p> <p>Nimetatud nahkade tagumine äär kinnitatakse ajutiselt naeltega rangipuude külge, venitatakse siis ümber padja hästi välja ja kin-</p>	1
—	2,9 10,11 12		

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
3	6	<p>nitatakse ka teise poolt ajutiselt rangi puude sisemisele küljele ülalnimetatud padja ajutise kinnitamise naelte abil (viimaseid ükshaaval järjekorras väljavõttes).</p> <p>Pärast seda ömmeldakse palekate tagumine äär pale külge kinni (ajutisi kinnitus naelasi seal juures ükshaaval järjekorras kõrvaldades).</p> <p>Siis kinnitatakse <i>lentsi turja tripp</i> ülemise kinnituspoldi ümber ja <i>lentsi külje tripid</i> roomakõrvade juurde.</p> <p>Kui padja kate niimoodi on oma kohale kinnitatud, siis koolutatakse rangide väliskülgede ülemisele osale padja pikkuselt (kuni üle rooma aukude) katus peale.</p> <p>Katus ömmeldakse eestpoolt, kuni roomakõrva aukudeni padjaga ühte, ajutisi kinnitusaeltu ükshaaval järjekorras väljatõmmates ja padja esimest vulsti õmbluse vahele jättes. Tagantpoolt ömmeldakse katuseäär ainult padja alumise nurga külge kinni. Siis valmistatakse roomakõrvad.</p> <p>Kui roomakõrvad valmis on tehtud, lüüakse padi rooma aukude kohalt puude külge kinni.</p> <p>Lõpuks kinnitatakse rangi külge rinnus.</p>	1 2
—	5,8	<p>e) <i>Roomakõrvad</i>. Raagnahast rihma üks ots pannakse ühte roomakõrva auku väljastpoolt ja lüüakse naeltega aukudevahelisesse renni kinni. Rihma teine ots lastakse teisest august läbi, jättes aasa, mille kõrgus on umbes 40—50 mm. Peale selle tõmmatakse rihm neli-viis korda aukudest järgimööda läbi, sünnitades samasuurseid silmuseid; rihma teine ots kinnitatakse naeltegaesimese otsa kinnituse juure. Peale selle sõlmitakse silmuste välimine osa 3—6 mm laiuse raagnahast rihmaga üle. Sõlmimisrihma otsad lastakse läbi aukude,</p>	2

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
—	15	ning kinnitatakse seestpool puid. Roomakõrvade sisse on punutud <i>ohjarõngad</i> .	2 pr.
—	1	g) <i>Katus</i> lõigatakse välja rangide suuruse järele juhtnahast. Väljalõigatud katus tõmmatakse üle rangipuude ja pale ning õmmeldakse ühe äärega padja eelmise ääre külge, teine katuse äär õmmeldakse ainult padja tagumistest nurkadest kinni.	1
—	6	h) <i>Lentsi turja ja külje tripid</i> . Ühekordsed ülemustatud raagnahast rihmad, mille üks ots kinnitatakse padja ja katuse vahele, teise otsa lüüakse augud.	3
—	7	i) <i>Rinnus</i> on ühekordne, ülemustatud raagnahast, umbes 150 cm pikkune; rihm aetakse keerdu, üks rihma ots käänatakse kahekordseks ja lüüakse naeltega oma kohale vasakpoolse puu tagumisele küljele kinni, teine ots jäetakse vabaks.	
8	8	<p style="text-align: center;">4. Valsroom.</p> <p>Valmistatud raagnaha rihmast. Rihma üks ots lõigatakse pikalt teravaks, teine ots käänatakse silmuseks ja õmmeldakse sama rihma peale kinni.</p>	1
7	—	<p style="text-align: center;">5. Sedelgas</p> <p>seisab koos;</p>	1
—	2	a) <i>Sedelga katus</i> lõigatakse välja mustast plattnahast, mille peale keskele kinnitatakse üks vasest lemm, mõlemile poole lemmi üks vasest	1
—	4	kõrv ja kõrvadest edasi äärte poole samasugused lemmid. Mõlemile katuse vaba otsale, lemmidest eemale, lõigatakse lõhed sisse, millest vöö tripp läbi käib.	
—	3	b) <i>Sedelgavöö tripp</i> . Kahekordne, äärte pealt kokkuõmmeldud, pealt mustast plattnahast ja alt raagnahast; tripp tõmmatakse sedelga katuse alt lõhest läbi katuse peale. Üks tripi ots kruvitakse kõrvade sheibi vahele	

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
—	12, 13 ja 14	<p>ja õmmeldakse 100 mm pikkuselt katuse külge kinni, teine ots jäetakse vabaks ja talle lüüakse augud sisse.</p> <p>d) Padi lõigatakse välja 5—6 kordsest vildest, tõmmatakse kroomnahaga üle ja õmmeldakse nahk plate külge kinni, mis pealmise korrana vildi katab. Padi on õmmeldud katuse külge kinni.</p>	1
—	6	<p style="text-align: center;">6. Sedelgavöö.</p> <p>Vöö valmistatakse mustast plattnaha rihmast. Mõlemile rihma otsale õmmeldakse üks pandlakapats vask pandlaga ja kahe vask aasaga. Vöö keskele õmmeldakse peale üks plattnahast aasakapats kahe aasaga—</p>	1
8	9	<p style="text-align: center;">7. Sedelgarihm.</p> <p>Kaks ülemustatud nahast rihma ühede otstega õmmeldakse ühe raud rõnga külge kinni, teised vabad otsad lõigatakse pikalt teravaks.</p>	1
9	—	<p style="text-align: center;">8. Lentsid</p> <p>seisavad koos:</p>	1
—	4	<p>a) <i>Küljerihm.</i> Mustast plattnahast rihm, millele 600 mm pikkuselt mõlemaid otsi vabaks jättes, alla on õmmeldud kõvenduseks raagnahast rihm. Küljerihma mõlemisse otsa õmmeldakse üks vask pannal ja kaks vask aasa.</p>	
—	7	<p>b) <i>Niuderihmad.</i> Mustast plattnaha rihmadest, millele keskele alla õmmeldakse nahast aasad, kust seljarihm läbi käib.</p> <p>Niuderihmade otsad õmmeldakse küljerihma vahele. Keskmise niuderihmaga kohastiku õmmeldakse küljerihma vahele.</p>	3
—	11	<p>d) <i>Aisarihmad.</i> Aisarihma ühte otsa õmmeldakse vask pannal ja kaks vask aasa, teise otsa lüüakse augud.</p>	2

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
—	9	e) <i>Laudjarihmad.</i> Valmistatakse mustast plattnaha rihmadest. Rihmade ühed otsad õmmeldakse koos seljarihmaga kahe nahk sõõri vahele, teised otsad õmmeldakse küljerihma vahele. Nahk sõõrid kaetakse vask rosetiga.	4
	1	h) <i>Seljarihm.</i> Mustast plattnahast rihm, mille ühte otsa õmmeldakse vask pannal ja kaks vask aasa, kuna teine ots kinnitatakse, nagu ülalkirjeldatud.	
2	18,22	<p style="text-align: center;">9. Ohjad.</p> <p>Ohjad valmistatakse viiest mustast plattnaha rihmast ja seisavad koos: kahest otsa ja kolmest pärarihmast. Kolm pärarihma õmmeldakse üks teise otsa külge kinni ja kaks vabaks jäänud otsa vask rõngastesse, kuhu õmmeldakse ka kaks otsarihma. Otsarihma lahtistesse otsadesse õmmeldakse vask pannal ja kaks vask aasa, pandla alla õmmeldakse suuliste tripp.</p>	1
8	11,12 ja 13	<p style="text-align: center;">10. Look.</p> <p>Look paenutatakse välja paju, jalaka, niine ehk muust puust, mis kõlbulik looga painutamiseks. Looga laius mitte üle 70 cm ja kõrgus mitte alla 65 cm (seestpoolt mõõtes). Looga keskele esiküljele vastava õnara sisse on paigutatud hõrik metall plate. Läbi nimetatud plate keeratakse looga sisse raud kruvi rõngaga.</p>	1
1	—	<p style="text-align: center;">II. KAHEHOBUSE SÕIDURAKMED.</p> <p style="text-align: center;"><i>A. Üldiselt.</i></p> <p>Komplekt koosneb: 1) valjad—2; 2) anskopid—2; 3) rindrihm—2; 4) rangid—2; 5) trenigid—2 pr.; 6) järrutisrihm—2; 7) lentsid—2; 8) ohjad—1.</p>	

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
		<p>Valmistatakse a) nahkosad—platt-, kroom-raag- ja juhtnahast; b) metallosad — vasest ja ülenikeldatud rauast; d) puuosad — nende otstarbele vastava omadusega puust.</p> <p>Nähtavad puuosad on värvitud mustaks ja lakeeritud.</p> <p style="text-align: center;"><i>B. Üksikasjaliselt.</i></p> <p style="text-align: center;">1. Valjad</p>	
2	—	seisavad koos:	1
—	6	a) <i>Oimurihm.</i> Ühekordne mustast plattnahast rihm, mille ühte otsa õmmeldud vask pannal ja vask aas, teise otsa löödud augud.	1
—	4	b) <i>Ninarihm.</i> Kahekordne, äärte pealt kokkuõmmeldud, mustast plattnahast rihm, mille otsad üks põsk rihma, teine põskkapatsi sisse õmmeldud	1
2	5	d) <i>Otsarist.</i> Ühekordne mustast plattnahast rihm, pikuti otsadest lõhki lõigatud, ülemine ots lühemalt, alumine ots pikemalt. Keskelt lahti lõikamata jäetakse 50 mm pikkune osa. Lahti lõigatud rihma otsad tõmmatakse laiali ja õmmeldakse oimu- ja ninarihmade sisse.	1
—	7	e) <i>Põskrihm.</i> Kahekordne, äärte pealt kokkuõmmeldud, mustast plattnahast rihm, mille ühte otsa õmmeldakse vask pannal ja kaks vask aasa ja allapoole pannalt, kahekordsest plattnahast suuliste tripp, 250 mm pandlast ülespoole käib läbi põskrihma oimurihm, mis esimesega ühiselt läbiõmmeldud.	1
—	8	g) <i>Põskpandla kapats.</i> Kahekordne, äärte pealt kokkuõmmeldud, mustast plattnahast rihm, millele mõlemisse otsa õmmeldakse üks vask pannal ja kaks vask aasa. Rihma külge, alumise pandla alla, õmmeldakse veel kahekord-	1

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv										
—	1,2,3	<p>ne suuliste tripp. Kahe aasa vahele kinnitatakse oimurihm.</p> <p>h) <i>Suulised</i>. Seisavad koos kergelt kõverdatud raud lükmest, mille ühed otsad rõngastena üksteisega ühendatud on, teistest otsadest käivad läbi liikuvad raud rõngad, valjaste külge kinnitamiseks.</p>	1										
7	4	<p style="text-align: center;">2. Anskopid.</p> <p>Kolmekordne rihm, pealt ja alt mustast plattnahast, keskelt raagnahast, äärtest läbi õmmeldud. Ühte rihma otsa õmmeldakse vask pannal, kaks mustast plattnahast aasarihma peale ja kaks alla (joonestuse peal näidatud kaugustel pandlast), teise rihma otsa lüüakse augud.</p>	1										
1	—	<p style="text-align: center;">3. Rindrihm.</p> <p>Kolmekordne rihm, pealt ja alt mustast plattnahast, keskelt raagnahast. Enne rihmade kokkuõmblemist 280 mm mõlemist rihma otsast eemale, rihmade vahele, pannakse vask pannal ja edasi pandla juurde, kaks nahk aasa ja siis õmmeldakse rihmad äärte pealt kokku.</p>	1										
3,4,5 ja 6.	—	<p style="text-align: center;">4. Rangid.</p> <p>Valmistatakse kaheksas suuruses hobuste kaelamõõtude kohaselt:</p> <table style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td style="padding-right: 10px;">Nr. 1 — 45 cm</td> <td rowspan="8" style="font-size: 3em; padding: 0 10px;">}</td> <td rowspan="8" style="vertical-align: middle;">Kõige pikem mõõt rangi punde seest: ülemisest poldist, kuni alumise lõhe alguni.</td> </tr> <tr><td>Nr. 2 — 48 cm</td></tr> <tr><td>Nr. 3 — 51 cm</td></tr> <tr><td>Nr. 4 — 54 cm</td></tr> <tr><td>Nr. 5 — 57 cm</td></tr> <tr><td>Nr. 6 — 60 cm</td></tr> <tr><td>Nr. 7 — 63 cm</td></tr> <tr><td>Nr. 8 — 66 cm</td></tr> </table>	Nr. 1 — 45 cm	}	Kõige pikem mõõt rangi punde seest: ülemisest poldist, kuni alumise lõhe alguni.	Nr. 2 — 48 cm	Nr. 3 — 51 cm	Nr. 4 — 54 cm	Nr. 5 — 57 cm	Nr. 6 — 60 cm	Nr. 7 — 63 cm	Nr. 8 — 66 cm	
Nr. 1 — 45 cm	}	Kõige pikem mõõt rangi punde seest: ülemisest poldist, kuni alumise lõhe alguni.											
Nr. 2 — 48 cm													
Nr. 3 — 51 cm													
Nr. 4 — 54 cm													
Nr. 5 — 57 cm													
Nr. 6 — 60 cm													
Nr. 7 — 63 cm													
Nr. 8 — 66 cm													

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
3	4	<p>Rangid koosnevad:</p> <p>a) <i>Rangipuud</i> valmistatakse kase- või vahtrapuu kisklistest tüvedest. Mõlemile rangipuule puuritakse sisse kõrvuti kaks auku roomakõrvade jaoks. Nimetatud aukude vahe on rangipuude suurusele vastavalt 50—65 mm. Roomakõrva alumise augu kaugus mõõdetakse rangipuude alumisest lõhest otsejoones augu sisepoolse alumise ääreni. Selle kauguse mõõdud on: Nr.Nr. 1 kuni 4—80 mm ja Nr.Nr. 4 kuni 8—95 mm. Aukude vahele lõigatakse rangipuude seesmistele külgedele aukude laiused ja umbes 10 mm sügavad rennid. Puude ülemiste otsade vahele paigutatakse umbes 5 mm jämedune polt, mille jaoks puude otsadesse sisepoolse, kuni poolde puud, vastavad augud on tehtud. Poldi pikkus peab valitud olema sarnane, et rangipuude ülemiste otsade vahe, poldi alt mõõtes, oleks umbes 45 mm. Rangipuude ülemised otsad ja polt kinnitatakse mitmekordselt raagnahast rihmaga, mille jaoks rangipuudele tehakse vastav õnar rihma ja rangipuude ühise tasapinna saavutamiseks.</p>	1 pr.
3	3,13 14	<p>b) <i>Pale</i>. Valmistamiseks võetakse tarvilik hulk pikki rukkiõlgi, tehakse märjaks ja taotakse täiesti littu, ning mähitakse nõõriga ümber ringi kõvasti kinni, sünnitades sarnasel kombel vulsti, mis keskelt jämedam ja läheb otsade poole libamisi peenemaks. Vulsti keskpaigale õmmeldakse ümber ühekordne vilt, sarnases pikkuses, et vilt, pale rangipuudele kinnitamisel, ulataks mõlemilt poolt vähe üle roomakõrva ülemiste aukude. Vildi ümber õmmeldakse veel kroonahk, viimane umbes 100 mm võrra mõlemilt poolt vildist pikemalt. Seega on pale valmis. Kinnitamiseks rangipuudele paigutatakse pale õmblusega vastu puude tagumist külge, nii et õmblus sattuks veidi väljaspoole puude sisemist</p>	1

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
—	2,9,10 11,12	<p>serva. Niimoodi paigutatud pale kinnitatakse puude külge esiteks raagnahast rihmaga, viimast kaks korda läbi ülemiste roomakõrva aukude ja läbi pale pistes ning 2—3 korda läbi samade aukude ja ümber pale tõmmates. Peale selle, kui pale katmata otsad on rangipuudega ühetasaseks lõigatud, kaetakse need puldaniriidega (või nahkäärtega), mis omakorda naeltega puude tagumise küljele kinni lüüakse. Lõpuks õmmeldakse kõvenduseks riidest (või nahast) ja õlgedest risti läbi.</p> <p>d) <i>Padi</i>. Padja valmistamiseks lõigatakse rangipuudele vastavas suuruses kahekorde vilt ja venitatakse see rangide kohaselt välja. Viltide sisse õmmeldakse padja äärte moodustamiseks kumbagile poole õlest vulstid, kus juures padja esimesele äärele tulev vulst paigutatakse kahe vildi vahesse. Vulstide vaheline viltide tühemus täidetakse õlgedega. Vildi ääred õmmeldakse vastamisi.</p> <p>Sarnaselt valmistatud padi pannakse rangipuude sisemisele küljele kinni lüües ja õmmeldakse siis padi ülemalt roomakõrva aukusid pale külge, harvade, kuid kindlate pistetega kinni. Peale seda kaetakse padi rangide seestpoolt kroomnahaga, mis koosneb kahest tükist; üks parempoolse ja teine vasakpoolse külje jaoks.</p> <p>Nimetatud nahkade tagumine äär kinnitatakse ajutiselt naeltega rangipuude külge, venitatakse siis ümber padja hästi välja ja kinnitatakse ka teiselt poolt ajutuselt rangipuude sisemisele küljele ülalnimetatud padja ajutise kinnitamise naelte abil (viimaseid ükshaaval järjekorras väljavõttes).</p> <p>Pärast seda õmmeldakse palekate tagumine äär pale külge kinni (ajutise kinnitusnaelasid sealjuures ükshaaval järjekorras kõrvaldades).</p>	1

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
		<p>Siis kinnitatakse <i>lentsi turja tripp</i> ülemise kinnituspoldi ümber ja <i>lentsi küljetripid</i> roomakõrvade juure.</p> <p>Kui padjakate niimoodi on oma kohale kinnitatud, siis koolutakse rangide väliskülgede ülemisele osale padja pikkuselt (kuni üle rooma aukude) katus peale.</p> <p>Katusõmmeldakse eestpoolt, kuni roomakõrva aukudeni padjaga ühte, ajutisi kinnitusnaelu ükskhaaval järjekorras väljatõmmates ja padja esimest vulsti õmbluse vahele jättes. Tagantpoolt õmmeldakse katuseäär ainult padja alumise nurga külge kinni. Siis valmistatakse roomakõrvad.</p> <p>Kui roomakõrvad valmis on tehtud, lüüakse padi rooma aukude kohalt puude külge kinni.</p> <p>Lõpuks kinnitatakse rangi külge rinnus.</p>	1
=		<p>Katusõmmeldakse eestpoolt, kuni roomakõrva aukudeni padjaga ühte, ajutisi kinnitusnaelu ükskhaaval järjekorras väljatõmmates ja padja esimest vulsti õmbluse vahele jättes. Tagantpoolt õmmeldakse katuseäär ainult padja alumise nurga külge kinni. Siis valmistatakse roomakõrvad.</p> <p>Kui roomakõrvad valmis on tehtud, lüüakse padi rooma aukude kohalt puude külge kinni.</p> <p>Lõpuks kinnitatakse rangi külge rinnus.</p>	2
3	5,8	<p>e) <i>Roomakõrvad</i>. Raagnahast rihma üks ots pannakse ühte roomakõrva auku väljastpoolt ja lüüakse naeltega aukude vahelisesse renni kinni. Rihma teine ots lastakse teisest august läbi, jättes silmust, mille kõrgus on umbes 40—50 mm. Peale selle tõmmatakse rihm neli — viis korda aukudest järgimööda läbi, sünnitades samasuuruseid silmuseid; rihma teine ots kinnitatakse naeltega esimese otsa kinnituse juure. Peale selle sõlmitakse silmuste välimine osa 3—6 mm laiuse raagnahast rihmaga üle. Sõlminisrihma otsad lastakse läbi aukude, ning kinnitatakse seestpoolt puid. Roomakõrvade sisse on punutud <i>ohjarõngad</i>.</p>	2
—	15		2 pr.
—	1	<p>g) <i>Katus lõigatakse välja rangide suuruse järele juhtnahast. Väljalõigatud katus tõmmatakse üle rangipuude ja pale ning õmmeldakse ühe äärega padja eelmise ääre külge, teine katuseäär õmmeldakse ainult padja tagumistest nurkadest kinni.</i></p>	1
—	6	<p>h) <i>Lentsi turja- ja küljetripid</i>. Ühekordsest ülemustatud raagnahast rihmad, mille üks ots</p>	3

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
—	7	kinnitatakse padja ja katuse vahele, teise otsa lüüakse augud. i) <i>Rinnus</i> on ühekordne ülemustatud raagnahast, umbes 150 cm pikkune; rihm aetakse keerdu, üks rihma ots käänatakse kahekordseks ja lüüakse naeltega oma kohale pahempoolse puu tagumisele küljele kinni, teine ots jäetakse vabaks.	1
9	1—7	<p style="text-align: center;">5. Treng.</p> <p>Kolmekordne rihm, pealt ja alt mustast plattnahast, keskelt raagnahast. Ühte rihma otsa õmmeldakse vask pannal ja kinnine aas; siis õmmeldakse rihm äärtest, kuni järgmise pandlani, kinni ja tõmmatakse lahtisest aasast ja pandlast läbi, sünnitades kolgi silmust. Teisest rihma otsast 430 mm eemale, rihmade vahele kinnitatakse vask pannal ja kaks mustast plattnahast aasa. Peale selle õmmeldakse rihma ots äärtest kinni ja lüüakse sellele augud sisse, sellega sünnitades <i>trengi trippi</i>. Trengi peale õmmeldakse mustast plattnahast <i>järrutisrihma aas</i>.</p>	1
7	7—11	<p style="text-align: center;">6. Järrutisrihm.</p> <p>Valmistatakse plattnaha laiast rihmast, millele mõlemisse otsa õmmeldakse üks nahast tripp, sisselöödud aukudega. Rihma kumbagi otsa õmmeldakse pandlakapats ühes vask pandlaga ja kahe vask aasaga.</p>	1
8	—	<p style="text-align: center;">7. Lentsid</p> <p>seisavad koos:</p>	1
—	4	a) <i>Küljerihm</i> . Mustast plattnahast rihm, millele 600 mm pikkuselt mõlemaid otsi vabaks jättes, alla on õmmeldud kõvenduseks raagnahast rihm. Küljerihma mõlemisse otsa õmmeldakse üks vask pannal ja kaks vask aasa.	
—	7	b) <i>Niuderihmad</i> . Mustast plattnaha rihmadest, millele keskele alla õmmeldakse nahast aasad, kust seljarihm läbi käib.	3

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
—	11	<p>Niuderihmade otsad õmmeldakse küljerihma vahele. Keskmise niuderihmaga kohastiku õmmeldakse küljerihma vahele.</p> <p>d) <i>Aisarihmad</i>. Aisarihma ühte otsa õmmeldakse vask pannal ja kaks vask aasa, teise otsa lüüakse augud.</p>	2
—	9	<p>e) <i>Laudjarihmad</i>. Valmistatakse mustast plattnaha rihmadest. Rihmade ühed otsad õmmeldakse koos seljarihmaga kahe nahk sõõri vahele, teised otsad õmmeldakse küljerihma vahele. Nahk sõõrid kaetakse <i>vask rosetiga</i>.</p>	4
9	1	<p>h) <i>Seljarihm</i>. Mustast plattnahast rihm, milleühte otsa õmmeldakse vask pannal ja kaks vask aasa, kuna teine ots kinnitatakse, nagu ülal kirjeldatud.</p>	
2	23,28	<p style="text-align: center;">8. Ohjad.</p>	1
—	—	<p>Valmistatakse mustast plattnaha rihmadest ja seisavad koos:</p>	
—	—	<p>a) <i>Pärarihmad</i> võetakse tarvilises pikkuses ja õmmeldakse otsapidi üksteise külge kinni. Pärarihma mõlemisse otsa lüüakse augud sisse. Aukude kohast on pärarihm kahekordsestnahast.</p>	3
2	23— 28	<p>b) <i>Harurihm</i>. Kaks rihma, milledele ühte otsa õmmeldakse kapats vask pandlaga ja kahe vask aasaga, teine ots jäetakse ajutiselt vabaks. Sama rihmadele keskele õmmeldakse veel teised harurihmad juurde, mille ühedel otsadel, mis esimese harude rihmade keskelt aukudest kinni käivad, on pannal vask aasaga. Teiste harurihmade otsadesse on õmmeldud vask pannal kahe aasa ja tripiga.</p>	2
1	—	<p style="text-align: center;">III. ÜHEHOBUSE VEORAKMED.</p> <p style="text-align: center;"><i>A. Üldiselt.</i></p>	
		<p>Komplekt koosneb: 1) valjad—1; 2) rangid—1; 3) roomad—1 pr.; 4) sedelgas—1; 5) sedelga vöö—1; 6) sedelga rihmad—1 pr; 7) lentsid—1; 8) ohjad—1; 9) look—1</p>	

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
		<p>Valmistatakse: a) nahkosad — raag- ja juhtnahast; b) metallosad — rauast; c) puu osad — nende otstarbele vastava omadusega puust.</p> <p>Nähtava puu osad värvitakse kaitsevärvi.</p> <p style="text-align: center;"><i>B. Üksikasjaliselt.</i></p>	
2	—	1. Valjad.	1
		Valmistatakse ühelaiustest raagnaha rihmadest. Koosnevad järgmistest osadest:	
—	10	a) <i>Esirihm.</i> Kahe-kolmekordsest nahast rihm, äärtest kokku õmmeldud. Mõlemisse rihma otsadesse silmused jäetud, kivist põsk- ja kurgurihmad läbi käivad.	1
—	8	b) <i>Ninarihm.</i> Kahe-kolmekordsest nahast rihm, äärtest kokkuõmmeldud. Mõlemad rihma otsad on raudrõngastesse õmmeldud.	1
—	3	d) <i>Põskrihm.</i> Kahe-kolmekordsest nahast rihm, äärtest kokkuõmmeldud, üks rihma ots on õmmeldud vasakpoolse põskrõnga külge, teine ots, millele augud sisse löödud, on esirihma silmustest läbi aetud ning vabaks jäetud.	1
—	5	e) <i>Põskpandla kapats.</i> Kahe-kolmekordsest nahast rihm, äärtest kokkuõmmeldud. Rihma ühte otsa on õmmeldud parempoolne põskrõngas, teise otsa raagnahast aas ühes raud pandlaga, millest põskrihma ots läbi tuleb ja mille abil valjaid suuremaks või vähemaks tellida võib. Põskpandla kapats ühel pool ja põskrihm teisel pool, peavad raagnaha tüki abil ninarihmaga rõngaste juurest nii ühendatud olema, et esimesed rihmad viimasega sirgnurga sünnitaks.	1
—	2		
2	1	g) <i>Kurgurihm.</i> Kahekordsest nahast rihm, äärtest kokkuõmmeldud. Ühte otsa õmmeldakse raud pannal ühes raagnahast aasaga, teise vabasse otsa lüüakse augud. Vaba ots lastakse	1

Joonist. Nr. N.E.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
—	11	läbi esirihma silmustest, seestpoolt põskrihma, samuti ka kütkerihma silmusest — pandlasse. Pannal tuleb paremalepoole, nagu põskrihmaldi.	
—	7	h) <i>Lõuarihm</i> . Kahe-kolmekordsest nahast rihm, äärtest kokku õmmeldud. Rihm lastakse vabalt <i>oheliku rõngast</i> läbi, kuna mõlemad rihma otsad õmmeldakse põskrõngastesse.	1
—	21	Oheliku rõngas hoitakse omal kohal, lõuarihma keskpaias, <i>liikuva nahk aasa</i> abil.	1
—	6	i) <i>Kütkerihm</i> . Komekordsest nahast rihm, äärtest kokkuõmmeldud, üks rihma ots lõigatakse pikuti kaheks umbes 100 mm pikkuselt. Mõlemad lahtilõigatud otsad lastakse vastamisi läbi oheliku rõngast ja pannakse lahtilõikamata rihma osa peale. Rihma teine ots käänatakse peale niimoodi, et lahtilõigatud otsad kahe rihma vahele jäävad ja õmmeldakse ärte pealt ja keskelt kinni, jättes teise otsa silmuse, millest kurgurihm läbi käib.	1
—	20	j) <i>Ohelik</i> . Oheliku rõnga külge, mis lõua ja kütkerihma küljes on, seotakse raagnahast keerduatud ohelik, mille teine ots vabaks jäetakse.	1
—	15	k) <i>Lõpmekapats</i> . Vasakpool põskrõnga külge õmmeldakse raagnaha lõpmekapats, mille otsa suuliste rõngas käib. Parempoolse põskrõnga külge õmmeldakse samasugune teine lõpmekapats, mille üks ots jääb rõngasse, teine raud <i>põrkatsisse</i> , mis suuliste rõngast läbi käib.	1
—	16		1
1. Suulised.			
—	17	l) Valmistatakse rauast. Seisavad koos kahest kergelt kõverdatud lükkest, mille ühed otsad rõngastena üks teisega ühendatud on, teistest otsadest käivad läbi raud liikuvad rõngad.	1

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv										
3,4,5 ja 6	—	<p style="text-align: center;">2. Rangid.</p> <p>Valmistatakse kaheksas suuruses hobuste kaelamõõtude kohaselt:</p> <table style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td>Nr. 1 — 45 cm</td> <td rowspan="8" style="font-size: 3em; vertical-align: middle;">}</td> <td rowspan="8" style="vertical-align: middle;">Kõige pikem mõõt rangi puude seest: ülemisest poldist, kuni alumise lõhe alguni.</td> </tr> <tr><td>Nr. 2 — 48 cm</td></tr> <tr><td>Nr. 3 — 51 cm</td></tr> <tr><td>Nr. 4 — 54 cm</td></tr> <tr><td>Nr. 5 — 57 cm</td></tr> <tr><td>Nr. 6 — 60 cm</td></tr> <tr><td>Nr. 7 — 63 cm</td></tr> <tr><td>Nr. 8 — 66 cm</td></tr> </table> <p>Rangid koosnevad:</p>	Nr. 1 — 45 cm	}	Kõige pikem mõõt rangi puude seest: ülemisest poldist, kuni alumise lõhe alguni.	Nr. 2 — 48 cm	Nr. 3 — 51 cm	Nr. 4 — 54 cm	Nr. 5 — 57 cm	Nr. 6 — 60 cm	Nr. 7 — 63 cm	Nr. 8 — 66 cm	1
Nr. 1 — 45 cm	}	Kõige pikem mõõt rangi puude seest: ülemisest poldist, kuni alumise lõhe alguni.											
Nr. 2 — 48 cm													
Nr. 3 — 51 cm													
Nr. 4 — 54 cm													
Nr. 5 — 57 cm													
Nr. 6 — 60 cm													
Nr. 7 — 63 cm													
Nr. 8 — 66 cm													
3	1	<p>a) <i>Rangipuud</i> valmistatakse kase- või vahtrapuu kisklistest tüvedest. Mõlemile rangipuule puuritakse sisse kõrvuti kaks auku roomakõrvade jaoks. Nimetatud aukude vahe on rangipuude suurusele vastavalt 50—65 mm.</p> <p>Roomakõrva alumise augu kaugus mõõdetakse rangipuude sisepoolt, arvates puude lõhe ülemisest servast otsejoones augu alumise ääreni. Selle kauguse mõõdud on: Nr.Nr. 1 kuni 4—80 mm ja Nr.Nr. 4 kuni 8—95 mm.</p> <p>Aukude vahele lõigatakse rangipuude seesmistele külgedele aukude laiused ja umbes 10 mm sügavad rennid.</p> <p>Puude ülemiste otsade vahele paigutakse umbes 5 mm jämedune polt, mille jaoks puude otsadesse sissepoole, kuni poolde puud, vastavad augud on tehtud. Poldi pikkus peab valitud olema sarnane, et rangipuude ülemiste otsade vahe poldi alt mõõttes, oleks umbes 45 mm. Rangipuude ülemised otsad ja polt kinnitatakse mitmekordselt raagnahast rihmaga, mille jaoks rangipuudele tehakse vastav õnar rihma ja rangipuude ühise tasapinna saavutamiseks.</p>	1										

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
3	4,13 ja 14	<p>b) <i>Pale</i> valmistamiseks võetakse tarvilik hulk pikki rukkiõlgi, tehakse märjaks ja taotakse täiesti lattu, ning mähitakse nõoriga ümber ringi kõvasti kinni, sünnitades sarnasel kombel vulsti mis keskelt jämedam ja läheb otsade poole libamisi peenemaks. Vulsti keskpaigale õmmeldakse ümber ühekordne vilt, sarnases pikkuses, et vilt, pale rangipuudele kinnitamisel, ulataks mõlemilt poolt vähe üle roomakõrva ülemiste aukude.</p> <p>Vildi ümber õmmeldakse veel juhtnahk, viimane umbes 100 mm võrra mõlemilt poolt vildist pikemalt. Seega on pale valmis.</p> <p><i>Kinnitamiseks</i> rangipuudele paigutatakse pale õmblusega vastu puude tagumist külge nii, et õmblus sattuks veidi väljaspoole puude sise- mist serva. Niimoodi paigutatud pale kinnitatakse puude külge esiteks raagnahast rihmaga, viimast kaks korda läbi ülemiste roomakõrva aukude ja läbi pale pistes ning 2—3 korda läbi samade aukude ja ümber pale tõmmates.</p> <p>Peale selle kui pale katmata otsad on rangi puudega ühetasaseks lõigatud, kaetakse need puldaniriidega (või nahäärtega), mis omakorda puude tagumisele küljele kinni lüüakse.</p> <p>Peale selle õmmeldakse kõvenduseks riidest (või nahast) ja õlgedest risti läbi.</p> <p>d) <i>Padi</i>. Padja valmistamiseks lõigatakse rangipuudele vastavas suuruses kahekordne vilt ja venitatakse see rangide kohaselt välja. Viltide sisse õmmeldakse padja äärte moodustamiseks kumbagile poole õlest vulstid, kus juures padja esimesele äärele tulev vulst paigutatakse kahe vildi vahesse. Vulstide vaheline viltide tihemus täidetakse õlgedega. Vildi ääred õmmeldakse vastamisi. Sarnaselt valmistatud padi pannakse</p>	1
2,8,9 10,11			1

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
3	5	<p>rangipuude sisse, teda ajutiselt naeltega rangipuude sisemisele küljele kinni lüües ja õmmeldakse siis padi ülemalt roomakõrva aukusid pale külge, harvade kuid kindlate pistetega kinni. Peale seda kaetakse padi rangide seestpoolt juhtnahaga, mis koosneb kahest tükist: üks parempoolse ja teine vasakpoolse küljeaoks.</p> <p>Nimetatud nahkade tagumine äär kinnitatakse ajutiselt naeltega rangipuude külge, venitatakse siis ümber padja hästi välja ja kinnitatakse ka teiselt poolt ajutiselt rangipuude sisemisele küljele, ülalnimetatud padja ajutise kinnitamise naelte abil (viimaseid üksahaaval järjekorras välja võttes).</p> <p>Pärast seda õmmeldakse palekate tagumine äär pale külge kinni (ajutisi kinnitusnaelasid seal juures üksahaaval järjekorras kõrvaldades).</p> <p>Siis kinnitatakse lentsitripp ülemise kinnituspoldi ümber.</p> <p>Kui padjakate niimoodi on oma kohale kinnitatud, siis koolutatakse rangide väliskülgede ülemisele otsale padja pikkuselt (kuni üle roomaaukude) katus peale.</p> <p>Katus õmmeldakse eestpoolt, kuni roomakõrva aukudeni padjaga ühte, ajutisi kinnitusnaelu üksahaaval järjekorras väljatõmmates ja padja esimest vulsti õmbluse vahele jättes. Tagantpoolt õmmeldakse katuse äär ainult padja alumise nurga külge kinni. Siis valmistatakse roomakõrvad. Kui roomakõrvad valmis on lüüakse padi rooma aukude kohalt puude külge kinni. Lõpuks kinnitatakse rangide külge rinnus.</p> <p>e) <i>Roomakõrvad.</i> Raagnahast rihma üks ots pannakse ühte roomakõrva auku väljastpoolt ja lüüakse naeltega aukudevahelisse renni kinni. Rihma teine ots lastakse teisest august läbi, jättes silmust, mille kõrgus on umbes</p>	2

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
—	3	40—50 mm. Peale selie tõmmatakse rihm neli - viis korda aukudest järgimööda läbi, sünnitades samasuuruseid silmuseid; rihma teine ots kinnitatakse naeltega esimese otsa kinnituse juurde. Peale selle sõlmitakse silmuste välimine osa 5—6 mm laiuse raagnahast rihmaga üle. Sõl- mimisrihma otsad lastakse läbi aukude, ning kinnitatakse puude sisepoolle.	
—	3	g) <i>Katus</i> lõigatakse välja rangide suuruse järele, juhtnahast. Väljalõigatud katus tõmmatakse üle rangipuude ja pale ning õmmeldakse ühe äärega padja eelmise ääre külge; teine katuse äär õmmeldakse ainult padja tagumistest nurkadest kinni.	1
—	6	h) <i>Lentsitripp</i> . Ühekordne raagnahast rihm, mille üks ots kinnitatakse ülemise kinnituspoldi ümber, kuna teine, vaba ots, millele augud sisselöödud, lastakse läbi padja, katuse vahest.	1
3	7	i) <i>Rinnus</i> on ühekordne, raagnahast umbes 150 cm pikkune; rihm aetakse keerdu, üks rihma ots käänatakse kahekordseks ja lüüakse naeltega oma kohale, vasakpoolse puu tagumisele küljele, kinni, teine ots jäetakse vabaks.	1
8	5	3. Room. Room valmistatakse raagnaha rihmast (laius 100—125 mm), mis pikuti rulli aetakse. Üks ots õmmeldakse silmuseks, teine ots lõigatakse pikalt teravaks ja jäetakse vabaks.	2
7	1	4. Sedelgas seisab koos:	
—	2,3 2	a) <i>Raamist</i> , mis kujutab enesest kahte lauda, ühendatult kahe raud kaarega. Kaarteljalad kinnitatakse laudade külge kolme neediga. Needipeade jaoks lõigatakse laudade sisemistele	2

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
—	7	külgedele needipea suurused augud, nii sügavalt, et needipead ja lauad tasase pinna moodustaksid.	
—	5	Kaared ühendatakse raud plate abil, mille raud aas peal. Kaare jalgade vahele, laudade peale, kinnitatakse samuti raud aasad. Raud aasa otsad, mis lauast läbi lähevad, lüüiakse laua sisse lõigatud auku pandud sheibi pinnaga ühetasaseks. Igasse (nelja) laua otsa, kaarejalaga kõrvuti, kruvitakse nelja kruviga kinni	
—	12	vöötripid, mis on kahekordsest raagnaha rihmadest õmmeldud. Kruvide kohale pannakse kõvenduseks tripi laiusele veel kolmas kord raagnahka.	4
—	14,15 ja 16	b) <i>Sedelgapadjast</i> , mis valmistatud kolmekordsest väljalõigatud vildist ja kaetud pealt juhtnahaga. Vilt õmmeldakse naha külge, igast neljast nurgast mõne pistega, kuna keskelt kahest kohast 5—6 mm laiune raagnahast rihm vildist, nahast ja naha peal olevatest raagnaha sõõridest läbi pistetakse; vabaks jäänud rihma otsadega seotakse raami külge kinni.	1
—	18	5. Sedelgavöö. Valmistatakse linasest vööpaelast. Mõlemile vöö otsale õmmeldakse raagnahast kõvendajad külge. Kõvendaja peale, kumbagi otsa, õmmeldakse kaks pandlakapatsit ühes aasa ja raud pandlaga. Vöö keskele õmmeldakse vöö laiune neljakandiline raagnahast kõvendaja, mille peale raagnahast aas kinnitatakse.	
—	25	6. Sedelgarihm. Kaks raagnahast rihma õmmeldakse otsapidi raud rõngasse, vabadele otsadele lüüiakse kumbagile kaks auku sisse, kust läbi pistetakse	1

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
		5—6 mm laiused ja umbes 100 cm pikkused seosrihmad, mille otsad vabaks jäetakse.	
9	—	7. Lentsid	1
		seisavad koos:	
—	12	a) <i>Küljerihm</i> . Kahe-kolmekordsest raagnahast rihm, äärte pealt kokkuõmmeldud. Küljerihma vahele, pealmise äärele, õmmeldakse 10 rõngakapatsit ja alumise äärele 2 rõngakapatsit laudja-niude ja aisarihmade jaoks. Küljerihm on rõngakapatsite kohalt veel kolmas kord läbi õmmeldud.	1
—	4	b) <i>Niuderihmad</i> . Iga rihm valmistatakse ühekordsest raagnahast, millele keskele õmmeldakse aas, kust seljarihm läbi käib, mõlemad rihma otsad õmmeldakse kinni küljerihma küljes olevatesse rõngastesse.	3
—	9	d) <i>Aisarihmad</i> . Kumbki rihm on ühekordsest raagnahast, millele ühte otsa õmmeldakse raud pannal ja kaks nahast aasa, teise vabasse otsa lüüakse augud. Aisarihmad kinnitatakse küljerihma alumistesse rõngastesse.	2
—	6	e) <i>Laudjarihmad</i> valmistatakse ühekordsest raagnaha rihmadest, mille ühed otsad kinnitatakse seljarihma rõngasse. Seljarihma rõnga ja rõngasse kinnitatud rihmade otsade alla õmmeldakse raagnahast <i>kolmnurk</i> kaitseks.	4
—	7	Laudjarihmade teised otsad kinnitatakse küljerihma rõngastesse.	
—	1	i) <i>Seljarihm</i> . Ühekordsest raagnahast rihmale õmmeldakse ühte otsa raud pannal ja nahk aas, teine ots tõmmatakse <i>niuderihma</i> aasadest läbi ja õmmeldakse raud rõngasse laudjarihmade juurde.	1
—	11	8. Ohjad.	1
		Valmistatakse ohjanöörist. Mõlemisse nööri otsa punutakse raud rõngas. Kumbagi rön-	

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
8	20	ga külge õmmeldakse raagnahast rihm ja rihma otsa <i>ohjalõksid</i> . 9. Look. Look paenutatakse välja paju, jalaka, niine ehk muust puust, mis kõlbulik looga painutamiseks. Looga laius mitte üle 75 cm ja kõrgus mitte alla 65 cm (seestpoolt mõõtes).	1
—	21	Looga keskele, esiküljele, keeratakse sisse raud <i>kruvi rõngaga</i> . Look värvitakse kaitsevärvi.	
1	—	IV. KAHEHOBUSE VEORAKMED. <i>A. Üldiselt.</i> Komplekt koosneb: 1) valjad—2; 2) rangid —2; 3) anskopi ketid — 2; 4) rindrihmad — 2; 5) trengid—2 pr.; trengitripid 2 pr.; 7) lentsid —2; 8) ohjad—1. Valmistatakse: a) nahkosad — raag- ja juhtnahast; b) metallosad — rauast ja vasest; c) puuosad — nende otstabele vastava omadusega puust. Nähtavad puuosad värvitakse kaitsevärvi.	
2	—	<i>B. Üksikasjaliselt.</i> 1. Valjad. Valmistatakse ühelaiustest raagnaha rihmadest. Koosnevad järgmistest osadest:	1
—	10	a) <i>Esirihm.</i> Kahe-kolmekordsest nahast rihm, äärtest kokkuõmmeldud. Mõlemisse rihma otsadesse silmused jäetud, kust põsk- ja kurgurihmad läbi käivad.	1
—	8	b) <i>Ninarihm.</i> Kahe-kolmekordsest nahast rihm, äärtest kokkuõmmeldud. Mõlemad rihma otsad on raud rõngastesse õmmeldud.	1
—	3	d) <i>Põskrihm.</i> Kahe-kolmekordsest nahast rihm, äärtest kokku õmmeldud, üks rihma ots	1

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
—	5	on õmmeldud vasakpoolse põskrõnga külge, teine ots, millele augud sisse löödud, on esirihmsilmustest läbi aetud ning vabaks jäetud.	
—	2	e) <i>Põskpandla kapats</i> . Kahe-kolmekordsest nahast rihm, äärtest kokkuõmmeldud. Rihma ühte otsa on õmmeldud parempoolne põskrõngas, teise otsa raagnahast aas, ühes <i>raud pandlaga</i> , millest põskrihma ots läbi tuleb ja mille abil valjaid suuremaks või vähemaks tellida võib. Põskpandla kapats ühel pool ja põskrihm teisel pool, peavad raagnaha tüki abil ninapealse rihmaga, rõngaste juurest nii ühendatud olema, et esimesed rihmad viimasega sirgnuruga sünnitaks.	1
—	1	g) <i>Kurgurihm</i> . Kahekordsest nahast rihm, äärtest kokku õmmeldud, ühte otsa õmmeldakse raud pannal ühes raagnahast aasaga, teise vabasse otsa lüüakse augud. Vaba ots lastakse läbi esirihma silmustest, seestpoolt põskrihma, samuti ka kütkerihma silmusest — pandlasse. Pannal tuleb paremale poole nagu põskrihmalgi.	1
—	11	h) <i>Lõuarihm</i> . Kahe-kolmekordsest nahast rihm, äärtest kokku õmmeldud. Rihm lastakse vabalt <i>oheliku rõngast</i> läbi, kuna mõlemad rihma otsad õmmeldakse põskrõngastesse.	1
2	21	Oheliku rõngas hoitakse omal kohal lõuarihma keskpaias <i>liikuva nahkaasa abil</i> .	
—	6	i) <i>Kütkerihm</i> . Kolmekordsest nahast rihm, äärtest kokkuõmmeldud, üks rihma ots lõigatakse pikuti kaheks umbes 100 mm pikkuselt. Mõlemad lahtilõigatud otsad lastakse vastamisi läbi oheliku rõngast ja pannakse lahtilõikamata rihma otsa peale. Rihma teine ots käänatakse peale niimoodi, et lahtilõigatud otsad kahe rihma vahele jäävad ja õmmeldakse äärte pealt ja keskest kinni, jättes teise otsa silmuse, millest kurgurihm läbi käib.	1

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv										
2	20	j) <i>Ohelik</i> . Oheliku rõnga külge, mis lõua ja kütkerihma küljes on, seotakse raagnahast rulliaetud ohelik, mille teine ots vabaks jäetakse.	1										
—	15	k) <i>Lõpmekapats</i> . Vasakpoolse põskrõnga külge õmmeldakse raagnahast lõpmekapats, mille otsa suulisterõngas käib.	1										
—	16	Parempoolse põskrõnga külge õmmeldakse samasugune teine lõpmekapats, mille üks ots jääb rõngasse, teine raud <i>põrkatsisse</i> , mis suuliste rõngast läbi käib.	1										
—	17	l) <i>Suulised</i> . Valmistatakse rauast. Seisavad koos kahest kergelt kõverdatud lükmest, mille ühed otsad rõngastena üksteisega ühendatud on, teistest otsadest käivad läbi raud liikuvad rõngad.	1										
3,4,5 ja 6	—	<p style="text-align: center;">2. Rangid.</p> <p>Valmistatakse kaheksas suuruses hobuste kaelamõõtude kohaselt:</p> <table style="margin-left: 40px;"> <tr> <td>Nr. 1 — 45 cm</td> <td rowspan="8" style="font-size: 3em; vertical-align: middle;">}</td> <td rowspan="8">Kõige pikem mõõt rangi puude seest: ülemisest poldist, kuni alumise lõhe alguni.</td> </tr> <tr><td>Nr. 2 — 48 cm</td></tr> <tr><td>Nr. 3 — 51 cm</td></tr> <tr><td>Nr. 4 — 54 cm</td></tr> <tr><td>Nr. 5 — 57 cm</td></tr> <tr><td>Nr. 6 — 60 cm</td></tr> <tr><td>Nr. 7 — 63 cm</td></tr> <tr><td>Nr. 8 — 66 cm</td></tr> </table>	Nr. 1 — 45 cm	}	Kõige pikem mõõt rangi puude seest: ülemisest poldist, kuni alumise lõhe alguni.	Nr. 2 — 48 cm	Nr. 3 — 51 cm	Nr. 4 — 54 cm	Nr. 5 — 57 cm	Nr. 6 — 60 cm	Nr. 7 — 63 cm	Nr. 8 — 66 cm	1
Nr. 1 — 45 cm	}	Kõige pikem mõõt rangi puude seest: ülemisest poldist, kuni alumise lõhe alguni.											
Nr. 2 — 48 cm													
Nr. 3 — 51 cm													
Nr. 4 — 54 cm													
Nr. 5 — 57 cm													
Nr. 6 — 60 cm													
Nr. 7 — 63 cm													
Nr. 8 — 66 cm													
3	1	<p>Rangid koosnevad:</p> <p>a) <i>Rangipuud</i> valmistatakse kase- või vahtrapuu kisklistest tüvedest. Mõlemile rangipuule puuritakse sisse kõrvuti kaks auku roomakõrvade jaoks. Nimetatud aukude vahe on rangipuude suurusele vastavalt 50—65 mm.</p> <p>Roomakõrva alumise augu kaugus mõõdetakse rangipuude sisepoolelt, arvates puude lõhe ülemisest servast otsejoones augu alumise ääreni.</p>	1 pr.										

Selle kauguse mõõdud on: Nr. Nr. 1 kuni 4—80 mm ja Nr. Nr. 4 kuni 8—95 mm. Aukude vahele lõigatakse rangipuude sisemistele külgedele aukude laiused ja umbes 10 mm sügavad rennid.

Puude ülemiste otsade vahele paigutatakse umbes 5 mm jämedune polt, mille jaoks puude otsadesse sissepoole, kuni poolde puid, vastavad augud on tehtud.

Poldi pikkus peab valitud olema sarnane, et tangi puude ülemiste otsade vahe poldi alt mõõtes oleks umbes 45 mm. Rangipuude ülemised otsad ja polt kinnitatakse mitmekordselt raagnahast rihmaga, mille jaoks rangipuudele tehakse vastav õnar rihma ja rangipuude ühise tasapinna saavutamiseks.

— 4,13
ja 14

b) *Pale* valmistamiseks võetakse tarvilik hulk pikki rukkiõlgi, tehakse märjaks ja taotakse täiesti lattu, ning mähitakse nõoriga ümber ringi kõvasti kinni, sünnitades sarnasel kombel vulsti, mis keskelt jämedam ja läheb otsade poole libamisi peenemaks. Vulsti keskpaigale õmmeldakse ümber ühekordne vilt, sarnases pikkuses, et vilt, pale rangipuudele kinnitamisel, ulataks mõlemilt poolt vähe üle roomakõrva ülemiste aukude.

Vildi ümber õmmeldakse veel juhtnahk, viimane umbes 100 mm võrra mõlemilt poolt vildist pikemalt. Seega on pale valmis.

Kinnitamiseks rangipuudele paigutatakse *pale* õmblusega vastu puude tagumist külge nii, et õmblus sattuks veidi väljaspoole puude sisemist serva. Niimoodi paigutatud pale kinnitatakse puude külge esiteks raagnahast rihmaga. Viimast kaks korda läbi ülemist roomakõrva aukude ja läbi pale pistes ning 2—3 korda läbi samade aukude ja ümber pale tõmmates.

Peale selle kui pale katmata otsad on rangipuudega ühetasaseks lõigatud, kaetakse need

1

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
3	2,8,9 10 ja 11	<p>puldaniiriidega (või nahkäärtega), mis omakorda naeltega puude tagumisel küljele kinni lüüakse. Peale selle õmmeldakse kõvenduseks riidest (või nahast) ja õlgedest risti läbi.</p> <p>d) <i>Padi</i>. Padjä valmistamiseks lõigatakse rangipuudele vastavas suuruses kahekordne vilt ja venitatakse see rangide kohaselt välja. Viltide sisse õmmeldakse padjä äärte moodustamiseks kumbagile poole õlest vulstid, kusjuures padjä esimesele äärele tulev vulst paigutatakse kahe vildi vahesse. Vulstide vaheline viltide tühemus täidetakse õlgedega. Vildi ääred õmmeldakse vastamisi.</p> <p>Sarnaselt valmistatud padi pannakse rangipuude sisemisele küljele kinni lüües ja õmmeldakse siis padi ülemalt roomakõrva aukusid pale külge, harvade kuid kindlate pistetega, kinni. Peale seda kaetakse padi rangide seestpoolt juhtnahaga, mis koosneb kahest tükist; üks parempoolse ja teine vasakpoolse külje jaoks.</p> <p>Nimetatud nahkade tagumine äär kinnitatakse ajutiselt naeltega rangipuude külge, venitatakse siis ümber padjä hästi välja ja kinnitatakse ka teiselt poolt ajutiselt rangipuude sisemisele küljele ülalnimetatud padjä ajutise kinnitamise naelte abil (viimaseid ükshaaval järjekorras välja võttes).</p> <p>Pärast seda õmmeldakse palekate tagumine äär pale külge kinni (ajutisi kinnitusnaelasi seal juures ükshaaval järjekorras kõrvaldades).</p> <p>Siis kinnitatakse lentsitriip ülemise kinnituspoldi ümber.</p> <p>Kui padjakate niimoodi on oma kohale kinnitatud, siis koolutatakse rangide väliskülgede ülemisele otsale padjä pikkuselt (kuni üle roomaaukude) katus peale.</p> <p>Katus õmmeldakse eestpoolt, kuni roomakõrva aukudeni padjäga ühte, ajutisi kinnitus-</p>	1

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
3	5	naelu ükshaaval järjekorras väljatõmmates ja padja esimest vulsti õmbluse vahele jättes. Tagantpoolt õmmeldakse katuse äär ainult padja alumise nurga külge kinni. Siis valmistatakse roomakõrvad. Kui roomakõrvad valmis on tehtud, siis lüüakse padi roomaaukude kohalt puude külge kinni. Lõpuks kinnitatakse rangide külge rinnus.	2
—	3	e) <i>Roomakõrvad</i> . Raagnahast rihma üks ots pannakse ühte roomakõrva auku väljastpoolt ja lüüakse naeltega aukudevahelisse renni kinni. Rihma teine ots lastakse teisest august läbi, jättes silmust, mille kõrgus on umbes 40—50 mm. Peale selle tõmmatakse rihm neli-viis korda aukudest järgimööda läbi, sünnitades samasuuruseid silmuseid; rihma teine ots kinnitatakse naeltega esimese otsa kinnituse juurde. Peale selle sõlmitakse silmuse välimine osa 5—6 mm laiuse raagnahast rihmaga üle. Sõlmimisrihma otsad lastakse läbi aukude, ning kinnitatakse puude sissepoole.	1
—	6	g) <i>Katus</i> lõigatakse välja rangide suuruse järele, juhtnahast. Väljalõigatud katus tõmmatakse üle rangipuude ja pale ning õmmeldakse ühe äärega padja eelmise ääre külge; teine äär õmmeldakse ainult padja tagumistest nurkadest kinni.	1
—	7	h) <i>Lentsitripp</i> . Ühekordne raagnahast rihm, mille üks ots kinnitatakse ülemise kinnituspoldi ümber, kuna teine vaba ots, millele augud sisse löödud, lastakse läbi padja, katuse vahest.	1
—	7	i) <i>Rinnus</i> on ühekordne, raagnahast umbes 150 cm pikkune; rihm aetakse keerdu, üks rihma ots käänatakse kahekordseks ja lüüakse naeltega oma kohale vasakpoolse puu tagumisele küljele kinni, teine ots jäetakse vabaks.	

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
7	19	3. Anskopikett. Raudkett 12-me kahepoolega pikerguse lüliga. Ühes keti otsas raud polt, teises keti otsas raud rõngas, keti 4-dal, 6-dal, 9-dal lülil, arvates raud poldist, raud rõngad küljes.	1
—	3	4. Rindrihm. Kolmekordne, äärtest läbiõmmeldud raagnahast rihtm. Mõlemist rihma otsadest, umbes 250 mm eemale, õmmeldakse rihma külge to-pelt raud pannal. Rihma keskele jäetakse lah-tiselt <i>raud anskopi</i> rõngas, millest anskopi kett läbi käib.	1
—	22		1
—	1	5. Treng. Tõrvatud tross, millele ühte otsa punutakse kolgi silmus, teine ots käänatakse kahekorra kokku ümbertellitavaks silmuseks ja seotakse raagnahast seostega kahest kohast kinni, vii-maste ümberpaigutamisega võib trengi pikenda-da ja lühendada. Trengi silmusest käib läbi tren-gi tripp.	1
7	16	6. Trengitripp. Komekordsele, äärtest läbiõmmeldud, raag-nahast rihmale ühte otsa õmmeldakse raud to-pelt pannal, teise otsa lüüakse augud, pandla jaoks. Trippil on liikuv aas.	1
8	—	7. Lentsid seisavad koos: a) <i>Küljerihm.</i> Kahe-kolmekordsest raag-nahast rihtm, äärte pealt kokkuõmmeldud. Küljerihma vahele, pealmisele äärele, õmmel-dakse 10 rõngakapatsit ja alumise äärele 2 rõn-gakapatsit laudja niude ja aisarihmade jaoks.	

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
—	4	Küljerihma on rõngakapatsite kohalt veel kolmas kord läbiõmmeldud.	5
	9	b) <i>Niuderihmad</i> . Iga rihm valmistatakse ühekordsest raagnahast, millele keskele õmmeldakse aas, kust seljarihm läbi käib, mõlemad rihma otsad õmmeldakse kinni küljerihma küljes olevatesse rõngastesse.	2
	6	d) <i>Aisarihmad</i> . Kumbki rihm on ühekordsest raagnahast, millele ühte otsa õmmeldakse raud pannal ja kaks nahast aasa, teise vabasse otsa lüüakse augud. Aisarihmad kinnitatakse küljerihma alumistesse rõngastesse.	4
	7	e) <i>Laudjarihmad</i> . Valmistatakse ühekordsest raagnaha rihmadest, mille ühed otsad kinnitatakse seljarihma rõngasse. Seljarihma rõngas ja rõngasse kinnitatud rihmade otsade alla õmmeldakse raagnahast <i>kolmnurk</i> , kaitseks.	1
—	1	Laudjarihmade teised otsad kinnitatakse küljerihma rõngastesse. i) <i>Seljarihm</i> . Ühekordsest raagnahast rihmale õmmeldakse ühte otsa raud pannal ja nahk aas, teine ots tõmmatakse niuderihma aasadest läbi ja õmmeldakse raud rõngasse laudjarihmade juurde.	1
7	11,12 14,15	8. Ohjad. Ohja nõöri kumbagi otsa punutakse raud rõngas. Iga rõngasse õmmeldakse veel raagnahast rihm. Sama rihmale pannaldakse teine samasugune raagnahast rihm külge, mida võib pikendada ja lühendada. Kõigi nelja haru otsa õmmeldakse ohjalõksid.	1
1	—	V. SUURTÜKI 6-e HOBUSE RAKMED. <i>A. Üldiselt.</i> Komplekt koosneb: 1) valjad—6 tk.; 2) sorid—6 tk.; 3) sedelgad—6 tk.; 4) anskopid—2 tk.; 5) sadul juurdekuuluvate sadulsõbade	

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
		<p>ja sadulpaunadega—3 tk.; 6) niuderihmad—4 tk.; 7) lentsid—2 tk.; 8) pitstrengid—4 pr.; 9) tiiseltrengid—2 pr.; 10) säärised—3 tk.</p> <p>Valmistatakse: a) nahkosad kollasest plattalla-, raag- ja juhtnahast; b) metallosad — terasest, rauast ja vasest; d) puuosad — kasepuust.</p>	
		<i>B. Üksikasjaliselt.</i>	
2	—	1. Valjad.	
		Valmistatakse plattnaha rihmadest. Koosnevad järgmistest osadest:	
—	2	a) <i>Esirihm.</i> Ühekordsest nahast rihm, otsad käänatakse sissepoole rihma peale ja kumbki ots õmmeldakse topeltsilmuseks.	1
—	12	b) <i>Ninarihm.</i> Kahekordsest nahast rihm, otsad õmmeldakse <i>neljakandiliste põskrõngaste külge.</i>	1
—	13		
—	14	d) <i>Lõuarihm.</i> Samasugune kui eelminegi.	1
—	4	e) <i>Kurgurihm.</i> Ühekordsest nahast rihm; ühte otsa õmmeldakse vask topeltpannal, teise otsa lüüakse augud, pandla jaoks. Rihmal on liikuv aas. Kurgurihm käib läbi esirihma otsmiste silmuste, liikuva topeltaasa ja kütke-rihma rõnga ning kinnitatakse pandlasse.	1
—	1	g) <i>Topeltaas.</i> Ühekordsest nahast rihm, otsad käänatud üksteise peale ja õmmeldud kinni, õmblusega ühtlasi kahte aasa sünnitates.	1
—	10	h) <i>Kütke-rihm.</i> Ühekordsest nahast rihm, otsad kogu rihma pikuselt üksteise peale õmmeldud. Kütke-rihma mõlemisse otsa on õmmeldud <i>raud rõngas</i> ; alumisest rõngast käib läbi lõuarihm, ülemisest kurgurihm.	1
—	11		
—	7	i) <i>Põskkapats.</i> Ühekordsest nahast rihm, keskel liikuv aas, ühte otsa õmmeldakse vask topeltpannal, teise otsa neljakandiline rõngas.	1
—	5		

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
—	3	j) <i>Põskrihm</i> . Ühekordsest nahast rihtm, üks ots õmmeldakse neljakandilisse rõngasse teise otsa lüüakse augud ja lastakse läbi esirihma sisemistest silmustest ja topeltaasast — põskkapatsi pandlasse.	1
—	21	k) <i>Kangraua rihtm</i> . Ühekordsest nahast rihtm, ühte otsa õmmeldakse vask topeltpannal, aas ja tripp, teise vabasse otsa lüüakse augud, pistetakse põskrihma alt läbi esirihma sisemiste silmuste ja topeltaasa ning ühendatakse kangraua kapatsi küljes oleva topelt-pandlaga.	1
—	9	l) <i>Kangraua kapats</i> . Ühekordsest nahast rihtm, ühte otsa õmmeldakse vask <i>topeltpannal</i> ,	1
—	8	teise otsa samasugune pannel, aas ja tripp.	
		Rihma peal on liikuv aas.	
—	15,16 17ja 18	m) <i>Kangrauaud</i> . Valmistatakse rauast ja seisavad koos kahest peelest, mille vahele liikumatalt on kinnitatud kang. Kangil on keskel kõverus. Peelte ülemistes otsades on rõngakujulised obadused, kust kangraua rihtm (üheltpoolt) ja kangraua-kapats (teiselt poolt) läbi käivad; obaduste külge kinnitatakse ka keti konksud. Peelte alumised otsad on sirgnurga all tahapoole kõverad, ning neil on augud sees. Viimastes on raud rõngad, mille külge kangratsmed käivad. Peelte alumise otsa ja kangi kinnituskoha vahe peal on liikumatud poolrõngad, kumbagil poolel üks. Kangrauaud on poleeritud või nikeldatud.	1
2	19,20 ja 24	n) <i>Ratsmed</i> (iga valjastele kaks paari). Ühekordsest nahast rihtm, millele otsadesse õmmeldakse vask topeltpannal, nahk aas ja tripp, vabad otsad igal paaril õmmeldakse kokku: ühel paaril vastamisi, teisel — üksteise peale. Kumbagi paari peale õmmeldakse üks liikuv aas.	2 pr.

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
3	—	2. Sori	
—	1	<p>seisab koos järgmistest osadest:</p> <p>a) <i>Rinnaesine</i> valmistatakse kollasest plattnahksest <i>rinnanahast</i>: pikuti kahekorra nahk käänatakse nii, et pinna-(parem) pool jääb peale poole. Rinnanaha peale õmmeldakse kollasest plattnahast <i>täiterihm</i>, mis on kinnitatud rinnanaha peale, anskopirõngaste kõrvade vahele nii, et viimaste alumise osaga tasase pinna annab. Kumbagilt anskopirõnga kõrvast eemale rinnanaha otsade poole kinnitatakse vaherihma suunas vastava kapatsi külge üks raud <i>poolrõngas</i>.</p>	1
—	3	<p>Vaherihma peale, läbi anskopirõnga kõrvade ja poolrõngaste tõmmatakse kollasest plattnahast katterihm. Rinnanaha peale anskopikõrvade kohal on õmmeldud kollasest plattnahast <i>kaitseääred</i>. Rinnanaha välispoollest ja selle peal olevatest rihmadest on läbistatud vask needid, kumbagi poolrõnga juurest üks ja anskopirõnga kõrvade juurest kaks, teine teiselt poolt kõrva.</p>	
—	19		
—	20		
—	2	<p>Rinnanaha otsadest umbes 150 mm keskpaiga poole, jäetakse rinnanaha ja kaitserihma vahele 40 mm laiune vahe, kust kanderihm läbi käib. Rinnanahk on läbiõmmeldud otsadest ja keskpaigast umbes 30. mm. pikuselt.</p>	
—	7	<p>b) <i>Kanderihm</i>. Kahekordsest kollasest plattnahast rihm, äärtest kokkuõmmeldud; ühes rihma otsas on vask pannal ja nahk aas, teine ots kujutab enesest silmust.</p>	2
—	10	<p>d) <i>Trenki ühendusjätk</i>. Ühendusketi rõnga külge üle kaosi punutakse üks trossi ots, teine trossi ots punutakse sori vastaslüli külge, samuti üle kaosi.</p>	2
—		<p>Tross kaetakse kinni plattnaha rihmadega kahekordselt ja vahepealt tarbekorral rihma äärtega, rihmad õmmeldakse äärtest läbi.</p>	

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
4	10	3. Sedelgas.	6
—	4	seisab koos järgmistest osadest: a) <i>Turjaraam</i> . Viimane on väljastantsitud ja ületinutatud raud plekist. Mõlemisse otsa lüüakse kaks auku, kust rihmad läbi käivad.	1
—	2	b) <i>Padi</i> lõigatakse välja vildist ja kaetakse pealt plattnahaga, ning õmmeldakse äärtest kinni. Padjä peale pannakse <i>sedelgatripp</i> ja õmmeldakse mõlema padjä otsa külge 60 mm pikkuselt kinni. Sedelgatripi otsad on kahekordsest nahast kuni padjä pealsete õmblusteni, viimased ühes arvatud. Turjaraam paigutatakse tripi ja padjä vahele.	1
—	3		
—	5	d) <i>Turjarihm</i> . Plattnaha rihmale õmmeldakse ühte otsa vaskpännal ja kaks nahkaasa, teise otsa lüüakse augud.	2
5	—	4. Anskopid	
—	1	seisavad koos järgmistest osadest: a) <i>Anskopi nahk</i> . Pikuti kahekorra keeratud nahk, vasakpooled vastamisi. Välimisele küljele ühte otsa õmmeldakse tripp, teise otsa	1
—	9,10 11	b) <i>anskopi lülistik</i> . Viimane koosneb <i>vas-tustülis</i> t mille külge kinnitatakse üheltpoolt anskopi nahk, teiselpool on kaks <i>ketirõngast</i> , nendest viimase küljes on <i>tripirõngas</i> labase (aukudeta) tripiga ja <i>haaklül</i> i.	1
—	6	d) <i>Anskopi jätkust</i> . Kujutab enesest anskopi naha kinni õmmeldud otsale täiesti sarnast osa ühes anskopi lülistikuga, anskopi jätku teises otsas on üks pandlakapats vask pandla ja nahk aasaga — anskopi naha tripi jaoks.	1
6	—	5. Sadul (5a) juurdekuuluvate sadulsõbade (5b) ja sadulpaunadega (5d).	3
6	—	5a. Sadul	4
—	14— —21	seisab koos järgmistest osadest: A) <i>Sadula kere</i> moodustavad järgmised osad:	1

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
—	12,13 16 12,13	a) <i>Sadulraam</i> valmistatakse kahest kasepuust vastavalt painutatud <i>sadula lauast</i> ja kahest raud <i>sadulkaarest</i> . Kumbagil sadulkaare keskel välisküljel on raud aas. Sadulalaudadele on vastavad augud jaluserihmade jaoks ning terve rida augukesti seoste jaoks. Kaared kinnitatakse otsapidi laudade külge needidega (iga ots 3-me neediga), mis lauast läbi lähevad laua alumise külje sisse paigutatud <i>sheibidesse</i> . Needipead on laudade ja sheibide pinnaga ühetasaseks löödud. Sadulalaudade kumbagi otsa peale on seotud vask neljakandilised rõngad.	1 2 2
6	15	b) <i>Istepõhi</i> on raagnahast ja kinnitatakse kaarte külge raagnahast rihmakestega, mis harvade pistetena tõmmatakse läbi sellekohaste tärgete. Istepõhi tõmmatakse istme kohaselt pinguli raagnahast seostega, mis istepõhja ja sadulalaudade sellekohastest augukestest läbi käivad. Istepõhja peal on õmmeldud raagnahast topelt aas, ning kumbagi ääre külge kinnitatud raagnahast seostega üks <i>istepadi</i> .	2
—	14	d) <i>Istepadi</i> on valmistatud vildist ja pealt kaetud looma juhtnahaga.	2
—	14	e) <i>Sadulvöö tripid</i> on valmistatud plattnahast, millele vastupidavuse suurendamiseks alla on õmmeldud raagnahast rihm. Esimene vöötripp käib üle istepõhja läbi vastava aasa, kuna tagumine tripp oma kohal hoitakse istepatjade seoste vahel. Sadulalaudade külge on tripid kinnitatud raagnahast seostega, mis aukudest läbi käivad. Tripide vabadesse otsadesse on löödud augud. g) <i>Sadulpauna rõngad</i> , neljakandilised, kumbagi sadulalaua otsal üks; on viimaste külge seotud raagnahast seostega, mis käivad läbi sellekohaste augukeste.	
7	22	B. <i>Istekate</i> valmistatakse tallanahast, mis klotsi peal on vastavalt väljakoolutatud. Istme-	1

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
—	8,9	<p>kate otsade külge õmmeldakse vastava löikega <i>istmeotsad</i>. Istmeotsadel on lõhe sadulkaare aasa jaoks.</p> <p><i>D. Hõlmad</i> valmistatakse tallanahast, ette ääre peale õmmeldakse <i>põlvepadi</i>, mis tehtud vildist ja ületõmmatud juhtnahaga. Hõlmad kinnitatakse raami külge raagnahast seostega.</p>	2
—	1	<p><i>E. Sadulvöö</i>. Valmistatakse kootud lina-sest vööpaelast, mille kumbagisse otsa on vastavate naha kapatsite külge õmmeldud raud pandlad. Mõlemad sadulvööd hoitakse ühesuguses kauguses <i>kõhualuse ühendaja</i> läbi, missugune kujutab enesest kootud paelu, mille mõlemad otsad on õmmeldud silmusteks.</p>	2
—	2	<p><i>G. Jaluserihm</i> valmistatakse plattnaha rihmast, millele kõvenduseks alla, poolest saadik, õmmeldakse raagnahast rihm. Ühe rihma otsa õmmeldakse raudpannal, teise otsa lüüakse augud.</p>	1
—	2,3	<p><i>H. Jalus</i> — väljataotud rauast, küljed loogataolised; ülemal on rihma jaoks pikergune auk; alumine jagu sirge, lõhega ja teravaks minevate äärtega.</p>	1,4
—	13	<p><i>L. Raami padi</i> väljalõigatud kahekordsest vildist, mis äärtest läbiõmmeldud, ühe otsa peale on õmmeldud plattnahast rihm, mille üks ots on tripiks, teisel — pannal aasaga; padja teise otsa peale õmmeldakse plattnahast <i>pesa</i>, sadulalaua otsa jaoks.</p>	2
—	16		2
—	17		
—	18		
9,10	—	5b) Sadulsõbad.	1
—	—	<i>A) Katussõba.</i>	1
		<p>seisab koos:</p> <p>a) <i>Sõbapealne</i> valmistatakse looma juhtnahast, mõlemad pooled õmmeldakse kokku nii, et õmblus sissepoole jääb. Sõbapealse alla õmmeldakse, viimase keskpaika kogu pikkusel umbes 7 mm laiuselt vabaks jättes, vilt vooder harvade</p>	

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
9,10	13	<p>pistetega, äärtest 10 mm eemalt. Sõba eelmise ääre peale tehakse vildist vulst, mis looma juhtnahaga kaetakse. Sõbapealse alla, ärte kõvenduseks on õmmeldud nahk ribad, kuna tagumine voodrist vaba äär õmmeldakse üle kantimisrihmaga. Mõlemisse katussõba otsa, keskele, kinnitatakse raagnahast <i>seosed</i>, mis pistetud läbi sõbapealse ja plattnahast sõõride.</p> <p>Katussõbale õmmeldakse peale neli raagnahast raamitrippi, neli raagnahast topeltkapatsit, vask neljakandiliste rõngaste jaoks ja neli raagnahast tripinööri.</p> <p>Raamitripi ühte otsa õmmeldakse raudpannal ja nahk aas.</p>	2
—	10,11	<p>b) <i>Tripinööp</i> valmistatakse järgmiselt: raagnahk aetakse rulli ja lüüakse sellele pikuti tärge sisse, lastakse vaba rihma ots läbi tärkme ja tõmmatakse pinguli, ning õmmeldakse rihma ots siis katussõba pealsele.</p>	4
10,11		<p><i>B. Higi sõba.</i></p> <p>Higi sõba valmistatakse kahest vastavalt väljalõigatud vildi tükist, mis õmblusega ühendatud. Vildi ääred on peenikese purje lõngaga ristamisi üle löödud. Äärte peale õmmeldakse neli raagnahast trippi millel nõõpaugud sees ja keskele pikuti õmbluse peale <i>kinnitusrihm</i>. Kinnitusrihm on raagnahast ja õmmeldakse kogu oma pikuselt äärtest kinni, otsad käänatatakse silmusteks, mille läbi sidumisrihmad käivad.</p>	1
8	—	<p>5d. Sadulpaunad.</p>	2 pr.
—	1—12 1	<p><i>A. Sadulpaunad eelmised valmistatakse</i> juhtnahast. <i>Pauna</i> sein õmmeldakse kotitaoliselt külje pealt kokku. Sein ülemisse ärde lüüakse 6 auku sisse, kust raagnahast <i>seosed</i> läbi käivad.</p>	1 1

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
—	3	Seina peale pikuti õmmeldakse <i>plattnahast aas</i> .	1
—	6	Pauna <i>põhi on ümarik</i> .	2
—	2	Mõlemad paunad on ühendatud raagnahast <i>sangrihma</i> abil, mis otsapidi ülemise ääre külge õmmeldakse.	2
—	9—19	<i>B. Sadulpaunad tagumised</i> valmistatakse juhtnahast, põhiseinad plattnahast. Paunal on, peale põhiseina, kaks küljeseina ja üks esisein. Pauna ülemiste äärte kõvenduseks õmmeldakse juhtnahast rihm. Küljeseinadele jätkuks on õmmeldud kaks <i>hõlma</i> .	1 pr.
—	9	Hõlma ülem. äärte kõvenduseks õmmeldakse viimastele nahk ääred alla. Kumbagile hõlmale lõigatakse kaks auku sisse, kust käib läbi raagnahast seosrihm.	
		Põhiseina ülemise ääre külge õmmeldakse juhtnahast kate. Kate alumise ääre külge õmmeldakse kaks plattnahast trippi.	
8	11	Mõlemad paunad on ühendatud ühe juhtnahast <i>isteaalse sangrihma</i> ja ühe <i>välimise sangrihماغا</i> . Sangrihmade otsad õmmeldakse kaane ja põhjaseina ühenduskohale kinni. Välimisel sangrihmil on kaks lõhet sadulalaude neljakandiliste rõngaste jaoks. Pauna alumise otsa küljeseina peale kaane trippidega kohastiku, õmmeldakse kapatsite külge kaks vask topeltpannalt ilma tornita.	1 1
8	—	<i>C. Seosrihmad.</i>	
—	22	a) <i>Seosrihm eelmine</i> . Raagnahast rihmale õmmeldakse ühte otsa raudpannal ja kaks nahkaasa, teise otsa lüüakse augud.	1
—	25	b) <i>Seosrihm tagumine</i> . Samasugune kui eelminegi.	1
—	24	d) <i>Seosrihm alumine</i> . Raagnahast rihmale õmmeldakse ühte otsa raudpannal ja nahkaas, peale veel liikuv aas, teise otsa lüüakse augud.	2

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
—	27	e) <i>Seosrihm pealmine</i> . Raagnahast rihmale õmmeldakse ühte otsa raudpannal ja nahkaas, teise otsa lüüakse augud.	2
—	23	g) <i>Pavnarihm eelmine</i> valmistatakse kahest raagnaha rihmast; üks pikem, teine pool lühem. Mõlemite rihmade ühte otsa õmmeldakse raudpannal ja nahkaas; pikemale rihmale peale veel üks liikuv aas. Pikema rihma vaba otsale lüüakse augud sisse, kuna lühema rihma vaba ots õmmeldakse pikema rihma keskele kinni.	2
—	25	h) <i>Pavnarihm tagumine</i> . Raagnahast rihmale ühte otsa õmmeldakse raudpannal ja kaks nahkaasa, milledest üks kinnine, teine lahtine; teise otsa lüüakse augud.	2
12	—	6. Niuderihmad. Valmistatakse plattnaha rihmast, millele ühte otsa õmmeldakse nahkaas, teise otsa alla õmmeldakse plattnahast <i>niuderihma alune</i> , äärtest kinni; viimasele otsale lüüakse augud sisse.	7,8
12,13	—	7. Lentsid.	2
		Koosnevad järgmistest osadest:	
12	2—6	a) <i>Laudjarist</i> kujutab enesest nahk sõõrile vask neediga ristimisi liikuvalt kinnitatud kahte kombineeritud rihma. Viimased valmistatakse järgmiselt: kaks plattnahast rihma õmmeldakse otsadega 80 mm pikkuselt üksteise peale. Vabaksjäänud otsadele õmmeldakse kõvenduseks rihm alla ja lüüakse augud sisse.	
13	1—9	b) <i>Tuhararihm</i> . Platt alusenahale õmmeldakse ühekordsest plattnahast pealisrihm ja otsadesse kahekordsest nahast tripid, millele augud sisse löödud. Pealisrihma ja tripi kumbagi ühenduse kohtadel on tuhararihmil vask pandlad, kumbagi pandla juures kaks nahk aasa ja lõhe puusarihma jaoks. Puusarihma lõhe	

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
		<p>läheduses on tuhararihma alumise äärele alusnaha ja pealisrihma vahele vastava kapatsi külge kinnitatud kaks neljakandilist rõngast trengi silmuste jaoks.</p> <p>Et aasade lõhe ja kapatsite mahutamiseks tarvilikke vahesid saavutada selleks on alusnaha ja pealisnaha vahele tarvilises pikkuses täitenaha tükid paigutatud.</p>	
—	14	<p>d) <i>Trengisilmus</i>. Plattnahast rihm käänatakse pikuti kokku parempool väljapoole, pannakse nõör sisse ja õmmeldakse ääred kokku. Otsad jäetakse vabaks ja õmmeldakse vastamisi, sünnitades silmust, mis kinnitatakse tuhararihma vastavate rõngaste külge.</p>	
—	11	<p>e) <i>Puusarihm</i> valmistatakse ühekordsest plattnaha rihmast, ühte otsa õmmeldakse vask pannal ja nahk aas. Rihma peal on veel liikuv nahk aas. Puusarihma kinnitamiseks tuhararihma külge on viimasesse jäetud vastav lõhe alusnaha ja pealisrihma vahele.</p>	
14	—	<p style="text-align: center;">8. Pitstreng.</p> <p>Seisavad koos kolmest jätkust, mis ühendatud on üksteisega vastavate raud lülis­tikude või üksikute lülide abil järgmises järjekorras.</p>	I
—	6—10	<p>a) <i>Esimene jätk</i>. Raud haaklülis­tiku külge on punutud teras trossi üks ots, teine ots on samuti punutud keeravlülis­tiku külge. Hõõr­mise vähendamiseks on lülide ja trossi vahele paigutatud kaosid. Jätku mõlemisse otsa, trossi punutud kohtade ja kaosi katteks, õmmeldakse plattnahast tuped. Jätku keskpaik kaetakse eraldi vastava plattnahast tupega, mille otsad ulatavad kumbagilt poolt üle kaositupe, trossi peale osa.</p>	I pr.
—	19	<p>Jätku tupe peale, keeravlülis­tiku juurde, õmmeldakse <i>nahk aas</i> tühemerihma paigalhoid-</p>	

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
—	8—15	<p>miseks. Aasa lülistikupoolne ots kinnitatakse peale õmbluse veel neediga.</p> <p>b) <i>Keskmine jätk</i> on valmistatud analoogiliselt, tema üks ots on kinnitatud keeravlülistiku külge, kuna teises otsas on <i>haaklülistik</i>.</p> <p>Keeravlülistiku lähedusse on trengi keskmise jätku külge õmmeldud nahk aas, mis sarnane esimese jätku aasale. Haaklülistik kujutab enesest üht trengirõngast ühes haaklüliga ja tripirõngaga, millesse needitakse labane (aukudeta) tripp. Keeravlülistiku küljes on kõrvlülili (tuhararihma tripi jaoks, tiislile rakedamisel).</p>	1 pr.
14	1—6	<p>d) <i>Tagumine jätk</i> sarnaneb keskmisele jätkule, on ainult lühem. Jätku ühes otsas on <i>vastusküli</i> ja teises <i>konksküli</i>.</p>	1 pr.
—	20	<p>e) <i>Tühemerihm</i> valmistatakse kahekordsest plattnaha rihmast, ühte otsa õmmeldakse vaskpannal ja nahkaas teise otsa lüüakse augud. Rihma peal on üks liikuv aas.</p>	
15	—	<p style="text-align: center;">9. Tiiseltreng</p>	1
—	8—16	<p>seisab koos kahest jätkust ning kolgilülistikust. Jätkud on ühendatud keeravlülistikuga.</p> <p>a) <i>Esimene jätk</i> valmistatakse nagu pits-trengi esimene jätk, tema ühes otsas on <i>haaklülistik</i>, teises otsas — <i>keeravlülistik</i>.</p>	1 pr.
—	1—6	<p>b) <i>Tagumine jätk</i> valmistatakse nagu esimene jätk, on ainult pikem. Ühes otsas on <i>keeravlülistik</i>, teises — <i>konksküli</i>.</p>	1 pr.
3	16	<p>d) <i>Kolgilülistik</i> on samasugune kui haaklülistik, ainult trengi jätku asemel on rõngasse kinnitatud <i>neljalüliline kett</i>.</p>	1 pr.
—		<p>e) <i>Tühemerihm</i> — nagu pitstrengidel.</p>	1 pr.
12	—	<p style="text-align: center;">10. Säärised.</p>	
		<p>Valmistatakse kollasest plattnahast. Nahk lõigatakse mudeli järele välja. Naha peale kin-</p>	

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
—	14	<p>nitatakse põiki kolm kinnitusrihma, kuna pikuti õmmeldakse peale nahk riba, millele needitakse <i>kaitseraud</i> kuue neediga. Kinnitusrihmade ühes otsas on raud topeltpannlad, teise on löödud augud, pandla jaoks. Needid viilitakse kaitseraua pinnaga ühetasaseks.</p>	
1	—	<p>VI. SUURTÜKI 8-sa HOBUSE RAKMED.</p> <p><i>A. Üldiselt.</i></p> <p>Komplekt koosneb; 1) valjad—8 tk.; 2) sorid—8 tk.; 3) sedelgad—8 tk.; 4) anskopid—2 tk.; 5) sadul juurdekuuluvate sadulsõbade ja sadulpaunadega—4 tk.; 6) niuderihmad—6tk. 7) lentsid—2 tk.; 8) pitstrengid—6 pr.; 9) tiisel-trengid—2 pr.; 10) säärised—4 tk.;</p> <p>Valmistatakse: a) nahkosad — kollasest platt-, talla-, raag- ja juhtnahast; b) metallosad — terasest, rauast ja vasest; d) puuosad —kasepuust.</p>	
2	—	<p><i>B. Üksikasjaliselt.</i></p> <p>1. Valjad</p>	
—	2	<p>valmistatakse plattnaha rihmadest. Koosnevad järgmistest osadest:</p>	
—	2	<p>a) <i>Esirihm.</i> Ühekordsest nahast rihm, otsad käänatakse sissepoole rihma peale ja kumbagi ots õmmeldakse topeltsilmuseks.</p>	1
—	12	<p>b) <i>Ninarihm.</i> Kahekordsest nahast rihm, otsad õmmeldakse neljakandiliste põskrõngaste külge.</p>	1
—	13		
—	14	<p>d) <i>Lõuarihm.</i> Samasugune kui eelminegi.</p>	1
—	4	<p>e) <i>Kurgurihm.</i> Ühekordsest nahast rihm; ühte otsa õmmeldakse vask topeltpannal, teise otsa lüüakse augud, pandla jaoks. Rihmal on liikuv nahkaas.</p>	1

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
		Kurgurihm käib läbi esirihma otsmiste silmuste, liikuva topeltaasa ja kütkerihma rõnga ning kinnitatakse pandlasse.	
—	1	g) <i>Topeltaas</i> . Ühekordsest nahast rihm, otsad käänatud üksteise peale ja õmmeldakse kinni, õmblusega ühtlasi kahte aasa sünnitades.	1
—	10	h) <i>Kütkerihm</i> . Ühekordsest nahast rihm, otsad kogu rihma pikuselt üksteise peale õmmeldud. Kütkerihma mõlemisse otsa on õmmeldud <i>raud rõngad</i> ; alumisest rõngast käib läbi lõuarihm, ülemisest kurgurihm.	1
—	7	i) <i>Põskkapats</i> . Ühekordsest nahast rihm, keskel liikuv aas, ühte otsa õmmeldakse vask <i>topeltpannal</i> , teise otsa neljakandiline rõngas.	1
—	5		
—	3	j) <i>Põskrihm</i> . Ühekordsest nahast rihm, üks ots õmmeldakse neljakandilisse rõngasse teise otsa lüüakse augud ja lastakse läbi esirihma sise- mistest silmustest ja topeltaasast — põsk- kapatsi pandlasse.	1
—	21	k) <i>Kangraua rihm</i> . Ühekordsest nahast rihm, ühte otsa õmmeldakse vask topeltpannal, aas ja tripp, teise vabasse otsa lüüakse augud, pistetakse põskrihma alt läbi esirihma sise- miste silmuste ja topeltaasa ning ühendatakse kangraua kapatsi küljes oleva topeltpannaga.	1
2	9	l) <i>Kangraua kapats</i> . Ühekordsest nahast rihm, ühte otsa õmmeldakse vask <i>topelt- pannal</i> , teise otsa samasugune pannal, aas ja tripp.	1
—	8	Rihma peal on liikuv aas.	
—	15,16 17 ja 18	m) <i>Kangraud</i> valmistatakse rauast ja seisavad koos kahest peelest, mille vahele liikumatalt on kinnitatud kang. Kangil on keskel kõverus. Peelte ülemistes otsades on rõngakujulised obadused, kust kangraua rihm (üheltpoolt) ja kangraua kapats (teiselt poolt) läbi käivad; obaduste külge kinnitatakse ka keti konksud.	1

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
2	19,20 ja 24	<p>Peelte alumised otsad on sirgnurga all tahapoole kõverad, ning neil on augud sees. Viimastes on raud rõngad, mille külge kang-ratsmed käivad. Peelte alumise otsa ja kangi kinnituskoha vahe peal on liikumatad poolrõngad, kumbagil poolel üks. Kangraud on poleeritud või nikeldatud.</p> <p>n) <i>Ratsmed</i> (iga valjastele kaks paari). Ühekordestest nahast riimad, millele otsadesse õmmeldakse vask topeltpannal, nahkaas ja tripp, vabad otsad igal paaril õmmeldakse kokku ühel paaril vastamisi, teisel — üksteise peale. Kumbagi paari peale õmmeldakse üks liikuv aas.</p>	2 pr.
3	—	<p style="text-align: center;">2. Sori</p> <p>seisab koos järgmistest osadest:</p>	
—	1	<p>a) <i>Rinnaesine</i> valmistatakse kollasest plattnahksest <i>rinnanahast</i>: pikuti kahekorra nahk käänatakse nii, et pinna- (parem-) pool jääb peale poole. Rinnanaha peale õmmeldakse kollasest plattnahast <i>täiterihm</i>, mis on kinnitatud ninanaha peale, naskopirõngaste kõrvade vahele nii, et viimaste alumise osaga tasase pinna annab. Kumbagilt anskopirõnga kõrvast eemale rinnanaha otsade poole kinnitatakse vahe rihma suunas vastava kapatsi külge üks raud <i>poolrõngas</i>. Vaherihma peale, läbi anskopirõnga kõrvade ja poolrõngaste tõmmatakse kollasest plattnahast <i>katterihm</i>. Rinnanaha peale anskopikõrvade kohal on õmmeldud kollasest plattnahast <i>kaitseääred</i>. Rinnanaha välispoollest ja selle peal olevatest riimadest on läbistatud vask needid, kumbagi poolrõnga juurest üks ja anskopirõnga kõrvade juurest kaks teine teiselt poolt kõrva.</p>	1
—	3		
—	19		
—	20		
—	2	<p>Rinnanaha otsadest umbes 150 mm keskpaiga poole, jäetakse rinnanaha ja kaitserihma vahele 40 mm laiune vahe, kust kanderihm läbi</p>	

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
—	7	käib. Rinnanahk on läbiõmmeldud otsadest ja keskpaigast umbes 30 mm pikuselt.	
—	10	b) <i>Kanderihm</i> . Kahekordsest kollasest plattnahast rihm, äärtest kokkuõmmeldud; ühes rihma otsas on vaskpannal ja nahkaas, teine ots kujutab enesest silmust.	2
—	10	d) <i>Trenngi ühendusjätk</i> . Ühendusketi rõnga külge üle kaosi punutakse üks trossi ots, teine trossi ots punutakse sori vastuslüli külge, samuti üle kaosi. Tross kaetakse kinni plattnaha rihmadega kahekordselt ja vahepealt tarbekorral rihma äärtega, rihmad õmmeldakse äärtest läbi.	2
4	—	3. Sedelgas	6
—	4	seisab koos järgmistest osadest:	
—	4	a) <i>Turjaraam</i> . Viimane on väljastantsitud ja ületinutatud raudplekist. Mõlemisse otsa lüüakse kaks auku, kust rihmad läbi käivad.	1
4	2	b) <i>Padi</i> lõigatakse välja vildist ja kaetakse pealt plattnahaga, ning õmmeldakse äärtest kinni. Padja peale pannakse <i>sedelgatripp</i> ja õmmeldakse mõlema padja otsa külge 60 mm pikkuselt kinni. Sedelgatripi otsad on kahekordsest nahast kuni padja pealsete õmblusteni, viimased ühes arvatud. Turjaraam paigutatakse tripi ja padja vahele.	1
—	3		
—	5	d) <i>Turjarihm</i> . Plattnaha rihmale õmmeldakse ühte otsa vaskpannal ja kaks nahkaasa, teise otsa lüüakse augud.	2
5	—	4. Anskopp	
—	1	seisab koos järgmistest osadest:	
—	1	a) <i>Anskopinahk</i> . Pikuti kahekorra keeratud nahk, vasakpooled vastamisi. Välimisele küljele ühte otsa õmmeldakse tripp, teise otsa	1
—	9,10 11	b) <i>anskopilülistik</i> . Viimane koosneb <i>vas-tuslülist</i> , mille külge kinnitatakse ühelt poolt	1

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
—	6	<p>anskopinahk teisel pool on kaks <i>ketirõngast</i>, nendest viimase küljes on <i>tripirõngas</i> labase (aukudeta) tripiga ja <i>haaklülvi</i>.</p> <p>d) <i>Anskopi jätkust</i>. Kujutab enesest anskopi naha kinniõmmeldud otsaletäiesti sarnast osa ühes anskopi lülistikuga, anskopi jätku teises otsas on üks pandlakapats vask pandla ja nahk aasaga — anskopinaha tripi jaoks.</p>	1
6	—	<p>5. Sadul (5a) juurdekuuluvate sadulsõbade (5b) ja sadulpaunadega (5d).</p>	3
6	—	<p>5a. Sadul</p>	4
—	14— —21	<p>seisab koos järgmistest osadest:</p>	
—	14— —21	<p>A. <i>Sadula kere moodustavad järgmised osad:</i></p>	1
—	12,13 16 12,13	<p>a) <i>Sadulraam</i> valmistatakse kahest kasepuust vastavalt painutatud <i>sadulalauast</i> ja kahest raud <i>sadulkaarest</i>, kumbagil sadulkaare keskel välisküljel on raud aas. Sadulalaudadele on vastavad augud jaluserihmade jaoks ning terve rida augukesi seoste jaoks. Kaared kinnitatakse otsapidi laudade külge needidega (iga ots 3-me neediga), mis lauast läbi lähevad laua alumise külje sisse paigutatud <i>sheibidesse</i>. Needipead on laudade ja sheibide pinnaga ühetasaks löödud. Sadulalaudade kumbagi otsa peale on seotud vask neljakandilised rõngad.</p>	1
—	16		2
—	12,13		2
—	15	<p>b) <i>Istepõhi</i> on raagnahast ja kinnitatakse kaarte külge raagnahast rihmakestega, mis harvade pistetena tõmmatakse läbi sellekohaste tärgete. Istepõhi tõmmatakse istme kohaselt pinguli raagnahast seostega, mis istepõhja ja sadulalaudade sellekohastest augukestest läbi käivad. Istepõhja peale on õmmeldud raagnahast topeltaas, ning kumbagi ääre külge kinnitud raagnahast seostega üks istepadi.</p>	2

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa.	Nimetus ja kirjeldus	Arv
6	14	d) <i>Istepadi</i> on valmistatud vildist ja pealt kaetud looma juhtnahaga.	2
—	14	e) <i>Sadulvöö tripid</i> on valmistatud plattnahast, millele vastupidavuse suurendamiseks alla on õmmeldud raagnahast rihm. Esimene vöötripp käib üle istepõhja läbi vastava aasa, kuna tagumine tripp oma kohal hoitakse istepatjade seoste vahel. Sadulalaudade külge on tripid kinnitatud raagnahast seostega, mis aukudest läbi käivad. Trippide vabadesse otsadesse on löödud augud.	
7	22	g) <i>Sadulpauna rõngad</i> , neljakandilised, kumbagi sadulalaua otsal üks; on viimaste külge seotud raagnahast seostega, mis käivad läbi sellekohaste augukeste, <i>B. Istmekate</i> valmistatakse tallanahast, mis klotsi peal on vastavalt väljakoolutatud. Istmekate osade külge õmmeldakse vastava löikega <i>istmeotsad</i> . Istmeotsadel on lõhe sadulkaare aasa jaoks.	1
—	8,9	<i>D. Hõlmad</i> valmistatakse tallanahast, ette ääre peale õmmeldakse <i>põlvepadi</i> , mis tehtud vildist ja ületõmmatud juhtnahaga. Hõlmad kinnitatakse raami külge raagnahast seostega.	2
—	1	<i>E. Sadulvöö</i> valmistatakse koetud lina-sest vöö paelast, mille kumbagisse otsa on vastavate nahakapatsite külge õmmeldud raud pandlad.	2
—	2	Mõlemad sadulvööd hoitakse ühesuguses kauguses <i>kõhualuse ühendaja</i> läbi, missugune kujutab enesest koetud paela, mille mõlemad otsad on õmmeldud silmusteks.	1
—	2,3	<i>G. Jaluserihm</i> valmistatakse plattnaha rihmast, millele kõvenduseks alla, poolest saadik, õmmeldakse raagnahast rihm. Ühte rihma otsa õmmeldakse raud pannal, teise otsa lüüakse augud.	1,4

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
—	13	<i>H. Jalus</i> — väljataotud rauast, küljed loogataolised; ülemal on rihma jaoks pikergune auk; alumine jagu sirge, lõhega ja teravaks minevate äärtega.	2
—	16	<i>I. Raamipadi</i> väljalõigatud kahekordsest vildist, mis äärtest läbiõmmeldud, ühe otsa peale on õmmeldud plattnahast rihm, mille üks ots on tripiks, teisel — pannal aasaga; padja teise otsa peale õmmeldakse plattnahast <i>pesa</i> , sadulalauala otsa jaoks.	2
—	17 18		
9,10	—	5b. Sadulsõbad.	1
—		<i>A. Katussõba</i>	1
9,10	13	<p>seisab koos:</p> <p>a) <i>Sõbapealne</i> valmistatakse looma juhtnahast, mõlemad pooled õmmeldakse kokku nii, et õmblus sissepoole jääb. Sõbapealse alla õmmeldakse, viimase keskpaika kogu pikkusel umbes 7 mm laiuselt vabaks jättes, vilt vooder harvade pistetega, äärtest 10 mm eemalt. Sõba eelmise ääre peale tehtakse vildist vulst, mis looma juhtnahaga kaetakse. Sõbapealse alla, äärte kõvenduseks on õmmeldud nahk ribad, kuna tagumine voodrist vaba äär õmmeldakse üle kantimisrihmaga. Mõlemisse katussõba otsa keskele kinnitatakse raagnahast <i>seosed</i>, mis pistetud läbi sõbapealse ja plattnahast sõõride.</p> <p>Katussõbale õmmeldakse peale neli raagnahast raamitrippi, neli raagnahast topeltkapatsit, vask neljakandiliste rõngaste jaoks ja neli raagnahast tripinööri.</p> <p>Raamitripi ühte otsa õmmeldakse raud pannal ja nahk aas.</p>	2
—	10,11	<p>b) <i>Tripinööp</i> valmistatakse järgmiselt: raagnahk aetakse rulli ja lüüakse sellele pikuti tärge sisse, lastakse vaba rihma ots läbi tärkme</p>	4

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
10,11		<p>ja tõmmatakse pinguli, ning õmmeldakse rihma ots siis katussõba pealsele.</p> <p style="text-align: center;"><i>B. Higi sõba.</i></p> <p>Higi sõba valmistatakse kahest vastavalt väljalõigatud vildi tükist, mis õmblusega ühendatud. Vildi ääred on peenikese purje lõngaga ristamisi üle löödud. Äärte peale õmmeldakse neli raagnahast trippi millel nõõpaugud sees ja keskele pikuti õmbluse peale <i>kinnitusrihm</i>. Kinnitusrihm on raagnahast ja õmmeldakse kogu oma pikkuselt äärtest kinni, otsad käänatatakse silmusteks, mille läbi sidumisrihmad käivad.</p>	1
8	—	5d) Sadulpaunad.	2 pr.
—	1— —12	<p><i>A. Sadulpaunad eelmised</i> valmistatakse juhtnahast. Pauna sein õmmeldakse kotitaoliselt külje pealt kokku. Sein ülemisse äärde lüüakse 6 auku, kust raagnahast seosed läbi käivad.</p>	1 pr. 1
—	3	Seina peale pikuti õmmeldakse <i>plattnahast aas</i> .	1
—	6	Pauna <i>põhi</i> on ümarik.	2
—	2	Mõlemad paunad on ühendatud raagnahast <i>sangrihma</i> abil, mis otsapidi ülemise ääre külge õmmeldakse.	2
—	9—19	<p><i>B. Sadulpaunad tagumised</i> valmistatakse juhtnahast, põhiseinad plattnahast. Paunal on, peale põhiseina, kaks küljeseina ja üks esisein. Pauna ülemiste äärte kõvenduseks õmmeldakse juhtnahast rihtm. Küljeseinadele jätkuks on õmmeldud kaks <i>hõlma</i>. Hõlma ülemiste äärte kõvenduseks õmmeldakse viimastele nahk ääred alla. Kumbagile hõlmale lõigatakse kaks auku sisse, kust käib läbi raagnahast seosrihm.</p>	1 pr.
—	9		

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
— 8	11 19	<p>Põhiseina ülemise ääre külge õmmeldakse juhtnahast kate. Katte alumise ääre külge õmmeldakse kaks plattnahast trippi.</p> <p>Mõlemad paunad on ühendatud ühe juhtnahast <i>istealuse sangrihmaga</i> ja ühe <i>välimise sangrihmaga</i>.</p> <p>Sangrihmade otsad õmmeldakse kaane ja põhja seina ühenduskohale kinni. Välimisel sangrihmil on kaks lõhet sadulalaudade neljakandiliste rõngaste jaoks. Pauna alumise otsa küljeseina peale kaane trippidega kohastiku, õmmeldakse kapatsite külge kaks vask toppelt pannalt ilma tornita.</p>	1 1
— —	— —	<p>C) <i>Seosrihmad.</i></p>	
—	22	<p>a) <i>Seosrihm eelmine.</i> Raagnahast rihmale õmmeldakse ühte otsa raud pannal ja kaks nahk aasa, teise otsa lüüakse augud.</p>	1
—	25	<p>b) <i>Seosrihm tagumine.</i> Samasugune kui eelminegi.</p>	1
—	24	<p>d) <i>Seosrihm alumine.</i> Raagnahast rihmale õmmeldakse ühte otsa raud pannal ja nahk aas, peale veel liikuv aas, teise otsa lüüakse augud.</p>	2
—	27	<p>e) <i>Seosrihm pealmine.</i> Raagnahast rihmale õmmeldakse ühte otsa raud pannal ja nahk aas, teise otsa lüüakse augud.</p>	2
—	23	<p>g) <i>Pauna rihm eelmine</i> valmistatakse kahest raagnaha rihmast; üks pikem, teine pool lühem. Mõlemite rihmade ühte otsa õmmeldakse raud pannal ja nahk aas; pikemale rihmale peale veel üks liikuv aas. Pikema rihma vaba otsale lüüakse augud sisse, kuna lühema rihma vaba ots õmmeldakse pikema rihma keskele kinni.</p>	2
—	26	<p>h) <i>Pauna rihm tagumine.</i> Raagnahast rihmale ühte otsa õmmeldakse raud pannal ja kaks nahk aasa, milledest üks kinnine, teine lahtine; teise otsa lüüakse augud.</p>	2

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
12	—	<p style="text-align: center;">6) Niuderihmad.</p> <p>Valmistatakse plattnaha rihmast, millele ühte otsa õmmeldakse nahk aas, teise otsa alla õmmeldakse plattnahast <i>niuderihma alune</i>, äärtest kinni; viimasele otsale lüüakse augud sisse.</p>	7,8
12,13	—	<p style="text-align: center;">7) Lentsid</p> <p>koosnevad järgmistest osadest:</p>	2
12	2—6	<p>a) <i>Laudjarist</i> kujutab enesest nahk sõõrile vask neediga ristimisi liikuvalt kinnitatud kahte kombineeritud rihma. Viimased valmistatakse järgmiselt; kaks plattnahast rihma õmmeldakse otsadega 80 mm pikkuselt üksteise peale. Vabaks jäänud otsadele õmmeldakse kõvenduseks rihm alla ja lüüakse augud sisse.</p>	
13	1—9	<p>b) <i>Tuhararihm</i>. Platt alusenahale õmmeldakse ühekordsest plattnahast pealisrihm ja otsadesse kahekordsest nahast tripid, millele augud sisse löödud. Pealisrihma ja tripi kumbagi ühenduse kohtadel on tuhararihmil vask pandlad, kumbagi pandla juures kaks nahk aasa ja lõhe puusarihma jaoks. Puusarihma lõhe läheduses on tuhararihma alumise äärele alusnaha ja pealisrihma vahele vastava kapatsi külge kinnitatud kaks <i>neljakandilist rõngast trengi silmuste jaoks</i>. Et aasade lõhe ja kapatsite mahutamiseks tarvilikke vahesid saavutada selleks on alusnaha ja pealishaha vahele tarvilises pikkuses täitenaha tükid paigutatud.</p>	
13	14	<p>d) <i>Trengi silmus</i>. Plattnahast rihm käänatakse pikuti kokku parempool väljapoole, panakse nõör sisse ja õmmeldakse ääred kokku. Otsad jäetakse vabaks ja õmmeldakse vastamisi, sünnitades silmust, mis kinnitatakse tuhararihma vastavate rõngaste külge.</p>	
—	11	<p>e) <i>Puusarihm</i> valmistatakse ühekordsest plattnaha rihmast, ühte otsa õmmeldakse vask</p>	

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
14	—	<p>pannal ja nahk aas. Rihma peal on veel liikuv nahk aas. Puusarihma kinnitamiseks tuhararihma külge on viimasesse jäetud vastav lõhe alusnaha ja pealisrihma vahele.</p>	
—	6—10	<p>8) Pitstreng.</p> <p>Seisavad koos kolmest jätkust, mis ühendatud on üksteisega vastavate raud lülistikude või üksikute lülide abil järgmises järjekorras:</p>	I
—	19	<p>a) <i>Esimene jätk</i>. Raud haaklülistiku külge on punutud teras trossi üks ots, teine ots on samuti punutud <i>keeravlülistiku</i> külge. Hõõrumise vähendamiseks on lülide ja trossi vahele paigutatud kaosid. Jätku mõlemasse otsa, trossi punutud kohtade ja kaosi kattedeks, õmmeldakse plattnahast tuped. Jätku keskspaik kaetakse eraldi vastava plattnahast tupega, mille otsad ulatavad kumbagilt poolt üle kaositupe trossipealse osa. Jätku tupe peale, keeravlülistiku juurde, õmmeldakse <i>nahk aas</i> tühemerihma paigaldamiseks. Aasa lülistikupoolne ots kinnitatakse peale õmbluse veel neediga.</p>	1 pr.
—	8—15	<p>b) <i>Keskmine jätk</i> on valmistatud analoogiliselt, tema üks ots on kinnitatud keeravlülistiku külge, kuna teises otsas on <i>haaklülistik</i>. Keeravlülistiku lähedusse on trengi keskmise jätku külge õmmeldud nahk aas, mis sarnane esimese jätku aasale. Haaklülistik kujutab enesest üht trengi rõngast ühes haaklülige ja tripi rõngaga, millesse needitakse labane (aukudeta) tripp.</p> <p>Keeravlülistiku küljes on kõrvlülige (tuhararihma tripi jaoks, tiislile rakendamisel).</p>	1 pr.
14	1—6	<p>d) <i>Tagumine jätk</i> sarnaneb keskmisele jätkule, on ainult lühem. Jätku ühes otsas on <i>vas-tuslülige</i> ja teises <i>konkslülige</i>.</p>	1 pr.

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
—	20	e) <i>Tühemerihm</i> valmistatakse kahekordsest plattnaha rihmast, ühte otsa ömmeldakse vask pannal ja nahk aas teise otsa lüüakse augud. Rikma peal on üks liikuv aas.	
15	—	9) Tiiseltreng.	1
—	8—16	Seisab koos kahest jätkust ning kolgilülistikust. Jätkud on ühendatud keeravlülistikuga.	1 pr.
—	1—6	a) <i>Esimene jätk</i> valmistatakse nagu pits-trengi esimene jätk, tema ühes otsas on <i>haak-lülistik</i> , teises otsas — <i>keeravlülistik</i> .	1 pr.
3	16	b) <i>Tagumine jätk</i> valmistatakse nagu esimene jätk, ainult pikem. Ühes otsas on <i>keeravlülistik</i> , teises — <i>konksüli</i> .	1 pr.
12	—	d) <i>Kolgilülistik</i> on samasugune kui haak-lülistik, ainult trengi jätku asemel on rõngasse kinnitatud <i>neljalüsiline</i> kett.	1 pr.
—	—	e) <i>Tühemerihm</i> — nagu pitstrengidel.	
—	—	10) Säärised.	
—	14	Valmistatakse kollasest plattnahast. Nahk lõigatakse mudeli järele välja. Naha peale kinnitatakse põiki kolm kinnitusrihma, kuna pikuti ömmeldakse peale nahk riba, millele needitakse <i>kaitseraud</i> kuue neediga. Kinnitusrihmade ühes otsas on raud topeltplandlad, teise on löödud augud, pandla jaoks. Needid viilitakse kaitseraua pinnaga ühetasaseks.	
1	—	VII. RATSAHOBUSE RAKMED.	
—	—	A) <i>Üldiselt.</i>	
—	—	Komplekt koosneb: 1) valjad—1; 2) rindrihmad—1; 3) sadul (1) ühes juurdekuuluvate sadulsõbade (2) ja sadulpaunadega (4).	
—	—	Valmistatakse: a) nahkosad — kollasest platt-, juht-, talla- ja raagnahast; b) metallosad — rauast ja vasest, ohvitseride komplektil ülenikeldatud; d) puuosad — kasepuust.	

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
		<i>B) Üksikasjaliselt.</i>	
2	—	1) Valjad	
		Valmistatakse ühekordsetest plattnaha rihmadest.	
		Koosnevad järgmistest osadest:	
2	1	a) <i>Esirihm.</i> Nahast rihm, otsad käänatud sissepoole rihma peale ja kumbgi ots õmmeldud topeltsilmuseks. Kahe silmuse vahele kinnitatakse vask rosett.	1
—	2	b) <i>Kurgurihm.</i> Nahast rihm, mille ühte otsa õmmeldakse vask topeltpannal ja liikuv nahk aas, teise otsa lüüakse augud.	1
—	3	d) <i>Kangrihm.</i> Nahast rihm, mille ühte otsa õmmeldakse nahk tripp, vask topeltpannal ja nahk aas. Pandla ja aasa vahelahalt jäetakse tripi ja rihma vahe avali, selleks, et sealt ninarihma läbilasta. Kangrihma teine ots jäetakse vabaks ja lüüakse sellele augud sisse.	1
—	4	e) <i>Suulisterihm.</i> Nahast rihm, mille ühte otsa õmmeldakse nahk tripp, vask topeltpannal ja nahk aas, teise otsa lüüakse augud.	1
—	5	g) <i>Topeltaas</i> valmistatakse nahk rihmast. Otsad pööratakse teine teise peale ja õmmeldakse kokku. Ühest aasast käib läbi kangrihm, teisest kurgu ja suulisterihm.	
—	6	h) <i>Lõpmekapats.</i> Nahast rihm, millele ühte otsa õmmeldakse vask topeltpannal ja nahk aas, ning teise otsa nahk tripp, vask topeltpannal ja nahk aas. Teise lõpmekapatsile jäetakse dopeltpanndla ja aasa vaheline õmblus 20 mm pikkuselt avali, sellega sünnitades vahet, kust ninarihm läbi käib.	2
—	7	i) <i>Ninarihm.</i> Nahast rihm, millele ühte otsa õmmeldakse vask topeltpannal ja nahk aas, ning teise otsa lüüakse augud.	1
—	8	j) <i>Kangrauad</i> valmistatakse rauast ja seisavad koos kahest peelest, mille vahele liikuma-	1

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
		<p>talt on kinnitatud kang. Kangil on keskel kõverus. Peelte ülemistes otsades on rõngakujulised obadused, kust tripp (üheltpoolt) ja lõpmekapats (teiselt poolt) läbi käivad; obaduste külge kinnitatakse ka keti konksud. Peelte alumised otsad on sirgnurga all tahapoole kõverad, ning neil on augud sees. Viimastes on raud rõngad, mille külge kangratsmed käivad. Peelte alumise otsa ja kangi kinnituskoha vahe peal on liikumatud poolrõngad, kumbagile peelele üks. Kangraud on poleeritud või nikeldatud.</p>	
2	9	<p>k) <i>Suulised</i> valmistatakse rauast. Seisavad koos kahest kergelt kõverdatud lükmest, mille ühed otsad rõngastena üksteisega ühendatud on, teistest otsadest käivad läbi raud liikuvad rõngad.</p>	1
2	10	<p>l) <i>Kangratsmed</i> valmistatakse kahest nahk rihmast, mille otsad vastamisi kokku õmmeldakse. Kumbagisse vabasse otsa õmmeldakse nahk tripp, vask topeltpannal ja nahk aas. Ratsmete peale käib üks liikuv nahk aas.</p>	1 pr.
—	11	<p>m) <i>Suulisratsmed</i> valmistatakse kahest nahk rihmast, mille otsad üksteise peale kokku õmmeldakse. Ratsmete vabadesse otsadesse õmmeldakse nahk tripp, vask topeltpannal ja nahk aas.</p>	1 pr.
—	15	<p>n) <i>Kütkerihm</i>. Ühekordsest nahast rihm, otsad kogu rihma pikkuselt üksteise peale õmmeldud Kütkerihma mõlemisse otsa on õmmeldud raud rõngad: alumisest rõngast käib läbi ninarihm, ülemisest kurgurihm.</p>	1
—	17	<p>o) <i>Ohelik</i>. Raagnahast rihm, mille ühte otsa õmmeldakse vask topeltpannal ja tripp, teine ots jäetakse vabaks. Ohelik kogu pikkuselt aetakse keerdu.</p>	1

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
3	—	2) Rindrihmad	
—	2	seisavad koos järgmistest osadest:	
—	9	a) <i>Vasakpoolne kaelarihm.</i> Plattnahast rihm, mille ühte otsa õmmeldakse nahk tripp, nahk aas ja vask pannal. Teine ots ühendatakse sapsurihma otsaga.	1
—	7	b) <i>Parempoolne kaelarihm.</i> Plattnahast rihm, mille üks ots õmmeldakse sapsurihma külge ja teine ots turjarihma rõngasse.	1
—	6	d) <i>Turjarihm.</i> Plattnahast, kumbagis otsas rõngad.	1
—	10	e) <i>Ühendusrihm.</i> Plattnahast rihm, mille ühte otsa õmmeldakse vask pannal, kaks kinnist ja üks liikuv nahast aas ning teise otsa lüüakse augud.	2
—	10	g) <i>Sapsurihm.</i> Plattnahast rihm, mille üks ots koos kaelarihmadega õmmeldakse ühte, plattnahast sõõride vahele. Sõõride peale kinnitatakse vask rosett. Teine ots käänatakse silmuseks ja õmmeldakse selle külge vask pannal ja nahk aas. Silmuse peale käib üks liikuv nahk aas. Silmuse välisküljele on augud sisselöödud.	1
4	—	3) Sadul (3a) juurdekuuluvate sadulsõbade (3b) ja sadulpaunadega (3d).	3
—	—	3a) Sadul	4
—	—	seisab koos järgmistest osadest:	
—	14— —21	A. <i>Sadula kere</i> moodustavad järgmised osad:	1
4	12,13	a) <i>Sadulraam</i> valmistatakse kahest kasepuust vastavalt paenutatud <i>sadulalauast</i> ja	1
—	16	kahest raud <i>sadulkaarest</i> . Kumbagi sadulkaare keskel välisküljel on raud aas. Sadullaudadel	2
—	12,13	on vastavad augud jaluserihmade jaoks ning terve rida augukesti seoste jaoks. Kaared kinnitatakse otsapidi laudade külge needidega (iga	2

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
—	15	ots 3-me neediga), mis lauast läbi lähevad laua alumise külje sisse paigutatud <i>sheibidesse</i> . Needipead on laudade ja sheibide pinnaga ühetasaks löödud. Sadullaudade kumbagi otsa peale on seotud vask neljakandilised rõngad.	2
—	14	b) <i>Istepõhi</i> on raagnahast ja kinnitatakse kaarte külge raagnahast rihmakestega, mis harvade pistetena tõmmatakse läbi sellekohaste tärgete. <i>Istepõhi</i> tõmmatakse istme kohaselt pinguli, raagnahast seostega, mis <i>istepõhja</i> ja sadulalaudade sellekohastest augukestest läbi käivad. <i>Istepõhja</i> peale on ömmeldud raagnahast topeltaas, ning kumbagi ääre külge kinnitatud raagnahast seostega üks <i>istepadi</i> .	2
5	15	d) <i>Istepadi</i> on valmistatud vildist ja pealt kaetud looma juhtnahaga.	2
5	15	e) <i>Sadulvöö tripid</i> on valmistatud plattanahast, millele vastupidavuse suurendamiseks alla on ömmeldud raagnahast rihm. Esimene vöötripp käib üle <i>istepõhja</i> läbi vastava aasa, kuna tagumine tripp oma kohal hoitakse <i>istepatjade</i> seoste vahel.	2
4	28	Sadulalaudade külge on tripid kinnitatud raagnahast seostega, mis aukudest läbi käivad. Tripide vabadesse otsadesse on löödud augud.	4
5	22	g) <i>Sadulaparvna rõngad</i> , neljakandilised, kumbagi sadulalaua otsal üks, on viimaste külge seotud raagnahast seostega, mis käivad läbi sellekohaste augukeste.	1
—	24,25	B.) <i>Istmekate</i> valmistatakse tallanahast, mis klotsi peal on vastavalt väljakoolutatud. <i>Istmekatte</i> otsade külge ömmeldakse vastava löikega <i>istmeotsad</i> . <i>Istmeotsadel</i> on lõhe sadulkaare aasa jaoks.	2
7	8	D. <i>Hõlmad</i> valmistatakse tallanahast, ette ääre peale ömmeldakse <i>põlvepadi</i> , mis tehtud vildist ja ületõmmatud juhtnahaga. <i>Hõlmad</i> kinnitatakse raami külge raagnahast seostega.	2
—	9		2

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
5	1	<i>E. Sadulvöö</i> valmistatakse koetud linasest vöö paelast, mille kumbagisse otsa on vastavate naha kapatsite külge õmmeldud raud pandlad.	2
—	2	Mõlemad sadulvööd hoitakse ühesuguses kauguses <i>kõhualuse ühendaja</i> läbi, missugune kujutab enesest koetud paela, mille mõlemad otsad on õmmeldud silmusteks.	1
—	25	<i>G. Jaluse rihm</i> valmistatakse plattnaha rihmast, millele kõvenduseks alla poolest saadik, õmmeldakse raagnahast rihm. Ühte rihma otsa õmmeldakse raud pannal, teise otsa lüüiakse augud.	1,4
—	12	<i>H. Jalus</i> — väljatoetud rauast, küljed loogataolised; ülemal on rihma jaoks pikergune auk; alumine jagu sirge, lõhega ja teravaksminevate äärtega.	2
—	16	<i>I. Raami padi</i> väljalõigatud kahekordsest vildist, mis äärtest läbiõmmeldud, ühe otsa peale on õmmeldud plattnahast rihm, mille üks ots on tripiks, teisel — pannal aasaga; padja teise otsa peale õmmeldakse plattnahast <i>pesa</i> , sadulalaua otsa jaoks.	2
—	17		
—	18		
6,7,9	—	3b) Sadulsõbad.	1
6	—	<i>A) Katussõba</i>	1
—	1,2	seisab koos: a) <i>Sõbapealne</i> valmistatakse looma juhtnahast, mõlemad pooled õmmeldakse kokku nii, et õmblus sissepoole jääb. Sõbapealse alla õmmeldakse, viimase keskpaika kogu pikkusel, umbes 7 mm laiuselt vabaks jättes, vilt vooder harvade pistetega, äärtest 10 mm eemalt. Sõba eelmise ääre peale tehakse vildist vulst, mis looma juhtnahaga kaetakse. Sõbapealse alla, äärte kõvenduseks on õmmeldud nahk ribad, kuna tagumine voodrist vaba äär õmmeldakse üle kantimisrihmaga. Mõlemisse katussõba otsa,	1

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
9	13	keskele kinnitatakse raagnahast <i>seosed</i> , mis pistetud läbi sõbapealse ja plattnahast sõõride. Katussõbale õmmeldakse peale neli raagnahast raamitrippi, neli raagnahast topeltkapatsit, vask neljakandiliste rõngaste jaoks ja neli raagnahast tripi nõöpi. Raamitripi ühte otsa õmmeldakse raudpannal ja nahk aas.	2
—	10,11	b) <i>Tripi nõöp</i> valmistatakse järgmiselt: raagnahk aetakse rulli ja lüüakse sellele pikuti tärge sisse, lastakse vaba rihma ots läbi tärkme ja tõmmatakse pinguli, ning õmmeldakse rihma ots siis katussõba pealsele.	4
7	—	B) Higisõba. Higisõba valmistatakse kahest vastavalt väljalõigatud vildi tükist, mis õmblusega ühendatud. Vildi ääred on peenikese purje lõngaga ristamisi üle löödud. Äärte peale õmmeldakse neli raagnahast trippi millel nõöpaugud sees ja keskele pikuti õmbluse peale <i>kinnitusrihm</i> . Kinnitusrihm on raagnahast ja õmmeldakse kogu oma pikkuselt äärtest kinni, otsad käänatakse silmusteks, mille läbi sidumisrihmad käivad.	1
—	14	3d) Sadulpaunad. <i>A. Sadulpaunad eelmised</i> valmistatakse juhtnahast. <i>Pauna</i> sein õmmeldakse kotitaoliselt külje pealt kokku. Sein ülemisse äärde lüüakse 6 auku, kust raagnahast seosed läbi käivad. Sein peale pikuti õmmeldakse <i>plattnahast aas</i> .	1
8	—	3d) Sadulpaunad.	2 pr.
—	1—12	<i>A. Sadulpaunad eelmised</i> valmistatakse juhtnahast. <i>Pauna</i> sein õmmeldakse kotitaoliselt külje pealt kokku. Sein ülemisse äärde lüüakse 6 auku, kust raagnahast seosed läbi käivad. Sein peale pikuti õmmeldakse <i>plattnahast aas</i> .	1 pr.
—	1		1
—	3		1
—	5	<i>Pauna põhi</i> on ümarik.	2
—	2	Mõlemad paunad on ühenhatud raagnahast <i>sangrihma</i> abil, mis otsapidi ülemise ääre külge õmmeldakse.	2

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
—	9—19	<i>B. Sadulpaunad tagumised</i> valmistatakse juhtnahast, põhiseinad plattnahast. Paunal on, peale põhiseina, kaks küljeseina ja üks esisein. Pauna ülemiste äärte kõvenduseks õmmeldakse juhtnahast rihm. Küljeseintele jätkuks on õmmeldud kaks <i>hõlma</i> . Hõlma ülemiste äärte kõvenduseks õmmeldakse viimastele nahk ääred alla. Kumbagile hõlmale lõigatakse kaks auku sisse, kust käib läbi raagnahast seosrihm. Põhiseina ülemise ääre külge õmmeldakse juhtnahast kate. Kate alumise ääre külge õmmeldakse kaks plattnahast trippi.	1 pr.
—	9	Mõlemad paunad on ühendatud ühe juhtnahast <i>isteaalse sangrihmaga</i> ja ühe <i>välimise sangrihmaga</i> .	1
—	11	Sangrihmade otsad õmmeldakse kaane ja põhiseina ühenduskohale kinni. Välimisel sangrihm on kaks lõhet sadulalaude neljakandiliste rõngaste jaoks. Pauna alumise otsa küljeseina peale, kaanetrippidega kohastiku õmmeldakse kapatsite külge kaks vask topeltpannalt ilma tornita.	1
—	19		
—	—	<i>C) Seosrihmad.</i>	
—	22	a) <i>Seosrihm eelmine</i> . Raagnahast rihmale õmmeldakse ühte otsa raud pannal ja kaks nahk aasa, teise otsa lüüakse augud.	1
—	25	b) <i>Seosrihm tagumine</i> . Samasugune kui eelminegi.	1
—	24	d) <i>Seosrihm alumine</i> . Raagnahast rihmale, õmmeldakse ühte otsa raud pannal ja nahk aas, peale veel liikuv aas, teise otsa lüüakse augud.	2
8	27	e) <i>Seosrihm pealmine</i> . Raagnahast rihmale õmmeldakse ühte otsa raud pannal ja nahk aas, teise otsa lüüakse augud.	2
—	23	g) <i>Paunarihm eelmine</i> valmistatakse kahest raagnaha rihmast; üks pikem, teine pool lühem. Mõlemite rihmade ühte otsa õmmeldakse raud	

Joonist. Nr. Nr.	Joonist. osa	Nimetus ja kirjeldus	Arv
—	26	<p>pannal ja nahk aas; pikemale rihmale peale veel üks liikuv aas. Pikema rihma vaba otsale lüüakse augud sisse, kuna lühema rihma vaba ots õmmeldakse pikema rihma keskele kinni.</p> <p>h) <i>Paunarihm tagumine</i>. Raagnahast rihmale ühte otsa õmmeldakse raud pannal ja kaks nahk aasa, milledest üks kinnine, teine lahtine; teise otsa lüüakse augud.</p>	2

G. Viard
Kolonel-leitnant,
Sv. Varustusvalitsuse ülema k. t.

Sõjainistri käsukiri

Nr. 490.

Tallinnas, 21. oktoobril 1924 a.

(Varustusvalitsus.)

§ I.

Avaldan siinjuures Sõjanõukogu poolt 28. VIII. 1924 a. kinnitatud kaitseväe hobuserakmete kirjeldused.

Joonestused, nende kulukuse tõttu, jäävad avaldamata. Sõjanõukogu poolt kinnitatud joonestuste originaalid hoida alal varustusvalitsuse intendantuuri osakonnas.

Lisa: Kirjeldused.

Rõuk

Sõjainistri k. t.

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 491.

Tallinnas, 21. oktoobril 1924 a.

(Sõjaväe Tervishoiuvalitsus).

1. soomusrongide rügemendi meeskond ei vaja joomiseks keedetud vett, mille tõttu minu korraldus 7. apr. s. a.—k/k. Nr. 172 maksuse kaotab, arvates 1. juulist s. a.

Õiendus: Sõjaväe Tervishoiuvalitsuse ülema ettekanne 18. okt. s. a. Nr. 1354.

Rõuk

Sõjainistri k. t.

Nr. 492.

Tallinnas, 21. oktoobril 1924 a.

(Sõjaväe Prokuratuur).

Päevakäsu Nr. 180 p. 11—1924 a. täienduseks käsin S. N. S. art. 59 lisa 2 korras aresti vee ja leiva peale mõistetuid, kes karistuse kandmise ajal haiguse tõttu haigemajasse paigutatud saavad, vahi alt vabastada ja haigemajas valve all pidada. Karistuse edaspidisele täitmisele tuleb asuda peale terveks saamist. Haigemajas viibimise aeg ei tule võtta karistuse aja arvele.

Juhtumistel, kus senini haiguse puhul karistusekandja on haigemajas vahi all peetud, talitada sõjaväe prokuröri juhatuse järele, mille saamiseks karistustäitja asutus igal üksikul juhtumisel sõjaväe prokuröri poole pöördub.

Kui ilmsiks tuleb, et tervislistel põhjustel karistus täide ei või viidud saada, tuleb väeosa ülemal asi esitada vastavale rügemendi kohtule, kes otsuse tegi, karistuse ümbearvamiseks minu pvk. Nr. 180 p. 8—1922 a. kohaselt. Sõja Ringkonnakohtu asjus tuleb talitada S. Kp. S. art. 1107 põhjal.

Rõuk

Sõjainistri k.t.

Nr. 493.

Tallinnas, 22. oktoobril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõjaväe varustusvalitsuse mobilisatsiooni osakonna ülema abi kohuste täitja eraisik Arnold Gering vabastatakse teenistusest omal palvel, 15. oktoobrist s. a. arvates.

Õiendus: Sõjainistri käsukiri Nr. 155 s. a. ja Sõjaväe varustusvalitsuse ülema ettekanne Nr. 839, 13. X. 24 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,

Sõjainistri eest.

Nr. 494.

Tallinnas, 22. oktoobril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Pioneer-pataljonist leitnant Nikolai Thar'i ja leitnant Eduard Kim'm'i lugeda komandeerituks Prantsusmaale, 26. augustist s. a. arvates, oma sõjalise erihariduse täiendamiseks.

Alus: Vab. Val. otsus 22. augustist 1924 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,

Sõjainistri eest.

Nr. 495.

Tallinnas, 22. oktoobril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Käsin väeosade ja asutuste ülemaid iga kuu 1-seks ja 15-daks kuupäevaks Korraldusvalitsuse Jnspektori osakonda neile alluvate üksuste juhtivas koosseisus ettetulnud muudatuste üle teateid saata, mis järgmisi andmeid sisaldaks:

1. a) üksusest lahkunud ja b) üksusse ületoodud — ohvitseride ja ametnikkude nimekiri. Viimases ära tähendada, missugusele kohale keegi määratud.

2. Sisemised ohvitseride ja ametnikkude ümberpaigutused, ja nimelt: kes, millal, kust, kuhu ümberpaigutatud ja kas kohale kinnitatud ehk kohustetäitjaks nimetatud.

3. Komandeeritud ehk muil põhjusil väljaspool väeosa viibivate kompanii ülemate ning neist kõrgemate ohvitseride kohuste täitjad märkustes ära näidata.

Teated peavad käsukirjadega täpselt kokkukõlas seisma.

Kui muudatusi aruande perioodi jooksul ei ole olnud, tuleb sellest lühidalt teatada.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest.

Nr. 496.

Tallinnas, 22. oktoobril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõjaministri käsukirja Nr. 426 s. a. muutmiseks luban nimetada eraisiku Aleksander P a r c h o m e n k o Sõjaväe ühendatud õpeasutusse ajutiseks õpejõuks, 1. septembrist s. a. arvates.

Õiendus: Sõjaväe ühendatud õpeasutuste ülema telefonogramm Nr. 2160, 13. X. 24 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest.

Nr. 497.

Tallinnas, 22. oktoobril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Vabariigi Valitsuse otsusel 25. aprillist 1923 a. on annetatud endise Daani vabatahtlike korpuse üksiku kompanii ülemale, reservi kolonel-leitnant Richard Borgelin'ile, Vabadussõjas ülesnäidatud iseäralise vahvuse eest tasuta maad normaaltalu suuruses.

Õ i e n d u s: Riigisekretääri vhk. Nr. 771, 26. IV. 23 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 498.

Tallinnas, 22. oktoobril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Vabariigi Valitsuse otsusel 26. märtsist 1920 a. on annetatud endise Daani vabatahtlike korpuse üksiku kompanii ülemale, reservi kolonel-leitnant Richard Borgelin'ile, I liigi 2 järgu ja 2 liigi 3 järgu Vabaduse Ristid.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 499.

Tallinnas, 22. oktoobril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Lennuväe rügemendist leitnant Valfried Gutmann'i lugeda komandeerituks Prantsusmaale, 10. oktoobrist s. a. arvates, oma sõjalise erihariduse täiendamiseks.

A l u s: Vab. Val. otsus 22. augustist 1924 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

6/11/24

Sõjainistri käsukiri

Nr. 500.

Tallinnas, 23. oktoobril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Luban Tallinna Sõjaväe haigemajast Tartu ülikooli juure komandeeritud sanitäär-kapten Gottfried D u n k e'l sõita teaduslisele täiendamisele Prantsusmaale, ilma komandeerimise- ja päevarahadeta, palga alalhoidmisega, 1. novembrist s. a. arvates.

Õ i e n d u s: Sõjaväe Tervishoiuvalitsuse ülema ettekanne Nr. 4057, 17. oktoobrist 1924 a.

Rõuk

Sõjainistri k. t.

Sõjainistri käsukiri

Nr. 501.

Tallinnas, 25. oktoobril 1924 a.

(Korraldusvalitsus.)

Luban Sõjaväe Staabi Ülema Kindralstaabi kindral-major Lill'i 4. päevalisele puhkusele, 27. oktoobrist s. a. arvates, ja panen tema kohused Kindralstaabi kolonel Tõrvand'i peale.

Rõuk

Sõjainistri k. t.

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 502.

Tallinnas, 29. oktoobril 1924 a.

(Sõjaväe Prokuratuur.)

§ 1.

Kohtualla andmise käsukirjades, mis väeosades avaldatakse, peab äratähendama mitte ainult seaduse §§, mille järele kaebelune süüdistatakse, vaid ka lühidalt süüteo tundemärgid. Sõjaväe prokuröri kokkuvõttes äratähendatud süüdistuse punkt käsin tulevikus võtta kohtualla andmise käsukirja aluseks.

§ 2.

Kohtualla andmisel S. Kp. S. art. 334 p. 4 korras juurdluse põhjal kohustan väeosa ülemat ühtlasi takistusabinõu valima ja seda kohtualla andmise käsukirjas kindlaks määrama. Selle käsu täitmatajätmise puhul peab sv. prokurör asja väeosa ülemale tagasi saatma parandamiseks.

Selle käsukirja ärakiri tuleb saata ka vastavalt vangiasutuse ülemale või komandandile (vangistuse puhul).

§ 3.

Väeosade ülemad peavad juurdluste läbivaatamisel ja edasisaatmisel selle peale rõhku panema, et kui nende korraldusel süüdlane on vahi või valve alla võetud, siis juurdluse ülesaatmisel kohtu asutusse ka oleks ära tähendatud, et süüalune on vahi või valve all.

§ 4.

S. Kp. S. art. 476 põhjal süüalust vahi alla võttes tuleb tingimata sõjaväe uurijale sellest teatada. Komandantuurile tuleb sel puhul teatada, et isik on vahi alla võetud nimelt S. Kp. S. art. 476 korras.

§ 5.

Komandandid peavad selle järele valvama, et neile alluvates pea-
vahtides vahiall peetavate kohta oleks olemas seaduslikud dokumendid.

Kahtluse puhul peavad vastava väeosa ülema käest järele pärima,
või sõjaväe prokuröri poole juhatuse järele pöörama.

§ 6.

Selle käsukirja vastu eksijad vangiasjus võtan vastutusele S. N. S.
art. 151 põhjal.

Rõuk

Sõjamineistri k. t.

Nr. 503.

Tallinnas, 29. oktoobril 1924 a.

(Varustusvalitsus.)

Minu käsukirja Nr. 470—24 a. osaliseks muutmiseks käsin anda
üksiku eskadroni hobustele kaeru ja heinu täiel määral, s. o., 4,5 kg.
kaeru ja 6 klg. heinu päevas, 1. oktoobrist k. a.

Rõuk

Sõjainistri k. t.

Nr. 504.

Tallinnas, 29. oktoobril 1924 a.

(Korraldusvalitsus.)

Loetakse tegelik-insener-mehaanikuteks 1. oktoobril 1924 a. Tal-
linna Tehnikumi mereinsener-mehaanika osakonna lõpetanud:

- 1) noorem-leitnant Rudolf B r ü c k e l, Peipsi laevastiku divisjonist,
- 2) " Georg K u l l, Läänemere laevastiku divisj.,
- 3) " Aleksander A d l e r, Merikindlustest ja
- 4) " Verner K ä p p, Läänemere laevastiku divisj.

A l u s: Riigi Teataja Nr. 33/34—1923 a.

Rõuk

Sõjamineistri k. t.

Vea parandus.

Sõjainistri käsukirjas Nr. 455 § 1 on trükitud :

1. 5000 meetri jooksus, järjek. Nr. 3 reamees **Stremt**, peab olema **Strunt**.
2. Kuusitõukes, järjek. Nr. 2 reamees **Luuk**, peab olema **Suuk**.

Ed. Morladd

Kapten,

Korraldusvalitsuse kantselei ülem.

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 505.

Tallinnas, 31. oktoobril 1924 a.

(Sõjaväe Prokuratuur).

Annan Sõjaväe Ringkonnakohtu alla 2. jalaväe rügemendi n.-ltm. Alfred Hansu p. Bruttan'i, Tartu garnisoni peavahis vahtkonna ülemaks olles toimepandud teenistuskohuste rikkumise ja peksmise eest S. N. S. art. 154 ja 185 põhjal.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-majoor,
Sõjainistri eest.

Nr. 506.

Tallinnas, 31. oktoobril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Thorni lendur-vaatlejate ja õhulaskurite kooli Poolas on 8. aprillil 1924 a. lõpetanud:

- 1) Lendur-vaatleja kapten Johann Fischer, Lennuväe rügement.
- 2) " Leitn. Hugo Janson, " "
- 3) " Noor.-leitn. Aleksander Ilves, " "

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-majoor,
Sõjainistri eest.

Nr. 507.

Tallinnas, 31. oktoobril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Prantsuse Lennuväe laske- ja pommipildumise kooli Cazaux's 5. aprillil 1924 a. on lõpetanud sõjaväe lendur kapten Karl Haas Lennuväe rügemendist.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest.

Nr. 508.

Tallinnas, 31. oktoobril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõjaväe varustusvalitsuse ehituse ja korteri osakonna käskude-täitja inseneri kohuste täitja eraisik Voldemar Sooni k vabastatakse teenistusest omal palvel, 1. novembrist s. a. arvates.

Õiendus: Sõjaministri käsukiri Nr. 185—24 a. ja Sõjaväe va-rustusvalitsuse ülema vhk. Nr. 967, 28. X. 1924 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest.

Nr. 509.

Tallinnas, 31. oktoobril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõjaväe varustusvalitsuse tehnilise varustusasjanduse vanema käskudetäitja inseneri kohuste täitja eraisik diplom-insener Albert Matson nimetatakse sama asjanduse Keemia osakonna vanema ins-truktori kohuste täitjaks gaasikaitse alal, 16. oktoobrist s. a. arvates.

Õiendus: Sõjainistri käsukiri Nr. 280 s. a. ja Sv. varustus-
valitsuse ülema pealkiri 7. X. 24 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 510.

Tallinnas, 31. oktoobril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Arusaamatuste ärahoidmiseks minu käsukirjaga Nr. 206 maksma-
pandud „töökorra kaitseväge seadusandluse alal“ käsitamisel, käsin
juhtnööriks võtta, et seaduseelnõud Kodifikatsiooni komisjoni poolt
peale lõpulikku redigeerimist edasi saadetak eelnõu kokkuseadjale
keskasutuse ülemale, kes eelnõule edaspidise käigu annab.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 511.

Tallinnas, 31. oktoobril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõjaväe Staabi ülem, kindralstaabi kindral-major P. Lill, jõudis
31. s. k. p. puhkuselt tagasi ja asus oma kohuste täitmisele.

Kindralstaabi kolonel Tõrvand'il pöörduda oma otsekoheste
kohuste täitmisele.

Õiendus: Minu käsukiri Nr. 501.

Rõuk

Sõjainistri k. t.

Nr. 512.

(Sv. varustusvalitsus).

Tallinnas, 4. novembril 1924 a.

Tallinna linnavalitsuse korteri osakonna juhataja saatis sõjaväe varustusvalitsuse ehituse ja korteri osakonnale 2. aprillil s. a. väljavõtte arvest 2.500 marga peale, ja palus seda raha välja maksta Mäe kasarmu kanalisatsiooni puhastuse eest, missugune kanalisatsioon oli sõjaväelaste poolt ära ummistatud.

Kirjavahetus selles asjas on minule ette kantud.

Leian 1), et seda kirjavahetust on saadetud edasi-tagasi asutusest asutusse, otsitud süüdlasi, antud seletusi ja õiendusi, kuid asi ei ole nihkunud paigast ja arve on õiendamata tänapäevani ja 2), et torude ummistamises on süüdi Auto-tankide divisjoni õpejaoskonna meeskond.

Sellegipärast ei ole Auto-tankide divisjoni ülem korraldust teinud arve õiendamiseks, vaid on kirjavahetuse linna korteri jaoskonnale 27. augustil s. a. Nr. 2565 all täitmata tagasi saatnud, mispärast oli linnavalitsus sunnitud oma õigustatud nõudmist kordama.

Käsin Auto-tankide divisjoni ülemal arve ära õiendada kohe, ja õpekomando meeskonna tegevuse järele valvet kõvendada, et mustavee torude ummistusi kasarmudes ette ei tuleks, mis sekeldustega ja asjata kuludega ühenduses on.

Ühtlasi hoiatan, et edaspidi sarnaste väärnähtuste eest süüdlasi karmilt karistan.

Õ i e n d u s: Kirjavahetus.

Rõuk

Sõjaministri k. t.

Nr. 513.

Tallinnas, 4. novembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Luban nimetada eraisiku Edmund Schiffer'i Sõjaväe varustusvalitsuse tehnilise varustusasjanduse käskudetäitja inseneri kohuste täitjaks, 1. novembrist s. a. arvates.

Õ i e n d u s: Sv. varustusvalitsuse ülema vhk. Nr. 276-s, 28.10. s. a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest.

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 514.

Tallinnas, 4. novembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõjaväe Ringkonnakohus, kohtuistungil 14. oktoobril 1924 a., kuulab ära Pioneer-pataljoni noorem-leitnant Arnold Jaani p. Kurtmann'i süüdisdusasja S. N. S. §§ 192, 116, 114 ja 121 j. II järele, ning otsustas mõista teda S. N. S. §§ 192, 113, 116 ja 121 j. II põhjal sõjaväeteenistusest väljaheitmisele ühes noorem-leitnandi auastme ja ohvitseri kutse äravõtmisega, mõnesuguste iseäraliste õiguste ja eesõiguste kaotusega ning tagajärgedega, mis ette nähtud S. N. S. § 40.

Käesoleva otsusega lugeda karistatuks ja kaetuks karistus — kolm kuud peavahti ilma õiguste kitsendusega, missugune karistus temale määratud Sõjaväe ringkonnakohtu otsusega 14. oktoobril 1924 a. S. N. S. § 192 põhjal.

Kohtukulud panna süüdimõistetud Kurtmann'i peale, kuid tema maksujõuetusel võtta riigikassa kanda.

Otsus läks seaduse jõusse 27. oktoobrist 1924 a.

Õiendus: Sõjaväe Prokurööri vahekiri Nr. 5655, 31. okt. 1924 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-majoor,
Sõjainistri eest.

Nr. 515.

Tallinnas, 5. novembril 1924 a.

(Sõjaväe Prokuratuur).

§ 1.

25. märtsi 1924 a. Ajutise Valitsuse määruse ja 1. detsembril 1920 a. Vabariigi Valitsuse otsuse põhjal asutan Tallinnas sõjavälja kohtu järgmises koosseisus:

Eesistuja — major Lutsar — Auto-Tankide divisjoni ülem, liikmed: kapten Saar — 10. jalaväe rügemendist, kapten Pavlovsky — Ranna-, Öhu- ja Sisekaitse staabist, kapten Preisberg — 10. jalaväe rügemendist ja kapten Mullas — Sõjaväe Ühendatud Õpeasutustest.

Kohtu asjaajaja kohuseid täita sõjaväe ametnikul Luik'il — 10. jalaväe rügemendist ja kaitsja kohuseid täita noorem-leitnant Kontse'l — 10. jalaväe rügemendist.

Nimetatud sõjavälja kohtul kokku astuda Tallinnas „Sõdurite Kodu“ ruumides, 5. novembril 1924 a., kell 20 ja mitte hiljem kui kahe päeva jooksal läbi arutada Viljandi maakonna, Kabala valla kodaniku Eduard Anna p. Funk'i ja Pärnu maak., Võlla valla kodaniku Jaan Jüri p. Vinter'i süüdistusasi.

Tallinna linna Komandandil käsin ruumid sisse seada ja vastav karaul määrata.

§ 2.

Ajutise Valitsuse määruse põhjal 25. märtsist 1919 a. ja Siseministri resolutsiooni põhjal 5. novembrist 1924 a., millega Eduard Funk'i ja Jaan Vinter'i asi sõjaväljakohtu korraldusse üle antud,

annan selle käsukirja § 1. asutatud sõjaväljakohtu alla: kõik õigused kaotanud Eduard Anna p. Funk'i, 31 a. vana, pärit Viljandi maak, Kabala vallast ja Jaan Jüri p. Vinter'i, 32 a. vana, pärit Pärnu maakonnast, Võlia vallast, neid süüdistades selles:

et nemad öösel vastu 5. novembril 1924 a. ühisel jõul ja ettekavatsetud plaani järele talitades, olles varustatud revolver „Parabellumiga“ ja saades tabatud Tallinna Kriminaalpolitsei ametnikkude poolt katse pealt Eeluurimise vangimajja sisse tungida, Kriminaalpolitsei ametnikkudele sõjariistus jõuga vastu hakkasid ja ametnikkude tapmise sihiga nende peale tule avasid.

See süütegu on ette nähtud Ajutise Valitsuse määruses 25. märtsist 1919 a. § 19. p. 8 ja § 18.

Rõuk

Sõjaministri k. t.

Nr. 516.

Tallinnas, 5. novembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõjaväe varustusvalitsuse ülemat kolonel Tõnis Rotberg'i lugeda haigeks, 3. novembrist s. a. arvates.

Kolonel Rotberg'i äraolekul täita tema kohuseid Sõjaväe varustusvalitsuse majandusasjanduse juhatajal kolonel-leitnant Gustav Viard'il.

Õiendus: Sv. varustusvalitsuse ülema ettekanne Nr. 2081, 3. XI. 24 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest.

Nr. 517.

Tallinnas, 5. novembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõjaväe ühendatud õpeasutuste mootor-mehaanika grupi instruktori kohuste täitja eraisik Peet F e l d m a n n vabastatakse teenistusest koosseisu kitsendamise puhul, 1. augustist s. a. arvates.

Õiendus: Sõjainistri päevakäsk Nr. 417 — 1923 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,

Sõjainistri eest.

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 518.

Tallinnas, 6. novembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Merijõudude staabi side ja ujuvate abinõude osakonna Narva-Jõesuu töökoja juhataja kohuste täitja eraisik Theodor Mühle vabastatakse teenistusest koosseisu kitsendamise puhul, 1. maist s. a arvates.

Õ i e n d u s: Sõjainistri päevakäsk Nr. 126 — 1923 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-majoor
Sõjainistri eest.

Nr. 519.

Tallinnas, 6. novembril 1924 a.

Arvesse võttes, et ohv. teenistuskäigu seadluse §§ 101 ja 102 ettenähtud kompanii ja pataljoni ülemate kursusi, samuti ka sama seadluse § 113 tähendatud katseid seni korraldatud ei ole, mispärast nende mitteläbitegemine ohvitseridest enestest ei olene, käsin eelnimetatud §§-ide käsitamisel juhtnööriks võtta, et tähendatud kursuste ehk katse mitteläbitegemine takistuseks ei ole ametkohale ülemaks määramiseks, kuni need kursused asutamata ja katsed korraldamata.

A l u s: Ohv. teenistuskäigu seadlus § 194.

Rõuk

Sõjainistri k. t.

Sõjaministri käsukiri

Nr. 520.

Tallinnas, 7. novembril 1924 a.

(Inseneriväe Inspektuur).

Määrused Inseneriväe Inspektuurile.

§ 1. Inseneriväe Inspektuuri koondub: 1) Sõjainseneriline asjandus ja 2) Sõjaväe sideasjandus.

§ 2. Inseneriväe Inspektuuri kohuseks on: sõjainsenerilise kaitse, sõjaväe teede korraldamise ja sõjaväe side kavade väljatöötamine vastavalt Kindralstaabi Ülemalt saadud ülesannetele ja heakskiidetud kavade teostamine; insenerilise, sidevarustuse koosseisude ja muretsemise kavade väljatöötamine; varustuse muretsemise programmide täitmise järele valvamine; varustuse kasutamise, hoidmise, värskendamise ja uuendamise järele valvamine; teaduslise ja tehnilise edu jälgimine ja kasulikkude uudsuste tarvituselevõtmise eest hoolitsemine; alluvate väeosade valitsemine ja inspekteerimine; nende õpetööde ja õpeprogrammide korraldamine; pioneer-õppuste ja sideteenistuse inspekteerimine kõigis väeosades; insenerilise mobilisatsiooni kavade väljatöötamine; alluvate väeosade, pioneer- ja sidekomandode isiklise ja varustuse koosseisude väljatöötamine ja revideerimine; inseneriväe ohvitseride registreerimine ja aruannete kokkuseadmine ja esitamine.

§ 3. Alluvate väeosade suhtes täidab Inseneriväe Inspektuur diviisi staabi kohuseid.

§ 4. Inseneriväe Inspektuuri koosseis on: Inseneriväe Inspektor, Sõjaväe Sideülem, Inseneriväe Inspektuuri käskudetäitja vanemohvitser, adjutant ja kantselei.

§ 5. Oma majandust Inseneriväe Inspektuuril ei ole ja tema liitub majandusliselt mõne Sõjaministeeriumi valitsusega, millel on oma majandus, Sõjaväe Staabi Ülema korraldusel.

Inseneriväe Inspektor.

§ 6. Inseneriväe Inspektor on Inseneriväe Inspektuuri ülem. Temale alluvad vahetult Pioneer-pataljon, Side-pataljon ja Inseneriväe laager; Sõjaväe Sideülema kaudu alluvad temale tehniliselt sideülemad kõigis väeosades.

§ 7. Inseneriväe Inspektor juhib Inseneriväe Inspektuuri tegevust ja teostab § 2. kindlaksmääratud ülesandeid, kannab ette Sõjaväe Staabi Ülemale isiklikult sõjainsenerilisel, teede ja side aladel, inspekteerib isiklikult Pioneer- ja Side-pataljone ja kaitse-ehitusi; teostab kõigis väeosades pioneer-õppuste ja sideteenistuse, insenerilise side varustuse järelvalvet ja inspeksiooni alluvate ohvitseride kaudu ehk oma äranägemise järele ja Sõjaväe Staabi Ülema korraldusel ka isiklikult.

§ 8. Inseneriväe Inspektor kannab hoolt, et üldkasulikud Sõjaminsteeriumi ja teised riiklised ehitustööd, mida Inseneriväe osad võiks õpetöde asemel teostada, antaks tema korraldusse teostamiseks nende osadega.

§ 9. Inseneriväe Inspektor, Sõjaväe Staabi Ülema käsul, ehk oma äranägemise järele kutsub kokku Sõjainsenerilise komitee ning juhatab seda.

§ 10. Inseneriväe Inspektor allub Sõjaväe Staabi Ülemale.

Sõjaväe Sideülem.

§ 11. Sõjaväe Sideülem on Inseneriväe Inspektori abi side alal ja teostab § 2. määratud kohustusi sellel alal.

§ 12. Sideülem seab kokku ja kannab ette Inseneriväe Inspektorile Sõjaväe Side korraldamise ja sideabinõudega varustamise kavad, valvab side teenistuse korralikkuse järele, hoolitseb sidekomandode meeskondade väljaõpetamise, teadmiste ja oskuste tarvilisel kõrgusel hoidmise eest; inspekteerib isiklikult Inseneriväe Inspektori ülesandel sideteenistust ja sidevarustust kõigis väeosades ja ladudes; seab kokku ja esitab aruanded side alal.

§ 13. Sideülemale alluvad tehniliselt Sideülemad väeosades ja asutustes.

§ 14. Sideülem allub vahetult Inseneriväe Inspektorile.

Inseneriväe Inspektuuri käskudetäitja vanem-ohvitser.

§ 15. Inseneriväe Inspektuuri käskudetäitja vanem-ohvitser on Inseneriväe Inspektori abiks sõjainsenerilisel alal ja täidab ühtlasi Inspektuuri staabi ülema kohuseid.

§ 16. Inseneriväe Inspektuuri käskudetäitja vanem-ohvitser teostab Inseneriväe Inspektori käsul kohustusi, mis on § 2. kindlaks määratud sõjainsenerilisel alal, valvab rivi-õppuste järele Pioneer- ja Side-pataljonides ja Pioneer-pataljonis üldse õppuste ja õpetööde järele, valvab Inseneriväe laagri ja laagritööde järele, teostab Inseneriväe Inspektori ülesandel insenerilise varustuse järelvalvet ladudes ja väeosades ja inspekteerib pioneer-komandosid ja õpeväljasid kõigis väeosades ja täidab kõiki ülesandeid, mis Inseneriväe Inspektor tema peale paneb ja kannab ette kirjavahetuse erialadesse puutuvates küsimustes.

§ 17. Käskudetäitja vanem-ohvitser allub vahetult Inseneriväe Inspektorile.

Adjutant.

§ 18. Inseneriväe Inspektuuri adjutant on ühtlasi Inseneriväe Inspektuuri kantselei ülem, kannab ette üldise kirjavahetuse ja korraldab kantselei tegevust.

§ 19. Adjutant allub vahetult Inseneriväe Inspektorile.

Sõjainseneriline komitee.

§ 20. Sõjainseneriline komitee on nõuandev asutus Inseneriväe Inspektuuris.

§ 21. Sõjainsenerilise komitee arutamise alla kuuluvad küsimused:

I Inseneriväe osade organiseerimine, reorganiseerimine, komplekteerimine, varustamine ja mobiliseerimine.

II Inseneriväe ja teiste väeliikide õpetamine sõjainseneri asjanduses.

III Inseneriväe ohvitseride ettevalmistamine.

IV Riigi insenerilise kaitse kava arutamine, seisukoha võtmine ja ettepanekute tegemine.

§ 22. Sõjainsenerilise komitee juhataja on Inseneriväe Inspektor, alalisteks liikmeteks — Inseneriväeosade ülemad, Kindralstaabi I osakonna ülem, Sõjaväe Sideülem ja vanem-ohvitser Inseneriväe

Inspektuuris; viimased kaks vahelduvalt arutuse alla kuuluva küsimuse eriala järele. Ajutised liikmed määratakse Sõjaväe Staabi Ülema korraldusel tarviduse järele vanematest ohvitseridest.

Koosoleku sekretääriks on Inseneriväe Inspektuuri adjutant.

M ä r k u s : Sõjainseneriliseks alaks lugeda :

- I Väli ja permanent fortifikatsioon.
- II Maskeerimine ja varjamine.
- III Sõjaväe teed ja sillad.
- IV Väli eluasemete ehitused.
- V Miinid, saapid ja maa-alune võitlus.
- VI Purustamine ja hävitamine.
- VII Raskuste ümberpaigutamine.
- VIII Väli hydrotehnika.
- IX Betoneerimine.
- X Elektri kasutamine sõjaväljal.
- XI Leegiviskajad, gaasi tarvitamine ja gaasikaitse.
- XII Igasugune telegraafi ja telefoni side.
- XIII Optiline ja akustiline signalisatsioon.
- XIV Sidetuvid ja koerad,
- XV ja muud alad, mida edaspidi insenerilisteks aladeks minu käsukirjaga loetakse.

Rõuk

Sõjaministri k. t.

Nr. 521.

Tallinnas, 8. novembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Valga garnisoni orkestri juhi kohuste täitja eraisik Jüri Niksmann nimetatakse II diviisi orkestri juhi kohuste täitjaks, 25. novembrist s. a. arvates.

Õiendus: Sõjainistri päevakäsk Nr. 438 — 1923 a. ja II diviisi ülema vhk. Nr. 6102, 30. X. s. a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 522.

Tallinnas, 8. novembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

II diviisi orkestri juhi kohuste täitja eraisik Artur Normann vabastatakse teenistusest, 25. novembrist s. a. arvates.

Õiendus: Sõjainistri käsukiri Nr. 150 — 1924 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 523.

Tallinnas, 8. novembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõjaväe Ringkonnakohus, kohtuistungisel 1. aprillil 1924 a. kuuldas ära Mihail Kasmin'i, reservi lipnik Feodor Pahomov'i, Julie Lavrova, Kirill Vishnevsky, Ivan Vishnevsky süüdistusasja U. n. s. §§ 51, 111¹ ja S. n. s. § 273² järgi ja otsustas muuseas mõista: Mihail Kusma p. Kasmin'i, pärit Irboska vallast, sünd. 7. novembril 1897 a., reservi lipnik Feodor Pahomi p. Pahomov'i, pärit Laura vallast, sünd. 1898 a.

Kasmin'i U. n. s. §§ 51, 111¹ p. 1, S. n. s. § 273², U. n. s. § 53 p. 3, 16 põhjal neljaks aastaks sunnitööle, ühes kõigi õiguste kaotusega ja tagajärgedega, mis ette nähtud U. n. s. § 25.

Pahomov'it U. n. s. §§ 51, 111¹, p. 1, S. n. s. § 273², U. n. s. § 53 p. 3, 18 põhjal parandusmajasse kolmeks aastaks ühes U. n. s. §§ 26, 28, 30, 31 ja 34 ettenähtud õiguste kaotusega ja tagajärgedega. Süüdimõistetule Pahomov'ile, U. n. s. § 54 põhjal arvesse võttes 6 kuud eeluurimisel kinniistumise aega — jääb Pahomov'ile veel karistust kanda parandusmajas kaks ja pool aastat.

Kohtuotsus läks seaduse jõusse 5. aprillil 1924 a.

Märkus: Sõjaväe ringkonnakohtu esimehe vhk. Nr. 6103 — 5. XI. 1924 a.

P. Lill

Kindralstaabi kindral-majoor

Sõjainistri eest.

Nr. 524.

Tallinnas, 10. novembril 1924 a.

(Varustusvalitsus).

On ilmsiks tulnud, et ohvitserid, sv. ametnikud ja üleajateenijad, kes Sõjainistri käsukirjade Nr. 610 — 1921 a. ja Nr. 10 — 1923 a. põhjal küttepuid natuuras saavad, nendele väeosade ja asutuste poolt ladudest puude saamiseks väljaantavaid ordineid (tsekid) edasi annavad — müüvad ja isegi eraisikutele.

Sarnane orderite edasiandmine ja müümine on täitsa lubamata nähtus, mille ära keelan. Küttepuid võivad välja võtta ja tarvitada ainult need, kellele nad määratud.

Väeosade ja asutuste ülematel valvata, et küttepuid natuuras ainult nendele ohvitseridele, sv. ametnikkudele ja üleajateenijatele välja antaks, kes neid oma korteri kütteks tarvitavad, kuna teistele välja nõuda rahas Sõjainistri käsukirjade Nr. 610 — 1921 a. ja Nr. 10 — 1923 a. alusel.

Rõuk

Sõjainistri k. t.

Nr. 525.

Tallinnas, 10. novembril 1924 a.

(Kindralstaap).

§ 1.

1924/25 õpeaastaks kinnitan õpejõududeks Sõjaväe ühendatud õpeasutuste Kindralstaabi kursustel:

Aukraad ja nimi.	Õpeaine.
a) Professorid:	
1. Ramul, Konstantin	Psühholoogia.
2. Baio v, Aleksei	Strateegia, sõjakunsti ajalugu, ilmasõda, naaberriikide sõjagraafia.
b) Professori k. t.:	
3. Kindral-major Lebedev, Dimitri	Üldine ja praktiline taktika.
4. Treiberg, Peeter	Poliitilised voolud XIX aastajal.
c) Dotsendid:	
5. Kolonel Reimann, Rudolf	Sõjaväe varustamine ja praktilised tööd administratsiooni alal.
6. Kolonel Brede, Herbert	Suurtükiasjandus.
7. Kolonel Kunnos, Gustav	Sõja kriminaalõigus.
8. Kolonel Rink, Jaan	Kindralstaabi teenistus, praktilised tööd taktikas.
9. Kolonel Salf, Artur	Praktiline taktika.
10. Kolonel Jonson, Gustav	Ratsaväe taktika.
11. Kolonel-leitn. Parv, Aleksander	Praktilised tööd taktikas.
12. Kol.-ltn. Riiberg, Voldemar-Viktor	Fortifikatsioon.
13. Köstner, Nikolai	Majandusteadus.
d) Lektorid:	
14. Kolonel Buxhoevden, Artur	Ratsasõit.
15. Drake, Vladimir	Prantsuse keel.
16. Öunapuu, Karl	Eesti keel.
17. Chevaller, Viktor	Prantsuse keel.

§ 2.

Tasu maksta kursuste õpejõududele kursuste koosseisus ettenähtud normide järele.

Õ i e n d u s : Sõjaväe ühendatud õpeasutuste ülema vahekirjad
Nr. 13343, 17. X. 1924 a. ja Nr. 13780, 31. X. 1924 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Sõjainistri käsukirjad

Nr. 526.

Tallinnas, 11. novembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Luban nimetada eraisiku Oskar-Eduard Eomoi si Valga garnisoni orkestri juhi kohuste täitjaks, 25. novembrist s. a. arvates.

Õ i e n d u s: Sõjaväe muusikainspektori ettekanne 4. XI. 24 a.

Rõuk

Sõjainistri k. t.

Nr. 527.

Tallinnas, 12. novembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Andsin täna Vabariigi Sõjainisteeriumi juhtimise Riigikogu poolt 11. skp. nimetatud uuele Sõjainistrile kolonel-leitnant Hans Kurvits'ile üle.

Rõuk

Sõjainistri k. t.

Nr. 528.

Tallinnas, 12. novembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Riigikogu otsusel 11. skp. võtsin täna Vabariigi Sõjainisteeriumi juhtimise endiselt Sõjainistri kohuste täitjalt Siseminister Th. Rõuk'ilt vastu.

H. Kurvits

Kolonel-leitnant.

Sõjainister.

Sõjaministri käsukiri.

Nr. 529.

Tallinnas, 14. novembril 1924 a.

§ 1.

Ajutise Valitsuse määruse põhjal 25. märtsist 1919 a. ja Vabariigi Valitsuse otsuse põhjal 1. detsembrist 1920 a. (Riigi Teataja Nr. 19 — 1919 a. ja Nr. 211/212 — 1920 a.) asutan Tallinnas Sõjaväljakohtu järgmises koosseisus: eesistuja — Distsiplinaar-kompanii ülem major K a n e p; liikmed: kapten M u l l a s, Sv. ühendatud õpeasutustest, kapten S a a r, 10. jalaväe rügemendist, kapten F e o f a n o v, 10 jalaväe rügemendist ja kapten P a v l o v s k y, Ranna-õhu- ja sisekaitse staabist.

Kohtu asjaajaja kohuseid täita sv. ametnik L u i k' il, 10. jalaväe rügemendist. Kaitsja kohuseid täita noorem-leitnant K o n t s e' l 10. jalaväe rügemendist. Nimetatud sõjaväljakohtul kokku astuda Tallinnas, Tallinna linna komandantuuri ruumides 14. novembril s. a. kell 14 ja mitte hiljem, kui kahe öö-päeva jooksul läbi arutada Viljandi maakonna, Tuhalaane valla kodaniku Jaan Juhani p. T o m p' i süüdistusasi.

Tallinna linna komandandil määrata vastav karaul kohtuistumise ruumi.

§ 2.

Ajutise Valitsuse määruse 25. märtsist 1919 a., Vabariigi Valitsuse otsuse 1. detsembrist 1920 a. ja Siseministri resolutsiooni põhjal 14. novembrist s. a., millega Jaan Juhani p. T o m p' i süüdistusasi minule üle antud, annan selle käsukirja § 1-ses nimetatud sõjaväljakohtu alla Jaan Juhani p. T o m p' i, 29 a. vana, pärit Viljandi maakonnast, Tuhalaane vallast, süüdistades teda selles, et tema:

13. novembril s. a. Tallinnas, Sõdurite Kodu ruumides, kus tema ja teiste üleestimaalise kommunistlise salaorganisatsiooni liikmete süüdistusasja avalikult arutati, kohtu ette kutsutuna väljakutsuvalt hüüdis, et tema kaagikohut ei tunnista ja ennast teiste kohtualuste ja publikumi poole pööras, käed üles tõstis ja ässitavalt hüüdis: „Elagu töörahva nõukogude valitsus“, missugune kuritegu, kui mässule õhutamine, Ajutise Valitsuse määruses 25. märtsist 1919 a. § 19 punkt 2 ja § 18 ettenähtud on.

H. Kurvits
Sõjaminister.

Sõjainistri käsukiri

Nr. 530.

Tallinnas, 17. novembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Läti valitsuse poolt on järgmistele meie kaitseväelastele annetatud „Läti Vabadussõja mälestusmärk“:

1. Endisele sõjavägede ülemjuhatajale Kindralstaabi kindral-leitnant Johan Laidoner'ile — praegu reservis,
2. endisele Sõjainistrile Kindralstaabi kindral-majoor Jaan Soots'ile — praegu reservis,
3. II diviisi ülemale kindral-majoor Ernst Põdder'ile,
4. Sv. ühendatud õpeasutuste ülemale Kindralstaabi kolonel Jaan Rin'ile,
5. Kindralstaabist Kindralstaabi kolonel Nikolai Reek'ile,
6. Tehniliste vägede inspektorile kolonel Karl Parts'ile,
7. endise II diviisi aj. ülemale kolonel Viktor Puskar'ile — praegu erus,
8. Korraldusvalitsuse ülema abi kolonel Eduard Kanep'ile,
9. I. soomusrongide rügemendi ülemale kolonel-leitnant Karl Tallõ'le,
10. endise L/r. soomusrongi Nr. 2. ülemale kapten Jaan Lep'ale — praegu reservis,
11. Korraldusvalitsusest kapten Leopold Tõnson'ile,
12. endisele soomusrong „Kapten Irv'e“ ülemale alam-kapten Eduard Nep's'ile — praegu reservis,
13. endisele m'r. „Lembit'u“ ruumimehaanikule ohvitseri asetäitja Voldemar Mes'i'le — praegu reservis.

Tähendatud mälestusmärgid nende kaitseväelaste teenistuslehte sisse kanda.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-majoor,
Sõjainistri eest.

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 531.

Tallinnas, 17. novembril 1924 a.

(Varustusvalitsus.)

Minu käsukirja Nr. 111 — 1924 a. ja Varustusvalitsuse Ülema käsukirja Nr. 9 — 1924 a. juhtnööride § 32 põhjal määratud remonttööde ja üldise hoonete seisukorra ülevaatuseks komisjoni järgmises koosseisus:

Esimees: kolonel-leitnant Schmidt.

Liikmed: üks ülevaatuse koha karnisoni ülema määramisel ja üks Ehituse ja Korterite osakonnast.

H. Kurvits
Kolonel-leitnant,
Sõjainister.

Nr. 532.

Tallinnas, 17. novembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Vabariigi Valitsuse otsuse 22. augustist s. a. täienduseks ja osaliseks muutmiseks lugeda kapten Richard Tomberg'i 3. novembrist s. a. vastuvõetuks Prantsuse sõjaväe akadeemiasse (École Supérieure de Guerre), kursuse läbivõtmiseks 1924—1926 a. kestva ajal.

Kapten Tomberg'i lugeda vabastatuks Eesti sõjaväe esitaja kohuste täitmisest Prantsusmaal, 28. oktoobrist s. a. arvates.

Alus: Vabariigi Valitsuse otsus 12. XI. 1924 a.

H. Kurvits
Kolonel-leitnant,
Sõjainister.

Nr. 533.

Tallinnas, 19. novembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus.)

Minu päevakäsu Nr. 560 — 1923 a. täienduseks käsin kõikidest olemasolevatest rahvaväe komisjonide aktidest ära kirjad või väljavõtted rahvaväe komisjonide protokollidest pensioni määramise asjus kaitseväelaste teenistuslehtede juure panna, vaatamata selle peale, kas need aktid või protokollid on enne või peale minu pvk. Nr. 560 — 1923 a. avaldamist kokku seatud.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest.

Sõjainistri käsukirjad

Nr. 534.

Tallinnas, 22. novembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõjaväe varustusvalitsuse ülem kolonel Tõnis Rotberg lugeda terveks saanuks ja oma teenistuskohuste täitmisele asunuks, 21. novembrist s. a. arvates.

Tema asetäitja kolonel-leitnant Gustav Viard lugeda oma otsekoheste teenistuskohuste täitmisele asunuks, samast kuupäevast arvates.

Õiendus: Minu käsukiri Nr. 516 — 1924 a. ja Sõjaväe varustusvalitsuse ülema ettekanne Nr. 2081, 21. XI. 1924 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-majoor

Sõjainistri eest.

Nr. 535.

Tallinnas, 22. novembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Viimasel ajal on märgata puudulikku korraldust ja nõrka järeldatavalt kaitseväge ülemate ja juhtide poolt kasarmu ruumidesse võõraste sisselaskmise alal, mis iseäranis ilmsiks tulnud ühes Tallinnas asuvas väeosas.

Kasarmud on ette nähtud kaitseväelastele ühiseks elamiseks ja õppimiseks, kus peab maksma ja täidetama kõikide poolt ilma erandita sellekohane kord, mis ette nähtud Sisemäärustiku §§ 322, 323, 324 ja 325 (1915 a.). Tähendatud määrustiku mittekorralliku täitmise tagajärjel on võimaldatud võõrastel isikutel vabalt liikuda kasarmu ruumides, segada kaitseväelaste õppimist ja tarvilikku korda.

Juhin kõikide diviiside ja väeosade ülemate tähelepanu sarnase väärnähtuse peale ja käsin täiel määral maksma panna kasarmutes võõraste vastuvõtmise kord, ning selle täitmise järele hoolsalt valvata.

H. Kurvits
Kolonel-leitnant,
Sõjamineister.

Sõjainistri käsukiri

Nr. 536.

Tallinnas, 25. novembril 1924 a.

(Varustusvalitsus).

Metsade laastamise piiramise otstarbel on Sõjainistri käsukirjaga Nr. 413 — 1921 a. kindlaks määratud küttepuude aseainete — turba ja põlevkivi tarvitamise norm.

Nüüd, kus paljud suuremad küttematerjalide tarvitajad — riiklised asutused, nagu raudteed ja tehased, kivisöe, põlevkivi ja turbakütte peale üle läinud ning metsade ülemäära ülestöötamine möödunud, luban 1. jaanuarist 1925 a. restideta ahjude kütteks tarvitada täiel määral puid. Teiste ahjude, keskkütte kui ka jõujaamade katelde kütteks tarvitada endiselt $\frac{1}{3}$ osa puid ja $\frac{2}{3}$ osa teisi küttaaineid kasulikkuse seisukohalt välja minnes.

Ladudesse muretsetud tagavarade väljaandmisel käia endise korra järele.

H. Kurvits

Kolonel-leitnant,

Sõjainister.

Sõjainistri käsukiri.

Nr. 537.

Tallinnas, 25. novembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõjaväe Tervishoiuvalitsuse ülemat sanitäär kindral-major Artur Lossmann'i lugeda sanitäärolude järelvaatamiseks komandeerituks II diviisi piirkonda, 25. novembrist s. a. arvates.

Sanitäär kindral-major Lossmann'i äraolekul täita Sõjaväe Tervishoiuvalitsuse ülema kohuseid tema abil sanitäär kolonel-leitnant Martin Jervan'il.

Õiendus: Sv. Tervishoiuvalitsuse ülema ettekanne Nr. 4497, 25. novembrist 1924 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Sõjaministri käsukirjad.

Nr. 538.

Talinnas, 25. novembril 1924 a.

(Sõjaväe Prokuratuur).

Sõjaväe distsipliini huvides annan S. N. S. art. 91 ja S. Kp. S. art. 1278 märkus 3-da korras Sõja Ringkonnakohtu alla Üksiku Distiplinaar-kompani vahialuse, II järgu madruse Artur Jaani p. Krõnvalk'i, pärit Harju maakonnast, Kolga vallast, 21 a. vana, teda süüdistades S. N. S. art. 98 j. II ja 97 j. II põhjal.

H. Kurvits

Kolonel-leitnant,
Sõjaminister.

Nr. 539.

Talinnas, 26. novembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Vabariigi Valitsuse otsusel 26. skp. andsin täna Vabariigi Sõjaministeeriumi juhtimise uuele Sõjaministri kohuste täitjale Siseminister Th. Rõuk'ile üle.

H. Kurvits

Kolonel-leitnant,
Sõjaminister.

Nr. 540.

Tallinnas, 26. novembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Vabariigi Valitsuse otsusel 26. skp. võtsin täna Vabariigi Sõjamineisteriumi juhtimise endiselt Sõjaministrilt kolonel-leitnant Hans Kurvits'ilt vastu.

Rõuk

Sõjainistri k. t.

Nr. 541.

Tallinnas, 27. novembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Minu käskkirja Nr. 434 s. a. osaliseks muutmiseks, määran I liigi atesteerimiskomisjoni esimehe Kindralstaabi kindral-major Paul Lill'i asemele kindral-major Johann Unt'i, liikmeks kolonel Reimanni asemele Kindralstaabi kolonel Juhan Tõrvandi ja tagavara liikmeteks kolonelid Rudolf Reimanni ja Herbert Bredede.

Rõuk

Sõjainistri k. t.

Sõjainistri käsukiri.

Nr. 542.

Tallinnas, 3. detsembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Ülemaalise kommunistlise salaorganisatsiooni protsessil, mis algas 10. ja lõppes 27. novembril, oli sisemine ja väline korrapidamine minu poolt pandud Tallinna komandandi kolonel R a u d v e r e peale.

Kord, mis valitses protsessi ajal kohtupidamise ruumides ja ümbruskonnas ning vahialuste konvoeerimisel, oli täiesti eeskujulik, mida tuleb panna kolonel R a u d v e r e ja tema lähemate abiliste osavuse ja ettevõtlikkuse arvele.

Avaldan kolonel R a u d v e r e'le, tema lähematele abilistele — Sõjaväe Ühendatud õpeasutuste noorem-leitnantidele Oskar Polliinsky'le ja Otto Kalikorn'ile. van.-allohvitserile Kerker'ile ja kohtus korrapidajale allohvitseride õpepataljoni meeskonnale kiitust

Rõuk

Sõjainistri k. t.

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 543.

Tallinnas, 3. detsembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõjaväe Tervishoiuvalitsuse ülemal sanitäär kindral-major Artur Lossmann lugeda II diviisi piirkonna sanitäärolude järelvaatuselt tagasi jõudnuks ja oma teenistuskohuste täitmisele asunuks, 27. novembrist s. a. arvates.

Tema asetäitja sanitäär kolonel-leitnant Martin Jervan lugeda oma otsekoheste teenistuskohuste täitmisele asunuks, samast kuupäevast arvates.

Õiendus: Minu käsukiri Nr. 537 s. a. ja Sõjaväe Tervishoiuvalitsuse ülema ettekanne Nr. 4497, 27. XI. 1924 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 544.

Tallinnas, 3. detsembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Minu käsukirjade Nr. 406 ja 412 s. a. täienduseks, käsin komandeerida Sõjaväe ühendatud õpeasutustesse alaliseväe ohvitseride kursesetele 1924/1925 õpeaastaks 6. jalaväe rügemendist kapten Artur Saueselgi 10. jaanuarist 1925 a. arvates.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 545.

Tallinnas, 3. detsembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Luban kanda Poola lennuväe poolt annetatud Poola lendur-vaatleja kutsemärki:

Lennuväe rügemendist: major Johann-Karl Fischer'il, kapten Hugo Janson'il ja noorem-leitnant Aleksander Ilves'il.

Õiendus: Ranna-, õhu- ja sisekaitse ülema ettekanne Nr. 1161 —
25. XI. s. a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest.

Sõjaministri käsukiri.

Nr. 546.

Tallinnas, 3. detsembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus.)

Tallinna-Haapsalu Rahukogu kriminaalosakond, omal kohtuistumisel 5. mail 1924 a., kuulas ära reservi leitnant Leonhard Johani p. Ritti, sündinud 30. mail 1892 a., pärit Tartu maakonnast, Kudina vallast, süüasjad kohtuotsuste koostamise suhtes:

1. 17. juunil 1921 a. toimepandud kuriteo eest Tallinna-Haapsalu Rahukogu otsusega 10. aprillist 1922 a. N. S. §§ 9 ja 1629, 148, 19 astme 4, 114, 19 astme 6, põhjal kaheksaks aastaks sunnitööle. Kaebeluse apellatsioon kaebusel oli asi läbivaatamisel Kohtupalatis ning viimane mõistis oma otsusega 19. detsembrist 1923 a. kaebeluse Ritti N. S. §§ 9, 1642, 149, 31¹ — 1 astme, 114 ja 31 — 1 astme põhjal neljaks aastaks vangiroodu kõikide iseäraliste õiguste ja eesõiguste kaotamisega ja tagajärgedega, ette nähtud N. S. § 58¹⁻², ja tarbekorral karistuse teostamisega N. S. § 77 nõuetel, muutes sellega karistuse osas tähendatud Rahukogu otsuse. Palati otsus on seadusjõuline, kuid täitmisele pööramata.

2. Tallinna-Haapsalu Rahukogu seadusjõulise ning täitmisele pööratud otsusega 10. aprillist 1922 a. N. S. §§ 13, 1668, 31 astme 5, 134, 135, 33 astme 2, 148 põhjal üheks aastaks ja neljaks kuuks vangi kõigi iseäraliste kodaniku õiguste kaotamisega N. S. § 58¹⁻² ette nähtud tagajärgedega ja teostamisega N. S. § 77 nõuetel, kuriteo eest, mis toime pandud 21. juulil 1921 a. N. S. § 152 põhjal on kaebelusele selle karistuse arvesse eelvangistusest arvatud viis kuud.

3. Sama Rahukogu seadusjõulise ning täitmisele pööratud otsusega 7. augustist 1922 a. N. S. §§ 13, 1668, 31 — 5 astme, 134, 135, 33 — 2 astme, 148 põhjal üheks aastaks ja neljaks kuuks vangi kõigi iseäraliste kodaniku õiguste kaotamisega ja N. S. § 58¹⁻² ettenähtud tagajärgedega, kuriteo eest, mis toime pandud 17. mail 1921 a. N. S. § 152¹ põhjal on sellesse karistusse arvatud eelvangistusest kaheksa kuud.

4. Sama Rahukogu seadusjõulise ning täitmisele pööratud otsusega 18. septembrist 1922 a. novembri kuul 1920 a. toime pandud kuriteo eest N. S. § 283 põhjal kolmeks nädalaks aresti.

5. Sama Rahukogu seadusjõulise ning täitmisele pööratud otsusega 19. märtsist 1923 a. N. S. § 289 — 1 jao põhjal neljaks kuuks vangi, kuriteo eest, mis toime pandud suvel 1921 a.

6. Sama Rahukogu seadusjõulise ning täitmisele pööratud otsusega 19. märtsist 1923 a. N. S. §§ 13, 1668, 31 — 5 astme, 134, 135, 32 — 2 astme, 148 N. S. § 1655 p. 3, 1657. 149, 31 — 4 astme, 134, 135, 31 — 5 astme, 148 N. S. §§ 294, 149. 31 — 3 astme, 134, 135, 31 — 4 astme, N. S. § 296 — 31 — 2 astme, 134, 135, 31 — 4 astme, 148, 152 põhjal üheks aastaks ja kuueks kuuks vangiroodu, kõigi iseäraliste kodaniku õiguste kaotamisega N. S. § 58¹⁻² ettenähtud tagajärgedega ja teostamisega tarbekorral N. S. § 77 nõuetel, kuriteo eest, mis toime pandud 28. augustil 1921 a. N. S. § 152¹ on sellesse karistusse arvatud kaebelusele tema eelvangistusest üks aasta ja viis kuud.

7. Sama Rahukogu seadusjõulise ning täitmisele pööratud otsusega 19. märtsist 1923 a. N. S. § 362, 149, 34 — 2 astme, 134, 135, 35 — 2 astme, 148 põhjal neljaks kuuks kindluse vangi mai, juuni, juuli ja augusti kuudel 1920 a. toime pandud kuritegude eest. Selle karistuse arvesse on võetud eelvangistusest neli kuud.

Silmaspidades, et kõik ülemaltähendatud kuriteod on kaebeluse poolt toime pandud enne esimese tema asjus kohtu otsuse kuulutamist, s. o. enne 10. aprilli 1922 a., tulevad N. S. § 152 põhjal nende eest määratud karistused koostada — kergemad kaetuks lugeda raskemaga ja täita ainult viimane, milleks p. 1 nimetatud on, neljaaastane vangiroodu karistus, kusjuures Krim. Kpd. S. § 968 käsitusel karistuse aja algust tuleb lugeda 10. aprillist 1922 a., kuna sel päeval tehtud Rahukogu otsus hiljemalt Kohtupalati poolt muudeti.

Neil põhjustel Rahukogu otsustas: Leonhard Johani p. Ritti mõista N. S. §§ 9. 1642, 149, 39¹ — 1 astme, 114, 31 — 1 astme, 13, 1668, 31 — 5 astme, 134, 135, 33 — 2 astme, 148, 152¹, 13, 1668, 31 — 5 astme, 152, 283, 289 — 1 jao, 13, 1688, 31 — 5 astme, 134, 135, 33 — 2 astme, 148, 134, 135, 33 — 2 astme, 148, 1655 p. 3, 1657, 149, 31 — 4 astme, 134, 135, 31 — 5 astme, 148, 294, 149, 31 — 3 astme, 134, 135, 31 — 4 astme, 296, 31 — 2 astme, 134, 135

31 — 4 astme, 148, 152, 152¹, 362, 149, 34 — 2 astme, 134, 135, 35 — 2 astme, 148, 152¹ ja 152 põhjal neljaks aastaks vangiroodu kõigi iseäraliste kodaniku õiguste kaotamisega N. S. § 58¹⁻² ettenähtud tagajärgedega ja teostamisega N. S. § 77 nõuetel, kusjuures karistuse aja algust arvata 10. aprillist 1922 a.

Märkus: Tallinna-Haapsalu Rahukogu esimehe vahekiri 21. novembrist 1924 a. Nr. 8951.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 547.

Tallinnas, 5. detsembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Vabariigi Valitsus otsustas 28. novembril s. a. lubada vastu võtta ja kanda Latvija Vabariigi Valitsuse poolt sõjaliste teenete eest Latvija iseseisvuse võitluses annetatud „Karutapjate“ ordu:

II järgu märki.

1. Kindralstaabi kindral-major Andres Lark'a'le.
2. Kindralstaabi kindral-major Paul Lill'ile.

III järgu märki.

3. Kindral-major Otto Heinze'le.
4. Kolonel Jaan Kruus'ile.
5. Kolonel Gustav Johnson'ile.
6. Kolonel Johannes Roska'le.
7. Kolonel-leitnant Johan Schmidt'ile.
8. Kolonel-leitnant Aleksander Schervel'ile.
9. Reserv kolonel-leitnant Jaan Unt'ile.
10. Reserv kolonel-leitnant Oskar Luiga'le.
11. Major Aleksander Jaakson'ile.
12. Major Paul Triik'ile.
13. Major Karl Laurits'ile.
14. Kapten Rudolf Tarik'ile.
15. Kapten Rudolf Kuslap'ile.
16. Kapten Boris-Jakob Leman'ile.
17. Kapten Johannes Aia'le.
18. Kapten Jaan Maide'le.
19. Kapten Johann Jõgevist'ile. *

20. Kapten Johan Tomson'ile.
 21. Kapten Voldu Tetsmann'ile.
 22. Kapten Helmut Vilipus'ile.
 23. Reserv kapten Julius Jürgenson'ile.
 24. Reserv alam-kapten Hans Jaakson'ile.
 25. Reserv alam-kapten Otto Tief'ile.
 27. Reserv alam-kapten Johannes Tamme'ile.
 27. Reserv alam-kapten Hans Miller'ile.
 28. Reserv alam-kapten Johan Holberg'ile.
 29. Leitnant Voldemar Ugeinam'ile.
 30. Leitnant Johannes Soodla'le.
 31. Leitnant Osvald Eisen'ile.
 32. Noorem-leitnant Ferdinand Silmann'ile.
 33. Reserv noorem-leitnant Karl Podrättschik'ile.
- Õiendus: Riigisekretäri vahakiri Nr. 2473 — 3. XII. 24 a.

P. Lill
Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 548.

Tallinnas, 6. detsembril 1924 a.

Vintpüsside korrashoiu eest hoolitsemise ja vintpüsside puhastamise alal käsin, täienduseks Vene 1891 a. vintpüssi kirjelduse §§ 62—114 antud määrustele, maksuma panna sama korra, mis kerge-kuulipildujate korrashoiu ja puhastamise kohta eeskirjadega: „Jalaväe relvade materjaalosa, K. k. „Lewis“ §§ 68a—d, f—n, 71 ja „Jalaväe relvade materjaalosa, K. k. „Madsen“ pt. VIII, §§ 58a—d, f—n, 61 maksuma pandud.

Vintpüssi teenistusleheks selle juures lugeda vastav leht hoolekanderaamatus. Väljalastud laskude arv märkida hoolekanderaamatu esimesse lahtrisse, kus selle jaoks ruum välja eraldada. Laskude märkimist toimetada iga poolaasta lõpul.

Kõige muu poolest jäävad Vene vintpüssi kirjedus, sisemäärustikku §§ 106a, 107, 163, 164, 170, 197 ja Sv. seadluste kogu XX raamatu määrused relvade korráhoiu kohta endiselt maksma.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-majoor,
Sõjainistri eest.

Nr. 549.

Tallinnas, 6. detsembril 1924 a.

I ja II diviisi väeosade relvade ülevaatamisel on selgunud, et Sv. seadl. kogu XX raamatu §§ 138, 428, 442, 443 ja 445 mittemäitmise tagajärjel väeosade käes olevatel relvadel hulk ajajooksul tekkinud rikkeid kõrvaldamata on.

Käsin kõige hooga relvade kordaseadmisele asuda. Kõlbmataks tunnistatud relvade ja relvaosade ümbervahetamine ja külgepassimine ning korratute osade remont ühes parandatud relvade täieliku ülevaatusega ära lõpetada kõige hiljemalt 1. märtsiks 1925 a. Püssid, mis tehtud remondi tagajärjel „Laske-Eeskirja § 169 põhjal“ proovimist nõuavad, esimest korda laskmisega läbi proovida kõige hiljemalt 15. märtsiks 1925 a. Neil püssidel, mis esimese proovi järele „L. E.“ § 176 ja 177 põhjal uut läbivaatamist nõuavad, läbivaatamine ja kordaseadmine ära lõpetada 1. aprilliks 1925 a. Lõpulik proovimine toimetada harilikul tähtajal.

Proovilaskurite väljavaliku ja „L. E.“ § 15 kohase õige sihtimise peale proovimise juures kõige suuremad rõhku panna. Proovimise juures täpselt kinni pidada „L. E.“ 19-s peatükis antud määrustest.

Varustusvalitsuse sõjariistade osakonna ülemal täpsed juhtnõõrid anda remondi tehnilise külje kohta. Laskeinspektoril ja sõjariistade osakonnal tööde käiku kontrollida.

Sv. seadl. kogu XX raamatu § 445 järele vastutavad väeosa ülemad selle eest, et kõik tööd korralikult ja asjatundlikult ära tehtaks.

P. Lill
Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 550.

Tallinnas, 6. detsembril 1924 a.

I ja II diviisi väeosade relvade ülevaatusel on ilmsiks tulnud terve rida väärnähtusi relvade korrashoiu alal.

Juhin diviiside ja väeosade ülemate tähelepanu selle peale, et relvade korratu seisukord ja hooletu hoidmine mitte ainult kõrgeväärtuslise riigivaranduse hävinemist ei tähenda. Mitte ainult riigivaranduse hoidmise suhtes ei tule üksuste ülemate kohta selle järele otsustada, kuidas neile alluvates üksustes relvasid on hoitud. Relvade ja nende juure kuuluvate õpe-, puhastus- ja töövahendite korrasolek ehk korratus annab ühtlasi kõige selgema tunnistuse väeosas valitsevast sisemisest korrast, kõigi juhtide teenistuse tundmisest, sõdurite kasvatuses ja väeosa võitlusvalmis olekust.

Diviiside ülematel kõige energilisemad abinõud tarvitusele võtta kindla, seaduste ja määrustikkude nõuetele täpselt vastava korra jalaleseadmiseks relvade eest hoolitsemise alal.

P. Lill
Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Sõjainistri käsukirjad

Nr. 551.

Tallinnas, 6. detsembril 1924 a.

Mõned väeosad seletavad sõmin. pvk. Nr. 390, 1921 aastast nii, nagu käiks see ainult relvade töökojas tehtavate tööde kohta ja koormavad relvurohvitserisid kõiksugu kõrvaliste kohustega, mil relvade korrashoiuga midagi ühist ei ole. Praeguse suure ja mitmekesise relvastuse korrashoiu peale mõjub see halvavalt.

Igasuguste kõrvaliste, relvade korrashoidmisega ja laskmiste juures tarviliste toimetustega mitte ühenduses olevate kohuste panemise relvurohvitseride peale keelan kategooriliselt ära.

P. Lill

Kindralstaabi kindral-majoor

Sõjainistri eest.

Nr. 552.

Tallinnas, 6. detsembril 1924 a.

Varustusvalitsuse sõjariistade osakonna ülemal 7-da rügemendi juurde relvade remondi kindlale alusele seadmiseks komandeerida üks relvtehnik (meister) ja üks lukusepp.

Kõigis küsimustes tööde organiseerimise jne. kohta osakonna poolt komandeeritud tehnikul pöörata vahetult väeosa ülema poole. Komandeeritud tehnikul rügemendi juures töötada nii kaua, kuni vähemalt ühel kompaniil igast pataljonist relvad täiesti korda on seatud ja remondi edaspidise korraliku käigu eest julge võib olla.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-majoor,

Sõjainistri eest.

Nr. 553.

Tallinnas, 6. detsembril 1924 a.

Täienduseks sõmin. käsukirjale Nr. 478 s. a. käsin tulevase aasta veebruarikuus ohvitseridele ja kaadrile toimepandavate katsete ainete hulka üles võtta ka vintpüsside materjaalosa tundmise samal ulatusel, nagu see tähendatud käsukirjas kerge-kuulipildujate kohta nõutud.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjamineistri eest.

Nr. 554.

Tallinnas, 6. detsembril 1924 a.

On selgunud, et Varustusvalitsuse sõjariistade osakonna poolt relvade puhastamiseks muretsetud ja väeosadele välja antud on maksvatele määrustele sugugi mitte vastavaid takkusi ja kaltse.

Vene vintpüssi kirjelduse §§ 62-s ja 63-s antud määruste kohaselt relvade puhastamiseks muretseda ja välja anda ainult täiesti korralikku materjali, nimelt:

- a) Luudeta, tolmust, liivast ja muust prahist täiesti vaba takku — vintraudade õõnte puhastamiseks;
- b) Täiesti puhtaid ja pehmeid kaltse relvade välisosade puhastamiseks.

Väeosadel tarvitada ainult neile nõuetele vastavat puhastusmaterjali, iga sorti ainult määrustes ettenähtud otstarbeks.

Varustusvalitsuse ülemal välja selgitada ja minule ette kanda, kuidas seaduslikkudele nõuetele mittevastava puhastusmaterjali muretsemine ja väljaandmine sündida on võinud.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjamineistri eest.

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 555.

Tallinnas, 8. detsembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Vabariigi Valitsuse otsusega 4. detsembrist s. a. on annetatud Auto-tankide divisjoni Tankide kompanii Nr. 2 veltveebelile Rudolf Kaptein'ile ja Sõjaväe ühendatud õpeasutuste 1. kompanii kadetile Albert Pesur'ile III liigi III järgu Eesti Vabaduse Ristid.

P. Lill

Kindralstaabi kindral-major
Sõjainistri eest.

Nr. 556.

Tallinnas, 9. detsembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Iga sõjaväe osa ja asutuse ülemal on teada, kuivõrd piiratud on ametsõitude tasuks määratud summad ja et nende puudujääkide ärahoidmiseks võib komandeerimisi toimetada ainult äärmise ettevaatusega.

Peale ametsõitude tasuks määratud summade nõuab iga komandeerimine veel veokulusid, milledest ka tänavu aastal puudujääk on tekkinud, selle peale vaatamata, et väeosade ja asutuste koosseisud kokku said tõmmatud, mille tõttu oleks puudujäägi asemel ülejääk pidanud olema.

On andmeid olemas, et paljud väeosade ja asutuste ülematest hoolivad vähe riigi huvidest ja tihti peale iga tühja asja pärast komandeerivad isikuid väeosadesse ehk jälle keskasutusse. Näiteks, on juhtumisi olnud, kus ühest väiksema koosseisuga keskasutusest kolme päeva jooksul kolm ohvitseri ühte ja samasse väeossa on komandeeritud.

Niisugune ükskõiksus väeosade ja asutuste ülemate poolt komandeerimise alal on täiesti lubamata nähtus ja riigi huvide ignoreerimine

Käsin komandeerimisi toimetada ja veodokumente välja anda ainult siis, kui seda tõesti ametihuvide nõuavad.

Keskasutustes võivad komandeerimised sündida ainult valitsuste ülemate ehk neile vastava õigustega isikute loaga; valitsuste ülemate, neile vastavate õigustega isikute ja otsekohe minule alluvate sõjaväelaste komandeerimised — minu, ehk minu äraoleku ajal, minu abi loaga.

Rõuk

Sõjamineistri k. t.

Nr. 557.

Tallinnas, 10. detsembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Võimalikkude segaduste ärahoidmiseks komandeerimise rahade väljamaksmise juures, käsin diviiside ja vastavate asutuste ülematel ohvitseride ühest väeosast teise üleviimise ettepanekutes igakord ära tähendada, kas ümberpaigutus teenistuse huvides või ümberpaigutatava isiklisel soovil sünnib.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-majoor,

Sõjamineistri eest.

Sõjainistri käsukiri

Nr. 558.

Tallinnas, 15. detsembril 1924 a.

(Kindralstaap).

1925 aasta peale väeosadel ja asutustel tellida ajakirjandust samadel tingimustel, nagu ettenähtud minu käsukirjas Nr. 571, 1923 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 560.

Tallinnas, 16. detsembril 1924 a.

(Kindralstaap).

Minu käsukirja 1924 a. Nr. 414 § 1 p. 3 osaliseks muutmiseks käsin selles punktis nimetatud ratsa rügemendis teenivaid kaitseväelasi tegelikust kaitseväeteenistusest vabastada mitte 1-sel detsembril s. a., vaid 20. detsembril s. a.

Alus: Vabariigi Valitsuse otsus 28. novembrist 1924 a.

Rõuk

Sõjainistri k. t.

Nr. 561.

Tallinnas, 16. detsembril 1924 a.

(Varustusvalitsus).

Minu käsukirja 1922 a. Nr. 412 juures avaldatud määruste pr. 19 punktide b ja c arendamiseks, keelan ära väeosadele veokirjade litt. „D“ tarvitamise nende ainete ja materjalide veoks, mida väeosad omal korraldusel muretsevad kindlaksmääratud rahanormide arvel ja nimelt toidu ning hobusemoona, kütte- ja valgustusvarustuse ning kraamivarustuse alal.

Nende ainete ja materjalide vedu raudteel, kui see osutub tarvilikuna, sünnib üldisel alusel, s. o. üldise tariifi järele ja kohemaksetava raha eest. Veokulud tasutakse sel juhtumisel väeosade poolt vastavate rahanormide arvel.

Käesolev korraldus astub jõusse 1. jaanuarist 1925 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-majoor,
Sõjainistri eest.

Nr. 562.

Tallinnas, 16. detsembril 1924 a.

(Varustusvalitsus).

Juhin väeosade ja asutuste ülemate tähelepanu asjaolule, et mitmesugused kõrvalkulud (nagu: kuulutuskulud, sõidurahad, veokulud, vagunite seisukulud j. n. e.) nende ainete ja materjalide muretsemisel, mida väeosad ja asutused muretsevad omal korraldusel ning kindlaksmääratud rahanormide arvel, peavad kaetud saama vastavast normihinnast.

Juhtumistel, kus ülalnimetatud kõrvalkulud on tasutud teistest krediitidest (näiteks: kuulutuskulud — kantseleikuludest j. n. e.), peavad väeosad ja asutused sarnased seadusvastased kulud tagasi maksuma käesoleva aasta eest — Sõjaministeeriumi krediidi uuendamise arvele.

Viimane korraldus ei käi veokirjade litt. „D“ võõriti tarvitamisest tekkinud kulude kohta, kuna see küsimus tuleb lahendada minu käsukirja k. a. Nr. 561. kohaselt.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest.

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 563.

Tallinnas, 16. detsembril 1924 a.

(Kindralstaap).

§ 1.

Üks tähtis osa ohvitseri vastutusrikkas töös on sõdurite kehaline kasvatamine. Sellel alal teadmisi ja oskusi teistele edasi anda ainult suusõnaliselt on peaaegu võimata. Ohvitseri isiklik eeskuju, sõduritega ühes töötamine, olles neile eesnäitajaks ja eesvedajaks, on tagatiseks paremate tulemuste saavutamiseks ja ühtlasi ohvitseri autoriteedi tõstmiseks sõdurite silmas.

Praegu suuremal osal ohvitseridest puudub veel küllaldane ettevalmistus kehalise kasvatuse juhtimiseks, mis on ebaloomulik nähtus. Sarnane ettevalmistus kõige pealt nõuab, et ohvitserid ise oleks füüsiliselt hästi arenenud. Siin võib aga veel palju soovida.

Et ohvitseride kehalise arenemise tasapinda tõsta, käsin korraldada ohvitseridega kehalise kasvatuse õppused, mitte vähem kui kaks korda nädalas, kestvusega kokku kuni 3 tundi.

Väeosade ja asutuste ülematel kõik abinõud tarvitusele võtta, et nendest õppustest kõik ohvitserid, kelle tervisline seisukord seda võimaldab, osa võtaks. Diviisi ja vastavatel ülematel selle järele valvata. Kõik ülemad, kelle alluvuses on ohvitserid, on kohustatud nende keskel äratama huvi sportlase tegevuse vastu.

Kehalise kasvatuse õppustel, ajutiselt kuni kehalise kasvatuse eeskirja ilmumiseni, läbi minna eestkätt alad, mis suure tähtsuse omavad sõja olukorras: käimine, ronimine, roomamine, hüpped, raskuste (kivide, liivakottide, inimeste jne.) tõstmine ja kandmine, jooks, tõuked ja visked, käsitsivõitlused (enesekaitse), vehklemine, ujumine ja suusatamine. Peale selle harrastada muud kerget ja rasket jõustikku, poksi, maadlust ja mängusid (iseäranis spordi mängu, nagu võrk-, korv-, jalgpall ja teised).

Kehalise kasvatus õppus, mille kestvus on 50—90 minutit, jaguneb kolme ossa:

1. Sissejuhatavad (seisang, ümberrivistus, mitmesugused käimised) ja vabad harjutused (10 m.).
2. Praktilise tähtsusega harjutused:
 - a) rippumine, ronimine ja roomamine (5 m.),
 - b) tõstmine ja kandmine (5 m.),
 - d) jook (2 m.),
 - e) meelelahutus ja mäng (10 m.),
 - g) visked, tõuked (5 m.),
 - h) hüpped (5 m.),
 - i) käsitsivõitlus (5 m.),
 - j) kergemad spordi mängud (20—40 m.).
3. Rahunemise harjutused (3 m.):
 - a) sügavad hingamised,
 - b) mitmesugune käimine.

Kergemate spordi mängude arvel võib teiste alade aega tarviduse järele suurendada.

Vehklemine, ujumine (suvel), suusatamine (talvel), takistuste valdamine (väljavõimlemine), kerge- ja raskejõustik ja raskemad spordi mängud teostatakse eriti selleks määratud ajal.

Kehalise kasvatus õppuste lõpusiht on: tervist parandada ja kõvendada, vastupidavust, osavust ja jõudu arendada. Viimasest väitest välja minnes loobuda äraiganenud vaatest, nagu oleks kehaline kasvatus hästi äraõpitud harjutuste täitmine, mille tagajärjeks on ühekülgne keha arenemine ja tihti kahjulik mõju meie tähtsamate sisemiste elundite — südame ja kopsu peale.

Ülesseatud eesmärgile võib jõuda võimalikult mitmekülgsete kehaliste harjutuste abil.

Mitmekesiste kehaliste harjutuste tagajärjeks peab olema harmooniline keha arenemine, mille juures terve inimene näitab üles sõjaväljal tarvilikku nobedust ja vastupidavust ning võimet oma füüsilise jõuga valitseda oma keha raskuse üle.

Et kontrollierida kehalise kasvatus tööd ohvitserkonnas ning selgitada üksikute ohvitseride võimisi olla kehalise kasvatus instrukteerimisel nõuetaval kõrgusel, määratakse kindlaks tähtsamatel keha-

lise kasvatuse aladel keskmised normid, mida iga riviohvitser (35 a. vanaduseni ja kuni pataljoni ülemani kaasaarvatud) on kohustatud saavutama:

N. N.	Ala nimetus	Täitmise tingimused	Märkused
1	100 meetri jooks	14,5 sek.	Katse sünnib vabalt riietuna ja 2 päeva jooksul, välja arvatud ujumine ja suusatamine, mille katse eraldi korraldatakse. Näiteks: 1-sel päeval alad 1, 3, 5, 9.
2	1500 meetri jooks	5 m. 50 sek.	
3	Kõrgushüpe hooga	125 cm.	
4	Kaugushüpe hooga	425 cm.	
5	Kuulitõuge (7,257 kg.) keskmine mõlemast käest	7 m.	
6	Granaadi kaugusviske	42 m.	
7	50 m. vabaujumine (kui selleks võimalused olemas)	1 m. 20 sek.	
8	5 klm. suusatamine	35 m.	
9	Kahe käega tõukamine (pomm, kivi)	50 klg.	

Ülevaltoodud norme peavad ka saavutama sõjakooli viimase kursuse kadetid, kõik rivi allohvitserid, kes ohvitseridele kehalise kasvatuse alal abideks on.

§ 2.

Käsin ohvitseride peale, kes kehalise kasvatuse kursuse lõpetasid, panna väeosa ehk asutuse kehalise kasvatuse õppuste juhtimine, neid väeosa ülema äranägemise järele vabastades toimkondadest, komisjonidest ja muudest kohuste täitmistest niivõrd, kui see kehalise kasvatuse heaks korraldamiseks tarvilik.

Nende ülesanne on väeosas ehk asutuses:

1. juhtida ohvitseride alalisi kehalise kasvatuse õppusi;
2. ette valmistada allohvitseri abideks ohvitseridele kehalise kasvatuse alal;
3. pidada ja organiseerida loenguid kehalisse kasvatusse puutuvate küsimuste kohta;
4. korraldada mängu ja võistlusi kehalise kasvatuse alal;

5. üldine järelvalve kehalise kasvatus ruumide, platside ja abinõude üle.

§ 3.

1. Väeosa arsti kohus on valvata väeosa kaitseväelaste kehalise arenemise järele ja jälgida õppusi ja tegevust kehalise kasvatus alal. Tähendatud otstarbel tuleb arstil võimalikult sagedasti viibida kaitseväelaste kehalistel harjutustel.

2. Ta korraldab kehalise kasvatus õppusest osavõtjatele ülevaatus ja mõõtmise, mille sihiks on organismi üldise seisukorra hindamine.

3. Ta annab kehalise kasvatus õppuste juhatajale näpunäiteid nende kaitseväelaste kohta, kelle organismi seisukord on sarnane, et nad ei või kõigist harjutustest osa võtta.

4. Ülevaate tagajärjed kannab arst tervise lehte.

Arstline ülevaatus toimetatakse enne kehalise kasvatus õppuste algust ja perioodiliselt iga 3—4 kuu järele.

Arstline ülevaatus ja katse kehalise harjutuste aladel, mis ühel ajal teostatakse, on paremaks kontrolliks äratehtud töö viljakuse üle

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest.

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 564.

Tallinnas, 16. detsembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Vabariigi Valitsuse otsusega 10. detsembrist s. a. on annetatud 1. detsembril s. a. saadud haavadesse surnud kolonel-leitnant Hermann Rossländer'ile III liigi III järgu Eesti Vabaduse Rist.

Õiendus: Riigisekretääri vhk. Nr. 2559, 11. XII. 24 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 565.

Tallinnas, 16. detsembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Vabariigi Valitsuse otsusega 10. detsembrist s. a. on annetatud Sõjaväe staabi komando reamees Mihkel Keng'ile ja Auto-tankide divisjoni reamees Alfred Klemmer'ile III liigi III järgu Eesti Vabaduse Ristid.

Õiendus: Riigisekretääri vhk. Nr. 2559, 11. XII. 24 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 566.

Tallinnas, 16. detsembril 1924 a.

(Varustusvalitsus).

Vabariigi Valitsuse poolt 5. märtsil s. a. kinnitatud koosseisude Nr. Nr. 35 ja 41 täienduseks, määratud eraisiku vedurijuhi palgaks 10.700 marka kuus, 1. detsembrist s. a. alates.

Õiendus: Koosseisude Nr. Nr. 35 ja 41 märkus Nr. 13 ja Tehniliste vägede inspektori ettekanne 3. dets. s. a. Nr. 517.

Alus: Minu päevakäsk 1923 a. Nr. 10 § 1, märkus 7.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 567.

Tallinnas, 17. detsembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Andsin täna Sõjainisteeriumi juhtimise Riigikogu poolt 16. skp. nimetatud uuele sõjainistrile, Kindralstaabi kindral-major Jaan Soots'ile üle.

Rõuk

Sõjainistri k. t.

Nr. 568.

Tallinnas, 17. detsembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Riigikogu otsusel 16. skp. võtsin täna sõjainisteeriumi juhtimise endiselt Sõjainistri kohuste täitjalt Th. Rõuk'ilt vastu.

J. Soots

Kindralstaabi Kindral-major
Sõjainister.

Nr. 569.

Tallinnas, 18. detsembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Merijõudude staabist vanem-leitnant Jakob Saar lugeda diploma-inseneriks.

Õiendus: Merijõudude juhataja ettekanne Nr. 6394, 13. XII. 24.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest.

Nr. 570.

Tallinnas, 20. detsembril 1924 a.

(Korraldusvlitsus).

Vabariigi Valitsuse otsusel 16. detsembrist s. a. on annetatud Ranna-, õhu- ja sisekaitse ülemale kindral-major Johann Unt'ile III liigi II järgu Eesti Vabaduse Rist.

Õiendus: Riigisekretääri vahekiri Nr. 2559, 18. XII. s. a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest.

Nr. 571.

Tallinnas, 20. detsembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Vabariigi Valitsus otsustas 16. detsembril s. a. lubada vastu võtta ja kanda Kindralstaabi II osakonna ülemale major Richard Palm'ile Poola valitsuse poolt annetatud „Odrozenia Polski“ IV klassi aumärki.

Õiendus: Riigisekretääri vhk. Nr. 1850, 18. XII. s. a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest.

Sõjainistri käsukiri.

Nr. 572.

Tallinnas, 22. detsembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Tehniliste vägede inspektori kolonel Karl Parts'i tervishise seisukorra kindlakstegemiseks määran arstlise komisjoni järgmises koosseisus:

Esimees — sanitäär kolonel-leitnant Martin Jervan ja liikmed: sanitäär kolonel-leitnant Oskar-Friedrich Lepp, sanitäär major Julius Bartels ja kolonel Herbert Bred e.

Komisjonil kokku tulla Tallinna Sõjaväe haigemajas 23. detsembril s. a. kell 10.

J. Soots
Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainister.

Sõjainistri käsukiri

Nr. 573.

Tallinnas, 22. detsembril 1924 a.

(Varustusvalitsus).

§ 1.

Avaldan siin juures käsitamiseks Sõjanõukogu poolt 17. detsembril s. a. kinnitatud toidu- ja moonaraha normid ajajärgu peale 1. jaanuarist kuni 30. aprillini 1925 a.

Lisa: 2 rahanormide tabelit.

§ 2.

Väeosad on kohustatud 1. jaanuarist 1925 a. võtma Intendantuurist toitlustamise seaduse tabelites Nr. 1 ja 2 ettenähtud normide järele järgmisi aineid: 1) leiba — 7 korda nädalas; 2) tangu — 5—7 korda nädalas; 3) soolakala — 7 korda nädalas; 4) soola — 7 korda nädalas; 5) nisujahu — 5—7 korda nädalas; 6) kartulate asemel: a) erineid — 1—2 korda nädalas, b) kuivatatud kartulaid ehk kuivatatud juurevilja — 1 kord kahe nädala jooksul; 7) pipart — 7 korda nädalas; 8) loorberilehti — 7 korda nädalas; 9) või asemel seapekki — 7 korda nädalas (peale Sõjakoolide ja haigemajade); 10) kohvi ehk teed — 7 korda nädalas; 11) suhkrut — 7 korda nädalas ja 12) kaeru — 7 korda nädalas.

Kõiki teisi seadluse tabelites Nr. 1 ja 2 ettenähtud algaineid ehk neile vastavaid aseaineid muretsevad väeosad oma algatusel. Muretsemise viisi määrab väeosa ülem, silmaspidades väeosa huvisid. Kui väeosa muretsemist teostada ei suuda, siis muretseb neid aineid vastav diviisi Intendantuur ja Sv. Var. Val. Intendantuuri osakond väeosale assigneeritavate toidu- ja moonaraha arvel.

Märkus: 1. Sõjakoolid saavad Intendantuurist igapäev 200 gr. rukkileiva asemele 200 gr. nisuleiba (saia) iga kadeti ja nende õpetajate instruktorite-sõdurite peale.

Märkus: 2. Seadluse tabelis Nr. 1 p. 11 ravitsusasutused võtavad Intendantuurist rukki- ehk nisuleiba (saia) tarviduse järele Sõjanõukogu poolt kinnitatud haigete toidunormide põhjal (alus seadluse tabel Nr. 1 lisa toidunormid p. 1).

Intendantuurist väljaantavaid algaineid arvestavad väeosad rahnormide tabelites näidatud hindadega. Intendantuurist väljaantavaid aseaineid arvestavad väeosad vastavate algainete hindadega seadluse tabelites Nr. 1 p. III ja Nr. 2 p. II ettenähtud normide kohaselt (näituseks — kartulate asemel tarvitatud 75 grammi kapsaid arvestatakse 100 gr. kartulate hinnaga).

Tangu ja nisupüüli asemel ostavad väeosad soovi korral omal algatusel 1—2 päeva nädalas mõnda teist toitl. seadl. tabelis Nr. 1 p. III ettenähtud ainet oma ävanägemise järele. Annab aga Intendantuur nende asemel mõnda teist ainet välja, siis arvestatakse seda Varüli käsuk. 1924 a. Nr. 14 kindlaksmääratud hinnaga.

Lisanormi saama õigustatud ravitsusasutused arvestavad Intendantuurist saadud saia ja riisi nimetatud ainete jaoks Varüli käsukirjas 1924 a. Nr. 14 kindlaksmääratud hinnaga.

Toitlus-ökonoomia summade ärakasutamine on ette nähtud toitlustamise seadluse § 10 ühes märkusega.

Hobusemoona muretsemisest tekkinud ökonoomia summad kantakse väeosa üldise ökonoomia summade arvele (§ 23) — üldise ökonoomia summade ärakasutamise kohta saab eriseadlus välja töötatud. Kuni vastava seadluse maksmapanemiseni võivad väeosad neid summasisid ainult § 10 ettenähtud hinnavahe katmiseks ära kasutada (§ 22). Märkus § 10 juure ei ole nende summade kohta maksev.

J. Soots,
Kindralstsabi kindral-major.
Sõjaminister.

Hobusemootor

ajajärgu peale 1. jaanuarist

Järjekorra nr. nr.	Normiliigi ja ainete nimetus	Ainete ja norm. kg.	Tallinna, Võru ja Petseri linnad maa- kondadega	
			Kg. hind marka	Normi hinda marka
			1. Harilik norm:	
1.	Kaerad	4,5	15.—	67,50
2.	Heinad	6.—	5.—	30.—
3.	Aluspõhk	1,5	3,60	5,40
KOKKU . . .				102,90
ehk ümarguselt . . .				103.—
2. Suurendatud norm:				
1.	Kaerad	6.—	15.—	90.—
2.	Heinad	6.—	5.—	30.—
	Aluspõhk	1,5	3,60	5,40
KOKKU . . .				125,40
ehk ümarguselt . . .				125,50

Märkus: Väeosadel nõudmiste ja arvestamise juures käsitada ümargused n

na normid

kuni 30. aprillini 1925 a.

Ainete ja normi hinnad

Rakvere, Haapsalu ja Kuresaare linnad ühes maak., välja arvatud Narva linn		Pärnu linn maakonnaga ja Narva linn		Valga linn		Tartu, Viljandi ja Paide linnad ühes maakondadega	
Kg. hind marka	Normi hind marka	Kg. hind marka	Normi hind marka	Kg. hind marka	Normi hind marka	Kg. hind marka	Normi hind marka
15.—	67,50	15.—	67,50	15.—	67,50	15.—	67,50
4,30	25,80	5,20	31,20	4.—	24.—	5,50	33.—
3.—	4,50	3.—	4,50	3.—	4,50	3.—	4,50
	97,80		103,20		96.—		105.—
	97,80		103,20		96.—		105.—
15.—	90.—	15.—	90.—	15.—	90.—	15.—	90.—
4,30	25,80	5,20	31,20	4.—	24.—	5,50	33.—
3.—	4,50	3.—	4,50	3.—	4,50	3.—	4,50
	120,30		125,70		118,50		127,50
	120,30		125,70		118,50		127,50

ormihindu.

J. Rotberg,

Kolonel

Sv. Varustusvalitsuse ülem.

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 574.

Tallinnas, 22. detsembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

3. suurtükiväe rügemendist Sõjaväe ühendatud õpeasutustesse alaliseväe ohvitseride kursustele komandeeritud ohvitseri asetäitja Karl Soomann lugeda komandeerituks tagasi oma väeosasse, 22. detsembrist s. a. arvates.

Õiendus: Sõjainistri käsukiri Nr. 406 — 24 a. ja Sv. ühendatud õpeasutuste ülema ettekanne Nr. 14782, 17. XII. 24 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 575.

Tallinnas, 22. detsembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõjaväe ühendatud õpeasutuste alaline lektor eraisik Nikolai Bojanov vabastatakse teenistusest, 15. jaanuarist 1925 a. arvates.

Õiendus: Sõjainistri päevakäsk Nr. 454 — 1923 a. ja Sv. ühendatud õpeasutuste ülema vhk. Nr. 14823, 17. XII. 24 a

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Sõjainistri käsukirjad.

Nr. 577.

Tallinnas, 22. detsembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Vabariigi Valitsuse otsusega 31. oktoobrist s. a. on meie sõjaväe esitaja Moskvas kolonel-leitnant Gustav M a s e r omalt kohalt iseäralistel põhjustel ära kutsutud, lugedes 1. novembrist s. a.

Õiendus: Sõjainistri pvk. Nr. 11§ — 1923 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 578.

Tallinnas, 24. detsembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Luban nimetada eraisiku August R u u l'i Merikindluste Rannapatarei Nr. 1 elektrotehnikuse kohuste täitjaks, 1. jaanuarist 1925 a. arvates.

Õiendus: Merijõudude juhataja ettekanne Nr. 6471, 15. XII. 1924 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Nr. 579.

Tallinnas, 24. detsembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Vabariigi Valitsuse otsusega 22. detsembrist s. a. on annetatud Sõjaväe staabi veltveebel Rudolf Aama n'ile, kapral Richard Brücker'ile ja Side-pataljoni veltveebel August Schaurup'ile III liigi III järgu Eesti Vabaduse Ristid.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-majoor,
Sõjainistri eest.

Nr. 580.

Tallinnas, 29. detsembril 1924 a.

(Varustusvalitsus).

Täiendan minu käsukirja 1923 a. Nr. 63-a järgmiselt:

1. Sõjaväe ühendatud õpeasutuste kehalise kasvatus kursuse ülem, võimlemise, vehklemise ja spordi instruktorid, kes kehalise kasvatus kursusel õpetavad, on kohustatud nendele koosseisus määratud palga eest andma esimene 12 ja teised 18 praktilist tundi nädalas.

2. Ülemäära antud praktiliste tundide ja loengute eest maksta tasu $\frac{1}{18}$ osa nende nädalalalgast.

3. Lektoritele ja praktiliste tundide andjatele, kes ei ole ette nähtud kehalise kasvatus kursuse koosseisus, maksta tasu 200 marka tunni eest.

4. Repetitsioonide ja eksamite eest maksta tasu lektoritele ja assistentidele nagu p. p. 2 ja 3 tähendatud tundide eest.

Käesolev täiendus lugeda maksvaks 1. oktoobrist 1924 a.

A l u s: Vabariigi Valitsuse poolt 10. jaanuaril 1923 a. vastuvõetud kaitseväge ohvitseride ja sv. ametnikkude palgamäärad, Pr. 1, märkus 7, (Sõjam. pvk. Nr. 10 — 1923 a.).

J. Soots

Kindralstaabi Kindral-majoor,
Sõjainister.

Nr. 581.

Tallinnas, 29. detsembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

3. jaanuaril 1925 a. Vabadussõjas langenute mälestamise päeval, käsin Vabariigi linnades ja punktides, kus asuvad sõjaväeosad, pidada sõjavägede paraadisid kell 10.30.

Neis kohtades, kus asuvad diviisi staabid, paraadisid korraldada diviisi ülematel, — teistes kohtades — kohalikkudel garnisoni ülematel.

Paraadidest osa võtta võimalikult kõikidel garnisonides asuvatel väeosadel täies koosseisus.

2 minutilist mälestamise aega, neis garnisonides, kus suurtükivägi on, anda teada kolme suurtükipauguga.

Alus: Vabariigi Valitsuse otsus 23. dets. s. a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest.

Nr. 582.

Tallinnas, 30. detsembril 1924 a.

(Sv. varustusvalitsus).

Käsin Suurtükiväe laagri ja poligooni ehituse töödele komandeeritud hobustele kaeru välja anda 5¹/₂ klg. päevas, alates 1. jaanuarist kuni 1. aprillini 1925 a.

Alus: Seadlus Kaitseväe toitlustamise kohta rahuajal tabel Nr. 2 p. 4.

J. Soots

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaminister.

Nr. 583.

Tallinnas, 31. detsembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Käsin kõikides väeosades ja asutustes endise Vene Sisemäärustiku lisa Nr. 15 asemel tarvitusele võtta võõraste registreerimise-raamatu kaasalisatud vormi järele.

Lisa: Vorm.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjaministri eest.

K

3

5

4

Salajane.

Sõjainistri Päevakäsk.

Nr. 4.

Tallinnas, 5. jaanuaril, 1924 a.

(Kindralstaabi Valitsus).

Alamban finjuures väeosade ja asutuste nimikirja, kellele Kindralstaabi Valitsuse osakond 1 jaoskond D poolt sõjaväe sõidudokumentide raamatud on väljaantud:

a) liti. „A“:

Nr. nr.	Wäeosade ja asutuste nimetus.	Raamat ef. arv.	Liti. „A“ nr. nr.	Milal välja- antud.
1.	Eartu maa onna rahvamäe ja kaitse liidu ülemale	1	452601—452700	1. XII. 23.
2.	10-da jalaväe rügemendi ülemale	1	452701—452800	7. " "
3.	Sõjaväe staabi kaitseleit ülemale	1	452801—452900	" " "
4.	1-se wälja suurüksiw. rügemend üle- male	3	452901—453200	15. " "
5.	Sõjav. ühendatud õpeasutuste üle- male	1	453201—453300	19. " "
6.	Statja rügemendi ülemale	1	453301—453400	21. " "
7.	1-se diviisi laatsareti ülemarstile	1	453401—453500	" " "
8.	Tallinna sõjav. haigemaja ülemarstile	1	453501—453600	28. " "
9.	5-da ühiku jalaväe pataljoni ülemale	1	453601—453700	" " "
10.	Disiplinaar kompani ülemale	1	453701—453800	31. " "

b) lutt. „B“:

Mr. nr.	Wäeosjade ja asutuste nimetus.	Raamat. etf. arm.	Lutt. „B“ nr. nr.	Millal wäljaantud.
11.	3-da diviisi staabi ülemale	1	371901—372000	10. XII. 23.
12.	Sädetelegraafi kompanii ülemale	1	372001—372100	15. " "
13.	1-se jalawäe rügemendi ülemale	3	372101—372400	17. " "
14.	Sõjari. ühendatud õpeasutust ülemale	10	372401—373400	18. " "
15.	Õpereküüb. juhataja staabi kantsleeri ülemale	1	373401—373500	20. " "
16.	Mr. „Dennuli“ komanderise	1	373501—373600	" " "
17.	Sõjari. ühendatud õpeasutuste ülemale	5	373601—374100	21. " "

A. Anderkopp,
Sõjamineister.

Ar 324

Sõjamineister

AR Fr. R. Kreuzwald
nim. ENSV Rikk
Raamatukogu

43178

K

30

I

4

Sõjainistri
Päewakäsk.
Nr. 5.

Tallinnas, 5. jaanuaril 1924 a.

(Kindralstaabi Valitsus).

Soomusrongide Brigaad lugeda likvideerituks 29-st detsembrist 1923 a. arvates.

Diendus: Minu päewakäsk 1923 a. Nr. 288 § 4 ja Nr. 542 ja Soomusrongide Brigadi ülema ettekanne 29. XII. 23. Nr. 294.

A. Underkopp,
Sõjainister.

K

30 5 4

Selajane.

Sõjainistri Päewakäik.

Nr. 11.

Tallinnas, 8. jaanuaril 1924 a.

(Kindralstaabi Walitsus).

Räfen 10 jalawäe rügemendi 2. pataljoni ümberwormeerida Scouts pataljoniks, jättes wiimast edasi 10. rügemendi koosseisu teisels pataljoniks.

Tähendatud korralduse elluviimiseks ümberpaigutada:

- 1) 10 jalawäe rügemendi 1. (Kalewi) pataljonist scouts kompanii 2. (scouts) pataljoni, wiimaseft selle asemele ülewiia 1. pataljoni üks kompanii, rügemendi ülema korraldusel.
- 2) 2 jalawäe rügemendist — 10 jalawäe rügemendi 2. (scouts) pataljoni soowijad ohwitserid ja üleajateenijad, kes endises Scouts pataljonis ehk rügemendis teeninud.

Tähendatud ümberwormeerimist lõpetada 20. webruariks 1924 a.

A. Underkopp,
Sõjainister.

¹³
^{II}
⁴
Sõjainistri
K ä l u k i r i.

Nr. 38.

Tallinnas, 25. jaanuaril 1924 a.

(Kindralstaabi Valitsus).

Meremäe Kadettide Kool, kui iseseisew wäeosa, lugeda liikwi-
deerituks 18-st jaanuarist 1924 a. arvates.

Siendus: Minu päewaläsub Nr. Nr. 410, 443 ja
525 — 1923 a. ja Merejõudude staabi
ülema ettekanne 19/E—1924 a. Nr. 7.

A. Underkopp,
Sõjainister.

7 ~~1924~~ Sõjaministri

Kä l u k i r i.

Nr. 69.

Tallinnas, 16. weebruaril 1924 a.

(Kindralstaabi Walitsus).

§ 1.

Wabariigi Walitsuse otsusega 6-st weebruarist 1924 a. on soomusrongide inspektori koht ära kaotatud ja selle asemele on loodud tehniliste wägede inspektori koht, lugedes 6-st weebruarist 1924 a. Ühes sellega on ka tähendatud kuupäewast arwates Soomusrongide inspektori koosseis 1923 a. Nr. 11 ümbernimetatud tehniliste wägede inspektuuriks.

§ 2.

Wabariigi Walitsuse otsusega ülemaltähendatud kuupäewast on tehniliste wägede inspektoriks nimetatud kolonel P a r t s, arwates 6-st weebruarist 1924 a.

§ 3.

Tehniliste wägede inspektorile alluwad tehnilise järewalwe, korraldamise ja wäljaõppe alal 1. ja 2. Soomusrongide rügemendid, lennuwägi ja auto-tankide divisjon.

A. Underkopp,
Sõjaminister.

7

III

1924.

Salajane.

Sõjamineistri Käsituki.

*See käsukiri on loetud
maas 75.9.24*

Tallinnas, 19. veebruaril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Sõjamineistri määruse nr. 839, 21. augustist 1920 a. põhjal korraldusvalitsusse jaadetavates koosseisu teatelehtedes leidub sagedasti mitmesuguseid wigu ja puudusi, millest peab järeldama, et wäeosade ja asutuste ülemad teatelehtede kottuseadmise peale wähe rõhku panewad.

Tähendatud teateid kasutatakse Sõjamineisteeriumis mitmesuguseks otstarbeks, mispärast nad peawad igatülgsest täielikud ja täpsed olema.

Puuduste ja arusaamatuste kõrvaldamiseks käsin teatelehtede kottuseadmisel järgmised juhtnöörid käsitamiseks wõtta:

- 1) Teated peawad 1-ks kuupäewaks wäeosas ehk asutuses olewa kaitsewäelaste armu üle kottuseatud olema.
- 2) Iga 1-ks kuupäewaks reserveeritud kaitsewäelasi ei tule mingil tingimusel teatelehes enam näidata.
- 3) Komandeerituteks näidata ainult neid, kes pikemaks ajaks teisse wäeosasse ehk asutusse, wõi kursustele komandeeritud, kuna igapäewased teenistuse alal ettetulewaid komandeerimisi ei tule arwesse wõtta — neid lugeda alalolewateks.
- 4) Wäeosas ehk asutuses juure komandeeritud kaitsewäelased tuleb sellekohases lahtreis täpselt ära näidata.

- 5) Haigemajas wiibijatels näidata ainult neid, kes haigemajasse rawitfufefele paigutatud, kuna wäefofa ambulantsifis eht tobus rawitfufel wiibiwaid ei tule arwefse wõtta — neid lugeda alalolewateks.
- 6) Haigemajad peawad wäefofadest ja afutufestef rawitfufefele faadetud kaitfewäelafte arwu teatelehe märkufes ära tähendama.
- 7) Kooliwelsteri lohtadel teeniwaid sanitäär ja weterinäär ohwitferi auafumes olewaid welsterid näidata sanitäär ja weterinäär ohwitferide lahtrites, allpool murdjoont. Neid, kellel koaliwelsteri kutset pole — paigutada riwitu sõdurite lahtrifse.
- 8) Urreteeritufeks näidata ainult neid, kes lohtu poolt määratud karistufst kannawad, kuna diftjplinaar korras määratud karistufst kandwaid ei tule arwefse wõtta — neid näidata alalolewateks.
- 9) Tiffubena ja mõõladena tuleb näidata alalolewat kaitfewäelafte arwu, keda sõjategewufel wõiks otsetohe wälja faata.
- 10) Üleajateenijad näidata, wastawalt igale palgaafstmele, loosfeifu järele — pealpool murdjoont ja nimekirjas olewad allpool murdjoont.
- 11) Rõigi wäefofas eht afutufes toidul ja toidurahal olewate kaitfewäelafte arw näidata efimesed pealpool ja wiimafed allpool murdjoont. Kui mõned kaitfewäelafed teifes wäefofas toidul feifawad, fiis ära näidata nimelt miffufufes wäefofas.

P. XII,

Kindralftaabi Kindral-majoor,
Sõjaminiiftri eeft.

17. 4. 4
**Sõjainistri
Käsu kiri.**

Nr. 169.

Tallinnas, 7. aprillil 1924 a.

(Kindralstaap).

Wabariigi Walitsuse poolt 5. märtsil 1924 a. kinnitatud I ja II diviisi suurüksiwäe koosseis nr. 34 ja 3. suurüksiwäe rügemendi koosseis nr. 46 põhjal muudan patareide numeratsiooni järgmiselt:

- a) I diviisi suurüksiwäes: endiste patareide nr.nr. 1, 2, 3, 17 ja Kindluse suurüksiwäe grupi asemele lugeda patareid nr.nr. 1, 2, 3, 4, 5 (terged), 6 ja 7 (rasked);
- b) II diviisi suurüksiwäes: endiste patareide nr.nr. 4, 8, 9, 10 ja Kindluse suurüksiwäe grupi asemele — patareid nr.nr. 1, 2, 3, 4, 5 (terged), 6 ja 7 (rasked);
- c) 3. suurüksiwäe rügemendis: endiste patareide nr.nr. 13, 15, 16 ja 18 asemele — patareid nr.nr. 1, 2, 3 (terged), 4 ja 5 (rasked).

P. Viil

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

K

REPUBLIC
No. 11

Sõjainistri Käsukiri.

Nr. 182.

Tallinnas, 12. aprillil 1924 a.

(Kindralstaap).

Pitendan Sõjaväe Ringkonna staabi likvideerimise aega
kuni 1-se maini 1924 a.

Diendus: minu käsukiri 1924 a. nr. 114 ja Kanna-,
õhu- ja fisekaitse ülema ettelanne 8-st aprillist
1924 a. nr. 68.

P. Lii
Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Sõjaministri Käükiri

Nr. 183.

Tallinnas, 14. aprillil 1924 a.

Oma käskkirja 8. märtsist s. a. nr. 111 täienduseks avaldan siinjuures teadmiseks ja käsitamiseks uute ehituste ja parandustööde nimetirja, misjagused käesoleva aasta eelarve ja 1923 a. lisaelarve järele teostusele on määratud.

A. Uued ehitused, kapitaalümberehitus ning — parandustööd.

1. Suurtükiväe laagri ehitustööde jätkamine Jägala Jõesuus.
2. Rahumäele suurtüki ladude juurde kivitee ja pritsi kuuri ehitamine.
3. Männikul elamühõbeda kapslite ja käsigranaatide kapslite keldri ehitamine.
4. Keilas käsijõjariistade lastemoona ladu juurde puust karaulimeeskonna kasarmu ehitamine.
5. Tallinna Sõjaväe haigemaja uue hoone ehitustööde jätkamine ühes keskkütte, ventilaatsiooni, veewärgi ja kanalisatsiooni töõdega.
6. Tallinnas Lasnamäele kestawiibaafi töõkodade ehitamine (I ehitusfaasoon).
7. Uute angaaride, pommi ja bensiini² keldrite ehitamine Tallinna, Tartu ja Rakvere aerodroomidele.
8. Töökoja ja raadio-foto ruumide ehitus Tartu aerodroomile.
9. Aerodroomide tasandamine ja maskeerimine.
10. Rai lõpule ehitus end. miini ladu ja kohalitu pargi hoonete ees Miinisadamas.
11. Suuropisise ohvitseride elumaja juurde kõõgi ehitamine.
12. Sealsamas meeskonna kasarmu juurde jääkeldri ehitamine

13. Ratweres I diivisi suurülikivide II grupi tarvis ülesehitada 1923 a. alustatud kasarm ja hobusetall, suurüliki ait, sepatoda ja woori katusealune.

14. Sealsamas ehitada pumbamaja arteesia kaewuga ja weewärk fiskejeda kasarmusse ja talli.

15. Tartus kasarmule Jaama t. nr. 72 juurde ehitada köök ja wäljakäiguhoht (lõpulistult otjustamata).

16. Wõrus elamiswalmis ehitada kiwikasarm kahe kompanii peale ühes köögi ja söögisaaliga.

17. Sealsamas ülesehitada woori ait, heinakuur ja teed uue raiooni juurde.

18. Petseris elamiswalmis ehitada puukasarm ühe kompanii peale ja teine samasugune katuse alla wiia.

19. Pünaste kasarmute (Tallinnas, Kopli tee ääres hooned 1 ja 2) kapitaalremont.

20. Miinijadamas kolmekordse laduhoone katuse ja muu wälimine kapitaalremont.

21. Arjenski peahoone pappkatuse ümberkatmine pleliga (poole hoone peal).

22. Tallinnas Hobuse laatsareti sepatoja katuse uuendamine.

23. Tallinna Sõjawäe haigemaja köögi katuse uuendamine.

24. Tallinna Lasnamäe aerodroomi angaaride ja teiste hoonete osaline pappkatuste uuendamine.

25. Tallinna Ülemiste kasarmu (blok nr. 1) katuse uuendamine.

26. Männikul end. Waldeki kõrtsi ümberehitus elamis- ja majapidamisruumeks.

27. Tallinnas Merewäe ekipaashi hoonete keskliste torustiku ümberehitus ja osaline pörandate uuendamine.

28. Megnasaarel end. „Sihi talu“ ümberehitus ohwitseride eluorteriteks.

29. Sealsamas end. „Bendisse“ talu ümberehitus üleajateenijate eluorteriteks.

30. Maisisaarel maja nr. 47 kapitaalremont.

31. Pionirpataljoni barakkidelapitaal remont Nõmmel.

32. Narvas Hermani kindluses hoonete nr. 4, 5, 6, 15 ja 108 kapitaalremont.

33. Sealsamas end. postijaama peahoone talli, sepafoja, kuuri ja kõõgi katuste parandus.

34. Sealsamas end. haigemaja peahoone kõõgi ja sildade kapitaalremont ning talli katuse parandus.

35. Sealsamas Surnuaia ja Kõõtkli t. nr. 17 asuwate hoonete ja Westerwalli t. I jalgwäe riig. töökompanii kantselei, töökoja, talli ja aida katuste parandus.

36. Tapal warustusladu (end. mõisa wiljaaida) pilpa-katuse uuendamine.

37. Wana Nurfu mõisa peahoone kapitaalremont ja wäljakäigu loha ehitus.

38. Wiljandis end. Wischau ja R-o puust kuuride katuste ja pörandate uuendamine.

39. Walgas mahapõlenud leiwaküpsetamise töökoja ülesehitus.

Tööd, mis 1923 a. krediidide arwel alustatud ja käesolewal aastal lõpule wiidakse, nimekirja üleswõetud ei ole.

Uute ehituste ning kapitaaliimberehitus ja-parandustööde teostamine sünnib Ehituse ja Porteri osakonna korraldusel.

B. Wäeosadele ja asutustele jookswa remondi peale määratud summad.

I. Sõjawägede staap.

1. Sõjaministeeriumi hoone, hooned Kopli tee ääres (Punased kasarmud) ja Brokusmäel nr. 8	225.000.
2. War. wal. a) Intendantkuuri osakonna alla kuuluvad hooned	250.000.
b) Ehituse ja Porteri osakonna hooned	125 000.
c) Looma terwishoiu ja hobus-tega warust. osakonna hooned	50.000.
d) Sõjam. arsenaali alla kuuluvad hooned	225.000.

e)	Sõjariistade osakonna hooned	300.000.
g)	Tehnika osakonna hooned	50.000.
3.	Teravishoiuwalitsus: a) Tallinna sõjaväe
haigemaja	300.000.
	b) Reskaptööri ladu ja apteek	100.000.

II. Sõjaväe ühendatud õpeasutused.

4.	Sõjakool, Allohvitseride kool, üksik eskadron
ja kursused	400.000.
	Tondi elektrijaam ja pumbamad	50.000.

III. Ranna-õhu- ja flakaitse.

5.	Lennuväe rügement	250.000.
6.	10 jalgväe rügement	175.000.
7.	Auto-tankide divisjon	85.000.
8.	Distiplinaartompanii	75.000.
9.	Tallinna komandantuur	10.000.
10.	Rahvaväe ülemad (4 kocku)	10.000.
11.	Rarnisoni ohvitseride kabinod ja sõdurite
kõdud (kocku)	150.000.
12.	Tallinna karnisoni saunad (kocku)	100.000.
13.	Sealsamas karnisoni peawahid ja karauli ruumid	50.000.

IV. Merejõud.

14.	Staap (hooned Batarei t. nr. 10)	65.000.
15.	Tehnika osakonna ladud	25.000.
16.	Majandusosakonna alla kuuluvad hooned	25.000.
17.	Side- ja ujuvate abinõude osakond ühes
raiooni staapide ja sidepostide ruumidega	85.000.
18.	Meremäe ekipaaš	100.000.
19.	Miini ladud ja kohalik park	25.000.
20.	Merikindluste hooned	250.000.

V. Insenerivägi.

21.	Pioniirpataljon	100.000.
22.	Sidepataljon	40.000.

VI. Diviisid.

23. Diviisi staabid ühes õpekompaniidega:		
a) I. diviis		35.000.
b) II. diviis		50.000.
c) III. diviis		15.000.
24. Diviisi intendantuurid:		
a) I diviis		60.000.
b) II diviis		100.000.
c) III diviis		75.000.
25. Diviisi haigemajad — 2 à 25.000		50.000.
26. Jalgwäe rügemendid:		
a) I rügement		225.000.
b) II rügement		75.000.
c) Sakala rügement		175.000.
d) 5. rügement		75.000.
e) 6. rügement		50.000.
g) 7. rügement		125.000.
27. Suurtükivägi.		
a) I diviisi suurt. grupi	2 à 70 000	140.000.
b) II " " " "	2 à 50.000	100.000.
c) III " suurtükivägi		125.000.
28. Soomusrongide rügemendid:		
a) I rügement		75.000.
b) II "		100.000.
29. Ratsarügement		125.000.
30. Rahvatväe ülemad 7 à 2.500		17.500.
31. Karniisoni saunad Narvas ja Tartus (toftu)		75.000.
32. Suurtükiväe poligoon		35.000.

Määratud summade tarvitamisel läia minu käsukirja s. a. nr. 111 järele ja Varustusvalitsuse ülema poolt käsukirja nr. 9 — 1924 a. juures antud juhtnõuete järele.

D. Umberg
Sõjaminiister.

K

Sõjainistri Käsufiri

Nr. 199.

Tallinnas, 28. aprillil 1924 a.
(Kindralstaap).

Pitendan 7-da jalawäe rügemendi 3 pataljoni vormeerimise tähtaega kuni 15-da maini ja 2 Wälja Suurtükiväe rügemendi liikwideerimise tähtaega kuni 1-se maini 1924 a.

D i e n b u s: Minu käsufiri nr. 114—1924 a. ja 11-se diviisi ülema ettekanne 19-st aprillist 1924 a. nr. 75.

D. Amberg,
Sõjainister.

Sõjainistri Käsufiri

Nr. 200.

Tallinnas, 28. aprillil 1924 a.

(Kindralstaap)

Sõjaväe Ringkonna staabi liikvideerimise töttu käsen Kaitse
Liidul alluda Kanna-, õhu- ja fisekaitse ülemale.

D. Umberg,
Sõjainiister.

Sõjaministri käsukiri.

Nr. 213.

Tallinnas, 3. mail 1924 a.

(Kindralstaap).

§ 1.

Käsen tarvitusele võtta Vabariigi Valitsuse poolt 30. aprillil 1924 a. kinnitatud Ranna-, õhu- ja sisekaitse juhatuse ja staabi koosseis Nr. 47 ja Harju maakonna Rahvaväe ülema ja kaitseväe koosseis Nr. 52, arvates 15. aprillist 1924 a. ja lugeda sellest samast kuupäevast maksvuseta Ranna-, õhu ja sisekaitse juhatuse ja staabi koosseis Nr. 47 ja Harju maakonna Rahvaväe ülema ja kaitseväe koosseis Nr. 52, kinnitatud 5. märtsil 1924 a.

§ 2.

Sõjaväe osade ja asutuste koosseisudes, kinnitatud 5. märtsil 1924 a., teha järgmised parandused:

1. Sõjaministri ja tema juures olevate asutuste ja isikute koosseisus Nr. 1 kustutada maha Sõjanõukogu alalise liikme „koloneli“ koht palgaga 21.000 mk.
2. Kindralstaabi koosseisus Nr. 2—IV. osakonnas mahakustutada üks noorema hydrograafi koht palgaga 7.700 mk.;

3. Sõjaväe prokuratuuri koosseisus Nr. 9 määrata sekretäri palgaks 10.800 mk. kuus;
4. Arsenali koosseisus Nr. 24 mahakustutada üks sõiduhobune;
5. 1. jalaväe rügemendi koosseisus Nr. 32 mahakustutada üks pioneer ohvitseri koht (noorem);
6. I. ja II. diviisi suurtükiväe koosseisus Nr. 34 võtta üles vanema loomaarsti kohta märkus: I. diviisi suurtükiväe vanem loomaarst täidab ühtlasi ka diviisi loomaarsti kohuseid ja saab palka 15.300 mk. Ühtlasi lugeda I. diviisi suurtükiväe loomaarsti koht vastavaks veterinäär kolonel-leitnandi kohale;
7. 1. Soomusrongide rügemendi koosseisus Nr. 35 mahakustutada laiaroopalisest soomusrongist Nr. 3 rongi ülema abi koht palgaga 11.700 mk.
8. 2. Soomusrongide rügemendi koosseisus Nr. 41 mahakustutada laiaroopalisest soomusrongist Nr. 4 rongi ülema abi koht palgaga 11.700 mk.
9. 3. Suurtükiväe rügemendi koosseisus Nr. 46 võtta üles vanema loomaarsti kohta märkus: „Ühtlasi diviisi loomaarst“. Ühtlasi lugeda loomaarsti koht vastavaks veterinäär kolonel-leitnandi kohale palgaga 15.300 mk. Rügemendi staabi koosseisusest mahakustutada üks sõiduhobune.
10. Lennuväe rügemendi koosseisus Nr. 49 mahakustutada asjaajaja koha juures olev lause: „(ühtlasi ka tehniline asjaajaja)“.
11. Maakonna Rahvaväe ülemate ja kaitseliitude koosseisus Nr. 53 ülesvõtta Tartu maakonna Rahvaväe ülema ja kaitseliidu koosseisu üks asjaajaja palgaga 6.800 mk.;

12. Sõjaväe ühendatud õpeasutuste koosseisus Nr. 54 mahakustutada kõrgemate sõjaväeliste kursuste ajutiste õpejõudude kohta käiv märkus Nr. 6. Suurtükiväe aspirantide kursuse ülemale võtta üles üks ratsahobune. Suurtükiväe divisjoni lõpukokkuvõttes suurendada sadulate arv 45 pealt 53 peale;
13. Merijõudude juhatuse ja staabi koosseisus Nr. 56 täiendada lõpumärkust Nr. 1 pärast sõnu: „koosseisus ettenähtud meriväelaste kohtadel“ järgmise lause: „(väljaarvatud orkester)“. Side ja abilaevade osakonna lõpukokkuvõtetest mahakustutada üks sõiduhobune;
14. Merikindluste koosseisus Nr. 60 võtta üles staabis ettenähtud inseneer-mehaanikuse kohta märkus: „kui diplomeeritud inseneer, siis palk 15.300 mk.“. Rannapatari Nr. 6 koosseisust mahakustutada üks sõiduhobune.

Kõik ülevaltähendatud parandused hakkavad maksma

15. märtsist 1924 a.

A l u s : Vabariigi Valitsuse otsus 30. aprillist 1924 a.

O. Amberg.
Sõjaminister.

Sõjainistri käsukiri

№ 234.

Tallinnas, 12. mail 1924 a.

(Kindralstaap).

Ratsa rügemendi 3-da eskadroni wormeerimise lõpetamise tähtaega pikendan kuni 10-da juunini 1924 a.

Õiendus: Minu käsukiri 1924 a. № 114 § 3 ja II-se diviisi ülema ettekanne 5. V. 24 a. № 81.

P. Lill

Kindralstaabi kindral-maior,
Sõjainistri eest.

Sõjainistri käsukiri.

K
Nr. 253.

Tallinnas, 20. mail 1924 a.

Tänavused suurtükiväe laskeharjutused käsin Suurtükiväe Inspektoril korraldada kahes perioodis:

- I. period — 1. juunist kuni 25. juulini.
- II. period — 26. juulist kuni 31. augustini.

Esimesel perioodil kutsuda laskeharjutustele:

II-se Diviisi suurtükiväe batareid, 3-s suurtükiväe rügement ja õpedivisjon.

Teisel perioodil:

I. Diviisi Suurtükiväe batareid ja need batareid teistest väeosadest, kes mitmesugustel põhjustel esimesest laskeperioodist osavõtta ei saanud.

Batareidel poligoonile minna rännakkorras, kusjuures luban raskemat varandust, hobusemoona tagavara, haigeid hobuseid ja majanduslist kraami Raasikule toimetada raudteel.

Laskeharjutusi juhtida Suurtükiväe Inspektoril.—

O. Amberg
Sõjainister.

Sõjainistri käsukiri.

Nr. 259.

Tallinnas, 24. mail 1924 a.

(Suurtükiväe Inspektor).

§ 1.

Suurtükiväe ühetaolise ettevalmistamise suhtes sõjategevuseks on tarvis, et 1) kõikide soomusrongi batareide laskeharjutused samasuguste meetodide järele läbi viidaks nagu need väljabatareides korraldatakse ja 2) sõjaaegne soomusrongide organisatsioon lasketehnilises mõttes oleks kokkukõlas väljasuurtükiväe organisatsiooniga.

Selle täitmiseks: p. 1 kohta — suurtükiväe inspektoril anda soomusrongide rügementide ülematele tarvilised juhtnõõrid ja kontroleerida nende täitmist laskeharjutustel; p. 2 kohta — suurtükiväe inspektoril astuda ühendusse soomusrongide rügementide ülematega ja tehniliste vägede inspektoriga.

§ 2.

Arvesse võttes, et merikindluste ohvitserid väljasuurtükiväe ohvitseridega teenistusekäigu mõttes ühte liiki on asetatud, käsin suurtükiväe inspektoril peale teoreetiliste teadmiste kontroleerimist merikindlustustes osavõtta ka tähtsamatest laskeharjutustest ja laskeperioodi lõpul oma arvamine minule esitada.

§ 3.

Suurtükiväe inspektoril kokku võtta täielised teated laevastiku suurtükiväe ja laskemoona kohta ja ennast alati selle küsimuse kursis hoida.

O. Amberg
Sõjainister.

Sõjainistri käsukiri.

Nr. 277.

Tallinnas, 31. mail 1924 a.

Käsin Merijõudude Juhatajal asuda ilmsikstulnud sügavate miiniväljade puhastamisele.

Selleks otstarbeks reservis seisvatest abilaevadest traalerid „Tahkona“, „Lehtma“, „Olev“ ja „Kalev“ kiires korras sõiduvalmis seada.

Laevade remont teostada Merijõudude korralise eelarve prg. 60 p. a. Puuduva summa kohta lisaelarve esitada.

Traalerid komplekteerida minu poolt kinnitatud ajutiste koosseisude piires Sõjainisteeriumi eelarve ajutise tööjõu arvel.

O. Amberg
Sõjainister.

Sõjainistri käsukiri

Nr. 325.

Tallinnas, 3. juulil 1924 a.

(Kindralstaap).

Käsin lugeda 1) 15. aprillist 1924 a. arvates:

Vormeerituks: Ranna-, Ōhu ja Sisekaitse staap,

Viljandi ja Rakvere garnisoni orkestrid ja

1. jalaväe rügemendi 3-as pataljon;

Ümbervormeerituks: Kindralstaabi Valitsus — Kindralstaabiks,

Inseneri-pataljon—Pioneer-pataljoniks, /

Inseneri-pataljoni talegraafi ja Sädetelegr. kompaniid—Side-pataljoniks,

1. Välja suurtükiväe rügement—1. Diviisi Suurtükiväeks,

5. Üksik jalaväe pataljon—5. jalaväe rügemendiks,

3. ja Sakala üksiku jalaväe pataljonid—Sakala jalaväe rügemendiks,

Lennuvägi—Lennuväe rügemendiks,

Sõjaväe Staabi kantselei koondatuks Korraldusvalitsusega ja Tallinna

linna komandantuur, kui iseseisev üksus, likvideerituks ja koondatuks

Harju maakonna Rahvaväe ülema ja Kaitseliiduga.

2) 1. maist 1924 a. arvates:

Tallinna Ringkonna Staap likvideerituks ja

2. Välja Suurtükiväe rügement ümbervormeerituks 2. Diviisi Suurtükiväeks.

3) 15. maist 1924 a. arvates:

7. jalaväe rügemendi 3-as pataljon vormeerituks.

Õ i e n d u s: Minu s. a. salajased käsukirjad Nr.Nr. 114, 182, 199, 234,

Ranna-, Ōhu- ja Sisekaitse ülema ettekanded Nr. 23, 15. IV; Nr. 19,

12.IV; Nr. 41, 31.V ja Nr. 81, 30. VI. Muusikainspektori ettekanne

Nr. 221, 25. VI. 1. diviisi ülema ettekanne Nr. 35-s, 15. IV: Inse-

neriväe inspektori ettekanded Nr. 107-s, 15. V. ja Nr. 108-s, 15.V.;

3 diviisi ülema ettekanne Nr. 117, 24.IV. ja 2 diviisi ülema ettekan-

ded Nr. 75, 19. IV ja Nr. 75, 20. VI.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,

Sõjainistriest.

Sõjainistri käsukiri

Nr. 334.

Tallinnas, 10. juulil 1924 a.

(Kindralstaap).

§ 1.

Käsin tarvitusele võtta, arvates 1. augustist 1924 a., järgmised väeosade ja sõjaväe asutuste koosseisud, kinnitatud Vabariigi Valitsuse poolt 27-mal juunil 1924 a.:

- 1) Kindralstaabi — nr. 2,
- 2) Sõjaväe tervishoiuvalitsuse — nr. 11,
- 3) Merejõudude juhatuse ja staabi — nr. 56 ja
- 4) Mereväe ekipashi — nr. 59.

§ 2.

Lugeda maksvusetaks, arvates 1. augustist 1924 a., järgmised väeosade ja sõjaväe asutuste koosseisud, kinnitatud 5-mal märtsil 1924 a.:

- 1) Kindralstaabi — nr. 2,
- 2) Sõjaväe tervishoiuvalitsuse — nr. 11,
- 3) Merejõudude juhatuse ja staabi — nr. 56 ja
- 4) Mereväe ekipashi — nr. 59.

§ 3.

Sõjaväe osade ja asutuste koosseisudes, kinnitatud 5-mal märtsil 1924 a., teha järgmised parandused:

A. Kaotada kohad koosseisudes.

1. Nr. 1. Sõjainister ja tema juures olevad asutused ja isikud:
 - a) Inspektori osakonnas:
kirjutajaid III. j. 2 palgaga 300 mk.
 - b) Majanduse osakonnas:
hobusepoiss 1 " 200 "
 - c) Komandantuuris:
jaoülemaid, nooremaid allohv., 2 " 300 "
kikk 1 " 200 "
 - d) Sõjainisteeriumi ambulantsis:
kirjutaja III. j. 1 " 300 "
 - e) Ratsahobused sõjainistri abile
ja staabi ülemale 2

2.	Nr. 5.	Pioneer-pataljoon:		
	a)	Töökomandos:		
		hobusepoiss	1	palgaga 200 mk
	b)	Ratsahobused pataljoni ülemale ja hobusepoisile	2	
3.	Nr. 6.	Side-pataljon:		
	a)	Töökomandos:		
		hobusepoiss	1	" 200
	b)	Ratsahobused pataljoni ülemale ja hobusepoisile	2	
4.	Nr. 8.	Juriskonsultuur:		
		käskudetäitja ohvitser (jurist)	1	" 11.700
5.	Nr. 12.	Tallinna sõjaväe haigemaja:		
		hobusemees	1	" 200
		kergeveo hobune	1	
		Liikumise ja veoabinõudest:		
		ühehobuse veovanker (regi)	1	
6.	Nr. 13.	Sõjaväe Kesk-apteek:		
		keskapteegi ülema abi	1	" 10.800
7.	Nr. 14.	Sõjaväe varustusvalitsus:		
	a)	Majandusasjandus:		
		käskudetäitja vanem ohvitser	1	" 12.500
	b)	Intendantuuri osakonnas:		
		laboratoor. juhataja (keemiker)	1	" 11.700
		vanem asjaajaja	1	" 7.700
	c)	Valitsuse kantseleis:		
		II. j. masinakirjutaja	1	" 400
	d)	Looma tervishoiu osakonnas:		
		II. j. kirjutaja	1	" 400
	e)	Ehituse ja korteri osakonnas:		
		II. j. kümnikka- töödejuhatajaid	2	" 400
		II. j. keskkütte masinist	1	" 400
		II. j. tuletõrjuja	1	" 400
8.	Nr. 15.	Toitlusladu nr. 1:		
		III. j. kirjutaja	1	" 300
		varahoidja, vanem-allohvitser	1	" 400
		töölisi	2	" 200
9.	Nr. 22.	Hobuste laatsaret ja rautamise koda:		
		II. j. hobuserautaja	1	" 400
10.	Nr. 24.	Arsenaal:		
		tööstusinsener	1	" 12.500
		meister	1	" 500

konstruktor	1	palgaga	450 mk.
kalkulaator	1	"	300 "
II. j. autojuht	1	"	400 "
III. j. autojuht	1	"	300 "

Liikumise- ja veoabinõudes:

sõiduauto	1
veoauto	1
mootorratas korviga	1

11. Nr. 25. Diviisi intendantuur:			
Käskudetäitja ohvitser	1	"	8.700 mk.
Hobusemees	1	"	200 "
Sõiduhobune	1		

Liikumise- ja veoabinõudest

Ühehob. sõiduvanker (saan) 1.

12. Nr. 26. Toitlusladu nr. 2:			
III. j. kingsepp	1	"	300 "
Hobusemees	1	"	200 "
Kergeveo hobuseid	2		

Liikumise- ja veoabinõudest:

Kahehob. veovankr. (regesid) 1.

13. Nr. 27. Toitlusladu Nr. 3:			
III. j. kingsepp	1	"	300 "
Hobusemees	1	"	200 "
Kergeveo hobune	1		

14. Nr. 29. Toitlusladu Nr. 5:			
III. j. kingsepp	1	"	300 "

15. Nr. 31. I. Diviisi juhatus ja staap:			
Staabi komandos:			
III. j. kirjutaja	1	"	300 "
III. j. kingsepp	1	"	300 "
III. j. rätsepp	1	"	300 "
Ruumide koristaja	1	"	200 "

16. Nr. 32. I. jalaväe rügement:			
a). Staabis: Noorem arst	1	"	10.800 "
b) Töökompaniis:			
Kokk	1	"	200 "
Hobusemees	1	"	200 "
Kergeveo hobuseid	2		

Liikumise- ja veoabinõudest:

Kahehob. veovankr. (regesid) 1.

17. Nr. 33. 5., 6. ja Sakala rügement:

a) Kantseleis:			
II. j. kirjutaja	1	palgaga	400
III. j. kirjutaja	1	”	300
b) Ratsa-komandos:			
Reamehi	4	”	200
Ratsahobuseid	4		
c) Töö-kompaniis:			
III. järgu hobuserautaja . . .	1	”	300
III. järgu sepp	1	”	300
III. järgu sadulsepp	1	”	300
Kokk	1	”	200
Hobusemees	1	”	200
Kergeveo hobuseid	2		

Liikumise- ja veoabinõudest:

Kahehob. veovankr. (regesid) 1.

18. Nr. 34. I. ja II. diviisi suurtükivägi:

Staabis:			
„A“ ja „B“ ladude ülemaid 2		”	10.800
„A“ ja „B“ ladude ülematele			
ratsahobuseid	2		

19. Nr. 35. I Soomusrongide rügement:

a) Staabis:			
Relvur-ohvitser	1	”	aukr. järele
b) Side-komandos:			
Hobusemees	1	”	200
Kergeveo hobune	1		
c) Töökomandos:			
Hobusemees	1	”	200
Sõiduhobune	1		
Kergeveo hobune	1		
d) Laiaröopal. soomusrong Nr. 1:			
Staabi komandos:			
III. j. kirjutaja	1	”	300
Patareis:			
III. j. kirjutaja	1	”	300
Kuulipildujate kompaniis:			
III. j. kirjutaja	1	”	300

Dessant-kompaniis:			
	III. järgu kirjutaja 1	palgaga	300 "
	Hobusemees 1	"	200 "
e) Laiaroopal. soomusrong Nr. 3:			
Patareis:			
	III. j. kirjutaja 1	"	300 "
Kuulipildujate kompaniis:			
	III. j. kirjutaja 1	"	300 "
	Kergeveo hobune 1.		

Liikumise- ja veoabinõudest:

	Ühehob. veovanker (regi) . 1.		
	f) Veerevast koosseisust:		
	Hobuste vagun 1.		
0.	Nr. 36.	I. diviisi laatsaret:	
		Keemia-bakterioloogia kabi-	
		neti juhataja 1	" 11.700 "
1.	Nr. 37.	II. diviisi juhatus ja staap:	
		Staabi komandos	
		III. j. kingsepp 1	" 300 "
		III. j. rätsepp 1	" 300 "
2.	Nr. 38.	2. jalaväe rügement:	
	a) Kantseleis:		
		II. j. kirjutaja 1	" 400 "
		III. j. kirjutaja 1	" 300 "
	b) Ratsa-komandos:		
		Reamehi 4	" 200 mk.
		Ratsahobuseid 4.	
	c) Töökompaniis:		
		III. j. hobu serautaja . . . 1	" 300 "
		III. j. sepp 1	" 300 "
		III. j. sadulsepp 1	" 300 "
		Kokk 1	" 200 "
		Hobusemees 1	" 200 "
		Kergeveo hobuseid 2.	

Liikumise ja veoabinõudest:

	Kahehobuse veovanker (regesid) 1.		
3.	Nr. 39.	7-s jalaväe rügement:	
	Töökompaniis:		
		Kokk 1	" 200 "
		Hobusemees 1	" 200 "
		Kergeveo hobuseid 2.	

Liikumise ja veoabinõudest:

Kahehobuse veovanker (regesid) 1.

24. Nr. 41. 2. Soomusrongide rügement:

a) Staabis:

Relvur-ohvitser 1 palgaga Aukraa
järel

b) Side-komandos:

Hobusemees 1 " 200

Kergeveo hobune 1.

c) Töökomandos:

Hobusemehi 2 " 200

Kokk 1 " 200

Sõiduhobune 1.

Kergeveo hobused 2.

Liikumise ja veoabinõudest:

Ühehobuse veovanker (regi) . . 1.

d) Laiaropaline soomusrong Nr. 2:

Staabi komandos:

III. j. kirjutaja 1 " 300

Patareis:

III. j. kirjutaja 1 " 300

Kuulipildujate kompaniis:

III. j. kirjutaja 1 " 300

Dessant-kompaniis:

III. j. kirjutaja 1 " 300

Hobusemees 1 " 200

e) Laiaropaline soomusrong Nr. 4:

Patareis:

III. j. kirjutaja 1 " 300

Kuulipildujate kompaniis:

III. j. kirjutaja 1 " 300

Kergeveo hobuseid 2.

Liikumise abinõudest:

Ühehobuse veovankreid (regesid) 2.

f) Veerevast koosseisust:

Hobuste vagun 1.

25. Nr. 45. III. diviisi juhatus ja staap:

Staabi komandos:

III. j. kingsepp 1 " 300

26.	Nr. 46.3. Suurtükiväe rügement:		
	a) Staabis:		
	„A“ ja „B“ ladude ülemaid 2	palgaga 10.800	„
	„A“ ja „B“ ladude ülema-		
	tele ratsahobuseid 2.		
	b) Staabi komandos:		
	II. j. autojuht 1	400	„
	III. j. autojuht 1	300	„
	Kokk 1	200	„
	Liikumise ja veoabinõudest:		
	Veoauto (2 tonniline) . . . 1.		
	c) Kerges patareis:		
	Kokk 1	200	„
	d) Raskesuurtüki patareis:		
	Kokk 1	200	„
27.	Nr. 47. Ranna-, õhu- ja sisekaitse juhatus ja staap (kinnita- tud 30. aprillil 1924 a.):		
	Staabis:		
	Operatiiv-adjutant õhu- kaitse alal 1	11.700	„
	Sanitäär 1	200	„
28.	Nr. 48. Auto-tankide divisjon:		
	Auto-kompaniis:		
	Rühmaülem 1		Aukraadi järele.
29.	Nr. 49. Lennuväe rügement:		
	Merelennu eskadrillis:		
	Noorem arst 1	11.700	„
30.	Nr. 50. 10-jalaväe rügement:		
	a) Staabis:		
	Pioneer-ohvitser (noorem) 1		Aukraadi järele.
	b) Kantseleis:		
	III. j. kirjutaja 1	300	„
	c) Töökompaniis:		
	Kokk 1	200	„
31.	Nr. 51. Distiplinaar-kompaniis:		
	II. j. masinakirjutaja 1	400	„

32. Nr. 52. Harju maakonna rahvaväe ülem ja kaitseliit (kinnitatud 30. aprillil 1924 a.):

Komandandi komandos:

Rühmaülem	1	palgaga	Aukraadi järele.
Kokk	1	"	200 "

33. Nr. 54. Sõjaväe ühendatud õpeasutused:

a) Ratsasõidu instruktor	1	"	12.500 "
Ratsahobune ratsasõidu instruktorile	1		
b) Staabis:			
Majanduseülema abi	1	"	8.700 "
II. j. kirjutaja	1	"	400 "
III. j. kirjutaja	1	"	300 "
c) Ohvitseride kursusel:			
Kursuse ohvitser	1	"	12.500 "
d) Kadettide patareis:			
Patariülem	1	"	12.500 mk.
Ratsahobune patariülemale.			
e) Õpetöökodades:			
Mootor - mehaanika grupi instruktor	1	"	8.700 "
Laborantisid mehaanika ja keemia alal	2	"	8.700 "

B. Võtta üles kohad koosseisudes ja teha järgmised muudatused:

- 1) Nr. 3. Suurtükiväe inspektor:
Mahakustutada inspektori abi kohta käiv märkus 1.
- 2) Nr. 4. Inseneeriväe inspektor:
Võtta üles käskudetäitja vanema ohvitseri kohta märkus: „Ühtlasi maskeerimise ala instruktor“.
- 3) Nr. 5. Pioneer-pataljon:
 - a) Töökamando ülema palgaks lugeda — 8.700 mk. kuus.
 - b) Märkus 9-as kustutada maha sõnad: „kui kapten, siis palk 8.700 marka“.
 - c) Liikumise ja veoabinõude juurde võtta üles: sanitäär-kaarik. 1 (ilma hobusteta).

- 4) Nr. 8. Juriskonsultuur:
Sekretär lugeda juriidilise haridusega isikuks ja tema palk 10.800 marka kuus.
- 5) Nr. 31. I. Diviisi juhatus ja staap:
 - a) Sideülema palgaks lugeda — 10.800 mk. kuus.
 - b) Märkus 2 asemel sideülema kohta võtta üles järgmine märkus: „Ühtlasi informatsiooni ohvitser ja komandant“.
 - c) Õpekompaniis lugeda ühe III. j. kingsepa asemel 2 III. j. kingseppa.
- 6) Nr. 34. I. ja II. diviisi suurtükivägi:
 - a) Staapi võtta üles: Tagavara-ladu ülem, kapten 1, palgaga 10.800 marka kuus.
 - b) Märkus 3-s lugeda sõnade: „A“ ja „B“ ladudes hoitakse“ asemel „Tagavara-ladus hoitakse“.
- 7) Nr. 35. 1. Soomusrongide rügement:
 - a) Märkus 8 asemel võtta üles järgmine märkus: „Täidab rügemendi relvur-ohvitseri kohuseid“.
 - b) Töökomandosse ülesvõtta: II. j. keskkütte masinist 1, palgaga 400 marka (eraisiku palk 5.000 mk.) kuus.
- 8) Nr. 37. II. Diviisi juhatus ja staap:
 - a) Sideülema palgaks lugeda — 10.800 mk. kuus.
 - b) Märkus 2. asemel side ülema kohta võtta üles järgmine märkus: „Ühtlasi informatsiooni ohvitser ja komandant“.
 - c) Õpekompaniis lugeda ühe III. j. kingsepa asemel 2 III. j. kingseppa.
- 9) Nr. 41. 2. soomusrongide rügement:
Märkus 7 asemele võtta üles järgmine märkus: „Täidab rügemendi relvur-ohvitseri kohuseid“.
- 10) Nr. 45. III. diviisi juhatus ja staap:
Õpekompaniis lugeda III. j. kingsepa asemel 2 III. j. kingseppa.
- 11) Nr. 46. 3. suurtükiväe rügement:
 - a) Võtta üles: Tagavara-ladu ülem, kapten — 1 palgaga 10.800 mk. kuus.
 - b) Märkus 2-s lugeda sõnade „A“ ja „B“ ladudes hoitakse“ asemel „Tagavara-ladus hoitakse“.

- 12) Nr. 47. Ranna-, õhu- ja sisekaitse juhatus ja staap.
- Operatiiv-adjutant ranna- ja sisekaitse alal nimetada: „operatiiv-adjutant“⁵⁾.
 - Sideülema palgaks lugeda—11.700 mk. kuus.
 - Tallinna laskeplatside komandandi palgaks lugeda — 7.700 mk. kuus.
 - Mahakustutada märkus 4.
 - Ühe I. j. masinakirjutaja asemele lugeda 2 I. j. masinakirjutajat.
 - ühe käskjala asemele lugeda 2 käskjalga, ühtlasi lugeda neile eraisiku palk 3.400 mk. kuus.
 - Märkus 8-s mahakustutada sõnad: „üks nendest“.
 - Liikumise ja veoabinõude juurde võtta üles ühe jalgratta asemel 2 jalgratast.
13. Nr. 51. Distsiplinaar-kompanii:
Märkus 1-se lõpp lugeda järgmiselt: „Kompaniis 3 (kolm) rühma“.
14. Nr. 54. Sõjaväe ühendatud õpeasutused:
- Suurtükiväe õpe divisjoni ülema kohta võtta üles märkus: „ühtlasi kadettide patareiuülem“.
 - Kadettide patarei ülema abi palgaks lugeda 11.700 marka kuus.
 - Õpetöökodades: õpetöökodade ülema abi nimetada „Elektri-jaama juhataja ja mootor-mehaanika grupi instruktor“²⁷⁾.
15. Nr. 57. Läänemere laevastiku divisjon:
- Torpedo-paat „Sulevi“ koosseis (2 ohvitseri) lugeda maksvusetaks ja panna maksma selle asemele järgmine koosseis.

T/p. „S U L E V“:
(2 kategooria).

AMETI NIMETUS	Aukraad	Arv	Palga-norm	Lisa-tasu
Komandér	Kapten-leitn.	1	15.300	
Komanderi abi (ühtlasi ühe spetsialisti k. t.)	Kapten-majoor	1	11.700	
Spetsialist	Vanem-leitn.	1	10.800	
Laeva insener-mehaanik ²⁾	Kapten-majoor	1	12.500	
Kokku:		4		

AMETI NIMETUS	Aukraad	Arv	Palga- norm	Lisa tasu
Instruktorid:				
Masinaala instruktor		1	6.800	
Katelde instruktor		1	6.800	
Kokku:		2		
1) Teki-komando:				
Bootsmann		1	450	200
Varahoidja, vanem allohviter		1	400	125
Raadiotelegrafist, vanem allohviter		1	400	125
Komendoor, vanem allohviter		1	400	125
Komendoor		1	250	75
Rooli vanem allohviter		1	400	125
Roolimees		1	250	75
Signalist, vanem allohviter		1	400	125
Minöör, noorem allohviter		1	350	100
Kokk		1	250	75
l. j. velsker ⁴⁾		1	450	125
Madruseid		2	250-200	75
Kokku:		13		
2) Masina-komando:				
Masinist, vanem allohviter		1	400	125
Masinistisid		4	250	75
Kütja, vanem allohviter		1	400	125
Kütja, noorem allohviter		1	350	100
Kütjaid		2	250	75
Ruumimasinist, vanem allohvits.		1	400	125
Ruumimasinist		1	250	75
Miinimasinist, vanem allohviter		1	400	125
Miinimasinist		1	250	75
Elektrik, vanem allohviter		1	400	125
Elektrik		1	250	75
Kokku:		15		

Kokku: ohvitserisid — 4; instruktoreid — 2; mere-
väelasi — 28; kokku — 34.

b) Koosseisu lõpumärkust üleajateenijate kohta lu-
geda järgmiselt: koosseisus ettenähtud mereväe-
laste kohtadel võib pidada üleajateenijaid: I.
palgaastmes — 7; II. palgaastmes — 92; III. pal-
gaastmes — 24; kokku — 123 üleajateenijat.

17. Nr. 60. Merekindlused: /

Rannapatareis Nr. 6 lubada pidada kirjutajate kohtadel
sõdurite asemel ka eraisikuid järgmise palgaga:

II. j. kirjutaja 5.000 mk. kuus

III. j. kirjutaja 4.800 " "

III. j. masinakirjutaja 4.800 " "

Kõik ülevaltähendatud parandused hakkavad maksma
1. augustist 1924. a.

Alus: Vabariigi Valitsuse otsus 27-st juunist
1924. a.

P. Lill

kindralstaabi kindral-majoor,
Sõjaministri eest.

Insenoriväe

inspektor

Sõjainistri käsukiri.

Nr. 344.

Tallinnas, 19. juulil 1924 a.

(Kindralstaap).

Mitmesuguste teadete ja õienduste saamiseks pööravad paljud kaitseväge asutuste ülemad otsekohe meie kaitseväge esitajate poole välisriikides, mis tekitab arusaamatusi, sest esitajad välisriikides alluvad otsekohe Kindralstaabile ja töötavad tema juhtnööride järele.

Käsin väeosade ja asutuste ülematel igasuguste küsimustega välisriikide kohta edaspidi pöörata Kindralstaabi 2. osakonda.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Sõjainistri käsukiri.

Nr. 345.

Tallinnas, 19. juulil 1924 a.

(Kindralstaap).

§ 1.

Vabariigi Valitsuse poolt 27. juunil 1924 a. kinnitatud Kindralstaabi, Sv. Tervishoiu Valitsuse, Merijõudude juhataja ja Staabi ja Meriväe ekipaži koosseisude maksimahakkamisega teha allpool nimetatud ümbervormeerimised ja vormeerimised:

1. Kindralstaabi I osakonna „A“ jaoskond ümber vormeerida I (operatiiv) osakonnaks; ümbervormeerimise panen kapten Tomberg'i peale; „B“ jaoskond üle viia Kindralstaabi V osakonda ja ümber nimetada selle osakonna „A“ jaoskonnaks; „D“ jaoskond ümber vormeerida III (liikumise) osakonnaks; ümbervormeerimise panen major Steinpik'i peale.
2. Kindralstaabi II ja III osakonnad ühendada ja ümber vormeerida Kindralstaabi II (informatsiooni) osakonnaks, aluseks võttes praegust II osakonda; ümbervormeerimise panen major Palm'i peale.
3. Kindralstaabi V osakonnas vormeerida „B“ jaoskond, mille vormeerimist toimetada kapten Plak's'il.

Kõik ülevalnimetatud korraldused viia läbi Kindralstaabi ülema juhatusel.

4. Sv. Tervishoiu Valitsuses Administratiiv ja Tervishoiu Statistika osakonnad ühendada ja ümber nimetada sama valitsuse kantseleiks. Tähendatud muudatus viia läbi Tervishoiu Valitsuse ülema juhatusel.
5. Merejõudude juhatuses ja staabist üle viia Mereväe ekipashi Mereväe orkester ja Töö komando; viimane moodustab ühes ekipashi endise kompaniiga töökompanii.

§ 2.

Uute koosseisudega ettenähtud ümberkorraldamised ja vormeermised lõpetada 1. septembriks 1924 a., millest ette kanda.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Sõjainistri käsukiri.

Nr. 347.

Tallinnas, 19. juulil 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Luban Sõjaväe ühendatud õpeasutustes pidada üle koosseisu 15. jaanuarist kuni 15. juulini s. a. 95 sõdurit ja 15. juulist kuni 1. oktoobrini s. a. 49 sõdurit.

Õ i e n d u s: Sv. ühendatud õpeasutuste ülema vkh. Nr. 10152, 4. VII. s. a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

19 9 4

Sõjainistri käsukiri.

Nr. 390.

Tallinnas, 20. augustil 1924 a.

(Kindralstaap).

§ 1.

Lugeda likvideerituks, 10. aprillist 1924 a. arvates, Sädetelegraafi kompanii kui iseseisev väeosa. Sellest samast kuupäevast lugeda nimetatud kompanii kuuluvaks Side-pataljoni koosseisu.

§ 2.

Ratsa rügemendi 3. eskadron lugeda vormeerituks 27. juunist 1924 a. arvates.

Õiendus: Minu käsukiri 1924 a. Nr. 114, inseneriväe inspektori ettekanne 30. juunist 1924 a. Nr. 247 ja II diviisi ülema ettekanne 11. juulist 1924 a. Nr. 139.

O. Amberg
Sõjainister.

Sõjainistri käsukiri.

Nr. 428.

Tallinnas, 9. septembril 1924 a.

(Kindralstaap).

Vabariigi Valitsuse poolt 27. juunil 1924 a. kinnitatud Kindralstaabi, Sõjaväe Tervishoiuvalitsuse, Merijõudude juhatuse ja staabi ja Meriväe ekipaži koosseisude maksimahakkamisega lugeda ümberkorraldatuks:

- 1) Kindralstaap — 1. septembriks 1924 a.
- 2) Sõjaväe Tervishoiuvalitsus — 30. augustiks 1924 a.
- 3) Merijõudude juhatus ja staap ja Meriväe ekipaž — 1. septembriks 1924 a.

Õ i e n d u s: Minu käsukiri 1924 a. Nr. 345, Kindralstaabi ülema ettekanne 8. IX. Nr. 97-s, Sõjaväe Tervishoiuvalitsuse ülema ettekanne 30. VIII. Nr. 3437 ja Merijõudude juhataja ettekanne 5. IX. Nr. 202.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

6. November 1924

Sõjainistri käsukiri

Nr. 476.

Tallinnas, 7. oktoobril 1924 a.

(Kindralstaap).

Merijõudude juhatuse ja staabi koosseisus Nr. 56, kinnitatud 27. juunil 1924 a., reservisolevate abilaevade hulgast mahakustutada: m/p. „Poesia“, arvates 20. maist 1924 a.; v/l. „Linda“ ja m/p. Nr. 5, arvates 23. maist 1924 a. ja m/p. Nr. 1, arvates 31. juulist 1924 a.

A l u s: Vabariigi Valitsuse otsus 24. septembrist 1924 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

6^a November 4

Sõjainistri käsukiri

Nr. 477.

Tallinnas, 7. oktoobril 1924 a.

(Kindralstaap).

Sõjaväe ühendatud õpeasutuste koosseisus Nr. 54, kinnitatud 5. märtsil 1924 a., „Suurtükiväe õpedivisjon“ ümbernimetada „Suurtükiväe õpegrupiks“.

A l u s: Vabariigi Valitsuse otsus 26. septembrist 1924 a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Sõjainistri käsukiri.

Nr. 559.

Tallinnas, 15. detsembril 1924 a.

Avaldan teadmiseks ja täitmiseks Sõja- ja Siseministrite poolt kinnitatud määrused: „Sõjaväe ja Piirivalve vastastikused õigused ning kohustused koostöötamise ja piirikaitse alal rahuajal”.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Kinnitan: **P. Lill**
Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.

Lisa Sõjainistri käsukirjale
Nr. 559 — 1924 a.

Rõuk
Siseminister.

Sõjaväe ja Piirivalve vastastikused õigused ning kohused koostöötamise ja piirikaitse alal.

A. Rahuajal.

I Juhtumised, millal sõjaväeosad piirivalvele abiks kutsutakse.

§ 1. Piirivalve võimudel on õigus sõjaväeosasid abiks kutsuda järgmistel juhtumistel, kui nende piirivalve jõud on puudulikud:

- sõjariistus ehk sõjariistadeta salakaubavedajate salkade tabamiseks maisamaal ehk veepeal;
- röövsalkade sissetungimise puhul maisamaal ehk veeteel;
- vaenlase ootamata pealetungimisel.

§ 2. Sõjaväeosade abiskutsumise õigus § 1-ses näidatud juhtumistel on Piirivalve-valitsuse ülemaal, Piirivalve-valitsuse ülema abil, Piirivalve jaoskonna ülemaal ja erakorralistel juhtumistel, mis ei kannata viivitamist, Piirivalve raiooni ülemaal.

§ 3. Sõjaväeosa väljakutse tarbekorral peavad § 2-ses tähendatud võimud nõudmisega pöörama ligemalseisva sõjaväeüksuse ülema poole ja sellest ühtlasi viibimata teatama vastava rügemendi ülemale.

§ 4. Sõjaväeosade väljakutse nõudmised tehtakse kirjalikult vastavale lähemal seisvale sõjaväeüksuse ülemale.

Juhtumisel, kui asjaolu ei kannata viivitust, võivad nõudmised olla:

- a) *suusõnalised*, — isiklikult selle ülema poolt, kellel on õigus nõuda ehk kes on selleks tema poolt volitatud. Viimasel juhtumisel jäetakse volitatud väljakutsujad sõjaväeüksuse juure kuni väljasaadetud väeüksuse sündmuse kohapeale jõudmiseni ja väljakutumise otstarbe selgitamiseks;
- b) *igasugusel teisel viisil (telefon, telegraaf, raadio jne.)*, — kuid nõnda, et väeosa ülem, kellelt abi nõutakse, oleks kindlustatud selles, et nõudmine on tehtud isiku poolt, kes selleks õigustatud ja et väeosa ülemal täpipealt teada oleks, kuhu ja mis otstarbel tema peab väeüksuse välja saatma.

Punktides a ja b tähendatud juhtumistel korratakse nõudmine kirjalikult esimesel võimalusel, — igatahes aga mitte hiljem, kui järgmisel päeval.

§ 5. § 3-das nimetatud nõudmistel peab ära tähendatud olema:

- a) sõjaväeosa väljakutumise otstarb;
- b) väljakutsutava väeüksuse ligikaudne suurus ja koosseis;
- c) teised teated olukorra täielikumaks selgitamiseks.

§ 6. Väljasaadetava väeüksuse suuruse ja koosseisu määrab lõplikult kindlaks väeosa ülem, kelle poole sõjaväelise abinõudmisega pööratud.

§ 7. Kui sõjaväeosa ehk üksuse ülem § 2-ses tähendatud võimude nõudmisi seaduslikuks ehk otstarbekohaseks ei tunnista, siis teatab ta sellest oma otsekohesele ülemale, kusjuures ta aga abi nõudmise viivitamata täitma peab.

§ 8. Väljanõutud sõjaväeosasid võib sündmuse kohale saata küüdi korras, samuti ka raudteel ja laevadel.

Kõik sõidu-, veoriistade ja laevade omanikud, eraasutused ja raudteed on kohustatud väeosasid nendele määratud kohale viima.

Veokulud kaetakse Sõjaministeeriumi arvel.

§ 9. Sõjaväeosa ülem, saades nõudmise väeosa väljakutsumiseks piirivalve ülema poolt, kellel selleks õigus, teeb viibimata korralduse vastava üksuse ja selle ülema määramiseks.

Märkus: Abikssaadetava väeüksuse ülem peab ohvitser olema.

§ 10. Sündmuse kohal olev vanem piirivalve võimudest informeerib kohaleilmunud sõjaväeüksuse ülemat täielikult olukorrast ja teatab temale ülesande, mis väeüksusele täitmiseks antakse.

§ 11. Piirivalve võimud, kõikide oma nõudmistega tegutsemiseks pööravad väljasaadetud väeüksuse ülema poole, mitte aga ei anna käskusid otsekohe sõduritele iseseisvaks täitmiseks.

§ 12. Tegutsemise viisi korraldab ja on vastutav selle eest:

a) § 1-ses, punktides a ja b näidatud juhtumistel — vanem piirivalve võimudest, kes sündmuse kohal viibib;

b) § 1-ses, punkt c näidatud juhtumistel — väljasaadetud sõjaväeüksuse ülem.

§ 13. Sõjaväeosad lõpetavad oma tegevuse, kui väljakutse oli tingitud olukorrast, mis tähendatud:

a) § 1-ses, punktides a ja b — vanema piirivalve võimu korraldusel, kes sündmuse kohal viibib;

b) § 1-ses, punkt c — väeosa ülema korraldusel, mille koosseisu kuulub väljasaadetud väeüksus.

§ 14. Suuremate röövsalkade sissetungimisel, ehk ootamata vaenlase pealetungimisel, mis ähvardavad julgeolekut kogu diviisi raionis, ehk sõja väljakutsumist — allub piirivalve operatiivselt diviisi ülemale, kelle ülesanded ja korraldused piirivalve kõik täidab,

II Teenistusline vahekord Piirivalve ja sõjaväeosade vahel.

§ 15 Piirivalve osad alluvad oma välises sõjaväelises ülevalpida-mises garnisoni piirkondades vastavatele garnisoni ülematele ja tema poolt maksmapandud korraldustele ja käskudele.

Samuti on vastavad piirivalve väeosade ülemad kohustatud teatud korras garnisoni ülematega vahekorda astuma, et viimase käsukirjad ja korraldused piirivalve osadele teatavaks saaksid.

§ 16. Sõjaministri, Sõjaministri abi, sõjaväe staabi ülema, diviisi ülema, diviisi ülema abi ja vastava garnisoni ülema ilmumisel piirivalve piirkonda on vastavad piirivalve jaoskonna, raiooni ja kor-

doni ülemad ning valvurid kohustatud raporteerima ja peale raporteerimist saatma raporti vastuvõtjaid temale usaldatud valve piirkonnas.

Märkus: Tunnimehed piirivalves ei saada raporti vastuvõtjaid.

III Vastastikune informatsioon.

§ 17. Piirivalve jaoskonna ja raiooni ülemad on kohustatud viibimata teatama vastavale diviisi staabi ülemale kõigist erakorralistest juhtumistest, mis pakub huvi riigikaitse mõttes.

Sõjainistri käsukiri.

Nr. 576.

Tallinnas, 22. detsembril 1924 a.

(Korraldusvalitsus).

Luban meriväes üle koosseisu pidada 8 ohvitseri noorem-leitnandi auastmes kuni 1. veebruarini 1925 a. ja 2 ohvitseri noorem-leitnandi auastmes kuni korralduseni.

Õiendus: Merijõudude juhataja ettekanne Nr. 293, 17. detsembrist s. a.

P. Lill

Kindralstaabi Kindral-major,
Sõjainistri eest.